Cheilhre

NA ĊEIṪRE SOISGÉIL
AS AN
DTIOMNA NUA

AN T-AṪAIR PEADAR UA LAOĠAIRE
CANONAĊ, S.P.

d'aistriġ iad ó Laidin na Vulgáta;

agus do ḃreiṫniġ

AN T-AṪAIR GEARÓID Ó NUALLÁIN, M.A.,

iad i gcompáráid leis an nGréigis agus
leis na h-aistriúġṫiḃ ar a ḃfuil deiġṁeas
na h-Eagailse.

Táid nótaí agus tagarṫa leó.

Baile Áṫa Cliaṫ:
MUINNTIR NA LEABAR GAEḊILGE
THE IRISH BOOK COMPANY
6 SRÁID D'OLIER
BRÚN AGUS NUALLÁN
Forbaḋ Éiliṁ
SRÁID NASÁ
1915

LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
15 JUL 1976

BS
2554
I7 O43
1915

Nihil Obstat:

GIRALDUS O'NOLAN,
Censor Theol. Deput.

Imprimi potest:

✠ GULIELMUS,
Archiep. Dublinen.,
Hiberniae Primas.

Dublini, die 16 *Julii*, 1915,
Festo B.V.M. de Monte Carmelo.

Fógarṫar gaċ ceart ar cosnaṁ.

ÓRD NA SOISGÉAL

agus a n-ainmneaċa fé leiṫ agus uiṁreaċa na gcaibidiol atá ionta fé leiṫ

	Caib
An Soisgéal do réir Ṁaiṫiú - - -	28
An Soisgéal do réir Ṁarcuis - -	16
An Soisgéal do réir Lúcáis - - -	24
An Soisgéal do réir Eóin - - -	21

Brún agus Nuallán Forbaḋ Éiliṁ.

LIST OF SUBSCRIBERS

TO

Na Ċeiṫre Soiſgéil ar an dTiomna Nua.

	£	s.	d.
His Eminence Cardinal Logue, Archbishop of Armagh and Primate of All Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Walsh, Archbishop of Dublin and Primate of Ireland	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Healy, Archbishop of Tuam	5	0	0
His Grace the Most Rev. Dr. Harty, Archbishop of Cashel	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Callaghan, Bishop of Cork	5	0	0
The Most Rev. Dr. Browne, Bishop of Ferns ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Brownrigg, Bishop of Ossory	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dwyer, Bishop of Limerick	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Donnell, Bishop of Raphoe	5	0	0
The Most Rev. Dr. Sheehan, Bishop of Waterford and Lismore	5	0	0
The Most Rev. Dr Browne, Bishop of Cloyne ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Hoare, Bishop of Ardagh and Clonmacnoise	5	0	0
The Most Rev. Dr. Foley, Bishop of Kildare and Leighlin	5	0	0
The Most Rev. Dr. Kelly, Bishop of Ross ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Neill, Bishop of Dromore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. O'Dea, Bishop of Galway and K lmacduagh	5	0	0
The Most Rev. Dr. Mangan, Bishop of Kerry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Fogarty, Bishop of Killaloe ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gaughran, Bishop of Meath ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacHugh, Bishop of Derry ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. MacKenna, Bishop of Clogher	5	0	0
The Most Rev. Dr. Gilmartin, Bishop of Clonfert	5	0	0
The Most Rev. Dr. Finegan, Bishop of Kilmore ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Morrisroe, Bishop of Achonry	5	0	0
The Most Rev. Dr. Naughton, Bishop of Killala ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Coyne, Bishop of Elphin ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Donnelly, Bishop of Canea ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Higgins, Bishop of Temno ..	5	0	0
The Most Rev. Dr. Cohalan, Bishop of Vaga ..	5	0	0
The Right Rev. Monsignor Hallinan, St. Ita's, Newcastle-West, Co. Limerick	5	0	0
The Right Rev. Monsignor O'Riordan, Rector of the Irish College, Rome	5	0	0
The Rev. W. F. Browne, C.C., Queenstown ..	0	10	0
R. I. Best, Esq.	0	5	0
P. Donnellan, Esq., M.D.	1	0	0
H. A. O'Neill, Esq.	0	5	0
Thomas Barry, Esq.	0	5	0
E. R. M'C. Dix, Esq	1	0	0

Digitized by the Internet Archive
in 2009 with funding from
Ontario Council of University Libraries

http://www.archive.org/details/nacheithresoisg00olea

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

ṀAITIÚ

Maitiú Naoṁṫa, aon den dáréag asbol ab eaḋ é. Puiblio-cánaċ ab eaḋ é .i. fear cánaċ do ḃailiú, sar ar ġlaoiḋ ár Slánuiġṫeóir é ċun na h-asbolaċta.* Levi ab ainim dó nuair a ḃí sé n-a ṗuibliocánaċ. B'é céad duine é, des na Soisgéalaiḋṫiḃ, a sgríḃ an Soisgéal, agus sa n-Eabrais, nú sa t-Suro-Ċaildaiaċ, a sgríḃ sé é, an teanga a ḃí d'á labairt ag na Iúdaiġ an uair sin, i gcríċ Ṗailestin. Ní'l an sgríḃinn sin ar biṫ anois, aċ do h-aistriġeaḋ i nGréigis é i n-aimsir na n-asbol agus, d'á ḃríġ sin, tá an t-aistriú san ċóṁ maiṫ úġdarás leis an gcéad sgríḃinn féin. Timpal sé bliana tar éis deasġabála ár dTiġearna iseaḋ do sgríḃ se.

CAIBIDIOL I.

Geinealaċ Ċríost: do gabaḋ agus do rugaḋ é ó ṁaiġdin.

Leaḃar geinealaiġ Íosa Críost ṁic Dáiḃid [1] mic 1
Ábrahaim.
Do ġein Ábraham Isaac. Agus do ġein Isaac Iácób. 2
agus do ġein Iácób Iúdas agus a ḋriṫáraċa. Agus 3
do ġein Iúdas Ṗáres agus Sára ó Ṫámar. Agus do
ġein Ṗáres Esron. Agus do ġein Esron Aram.
Agus do ġein Aram Aminadab. Agus do ġein 4
Aminadab Naasson. Agus do ġein Naasson
Salmon. Agus do ġein Salmon Booz ó Raċab. 5
Agus do ġein Booz Obed ó Rút. Agus do ġein
Obed Iesse. Agus do ġein Iesse Dáiḃid an rí. 6
Agus do ġein Dáiḃid, an rí, Salomón ó'n mnaoi a
ḃí ag Urias. Agus do ġein Salomón Roboám. Agus 7
do ġein Roboám Abia. Agus do ġein Abia Asa.

[1] .i. de ṡlioċt Ábrahaim.

* Lúc. v. 27, agus Marc. ii. 14.

8 [8]Agus do ġein Ara Iósaṗat. Agus do ġein Iósaṗat
9 Ióram. Agus do ġein Ióram Ósias. [9]Agus do ġein
Ósias Ióatam. Agus do ġein Ióatam Áċas. Agus
10 do ġein Áċas Ecesias. Agus do ġein Ecesias Man-
asses. Agus do ġein Manasses Amon. Agus do
11 ġein Amon Iosias. Agus do ġein Iosias Ieċonias
12 agus a ḋriṫáraċa i nDaor-ḃruid na Babilóine. Agus
tar éis daor-ḃruide na Babilóine do ġein Ieċonias
13 Salatiel. Agus do ġein Salatiel Sorobabel. [13]Agus
do ġein Sorobabel Abiud. Agus do ġein Abiud
14 Eliacim. Agus do ġein Eliacim Asor. [14]Agus do
ġein Asor Sadoc. Agus do ġein Sadoc Aċim.
15 Agus do ġein Aċim Eliud. [15]Agus do ġein Eliud
Eleásar. Agus do ġein Eleásar Matan. Agus do
16 ġein Matan Iácób. Agus do ġein Iácób Ióseṗ, céile
Ṁuire, ó n-ar rugaḋ Íosa d'á ngoirtear Críost.*

17 D'á ḃríġ sin na geinealaċa go léir ó Ábraham go
dtí Dáiḃid is ceiṫre glúine déag iad. Agus ó Ḋáiḃid
go dtí daor-ḃruid na Babilóine ceiṫre glúine déag.
Agus ó ḋaorḃruid na Babilóine go dtí Críost ceiṫre
glúine déag.
18 Agus seo mar a ṫárla geineaṁaint Ċríost. [1] Nuair
a tugaḋ a ṁáṫair Muire, i gcuing pósta, do Ióseṗ,
agus roim teaċt d'á ċéile ḋóiḃ, do fuaraḋ go raiḃ
19 gein 'n-a broinn aici ó'n Spiorad Naoṁ. Aċ ó ba
ḋuine fíoraonta Ióseṗ, a fear, agus nár ṁaiṫ leis
maslaḋ puiḃliḋe taḃairt di, ba ṁian leis í ċur uaiḋ
20 a gan fios. Aċ ag maċtnaṁ dó ar an méid sin, féaċ,
do taisbeáin aingeal an Tiġearna é féin dó i n-aisling,
agus duḃairt sé leis. A Ióseṗ, a ṁic Ḋáiḃid, ná bíoḋ
aon eagla ort do ban-ċéile, Muire, do ġlacaḋ ċúġat,
mar is ó'n Spiorad Naoṁ an gein atá ar iompar aici.
21 Agus béarfaiḋ sí mac, [2]agus tabarfair-se Íosa mar

[1] Lúc. i. 27. [2] Lúc. i. 31

* Ver. 16. "Céile Ṁuire."—Ṫug an Soisgéalaiḋe dúinn geinealaċ N. Ióseiph aṁáin, gan tráċt ar geinealaċ na Maiġdine, do réir nóis na n-Eabraċ. Aċ ó bí gaol gairid eatarṫa taisbeánann geinealaċ duine acu geinealaċ an duine eile.

ainim air, óir slánóċaiḋ sé a ḋaoine ó n-a bpeacaiḃ.
Agus do ṫuit an méid sin go léir amaċ i dtreó go 22
gcóṁlíonfaí an rud a duḃairt an Tiġearna tré béal
an ḟáiḋ nuair adubairt sé: [1] Féaċ, beiḋ gein 'n-a 23
broinn ag maiġdin, agus béarfaiḋ sí mac, agus taḃar-
faid siad Emmanuél mar ainim air; agus cialluiġeann
an ainim sin, Dia linn. Agus nuair a ḋ'éiriġ Iósep 24
as a ċodla do ḋein sé mar a ḋ'órduiġ aingeal an
Tiġearna ḋó, agus do ġlac sé ċuige a ḃan-ċéile;
Agus níor ċuir sé aiṫne uirṫi go dtí gur rug sí a mac, 25
a céad-ġein, agus ṫug sé Iosa mar ainim air.*

CAIBIDIOL II.

Ossálaċa na suaḋ. An teiċe ċun na h-Eigipte. Marḃaḋ na leanḃ.

Ansan, nuair a [2] rugaḋ Iosa i mBetlehem Iúda, 1
i laeṫiḃ an rí Héróid, ṫáinig draoiṫe ó'n ndoṁan
soir go Ierúsalem, agus dubradar: Cá ḃfuil an 2
rí seo na n-Iúdaċ atá beirṫe? Mar do ċonacam-
airne a réalt sa doṁan soir agus ṫánamair ċun é
ḋ'aḋraḋ. Nuair airiġ Héród, an rí, an méid sin 3
ṫáinig buaireaṁ air, agus ar Ierúsalem go léir ċóṁ
maiṫ. Agus ċruinniġ sé uaċtaráin na sagart agus 4
sgríḃneóirí an pobuil, agus d'ḟiafraiġ sé ḋíoḃ cá
mbéarfaí Críost. Agus dubradar-san leis: I 5
mBetlehem Iúda, óir sin mar atá sgríoḃṫa ag an

[1] Isaias vii. 14. [2] Lúc. ii. 7.

* Ver. 25. "go dtí gur rug sí a mac, a céad-ġein."—Ó sna focalaiḃ sin, deir Helvidius agus eiriceadaiḋṫe eile go diaṁasluiġṫeaċ, go raiḃ ag an Maiġdin Muire tuille clainne i n-éagmais Ċríost: aċ taisbeánann Ieróm naoṁṫa, le mórán samplaí ná raiḃ insna focalaiḃ sin an tSoisgéalaiḋe aċ nós cainte ameasg na n-Eabraċ, agus ná raiḃ de ḃríġ leis an ráḋ "go dtí" aċ 'ġá ċur i gcéill cad é an níḋ nár deineaḋ, agus ná raiḃ aon ḃaint ag an ráḋ leis an aimsir a ḃí le teaċt. Deirtear, Gein., Caib. viii., v. 6 agus a 7, gur "ċuir Nóé amaċ fiaċ, agus gur imṫiġ an fiaċ amaċ agus nár ḟill sé go dtí gur ṫriomuiġ na h-uisgeaċa ar an dtalaṁ." B'é sin le ráḋ, nár ḟill sé i n-aon ċor. Agus deir Isaias, Caib. xlvi., ver. 4. "Deir Dia: 'Táimse

6 ḃfáiḋ: [1] Agus tusa, a Ḃetlehem, a ṫalaiṁ Iúda, ní
tu is lúġa i n-aon ċor ar ṫaoiseaċaiḃ Iúda, óir is
asat-sa a ṫiocfaiḋ an taoiseaċ a ḋéanfaiḋ mo ṗobul
7 Israél do ṙiaraḋ. Ansan do ġlaoiḋ Héróḋ
na draoiṫe ċuige, a gan ḟios, agus fuair sé
amaċ uaṫa go cruinn an t-am i n-ar taisbeánaḋ an
8 réalt dóiḃ. Agus do stiúruiġ sé go Ḃetlehem iad,
agus duḃairt sé: Cuarduiġiḋ go maiṫ an mac so;
agus nuair a ġeoḃaiḋ siḃ tuairisg air tagaiḋ agus
innsiḋ dóṁ-sa é, go dtéiġeaḋ agus go n-aḋraḋ é, leis.
9 Tar éis na cainte sin ó'n rí d'imṫiġeadar. Agus
féaċ, an réalt a ċonacadar sa doṁan toir do ġluais
sé rómpa go dtáinig sé agus gur stad sé os cionn na
10 h-áite i n-a raiḃ an leanḃ. Nuair a ċonacadar an
11 réalt do ṫáinig árd-áṫas orṫa. Agus ċuadar isteaċ
sa tiġ, agus fuaradar an leanḃ agus a ṁáṫair, Muire,
agus ṡléaċtadar dó agus d'aḋradar é; agus
d'osgaladar a gcuid stóir, [2] agus ṫugadar bronn-
12 tanas dó, ór agus túis agus mirr. Agus do tugaḋ
foláraṁ dóiḃ i dtaiḃreaṁ gan dul tar n-ais go dtí
Héróḋ, agus ċuadar bóṫar eile tar n-ais ċun a dtíre
féin.

13 Nuair a ḃíodar-san imṫiġṫe do taisbeáin aingeal
an Tiġearna é féin do Iósep, 'n-a ċodla, agus
duḃairt sé. Eiriġ, agus tóg leat an leanḃ agus a

[1] Mich. v. 2; Eóin vii. 42. [2] Salm lxxi. 10.

ann go dtí go mbeir aosta.'" Cia a leóṁfiḋ a ráḋ ná raiḃ Dia le ḃeiṫ ann 'n-a ḋiaiḋ san!

Mar an gcéadna, i leaḃar a h-aon de sna Macaḃéiḃ. v. 54, tá so: Agus ċuadar suas go cnuc Sióin, fé áṫas agus fé aiteas, agus ḋeineadar íoḃbarṫa, toisg nár marḃuiġeaḋ aoinne acu go dtí go rabadar tagaiṫe abaile i síoċáin. B'é sin le ráḋ nár marḃuiġeaḋ aoinne acu sar a dtánadar abaile. Deir Dia le h-aon Ṁac Dé: "Suiḋ ar mo ḋeis go gcuireaḋ do naṁaid mar stól fé d'ċosaiḃ." An aṁlaiḋ ná beiḋ se 'n-a ṡuiḋe ann 'n-a ḋiaiḋ san? Beiḋ, agus ar feaḋ na síoruiḋeaċta. Tai teánann Ierom Naoṁṫa, leis, go dtugtí "céad-ġein" ar aon-ġein ṁic, gan aon ṁac eile teaċt 'n-a ḋiaiḋ, óir, do réir na dliġe do coisrictí ċun Dé gaċ céad-ġein ṁic. "Coisric ċúġam-sa," adeir an Tiġearna, "gaċ céad-ġein a ḋ'osgalann an ḃruinne ameasg clainne Israéil," ⁊rl., Exod. xiii. 2.

ṁátair agus imtiġ go h-Éigipt, agus fan ann go
n-innsead duit, mar beiḋ Héród ag lorg an leinḃ
ċun a ṁairḃte. D'eiriġ seisean, agus tóg sé leis 14
an leanḃ agus a ṁátair, agus ċuaiḋ sé sa n-Éigipt;
agus ḃí sé sa n-áit sin ċun go ḃfuair Héród bás;
ionus go gcóiṁlíonfaí an focal aduḃairt an Tiġearna 15
tré ḃéal an ḟáiḋ, nuair aduḃairt sé: [1] As an Éigipt
do ġlaoḋas mo ṁac.

Ansan, nuair a ċonaic Héród gur ṁeall na draoi- 16
ṫe é, táinig fearg ana-ṁór air agus ċuir sé amaċ
a luċt airm agus ṁairḃ sé a raiḃ de ṁacaiḃ dá ḃlian,
nó fé n-a ḃun, i mBetlehem agus ins na triúċaiḃ go
léir a bain léi, do réir an méid aimsire a fuair sé amaċ
ó ċaint na ndraoite. Ansan isead do cóiṁlíonaḋ 17
an ċaint aduḃairt Ieremias fáiḋ nuair aduḃairt sé:
[2] Do h-airiġeaḋ guṫ i Ráma, árd-ġol agus iomad 18
ologón, Ráchel ag caoine a clainne, agus ná glacfaḋ
sí sólás toisg gan iad a ḃeiṫ ann.

Tar éis ḃáis Héróid, áṁṫaċ, féaċ, do taisbeáin aing- 19
eal an Tiġearna é féin do Iósep i dtaibreaṁ, sa n-
Éigipt. Agus duḃairt: Eiriġ, agus tóg leat an leanḃ 20
agus a ṁátair, agus imtiġ go tír Israéil, óir an ṁuintir
a ḃí ar tí an leinḃ do ċur ċun báis táid siad tar éis
ḃáis. Agus d'eiriġ seisean agus tóg sé leis an leanḃ 21
⁊ a ṁátair, agus táinig sé ġo tír Israéil. Aċ d'airiġ 22
sé Archelaus a ḃeiṫ 'n-a rí ar Iúdéa i n-inead a aṫar,
Héród, agus níor leig eagla ḋó dul ansan; agus do
tugaḋ foláraṁ ḋó i n-a ċodla, agus ċuaiḋ sé i
gcríoċaiḃ Ġaililí. Agus táinig sé ċun cóṁnuiġṫe sa 23
baile ar a dtugtar Nasaret, ionus go gcóiṁlíonfaí
an níḋ aduḃairt na fáiḋe: Óir tabarfar Nasarénaċ
air.

CAIBIDIOL III.

Seanmóineaċt Eóin. Críost d'á ḃaiste.

Ins na laeṫanta san, áṁṫaċ, do táinig Eóin Baiste 1
ag seanmóin i ḃfásaċ Iúdaéa, Agus deireaḋ sé: 2

[1] Ósee xi. 1. [2] Ierem. xxxi. 15.

[1]Deiniḋ aiṫriġe, óir tá ríġeaċt na bflaṫas buailte liḃ.*
3 Óir sin é an t-é ar ar labair Isáias fáiḋ nuair aduḃ-
airt sé: [2]Guṫ duine ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ, Ollaṁ-
uiġiḋ an tslíġ do'n Tiġearna; deiniḋ a ḃóiṫre do
4 ḋíriú ḋó. Agus isé éadaċ a ḃí ar Eóin ná éadaċ
déanta de ruainneaċ camal, agus crios leaṫair ar a
ċom; agus isé bia a ḃí aige 'ná lócuisti agus mil ḟiain.
5 [3]Agus ḃí Ierúsalem ag dul amaċ ag triall air an
uair sin, agus Iúdaéa go léir, agus an dúṫaiġ go léir
6 timpal ar an Iórdan. Agus ḃí sé 'ġá mbaiste sa
n-Iórdan agus iad ag déanaṁ faoisdine i n-a bpea-
caiḃ.
7 Agus ċonaic sé mórán des na Fairisínig agus des
na Sadducíneaċaiḃ ag teaċt ċun an ḃaiste ċuige,
agus duḃairt sé leó: A ṡlioċt na n-aiṫreaċ nimhe,
cé ċuir ar ḃúr súiliḃ daoiḃ-se an ḟearg atá ċúġaiḃ do
8 ṡeaċnaḋ?† Má's eaḋ tugaiḋ toraḋ uaiḃ a ḃeiḋ do réir
9 na h-aiṫriġe. Ná h-abraiḋ i n-ḃúr n-aigne: Tá
Ábraham i n-a aṫair againn; óir deirimse liḃ gur
féidir do Ḋia clann a ḋéanaṁ d'Ábraham des na
10 cloċaiḃ sin. Tá an tuaġ ċeana féin ar ṗréiṁ na
gcrann. Agus gaċ crann ná taḃarfaiḋ toraḋ fóġ-
11 anta uaiḋ leagfar é agus cuirfar sa teine é. Táim-se
ag ḃúr mbaiste le h-uisge ċun aiṫriġe, aċ an t-é atá
ag teaċt am' ḋiaiḋ is cóṁaċtaiġe é 'ná mise, agus ní
fiú me go ndéanfainn a ḃróga d'iompar; baistfiḋ
12 sé sin siḃ leis an Spiorad Naoṁ agus le teine. Tá
a ġléas cáitte i n-a láiṁ aige, agus glanfaiḋ sé a
úrlár buailte, agus cruinneóċaiḋ sé a ċuid cruiṫ-
neaċtan isteaċ sa sgioból, agus loisgfiḋ sé an
lóċán le teine naċ féidir a ṁúċaḋ.

[1] Marc. i. 4; Lúc. iii. 3. [2] Isáias xl. 3. [3] Marc. i. 5.

* Ver. 2. "Deiniḋ aiṫriġe," poenitentiam agite μετανοεῖτε, do réir na h-úgdair a deintear de'n focal san sa Sgríbinn Diaḋa agus i sgríbinniḃ na n-aṫarac naoṁṫa, cialluiġeann sé, ní h-aṁáin aiṫriġe agus leasú beaṫa, aċ fós pionós, agus oibreaċa trosgaiḋ, agus fulag triobloidí, mar ṡásaṁ ins na peacaiḃ a deineaḋ.

† Ver. 7. "Fairisínig agus Sadducínig." Dá aicme iad san a ḃí ameasg na n-Iúdaċ, agus luċt sill ab eaḋ an ċéad aicme acu; agus daoine nár ċreid aċ an rud a taiṫn leo féin ab eaḋ an tarna h-aicme.

[1] Ansan do ṫáinig Íosa ó Ġaililí go dtí an Iórdan, 13
ag triall ar Eóin, ċun go mbaistfeaḋ Eóin é. Aċ 14
ḃí Eóin 'ġá ċosg, agus deireaḋ sé: Is dóṁ-sa is gáḋ
baiste d'ḟáġail uait-se; agus tusa ag teaċt ag triall
orm-sa? Agus d'ḟreagair Íosa é agus duḃairt sé 15
leis: Leig liom anois, óir is mar seo is cóir dúinn gaċ
[2]fíoraontaċt do ċóṁlíonaḋ. Ansan do ġéill sé dó.
Agus nuair a ḃí Íosa baistiṫe táinig sé aníos as an 16
uisge láiṫreaċ; agus féaċ, do h-osgalaḋ na flaṫais
dó, agus ċonaic sé Spioraid Dé ag teaċt anuas i rioċt
colúir agus ag túirliocan air. [3] Agus féaċ, guṫ as 17
na flaṫais adubairt: Is é seo mo ṁac dilis ar a
bfuil mo ġreann.

CAIBIDIOL IV.

Trosgaḋ Ċríost ar feaḋ daċad lá. Froṁaḋ á déanaṁ air —é ag tosnú ar seanmóiniú; ar a deisgiobuil do ġlaoḋaċ ċuige; agus ar mírḃúiltiḃ a déanaṁ.

Ansan do seól an Spioraid Íosa isteaċ sa ḃfásaċ 1
ċun go gcuirfí caṫ air ó'n ndiabal. Agus nuair a 2
ḃí trosgaḋ déanta aige ar feaḋ daċad lá agus daċad
oiḋċe, ansan do ṫáinig ocras air.
Agus ṫáinig an t-Áirseóir agus duḃairt sé leis: 3
Má's tu Mac Dé órduiġ arán a déanaṁ des na
cloċaiḃ sin. Agus duḃairt seisean 'ġá freagraḋ: 4
Tá sgríobṫa: [4] Ní h-ar arán aṁáin a ṁaireann an duine,
aċ ar an uile focal d'á dtagann ó ḃéal Dé. Ansan 5
do ṫóg an t-Áirseóir leis é isteaċ sa ċaṫair naoṁṫa,
agus ċuir sé 'n-a seasaṁ ar spuaic an teampuill é.
Agus duḃairt sé leis: Má's tu Mac Dé caiṫ tu féin 6
le fánaiḋ. Óir tá sgríobṫa: [5] Mar go dtug sé órdú
d'á aingealaiḃ ad' taoḃ, agus glacfaid siad 'n-a
láṁaiḃ tu sar a mbuailfá do ċos i gcoinniḃ cloiċe.

[1] Marc. i. 9.
[2] .i. gaċ dlíġ a ḃaineann le fíoraontaċt.
[3] Marc. i. 11; Lúc. ix. 35; 2 Pead. i. 17.
[4] Deut. viii. 3. [5] Salm xc. 11.

7 Duḃairt Íosa leis: Tá rud eile sgríoḃta, leis: [1] Ná
8 dein froṁaḋ ar do Ṫiġearna Dia. Ansan do rug an
t-Áirseóir leis é go mullaċ cnuic a ḃí ana-árd, agus
ṫaisbeáin sé ḋó ríġeaċta an doṁain go léir, agus a
9 ngradam;* Agus duḃairt sé leis: Taḃarfad iad san
go léir duit aċ sléaċtaḋ ḋom agus mé ḋ'aḋraḋ.
10 Ansan duḃairt Íosa leis: Imṫiġ, a Ṡátain; Óir tá
sgríoḃta: [2] Aḋarfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia, agus beiḋ
11 tú uṁal dó san aṁáin. Ansan d'imṫiġ an t-Áir-
seóir uaiḋ, agus féaċ, ṫáinig na h-aingil agus dein-
eadar friṫálaṁ air.

12 Agus nuair airiġ Íosa Eóin a ḃeiṫ 'n-a ṗríosúnaċ
13 d'imṫiġ sé go Ġaililí; Agus d'ḟág sé Nasaret, agus
ċuaiḋ sé ċun cóṁnuiġṫe i gCaṗarnaum i n-aice na
14 faraige, i gcríoċ Sabulon agus Neptalim. Ionus go
15 gcóṁlíonfaí an níḋ aduḃairt Isáias fáiḋ: [3] Talaṁ
Sabulon agus talaṁ Neptalim, fan na faraige lastall
16 de Iórdan, Ġaililí na ngeinte: Pobul a ḃí suiḋte i
ndorċadas, ċonacadar solus mór, agus d'eiriġ solus
do'n ṁuintir a ḃí suiḋte sa n-áit ar a raiḃ sgamall an
17 ḃáis. As san amaċ do ṫusnuiġ Íosa ar ṡeanmóin, agus
ar a ráḋ: Deiniḋ aiṫriġe, óir tá ríġeaċt na ḃflaṫas
buailte liḃ.
18 Agus ḃí Íosa ag siuḃal i n-aice mara Ġaililí, agus
[4] ċonaic sé beirt driṫár, Símón, ar a dtugtar Peadar,
agus Aindrias, a ḋriṫáir, agus iad ag cur líon amaċ sa
19 ḃfaraige (mar iasgairí ab eaḋ iad), Agus duḃairt sé
leó: Tagaiḋ am' ḋiaiḋ-se, agus déanfad iasgairí ar
20 ḋaoiniḃ ḋíḃ. Agus gan ṁoill d'ḟágadar ansan na líon-
21 ta, agus do leanadar é. Agus ag imṫeaċt ó'n áit sin
dó, do ċonaic sé beirt eile driṫár, Séamus mac Sebedé
agus a ḋriṫáir Eóin, agus iad sa ḃád i dteannta a
n-aṫar Sebedé, ag deisiú a líonta; agus do ġlaoiḋ sé

[1] Deut. vi. 16. [2] Deut. vi. 13. [3] Isáias ix. 1.
[4] Marc. i. 16; Lúc. v. 2.

* Ver. 8. "Ṫaisbeáin sé ḋó," ⁊rl.—Do ṫaisbeáin sé ḋó an treó baill i n-a raiḃ gaċ ríġeaċt, agus d'innis sé ḋó na maiṫeasaí agus an t-oirḋearcas a ḃí ins gaċ ríġeaċt ḋíoḃ. Nú, 'n-a ṫeannta san, do ċuir sé os a ċóṁair macsaṁail gaċ ríġeaċta ḋíoḃ, fé mar a ḃeidís ar ṁapa ṁór leaṫan.

ċuige iad. Agus gan ṁoill d'ḟágadar ansan na líonta 22
agus a n-aṫair, agus do leanadar é.
Agus do ġluais Íosa mór-timpal Gaililí go léir, ag 23
teagasg ins na sinagógaiḃ, agus ag craoḃsgaoileaḋ
soisgéil na [1] ríġeaċta, agus ag leiġeas gaċ galair
agus gaċ breóiteaċta d'á raiḃ ar daoine. Agus do 24
leaṫ a ċlú ar fuid Siria go léir, agus do tugaḋ ag
triall air na daoine go léir a ḃí ar a sláinte, gaḃta
le galaraiḃ agus le piantaiḃ, agus daoine go raiḃ
deaṁain ionta, agus daoine a ḃí ar a meaḃair, agus
daoine a ḃí gan lúṫ, agus do leiġis sé iad. Agus do 25
lean sluaiġte móra é a Gaililí agus a Decapolis
agus a Ierúsalem, agus ó'n dtaoḃ tall de Iórdan.

CAIBIDIOL V.

Seanmóin Ċríost ar an gcnoc. Na h-oċt mbiatí.

Agus nuair a ċonaic sé na sluaiġte ċuaiḋ sé suas ar 1
an gcnoc, agus nuair a ṡuiḋ sé ann ṫáinig a ḋeisgio-
buil ag triall air. Agus d'osgail sé a ḃéal agus do 2
ṫeagaisg sé iad, agus duḃairt sé :
Is aoiḃinn dos na boċtaiḃ sa spiorad, mar is leó 3
san ríġeaċt na bḟlaṫas.*
Is aoiḃinn do luċt ceannsaċta, mar isiad a ġeóḃ- 4
aiḋ seilḃ na talṁan.
Is aoiḃinn do luċt duḃróin, mar isiad a ġeóḃaiḋ 5
sólás.
Is aoiḃinn do'n ṁuintir go ḃfuil ocras agus tart 6
ċun fíoraontaċta orta, mar 's iad a ġeoḃaiḋ a sáiṫ.
Is aoiḃinn do luċt na trócaire déanaṁ, mar isiad 7
a ġeóḃaiḋ trócaire.
Is aoiḃinn do luċt an ċroiḋe ġlain, mar isiad a 8
ġeóḃaiḋ radarc ar Dia.

[1] .i. ríġeaċta na bḟlaṫas, .i. Soisgéal an ċreidiṁ a ḃí le cur ar bun aige.

* Ver. 3. "Na boċtaiḃ sa spiorad," .i. na daoine a ḃíonn úṁal agus na daoine na bíonn dúil a gcroiḋe, nú a spioraide, i saiḋḃreas acu

9 Is aoiḃinn do luċt na síoṫċána ḋéanaṁ, mar is
orṫa taḃarfar clann Dé
10 Is aoiḃinn do'n ṁuintir a ḋ'fuilingeann cráḋ ar
son fíoraontaċta, mar is leó san ríġeaċt na ḃflaṫas.
11 Is aoiḃinn daoiḃ-se nuair a ḋéanfar spídiú oraiḃ
agus ciapaḋ, agus an uile ṡaġas tromaiḋeaċta éitiġ,
12 mar ġeall orm-sa; Bíoḋ móráil agus gáirdeaċas
oraiḃ, mar is mór é ḃúr luaċt-saoṫair ins na flaṫais;
óir sin mar a ciapaḋ na fáiḋe róṁaiḃ.
13 Is siḃ-se salann na talṁan. [1] Aċ má ṫéiġeann an
salann i leaṁas conus a ḋéanfar salann airis de?
Ní'l de ṁaiṫ ann feasta aċ go gcaiṫfí amaċ é agus go
14 ngeóḃfaí do ċosaiḃ daoine ann. Is siḃ-se solus an
15 doṁain. Caṫair ar ċnoc ní féidir í ḋ'ḟolaċaḋ. Ní
lastar coinneal ċun í ċur fé ḃéal árṫaiġ, aċ ċun í ċur
ar ċoinnleóir, ċun go dtaḃarfaḋ sí solus d'á ḃfuil sa
16 tiġ. Lasaḋ ḃur solus-sa ar an gcuma san os
cóṁair daoine, [2] i dtreó go ḃfeicfid siad ḃúr ngníoṁ-
arṫa fóġanta agus go molfaid siad ḃúr n-Aṫair atá
ins na flaṫais.

17 Ná measaiḋ gur ċun na dlíġe ná na ḃfáiḋ do ċur
ar neaṁníḋ a ṫánag-sa. Ní ċun iad do ċur ar neaṁ-
18 níḋ a ṫánag aċ ċun iad do ċóṁlíonaḋ.* Óir deirim liḃ
go fírinneaċ, go dtí go dtéiḋ an spéir agus an talaṁ
ar neaṁníḋ ná raġaiḋ aon ióta aṁáin ná aon ṗúnc
aṁáin de'n dlíġ ar neaṁníḋ, go dtagaiḋ a h-iomláine
19 ċun cinn.† [3] An t-é d'á ḃríġ sin, a ṁillfiḋ aiṫne des
na h-aiṫeantaiḃ sin is lúġa, agus do ṁúinfiḋ na
daoine mar sin, taḃarfar air an t-é is luġa i ríġeaċt
na ḃflaṫas; aċ an t-é ċoimeádfiḋ iad, agus do
ṁúinfiḋ [a gcoimeád] taḃarfar duine mór air i ríġ-
20 eaċt na ḃflaṫas. Óir deirim liḃ mura mbeiḋ ḃúr

[1] Marc. ix. 49; Lúc. xiv. 43. [2] I Pead. ii. 12. [3] Séam. ii. 10.

* Ver. 17. "Do ċóṁlíonaḋ," .i. ag cóṁlíonaḋ na ḃfigiúirí agus na dtargaireaċtaí, agus ag beaċtú gaċ a raiḃ neambeaċt.

† Ver. 18. "Go fírinneaċ."—'Amen,' atá sa Laidin, .i. "go deiṁin," "go fíor" focal Eabraise iseaḋ "Amen" agus cimeadtar é le h-úġdarás an ċeaṫrair soisgéalaiḋṫe. Do laḃair ár dTiġearna an focal ċun na fírinne do ḋeiṁniú go Láidir.

ḃfíoraontaċt-sa níos líonṁaire 'ná fíoraontaċt na
Sgríbneóirí agus na bFairisíneaċ ní raġaiḋ siḃ isteaċ
i ríġeaċt na bFlaṫas.*

Ċualabair conus mar aduḃraḋ leis na daoine a ḃí 21
ann faḋó : [1] Ná dein marḃaḋ : Agus an t-é déanfaiḋ
marḃaḋ beiḋ sé ciontaċ do'n ḃreiṫeaṁantas.† Aċ 22
deirim-se liḃ, gaċ duine atá i bfeirg le n-a ḃráṫair
beiḋ sé ciontaċ do'n ḃreiṫeaṁantas. An t-é áṁtaċ
[2] a déarfaiḋ le n-a ḃráṫair, Raca, beiḋ sé ciontaċ do'n
ċóṁairle. Agus an t-é a déarfaiḋ, A amadáin, beiḋ
sé ciontaċ ċun teine ifrinn.‡ D'á ḃríġ sin, má ḃíonn 23
taḃartas agat d'á ṫaḃairt uait os cóṁair na h-altó-
raċ, agus go gcuiṁneóċair go ḃfuil rud éigin ad'
ċoinniḃ agat' ḃráṫair; fág ansan do ṫaḃartas os 24
cóṁair na h-altóraċ, agus imtiġ agus dein síoṫċáin
led'ḃráṫair, agus ansan tar agus bronn do ṫaḃ-
artas.

[3] Réiḋtiġ le t'earcaraiḋ go luaṫ, an faid ataoi i 25
n-aonḟeaċt leis sa tslíġ, le h-eagla go dtaḃarfaḋ an

[1] Exod. xx. 13.
[2] .i. an t-é déanfaiḋ táiriúgaḋ, nó tarcaisniú, ar a ċóṁarsain.
[3] Lúc xii. 58.

* Ver. 20 "Na Sgríbneóirí agus na bFairisíneaċ."—Doċtúirí dliġe Ṁaoise na Sgríbneóirí. Aicme daoine a ḃí ana ċruinn ab eaḋ na Fairisínig. Do ġlacaidís orṫa an dlíġ do ċóṁlíonaḋ go beaċt, agus mar ġeall air sin ḃíoḋ meas ana ṁór ag an bpobul orṫa.

† Ver. 21. "Beiḋ sé ciontaċ do'n ḃreiṫeaṁantas," .i. beiḋ pionós tuillte aige ó'n gcaṫaoir ḃeag, ar a dtugtí "an ḃreiṫeaṁantas," agus go dtriailtí cúiseana do'n tsórd san os a cóṁair.

‡ Ver. 22. "Raca," focal ana-ṫarcuisneaċ, ana-ḟeargaċ, ab eaḋ an focal san. "Beiḋ sé ciontaċ do'n ċóṁairle": .i. beiḋ pionós tuillte aige ó'n gcúirt ab airde, an ċúirt ar a dtugtí "an ċóṁairle" nú an "Sanhedrim." I gcaṫair Iérúsalem a ḃí an ċúirt sin agus ḃí seaċt-ndeiċ-a-dó de ḃreiṫeaṁnaiḃ inti agus is os a cóṁair a triailtí na cúiseana ba ṫruime agus a tugtí na breiṫeana ba ṫruime.

Ver. 22. "A amadáin."—Ḃí bríġ ana ṫarcuisneaċ leis an ḃfocal san nuair a laḃartí é le droċ-aigne agus le mailís. Mar ġeall air sin iseaḋ do laḃarṫar ċóṁ dian anso ar. "Beiḋ sé ciontaċ ċun teine ifrinn." "Beiḋ tuillte aige é ċaiṫeaṁ i nGehenna na teine," do réir na Gréigise. Ḋein ar Slánuiġṫeoir úsáid des na focalaiḃ sin ċun pionóis ifrinn do ċur i gcéill.

t-eascara suas tu do'n ḃreiteaṁ, agus go dtab-
arfaḋ an breiteaṁ suas d'á ġiolla tu, agus go
26 gcurfaí sa ċarcair tu. Go deiṁin adeirim leat, ni
ṫiocfair amaċ as san go ndíolair an feóirling deir-
ineaċ.
27 Do ċualabair conus mar aduḃraḋ leis an muintir
28 faḋó: [1] Ná dein adaltranas. Aċ deirim-se liḃ, an
t-é ṡéaċfaiḋ ar ṁnaoi le súil sa droċ-ġníoṁ, go bfuil
peacaḋ an adaltranais déanta ċeana aige léi i n-a
ċroiḋe féin.
29 D'á ḃríġ sin, má's trúig peacta duit do ṡúil ḋeas,
stsac amaċ í agus caiṫ uait í; óir is fearra duit ball
de ḋ'ḃallaiḃ do ċailleaṁaint 'ná do ċolann go léir
30 ḋ ċur go h-ifreann.* Agus ma's trúig peacta duit do
láṁ ḋeas, gearr anuas díot í agus caiṫ uait í; óir is
fearra duit ball ded' ḃallaiḃ do ċailleaṁaint 'ná
do ċorp go léir a ḋul go h-ifreann.
31 Agus duḃraḋ, [2] An t-é a ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean pósta,
32 tugaḋ sé sgríḃinn a díbeartha ḋi. Aċ deirim-se liḃ,
aoinne a ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean pósta, aċ mar ġeall ar
adaltranas aṁáin, go gcuireann sé i dtreó í ċun
adaltranais a ḋéanaṁ, agus an t-é a ġlacfaiḋ mar
ċéile an ḃean díbeartha deineann sé adaltranas.
33 Arís, do ċualabair conus mar a duḃraḋ leis an
muintir faḋ ó. [3] Ná tabair leabar éiṫiġ, agus an níḋ
34 a ḋearḃuiġis cóṁlíon do'n Tiġearna é. Aċ deirim-se
liḃ [4] gan dearḃú i n-aon ċor; gan deaḃú dar neaṁ,
35 mar isé sin caṫaoir ríoga Dé;† ná dar talaṁ, mar
isé stól a ċos é; ná dar Ierúsalem, mar isí caṫair

[1] Exod. xx. 14. [2] Deut xxiv. 1.
[3] Exod. xx. 7. [4] Séam v. 12.

* Ver. 29. "Trúig peacta duit," .i. ma bíonn sí 'n-a trúig ḃaratuisle duit, nú n-a h-ócáid peacta duit. Curtar i n-úil dúinn anso náċ foláir dúinn gaċ ócáid aċamair peacta do ṡeaċaint bíoḋ go gcuirfaḋ san féaċaint orainn sgaraṁaint le rud go mbeaḋ sé cóṁ deacair sgaraṁaint leis agus beaḋ sé sgaraṁaint le láiṁ nú le súil.

† Ver. 34. "Gan dearḃú i n-aon ċor."—Ní'l sé coisgiṫe dearḃú sa ḃfírinne, i gceart, agus i mbreiṫeaṁantas; ar son onóra Dé; nú ċun sinn féin nú ár gcóṁarsa do ċosaint. Dearḃú oḃann, diaṁaslaċ, ċun cóṁráiḋ, gan ġáḋ gan riaċtanas, iseaḋ atá coisgiṫe.

an rí ṁóir í. Ná dearḃuiġ dar do ċeann féin mar 36
ní'l ar do ċumas ruibe ann a ḋéanaṁ geal ná duḃ.
[1] Aċ abraiḋ, Seaḋ, 'seaḋ; Ní h-eaḋ, ní h-eaḋ. An 37
rud a téiġeann tairis sin is ó'n olc é.

Do ċualabair conus mar aduḃraḋ, [2] Súil ar ṡúil, 38
agus fiacal ar ḟiacail. Aċ deirim-se liḃ-se gan cur i 39
n-aġaiḋ uilc; aċ má ḃuaileann duine tú ar an leacain
ndeis, iompuiġ an leaca eile ċuige, leis.* Agus má's 40
mian le duine an dlíġ ċur ort agus do ċasóg do ḃreiṫ
leis sgaoil leis do ḃrat 'n-a teannta. Agus an t-é 41
ċuirfiḋ fiaċaiḃ ort dul leis míle 'ṡliġ do t'aiṁ-
ḋeóin, eiriġ dá ṁíle eile leis dod' ḋeóin. An t-é a 42
ḋ'iarrfaiḋ rud ort, tabair dó é; agus má's mian le
duine iasaċt do lorg ort ná h-iompuiġ uaiḋ.

Do ċualabair conus mar a duḃraḋ: [3] Bíoḋ gráḋ 43
agat do d'ċaraid agus fuaṫ dod'naṁaid. Aċ 44
deirim-se liḃ-se: Bíoḋ gráḋ agaiḃ d'ḃúr naṁdaiḃ;
[4] deiniḋ maiṫ do'n ṁuintir a tugann fuaṫ ḋaoiḃ; agus
[5] deiniḋ guiḋe ar son na muintire a ḋeineann craḋ
agus tromaiḋeaċt oraiḃ. Ionus go mbeaḋ siḃ i nḃúr 45
macaiḃ ag ḃúr n-Aṫair atá ins na flaṫais, an t-é
ċuireann a ġrian ag eiriġe ar ḋaoine, idir olc agus
maiṫ, agus ċuireann an ḟearṫainn ag tuitim orṫa, idir
ċeart agus aiṅċeart. Óir má tugann siḃ grád do'n 46
ṁuintir a tugann grád ḋaoiḃ cad é an tuarasdal a
ḃeiṫ agaiḃ? Ná deinid na puiḃlíocánaiġ féin an méid
sin? † Agus mura ndeiniḋ siḃ-se aċ beannú d'ḃúr 47

1 Séam. v. 12.
2 Exod. xxi. 24; Lebit. xxiv. 20; Deut. xix. 21.
3 Lebit. xix. 18.
4 Róṁ. xii. 20
5 Gníoṁ. vii. 59; Lúc. xxiii. 34.

* Ver. 39. "Gan cur i n-aġaiḋ uilc."—An rud a ḋ'órduiġṫear anso iseaḋ olc do ġlacaḋ le foiḋne; cur suas le droċ-ċaint, agus beiṫ toilteanaċ ċun tuille uilc d'ḟulag níba túisge 'ná mar a loirgeófí díoġaltas. Ní ċeangalann an ċuid eile de'n ċaint de réir na leitire. Níor iompuiġ Críost féin, ná Pól naoṁṫa, an leaca eile. Foiḋne Ċríostaṁail bríġ na cainte. Feic Eóin xviii., agus Gníoṁarṫa xxiii.

† Ver. 46. "Puiblíocánaiġ."—Daoine iad san a bíoḋ ag bailiú na sraṫana, aicme a bí fé ḟuaṫ agus fé ṁí-ċlú amearg na nIúdaċ, mar ġeall ar a ndeinidís de ṡárúġaḋ agus d'éagcóir.

ndritáraċaiḃ cad í an ḃreis a ḋeineann siḃ? Ná deiniḋ
48 na págánaiġ féin an méid sin? Bíḋiḋ-se, d'á ḃríġ
sin, fíor-ṁaiṫ, fé mar atá ḃúr n-Aṫair ins na flaṫais
fíor-ṁaiṫ.

CAIBIDIOL VI.

An tseanmóin ar an gcnuc ar leanṁaint.

1 Seaċnaiḋ agus ná deiniḋ ḃúr ḃfíoraontaċt-sa os
cóṁair daoine, i dtreó go ḃfeicfí siḃ, nó ní ḃeiḋ
tuarasdal le fáġail agaiḃ i láṫair ḃúr n-Aṫar atá
2 ins na flaṫais.* D'á ḃríġ sin, nuair a ḃeiḋ déirc agat
'á ḋéanaṁ ná bíoḋ adarc d'á séideaḋ róṁat amaċ
agat, mar a ḃíonn ag na feallairiḃ ins na sinagó-
gaiḃ agus ar na sráidiḃ, i dtreó go dtaḃarfaḋ na
daoine onóir dóiḃ. Go deiṁin adeirim liḃ, tá
3 a dtuarasdal fáġalta acu. Nuair a ḋéanfair-se
déirc, áṁṫaċ, ná bíoḋ a ḟios agat' láiṁ ċlé cad a
4 ḋeineann do láṁ deas. Ionus go mbeaḋ do ḋéirc
fé ċeilt, agus go dtaḃarfaḋ t'Aṫair, a ċíonn fé ċeilt,
do ṫuarasdal duit.
5 Agus nuair a ḋéanfaiḋ siḃ úrnuiġṫe, ná bíḋiḋ mar na
feallairí gur maiṫ leó úrnuiġṫe ḋéanaṁ 'n-a seasaṁ
ins na sinagógaiḃ agus ag cúinniḃ na sráideana, i
dtreó go ḃfeiceaḋ daoine iad. Go deiṁin adeirim
6 liḃ, tá a dtuarasdal fáġalta acu. Aċ nuair a
ḋéanfair-se úrnuiġṫe, eiriġ isteaċ ad' ṡeómra agus
dún an doras, agus cuir do ġuiḋe ċun t'Aṫar fé
ċeilt, agus taḃarfaiḋ t'Aṫair, a ċíonn fé ċeilt, do
7 ṫuarasdal duit. I nḃúr nguiḋe, áṁṫaċ, ná deiniḋ
mórán cainte, mar a ḋeiniḋ na págánaiġ; óir is
8 dóiġ leó gur ar méid a gcainte do h-éisdfar leó. D'á
ḃríġ sin ná bíḋiḋ-se mar iad; óir is eól d'ḃúr
n-Aṫair an níḋ is gáḋ daoiḃ sar a ndeineann siḃ guiḋe
9 ċuige. Seo, d'á ḃríġ sin, mar a ḋéanfaiḋ siḃ guiḋe:

* Ver. 1. "ḃúr ḃfíoraontaċt-sa," .i. na h-oibreaċa fíoraontaċta a ḋeineann siḃ, .i. trosgaḋ, úrnuiġṫe, déirc; agus gan iad a ḋéanaṁ le baois, ná ċun daoine ṡásaṁ, aċ iad a ḋéanaṁ ċun toile Dé do ṡásaṁ.

[1] Ár n-Aṫair atá ar neaṁ, go naoṁṫar t'ainim. Go 10
dtagaiḋ do ríġeaċt. Go ndeintear do toil ar an
dtalaṁ mar a deintear ar neaṁ. Ár n-arán ró- 11
ḟubstainteaṁail tabair dúinn indiu.* Agus maiṫ dúinn 12
ár gcionta, mar ṁaiṫimíd-ne do ċáċ a ċiontuiġeann
i n-ár n-agaiḋ. Agus ná leig sinn i gcataiḃ; aċ saor 13
sinn ó olc.† Amen.

[2] Óir má ṁaiṫeann siḃ do ḋaoine a gcionta, maiṫfiḋ 14
búr n-Aṫair neaṁḋa ḋaoiḃ-se búr bpeacaí. Aċ mura 15
maiṫfiḋ siḃ-se a bpeacaí do ḋaoine, ní ṁaiṫfiḋ búr
n-Aṫair ḋaoiḃ-se búr bpeacaí.

Agus nuair a ḃeiḋ siḃ ag déanaṁ trosgaiḋ ná bíḋiḋ 16
gruamḋa ar nós na ḃfeallairí; óir do rċiġid siad a
gceannaċa, i dtreó go saṁlóċaḋ na daoine iad a ḃeiṫ
ag déanaṁ trosgaiḋ. Go deiṁin adeirim liḃ, tá a
dtuarasdal fáġalta acu. Aċ tusa, nuair a ḋéanfair 17
trosgaḋ, cuir oile ar do ċeann agus nig t'aġaiḋ,
i dtreó ná feicfid daoine tú ḃeiṫ ag déanaṁ tros- 18
gaiḋ, aċ go ḃfeicfiḋ t'Aṫair tu, atá sé ċeilt; agus
taḃarfaiḋ t'Aṫair, a ċíonn sé ċeilt, do tuarasdal
duit.

Ná cúṁdaiġiḋ stór daoiḃ féin ar an dtalaṁ so, 19
mar a ndeinid na leóṁain agus an ṁeirg é ḋ'iḋiú,
agus mar a ndeinid na biteaṁnaiġ é ṫóċ agus é ġuid.
Aċ deiniḋ stór do ċúṁdaċ daoiḃ féin ar neaṁ, an 20
áit ná deinid na leóṁain é ḋ'iḋiú agus ná deinid
biteaṁnaiġ é ṫóċ ná é ḋ'ḟuadaċ. Óir, an áit 'n-a 21
ḃfuil do stór is ann atá do ċroiḋe leis.

Isí do ṡúil solus do ċuirp. Má ḃíonn do ṡúil glan 22
beiḋ do ċorp go léir go solusṁar. Aċ má ḃíonn do 23
ṡúil [3]go h-olc beiḋ do ċorp go léir gan solus. Agus
má's ionan agus doirċeaċt an solus atá ionat, cad
é méid na doirċeaċta féin?

[1] Lúc. xi. 2.
[2] Eccli. xxviii. 3, 4, 5; Marc. xi. 25. [3] .i. gan raḋarc.

* Ver. 11. "Rósubstainteaṁail."—'Sé focal atá ag Lúcás Naoṁṫa i n-ionaid an focail seo ná, "ar n-arán laeṫaṁail." Tuigtear go gcialluiġeann sé arán na beaṫa, an t-arán a ġlacaimíd i Sacraimint Corp Críost.

† Ver. 13. "ná leig sinn i gcaṫaib," .i. ná leig do sna caṫaib buaċtaint orainn.

24 Ní féidir d'aoinne rud a ḋéanaṁ ar ḋá ṁáiġistir:
óir beiḋ fuaṫ aige do ṁáiġistir acu agus grá do'n
ṁáiġistir eile; nó cuirfiḋ sé suas le duine acu agus
beiḋ droċ-ṁeas aige ar an nduine eile. Ní féidir
daoiḃ Dia agus Mammon d'ḟriṫálaṁ.*
25 D'á ḃríġ sin deirim liḃ, ná bíoḋ buairt oraiḃ i
dtaoḃ ḃúr mbeaṫa, féaċaint cad d'iosfaiḋ siḃ; ná
i dtaoḃ ḃúr gcuirp, féaċaint cad a ċuirfiḋ siḃ umaiḃ.
Náċ mó le ráḋ an t-anam 'ná an biaḋ, agus an corp
26 'ná an t-éadaċ? Féaċaiḋ éanlaiṫe an aeir; ní
ċuirid siad síol ná ní ḃainid siad fóġṁar, ná ní ḋeinid
siad cnuasaċ i sgioból; agus deineann ḃúr n-Aṫair
neaṁḋa iad do ċoṫú. Náċ mó go mór le ráḋ
27 siḃ-se 'ná iad san? Cé'cu agaiḃ-se, ag maċtnaṁ dó
air, d'ḟéadfaḋ aon ḃanláṁa aṁáin do ċur le n-a
28 aoirde? Agus cad ċuige go mbíonn buaireaṁ
i dtaoḃ éadaiġ oraiḃ? Breiṫniġiḋ bláṫana an ḃáin,
conus mar ḟásaid siad; ní ḋeinid siad saoṫar ná
29 sníoṁ. Deirim liḃ, áṁṫaċ, ná raiḃ Salomón féin i n-a
30 ġradam go léir cluḋaiṫe mar ċeann acu san. Má
ċuireann Dia maise de'n tsórd san ar ḟéar an tailiṁ,
atá ann indiu, agus a caiṫfar sa teine amáireaċ, náċ
mó go mór a ḋéanfaiḋ sé daoiḃ-se, a luċt an ċrei-
31 diṁ suaraiġ? Ná bíḋiḋ ag déanaṁ buarṫa, d'á
ḃríġ sin, 'gá ráḋ, Cad d'iosfaimíd? ná, Cad d'ól-
32 faimíd? ná, Cad a ċlúdóċaiḋ sinn? Óir, siniad
na neiṫe go mbíd na geinte 'gá lorg. Óir tá 'ḟios
ag ḃúr n-Aṫair go ḃfuil gáḋ agaiḃ leis na neiṫiḃ sin
33 go léir. Loirgiḋ ar dtúis, d'á ḃríġ sin, ríġeaċt Dé
agus a ḟíoraontaċt, agus taḃarfar daoiḃ, leis, na
34 neiṫe sin go léir. Ná bíoḋ buaireaṁ oraiḃ, d'á ḃríġ
sin, i dtaoḃ an lae amáiriġ; tá a ḃuaireaṁ féin
i gcóir an lae amáiriġ. Ní beag do gaċ lá a ċuid
uile féin.

* Vers. 24. Mammon, .i. saiḋḃreas saoġalta.

CAIBIDIOL VII.

An tríṁaḋ cuid de'n tseanmóin ar an gcnoc.

Ná beiriḋ breiṫ, [1] ionus na béarfaí breiṫ oraiḃ. 1
Mar is do réir na breiṫe a ṫaḃarfaiḋ siḃ a ṫaḃarfar 2
breiṫ oraiḃ; agus an tóṁas le n-a dtóṁaisfiḋ siḃ, is
leis a tóṁasfar ċúgaiḃ. Cad ċuige duit an dúra- 3
dán d'ḟeisgint i súil do ḃráṫar, agus ná feiceann
tu an tsail atá ad' ṡúil féin? Nó cad ċuige duit 4
a ráḋ led' ḃráṫair: Leig dom an dúradán a ḃaint as
do ṡúil; agus sin sail ad' ṡúil féin? A ċluanaire, 5
bain an tsail as do ṡúil féin ar dtúis, agus ansan
ċífir conus an dúradán a ḃaint a' súil do ḃráṫar.
Ná tugaiḋ an níḋ naoṁṫa dos na madraiḃ [2]; agus 6
na caiṫiḋ búr bpéarlaí ċun na muc, le h-eagla go
ngeóḃaidís do ċosaiḃ ionta, agus ansan go n-iom-
póċaidís oraiḃ agus go stracfaidís siḃ.

Iarraiḋ, agus taḃarfar daoiḃ; loirgiḋ, agus 7
geóḃaiḋ siḃ; buailiḋ, agus osgalófar daoiḃ. Óir gaċ 8
aoinne a iarrann tugtar dó; agus gaċ aoinne a loir-
geann geiḃeann sé, agus gaċ aoinne a ḃuaileann osgal-
tar dó. Nó [3] cé h-é an duine agaiḃ-se go n-iarrfaiḋ 9
a ṁac arán air agus gur cloċ a ṫaḃarfaiḋ sé dó?
Nó má iarrann sé iasg air a' dtaḃarfaiḋ sé aṫair niṁe 10
dó? Má's eól, d'á ḃríġ sin, daoiḃ-se atá go h-olc, 11
conus neiṫe fóġanta ṫaḃairt d'ḃúr gclainn, náċ
dóiċiġe gó mór go dtaḃarfaiḋ búr n-Aṫair atá insna
flaṫais neiṫe fóġanta daoiḃ-se aċ iad d'iarraiḋ air?
[4] Gaċ níḋ, d'á ḃríġ sin, ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfaḋ 12
daoine daoiḃ-se deiniḋ-se dóiḃ-sin. Siné agaiḃ an
dlíġ agus na fáiḋe.
Téigiḋ isteaċ an dorus cuṁang, óir is fairsing 13
an dorus agus is leaṫan an bóṫar a ṡeólann ċun díṫe,

[1] Lúc. vi. 37; Róṁ. ii. 1.
[2] .i. do sna droċ-ḋaoiniḃ a ṫaḃarfaḋ masla do'n níḋ naoṁṫa.
[3] Lúc. xi. 11. [4] Tobias iv. 16; Lúc. vi. 31.

14 agus tá a lán a leanann é. Is anc-ċumang an doras
agus is ana-ċaol an bóthar a ḟeólann ċun na beatha,
agus ní mór a ġeibeann eólus air.
15 Seaċanaiḋ na fáiḋe fallsa. a ṫagann ċúġaiḃ i gclúiḋ
na gcaorach agus gur faolċoin ċraosaċa laistiġ iad.
16 Ó n-a dtorṫaiḃ isead d'aiṫneóċaiḋ siḃ iad. An
mbaintear caora fíneamhna de ḋriseaċ nó figí d'
17 ḟeóċadánaiḃ? Mar sin tugann gaċ crann fóġanta
toradh fóġanta uaiḋ, agus tugann an droċ-ċrann droċ-
18 ṫoradh uaiḋ. Ní féidir do'n ċrann ḟóġanta droċ-
ṫoradh ṫabairt ná do'n droċ-ċrann toradh fóġanta
19 ṫabairt. Gaċ crann ná tugann toradh fóġanta, gearr-
20 far é agus cuirfar sa teine é. D'á ḃríġ sin, as a
dtorṫaiḃ isead d' aiṫneóċaiḋ siḃ iad.

21 Ní h-é gaċ aoinne adeir liom-sa, A Ṫiġearna, a
Ṫiġearna, do raġaiḋ isteaċ i ríġeaċt na bflaṫas; aċ
an t-é a ḋéanfaiḋ toil m'Aṫar atá ins na flaṫais,
22 sin é a raġaiḋ isteaċ i ríġeaċt na bflaṫas. Déar-
faiḋ a lán daoine liom-sa an lá san; A Ṫiġearna, a
Ṫiġearna, náċ ad' ainim-se a ḋeineamair tarngair-
eaċt, agus náċ ad' ainim-se a ḋeineamair na deamh-
ain do ċur amaċ, agus náċ ad' ainim-se ḋeineamair
23 mórán míorḃuiltí? Agus ansan adeóċaiḋ mé dóiḃ:
Níor ċuireas-sa aiṫne riamh oraiḃ; [1] Imṫiġiḋ uaim, a
luċt an uilc a ḋéanamh.
24 [2] Gaċ duine, d'á ḃríġ sin, a ċloiseann an ċaint
seo adeirim-se agus do ḋeineann beart d'á réir, samh-
lófar é le duine ciallmhar a ḋein a tiġ ar an gcarraig.
25 Agus do ṫuit an ḟearṫainn, agus do ṫáinig na h-aiḃní,
agus d'éiriġ an ġaoṫ, agus do ġluaiseadar i gcoinniḃ
an tiġe sin; agus níor ṫuit sé; mar ḃí sé 'n-a ṡeasamh
26 ar an gcarraig. Agus gaċ duine a ċloiseann na focail
seo uaim-se agus ná deineann beart d'á réir, beiḋ sé
27 ar nós an amadáin a ḋein a tiġ ar an ngainimh; Agus
do ṫuit an ḟearṫainn, agus do ṫáinig na h-aiḃní, agus
d'éiriġ an ġaoṫ, agus ġluaiseadar i gcoinniḃ an tiġe
sin, agus do ṫuit sé; agus ba ṫiubaisteaċ é a ṫuitim

[1] Salm vi. 9; Lúc. xiii. 27.
[2] Lúc. vi. 48.

Agus do ṫárla nuair a ḃí an ċaint sin críoċnuiġṫe ag 28
Íosa go raiḃ na daoine ag déanaṁ iongna d'á tea-
gasg. Óir do ḋein sé an teagasg mar a ḋéanfaḋ 29
duine go raiḃ cóṁaċt aige, murar ḃ'ionan agus na
Sgríḃneóirí agus na Fairisiniġ.

CAIBIDIOL VIII.

An lobar d'á ġlanaḋ ag Críost: seirbíseaċ an taoisiġ céad, ⁊ máṫair céile Ṗeadair, ⁊ a lán eile aige d'á leiġeas. An stoirm ar an bfarraige á ciúnú aige. Na deaṁain dá gcur amaċ as an mbeirt a ḃí sealbuiġṫe acu, ⁊ cead uaiḋ dos na deaṁnaiḃ dul isteaċ ins na mucaiḃ.

Ansan nuair a ṫáinig sé anuas ó'n gcnoc do lean 1
sluaiġte móra é. Agus féaċ, ṫáinig lobar, agus do 2
ṡléaċt sé ḋó agus duḃairt sé: A Ṫiġearna, tá ar do
ċumas mé ġlanaḋ má's áil leat. Agus do ṡín Íosa 3
a láṁ agus ċuir sé air í, agus duḃairt sé; Is áil liom
é: glantar tú. Agus do glanaḋ láiṫreaċ é ó n-a
loḃra. Agus duḃairt Íosa leis: Féaċ, ná h-innis 4
d'aoinne é; aċ imṫiġ agus [1] taisbeáin tu féin do'n
tsagart, agus taḃa r an offráil a d'órduiġ Maoise,
mar ḟiaḋnaise ḋóiḃ-sin.

Ansan nuair a ḃí sé tar éis dul isteaċ i gCafar- 5
naum ṫáinig ċuige taoiseaċ céad, 'ġá ġuiḋe, agus 6
duḃairt sé: A Ṫiġearna, tá mo ḃuaċaill sa ḃaile 'n-a
luiġe gan lúṫ a ġéag, agus tá pianta móra air. Agus 7
duḃairt Íosa leis: Tiocfad-sa agus leiġisfead é. Agus 8
duḃairt an taoiseaċ céad: A Ṫiġearna, ní fiú mise
go dtiocfá fé m' ḋíon; aċ abair an focal aṁáin agus
beiḋ mo ḃuaċaill slán. Mar is duine mise atá 9
fé smaċt, agus tá saiġdiúirí fúm; agus deirim leis an
bfear so, Imṫiġ, agus imṫiġeann sé; agus le fear eile,
Tar, agus tagann sé, agus le m' ṡeirbíseaċ, Dein so;
agus deineann sé é. Agus nuair airiġ Íosa san do ḋein 10
sé iongna ḋé; agus dúḃairt sé leis an muintir a ḃí
'ġá leanṁaint: Go deiṁin adeirim liḃ, ní ḃfuaras a
leiṫéid sin de ċreideaṁ i n-Israél. Agus deirim 11

[1] .i. ċun na teistiméireaċta d'fáġail. Lebit. xiv. 2.

liḃ go dtiocfaiḋ a lán daoine ó'n ndoṁan toir agus
ó'n ndoṁan tiar, agus go luiġfid siad i ḃfoċair
12 Ábraham agus Isaac agus Iácóib, Agus caiṫfar clann
na ríġeaċta amaċ sa dorċadas atá amuiġ, mar a
13 mbeiḋ gol agus díosgán fiacal. Agus duḃairt Íosa
leis an dtaoiseaċ céad: Imṫiġ ort, agus sé mar a
ċreidis deintear duit. Agus ṫáinig a ṡláinte do'n
ḃuaċaill an uair sin.
14 Agus nuair a ṫáinig Íosa isteaċ i dtiġ Ṗeadair
ċonaic sé máṫair a ċéile 'n-a luiġe agus éagcruas
15 uirṫi; Agus do rug sé ar láiṁ uirṫi, agus d'imṫiġ an
t-éagcruas di, agus d'éiriġ sí, agus dein sí frioṫálaṁ
orṫa.
16 Ansan, nuair a ṫáinig an tráṫnóna, tugadar ag
triall air a lán daoine go raiḃ deaṁain ionta; agus
ḃí sé ag díbirt na ndeaṁan le n-a ḟocal, agus ag
17 leiġeas na ndaoine a ḃí as a sláinte; Ionus go ḃfíor-
fai an ċaint a duḃairt Isáias Fáiḋ, mar a nduḃairt
sé: [1] Do ġlac sé ċuige féin ár n-easláintí agus
d'ḟuiling sé ár ngalara.
18 Agus nuair a ċonaic Íosa na sluaiġte móra 'n-a
19 timpal, d'órduiġ sé dul ṫar uisge. Agus ṫáinig fear
sgríḃinne ċuige agus duḃairt sé leis: A Ṁáiġistir,
20 leanfad tú pé áit 'n-a ngeóḃair. Agus deir Íosa
leis: Táid pluaiseana ag na sionaċaiḃ agus neadaċa
ag éanlaiṫiḃ an aéir, agus ní'l ag Mac an Duine áit
21 ar a leigfeaḋ sé a ċeann. Duḃairt deisgiobul eile
leis, A Ṫiġearna, leig dom dul ar dtúis agus m'aṫair
22 d'aḋlacaḋ. Duḃairt Íosa leis, áṁṫaċ: Lean mise,
agus leig dos na mairḃ a mairḃ d'aḋlacaḋ.
23 Agus nuair a ċuaiḋ sé ar bórd na luinge bige, do
24 lean a deisgiobuil é. Agus féaċ, d'éiriġ suaṫaḋ
mór sa ḃfarraige, i dtreó go raiḃ an long d'á múċaḋ
25 leis na tonnaiḃ. Aċ ḃí seisean 'n-a ċodla. Agus
ṫáinig a deisgiobuil ċuige agus ḋúisiġeadar é. A
Ṫiġearna, ar siad, saor sinn; tá an bás againn.
26 Agus duḃairt Íosa leó: Cad is eagal daoiḃ, a ḋaoine
gan puinn creidiṁ? Ansan d'éiriġ sé agus duḃ-
airt sé leis an ngaoiṫ agus leis an ḃfarraige fan-

[1] Isáias liii. 4; 1 Pead. ii. 24.

ṁaint socair, agus táinig ciúnas mór. De sin do 27
ġlac iongnaḋ na daoine agus duḃradar: Cad é mar
ḋuine é seo go ḃfuil gaoṫ agus farraige úṁal dó?
Agus nuair a ċuadar tresna an uisge, isteaċ i 28
dtír na [1] nGerasénaċ, do ḃuail uime beirt go raiḃ
deaṁain ionta, agus iad ag teaċt amaċ as na h-uaġ-
naiḃ agus iad ana-ṁillteaċ, i dtreó nár ḃ'ḟéidir
d'aoinne gaḃáil an tslíġ sin acu. Agus féaċ, do 29
liúġadar agus duḃradar: Cad é sin dúinne tusa, a
Íosa, a Ṁic Dé? Ar tánais anso roim an aimsir ċun
pionóis a ċur orainn? Ḃí tréad mór muc ar foraiḋ- 30
eaċt i ngar dóiḃ. Agus d'iarr na deaṁain aċainiġe 31
air: Má ċuireann tú as so sinn, ar siad, cuir insna
mucaiḃ sinn. Agus duḃairt sé leó: Imṫiġiḋ. Agus 32
d'imṫiġeadar isteaċ insna mucaiḃ, agus féaċ, do riṫ
an tréad muc ar buile le fánaiḋ isteaċ sa ḃfarraige,
agus do báṫaḋ iad. Agus do riṫ na h-aoḋairí; agus 33
tánadar isteaċ sa ċaṫair, agus d'innseadar gaċ níḋ,
agus i dtaoḃ na beirte go raiḃ na deaṁain ionta.
Agus féaċ, do ġluais muintir na caṫraċ go léir 34
amaċ i gcoinniḃ Íosa; agus nuair a ċonacadar é
d'iarradar air imṫeaċt as a dtír.

CAIBIDIOL IX.

Duine gan lúṫ a ġéag dá leiġeas ag Críost. Maiṫiú d'á ġlaoḋaċ ċuige. An galar fola dá leiġeas. Inġean Iairuis á tógaint ón mbás aige. Radharc á ṫaḃairt aige do ḃeirt dall. Agus duine balḃ, go raiḃ deaṁan ann, dá leiġeas aige.

Agus ċuaiḋ sé ar bórd na luinge bige, agus táinig 1
sé tar uisge isteaċ 'n-a ċaṫair féin. Agus féaċ, do 2
tugadar ag triall air, sínte ar ṫoċt, fear a ḃí gan
lúṫ. Agus nuair a ċonaic Íosa an creideaṁ a ḃí acu 3
duḃairt sé leis an ḃfear gan lúṫ: Glac misneaċ, a
ṁic, táid do ṗeacaí maiṫte duit. Agus féaċ, duḃ-
airt cuid des na sgríḃneóiriḃ, 'n-a n-aigne féin:
Tá diaṁaslaḋ ag an ḃfear so d'á ḋéanaṁ. Agus ó 4
ċonaic Íosa na smuínte a ḃí acu, duḃairt sé: Cad

[1] nó, na nGadarénaċ.

ċuige ḋaoiḃ na droċ-smuainte ḃeiṫ i nḃúr gcroiḋṫiḃ
5 agaiḃ? Cé 'cu is usa a ráḋ, Tá do ṗeacaí maiṫte
6 ḋuit; nó a ráḋ, Eiriġ agus siúḃluiġ? Aċ ionus
go mbeaḋ ḟios agaiḃ go ḃfuil ag Mac an Duine cóṁ-
aċt ar an dtalaṁ so ċun peacaí a ṁaiṫeaṁ (duḃairt
sé leis an ḃfear a ḃí gan lúṫ) Eiriġ-se, agus tóg suas
7 do leabaiḋ, agus imṫiġ ċun do ṫiġe féin. Agus
8 d'eiriġ sé, agus d'imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin. Agus
ṫáinig eagla ar an sluaġ nuair a ċonacadar an níḋ
sin, agus do ṁoladar Dia a ṫug a leiṫéid sin de ċóṁ-
aċt do ḋaoiniḃ.

9 [1] Agus nuair a d'imṫiġ Íosa ó'n áit sin ċonaic sé
duine dár ḃ'ainim Maitiú 'n-a ṡuiḋe i n-áit an ċus-
tuim, agus duḃairt sé leis: Lean mise. Agus d'eiriġ
sé agus do lean sé é.
10 Agus do ṫárla, agus é ag suiḋe ċun ḃíḋ sa tiġ, go
dtáinig a lán puibliocánaċ agus a lán peacaċ agus
gur ṡuiḋeadar i ḃfoċair Íosa agus a ḋeisgiobul.
11 Nuair a ċonaic na Fairisinig an níḋ sin duḃradar le
na ḋeisgiobuil: Cad ċuige go n-iṫeann ḃúr máiġistir
12 bia i ḃfoċair na bpuibliocánaċ agus na bpeacaċ? Aċ
d'airiġ Íosa an focal, agus duḃairt sé: Ní h-ag
daoine slána atá gáḋ le liaiġ aċ ag daoine breóite.
13 Imṫiġiḋ agus foġlumuiġiḋ a ḃríġ siúd: [2] Trócaire is
toil l'om, agus ní h-íoḃbirt. Óir ní ċun na ḃfíoraon
do ġlaoḋaċ a ṫánag, aċ ċun na bpeacaċ do ġlaoḋaċ.
14 Ansan do ṫáinig deisgiobuil le h-Eóin ag triall air,
agus duḃradar: Cad ċuige go ndeinimíd-ne agus na
Fairisinig trosgaḋ go minic agus ná deinid do ḋeis-
15 giobuil-se trosgaḋ? Agus duḃairt Íosa leó: An
féidir do ċlainn an Ċéile ḃeiṫ duairc an faid atá
an Céile 'n-a ḃfoċair? Aċ tiocfaiḋ an t-am i n-a
dtógfar uaṫa an Céile, agus ansan déanfaid siad
16 trosgaḋ.* Ní cuireann aoinne preabán d'éadaċ nua

[1] Marc. ii. 14; Lúc. v. 27. [2] Osee vi. 6

* Ver. 15. "An féidir do ċlainn an Ċéile."—Nós cainte Eabraċ é sin, agus cialluiġeann sé "cáirde an Ċéile," nú "luċt aiṫne an Ċéile."

ar ṡeana-ḃalcais éadaiġ; óir baineann sé a lán féin
as an mbalcais éadaiġ, agus bíonn an srracaḋ níosa
measa. Ná ní cuirtear fíon nua i sean'-árṫaiḃ leaṫair; nó 17
má deintear bristear na h-árṫaí agus doirtear an
fíon, agus imṫiġid na h-árṫaí gan tairbe. Aċ cuirtear
an fíon nua i n-árṫaiḃ nua agus coimeádtar iad
araon.
An fad a ḃí sé ag ráḋ na cainte sin leó, féaċ táinig 18
prionsa áiriġte ċuige, agus do ṡléaċt sé ḋó, agus
duḃairt sé: A Ṫiġearna, do fuair m'inġean bás
anois; aċ tar agus cuir do láṁ uirṫi, agus beiḋ sí beó.
Agus d'éiriġ Íosa agus do lean sé é, mar aon le n-a 19
ḋeisgiobulaiḃ.
Agus féaċ, ṫáinig lastiar dé bean a ḃí ag tabairt a 20
cod' fola ar feaḋ dá ḃliain déag, agus ċuir sí a láṁ
ar ṡaḃra a ḃrait. Mar, duḃairt sí 'n-a h-aigne féin, 21
Mura ndeineaḋ aċ baint le n-a ḃrat beiḋ mé slán.
D'iompuiġ Íosa, áṁṫaċ, agus ċonaic sé í, agus duḃ- 22
airt sé: Glac misneaċ, a 'ġnín ó; do ṡlánuiġ do
ċreideaṁ tu. Agus ḃí an bean leiġiste ó'n uair
sin amaċ.
Agus nuair a ṫáinig Íosa ċun tiġe an ṗrionsa, agus 23
nuair a ċonaic sé na ceóltóirí agus [1] an sluaġ ag
déanaṁ fotraim, Duḃairt sé leó: Druidiḋ siar; 24
ní marḃ atá an cailín, aċ 'n-a codlaḋ. Agus ḃíodar
ag fonaṁaid uime. Agus nuair a cuireaḋ na daoine 25
amaċ, do ċuaiḋ sé isteaċ, agus do rug sé ar láiṁ
uirṫi. Agus d'éiriġ an cailín. Agus do leaṫ an 26
sgéal san ar fuid na tíre sin go léir.
Agus nuair a ḃí Íosa ag imṫeaċt as an áit sin do 27
lean beirt dall é agus iad ag liúirig, agus deiridís,
Dein trócaire orainne a [2] Ṁic Dáiḃid. Agus nuair a 28
táinig sé ċun an tiġe ṫáinig na daill ċuige. Agus
duḃairt Íosa leó: An gcreideann siḃ gur féidir dom
an níḋ seo a ḋéanaṁ daoiḃ? Duḃradar leis:
Creidimíd, a Ṫiġearna. Ansan do ċuir sé a láṁ ar 29
a súiliḃ, agus duḃairt sé: Deintear liḃ do réir

[1] B'é sin nós na tíre sin.
[2] .i. ainm na n-Iúdaċ ar an Slánuiġṫeóir a ḃí le teaċt.

30 búr gcreidiṁ. Agus do h-osgalaḋ a súile, agus
ṫug Íosa foláraṁ dóiḃ: Tugaiḋ aire, ar seisean, ná
31 beiḋ a ḟios san ag aoinne. Aċ nuair a ċuadar-san
amaċ, do leaṫadar a ċlú ar fuid na tíre sin go léir.
32 Agus tar éis dul amaċ dóiḃ, do tugaḋ ċuige duine
33 a ḃí balḃ, agus ḃí deaṁan ann. Agus nuair a cuireaḋ
amaċ an deaṁan do laḃair an duine balḃ; agus ḃí
iongna ar na daoine, agus deiridís: Ní feacaṫas a
34 leiṫéid sin riaṁ i n-Israél. Aċ deireaḋ na Fairi-
síniġ: Is le cóṁaċt rí na ndeaṁan a ċuireann sé amaċ
na deaṁain.

35 Agus do ġluais Íosa mór-tímpal, ins na caṫraċaiḃ
agus ins na bailtiḃ, ag teagasg ins na sinagógaiḃ,
agus ag craoḃsgaoileaḋ soisgéil na ríġeaċta, agus
36 ag leiġeas gaċ galair agus gaċ breóiteaċta. Agus
ċonaic sé na sluaiġte daoine agus ṫáinig truaġ aige
dóiḃ, mar go raḃadar go mí-áḋḃaraċ, caitte mar
37 ḃeaḋ caoire gan aoḋaire. Ansan duḃairt sé le n-a
deisgiobulaiḃ: Tá an fóġṁar mór aċ tá an luċt oibre
38 suaraċ. Iarraiḋ, d'á ḃríġ sin, ar an dTiġearna gur
leis an fóġṁar, luċt oibre do ċur ag baint an ḟóġ-
ṁair dó.

CAIBIDIOL X.

An dá Asbol déag dá gcur amaċ ag Críost agus cóṁaċt acu ċun mírbúiltí déanaṁ. Teagasg aige á ṫabairt dóiḃ.

1 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige a ḋáréag deisgiobul, agus
ṫug sé dóiḃ cóṁaċt ar na h-anspridiḃ, ċun iad do ċur
amaċ, agus ċun gaċ galair agus breóiteaċta do leiġ-
2 eas. Agus sidiad ainimneaċa an dáréag aspol:
Símón an ċéad duine, agus Peadar a tugtar air;
3 agus Aindrias a ḋriṫáir. Séamus mac Sebedé, agus
Eóin a ḋriṫáir, Pilib agus Partolán, Tomás, agus
Maitiú an puibliocánaċ, Séamus mac Alpéis, agus
4 Taddeus, Símón ó Ċanaan, agus Iudás [1] Isgariót,
an fear a ḋíol é.

[1] .i. ó n-a baile dúċais.

Ċuir Íosa uaiḋ an dáréag san, agus ṫug sé órdú dóib 5
mar seo: Ná h-imṫiġiḋ i slíġ na ngeinte agus ná téiġiḋ
isteaċ i gcaṫraċaib na Samaritánaċ; Aċ téiġiḋ 6
[1] fé ḋéin na gcaoraċ de ṫeiġleaċ Israéil atá imṫiġṫe
amú'. Imṫiġiḋ, agus deiniḋ craobsgaoileaḋ, agus 7
abraiḋ, Tá ríġeaċt na bflaṫas tagaiṫe i n-aċmaireaċt.
Leiġsiḋ daoine breóiṫe; tógaiḋ na mairḃ ó'n mbás; 8
glanaiḋ na lobair; cuiriḋ amaċ na deaṁain. Is i
n-aisge do fuarabair; tugaiḋ uaib i n-aisge.
Ná bíoḋ ór ná airgead ná saiḋḃreas i dtaisge agaib 9
i nbúr gcrios. Ná bíoḋ mála ċun lóin bóṫair agaib, 10
ná dá ċasóig, ná bróga, ná cleiṫ; óir is fiú an fear
oibre é ċoṫú. Agus pé caṫair nó dún n-a ragaiḋ sib 11
isteaċ ann, fiafraiġiḋ cé is creideaṁnaċ ann, agus
fanaiḋ ansan go dtí go mbeiḋ sib ag imṫeaċt. Agus 12
nuair a ḃeiḋ sib ag dul isteaċ i dtiġ, beannuiġiḋ do'n
tiġ sin agus abraiḋ; Síoṫċáin do'n tiġ seo. Agus 13
má's fiú an tiġ sin é, tiocfiḋ búr síoṫċáin air; mura
fiú, áṁ, fillfiḋ búr síoṫċáin oraib féin. Agus pé 14
duine ná glacfaiḋ sib agus ná h-éisdfiḋ le nbúr
mbréiṫriḃ, téiġiḋ amaċ as an dtiġ sin, nó as an gcaṫ-
air sin, agus caiṫiḋ an ceó d'búr gcosaib ann. Go 15
deiṁin adeirim lib, is saoire a ḃeiḋ an sgéal ag tír
Ṡodom nó ag tír Ġomorra lá an breiṫeaṁantais 'ná
ag an gcaṫair sin.
Féaċ, táim ag búr gcur amaċ ar nós caoraċ ameasg 16
faolċon. Bídiḋ, d'á ḃríġ sin, ċóṁ glic leis na
h-aiṫreaċaib niṁe agus ċóṁ simplíḋe leis na colú-
raib.* Aċ seaċnaiḋ sib féin ar na daoine. Óir, 17
tabarfid siad ar láṁ sib, ins na cóṁairlib agus
sgiúrsálfaid siad sib i n-a sinagógaib; Agus béar- 18
faid siad i láṫair ríġṫe agus uaċtarán sib mar ġeall
orm-sa [2] mar ḟiaḋnaise dóib-sin agus dos na geintib.
Nuair a tabarfid siad ar láiṁ sib áṁtaċ, ná 19
bídiḋ ag maċtnaṁ féaċaint cad' déarfaiḋ sib, ná
conus; óir tabarfar daoib an uair sin an níḋ a lab-

[1] Gníoṁ. xiii. 46.
[2] .i. ċun na fírinne ṫaisbeáint dóib.

* Ver. 16. "Simplíḋe," .i. macánta, soiléir, fírinneaċ, gan feall.

20 arfaiḋ siḃ. Óir ní siḃ-se do laḃrann aċ Spiorad
21 ḃur n-Aṫar a laḃrann ionaiḃ. Agus taḃarfaiḋ an
driṫáir a ḋriṫáir le cur ċun báis, agus an t-aṫair a
ṁac; agus eireóċaid an ċlann i gcoinniḃ a n-aṫar agus
22 a máṫar agus básóċaid siad iad. Agus beiḋ fuaṫ
ag gaċ duine daoiḃ-se mar ġeall ar m'ainim-se; Aċ
23 an t-é ṡeasóċaiḋ amaċ go deire isé a slánófar. Aċ
nuair a déanfar géar-leanṁaint oraiḃ sa ċaṫair sin,
imṫiġiḋ go caṫair eile: Go deiṁin adeirim liḃ, ní
beiḋ caṫaraċa Israéil siúḃalta agaiḃ sar a dtiocfiḋ
Mac an Duine.
24 Ní'l an deisgiobul níos fearr 'ná a ṁáiġistir, agus
25 ní'l an seirḃíseaċ níos fearr 'ná a tiġearna. Is leór
do'n deisgiobul beiṫ mar a ṁáiġistir, agus do'n tseirḃ-
íseaċ beiṫ mar a tiġearna. Má tugadar Beelsebub
ar ḟear an tiġe, náċ mó 'ná san a taḃarfaid siad ar
26 ṁuintir a tiġe é? Ná bíoḋ eagla agaiḃ rómpa d'á
ḃríġ sin. Óir ní'l aon rud fé ċlúid ná noċtfar, agus
27 ní'l rud i ḃfolaċ na h-aiṫneófar. An rud adeirim
liḃ sa doirċeaċt abraiḋ sa tsolus é; agus an rud a
ḋ'airiġeann siḃ [mar ċogar] sa ċluais deiniḋ é
28 ċraoḃsgaoileaḋ ar ḃarraiḃ na dtiġṫe. Agus ná
bíoḋ eagla agaiḃ roimis an muintir a ṁarḃuiġeann an
corp, agus náċ féidir dóiḃ an t-anam a ṁarḃú; aċ
bíoḋ eagla agaiḃ roimis an t-é gur féidir dó idir
29 anam agus corp do ċur go h-ifreann. Ná díoltar dá
ġealḃún ar ḟeóirling? Agus ní féidir do ġealḃún acu
30 tuitim ċun talaiṁ gan ḃúr n-Aṫair. Ní'l ruibe d'ḃur
31 nġruaig ná fuil cóṁriġṫe. Ná bíoḋ eagla oraiḃ, d'á
ḃríġ sin. Is mó le rád siḃ-se 'ná mórán des na geal-
32 ḃúnaiḃ. Gaċ duine, d'á ḃríġ sin, a ḋ'adṁóċaiḋ
mise os cóṁair daoine, adṁóċad-sa eisean os cóṁair
33 m'Aṫar atá ins na flaṫais. Aċ an t-é a ṡéanfaiḋ
mise os cóṁair daoine, séanfad-sa eisean os cóṁair
m'Aṫar atá ins na flaṫais.
34 Ná measaiḋ gur ċun na síoṫċána ċur ar an dtalaṁ
a ṫánag; ní ċun na síoṫċána ċur ann a ṫánag, aċ ċun
35 an ċlaiḋiṁ a ċur ann. Óir do ṫánag ċun an duine
ċur i n-eaḋraiḋ le n-a aṫair, agus ċun na h-inġine ċur
i n-aġaiḋ a máṫar, agus ċun mná an ṁic do ċur i

n-aġaiḋ máṫar a céile.* [1]Agus naṁaid duine a luċt 36
aontiġis féin. An t-é gur mearа leis a aṫair nó a 37
ṁáṫair 'ná mise, ní'l sé maiṫ a ḋóiṫin dom; agus an
t-é gur mearа leis a ṁac nó a inġean 'ná mé, ní'l sé
maiṫ a ḋóiṫin dom. Agus an t-é ná glacfaiḋ a ċros 38
agus mise do leanṁaint, ní'l sé maiṫ a ḋóiṫin dom.
An t-é a ġeoḃaiḋ a anam féin caillfiḋ sé é; agus an 39
t-é a ċaillfiḋ a anam féin ar mo ṡon-sa, ġeoḃaiḋ sé é.
An t-é a ġlacann siḃ-se, glacann sé mise; agus an 40
t-é a ġlacann mise, glacann sé an t-é a ċuir uaiḋ me.
An t-é a ġlacann fáiḋ i n-ainim fáiḋe, ġeoḃaiḋ sé 41
tuarasdal fáiḋe; agus an t-é a ġlacann fíoraon i
n-ainim fíoraoin, ġeoḃaiḋ sé tuarasdal fíoraoin.
[2] Agus an t-é a taḃarfaiḋ le n-ól do ḋuine de'n 42
ċuid is suaraiġe ḋíoḃ san fiú cupán uisge fuair, i
n-ainim deisgiobuil, go deiṁin adeirim liḃ, ní ċaillfiḋ
sé a luaċt saoṫair.

CAIBIDIOL XI.

A ḋeisgiobuil ag Eoin dá gcur ag triall ar Ċríost. Na Iúdaiġ d'á gcáineaḋ ag Críost mar ġeall ar na creidfidís, agus na daoine d'á nglaoḋaċ ċuige a ṁoṫuiġid ualaí troma beiṫ orta.

Agus do ṫárla, nuair a ḃí na h-orduiġṫe taḃarṫa 1
ag Íosa d'á ḋáréag deisgiobul, gur imṫiġ sé as an
áit sin ċun teagasg agus craoḃsgaoileaḋ déanaṁ i n-a
mbailtiḃ-sin.
[3] Agus nuair a ḋ'airiġ Eóin, agus é gaḃṫa, oibreaċa 2
Ċríost, ċuir sé beirt d'á ḋeisgiobulaiḃ féin ag triall
air, agus duḃairt sé leis: An tusa an t-é atá le 3
teaċt, nó an ḃfuil orainn feiṫeaṁ le duine eile? Agus 4
duḃairt Íosa leó 'gá ḃfreagraḋ: Imṫiġiḋ agus innsiḋ
d'Eóin na neiṫe d'aireaḃair agus do ċonacaḃair;

[1] Mich. vii. 6. [2] Marc. ix. 40. [3] Lúc. vii. 18.

* Ver. 35. "Ṫánag ċun an duine ċur i n-earaiḋ," ⁊rl.—Ní 'gá ráḋ é gur ḃ' ṡiné cúis bunaiḋ a ḃí ag ár Slánuiġṫeóir le teaċt, aċ go dtiocfaḋ na neiṫe sin as a ṫeaċt agus as a ṫeagasg, mar ġeall ar an gcuma 'n-a mbeaḋ a lán ag cur 'n-a ċoinniḃ go stuacaċ, agus ag cráḋ na ndaoine do leanfaḋ é.

5 [1] Tá radharc ag daill; tá siúḃal ag bacaiġ; glantar
na loḃair; tá éisteaċt ag daoine a ḃí boḋar; éiriġid
na mairḃ; Tá an Soisgéal d'á [2] teagasg dos na
6 boċtaiḃ. Agus is aoiḃinn do'n t-é ná glacfaiḋ
sganall umam-sa.*
7 Agus nuair a ḃí an ḃeirt imṫiġte do ċrom Íosa ar
labairt leis na daoine i dtaoḃ Eóin: Cad a ḃí uaiḃ le
feisgint nuair a ṫánaḃair amaċ sa ḃfásaċ? Slat d'á
8 suataḋ le gaoiṫ? Aċ cad a ḃí uaiḃ le feisgint nuair
a ṫánaḃair amaċ? Fear i n-éadaiġiḃ míne? Féaċ, i
9 dtiġtiḃ na rí atá luċt an éadaiġ ṁín. Aċ cad a ḃí
uaiḃ le feisgint nuair a ṫánaḃair amaċ? Fáiḋ, an
eaḋ? Aċ deirim-sé liḃ gur duine é is mó 'ná fáiḋ.
10 Óir is air seo atá sgríoḃta: [3] Féaċ, táim-se ag cur
m'aingil róṁat amaċ ċun na slíġe d'ollaṁú róṁat.
11 Go deiṁin adeirim liḃ, níor eiriġ, ar ar rugaḋ ó
ṁnáiḃ, duine ba ṁó 'ná Eóin Baiste; aċ an t-é is
12 lúġa i ríġeaċt na ḃflaṫas is mó é 'ná eisean. Aċ ó
aimsir Eóin Baiste go dtí anois tá éigean 'á ḋéanaṁ
ar ríġeaċt na ḃflaṫas, agus is iad luċt an éigin a ḃeir-
13 eann leó é.† Óir tarngaireaċt isead dein na fáiḋe go
14 léir agus an dliġ, go dtí Eóin. Agus má's áil liḃ
15 a ġlacaḋ, isé [4] Elias é atá le teaċt.‡ An t-é ar a
ḃfuil cluasa ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.
16 Aċ cé leis go samlóċad an tslioċt so? Is cosṁail
iad le h-aos óg 'n-a suiḋe ar an maċa ag glaoḋaċ
17 ar a gcomrádaiṫiḃ: Agus 'gá ráḋ: Deineamair ceól
daoiḃ ar píḃiḃ, agus níor ḋeineaḃair rinnce; do
18 ċaoineamair, agus níor ḋeineaḃair gol. Óir do
ṫáinig Eóin gan iṫe gan ól, agus deirid siad: Tá
19 deaṁan ann. Ṫáinig Mac an Duine ag iṫe agus ag
ól, agus deirid siad: Féaċ, an duine craosaċ agus an

[1] Isáias xxxv. 5. [2] Isáias lxi. 1. [3] Mal. iii. 1.
[4] .i. Elias i gcóṁaċt; Mal. iv. 5.

* Ver. 6. "Ná glacfaiḋ sganall umam sa," .i. ná glacfaiḋ sganall, nú diombáḋ, mar ġeall ar mé ḃeiṫ úṁal, agus mar ġeall ar an mbás fé ċarcuisne atá agam lé fulag.

† Ver. 12. "Tá éigean," ⁊rl., .i. ní faġtar ríġeaċt na ḃflaṫas aċ le fóirneart, le h-éigin a ḋéanaṁ orainn féin tré ḋéine aiṫriġe agus tré ċur i gcoinniḃ ar ndroċ-ṁian.

‡ Ver. 14. "Isé Elias é," ní h-i bpearsain, áṁ, aċ i spiorad, cf. Lúc. i. 17.

fear fíona ḋ'ól, cara na bpuibliocánaċ agus na bpea-
caċ. Agus ġeiḃeann an eagna a ceart ó n-a clainn
féin.

Ansan do ċrom sé ar ṁilleán do ċur ar na caṫraċ- 20
aiḃ ionar h-oibriġeaḋ an ċuid ba ṁó d'á ċóṁaċtaiḃ,
toisg nár ḋeineadar aiṫriġe: Mairg duit, a Ċoro- 21
sain mairg duit, a Ḃetsáida! óir dá nḋeintí i dTuire
agus i Sidón na fearta atá déanta ionaiḃ-se, is fadó
a ḋéanfaidís aiṫriġe fé éadaċ ġarḃ agus fé luaiṫriġ.
Aċ deirim liḃ, áṁtaċ, ḃeiḋ an sgéal níos saoire lá an 22
ḃreiṫeaṁantais ag Tuire agus ag Sidón 'ná agaiḃ-se.
Agus tusa, a Ċapharnaum, an suas go flaṫas Dé a 23
tógfar tú? Síos go h-ifreann iseaḋ a cuirfar tú; óir
dá mba i Sodomaiḃ a déanfaí na fearta a deineaḋ
ionat-sa, b'ḟéidir go mbeaḋ an ċaṫair sin ann go dtí
an lá so. Aċ deirim liḃ, áṁtaċ, go mbeiḋ an sgéal 24
níos saoire lá an ḃreiṫeaṁantais ag muintir Ṡodom
'ná agat-sa. Sa n-am san d'ḟreagair Íosa agus 25
duḃairt: Admuiġim ad' láṫair-se, a Aṫair, a
Ṫiġearna neiṁe agus talṁan, mar gur ċeilis na neiṫe
seo ar luċt eagna agus tuisgiona, agus gur noċtais
iad do naoiḋeanaiḃ. Iseaḋ, a Aṫair; óir sin mar a 26
ḃí taitneaṁaċ ad' láṫair-se. Tá gaċ uile níḋ 27
taḃarṫa dóṁ-sa ag m'Aṫair. Agus ní'l aiṫne ag
aoinne ar an Mac aċ ag an Aṫair; ná ar an Aṫair aċ
ag an Mac, agus ag an t-é gur toil leis an Mac a
ḋ'ḟoillsiú ḋó. Tagaiḋ go léir ag triall orm-sa, gaċ 28
duine go ḃfuil cruaḋtan agus tromualaċ air, agus
taḃarfad-sa faoiseaṁ oraiḃ. Tógaiḋ mo ċuing-se 29
oraiḃ, agus foġlumaiḋ uaim, óir táim ceannsa agus
úṁal ó ċroiḋe; [1] agus ġeoḃaiḋ siḃ suaiṁneas d'ḃúr
gcroiḋtiḃ. [2] Óir is suairc mo ċuing-se agus is 30
éadtrom m'ualaċ.

[1] Ierem. vi. 16. [2] I Eóin v. 3.

CAIBIDIOL XII.

Daille na bḞairisíneaċ dá cáineaḋ ag Críost, 7 iad á mbréagnú aige nuair a deirid siad gur le cóṁaċt Sátain a ḋeineann sé na mírbuiltí.

1 Sa n-am san do ġluais Íosa tré ġortaiḃ arḃair, lá
na sabbóide; agus ḃí ocras ar a ḋeisgiobuil, agus
2 ċromadar ar na diasaiḃ do stataḋ agus d'ite. Agus
ċonaic na Fairisínig iad, agus duḃradar: Féaċ, táid
do ḋeisgiobuil ag déanaṁ ruda naċ dleaġtaċ a
3 ḋéanaṁ lá na sabbóide. Aċ duḃairt seisean leó:
An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair [1] cad a ḋein Dáiḃid nuair a
ḃí ocras air féin agus ar an muintir a ḃí i n-aonḟeaċt
4 leis? Conus mar a ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ Dé agus
d'it sé na bulóga a ḃí curta i láṫair Dé, niḋ nár ċead-
uiġte dó a d'ite, ná do'n ṁuintir a ḃí le n-a ċois, ná
5 d'aoinne [2] aċ dos na sagairt aṁáin?* Nó an aṁlaiḋ
nár léiġeaḃair sa dliġ conus mar a ḋeinid na sagairt
sa teampall an tsabbóid do ḃriseaḋ agus ná deinid
6 siad peacaḋ? Aċ deirim-se liḃ go ḃfuil anso aon
7 is mó 'ná an teampall. Aċ dá dtuigeaḋ siḃ cad é
an niḋ, [3] Trócaire is áil liom, agus ní h-íoḃairt, ní
8 ḋaorfaḋ siḃ coiḋċe na neaṁċiontaċa. Óir isé
Tiġearna na sabbóide féin Mac an Duine.
9 Ansan d'ḟág sé an áit sin, agus ṫáinig sé isteaċ i
10 n-a sinagóig ċúca. Agus féaċ, ḃí duine ann agus a
láṁ gan tapaḋ. Agus d'ḟiafraiġeadar de, An
dleaġtaċ leiġeas a ḋéanaṁ sa tsabbóid? ionus go
11 ḃféadfaidís rud a ċur 'n-a leiṫ. Agus duḃairt
seisean leo: Cé h-é an duine agaiḃ-se, dá mbeaḋ
aon ċaora aṁáin aige, agus go dtuitfeaḋ sí i bpoll
lá sabbóide, ná béarfaḋ uirti agus í tarang amaċ?
12 Naċ mó le ráḋ go mór duine 'ná caora? D'á ḃríġ
13 sin is dleaġtaċ tairbe ḋéanaṁ sa tsabbóid. Ansan
duḃairt sé leis an nduine: Sín amaċ do láṁ. Agus
do sín; agus ḃí sí cóṁ slán leis an láiṁ eile.

[1] Ríġ. xxi. 6 [2] Lebit. xxiv. 9. [3] Ósee vi. 6.

* Ver. 4. . . . . .i. an dá bulóig ḋéag a curtí ar aġaiḋ an tsanctuáriuim i dteampul Dé.

D'imṫiġ na Fairisíniġ amaċ, áṁtaċ, agus ċuadar 14
i gcóṁairle 'n-a ċoinniḃ ċun a ṁairḃte. Aċ ḃí a fios 15
san ag Íosa, agus d'imṫiġ sé as an áit sin; agus
do lean mórán daoine é, agus do leiġis sé iad
go léir. Agus d'orduiġ sé dóiḃ gan é ċur i n-iúil. 16
Ionus go gcóṁlíonfaí an níḋ aduḃraḋ tré Isáias 17
fáiḋ mar a ndeir sé: [1] Féaċ, mo ṡeirḃíseaċ, an 18
t-é a ṫoġas, an t-é is ionṁuin liom, an t-é ar a
ḃfuil grean ó m'anam. Cuirfeaḋ mo spioraid
air, agus fógróċaiḋ sé breiṫeaṁantas dos na geintiḃ.
Ní ḋéanfaiḋ sé aiġneas, agus ní ḋéanfaiḋ sé collóid; 19
agus ní ċloisfar a ġuṫ ins na sráidiḃ. Ní ḃrisfiḋ 20
sé an cuaile leóinte, agus ní ṁúċfaiḋ sé an líon
go ḃfuil an deaṫaċ as, go dtí go gcuirfiḋ sé amaċ
breiṫeaṁantas ċun buaiḋte. Agus is ar a ainm a 21
ḃeiḋ a mainiġin ag na geintiḃ.

Ansan do tugaḋ ċuige duine go raiḃ deaṁan 22
ann, agus ḃí sé dall agus balḃ; agus do leiġis sé
é, i dtreó go raiḃ radarc agus urlaḃra aige. Agus 23
ṫáiniġ uaṫḃás ar na sluaiġtiḃ go léir, agus deiridís:
An féidir gur ḃ'é seo mac Ḋáiḃid? D'airiġ na 24
Fairisíniġ an ċaint sin, agus duḃradar: Ní ċuireann
sé seo na deaṁain amaċ aċ le cóṁaċt Ḃeelsebub,
rí na ndeaṁan. Aċ do ċonaic Íosa a smuinte, 25
agus duḃairt sé leó: Gaċ ríġeaċt a ḃeiḋ deiġilte
'n-a ċoinniḃ féin déanfaiḋ fásaċ dé; agus gaċ
caṫair, nó gaċ teiġleaċ, a ḃeiḋ deiġilte i gcoinniḃ a
ċéile, ní ṡeasóċaiḋ sé; Agus má 'sé Sátan a ċuireann 26
amaċ Sátan, siné deiġilte 'n-a ċoinniḃ féin é; agus
d'á ḃríġ sin conus a ṡeasóċaiḋ a ríġeaċt? Agus 27
má's le cóṁaċt Ḃeelsebub a ċuirim-se amaċ na
deaṁain, cad leis go gcuirid [2] búr gclann féin amaċ
iad? Fágaim, d'á ḃríġ sin, fé ḃreiṫ búr gclainne
féin siḃ. Aċ má's le Spioraid Dé a ċuirim-se na 28
deaṁain amaċ, siné ríġeaċt Dé tagaiṫe i nbúr measg.
Nó conus is féidir do ḋuine dul isteaċ i dtiġ an 29
fir láidir agus a ṡeóide d'ḟuadaċ, mura ndeiniḋ sé
an fear láidir do ċeangal ar dtúis? Ansan sgart-
álfaiḋ sé a ṫiġ. An t-é ná fuil liom, tá sé am' 30

[1] Isáias xlii. 1. [2] .i. na deisgiobuil.

aġaiḋ; agus an t-é ná cnuasaiġeann am' ṫeannta,
sgaipeann sé.
31 Deirim liḃ, d'á ḃríġ sin: Maiṫfar do ḋaoine gaċ
peacaḋ agus gaċ diaṁasla, aċ diaṁasla i n-aġaiḋ an
32 Spioraid ní maiṫfar do ḋaoine é.* Agus an t-é a
déarfaiḋ focal i n-aġaiḋ Ṁic an Duine, maiṫfar dó
é; aċ an t-é a déarfaiḋ i n-aġaiḋ an Spioraid Naoiṁ é,
ní maiṫfar dó é, ar an saoġal so ná ar an saoġal
atá le teaċt.†
33 Deiniḋ an crann a ḃeiṫ go maiṫ agus a ṫoraḋ fóġanta
air; nó deiniḋ an crann go h-olc agus an toraḋ go
h-olc air; óir is as a ṫoraḋ do h-aiṫniġtear an crann.
34 A ṡlioċt na naiṫreaċ niṁe, conus is féidir daoiḃ-se
neiṫe fóġanta do laḃairt agus siḃ go h-olc? Óir is a
35 lionṁaireaċt an ċroiḋe do laḃrann an béal. Tugann
an fear fóġanta neiṫe fóġanta uaiḋ, amaċ a' stór
fóġanta; agus tugann an droċ-ḋuine droċ-neiṫe uaiḋ
36 amaċ a' droċ-stór. Agus deirim liḃ, an uile ḟocal
díoṁaoin d'á laḃraid daoine, go dtaḃarfaid siad
37 cúntas ann lá an ḃreiṫeaṁantais.‡ Óir is de ḃárr
do ḃréiṫre féin a saorfar tu, agus is de ḃárr do
ḃreiṫre féin a daorfar tu.

38 Ansan d'ḟreagair cuid des na Sgríḃneóiriḃ agus
des na Fairisíniġ agus duḃradar: A Ṁáiġistir, is

* Ver. 31. "Diaṁasla i n-aġaiḋ an Spioraid." .i. an diaṁasla a ḃí ag na Fairisíniġ 'á ḋéanaṁ nuair a duḃradar gur le cóṁaċt Ḃeelsebub a deintí na míorḃuiltí a ḃí ag Críost á ḋéanaṁ le comaċt an Spioraid Naoiṁ. Ḃí an peaca san ċóṁ ceanndána san agus ċóṁ toilteanaċ san i gcoinniḃ fírinne soiléire Spioraide Dé, go mba ró-ḋeacair do'n t-é a ḋéanfaḋ é iompáil ṫar n-ais ar Ḋia agus aiṫríġe ḋéanaṁ. Agus ní féidir peaca ṁaiṫeaṁ mura ndeintear aiṫríġe ann. Is fíor, áṁṫaċ, gur féidir do Ḋia an uile ṡaġas peacṫa do ṁaiṫeaṁ aċ go ndéanfar aiṫriġe go fírinneaċ ann agus go gcurfar fé eoċraċa na h-Eagailse é.

† Ver. 32. "Ná ar an saoġal atá le teaċt."—Deir Auguistín naoṁṫa agus Gregóir naoṁṫa gur léir ó'n ḃfocal san go ḃfuil maiṫeaṁnaċas peacaí ar an saoġal eile, agus d'á ḃríġ sin go ḃfuil porgadóireaċt ann.

‡ Ver. 36. "Gaċ focal díoṁaoin."—Taisbeánann san go ḃfuil inead ċun pionóis aimsire ar an saoġal eile mar a ndeintear corṫa suaraċa do ḋíoġailt.

mian linn cóṁarṫa d'ḟeiscint uait.* Agus d'ḟreag- 39
air sé iad: [1] Tá droc-ṡlioċt adaltranaċ ag lorg cóṁ-
arṫa; agus ní tabarfar de ċóṁarṫa dóiḃ aċ [2] cóṁ-
arṫa Iónais an fáiḋ. Óir, fé mar a ḃí Iónas trí lá 40
agus trí oiḋċe i mbolg an ṁíolṁóir, beiḋ Mac an
Duine trí lá agus trí oiḋċe i gcroiḋe na talṁan.†
[3] Eireóċaiḋ muintir Nineḃe i mbreiṫeaṁantas i n-aġaiḋ 41
an tsleaċta so, agus daorfaiḋ siad iad; óir do ḋein-
eadar-san aiṫriġe nuair a ṫeagaisg Iónas iad. Agus
féaċ duine is mó 'ná Iónas anso. Eireóċaiḋ ban- 42
ríġin na tíre ṫeas i mbreiṫeaṁantas i n-aġaiḋ an
tsleaċta so, agus daorfaiḋ sí iad; [4] óir do ṫáinig
sí ó imeall an tsaoġail ċun éisteaċt le h-eagna
Ṡalomóin. Agus féaċ duine is mó 'ná Salomón anso.

Agus nuair a ṫéiġeann an sprioraid neaṁġlan amaċ 43
as an nduine, siúḃlann sé trí áiteana feóċta ag lorg
suaimnis, agus ní ḟaġann sé é. Agus deir sé, Raġad 44
tar n-ais ċun mo ṫiġe féin as a dtánag amaċ. Agus
tagann sé agus ġeiḃeann sé an tiġ folaṁ agus é
sguabṫa, glan, órnáideaċ. Ansan imṫiġeann sé, 45
agus tugann sé leis seaċt sprioraidí eile is measa 'ná
é féin, agus téiġid siad isteaċ, agus cóṁnuiġid siad
sa tiġ sin. Agus is measa an cor atá ar an nduine
sin sa deire 'ná mar a ḃí ar dtúis air. Sin mar a
beiḋ an sgéal ag an slioċt so atá ċóṁ fior-olc.

An ḟaid a ḃí sé ag caint leis an bpobul, ṫáinig a 46
ṁáṫair agus a [5] ḃráiṫre amuiġ agus iad a d'iarraiḋ
labairt leis. Agus duḃairt duine leis, Fa ċ, tá do 47
ṁáṫair agus do ḃráiṫre amuiġ, agus iad a d'iarraiḋ
labarṫa leat. Aċ d'ḟreagair seisean agus duḃairt: 48
Cia h-í mo ṁáṫair, agus cé h-iad mo ḃráiṫre?‡ Agus 49

[1] Lúc. xi. 29; 1 Cor. i. 22 [2] Ión. ii. 1. [3] Ión. iii. 5.
[4] 3 Ríġ. x. 1; 2 Par. ix. 1. [5] i. gaolta leis

* Ver. 38. "Cóṁarṫa," .i., míorḃuilt ó neaṁ, n. Lúcás xi. 16.

† Ver. 40. "Trí lá," ⁊rl., .i., ní trí laeṫanta iomlána a deirtear, aċ cuid de trí lá, do réir ċóṁairiṁ na nIúdaċ, .i., ó ṫráṫnóna go tráṫnóna.

‡ Ver. 48. "Cia h-í mo ṁáṫair?" ní le h-aon neaṁṡuim sa ṁáṫair a duḃraḋ an ċaint sin aċ ċun a ṫaisbeáint náċ ceart dúinn ċoiḋċe leogaint do ġráḋ aṫar 'ná máṫar sinn a ṫarraċ ó ġnó Dé: agus isé níḋ is mó a ṫaiṫn leis an dTiġearna 'n-a

do ṡín sé a láṁ ċun a ḋeisgiobul agus duḃairt sé:
50 Féaċ, siniad mo ṁáṫair-se agus mo ḃráiṫre. Óir pé
duine a ḋéanfaiḋ toil m'Aṫar-sa atá ins na flaṫais,
siné is bráṫair agus siúr agus máṫair agam-sa.

CAIBIDIOL XIII.

Parabal ċuradóra an ċogail, agus parabal an tsíl-ṁustáird, ⁊rl.

1 Sa lá san ċuaiḋ Íosa amaċ as an dtiġ, agus ḃí sé
2 n-a ṡuiḋe ar ḃruaċ na faraige. Agus do ċruinniġ
sluaiġte móra, i dtreó go ndeaġaiḋ sé ar bórd na
luinge bige agus gur ṡuiḋ sé ínti, agus gur ṡeasaiṁ
3 an tsluaġ go léir ar an dtráiġ. Agus do ḋein sé a
lán cainte leó i bfuirm soluíḋí, agus duḃairt sé:
4 Féaċ, do ċuaiḋ síoladóir amaċ ag cur síl. Agus
nuair a ḃí sé ag cur an tsíl do tuit [1] cuid acu i n-aice
an ḃóṫair; agus táinig éanlaiṫe an aeir agus d'itead-
5 ar iad. Agus do tuit cuid eile acu i n-áit i n-a raiḃ
cloċa agus itir ṡuarac; agus d'ḟásadar go luaṫ,
6 toisg gan doiṁnear itreaċ a ḃeiṫ acu. Agus d'eiriġ
an ġrian agus do ġoill an teas orṫa; agus toisg gan
7 an ṗréaṁ a ḃeiṫ acu d'ḟeóċadar. Agus do tuit cuid
eile acu ameasg na sgeaċ; agus d'ḟás na sgeaċa agus
8 ṁúċadar iad. Tuit cuid eile acu, áṁṫaċ, ar talaṁ
ḟóġanta; agus ṫugadar toraḋ, cuid acu fó ċéad,
9 cuid acu fó ṫrí ficid, cuid acu fó ṫríoċad. An t-é go
bfuil cluasa air ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.
10 Agus táinig na deisgiobuil ċuige agus duḃradar:
11 Cad fá gur i soluíḋiḃ a laḃrann tú leó? [11] Agus
d'ḟreagair sé agus duḃairt: Mar do tugaḋ daoiḃ-se
eólus do ċur ar rúndiaṁraiḃ ríġeaċta na bflaṫas; do'n
12 ċuid eile, áṁṫaċ, níor tugaḋ san. Óir an t-é go ḃfuil
aige taḃarfar dó, agus ḃeiḋ flúirse aige; agus an
13 t-é ná fuil aige tógfar uaiḋ a bfuil aige. Laḃraim

[1] .i. cuid de sna gráinniḃ.

ṁáṫair féin, ná go ndeineaḋ sí toil a Aṫar Síoruiḋe ins na flaṫais. Is féidir, leis, gur ċuir an ċaint i n-iúil séanaḋ a ġaolta féin, .i. na n-Iúdaċ, agus glacaḋ na ngeinte.

leó i soluitíḃ mar tá radharc acu agus ní ḟeicid siad,
agus tá éisteacht acu agus ní ċloisid siad, ná ní
tuigid siad. Agus cóṁlíontar ionta targaireacht 14
Isáiais, mar a ndeir sé: [1] Le cloisint cloisfiḋ siḃ agus
ní tuigfiḋ siḃ, agus ag féaċaint ċífiḋ siḃ agus ní ḟeic-
fiḋ siḃ. Óir tá croiḋe an ṗobuil seo tromaiḋe, agus 15
le n-a gcluasaiḃ cloisid siad go bodhar, agus tá a
súile dúnta acu; le h-eagla, luat ná mall, go ḃfeic-
fidís le n-a súiliḃ, agus go gcloisfidís le n-a gcluas-
aiḃ, agus go dtuigfidís i n-a gcroiḋe, agus go n-iompó-
ċaidís agus go slánóċainn iad. Aċ is aoiḃinn d'ḃúr 16
súiliḃ-se, óir ċíd; agus d'ḃúr gcluasaiḃ, óir cloisid.
Óir go deiṁin adeirim liḃ gur 'mó fáiḋ agus fíoraon 17
gur ṁian leó na neite a ḋ'ḟeisgint a ċíonn siḃ-se,
agus ní ḟeacadar iad; agus na neite do ċlos a
ċloiseann siḃ-se agus níor ċloiseadar iad. Éistiḋ- 18
se anois le soluíd an tsíoladóra.

Gaċ duine a ċloiseann briaṫar na ríġeaċta agus ná 19
tuigeann é, tagann an droċ-spiorad agus tógann sé
an síol a cuireaḋ 'n-a ċroiḋe sin. Siné an síol a
cuireaḋ i n-aice an ḃóthair. An t-é a ġlac an síol mar 20
a raiḃ na cloċa, siné an t-é a ċloiseann an briaṫar
agus do ġlacann láitreaċ é le h-áthas; Aċ ní'l an 21
ṗréaṁ aige; ní leanann sé aċ tamall; agus nuair a
ṫagann an trioblóid agus an ġéarleanṁaint mar
ġeall ar an mbriaṫar, glacann sé sgannal. Agus an 22
t-é a ġlac an síol insna sgeaċaiḃ, siné an t-é a
ċloiseann an briaṫar, agus go ndeineann cúram an
tsaoġail seo agus meallaḋ saiḋḃris an briaṫar do
ṁúċaḋ, agus bíonn sé gan toraḋ. Aċ an t-é a ġlac an 23
síol isteaċ sa talaṁ fóġanta, siné an t-é a ċloiseann
an briaṫar agus do tuigeann é, agus a tugann toraḋ
uaiḋ, agus tugann sé cuid de'n toraḋ fó ċéad, agus
cuid eile ḋe fó trí fiċid, agus cuid eile ḋe fó
ṫríoċad.

Tug sé soluíd eile ḋóiḃ, agus dubairt sé: Is cos- 24
ṁail ríġeaċt na bflaṫas le duine a ċuir síol fóġanta
'n-a ċuid tailiṁ; Aċ nuair a ḃí na daoine 'n-a gcod- 25

[1] Isáias vi. 9.

laḋ ṫáinig an naṁaiḋ agus do ċuir sé cogal i lár na
26 cruiṫneaċtan, agus d'imṫiġ sé. Agus nuair a ḃí an
geaṁar ag fás, agus an toraḋ ag teaċt, do ċonac-
27 ṫas an cogal leis. Ansan ṫáinig na seirḃísiġ ċun
fir an tiġe, agus duḃradar leis: A Ṫiġearna, náċ
síol fóġanta a ċuiris ad' ċuid talaiṁ? Cá ḃfuair sé
28 an cogal mar sin? Agus duḃairt sé leó: Naṁaid
a ḋein an níḋ sin. Agus duḃairt na seirḃísiġ leis:
An toil leat sinn do ḋul agus an cogal a ḃaint?
29 Agus duḃairt sé: Ní toil; le h-eagla, ag staṫaḋ an
30 ċogail daoiḃ, go staṫfaḋ siḃ an ċruiṫneaċt leis. Leig-
tear dóiḃ araon fás go dtagaiḋ an fóġmar, agus nuair
a ṫiocfaiḋ an fóġmar déarfad leis na buanaiḋtiḃ:
Bailiġiḋ an cogal ar dtúis, agus ceangalaiḋ é 'n-a
ḃunanaiḃ le dóġaḋ, aċ deiniḋ an ċruiṫneaċt do ḃailiú
isteaċ am' sgioból.
31 Agus ċuir sé soluíd eile os a gcóṁair, agus duḃ-
airt sé: Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le gráinne de
32 ṡíol mustáird a ṫóg duine le cur 'n-a ġarraiḋe. Ní'l
síol ar biṫ is lúġa 'ná é; aċ nuair ḟásann sé ní'l
glasra ar biṫ is mó 'ná é, agus deineann crann dé, i
dtreó go dtagaid éanlaiṫe an aéir agus go neadaiġid
siad 'n-a ġéagaiḃ.
33 Do laḃair sé soluíd eile leó: Is cosṁail ríġeaċt
na ḃflaṫas leis an ngiost a ġlac an ḃean agus a ċuir
sí i ḃfolaċ i dtrí tóṁasaiḃ plúir, go dtí gur ġlac an
plúr go léir an giost.
34 Do laḃair Íosa na neiṫe seo go léir leis na daoine
i ḃfuirm soluídí; agus níor laḃair sé leó aċ i solu-
35 ídiḃ; ionus go gcóiṁlíonfaí an focal a laḃair an fáiḋ
nuair aduḃairt sé: [1] Osgalóċad mo ḃéal i soluídiḃ;
noċtfad neiṫe atá foluiġṫe ó ċruṫniú an doṁain.

36 Ansan do ċuir sé ċun siuḃail an pobul, agus ṫáinig
sé isteaċ sa tiġ, agus ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige agus
duḃradar: Míniġ dúinn soluíd an ċogail sa ġort.
37 Agus d'ḟreagair sé agus duḃairt: Isé Mac an Duine
38 a ċuireann an síol fóġanta. Agus isé an doṁan an
gort. Agus clann na ríġeaċta, siniad an síol

[1] Salm lxxvii. 2.

fóganta. Agus clann an uilc, siniad an cogal. Agus 39
an naṁaid a ċuir an cogal, sé an diaḃal. [1] Agus
isé deire an tsaoġail an fóġṁar; agus isiad na
h-aingil na buanaiḋte. D'á ḃriġ sin, mar a bailiġ- 40
tear an cogal agus a dóiġtear é sa teine, sin mar a ḃeiḋ
i ndeire an tsaoġail. Cuirfiḋ Mac an Duine a aingil 41
amaċ agus baileóċaid siad as a ríġeaċt gaċ sgannal
agus luċt déanta an uilc. Agus cuirfid siad sa lasair 42
teine iad. Beiḋ sa n-áit sin gol agus díosgán fiacal.
[2] Ansan beid na fíoraoin ag taitneaṁ ar nós na 43
gréine i ríġeaċt a n-Aṫar. An t-é go ḃfuil cluasa
air ċun éisteaċta, éisteaḋ sé.

Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le stór a ḃeaḋ 44
i ḃfolaċ i bpáirc; agus an t-é a ġeibeann é
coimeádann sé rún air, agus tré ṁéid a áṫais
imṫiġeann sé agus díolann sé amaċ a ċuid go léir,
agus ceannuiġeann sé an páirc sin.

Agus arís, is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le ceann- 45
aiḋe a ḃeaḋ ag lorg péarlaí fóganta. Agus nuair a 46
fuair sé aon ṗéarla aṁáin ana-luaċṁar, do ḋíol sé a
raiḃ aige, agus do ċeannaiġ sé an péarla san. Arís, 47
is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le líon a cuirfí amaċ sa
ḃfarraige, agus do baileóċ' an uile ṡaġas éisg; Agus 48
nuair a ḃí sé lán, gur tarraingeaḋ amaċ é, agus gur
ṡuiḋ na daoine ar an dtráiġ, agus gur tógadar na
h-iasga maiṫe i n-árṫaiḃ agus gur ċaiteadar amaċ
na droċ-iasga. Sin mar a ḃeiḋ i ndeire an tsaoġail. 49
Imṫeóċaid na h-aingil amaċ, agus deiġilfid siad na
droċ-daoine a' lár na ḃfíoraon. Agus cuirfid siad 50
sa lasair teine iad. Beiḋ gol agus díosgán fiacal
sa n-áit sin.

Ar tuigeaḃair na neiṫe sin go léir? Do tuigeam- 51
air, ar siad. Dubairt sé leó: D'á ḃriġ sin, gaċ 52
sgríḃneóir atá múinte i dtaoḃ ríġeaċta na ḃflaṫas,
is cosṁail é le fear tiġe a tugann amaċ as a stór
neiṫe nua agus sean-neiṫe.

Agus do tárla, nuair a ḃí na solúidí sin críoċ- 53
nuiġṫe ag Íosa, gur ḟág sé an áit sin. Agus táinig sé 54

[1] Apoc. xiv. 15. [2] Eagna iii. 7; Dan. xii. 3

isteaċ 'n-a ḋúṫaiġ féin, agus ḃí sé ag múineaḋ na
ndaoine ins na sinagógaiḃ, i dtreó go mbíoḋ iongnaḋ
orṫa, agus go ndeirdís: Cá ḃfuair sé seo an eagna
55 so, agus na cóṁaċta? Náċ é seo mac an ċeardaiḋe?
Náċ ar a ṁáṫair a tugtar Muire, agus ar a ḃráiṫ-
56 riḃ Séamus agus Ióseṗ agus Símón agus Iúdás?* Agus
ná fuil a ṡiúraċa go léir i n-ár measg? Agus cá
57 ḃfuair sé sin na neiṫe seo go léir? Agus do ġlaca-
dar sgannal d'á ḋruim. Duḃairt Íosa leó, áṁṫaċ:
Ní'l fáiḋ gan onóir aċ 'n-a ḋúṫaiġ féin agus 'n-a
58 ṫeaġlaċ féin. Agus níor ḋein sé puinn míorḃuilṫí
sa n-áit sin, mar ġeall ar ḋíṫċreideaṁ na ndaoine
sin.

CAIBIDIOL XIV.

Eóin Baiste d'á ċur ċun báis ag Héród. Bia d'á ṫaḃairt ag Críost do ċúig ṁíle duine sa ḃfásaċ. É ag siuḃal ar an ḃfarraige, agus an uile saġas luċt galair d'á leiġeas aige, gan aċ iad do ḃaint le n-a ċuid éadaiġ.

1 Sa n-am san do ċualaiḋ Héród, an tetrarc, cáil
2 Íosa.† Agus duḃairt sé le n-a ṁuintir tiġe: Sidé
Eóin Baiste; d'éirig sé ó sna mairḃ, agus is uime
sin atáid na míorḃuilṫí d'á ndéanaṁ tríd.
3 [1] Óir ḃí Héród tar éis Eóin do ġaḃáil agus do
ċeangal agus do ċur i mbraiġdineas mar ġeall ar
4 Heródias, bean a ḋriṫár. Mar duḃairt Eóin leis:
5 Ní dleaġṫaċ duit í sin a ḃeiṫ agat. Agus ba ṁian
leis é ċur ċun báis, aċ ḃí eagla na ndaoine air, óir
6 do tuigeadar gur ḃ'fáiḋ Eóin Baiste. Aċ lá breiṫe
Héróid ḋein inġean Heródias rinnce 'n-a láṫair,
7 rinnce a taiṫn le Héród. Mar ġeall air sin do ḋear-

[1] Marc vi. 17; Lúc. iii. 19.

* Ver. 55. "Ar a ḃráiṫriḃ," .i. clann an Máire a ḃí pósta ag Cleophas. Deirḃṡiúr do'n Ṁaiġdin Ṁuire ab eaḋ an Máire sin (Mait. xxvii 56, Eóin, xix 25) agus d'á ḃríġ sin, do réir nóis cainte na Sgríḃinne diaḋa, do tugtí bráiṫre, .i., gaolta, d'ár Slánuiġṫeóir orṫa.

† Ver. 1. "Tetrarc." Cialluiġeann an focal san, is focal ó'n nGréigis é, duine a ḃeaḋ 'n-a rí ar ċeaṫraṁaḋ cuid ríġeaċta, sé mar a ḃí Héród an uair sin 'n-a rí ar Ġailíli, .i., ar an gceaṫraṁaḋ cuid de'n ríġeaċt a ḃí agá aṫair.

ḃuiġ sé go dtaḃarfaḋ sé ḋi pé rud d'iarrfaḋ sí air.
Duḃairt sise, óir do ċuir a máṫair suas ċuige í: 8
Taḃair dom ar ṁéis ceann Eóin Baiste. Ṫáinig 9
buairt ar an rí; aċ mar ġeall ar an ndearḃú, agus
mar ġeall ar an gcuideaċtain a ḃí láiṫreaċ, d'órduiġ
sé é taḃairt di. Agus ċuir sé daoine uaiḋ agus 10
ḃain sé an ceann d'Eóin sa ṗríosún. Agus do 11
tugaḋ a ċeann i láṫair, ar ṁéis; agus do tugaḋ do'n
ċailín é, agus do rug sise ag triall ar a máṫair é.
Agus táinig a ḋeisgiobuil agus do rugadar leó a 12
ċorp, agus d'aḋlacadar é; agus tánadar agus
d'innseadar é d'Íosa.

Agus nuair airiġ Íosa é, d'imṫiġ sé ó'n áit sin, 13
i luing ḃig, isteaċ i ḃfásaċ uaigneaċ; agus nuair
a d'airiġ na daoine san, do leanadar é 'n-a gcuir
ar na caṫaraċaiḃ.
Agus táinig sé amaċ agus ċonaic sé an tsluaġ mór, 14
agus táinig truaġ aige dóiḃ, agus do leiġis sé na
daoine gan sláinte a ḃí orṫa. Agus nuair a táinig 15
an tráṫnóna táinig a ḋeisgiobuil ċuige, agus duḃ-
radar: Fásaċ iseaḋ an áit seo, agus tá an aimsir
imṫiġṫe. Leig uait na daoine, go dtéiġid siad isteaċ
insna sráidiḃ agus go gceannaiġid siad bia dóiḃ
féin. Agus duḃairt Íosa leó: Ní gáḋ dóiḃ imteaċt; 16
Tugaiḋ-se rud le n-ite dóiḃ. Agus d'ḟreagradar é: 17
[1] Ní'l anso againn aċ cúig ḃulóga agus dá iasg. Agus 18
duḃairt sé: Tugaiḋ ċúġam anso iad san. Agus duḃ- 19
airt sé leis na daoine suiḋe ar an ḃféar; agus tóg sé
na cúig ḃulóga agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ sé suas
ċun neiṁe agus ḃeannuiġ sé iad, agus ḃris sé iad,
agus ṫug sé dos na deisgiobuil iad, agus tugadar-
san dos na sluaiġṫiḃ iad; Agus d'iteadar go léir, 20
agus ḃí a ndóiṫin acu. Agus do tógaḋ an fuiġleaċ,
dá ċiseán déag lán d'arán ḃriste. Agus isé méid 21
daoine a d'iṫ bia ann, cúig ṁíle fear, gan bac do
ṁnáiḃ agus do ṁion-daoine.
Agus láiṫreaċ 'n a ḋiaiḋ san do ċuir Íosa d'ḟiaċaiḃ 22
ar a ḋeisgiobulaiḃ dul ar bórd na luinge bige agus

[1] Eóin vi. 9.

dul roiṁis féin go dtí an taoḃ ṫall de'n uisge, ċun
23 go gcuirfeaḋ sé na daoine ċun siúḃail. Agus ċuir
sé uaiḋ na daoine, agus [1] d'imṫiġ sé an cnoc suas i
n-a aonar ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ. Agus ṫáinig an
24 tráṫnóna, agus ḃí sé ann i n-a aonar. Aċ ḃí an
long ḃeag i lár na farraige d'á cáible ag na tonnaiḃ,
25 mar ḃí an ġaoṫ 'n-a coinniḃ. Agus sa ċeaṫraṁaḋ
faire de'n oiḋċe ṫáinig sé ag triall orṫa agus é
26 ag siúḃal ar an ḃfarraige. Agus nuair a ċona-
cadar é ag siúḃal ar an ḃfarraige, ṫáinig sgannra
orṫa. Saṁail iseaḋ é, ar siad; agus ḃíodar ag sgreaḋ-
27 aiġ le sgannra. Agus do laḃair Íosa leó láiṫreaċ:
Glacaiḋ misneaċ, ar seisean: Is mise atá ann. Ná
28 bíoḋ eagla oraiḃ. Agus d'ḟreagair Peadar: A
Ṫiġearna, ar seisean: má's tusa atá ann, órduiġ
29 dóṁ-sa teaċt ag triall ort ar ḃárr an uisge. Agus
duḃairt seisean: Tar ċúġam. Agus ṫáinig Peadar
anuas as an luing, agus ḃí sé ag siúḃal ar bárr uisge,
30 ag teaċt ċun Íosa. Aċ ċonaic sé an ġaoṫ láidir agus
ṫáinig eagal air; agus nuair a ṫosnuiġ sé ar dul fé
uisge do liúiġ sé: A Ṫiġearna, ar seisean: saor mé.
31 Agus do ṡín Íosa a láṁ, agus do rug sé láiṫreaċ air,
agus duḃairt sé: Ó a ḟir gan puinn creidiṁ, cad
32 ċuige duit mearḃall a teaċt ort? Agus nuair a
33 ṫánadar ar an luing do stad an ġaoṫ. Agus ṫáinig
na daoine a ḃí ar an luing agus d'aḋradar é, agus
duḃradar, Is tu Mac Dé go fíor.

34 Agus ċuadar trearsna na farraige, agus ṫánadar
35 isteaċ i dtír Genésaret Agus nuair a ḋ'aiṫin muin-
tir na h-áite sin é, ċuireadar teaċtairí tríd an
ndúṫaiġ, agus ṫugadar ag triall air na daoine go léir
36 a ḃí as a sláinte; Agus d'iarradar air leigint dóiḃ
baint aṁáin le faḃra a ḃrait; agus an méid a ḃain,
do slánuiġeaḋ iad.

[1] Eóin vi. 15.

Caibidiol XV.

Na Sgríbneóirí d'á n-imḋeargaḋ ag Críost. Inġean na mná ó Ċanaan, agus a lán eile d'á leiġeas aige agus bia aige 'á ṫabairt do ċeitre ṁíle duine le seaċt mbológaib.

Ansan do táinig Sgríbneóirí agus Fairisínig ag 1
triall air ó Ierúsalem, agus dubradar: Cad ċuige go 2
mbrisid do ḋeisgiobuil-se nósa na sean? Óir ní
niġid siad a lámha nuair a ċaiṫid siad bia. Agus 3
d'ḟreagair sé iad, agus dubairt: Cad ċuige go
mbriseann sib-se dliġ Dé ar son búr sean-nós? Óir
deir Dia: [1] Tabair do t' aṫair agus do d' ṁáṫair 4
onóir; agus, [2] An t-é ḋéanfaiḋ easgaine ar a aṫair
nó ar a ṁáṫair curtar ċun báis é. Deir sib-se, 5
áṁṫaċ, Pé duine adeir le n-a aṫair nó le n-a ṁáṫair,
Gaċ tabartar d'á dtugaim-se uaim, [3] beiḋ a tairḃe
agat-sa;* Agus ní onórfaiḋ sé a aṫair ná a ṁáṫair; 6
agus tá aitne Dé curta agaib ar neaṁníḋ ar son bur
sean-nós. A ċluanaiḋṫe, is mait a targair Isáias 7
i nbúr dtaob nuair adubairt sé: [4] Onóraiḋ na daoine 8
seo mé le n-a mbéal, aċ is fada uaim atá a gcroiḋe.
Agus is onóir gan bunús a tugaid siad dom, ag múin- 9
eaḋ teagairg agus aiṫeanta daoine.†

[1] Exod. xx. 12; Deut. v. 16.
[2] Exod. xxi. 17; Lebit. xx. 9.
[3] .i. Nuair a ḃronnaim ar Ḋia é ḃronnaim ort-sa é.
[4] Isáias xxix. 13.

* Ver. 5. "Gaċ tabartar," ⁊rl., .i., an ofráil a ḋéanfadsa ċun Dé beiḋ sí i n-inead an ċostais a ċaiṫfinn a ḋéanaṁ ċun do tairbṫe-se. Nós é sin a bí ag na Fairisínig, .i., dá dtugaḋ an ċlann do'n teampall agus dos na sagairt an ċuid a bí orṫa a ṫabairt d'á n-aṫair agus d'á máṫair do ṡaorfaḋ san iad ó n-a tuille de ḋuaḋ aṫar 'ná máṫar ḟáġail; d'ḟág san ag na Fairisínig an saiḋbreas ba ċeart a ṫabairt do n aṫair agus do'n ṁáṫair. Bí san i gcoinniḋ dliġe Dé agus i gcoinnib dliġe nádúra, agus dubairt ár Slánuiġṫeóir go raib.

† Ver. 9. "Aiṫeanta daoine."—Na teagairg agus na h-aiṫeanta do loċtuiġṫear anso, is neiṫe i gcoinnib dliġe Dé iad (mar atá faillíġe i n-aṫair agus i máṫair agus an ċuid 'á ṫabairt do Ḋia mar ḋ'eaḋ), nú is neiṫe gan bríġ gan tairbṫe iad, gan aon ċongnaṁ ċun deaġ-ṁóideaċta, mar atá, níġe láṁ, ⁊rl., gan suim i nglaine an ċroiḋe. Aċ i dtaob riaġalta agus

10 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige an pobul, agus dubairt
11 sé leó: Cloisiḋ agus tuigiḋ: Ní h-é an rud a ṫéiġeann
isteaċ sa béal a ṡailiġeann an duine, aċ an rud a ṫagann
12 amaċ as an mbéal, siné a ṡailiġeann an duine.* Ansan
do ṫáinig a ḋeisgiobuil ċuige, agus dubradar leis.
An eol duit go bfuil sgannal glacaiṫe ag na Fairisínig
13 ó airiġeadar an focal san? Aċ d'ḟreagair seisean:
Gaċ curadóireaċt nár ċuir m'Aṫair neaṁda-sa,
14 stracfar as a préaṁaiḃ é. Sgaoiliḋ leó san;
giollaí dalla ag dallaiḃ iseaḋ iad; agus má ḋeineann
dall giollaċt ar ḋall, tuitfid siad araon sa díg.
15 Agus d'ḟreagair Peadar agus dubairt: Mínig dúinn
16 an tsoluiḋ úd. Agus dubairt seisean: Agus an bfuil
17 sib-se féin gan tuisgint fós? Ná tuigeann sib, gaċ
níḋ a ṫéiġeann isteaċ sa béal, go dtéiġeann sé síos
18 sa bolg, agus go n-imṫiġeann sé sa bfiailteaċ? Aċ
na neiṫe a ṫagann as an mbéal, is ó'n gcroiḋe a
19 ṫagaid siad; agus isiad a ṡailiġeann an duine. Óir
is amaċ as an gcroiḋe a ṫagaid droċ-smuínte, dún-
ṁarḃaḋ, adaltranas, striapaċas, gadaiḋeaċt, leabair
20 éitiġ, diaṁasla; Siniad a ṡailiġeann an duine;
Agus ní bia a d'iṫe gan láṁa do niġe a ṡail-
ġeann an duine.

aiṫeanta na h-Eagailse Naoṁṫa, mar ġeall ar trosgaḋ agus ar laeṫantaiḃ saoire, ⁊rl., ní'l aon rud i gcoinniḃ dlíġe Dé ionta san, aċ a ṁalairt. Neiṫe iseaḋ iad atá taiṫneaṁaċ le toil naoṁṫa Dé agus ana-ṫairbṫeaċ do ċráibṫeaċt na gCríostaiḋṫe. Agus ní féidir "aiṫeanta daoine" ṫabairt orṫa, óir ní h-ó úġdarás daoine a ṫánadar aċ ó'n úġdaras a ṫug Críost féin dá Eaglais nuair a ċuir sé ar bun í, agus nuair órduiġ sé dúinn beiṫ úmal d'á cléir díreaċ mar a beimís umal dó féin.

* Ver. 11. "Ní h-é an rud a ṫéiġeann isteaċ sa béal," ⁊rl. Ní féidir d'aon tsalaċar bíḋ, 'ná d' aon tsalaċar láṁ le linn an bíḋ a d'iṫe, salaċar, nú truailliú, do ċur ar an anam. Ní'l ċun é sin do ḋéanaṁ aċ an peaca aṁáin, .i., easúṁluiġeaċt i n-aġaiḋ dlíġe Dé. Nuair a d' iṫ Áḋaṁ ubal na h-aiṫne ní h-é an t-ubal a ṫruailliġ é aċ an easuṁluiġeaċt a ḋein sé i n-aġaiḋ dlíġe Dé. B'é an sgéal céadna é do'n Iúdaċ dá n-iṫeaḋ sé muic-ḟeóil fé'n seandliġ, nú ag an gCríostaiḋe i n-aimsir na n-Aspol, dá n-iṫeaḋ sé fuil, nú ag aon Ċríostaiḋe anois dá mbrisfeaḋ sé aiṫne na h-Eagailse le gan trosgaḋ ḋéanaṁ lá trosgaiḋ. Ins na cásanaiḃ sin go léir ní leis an mbia do truailleófí an t-anam aċ leis an bpeaca a déanfí nuair a brisfí go toilteanaċ dlíġ Dé, nú an dlíġ a ḋeineann an Eaglais agus úġdarás ó Ḋia aici ċuige.

Agus d'imtiġ Íosa as an áit sin, agus ċuaiḋ sé go 21
críoċaiḃ Tuire agus Siodóin. Agus féaċ, táinig bean 22
ó Ċanaan amaċ as na críoċaiḃ sin, agus do ġlaoiḋ sí:
A Ṫiġearna, a Ṁic Dáiḃid, fóir orm! ar sisi; Tá
m'ingean d'á ciapaḋ go cruaiḋ ag deaṁan. Agus 23
níor tug sé aon ḟreagra uirti. Agus táinig a ḋeis-
gioboil ċuige, agus d'iarradar air í leigint ċun siúḃail.
Leig ċun siúḃail í, ar siad; tá sí ag glaoḋaċ i n-ár
ndiaiḋ. Ansan duḃairt sé léi: Níor cuireaḋ mé aċ 24
ċun na gcaoraċ a cailleaḋ ó teaglaċ Israéil. Aċ do 25
táinig sisi agus do ṡléaċt sí ḋó, agus, Fóir orm, a
Ṫiġearna, ar sisi. Agus d'ḟreagair sé: Ní mait an 26
rud bia na leanḃ a taḃairt dos na coileánaiḃ. Aċ, a 27
Ṫiġearna, ar sisi, itid na coileáin an ḃrúscar a tuit-
eann ó ḃórd a dtiġearnaí. Ansan d'ḟreagair Íosa 28
agus duḃairt sé léi: A ḃean, is mór é do ċreideaṁ.
Deintear duit mar is mian leat. Agus do slánuiġeaḋ
a h-ingean ó'n uair sin.

Agus d'imtiġ Íosa ó'n áit, agus táinig sé go bruaċ 29
mara Ġaililí; agus ċuaiḋ sé suas ar ċnoc, agus ṡuiḋ
sé ann. Agus táinig sluaiġte móra ċuige, agus 30
daoine balḃa acu, agus daill, agus bacaiġ, agus
daoine leicṫe, agus mórán eile; agus ċaiteadar agá
ċosaiḃ iad, [1] agus do leiġis sé iad; i dtreó go 31
raiḃ iongnaḋ ar na sluaiġte nuair a ċonacadar na
daoine a ḃí balḃ ag caint, agus na daoine a ḃí bacaċ
ag siúḃal, agus radarc ag na dallaiḃ; agus do
ṁoladar Dia Israéil.

Ansan do ġlaoiḋ Íosa ċuige a ḋeisgioboil agus 32
duḃairt sé: Tá truaġ agam do'n tsluaġ, óir táid siad
tar éis fanṁaint trí lá am' ḟoċair agus ní'l aon níḋ
le n-ite acu; agus ní mait liom iad do ċur uaim 'n-a
dtrosgaḋ, le h-eagla go dtuitfidís ar an slíġ. Agus 33
duḃairt a ḋeisgioboil leis: Aċ cá ḃfaiġmíd-ne, i
ḃfásaċ, oiread aráin agus ṡásóċaiḋ a leitéid de
ṡluaġ? Agus duḃairt Íosa leó: An 'mó bulóg 34
agaiḃ? Agus duḃradar-san, Seaċt mbulóga, agus
raint d' iasgaiḃ beaga. Agus d'órduiġ sé do'n 35
tsluaġ suiḋe ar an dtalaṁ. Agus tóg sé na seaċt 36

[1] Isáias xxxv. 5.

mbulóga agus na h-iasga, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas,
agus do ḃris sé iad, agus ṫug sé dos na deisgiobuil
37 iad, agus ṫugadar-san do'n tsluaġ iad. Agus
d'iṫeadar go léir, agus ḃí a ndóiṫin acu ; Agus an bia
brisde do fágaḋ, do ṫógadar é i seaċt gciseánaiḃ
38 lána. Agus isé méid daoine a ċaiṫ bia ann ná ċeiṫre
ṁíle duine, lasmuiġ de ṁiondaoiniḃ agus de ṁnáiḃ.
39 Ansan do ċuir sé uaiḋ an tsluaġ, agus ċuaiḋ sé ar
bórd na luinge bige, agus ṫáinig sé i gcríoċaiḃ
[1] Magedan.

CAIBIDIOL XVI.

Críost ġá ḋiúltú cóṁarta ó neaṁ a ṫaisbeáint dos na Fairisínig. Aḋṁáil Ṗeadair agus a ċoraḋ dó; a imḋeargaḋ mar ġeall ar ċur i n-aġaiḋ páise Ċríost. Ní foláir do ċualaċt Ċríost uile iad féin do ṡéanaḋ.

1 Ansan do ṫáinig ċuige na Fairisínig agus na Saddu-
cínig ċun triail a ḃaint as ; agus d'iarradar air cóṁ-
2 arṫa ó neaṁ do ṫaisbeáint dóiḃ. Aċ d'ḟreagair
seisean agus duḃairt sé leó : Deirṫí-se um ṫráṫnóna,
3 Beiḋ soinean ann, mar tá an spéir dearg ; Agus ar
maidin, Beiḋ stoirm ann, mar tá an spéir ag deargaḋ
go dorċa. Tá fios agaiḃ conus gnúis na spéire do
ḃreiṫniú ; agus náċ féidir liḃ cóṁarṫaí na h-aimsire
4 d'aiṫint ? Tá sliocṫ an uilc agus an adaltranais ag
lorg cóṁarṫa ; aċ ní taḃarfar de ċóṁarṫa dóiḃ aċ
[2] cóṁarṫa Iónais Fáiḋ. Agus d'ḟág sé ansan iad
agus d'imṫiġ sé.

5 Agus nuair a ṫáinig a ḋeisgiobuil treasna na fair-
6 aige, ḋearmadadar arán a ṫaḃairt leó. Agus duḃairt
sé leó : Féaċaiḋ agus seaċnaiḋ giost na ḃFairisíneaċ
7 agus na Sadducíneaċ. Agus ḋeineadar-san maċt-
naṁ 'n-a n-aigne, 'ġá ráḋ, Níor ṫugamar arán linn.
8 Agus ḃí a ḟios san ag Íosa, agus duḃairt sé : A
ḋaoine gan puinn creidiṁ, cad é an maċtnaṁ so oraiḃ
9 toisg gan arán a ḃeiṫ agaiḃ ? Ná fuil tuisgint agaiḃ

[1] nó, Magdala.
[2] .i. bás agus aiseirġe Ċríost. Ión. ii. 1; *et supra* xii. 39.

fós, nó náċ cuiṁin liḃ na seaċt mbulóga do'n ċúig
ṁíle duine, agus an 'mó ciseán a ṫógaḃair? Ná na 10
seaċt mbulóga do'n ċeiṫre ṁíle duine, agus an 'mó
ciseán a ṫógaḃair? Cad 'n-a ṫaoḃ ná tuigeann siḃ 11
náċ i dtaoḃ aráin aduḃairt, Seaċnaiḋ giost na
bFairisíneaċ agus na Sadducíneaċ? Ansan do 12
ṫuigeadar ná duḃairt sé gur b'é giost an aráin a ḃí
le seaċaint, aċ teagasg na bFairisíneaċ agus na Sad-
ducíneaċ.

Agus ṫáinig Íosa isteaċ i gcríoċaiḃ Ċaesaréa 13
Philippi; agus do ċeistiġ sé a ḋeisgiobuil, agus
duḃairt: Cé h-é, dar le daoine, Mac an Duine?
Agus duḃradar: Deir cuid acu gur b'é Eóin Baiste 14
é; agus deir cuid acu gur b'é Elias é; agus deir cuid
acu gur b'é Ieremias é, nó duine des na fáidiḃ. Agus 15
duḃairt Íosa leó: Aċ dar liḃ-se cé h-é mé? Agus 16
d'ḟreagair Símón Peadar agus duḃairt: Is tú
Críost [1] Mac Dé Ḃí. Agus d'ḟreagair Íosa agus 17
duḃairt sé leis: Is aoiḃinn duit, a Ṡímóin ṁic Ióna,
óir ní feóil agus fuil a ḋ'ḟoillsiġ duit-se sin, aċ
m'Aṫair-se atá ins na flaṫais. Agus deirim-se leat- 18
sa gur Peadar tu, agus is ar an gcarraig seo a ċuirfead-
sa suas m'eaglais, agus ní buaḋfaid geataí ifrinn
uirṫi.* [2] Agus taḃarfad duit eoċraċa ríġeaċta na 19

[1] .i. Mac Dé atá beó. [2] Isáias xxii. 22.

* Ver. 18. "Peadar tu," ⁊rl.—D'admhuiġ Peadar anso, go solmonta, a ċreideaṁ i ndiaḋaċt Ċríost agus mar ḋíoluiġeaċt dó ar an adṁáil sin d'innis ár dTiġearna ḋó an oific uasal a ḃí ceapaiṫe aige a ṫaḃairt dó, .i., gur ċiallaiġ an ainm "Peadar" carraig (Eóin, I xlii.) agus gur ċarraig Peadar, carraig a ḃeaḋ laidir daingean ċun na h-Eaglaise d'iompar nuair a cuirfí suas í agus nuair a ḃeaḋ Peadar mar ċloiċḃuinn fúiṫi agus mar ċeann uirṫi agus iomláine na cómaċta aige a ċialluiġid eoċraċa ríġeaċta na bflaṫas.—Ibid. "Ar an gcarraig seo, ⁊rl." Dob ionann caint Ċríost an uair sin agus dá n-abraḋ sé, as Gaeluinn an rud aduḃairt sé a h-Eabrais na nIúdaċ, .i. "Is carraig tusa agus ar an gcarraig seo a ċuirfadsa suas m'Eaglais." I dtreó, do réir gluaiseaċta nadúrṫa na cainte, go ndeirtear gur b'é Peadar an ċarraig ar a raiḃ an Eaglais le cur suas, agus gur b'ar Ċríost féin a ḃí roiṁ ċloċ ḃuinn agus eile le cur agus le searaṁ. Taḃair sé ndeara, leis, nuair a ċuir Críost an Eaglais ar an gcarraig, go raiḃ sí curṫa aige ó ḃaoġal gaċ stoirme gaoiṫe agus uisge, ar nós an ḟir

ḃflaṫas; agus pé rud a ċeangalóċair ar talaṁ, beiḋ
sé ceangailte insna flaṫais; agus pé rud a sgaoilfir
20 ar talaṁ, beiḋ sé sgaoilte insna flaṫais.* Ansan
d'órduiġ sé d'á ḋeisgiobulaiḃ gan a ḋ'innsint
d'aoinne gur ḃ'é féin Íosa Críost.
21 Ansan do ṫosnuiġ Íosa ar a ṫaisbeáint d'á ḋeis-
giobuil nár ḃfoláir é féin a ḋul go Ierúsalem agus
mórán d'ḟulang ós na sinsearaiḃ agus ós na Sgríḃ-
neóiriḃ agus ó uaċtaránaiḃ na sagart, agus a ċur ċun
22 báis, agus a aiseiriġe an tríṁaḋ lá. Agus do ṫóg
Peadar é, agus ċrom sé ar aiġnear leis, agus duḃairt
sé: Aḃfad uait-se sin, a Ṫiġearna. Ní ṫiocfaiḋ san
23 ort-sa.† Agus d'iompuiġ seisean agus duḃairt sé
le Peadar: Imṫiġ lastiar díom a Ṡátain; cuireann tu
seirḃṫean orm; mar ní h-iad na neiṫe a ḃaineann le Dia
a ṫaiṫneann leat-sa aċ na neiṫe a ḃaineann le daoine.
24 Ansan duḃairt Íosa le n-a ḋeisgiobuil: Ma's áil
le h-aoinne teaċt am' ḋiaiḋ-se, séanaḋ sé é féin, agus
25 tógaḋ sé a ċros, agus leanaḋ sé mé. Mar, an t-é
gur mian leis a anam do ṡáḃáil, caillfiḋ sé é; aċ an
t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa, ġeoḃaiḋ sé é.

ċiallṁair úd (**N. Maiṫ. vii. 24, 25**).—Ibid. "Geataí ifrinn, ⁊rl." .i., cóṁaċta an dorċadais agus gaċ ar féidir do Satan agus d'á ċuallaċt a ḋéanaṁ. Óir, ó saṁaltar anso an Eaglais le tiġ nú le dún a beaḋ déanta ar ċarraig, saṁaltar cóṁaċta a naṁad le tiġ eile a beaḋ n-a ċoinniḃ, agus deirtear ná buaḋfid na cóṁaċta eile sin, .i., geataí an tiġe eile sin, go deó i gcoinniḃ caṫarac nú i gcoinniḃ Eaglaise Ċríost. Tugann san deiṁne dúinn náċ baoġal go ḃféadfiḋ aḋraḋ déiṫe fallsa 'ná eiriciḋeaċt, 'ná aon tsaġas eile éiṫiġ, buaċtaint coiḋċe ar Eaglais Ċríost.

* Ver. 19. "Sgaoilfir ar talaṁ."—Loġa a tugtar ar sgaoile o'n bpionós aimsire, do leanann an peaca. Agus isí an cóṁaċt a ḃeireann an sgaoile sin do tugtar anso.

† Ver. 22. "Agus do ṫóg Peadar é," .i. Do ṫóg Peadar i leiṫ taoiḃ leis é, agus tré ṁéid a ġráḋ dó, agus na h-urama a ḃí aige dó, agus a ḋiograise dó, do ċrom sé ar ṫaṫant air agus ar ċur n-a ċoinniḃ, agus ar a ráḋ: "A Ṫiġearna, aḃfad uaitse bas d'ḟulag." Aċ duḃairt an Tiġearna le Peadar. "Imṫiġ," ⁊rl.—D'ḟéadfaḋ na focail sin a ċiallú, "Imṫiġ uaim." Aċ deir na h-Aṫaireaċa Naoṁṫa gur ċialluiġdar a ṁalairt sin, .i., gur ċialluiġdar "tar am ḋiaiḋ," agus gur ḃ'aṁlaiḋ aduḃairt an Tiġearna le Peadar gabáil leis i ḃfulag i n-inead beiṫ ag cur i gcoinniḃ toile Dé; agus go gcialluiġeann an focal san, "Sátan," sa n-Eabrais, "adverrárius," .i., "toirmisgóir."

Mar, cad é an tairḃe do ḋuine an doṁan go léir a 26
ḃuaċtaint, má ḋeineann sé a anam féin a ċailleaṁaint?
nó cad í an ṁalairt a ḋéanfaiḋ duine ar a anam féin?
Óir tá Mac an Duine ċun teaċt i nglóire a Aṫar mar 27
aon le n-a aingealaiḃ; [1] agus ansan taḃarfaiḋ sé do
gaċ duine do réir a ġníoṁarṫa. Go deiṁin adeirim 28
liḃ, tá cuid d'á ḃfuil 'n-a seasaṁ anso agus ní ḃlais-
fid siad bás go ḃfeicfid siad Mac an Duine ag teaċt
'n-a ríġeaċt.

CAIBIDIOL XVII.

An t-Aṫarú gné ar Ċríost. An leanḃ a ḃí n-a ġeilt d'á leiġeas aige. D'innis sé a ṗáis a ḃeiṫ ag teaċt, agus ḋíol sé an diurachma.

Agus sé lá 'n-a ḋiaiḋ san do ṫóg Íosa leis Peadar 1
agus Séamus agus Eóin, a ḋrṫáir-sin, agus do rug
sé suas iad go bárr cnuic aoird, fé leiṫ, Agus ṫáinig 2
aṫrúġaḋ cló air ós a gcóṁair. Agus ṫáinig taiṫneaṁ
'n-a ġnúis ar nós na gréine, agus d'iompuiġ a ċuid éad-
aiġ ċóṁ geal le sneaċta. Agus féaċ, do ċonacadar 3
Maois agus Elias agus iad ag caint leis. Agus 4
d'ḟreagair Peadar agus duḃairt sé le h-Íosa: A
Ṫiġearna, is maiṫ an ḃail orainne ḃeiṫ anso; má's
áil leat deinimís anso trí puible, pubal duit-se,
agus pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias. Le linn 5
na cainte sin do ráḋ ḋó, féaċ, do ċlúdaiġ sgamall
soillseaċ iad; [2] agus féaċ, guṫ as an sgamall, agus
duḃairt: Sidé mo Ṁac dílis ar a ḃfuil mo ġreann:
éistiḋ leis. Agus nuair airiġ na deisgiobuil an guṫ, 6
do ṫuiteadar ar a n-aġaiḋ, agus eagla mór orta.
Agus ṫáinig Íosa agus ċuir sé a láṁ orṫa, agus duḃ- 7
airt sé leó: Eiriġiḋ, agus ná bíoḋ eagal oraiḃ. Agus 8
d'ḟéaċadar suas, agus ní ḟeacadar aoinne aċ Íosa
féin. Agus ag teaċt anuas ó'n gcnoc dóiḃ duḃairt 9
Íosa leo: Ná h-innsiḋ d'aoinne an radarc go n-eiriġiḋ
Mac an Duine ós na mairḃ.
Agus d'ḟiafraiġ na deisgiobuil dé: Agus cad 10
ċuige go ndeir na Sgríḃneóirí náċ foláir Elias do

[1] Gníom. xvii. 31; Róṁ. ii. 6. [2] *Supra* iii. 17; 2 Pead. i. 17.

11 teaċt ar ḋtúis? Agus duḃairt sé leó 'ġá ḃfreagra:
12 [1] Tiocfaiḋ Elias, agus ceartóċaiḋ sé gaċ níḋ. Aċ
deirim-se liḃ go dtáinig Elias ceana, agus níor aiṫnig-
eadar é, aċ d'imireadar a dtoil air. Agus sin mar
13 atá le fulang ag Mac an Duine uaṫa. Ansan do ṫuig
na deisgiobuil gur ar Eóin Baiste a ḃí sé ag trácht
leó.

14 Agus nuair a ṫánadar go dtí an sluaġ, do ṫáinig
ċuige duine agus ċaiṫ sé é féin ar a ġlúiniḃ 'n-a láṫair:
A Ṫiġearna, ar seisean, dein trócaire ar mo ṁac;
mar tá sé 'n-a ġeilt, agus tá mórán pionóis air; agus
tuiteann sé sa teine go minic, agus sa n-uisge go
15 minic. Agus ṫugas ċun do ḋeisgiobul é, agus níor
16 féadadar é leiġeas. Agus d'ḟreagair Íosa agus
duḃairt: Ó, a ṡlioċt ḋíṫ-ċreidiṁ do-teagasgṫa, an
fada a ḃeiḋ mé i n-ḃúr measg? an fada a ċuirfead
17 suas liḃ? Tugaiḋ ċúġam anso é. Agus do ṡmaċ-
tuiġ Íosa an deaṁan, agus d'imṫiġ sé as, agus ḃí an
18 mac leiġiste as san amaċ. Ansan táinig na deisgio-
buil ag triall ar Íosa, a gan ḟios, agus duḃradar,
19 Cad 'n-a ṫaoḃ nár ḟéadamairne é ċur amaċ? Agus
duḃairt Íosa leó: Mar ġeall ar ḃúr n-earba creidiṁ.
Go deiṁin adeirim liḃ, [2] má ḃíonn fiú oiread gráinne
de ṡíol mustáird de ċreideaṁ agaiḃ, déarfaiḋ siḃ leis
an gcnoc so, Aistriġ as so anrúd anonn, agus aistri-
eóċaiḋ sé; agus ní ḃeiḋ aon rud ná ḃeiḋ ar ḃúr gcumas
20 a ḋéanaṁ.* Aċ ní curtar amaċ an sórd so aċ le
h-úrnuiġṫe agus le trosgaḋ.

21 Agus nuair a ḃíodar 'n-a gcóṁnuiḋe i nGailili,
duḃairt Íosa leó: Tá Mac an Duine le taḃairt i láiṁ
22 aiḃ daoine; Agus cuirfid siad ċun báis é, agus ais-
eiseóċaiḋ sé an triúṁaḋ lá. Agus táinig buairt ana
ṁór orta.

23 Agus nuair a ṫánadar go Capharnaum táinig luċt

[1] Mal. iv. 5. [2] Lúc. xvii. 6.

* Ver. 19. "fiú oiread gráinne de ṡíol mustáird., .i. creideaṁ beaċt, .i., creideaṁ a saṁaltar 'n-a ṁianaċ agus 'n-a toraḋ, leis an ngráinne de ṡíol mustáird sa parabal. Caib. xiii. 31.

na ndidraċma do ġlacaḋ ag triall ar Peadar, agus
dubradar leis: Ná díolann búr máiġistir-se an di-
draċma? Dubairt seisean: Díolann.* Agus nuair a 24
ċuadar isteaċ sa tiġ do labair Íosa leis ar dtúis agus
dubairt: Cad a ċítear duit-se, a Síomóin? ríġṫe na
talṁan, cé uaṫa go nglacaid siad cíos nó cáin? an
ó n-a gclainn féin, nó ó ḋaoinib iasaċta? Agus 25
dubairt seisean: Ó ḋaoinib iasaċta. Dubairt Íosa
leis: D'á ḃríġ sin tá an ċlann saor. Aċ i dtreo ná 26
tabarfaimís sgannal dóib, imṫiġ ċun na faraige agus
cait dubán; agus an ċéad iasg a ṫiocfaiḋ aníos, tóg
é; agus osgail a ḃéal, agus ġeobair statér[1] ann; tóg
é sin agus tabair dóib sin é aram-sa agus arat féin.

CAIBIDIOL XVIII.

Críost ġá ṫeagasg dóib an uṁluiġeaċt do ċleaċtaḋ; sgannal do ṡeaċaint; teiṫe ó ócáidíb peaċta; peaċta leanaṁnaċa do ġearán leis an Eaglais, agus a ṫuisgint gur cuma nó págánaiġ an ṁuintir ná h-éisteann leis an Eaglais. É 'á ġeallaṁaint d'á ḋeisgiobulaib cumas ar ċeangal agus ar sgaoile do ṫabairt dóib, agus go mbeiḋ sé féin 'na gcóṁṫionólaib. Ná maiṫfar do'n t-e ná maiṫfiḋ.

An uair sin ṫáinig na deisgiobuil ċun Íosa agus 1
dubradar: Cé h-é, dar leat, an duine is mó i ríġeaċt na
bflaṫas? Agus do ġlaoiḋ Íosa ċuige leanḃ beag, agus 2
ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ 'n-a lár é. Agus dubairt sé: Go 3
deiṁin adeirim lib, mura n-iompuiġiḋ sib agus beiṫ ar
nós na leanḃ, ní raġaiḋ sib isteaċ i ríġeaċt na bflaṫas.
An t-é d'á ḃríġ sin, d'ísleoċaiḋ é féin ar nós an 4
leinḃ ḃig sin, sin é is mó i ríġeaċt na bflaṫas. Agus 5
an t-é a ġlacann aon leanḃ beag aṁáin de'n tsórt san
am' ainim-se, glacann sé mise. Aċ an t-é ṫabarfaiḋ 6
sgannal do ḋuine de'n ṁuintir beag so a ċreideann
ionam-sa, b'ḟearra dó go gcurfaí bró muilinn ar a

[1] Dob' ḟiú leaṫ-ċoróinn an statér.

* Ver. 23. "An didrachma," .i., leaṫ sicle, nó leaṫ statéir, .i. tímpal cúig pingine déag d'airgead Sasana. Cáin ab eaḋ é a bainti de gaċ duine ċun seirbíse an teampuil.

ṁuineál agus é ċaiteaṁ isteaċ i ndoiṁneaċt na
ḟarraige.*
7 Is mairg do'n doṁan mar ġeall ar na sgannalaiḃ.
Ní foláir na sgannail do teaċt: aċ sa n-am gcéadna
8 is mairg an t-é go dtagann an [1] sgannal d'á ḋruim.† Má
ḋeineann do láṁ nó do ċos sgannal duit, gearr anuas
díot í, agus caiṫ uait í; is fearra duit dul isteaċ sa
ḃeata ar leat-láiṁ nó ar leat-ċois 'ná dá láiṁ nó
dá ċois a ḃeit agat agus tu ċur i dteine ṡíoruiḋe.‡
9 Agus má ḋeineann do ṡúil sgannal duit, strac amaċ í
agus caiṫ uait í; is fearra duit dul isteaċ 'sa ḃeata
ar leat-ṡúil 'ná dul i n-ifreann na teine agus do ḋá
ṡúil agat.
10 Tugaiḋ aire gan neaṁṡuim a ḋéanaṁ d'aoinne de'n
ṁuintir ḃeag san, mar deirim liḃ [2] go ḃfuil radarc
do ṡíor agá n-aingealaiḃ sin ins na flatais, ar ġnúis
m'Aṫar-sa, atá ins na flatais.
11 Óir do táinig Mac an Duine ċun go sáḃálfaḋ sé
12 an niḋ a ḃí caillte. Cad is dóiġ liḃ? Má ḃíonn
céad caora ag duine, agus go raġaiḋ caora acu amú,
ná fágfaiḋ sé na naoi gcinn déag agus ċeiṫre fiċid
ar na cnocaiḃ, agus ná h-imteóċaiḋ sé ag lorg an
13 ċinn a ċuaiḋ amú? Agus má ráiniġeann dó í d'ḟáġail,
deirim liḃ, go deiṁin, gur mó an t-áṫas atá air mar
ġeall uirṫi sin 'ná mar ġeall ar na naoi gcinn déag
14 agus ċeiṫre fiċid nár ċuaiḋ amú. Mar an gcéadna,
ní toil le nḃúr n-Aṫair atá ins na flatais go gcaillfí
15 duine de'n ṁuintir ḃeag san. Aċ má ḋeineann do
ḃráṫair beart ad' ċoinniḃ, imtiġ agus cóṁairliġ é
idir tu féin agus é féin aṁáin. Má éisteann sé leat,
16 tá do ḃráṫair buaiḋte agat. Mura n-éistiḋ sé leat,
tabair leat duine nó beirt eile, [3] i dtreó go seasóċaiḋ
17 gaċ focal i mbéal beirte nó triúr finnite. [4] Agus mura

[1] .i. droċ-ṡampla. [2] Salm xxxiii. 8.
[3] Deut. xix. 15. [4] I Cor. v. 9.

* Ver. 6. "Ṫaḃarfaiḋ sgannal," .i., do ċuirfiḋ trúig ḃaraċuirle rómpa agus cuirfiḋ féaċaint orta peaca ḋéanaṁ.

† Ver. 7. "Ní foláir," .i. Tá an saoġal ċóṁ h-olc san, ċóṁ cuirpṫe sin.

‡ Ver. 8. .i., Má's trúig peacta duit iad, .i., má ċuirid siad féaċaint ort peaca ḋéanaṁ.

n-éistiḋ sé leó san, innis do'n eaglais é; agus muna
n-éistiḋ sé leis an eaglais, bíoḋ sé 'n-a ṗáganaċ nó 'n-a
ṗuibliocánaċ agat. Go deiṁin adeirim liḃ, pé neiṫe 18
a ċeangalóċaiḋ siḃ ar talaṁ, beiḋ siad ceangailte
ar neaṁ; agus pé neiṫe a sgaoilfiḋ siḃ ar talaṁ,
beiḋ siad sgaoilte ar neaṁ.

Agus deirim liḃ 'n-a teannta san, má ḃíonn beirt 19
agaiḃ ar aon aigne ar talaṁ i dtaoḃ aon ruda ar biṫ
a ḃeiḋ acu d'á iarraiḋ, go ḃfaġaid siad an rud san a
ḋéanaṁ dóiḃ ó m' Aṫair-se atá insna flaṫais. Óir, 20
an áit 'n-a ḃfuil beirt nó triúr cruinniġṫe am'
ainm-se, táim-se ansan 'n-a measg.*

Ansan do ṫáinig Peadar ċuige agus duḃairt. 21
A Ṫiġearna, an 'mó uair a ḋéanfaiḋ mo ḃráṫair beart
am' ċoinniḃ agus go maiṫfead dó? Ċóṁ fada le
seaċt n-úaire, an eaḋ? Duḃairt Íosa leis: Ní 22
deirim leat ċóṁ fada le seaċt n-uaire, aċ ċóṁ fada
le seaċt n-uaire fó ṡeaċt ndeiċ.

D'á ḃríġ sin, is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le fear 23
a ḃí 'n-a rí, agus gur ṁian leis cúntas a ṡocarú le
n-a ṡeirḃíseaċaiḃ. Agus nuair a ṫosnuiġ sé ar an 24
gcúntas do ṡocarú do tugaḋ ċuige duine go raiḃ
deiċ míle talant [1]aige air.† Agus nuair ná raiḃ aon 25
rud aige ċun na ḃfiaċ a ḋíol, d'órduiġ an tiġearna
é féin agus a ḃean, agus a ċlann, agus a raiḃ aige,
do ḋíol amaċ agus díolḟiaċ a ḋéanaṁ. Ansan do 26
ċaiṫ an seirḃíseaċ san é féin ar an dtalaṁ, ag guiḋe
an tiġearna, agus duḃairt sé: Dein foiḋne liom, agus
díolfad an iomláine leat. Agus do ġlac truaġ an 27
máiġistir do'n tseirḃíseaċ san, agus do sgaoil sé
ċun siuḃail é, agus do ṁaiṫ sé na fiaċa dó. D'imṫiġ 28
an seirḃíseaċ san amaċ, áiṁṫaċ, agus do casaḋ air

[1] .i. ag an rí ar an nduine.

* Ver. 20. "Táimse ansan 'n-a measg."—Tuigtear an ċaint sin i dtaoḃ cruinniġṫe a ḃíonn i n-ainim Ċríost agus i n-aondaċt eagailse Ċríost. Cyprian Naoṁṫa, De Unitate Ecclesiae.

† Ver. 24. "Talant."—Dob ionan talant agus 750 d'únsaiḃ airgid, .i., do réir ċoróinn an t-únsa céad oċt ndeiċ a seaċt de ṗúntaiḃ airgid agus deiċ sgillinge (£187 10s. 0d.).

cóṁ-ṡeirḃíseaċ dó féin go raiḃ céad pingin aige
air; agus do rug sé air, agus ḃí sé 'gá taċtaḋ, agus
29 'gá ráḋ leis: Díol liom na fiaċa atá agam ort.* Agus
do ċait an cóṁ-ṡeirḃíseaċ é féin ar an dtalaṁ, agus
duḃairt sé: Dein foiḋne liom, agus díolfad leat an
30 iomláine. Ní déanfaḋ, áṁṫaċ; aċ d'imṫiġ sé agus
31 ċuir sé sa ṗríosún é, go ndíolfaḋ sé na fiaċa. Aċ
nuair a ċonaic a ċóṁ-ṡeirḃísiġ-sin cad a ḃí déanta,
táinig buairt ana-ṁór orta, agus tánadar agus
d'innseadar do'n tiġearna gaċ níḋ fé mar a
32 tuit amaċ. Ansan do ġlaoiḋ a tiġearna ar an ḃfear
san, agus duḃairt sé leis: A ṡeirḃísiġ ṁalluiġte,
do ṁaiṫeas-sa na fiaċa go léir duit-se, toisg tu 'ġá
33 iarraiḋ orm; Nár ċóir, d'á ḃríġ sin, duit-se truaġ
ḃeit agat dod' ċóṁ-ṡeirḃíseaċ, fé mar a ḃí truaġ
34 agam-sa duit-se? Agus ḃí fearg ar an dtiġearna,
agus tug sé suas do na céasdóiriḃ é, go ndíolfaḋ sé
35 na fiaċa go léir. Agus sin mar a déanfaiḋ m'Aṫair-
se atá ins na flaṫais liḃ-se é mura maiṫfiḋ gaċ duine
agaiḃ d'á ḃráṫair, ó ċroiḋe.

CAIḂIDIOL XIX.

Críost ġá ḋeiṁniú go ḃfuil an pósaḋ do-sgaoilte: agus ġá ċómairliú dúinn sgaramaint le gaċ níḋ ar a son féin. An contabairt a leanann saiḋḃreas ó taisbeáint aige, agus an tuarastal atá ar gaċ níḋ do ṫréigean ar a son féin.

1 Agus do tárla, nuair a ḃí na cómráiḋte sin críoċ-
nuiġte ag Íosa, gur ḟág sé Gaililí agus go dtáinig sé
2 i gcríoċaiḃ Iúdaéa lastall de'n Iórdan. Agus do
lean sluaġ mór é; agus do leiġis sé iad sa n-áit sin.
3 Agus táinig na Fairisínig ċuige 'ġá triail, agus
duḃradar: An dleaġtaċ do ḋuine a ḃean do ċur
4 uaiḋ ar gaċ aon tsaġas cúise? Agus do ḟreagair
sé iad, agus duḃairt: Nár léiġeabair, [1]an t-é
ċruṫuiġ an duine ar dtúis, gur ċruṫuiġ sé iad fireann

[1] Gen. i. 27.

* Ver. 28. "Céad pingin." An t-oċtṁaḋ cuid d'únsa a ḃí sa pingin Rómánaċ, .i., timpal seaċt bpingine guileit d'airgead na h-aimsire seo.

agus bainean, agus duḃairt sé: [1] Mar ġeall air sin, 5
fágfaiḋ duine a aṫair agus a ṁáṫair, agus claoiḋfiḋ
sé le n-a ṁnaoi, agus beiḋ siad 'n-a mbeirt i n-aon
ḟeóil. D'á ḃríġ sin, ní dá ḟeóil iad feasda, aċ aon 6
ḟeóil aṁáin. Uime sin, an niḋ a ċeangail Dia ná
sgaoileaḋ duine é. Duḃradar san leis: Cad ċuige, 7
má 'seaḋ, gur [2] órduiġ Maois leitir a dibearta taḃ-
airt di agus í ċur ċun siuḃail? Duḃairt sé leó: Do 8
ċeaduiġ Maois daoiḃ-se, toisg an ċroiḋe ċruaiḋ a
ḃeiṫ agaiḃ, ḃúr mná do ċur uaiḃ; ní raiḃ an sgéal
mar sin, áṁṫaċ, ó ṫúsaċ.[3] Aċ deirim-se liḃ, aoinne 9
ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean, aċ aṁáin mar ġeall ar ḋrúis, agus
do ṗósfaiḋ bean eile, go ndeineann sé aḋaltranas;
agus an t-é a ṗósfaiḋ an ḃean a diḃreaḋ, go ndeineann
sé aḋaltranas.*

Duḃairt a deisgiobuil leis: Má's mar sin atá an 10
sgéal ag duine i dtaoḃ a ṁná, ní maiṫ an rud pósaḋ.
Agus duḃairt sé leó: Ní h-é gaċ aoinne a ġlacann an 11
ċaint sin, aċ an ṁuintir gur tugaḋ san dóiḃ.† Óir 12
táid coillteáin do rugaḋ mar sin ó ḃroinn a máṫar;
agus tá coillteáin gur ṫug daoine an cor san orta;
agus tá coillteáin a ḋein iad féin do ċoillt ar son
ríġeaċta na bflaṫas. [4] An t-é go dtig leis a ġaḃáil, 13
gaḃaḋ.‡

Ansan do tugaḋ ċuige aos óg, go ndéanfaḋ sé a
láṁ do ċur orta agus guiḋe; agus ḃí na deisgiobuil

[1] Gen. ii. 24. [2] Deut. xxiv. 1. [3] 1 Cor. vii. 10.
[4] .i. an t-é a ṫuigeann, tuigeaḋ.

* Ver. 9. "Aċ aṁáin," ⁊rl., .i., is dleaġṫaċ bean do ḋíbirt mar ġeall ar aḋaltranas, aċ ní féidir do'n ḟear bean eile do ṗósaḋ an ḟaid a ḃeiḋ an ḃean a diḃreaḋ beó.

† Ver. 11. "Ní hé gaċ aoinne a ġlacann an ċaint sin," i., ní ġeiḃeann gaċ aoinne maireaċtaint singil agus geanmnaíġe mura n-iarraid siad ar Ḋia a ġrásta ṫaḃairt dóiḃ ċun san do ḋéanaṁ, agus tá cuid acu san féin agus níor ṁór dóiḃ troisgaḋ ḋéanaṁ ċóṁ maiṫ le guiḋe ċun Dé, agus tugtar dóiḃ sin ó anuas.

‡ Ver. 12. "Táid coillteáin," ⁊rl.—Ná glactar an ċaint seo do réir na leitire. Cialluiġeann an ċaint go bfuil daoine ann agus go bfuil ceapaiṫe 'n-a n-aigne acu fanṁaint singil, geanmnaiġe i gcaiṫeaṁ a saoġail i dtreó go bféadfidís réir Dé ḋéanaṁ níb' ḟearr 'ná dá mbeidís pósta. Feic Pól. n. 1 Cor. vii. 37, 38

14 ġá gcosg. Aċ duḃairt Íosa leó: Leigiḋ ċúġam an
ṁuintir ḃeag, agus ná coisgiḋ iad; óir is le n-a leit-
15 éidí sin ríġeaċt na ḃflaṫas. Agus nuair a ċuir sé a
láṁa orta, d'ḟág sé an áit sin.
16 Agus féaċ, táinig duine ċuige agus duḃairt sé:
A Ṁaiġistir ṁaiṫ, cad í an ṁaiṫ a ḋéanfad ionus go
17 mbeaḋ agam beaṫa ṡíorruiḋe? Agus duḃairt sé leis:
Cad é an tráċt so agat ar ṁaiṫ? Ní'l aċ Aon is maiṫ,
'sé sin Dia. Aċ má's maiṫ leat dul isteaċ sa ḃeaṫa,
18 coimeád na h-aiṫeanta. Deir seisean leis: Cad iad
na h-aiṫeanta? Agus duḃairt Íosa: [1] Ná dein
marḃaḋ; Ná dein drúis; Na dein guid; Ná dein fiaḋ-
19 naise ḃréige; Taḃair onóir do t'aṫair agus dod'
ṁáṫair; agus, gráḋuiġ do ċóṁarsa mar tu féin.
20 Duḃairt an t-óigḟear leis: Coimeádas iad san go
21 léir ó m'óige; cad eile is riaċtanaċ dom? Duḃairt
Íosa leis: Má's maiṫ leat ḃeiṫ beaċt, imṫiġ agus díol
amaċ a ḃfuil agat, agus taḃair dos na boċtaiḃ, agus
beiḋ stór ar neaṁ agat; agus tar agus lean mise.
22 Nuair airiġ an t-ógánaċ an caint sin, áṁtaċ, d'imṫiġ
sé agus é go buarṫa; mar fear ab eaḋ é go raiḃ
mórán saiḋḃris aige.
23 Agus duḃairt Íosa le n-a ḋeisgiobuil: Go deiṁin
adeirim liḃ, is deacair do'n duine saiḋḃir dul isteaċ
24 i ríġeaċt na ḃflaṫas. Agus deirim arís liḃ é: Is usa
do ċamal gaḃáil tré ċró snáṫaide 'ná do'n duine
25 saiḋḃir dul isteaċ i ríġeaċt na ḃflaṫas. Nuair airiġ
na deisgiobuil an méid sin táinig árd-iongnaḋ orta,
agus duḃradar: Má 'seaḋ, cé féadfaiḋ dul saor?
26 D'ḟéaċ Íosa orta agus duḃairt sé: Ní féidir so do
ḋaoine; aċ is féidir le Dia gaċ níḋ.
27 Ansan d'ḟreagair Peadar agus duḃairt sé: Féaċ,
d'ḟágamair-ne gaċ níḋ, agus do leanamair tusa: Agus
28 cad a ḃeiḋ d'á ḃárr againn? Agus duḃairt Íosa leó:
Go deiṁin adeirim liḃ, siḃ-se do lean mé, sa n-aiṫġein-
eaṁaint, nuair a ṡuiḋfiḋ Mac an Duine i gcaṫaoir a
ġradaim, suiḋfiḋ siḃ ar dá ċaṫaoir déag ag taḃairt
29 breiṫe ar dá ṫreiḃ déag Israéil. Agus gaċ duine a
d'ḟágfaiḋ a tiġ, nó a ḋriṫáraċa, nó a ḋeirḟéaraċa, nó

[1] Exod. xx. 13.

a aṫair, nó a ṁáṫair, nó a ḃean, nó a ċlann, nó a ċuid
tailiṁ, ar son m'ainime-se, ġeoḃaiḋ sé fó ċéad, agus
beiḋ an ḃeaṫa ṡíoruiḋe aige.

Aċ beiḋ a lán d'á ḃfuil ar tosaċ ar deire, agus d'á 30
ḃfuil ar deire ar tosaċ.

CAIBIDIOL XX.

Parabal an luċt oibre sa ḃfíonġort. Árd-aiṫim ċlainne Sebedé. A raḋarc á ṫabairt ag Críost do ḃeirt dall.

Is cosṁail ríġeaċt na ḃflaṫas le fear tiġe a ċuaiḋ 1
amaċ go moċ ar maidin ag réiḋteaċ le luċt oibre d'á
ḟíonġort. Agus do réiḋtiġ sé leis an luċt oibre ar 2
[1] pingin sa ló, agus ċuir sé ag obair iad sa ḃfíonġort.
Agus ċuaiḋ sé amaċ arís timpal an tríṁaḋ h-uair, 3
agus fuair sé tuille 'n-a seasaṁ díoṁaoin ag áit an
ṁargaiḋ; Agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ-se, leis, 4
isteaċ am' ḟíonġort-sa, agus taḃarfaḋ daoiḃ sé mar
a ḃeiḋ ceart. Agus d'imṫiġeadar san. Agus ċuaiḋ 5
sé amaċ arís ar an séṁaḋ h-uair, agus ar an naoṁaḋ
h-uair, agus dein sé mar an gcéadna. Aċ do ċuaiḋ 6
sé amaċ timpal an t-aon uair déag, agus fuair sé
tuille 'n-a seasaṁ, agus duḃairt sé leó: Cad ċuige
daoiḃ beiṫ anso i nḃúr seasaṁ díoṁaoin an lá go léir?
Duḃradar leis: Mar níor réiḋtiġ aoinne linn. Duḃ- 7
airt sé leó: Téiġiḋ-se, leis, isteaċ am' ḟíonġort-sa.
Nuair a ḃí an tráṫnóna ann, duḃairt tiġearna an ḟíon- 8
ġuirt le n-a stíḃard: Glaoiḋ ar an luċt oibre, agus
taḃair a dtuarasdal dóiḃ, agus tosnuiġ leis an muin-
tir is déanaiġe a ṫáinig, go dtí an ṁuintir is luaṫa a
ṫáinig. Ṫáinig an ṁuintir a tosnuiġ an obair ar uair 9
a h-aondéag, agus do tugaḋ pingin an duine dóiḃ.
Ansan do ṫáinig an ċéad ṁuintir agus ṁeasadar go 10
ḃfaġdís breis; aċ do fuaradar san, leis, pingin an
duine. Nuair a fuaradar é ċromadar ar ċeisneaṁ i n- 11
aġaiḋ an fir tiġe, Agus duḃradar: Níor deineadar so 12
a ṫáinig go déanaċ aċ uair oibre, agus ċuiris ar aon

[1] *Supra* xviii. 28, an nóta.

ḋul leó san sinne a d'ḟuiling cruaḋtan agus brotall
13 an lae. Do labair seisean le duine acu, agus duḃ-
airt; A ḋuine ṁuintearṫa, ní'l aon éagcóir agam 'á
14 ḋéanaṁ ort. Náċ ar ṗingin a réiḋtiġis liom? Seo,
tóg leat do ċuid agus imtiġ; aċ is toil liom oiread
a ṫaḃairt do'n ḟear so is déanaiġe a ṫáinig agus atá
15 agam 'á ṫaḃairt duit-se. An aṁlaiḋ náċ dleaġtaċ
dom an níḋ is toil liom a ḋéanaṁ? An droċ-ṡúil
16 atá agat, óir is duine fóġanta mise?* Sin mar a
ḃeiḋ an ṁuintir ḋéanaċ ar tosaċ, agus an ṁuintir
tosaiġ ar deire. Óir tá glaoiḋte ar ṁórán agus
níl toġta aċ beagán.
17 Ḃí Íosa ag dul suas go Ierúsalem, agus ar an sliġ
dó tóg sé i leiṫ taoiḃ an dáréag deisgiobul, agus
18 duḃairt sé leó: Féaċ, táimíd ag dul suas go Ierú-
salem, agus taḃarfar Mac an Duine suas d'uaċtarán-
aiḃ na sagart agus dos na Sgríḃneóiríḃ, agus daor-
19 faid siad ċun báis é. Agus taḃarfaid siad dos na
geintiḃ é le tarcaisniú, agus le sgiúrsáil, agus le
céasaḋ ar ċrois; agus eireóċaiḋ sé aris an tríṁaḋ
lá.
20 Ansan ṫáinig ċuige máṫair clainne Sebedé i n-aon-
ḟeaċt le n-a macaiḃ, agus do ṡléaċt sí dó, ag lorg
21 ruda éigin air. Agus duḃairt sé léi: Cad 'tá uait?
Duḃairt sí leis: Abair go suiḋfid an ḃeirt ṁac so
liom-sa, duine acu ar do ḋeis, agus duine acu ar do
22 ċlí ad' ríġeaċt. Aċ d'ḟreagair Íosa, agus duḃairt:
Ní h-eól daoiḃ cad 'tá agaiḃ 'á iarraiḋ. An ḃfuil siḃ
ábalta ar an gcailís a ḋ'ólfaḋ-sa d'ól? Deirid siad
23 leis, Táimíd. Duḃairt sé leó: Is fíor go n-ólfaid
siḃ mo ċailís; aċ suiḋe ar mo ḋeis nó ar mo ċlí, ní
h-agam-sa atá san a ṫaḃairt daoiḃ-se aċ do'n ṁuintir
24 go ḃfuil sé ceapaiṫe ag m'Aṫair dóiḃ. Agus nuair
airiġ an deiċniuḃar é, ḃí fearg acu ċun na beirte
25 driṫár. Agus do ġlaoiḋ Íosa ċuige iad agus duḃ-
airt: Is eól daoiḃ conus mar a ḋeiniḋ tiġearnaí na
ngeinte iad do smaċtú, agus go ndeiniḋ a ndaoine
26 móra a gcóṁaċt do ċur i ḃfeiḋm orta. Ní mar sin a

*Ver. 15. "An níḋ is toil liom," .i. lem' ċuid féin, agus i neiṫiḃ atá ag braṫ ar m'ḟóġantaċt féin.

ḃeiḋ eaḋraiḃ-se ; aċ an t-é gur maiṫ leis ḃeiṫ mór
eaḋraiḃ, bíoḋ sé 'n-a ḟear ḟrioṫáilte agaiḃ ; Agus an 27
t-é gur maiṫ leis ḃeiṫ i n'ḟear tosaiġ eaḋraiḃ, bíoḋ
sé 'n-a ṡeirḃíseaċ agaiḃ. [1] Ṡé mar nár ṫáinig Mac 28
an Duine ċun seirḃíse ḋ'ḟáġail, aċ ċun seirḃíse
ṫaḃairt uaiḋ, agus ċun a anama ṫaḃairt uaiḋ mar
ċeannaċ ar a lán.

Agus nuair a ḃíoḋar ag dul amaċ a' Ieriċó do lean 29
sluaġ mór éisean. Agus féaċ, ḃí beirt dall 'n-a 30
suiḋe i n-aice an bóṫair, agus d'airiġeadar gur b'é
Íosa a ḃí ag gaḃáil ann, agus do liúġadar : A Ṫiġ-
earna, ar siad ; déin trócaire orainn, a Ṁic Dáiḃid.
Agus ḃí an tsluaġ 'ġá gcosg, go n-éistfidís. Aċ sin 31
mar a b'aoirde do liúġadar-san : A Ṫiġearna, ar siad ;
déin trócaire orainn, a Ṁic Dáiḃid. Agus do stad 32
Íosa, agus ġlaoiḋ sé orṫa, agus duḃairt sé : Cad is
maiṫ liḃ a ḋéanfainn daoiḃ ? Go n-osgalófaí ár 33
súile, a Ṫiġearna, ar siad. Agus ṫáinig truaġ ag 34
Íosa ḋóiḃ, agus ċuir sé a láṁ ar a súiliḃ : agus ṫáinig
a raḋarc ḋóiḃ láiṫreaċ, agus do leanadar é.

CAIBIDIOL XXI.

Críost ag dul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin an asail. An luċt ceannaiḋeaċta agus díoluiġeaċta dá ndíbirt amaċ as an dteampal aige. An mallaċt aige dá ċur ar an gcrann fíge. Cuireann sé féaċaint ar na sagairt agus ar na Sgríbneóiriḃ éisteaċt.

Agus nuair a ḃíoḋar ag teaċt i ngar d'Ierúsalem, 1
agus ḃíoḋar tagaite go Betpagé i n-aice ċnuic
Olibet, ansan do ċuir Íosa uaiḋ beirt deisgiobul,
Agus duḃairt sé leó : Téiġiḋ isteaċ sa ḃaile sin os 2
búr gcóṁair, agus ġeoḃaiḋ siḃ ann gan ṁoill láir
asail agus í ceangailte, agus searraċ 'n-a teannta ;
sgaoiliḋ í agus tugaiḋ ċuġam iad. Agus má deir 3
aoinne aon ruḋ liḃ abraiḋ : Tá gnó ag an dTiġearna

[1] Ṗilip. ii. 7.

4 ḋíoḃ so; agus sgaoilfiḋ sé liḃ iad láiṫreaċ. Agus do
deineaḋ an méid sin go léir, ionas go gcóṁlíonfaí
5 caint an ḟáiḋ mar a ndeir sé: [1] Abraiḋ le h-ingin
Síóin: Féaċ do Rí ag teaċt go ceannsa ċúgat 'n-a
ṡuiḋe ar láir asail, agus ar ṡearraċ, mac an asail
6 ċneasda. Agus d'imtiġ na deisgiobuil, agus dein-
7 eadar mar a d'órduiġ Íosa dóiḃ. Agus tugadar leó
an láir asail agus an searraċ; agus ċuireadar a
mbrait féin anuas orṫa, agus ċuireadar eisean 'n-a
8 ṡuiḋe orṫa. Agus do leaṫ mórán de'n tsluaġ a
mbrait ar an sliġ; agus ḃain tuille acu géaga des na
9 crainn agus do leaṫadar iad ar an sliġ; Agus an
tsluaġ a ḃí lasmuiġ agus lastiar ḃíodar ag liúiriġ,
agus deiridís: Hósanna do Ṁac Dáiḃid; [2] Molaḋ do'n
t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna; Hósanna go
10 lán árd. Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ i n-Ierúsalem
ḃí an ċaṫair go léir ar suaṫaḋ, 'gá ráḋ: Cé h-é seo?"
11 Agus deireaḋ na daoine: Sidé Íosa an fáiḋ ó Nasa-
ret Ġaililí.
12 Agus ċuaiḋ Íosa isteaċ i dteampul Dé agus ċomáin
sé amaċ as gaċ a raiḃ de daoine ann ag díol agus ag
ceannaċ, agus do leag sé búird luċt airgid do ṡóin-
13 seáil agus caṫaoireaċa luċt colúr a díol. Agus duḃ-
airt sé leó: Tá sgríoḃṫa, [3] Tiġ ċun úrnuiġṫe a tabair-
far ar mo tiġ: aċ tá pluais biṫeaṁnaċ déanta agaiḃ-
se de.
14 Agus táinig na daill agus na bacaiġ ċuige sa team-
15 pul, agus do leiġis sé iad. Agus nuair a ċonaic
uaċtaráin na sagart, agus na Sgríḃneóirí, na h-iongnaí
a dein sé, agus an t-aos óg sa teampul ag liúiriġ,
16 Hósanna do Ṁac Dáiḃid; táinig fearg orṫa. Agus
duḃradar leis: An airiġeann tú cad 'deir siad san?
Agus duḃairt Íosa leó: Airiġim; an aṁlaiḋ nár léiġ-
eaḃair riaṁ: [4] A' ḃéal leanḃ agus naoiḋean ar cíoċaiḃ
17 do ḃeaċtuiġis molaḋ? Agus d'ḟág sé iad, agus
d'imtiġ sé amaċ lasmuiġ de'n ċaṫair go Betánia; agus
d'fan sé ansan.
18 Agus ar maidin, agus é ag teaċt ċun na caṫraċ, ḃí

[1] Isáias lxii. 11; Zach. ix. 9. [2] Salm cxvii. 26.
[3] Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11. [4] Salm viii. 3.

ocras air; Agus ċonaic sé crann fíge i n-aice an 19
ḃóṫair, agus ṫáinig sé ċuige, agus ní ḃfuair sé aon
níḋ air aċ duilleaḃar, agus duḃairt sé leis: Nár
fásaiḋ toraḋ as so amaċ go ḃráṫ ort-sa. Agus
d'ḟeóċ an crann fíge láiṫreaċ. Agus ċonaic na deis- 20
giobuil san, agus ḃí iongnaḋ orṫa, agus deiridís:
Conus a d'ḟeóċ sé ċóṁ tapaiḋ? Agus d'ḟreagair 21
Íosa agus duḃairt sé leó: Go deiṁin adeirim liḃ,
má ḃíonn creideaṁ agaiḃ, agus ná staonfaiḋ siḃ,
déanfaiḋ siḃ, ní h-aṁáin an níḋ seo an ċrainn fíge,
aċ má deireann siḃ leis an gcnoc so, Tóg agus caiṫ
ṫu féin isteaċ sa ḃfarraige, déanfar é. Agus gaċ 22
níḋ ar biṫ a d'iarrfaiḋ siḃ i n-úrnuiġṫe, má ḃíonn
creideaṁ agaiḃ, ġeoḃaiḋ siḃ é.

Agus nuair a ṫáinig sé isteaċ sa teampul, agus 23
ḃí sé ag teagasg, ṫáinig ċuige uaċtaráin na sagart
agus seanóirí na ndaoine, agus duḃradar: Cad é an
t-úġdarás atá agat-sa ċun na neiṫe seo a déanaṁ?
agus cé ṫug duit an t-úġdarás? D'ḟreagair Íosa 24
agus duḃairt sé leó: Cuirfad-sa, leis, aon ċeist
aṁáin ċugaiḃ-se, agus má réiḋtiġeann siḃ dom í, neós-
fad-sa daoiḃ-se, leis, cad é an t-úġdarás atá agam
ċun na neiṫe seo déanaṁ. Cá dtáinig an baiste a 25
dein Eóin? an ó neaṁ a ṫáinig sé, nó an ó daoiniḃ?
Agus deineadar-san maċtnaṁ eatorṫa féin, agus
duḃradar: Má abraimíd gur ó neaṁ é, déarfaiḋ 26
sé, Má 'seaḋ, cad 'n-a ṫaoḃ nár ċreideaḃair é? Aċ
má abraimíd gur ó daoiniḃ, is baoġal dúinn na daoine;
mar 'fáiḋ ab eaḋ Eóin acu. Agus d'ḟreagradar 27
Íosa agus duḃradar, Ní feadramair. Agus duḃairt
seisean leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-sa daoiḃ-se
cad é an t-úġdarás atá agam ċun na neiṫe seo déanaṁ.
Aċ cad é ḃúr dtuairim? Ḃí beirt ṁac ag fear 28
áiriṫe, agus ṫáinig sé ċun an ċéad ṁic, agus duḃairt
sé leis: A ṁic, imṫiġ indiu agus dein obair am'
fíonġort. Agus d'ḟreagair seisean agus duḃairt: 29
Ní h-áil liom. I n-a diaiḋ san áṁ, ṫáinig aiṫreaċas
air, agus do ċuaiḋ sé. Ansan ṫáinig [2] sé ċun an ṁic 30

[1] *Supra* xiv. 5. [2] .i. an t-aṫair.

eile, agus duḃairt sé an rud céadna. Agus d'ḟreag-
air seisean agus duḃairt: Raġad; agus níor ċuaiḋ.
31 Cia 'cu de'n ḃeirt a ḋein toil a aṫar? Duḃradar-san:
An ċéad ḟear. Duḃairt Íosa leó: Go deiṁin adeirim-
se liḃ-se, raġaid na puibliocánaiġ agus na strio-
32 paċa isteaċ i ḃflaṫas Dé róṁaiḃ-se. Óir ṫáinig Eóin
ċugaiḃ i slíġ na fíoraontaċta, agus níor ċreideaḃair
é; aċ do ċreid na puibliocánaiġ agus na striapaċa é;
aċ do ċonacaḃair-se, agus níor ḋeineaḃair aiṫriġe
'n-a ḋiaiḋ san ionus go gcreidfeaḋ siḃ é.
33 Éistiḋ le soluíd eile. [1] Ḃí fear tiġe ann agus ċuir
sé fíonġort, agus ċuir sé fál timpal air, agus ḋéin
sé fásgadóir ann, agus ċuir sé suas túr ann, agus
ċuir sé ċun luċt saoṫruiġṫe é, agus d'imṫiġ sé go
34 dúṫaiġ iasaċta. Agus nuair a ḃí aimsir na dtorṫaí
ag teaċt, ċuir sé a ṡeirḃísiġ ag triall ar an luċt saoṫ-
35 ruiġṫe go nglacfaidís an toraḋ ḋó. Aċ do rug an
luċt saoṫruiġṫe ar na seirḃísiġ, agus ġaḃadar ar
ḋuine acu, agus ṁarḃuiġeadar duine acu, agus ġaḃa-
36 dar do ċloċaiḃ i nduine acu. Ansan do ċuir sé seir-
ḃísiġ eile ag triall orṫa airís, níba ṁó 'ná an ċéad ċuid
37 agus tugadar an cor céadna orṫa. Fé ḋeire, áṁṫaċ,
do ċuir sé a ṁac féin ag triall orṫa, agus duḃairt sé:
38 Ḃeiḋ urraim acu do m' ṁac. Nuair a ċonaic an luċt
saoṫruiġṫe an mac, duḃradar eatarṫa féin: Siḋé an
t-oiġre; téanam agus marḃuiġmís é, agus beiḋ an
39 oiġreaċt againn. Agus do rugadar air, agus ċuir-
eadar amaċ as an ḃfíonġort é, agus ṁarḃuiġeadar é.
40 D'á ḃríġ sin, nuair a ṫiocfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt,
cad a ḋéanfaiḋ sé leis an luċt saoṫruiġṫe sin?
41 Deirid siad leis: Taḃarfaiḋ sé droċ-íde ar na cuirp-
teaċaiḃ sin, agus cuirfiḋ sé a ḟíonġort ċun luċt saoṫ-
ruiġṫe eile, a ṫaḃarfaiḋ toraḋ ḋó i n-aimsir na
dtorṫaí.
42 Duḃairt Íosa leó: Nár léiġeaḃair riaṁ sa sgríḃinn:
[2] An ċloċ d'ár ḋiúltuiġ na saoir, isí atá 'n-a ċloiċ cinn
cúinne: Isé an Tiġearna do ḋein é sin, agus is iongan-
43 taċ é i n-ár súiliḃ-ne. D'á ḃríġ sin adeirim liḃ go
dtógfar uaiḃ-se ríġeaċt Dé, agus go dtaḃarfar í do

[1] Isáias v. 1; Ierem. ii. 21 [2] Salm cxvii 22.

ċine a taḃarfaiḋ toraḋ uaṫa uirṫi. Agus an t-é a 44
tuitfiḋ ar an gcloiċ sin, brisfear é; aċ an t-é go
dtuitfiḋ sí air, meilfiḋ sí é.

Agus nuair airiġ uaċtaráin na sagart agus na Fair- 45
isíniġ na soluiḋí uaiḋ, tuigeadar gur b' orta féin a ḃí
sé ag caint. Agus ba ṁian leó é ġabáil, aċ ḃí eagla 46
acu roimis na daoine, mar fáiḋ ab eaḋ é acu.

CAIBIDIOL XXII.

Parabal na bainise. D'órduiġ Críost cáin do ḋíol le Caesar. Do ċlaoiḋ sé na Saddúcíniġ. Do taisbeáin se cad í an ċéad aiṫne sa dliġ. Do ċuir sé meargán mearaiḋe ar na Fairisíneaċaiḃ.

Agus d'ḟreagair Íosa agus do labair sé arís i 1
soluiḋiḃ, agus dubairt sé: [1] Is cosṁail ríġeaċt 2
neiṁe le fear a ḃí 'n-a rí, agus do ḋein bainis d'á
ṁac. Agus ċuir sé a ṡeirḃísiġ ag glaoḋaċ ar na 3
daoine a fuair cuireaḋ ċun na bainise; agus níor
ḃ'áil leó teaċt. Agus ċuir sé seirḃísiġ eile uaiḋ 4
arís. Abraiḋ, ar seisean, leis an muintir a fuair
cuireaḋ, Féaċ, tá an féasda ollaṁ agam; táid mo
ṁairt marḃ agus m'ealta raṁara, agus gaċ niḋ
ollaṁ: Tagaiḋ ċun na bainise. Aċ deineadar-san 5
neaṁṡuim de, agus d'imṫiġeadar, duine acu ċun a
ṡeirme, agus duine acu ċun a ċeannaiḋeaċta. Agus 6
do rug an ċuid eile acu ar a ṡeirḃísiġ, agus tugadar
tarcuisne ḋóiḃ, agus ṁarḃuiġeadar iad. Nuair airiġ 7
an rí an niḋ sin táinig fearg air, agus ċuir sé a
ṡluaiġte armṫa uaiḋ, agus d'íḋiġ sé na marḃtóirí sin,
agus do loisg sé a gcaṫair. Ansan dubairt sé le n-a 8
ṡeirḃíseaċaiḃ: Tá an bainfeis ollaṁ; aċ an muintir
a fuair cuireaḋ, níor ḃfiú iad é. Imṫiġiḋ amaċ, d'á 9
ḃrí sin, ar na bóiṫriḃ agus pé daoine a ġeoḃaiḋ siḃ,
glaoiḋiḋ isteaċ orta ċun na bainise. Agus d'imṫiġ 10
na seirḃísiġ amaċ ar na bóiṫriḃ, agus bailiġeadar
isteaċ gaċ a ḃfuaradar de ḋaoine, idir olc agus

[1] Lúc. xiv. 16; Apoc. xix. 9.

maiṫ, agus ḃí an ḃainis lán de ḋaoine 'n-a suiḋe
11 ċun biḋ. Ansan do ṫáinig an rí isteaċ go ḃfeicfeaḋ
sé an ċuideaċta, agus ċonaic sé ann duine ná raiḃ
12 culaiṫ na bainise uime. Agus duḃairt sé leis:
A ċara, conus a ṫánais-se anso isteaċ gan culaiṫ na
ḃainise umat? Aċ níor laḃair seisean focal.
13 Ansan duḃairt an rí leis an luċt frioṫálṁa, Deiniḋ
a láṁa agus a ċosa do ċeangal, agus caiṫiḋ amaċ é sa
doirċeaċt atá amuiġ, áit 'n-a mbeiḋ gol agus díoscán
14 fiacal. Óir tá glaoiḋte ar ṁórán, agus ní'l toġta
aċ beagán.

15 Ansan d'imṫiġ na Fairisínig, agus ċuadar i gcóṁ-
airle go ndéanfaidís búntáirte ḃreiṫ air 'n-a ċainṫ.
16 Agus ċuireadar ċuige deisgiobuil leó féin i n-aon-
feaċt le muintir Héróid, ċun a ráḋ leis: A Ṁáiġistir,
is eól dúinn gur duine fírinneaċ tu, agus go múineann
tú sliġ Dé sa ḃfírinne, agus ná fuil beann agat ar
aoinne; óir ní ḟéaċann tú ċun pearsan aon duine.
17 Innis dúinn, d'á ḃríġ sin, cad is dóiġ leat?* An
18 ceart cáin do ḋíol le Caesar nó gan a ḋíol? Aċ ḃí
fios a ndroċ-aigne ag Íosa agus duḃairt sé: A ċluan-
19 uiḋṫe, cad ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ á'm ḃraṫ? Taisbeán-
aiḋ dom píosa d'airgead na cána. Agus tugadar
20 dó pingin. Agus duḃairt Íosa leó: Cé leis an
21 íoṁáiġ seo agus an sgríḃinn seo? Le Caesar, ar
siad. Ansan duḃairt seisean leo: D'á ḃríġ sin
[1] tugaiḋ do Ċaesar na neiṫe is le Caesar; agus tugaiḋ
22 do Ḋia na neiṫe is le Dia. Nuair airiġeadar an
méid sin ṫáinig iongnaḋ orṫa, agus d'ḟágadar ansan
é, agus d'imṫiġeadar.

23 An lá san ṫáinig na Sadducínig ċuige,[2] daoine adeir
ná fuil aiseirġe ann, agus ċeistiġeadar é, agus

[1] Róṁ. xiii. 7.   [2] Gníoṁ. xxiii. 6.

* Ver. 16. "Muintir Héróid," .i., daoine ó Héród a ḃí ar aon-aigne leis i dtaoḃ na cánaċ a ḋíol le Caesar, .i., le h-impire na Róṁa. Measaid ḋrong go raiḃ ameasg na nIúdaċ aicme ar a dtugtí "Héródiánaiġ," toisg go ndeiridís gur ḃ'é Héród an Messias.

duḃradar. A Ṁáiġistir, duḃairt Maois,[1] Má ġeiḃeann 24
duine bás gan sliocht, pósaḋ a ḋriṫáir a ḃean, ionus
go dtógfaḋ sé sliocht d'á ḋriṫáir. Ḃí i n-ár measg-ne 25
mórṡeisear driṫár, agus do ṗós an ċéad duine acu
bean, agus fuair sé bás, agus toisg gan sliocht a ḃeiṫ
air, d'ḟág sé a ḃean agá ḋriṫáir; Mar an gcéadna an 26
tarna duine acu, agus an triṁaḋ duine, gur ráinig an
seaċtṁaḋ duine. I n-a ndiaiḋ go léir fuair an ḃean 27
bás. Sa n-aiseirġe, áṁtaċ, cé'cu de'n ṁórṡeisear 28
gur leis í? mar, ḃí sí acu go léir. D'ḟreagair Íosa, 29
agus duḃairt sé leó: Táṫaoi ag dul amú' toisg gan
eólus a ḃeiṫ agaiḃ ar an Scriptiúir ná ar ċóṁaċtaiḃ
Dé. Óir sa n-aiseirġe ní pósfar ná ní taḃarfar le 30
pósaḋ, aċ beid siad cosṁail le h-aingealaiḃ Dé ar
neaṁ. Aċ, i dtaoḃ aiseirġe na marḃ, nár léiġ- 31
eaḃair an rud aduḃairt Dia, mar a ndeir sé liḃ: [2] Is 32
mise Dia Ábrahaim, agus Dia Ísaaic agus Dia Iácóib?
Ní Dia do ḋaoiniḃ marḃa Dia, aċ do ḋaoiniḃ beó.
Agus nuair a ḋ'airiġ na daoine é ḃíodar ag déanaṁ 33
iongna d'á teagasg.

Nuair airiġ na Fairisínig nár ḟág sé focal le ráḋ 34
ag na Saddúcinig, tánadar i ḃfoċair a ċéile; Agus 35
ċeistiġ duine acu é, ollaṁ sa dliġ, ag baint trialaċ
as, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, cad í an aiṫne ṁór 36
sa dliġ? Duḃairt Íosa leis:[3] Gráḋfaiḋ tú do 37
Ṫiġearna Dia ó d'ċroiḋe go h-iomlán, agus ó d'anam
go h-iomlán, agus ó d'aigne go h-iomlán. Sin í an 38
aiṫne is mó, agus isí an ċéad aiṫne í. Agus tá an 39
tarna h-aiṫne cosṁail léi:[4] Gráḋfaiḋ tú do ċóṁ-
arsa mar tu féin. Tá an dliġ go léir agus na fáiḋe 40
ag searaṁ ar an dá aiṫne sin.

Ḃí na Fairisínig cruinniġṫe i ḃfoċair a ċéile, agus 41
do ċeistiġ Íosa iad, Agus duḃairt sé: Cad a tuig- 42
eann siḃ-se i dtaoḃ Ċríost? Cé 'ro mac é? Agus
duḃradar leis: Mac Dáiḃid. Duḃairt sé leó: 43
Ma 'seaḋ, cad uime go dtugann Dáiḃid, sa spioraid,
a Ṫiġearna air, mar a ndeir sé: [5] Duḃairt an 44

[1] Deut. xxv. 5.
[2] Exod. iii. 6.
[3] Deut. vi. 5.
[4] Lebit. xix. 18.
[5] Salm cix. 1.

Tiġearna le m' Ṫiġearna, Suiḋ ar mo ḋeis, go gcuireaḋ
45 do naṁaid mar fuairmín fé d'ċosaiḃ? D'á ḃríġ sin,
má tugann Dáiḃid a Ṫiġearna air, conus atá sé 'n-a
46 ṁac aige? Agus ní raiḃ oiread agus focal ag aoinne
le ráḋ 'ġá ḟreagra; agus ó'n lá san amaċ níor leó-
ṁaiḋ aoinne é ċeisdiú a tuille.

Caibidiol XXIII.

Do ċóṁairliġ Críost deaġ-teagasg na Sgríḃneóirí agus na bFairisíneaċ do ġlacaḋ agus a ndroċ-ṡampla do ṡeaċnaḋ, fógrann sé ar a Ḋeisgiobulaiḃ gan aiṫris do déanaṁ ar a n-uaillṁian. A lán mairgí aige d'á ḃagairt orṫa mar ġeall ar an gceilg a ḃí ionta agus mar ġeall ar a ndaille.

1 Ansan do laḃair Íosa leis an bpobul agus le n-a
ḋeisgiobuil,
2 Agus duḃairt sé: Táid na Sgríḃneóirí agus na
3 Fairisínig suiḋte i gcataoir Ṁaoise. D'á ḃríġ sin
pé rud a déarfaid siad liḃ a ċoimeád, coimeádaiḋ é
agus deiniḋ é; aċ ná deiniḋ do réir a n-oibreaċa;
4 óir deirid siad, agus ní deinid siad. Óir ceang-
galaid siad ualaí troma do-iompuir, agus cuirid siad
ar ġuailniḃ na ndaoine iad; aċ ní h-áil leó féin oiread
5 agus méar a ċur 'ġá gcoruiġe. Deinid siad gaċ obair
leó, áṁtaċ, ionus go ḃfeicfeaḋ na daoine iad; leat-
nuiġid siad a bfulacctéirí agus méaduiġid siad
6 fabraí a mbrat.* Is mait leó ceann cláir ag suiḋe
ċun bíḋ dóiḃ, agus na suiḋċáin uaċtaraċa ins na
7 sinagógaiḃ. Agus fáiltiú dóiḃ i n-áit an ṁargaiḋ,
8 agus go dtaḃarfaḋ na daoine Rabbi orṫa. Aċ ná
tugtar [1] Rabbi oraiḃ-se: óir is aoinne aṁáin atá 'n-a
9 Ṁáigistir oraiḃ, agus is bráiṫre siḃ go léir. Agus

[1] .i. ná loirgiḋ é, le h-uaḃar.

Ver. 5. bfulacctéirí, .i., giotaí beaga meamruim agus na deiċ n-aiṫeanta sgríoḃṫa orṫa, agus iad d'á gcaiṫeaṁ ag na Fairisíneaċaiḃ ar a n-éadan, ag taisbeáint a bfíorraontaċta, mar go raiḃ "an dlíġ os cóṁair a súl i gcómnuiḋe." Bíoḋ na meamruim níba leiṫne ag na Fairisínig 'ná ag daoiniḃ eile, 'ġá ċur i n-úil gur ṁó an meas a ḃí acu ar an ndlíġ.

[1] ná tugaiḋ búr n-aṫair ar aoinne ar an dtalaṁ so:
óir is aoinne aṁáin is Aṫair agaiḃ, an t-é atá insna
flaṫais. Agus ná tugtar máiġistirí oraiḃ: óir is 10
aoinne aṁáin is Máiġistir agaiḃ, .i. Críost.* An t-é 11
is fearr oraiḃ, beiḋ sé 'n-a seirḃíseaċ agaiḃ. Óir 12
an t-é a ḋ'árdóċaiḋ é féin, ísleófar é; agus an t-é
a ḋ'ísleóċaiḋ é féin, árdófar é.

Aċ is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí- 13
neaċa, a ċluanaiḋte: óir do ḋúnaḃair ríġeaċt na
bflaṫas i n-aġaiḋ na ndaoine; mar, ní téiġeann siḃ
isteaċ, ná ní leiġeann siḃ isteaċ na daoine atá ag dul
isteaċ.

Is mairg daoiḃ a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa, a 14
ċluanaiḋte: óir iṫeann siḃ tiġte na mbaintreaċ, ag
déanaṁ úrnuiġte fada; mar ġeall air sin is truime-de
an ḃreiṫ a taḃarfar oraiḃ.

Is mairg daoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí- 15
neaċa, a ċluanaiḋte: óir siuḃlann siḃ muir agus tír
ċun aoinne aṁáin a taḃairt ċun búr gcreiḋiṁ; agus
nuair a tugann siḃ liḃ é déineann siḃ mac-ḟrinn de
níosa dá ṁeasa 'ná siḃ féin.

Is mairg daoiḃ-se, a ġiollaí dalla adeir: Pé duine 16
a ḋearḃóċaiḋ dar an teampal, is neaṁníḋ é; aċ
an t-é ḋearḃóċaiḋ dar ór an teampail tá an ceangal
air. A ḋaoine dalla gan ċiall: cé'cu is mó le ráḋ, 17
an t-ór, nó an teampal a ḃeannuiġeann an t-or?
Agus: Pé duine ḋearḃóċaiḋ dar an altóir, is neaṁ- 18
níḋ é; aċ pé duine a ḋearḃóċaiḋ dar an dtaḃartas
atá ar an altóir, tá an ceangal air. A ḋaoine dalla: 19
Cé'cu is mó, an taḃartas nó an altóir a ċuireann an
ḃeannuiġteaċt ar an dtaḃartas? D'á ḃríġ sin, an 20
t-é ḋearḃuiġeann dar an altóir, dearḃuiġeann sé
dar an altóir agus gaċ a ḃfuil uirṫi. Agus an t-é a 21

[1] Mal. i. 6.

*Ver. 9. 10. "Ná tugaiḋ búr n-aṫair ar aoinne," ⁊rl., .i. ní féidir aon aṫair do ċur i gcomparáid le n-ár n-Aṫair atá ar neaṁ, agus ní ceart ruḋ a ḋéanaṁ ar aon ṁáiġistir a seolfaḋ amú sinn ó Ċríost. Ní ċoisgeann san sinn, áṁṫaċ, ar onóir a taḃairt, do réir dlíġe Dé, d'ár n-aṫair agus d'ár máṫair saoġalta, agus d'ár n-aiṫreaċaiḃ spiriodálta, agus d'ár máiġ-stiriḃ agus d'ár dteagasgóiriḃ. (Féiċ I Cor. iv. 15.)

ḋearḃuiġeann ḋar an teampal, ḋearḃuiġeann sé ḋar
an teampal agus ḋar an t-é atá 'n-a ċómnuiḋe ann.
22 Agus an t-é ḋearḃuiġeann ḋar neaṁ, ḋearḃuiġeann
sé ḋar caṫaoir ríoga Dé, agus ḋar an t-é atá 'n-a
ṡuiḋe inti.
23 Is mairg ḋaoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisí-
neaċa, a ċluanaiḋte: óir tugann siḃ ḋeaċṁaḋ as an
miontais agus as an ainise agus as an gcuimin, agus
ḋ'ḟágaḃail gan cómlíonaḋ na neite is truime sa ḋlíġ,
[1] ḃreiteaṁantas, agus trócaire, agus creiḋeaṁ; ḃí
sé ceart agaiḃ iaḋ-san ḋo ḋéanaṁ agus gan iaḋ-súḋ ḋo
24 leigint ar lár. A ġiollaí ḋalla, sgagann siḃ amaċ an
ċuil agus sloigeann siḃ an camal.
25 Is mairg ḋaoiḃ-se, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa,
a ċluanaiḋte: óir glanann siḃ an taoḃ amuiġ ḋe'n
ċupán agus ḋe'n ṁéis; aċ tátaoi lán, laistiġ, ḋe
26 ḃraḋuíol agus ḋe ḟailiġteaċt. A Ḟairisínig ḋaill,
glan ar ḋtúis an taoḃ istiġ ḋe'n ċupán agus ḋe'n
ṁéis, ionus go mbeaḋ an taoḃ amuiġ glan.
27 Is mairg ḋaoiḃ, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa,
a ċluanaiḋte: óir is cuma siḃ nó uaġna aolta, a
ḟéaċann go h-áluinn lasmuiġ, fé ṡúiliḃ ḋaoine, aċ
laistiġ táiḋ siaḋ lán ḋe ċnáṁaiḃ ḋaoine marḃa, agus
28 ḋe'n uile ṡaġas ḃréantais. Ar an gcuma gcéaḋna
féaċann siḃ-se fíorḋaonta ar an ḋtaoḃ amuiġ, fé
ṡúiliḃ ḋaoine; aċ laistiġ tátaoi lán ḋe'n ḟeall agus
ḋe'n ṁalluiġteaċt.
29 Is mairg ḋaoiḃ, a Sgríḃneóirí agus a Ḟairisíneaċa
an ḟill: a ḋeineann tuamaí ḋo ċur suas ḋo sna
fáiḋiḃ; agus a ċuireann na h-órnáiḋí ar uaġnaiḃ na
30 ḃfíorḋaon, Agus ḋeireann siḃ:* Dá mbeimís-ne beó
le linn ár sinsear ní ḃeimís páirteaċ leó i ḃfuil na
31 ḃfáiḋ. D'á ḃríġ sin is fínnite siḃ oraiḃ féin gur siḃ
32 sliocht na ndaoine a ṁairḃ na fáiḋe. Líonaiḋ-se
33 suas, mar sin, tómas ḃúr sinsear. A aiṫreaċa nime,

[1] Mich. vi 8.

* Ver 29. "A ḋeineann tuamaí." Ní ḋeir an ċaint sin gur ḋroċ níḋ uaġna na ḃfáiḋ ḋo ḋéanaṁ agus órnáiḋ ḋo ċur orta. Cáineann sí an feall a ḃí ins na Fairisínig a ḃíoḋ ag onórú uaġna na ḃfáiḋ mar ḋ'eaḋ, agus easonóir acu 'á taḃairt ḋo ṫiġearna na ḃfáiḋ.

a ṡlioċt na n-aitreaċ niṁe, cad é an dul atá agaib-se
ó breit ifrinn? D'á bríġ sin, féaċ, cuirim-se 34
ċúġaib fáiḋe, agus luċt eagna, agus luċt sgríbinne;
agus marbóċaiḋ sib cuid acu, agus céasfaiḋ sib ar
ċrosaib cuid acu agus sgiúrsálfaiḋ sib cuid acu i
nbúr sinagógaib, agus ruaigfiḋ sib iad ó ċatair go
catair. Ionus go dtiocfaḋ oraib gaċ fuil ḟíoraonta 35
d'ár doirteaḋ ar an dtalaṁ, ó ḟuil an ḟíoraoin [1] Abel
go fuil [2] Ṡacariair mic Ḃaraċiair a ṁarbaḃair idir
an teampal agus an altóir.* Go deiṁin adeirim 36
lib, tiocfaiḋ na neiṫe sin go léir ar an slioċt
so.

A Ierúsalem, a Ierúsalem, a ṁarbuiġeann na 37
fáiḋe, agus a ġabann do ċloċaib ins na daoine a
cuirtar ċúġat, cad é a ṁiniceaċt dob' áil liom do
ċlann a bailiú ċuġam mar a bailiġeann an ċearc a
h-ál fé n-a sgiaṫánaib, agus níor b'áil leat! Féaċ, 38
fágfar búr dtiġ i n'uaigneas agaib. Óir adeirim lib, 39
ní ḟeicfiḋ sib mise feasda go n-abraiḋ sib: Molaḋ
leis an t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna.

CAIBIDIOL XXIV.

An íde a bí le teaċt ar an dteampul; agus na cóṁarṫaí a bí le teaċt roimis; agus roime Lá an Breiteaṁantais. Ní foláir dúinn beiṫ ag faire i gcóṁnuiġe.

Agus do ċuaiḋ Íosa amaċ as an dteampul, agus 1
bí sé ag imteaċt; agus táinig a ḋeisgiobuil ċuige ag
taisbeáint oibreaċa an teampail dó. Agus dubairt 2
seisean leó 'ġá bfreagra: An bfeiceann sib na neiṫe
sin go léir? Go deiṁin adeirim lib, ní fágfar anso
cloċ ar muin cloiċe gan raobaḋ.

[1] Gen. iv. 8. [2] 2 Par. xxiv. 22.

* Ver. 35. "Ionus go dtiocfaḋ oraib."—Ní 'ġá ráḋ é gur ṁó an pionós a ṫiocfaḋ orṫa ná mar a bí tuillte aca, aċ 'ġá ráḋ go dtiocfaḋ an uair sin orṫa aon díbfeirg aṁáin 'n-a mbeaḋ ann coṫrom ar cuireaḋ riaṁ de díbfeirgib agus de pionóisib ar luċt fola a beaḋ neaṁċiontaċ do ḋortaḋ.

3 Agus do ṡuiḋ sé ar ċnoc Olibet, agus ṫáinig a
ḋeisgiobuil ċuige a gan ḟios, agus duḃradar: Innis
dúinn caṫain a tuitfid na neiṫe seo amaċ, agus cad
a ḃeiḋ mar ċóṁarṫa ar do ṫeaċt-sa, agus ar ḋeire
4 an tsaoġail. Agus duḃairt Íosa leó 'ġá ḃfreagra:
[1] Seaċnaiḋ agus ná cuireaḋ aoinne amú' siḃ.
5 Óir tiocfaid a lán am' ainim-se agus déarfaid siad,
6 Is mise Críost; agus meallfaid siad a lán. Agus
aireóċaiḋ siḃ cogaí agus ráflaí ar ċogaiḃ. Seaċ-
naiḋ agus ná bíoḋ buaireaṁ oraiḃ; mar ní foláir na
7 neiṫe sin do ṫeaċt, aċ ní h-é an deire fós é. Óir
eireóċaiḋ cine i n-aġaiḋ cine, agus ríġeaċt i n-aġaiḋ
ríġeaċta; agus beiḋ galair, agus gorta, agus luasgaḋ
8 talṁan, ar fuid áiteana. Tosaċ na dtrioblóidí,
9 áṁtaċ, iad san go léir. Ansan cuirfid siad siḃ-se
i gcruaḋtan, agus cuirfid siad ċun báis siḃ; agus
beiḋ fuaṫ ag na geintiḃ go léir daoiḃ mar ġeall ar
10 m'ainim-se. Ansan glacfaiḋ a lán daoine sgannal,
agus déanfaid siad feall ar a ċéile, agus beiḋ fuaṫ
11 acu d'á ċéile. Agus eireóċaid a lán fáiḋí fallsa,
12 agus meallfaid siad a lán. Agus toisg an ṁalluiġ-
eaċt a ḃeit iomarcaċ fuarfaiḋ an ċarṫanaċt i n-a
13 lán. Aċ an t-é a ḃeiḋ seasaṁaċ amaċ go deire,
14 raġaiḋ sé saor. Agus craoḃsgaoilfar an soi-
sgéal so na ríġeaċta tríd an ndoṁan go léir mar
ḟiaḋnaise do sna geintiḃ go léir; agus ansan tioc-
faiḋ an críoċnú.
15 D'á ḃríġ sin, nuair a ċífiḋ siḃ [2] gráin an léirsgriosa,
ar ar laḃair Daniel fáiḋ, 'n-a seasaṁ sa n-áit
16 naoṁṫa: an t-é a léiġfiḋ, tuigeaḋ: Ansan an ṁuintir
17 atá i n-Iúdéa teiṫidís ċun na gcnoc; Agus an duine
ar ḃuaic an tiġe, ná téiġeaḋ sé síos ċun aon ruḋ a
18 ḃreit as a ṫiġ leis; Agus an duine sa páirc ná filleaḋ
19 sé a d'iarraiḋ a ḃrait. Is mairg do luċt clainne
d'iompar, áṁtaċ, agus do luċt oileaṁna, ins na
20 laetiḃ sin. Aċ guiḋiḋ gan ḃúr dteiṫe ḃeit sa ġeiṁ-
21 reaḋ ná ar an saḃbóid. Óir beiḋ buaireaṁ mór an
uair sin, ná raiḃ a leiṫéid ó tosaċ an doṁain go dtí
22 so, agus ná beiḋ. Agus mura gciorruiġtí na lae-

[1] Eph. v. 6; Col. ii. 18. [2] Dan. ix. 27.

ṫanta san ní ḃeaḋ dul as ag feóil ar biṫ; Aċ ciorrófar
na laeṫanta san ar son na ḃfíoraon. An uair sin má 23
deir aoinne liḃ: Féaċ, tá Críost anso, nó ansúd; ná
creidiḋ. Mar, eireóċaid Críostana falsa agus 24
fáidí falsa, agus taḃarfaid siad cóṁarṫaí móra
uaṫa agus iongnaí, i dtreó go seólfaí amú' na fíor-
aoin féin (dá mb' ḟéidir é). Féaċ, ta innste agam 25
daoiḃ roim ré. D'á bríġ sin má deirid siad liḃ: 26
Féaċ, tá sé sa ḃfásaċ: ná téiġiḋ amaċ; Féaċ, tá
sé ins na seómraiḃ: ná creidiḋ. Óir, mar an splanc 27
a tagann as an dtaoḃ toir agus a ċítear go dtí an
taoḃ tiar, sin mar a ḃeiḋ teaċt Ṁic an Duine. Pé 28
áit 'n-a mbeiḋ an corp, is ann a ċruinneóċaid na
fiolair.*

[1] Agus láiṫreaċ tar éis trioblóide na laeṫanta san 29
doirċeófar an ġrian, agus ní ṫaḃarfaiḋ an ġealaċ a
solus, agus tuitfid na réalta as an spéir, agus beid
cóṁaċta na ḃflaṫas d'á suaṫaḋ;† Agus ansan ċífar 30
cóṁarṫa Ṁic an Duine sa spéir; agus ansan caoifid
treaḃa an doṁain go léir, [2] agus ċífid siad Mac an
Duine ag teaċt i sgamallaiḃ neiṁe le mór-ċóṁaċt
agus le gradam.‡ [3] Agus cuirfiḋ sé a aingil amaċ, 31
le trúmpa agus le guṫ árd: agus cruinneóċaid siad
a ḟíoraoin ós na ċeiṫre gaoiṫiḃ, ó uaċtar na ḃflaṫas
go dtí a n-íoċtar. Foġlumuiġiḋ soluid ó'n gcrann 32
fíge. Nuair a ḃíonn a ġéag bog, agus a duilleaḃar
tagaiṫe amaċ, tá ḟios agaiḃ an samraḋ ḃeiṫ i n-aċmair-
eaċt. Mar sin daoiḃ-se, nuair a ċífiḋ siḃ na neiṫe 33
seo uile, bíoḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil sé i n-aice liḃ, ins
na dóirsiḃ. Go deiṁin adeirim liḃ, ní imṫeóċaid an 34

[1] Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7.
[2] Apoc. i. 7.
[3] I Cor. xv. 52; I Tess. iv. 11.

*Ver. 28. "Pé áit," ⁊rl.—Beiḋ teaċt Ċríost obann agus soiléir os cóṁair an doṁain, ar nós na splainnce tóirṫniġe, agus pé áit 'n-a dtiocfiḋ sé cruinneófar an ċine daona go léir ċuige ann, fé mar a cruinniġtear na fiolair ċun na h-áite 'n-a mbíonn an corpán.

† Ver. 29. "Na réalta," .i., na lasraċa solais i ḃfuirm réaltan.

‡ Ver. 30. "cóṁarṫa," .i., crois ċéasta Ċríost.

tslioċt so go dtiocfaid na neiṫe seo go léir ċun cinn.
35 Raġaiḋ an spéir agus an talaṁ ar neaṁníḋ, aċ ní
raġaid mo ḃréitre-se ar neaṁníḋ.*

36 I dtaoḃ an lae sin, áṁtaċ, agus na h-uaire sin, ní'l
fios ag aoinne, dá mb'iad aingil na bflaṫas féin iad,
37 aċ ag an Aṫair amáin. Óir mar a ḃí i laeṫiḃ Nóe isead
38 beiḋ teaċt Ṁic an Duine. Mar a ḃíodar insna lae-
ṫanta roimis an ndílinn ag iṫe agus ag ól, ag pósaḋ
agus ag taḃairt le pósaḋ, díreaċ go dtí an lá 'na
39 ndeaġaiḋ Nóe isteaċ sa n-airc, Agus ní raiḃ
ḟios acu go dtí go dtáinig an díle, agus gur ruġ sí
ċun siúḃail iad go léir; sin mar a ḃeiḋ teaċt Ṁic an
40 Duine. Ansan beiḋ beirt i bpáirc: Tógfar duine
41 agus fágfar duine. Beiḋ beirt ḃan ag meilt le
42 muileann: Tógfar bean agus fágfar bean. Deiniḋ
faire, d'á ḃrí sin; mar ní fios daoiḃ cad é an uair a
43 ṫiocfaiḋ ḃúr dTiġearna. Aċ bíoḋ ḟios an méid seo
agaiḃ, dá mbeaḋ ḟios ag fear an tiġe cad é an uair a
beaḋ an biṫeaṁnaċ le teaċt, go deiṁin do ḋéanfaḋ
sé faire, agus ní leigfeaḋ sé a ṫiġ do ḃriseaḋ isteaċ.
44 D'á ḃrí sin, bíḋiḋ-se, leis, ollaṁ, mar an uair náċ
eól daoiḃ isead atá Mac an Duine le teaċt.
45 Cé h-é, is dóiġ leat, an seirḃíseaċ dílis, ciallṁar,
a ċuir a ṫiġearna os cionn a ṁuintire, ċun bíḋ a ṫaḃ-
46 airt dóiḃ do réir aimsire? [1] Is aoiḃinn do'n tseir-
ḃíseaċ san, nuair a ṫiocfaiḋ a ṫiġearna, má ġeiḃeann
47 sé é ag déanaṁ na h-oibre sin. Go deiṁin adeirim
48 liḃ, cuirfiḋ sé os cionn a ċoda go léir é. Aċ má
deir an droċ-ṡeirḃíseaċ san 'n-a ċroiḋe féin: Tá mo
49 ṫiġearna ag déanaṁ ríġnis de ṫeaċt; Agus má ḋirí-
ġeann sé ar a ċóṁ-ṡeirḃíseaċa do ḃualaḋ, agus ar
50 beiṫ ag iṫe agus ag ól i bfoċair luċt meisge; Tiocfaiḋ
tiġearna an tseirḃísiġ sin an lá náċ dóiġ leis, agus
51 an uair náċ eól dó; Agus deiġilfiḋ sé é, agus ceap-
faiḋ sé a ċuid amears luċt fill: beiḋ sa n-áit sin gol
agus díoscán fiacal.

*Ver. 35. "Raġaiḋ . . . ar neaṁníḋ." .i., atarófar iad i ndeire an tsaoġail agus déanfar neaṁ nua agus talaṁ nua díoḃ.

[1] Apoc. xvi. 15.

CAIBIDIOL XXV.

Parabal an deiċniúḃar maiġdean, agus na dtalant, agus tuairisg ar an mbreiṫeaṁantas déanaċ.

Ansan beiḋ ríġeaċt na bḟlaṫas cosṁail le deiċ- 1
niúḃar maiġdean a ṫóg a lóċranna agus a ċuaiḋ amaċ
i gcoinniḃ an ċéile agus na céile. Agus ḃí cúigear acu 2
ciallṁar, agus an cúigear eile gan ċiall. Agus an 3
cúigear a ḃí gan ċiall nuair a ṫógadar na lóċranna,
níor ṫugadar oile leó. Aċ do ṫug an cúigear a ḃí 4
ciallṁar oile leó i n-a n-árṫáiḃ i dteannta na lóċrann.
Agus do ḋein an céile moill, agus ṫáinig múisiún orṫa 5
go léir, agus do ṫuiteadar 'n-a gcodlaḋ. I lár na 6
h-oiḋċe, áṁṫaċ, do deineaḋ guṫ árd: Féaċ, ṫá an
céile ag teaċt; téiġiḋ amaċ 'n-a ċoinniḃ. Ansan 7
d'eiriġeadar na maiġdeana san go léir agus ċuir-
eadar a lóċranna i dtreó. Agus duḃairt an ċuid 8
a ḃí gan ċiall leis an gcuid a ḃí ciallṁar: Tugaiḋ
dúinne cuid de'n oile aṫá agaiḃ-se, mar ṫá ár lóċ-
ranna ag dul i n-éag. D'ḟreagair an ṁuintir ċiall- 9
ṁar agus duḃradar: Ar eagla ná beaḋ ár ndóiṫin
ann dúinne agus daoiḃ-se, is fearr siḃ a ḋ'imṫeaċt
ċun na gceannaiḋṫe agus oile ċeannaċ daoiḃ féin.
Agus an fad a ḃíodar ag dul 'ġá ceannaċ, ṫáinig an 10
céile; agus an ṁuintir a ḃí ollaṁ ċuadar isteaċ i
n-aonḟeaċt leis ċun na bainise, agus do dúnaḋ an
doras. Ar ball ṫáinig na maiġdeana eile agus 11
duḃradar: A Ṫiġearna, a Ṫiġearna, osgail dúinne.
Aċ d'ḟreagair seisean agus duḃairt: Go deiṁin 12
adeirim liḃ, ní'l aon aiṫne agam oraiḃ.

Deiniḋ faire, d'á ḃríġ sin, mar ní h-eól daoiḃ an 13
lá ná an uair.

Mar, ar nós an ḟir a ḃí ag dul aḃfad ó ḃaile, agus 14
do ġlaoiḋ ċuige a ṡeirḃísiġ, agus ṫug a ċuid dóiḃ,
Agus ṫug cúig talanta do ḋuine acu agus ḋá ṫalant 15
do ḋuine eile, agus talant do ḋuine eile; do gaċ
duine do réir a ċumais oibre; agus d'imṫiġ láiṫ-
reaċ. Agus d'imṫiġ an t-é a fuair na cúig talanta, 16
agus d'oibriġ sé iad, agus ḋein sé cúig talanta eile.
Mar an gcéadna an t-é a fuair an dá ṫalant ḋein 17

18 sé dá ċeann eile. Aċ an t-é a fuair an t-aon talant
aṁáin d'imṫiġ sé agus ḋein sé poll sa talaṁ, agus
19 ċuir sé airgead a ṫiġearna i ḃfolaċ. Tar éis mórán
aimsire, áṁṫaċ, ṫáinig tiġearna na seirḃíseaċ san,
20 agus ṡocaruiġ sé cúntas leó. Agus ṫáinig an t-é a
fuair na ċúig talanta agus ṫug sé leis na ċúig
talanta eile, agus duḃairt: A Ṫiġearna, ṫugais
ċúig talanta dom. Féaċ, sin ċúig cinn eile curṫa
21 leó agam. Duḃairt a ṫiġearna leis: Is maiṫ é sin, a
ṡeirḃísiġ ṗóġanta, ḋílis; ó ḃís ḋílis os cionn an
ḃeagáin cuirfead tu os cionn an ṁóráin; eiriġ isteaċ
22 i n-aoiḃneas do ṫiġearna. Agus ṫáinig an fear a
fuair an dá ṫalant agus duḃairt: A Ṫiġearna, ṫugais
dom dá ṫalant; féaċ, sin dá ċeann eile curṫa leó
23 agam. Duḃairt a ṫiġearna leis: Is maiṫ é sin, a
ṡeirḃísiġ ṗóġanta, ḋílis; ó ḃís ḋílis os cionn an
ḃeagáin cuirfead tu os cionn an ṁóráin; eiriġ
24 isteaċ i n-aoiḃneas do ṫiġearna. Ansan do ṫáinig an
fear a fuair an t-aon talant aṁáin, agus duḃairt: A
Ṫiġearna, is eól dom gur duine cruaiḋ tu; baineann
tú sa n-áit nár [1]ċuiris, agus cruinniġeann tú sa n-áit
25 nár scaipis. Agus le h-eagla rómat ċuireas do
ṫalant i ḃfolaċ sa talaṁ; seo, siné do ċuid féin
26 agat. Agus d'ḟreagair a ṫiġearna é, agus duḃairt
leis: A ḋroċ-ṡeirḃísiġ ḋíoṁaoin, dob' eól duit go
mbainim sa n-áit ná cuirim, agus go gcnuasuiġim sa
27 n-áit nár ḋeinear scaipeaḋ ann. Ḃí sé ceart agat,
d'á ḃríġ sin, mo ċuid airgid a ṫaḃairt dos na ban-
cairiḃ, i dtreó, nuair a ṫiocfainn, go ḃfaiġinn mo
28 ċuid féin agus an t-úncumas. Tógaiḋ uaiḋ mar sin, an
talant agus tugaiḋ é do'n t-é go ḃfuil na deiċ
29 dtalanta aige. Óir an t-é go ḃfuil aige, taḃarfar
dó, agus beiḋ flúirse aige; agus an té ná fuil aige,
30 tógfar uaiḋ an rud a saṁluiġtear a ḃeiṫ aige. Agus
an seirḃíseaċ neaṁṫairḃeaċ, caiṫiḋ amaċ é sa doir-
ċeaċt atá amuiġ; ansan iseaḋ ḃeiḋ gol agus díoscán
fiacal.
31 Aċ nuair a ṫiocfaiḋ Mac an Duine 'n-a ġradam,
agus a aingil go léir i n-aonḟeaċt leis, suiḋfiḋ sé

[1] .i. nár ċuiris síol.

gncaṫaoir a ġradaim; Agus cruinneóġar 'n-a láṫair 32
i a geinte go léir; agus deiġilfiḋ sé ó n-a ċéile iad,
mar ḋeiġileann an t-aoḋaire na caoire ós na gabair;
Agus cuirfiḋ sé na caoire ar a láiṁ ḋeis, agus na 33
gabair ar a láiṁ ċlé. Ansan déarfaiḋ an Ri leis an 34
muintir a ḃeiḋ ar a láiṁ ḋeis: Téanaiḋ, a ḋaoine
beannuiġṫe le m'Aṫair, agus sealḃuiġiḋ an riġeaċt
atá ollaṁ daoiḃ ó ċruiṫniú an doṁain: Mar, [1] ḃi 35
ocras orm, agus ṫugaḃair rud le n-iṫe ḋom; ḃi tart
orm, agus ṫugaḃair le n-ól dom; ḃios ar fán, agus
ṫugaḃair ḃeiṫ istiġ dom; Ḃios noċt, agus ċlúda- 36
ḃair mé; ḃios breóite agus ṫánaḃair am' ḟéaċaint;
ḃios sa ṗríosún agus ṫánaḃair ċúġam. Ansan frea- 37
garóċaiḋ na fíoraoin é, agus déarfaiḋ siad: A
Ṫiġearna, caṫain a ċonacamair-ne ocras ort, agus
gur ṫugamair bia ḋuit? Nó tart ort, agus gur ṫug-
amair deoċ duit? Nó caṫain a ċonacamair ar fán 38
tu, agus gur ṫugamair ḃeiṫ istiġ duit? nó noċt,
agus gur ċlúduiġeamair tu? Nó caṫain a ċonaca- 39
mair ṫu breóite, nó i bpríosún, agus gur ṫánamair
ċúġat? Agus déarfaiḋ an Ri 'ġá ḃfreagra: 40
Go deiṁin adeirim liḃ, an faid a ḋeineaḃair é do
ḋuine de'n ċuid is suaraiġe de m'ḃráiṫriḃ anso, do
ḋeineaḃair dóṁ-sa é. Ansan déarfaiḋ sé leis an 41
muintir a ḃeiḋ ar a láiṁ ċlé: [2] Imṫiġiḋ uaim, a ḋream
ṁallaiġṫe, isteaċ sa teine ṡíoruiḋe do h-olla-
ṁuiġeaḋ do'n diaḃal agus d'á aingealaiḃ; Mar, ḃi 42
ocras orm, agus níor ṫugaḃair rud le n-iṫe ḋom; ḃi
tart orm, agus níor ṫugaḃair deoċ dom. Ḃios ar fán, 43
agus níor ṫugaḃair ḃeiṫ istiġ dom; ḃios noċt,
agus níor ċlúdaḃair mé; ḃios breóite, agus sa
ṗríosún, agus níor ṫánaḃair am' ḟéaċaint. Ansan 44
déarfaiḋ siad-san leis, 'ġá ḟreagra: A Ṫiġearna
caṫain a ċonacamair-ne tu fé ocras 'ná fé tart, ná
ar fán, ná noċt, 'ná breóite, ná i bpríosún, agus
nár ḋéineamair furtaċt ort? Ansan déarfaiḋ sé 45
'ġá ḃfreagra: Go deiṁin adeirim liḃ, an faid nár
ḋeineaḃair d'aoinne de'n ṁuintir ṡuarac so é 'níor

[1] Isáias lviii. 7; Ezech. xviii. 7.
[2] Salm vi. 9.

46 deineaḃair dóṁ-sa é. [1] Agus imṫeóċaid siad san
isteaċ i bpiantaiḃ síoruiḋe; agus na fíoraoin isteaċ
i mbeaṫa ṡíoruiḋe.

CAIBIDIOL XXVI.

Na h-Iúdaiġ ag déanaṁ ceilge i n-aġaiḋ Ċríost. Máire 'ġá ungaḋ. Feall Iúdáis. An suipéar deireanaċ. An ġuiḋe sa ġáirdín. Gabáil ár dTiġearna. An cor do tugaḋ air i dtiġ Ċaiphas.

1 Agus do ṫárla, nuair a ċríoċnuiġ Íosa na briaṫra
2 san go léir, go nduḃairt sé le n-a ḋeisgiobulaiḃ: Is
eól daoiḃ go mbeiḋ an Ċáisg ann tar éis dá lá, agus
taḃarfar Mac an Duine suas ċun a ċéasda.
3 Ansan do ṫáinig i bḟoċair a ċéile uaċtaráin na
sagart agus seanóirí an pobuil i halla an ár-
4 ṡagairt, dár ḃ'ainim Caipas; Agus deineadar cóṁ-
airle ċun go ndéanfaidís Íosa do ġabáil le ceilg,
5 agus é ċur ċun báis. Duḃradar, áṁṫaċ, Ná dein-
tear é lá na féile, le h-eagla go mbeaḋ toirmeasg
sa pobul.
6 Aċ nuair a ḃí Íosa i mBetánia, i dtiġ Símóin, an
7 loḃar, Ṫáinig [2] bean ċuige agus árṫaċ alabastair aici
a ḃí lán d'ungaḋ ana-ḋaor, agus do ḋoirt sí ar a
8 ċeann é, agus é 'n-a luiġe. Agus nuair a ċonaic na
deisgiobuil san, ḃí díombáḋ orṫa, agus duḃradar:
9 Cad ċuige an ḃásta so? D'ḟéadfaí é sin do ḋíol ar
10 ṁórán, agus é ṫaḃairt dos na boċtaiḃ. Do ṫuig Íosa,
áṁṫaċ, agus duḃairt leó: Cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ ag
iomaiġ leis an mnaoi seo? Is gníoṁ maiṫ atá déanta
11 aici orm-sa. Óir táid na boiċt i gcóṁnuiġe agaiḃ
12 i nbúr bḟoċair, aċ ní'lim-se i gcóṁnuiġe agaiḃ.* Mar,

[1] Dan. xii. 2.

[2] Máire ab ainim di, agus dirfiúr ab eaḋ í do Lasarus a tógaḋ ó'n mbás.

* Ver. 11. "Nílimse i gcóṁnuiġe agaib," .i., go sofeicse, mar a ḃí sé anso ar an saoġal 'n-a measg, agus mar atáid na boiċt againn, ċun cabruiġṫe leó i n-aġaiḋ an lae.

nuair a ċuir sí seo an ungaḋ so ar mo ċorp-sa, is ċun
m'aḋlacta a ḋein sí é. Go deiṁin adeirim liḃ, pé 13
áit ar fuid an doṁain go léir go gcraoḃsgaoilfar an
Soisgéal so ann, 'neósfar, leis, mar ċuiṁne uirti
seo, an gníoṁ so atá déanta aici.
Ansan d'imtiġ duine de'n dáréag, dár b'ainim 14
Iúdás Iscariot, ag triall ar uaċtaránaiḃ na sagart,
Agus duḃairt sé leó: Cad is toil liḃ a ṫaḃairt dóm- 15
sa agus taḃarfad suas daoiḃ é? Agus ḟocaruiġea-
dar-san leis ar tríoċad píosa airgid. Agus as san 16
amaċ ḃí sé ag faire ar ċaoi ċun é taḃairt suas.

An ċéad lá, áṁtaċ, de laeṫantaiḃ féile an 17
arán gan gort ṫáinig a ḋeisgiobuil ċun Íosa, agus
duḃradar: Cár ṁaiṫ leat go ndéanfaimís an Ċáisg
d'ollaṁú duit le caiteaṁ? Agus duḃairt Íosa: 18
Téiġiḋ ar ċaṫair ċun duine áiriṫe, agus abraiḋ leis:
Deir an Máiġistir: Tá m'aimsir i ngoireaċt dom;
déanfad féin agus mo ḋeisgiobuil an Ċáisg agat-sa.
Agus ḋein na deisgiobuil mar a d'órduiġ Íosa dóiḃ, 19
agus d'ollaṁuiġeadar an Ċáisg.
Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann, do ṡuiḋ sé 20
i bfoċair a ḋáréag deisgiobul. Agus nuair a ḃíodar 21
ag iṫe, duḃairt sé: Go deiṁin adeirim liḃ go bfuil
duine agaiḃ atá ċun mé ḋíol. Agus táinig ana- 22
ḃuairt orta, agus ċromadar, gaċ duine, ar a ráḋ, An
mise é, a Tiġearna? Agus duḃairt seisean 'gá 23
bfreagra: An t-é a ċuir a láṁ sa ṁéis am' ċuiḃreann,
díolfaiḋ sé mé. Tá Mac an Duine ag imteaċt, [1] pé 24
mar atá sgríoḃta 'n-a ṫaoḃ; aċ is mairg do'n ḟear
san tré a ndéanfar Mac an Duine do ḋíol. Ba
ṁaiṫ an rud do'n ḟear san gan é teaċt riaṁ ar an
saoġal. Ansan, do ḟreagair Iúdás, an fear a ḋíol 25
é, agus duḃairt: An mise é, a Ṁáiġistir? Duḃairt
sé leis: Duḃrais é.
An fad a ḃíodar ag iṫe, do tóg Íosa arán, agus 26
ḃeannuiġ é, agus ḃris é, agus tug d'á ḋeisgiobulaiḃ é;

[1] Salm xl. 10.

agus duḃairt: Glacaiḋ agus itiḋ: Is é mo ċorp é seo.*
27 Ansan do ṫóg sé an ċailís agus ġaiḃ sé buiḋeaċas:
agus ṫug sé ḋóiḃ, agus duḃairt: Ólaiḋ go léir as so.†
28 Óir is í mo ċuid fola, fuil an tiomna nua, í seo a doirt-
29 far ar son a lán ċun peacaí do ṁaiṫeaṁ.‡ Deirim
liḃ, áṁṫaċ: Ní ólfad airís de'n toraḋ so na ḟíneaṁna
go dtí an lá san 'n-a n-ólfad é go nua mar aon liḃ-se
i ríġeaċt m'Aṫar.§
30 Agus tar éis himna do ráḋ ḋóiḃ, ċuadar amaċ
go cnoc Olibet.
31 Ansan duḃairt Íosa leó: Glacfaiḋ siḃ go léir sgan-
nal umam-sa anoċt. Óir tá sgríoḃta: [1] Buailfad
32 an t-aoḋaire agus sgaipfar caoire an tréada.‖ Aċ
33 tar éis aiseirġte dom raġad rómaiḃ sa nGailili. Agus
duḃairt Peadar 'gá ḟreagra: Bíoḋ go nglacfaiḋ an
uile ḋuine sgannal umat, ní ġlacfad-sa sgannal

[1] Zach. xiii. 7.

* Ver. 26. "Isé mo ċorp é seo."—Ní deir sé, "fiġiúir mo ċuirp é seo," aċ "Isé mo ċorp é seo." (An tarna Cómairle ag Nice, aċt a 6.) Ná ní deir sé "sa níḋ seo atá mo ċorp," ná "ag an níḋ séo atá mo ċorp," aċ lom díreaċ, "Isé mo ċorp é seo," caint a ṫugann transubstantiátio le tuisgin go soiléir.

† Ver. 27. "Ólaiḋ go léir as so," Do labraḋ an ċaint sin leis an daréag Asbol, mar bíodar go léir láiṫreaċ, agus d'óladar go léir as, mar adeir, Marc. xiv. 23. Aċ ní ṫaisbeánann san go bfuil ar na Críostaiḋṫiḃ go léir ól as an gcailís; aċ cóṁ beag agus a ṫaisbeánann sé go bfuil ceangailte orṫa go léir an ċonsecrátio do déanaṁ, nú an Corp Naoṁṫa do raint ar an bpobul, de ḃríġ gur órduiġ Críost dos na h-Asboil an uair céadna an níḋ sin do ḋéanaṁ, nuair aduḃairt sé (Lúc. xxii. 19) "déiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm-sa."

‡ Ver. 28. "Fuil an tiomna nua."—Fé mar a ṫioḋnaic Maois an seana-tiomna le fuil na neiṫe a h-íoḋbreaḋ, nuair aduḃairt se: "Fuil an tiomna an ḟuil seo." 7rl. (Eabraiġ. ix. 20.), ar an gcuma gcéadna, tioḋnactar agus curtar ar bun, an tiomna nua anso, i bfuil Ċríost, dá dortaḋ go rúndiaṁaraċ, leis na focalaiḃ seo "Isí mo ċuid fola í seo, fuil an tiomna nua," 7rl.

§ Ver. 29. "Toraḋ na fíneaṁna."—Do réir ċúntais Lúcáis, xxii. 18, ní h-ar ċailís an tsácramint do labraḋ na focail sin aċ ar an bfíon a h-ólaḋ leis an uan cásga. Aċ d'ḟéadfí "toraḋ na fíneaṁna" do ṫabairt ar ċailís an tsácramint leis, óir is ó ḟíon do coisreacaḋ é agus do lean air gné an ḟíona agus cáiliḃeactaí eile an ḟíona.

‖ Ver. 31. "Sgannal umam-sa." .i. de ḃríġ go gcuirfiḋ mo ġabáil féaċaint oraiḃ go léir teiṫe agus me ṫréigean.

umat coíḋċe. Duḃairt Íosa leis: Go deiṁin 34
adeirim leat, anoċt féin, sar a nglaoiḋfiḋ an coil-
eaċ, séanfair-se mise trí h-uaire. Duḃairt Peadar 35
leis: Bíoḋ go mbeaḋ orm bás d' ḟáġail i n-aon-
ḟeaċt leat ní ṡéanfad tu. Duḃairt na deisgiobuil
go léir an ċaint ċéadna.

Ansan do ṫáinig Íosa agus iad féin ċun an ḃaile ar a 36
dtugtar Getsemaní; agus duḃairt sé le n-a ḋeis-
giobuil: Suiḋiḋ-se anso go dtéiġead-sa ansúd
anonn ċun úrnuiġte ḋéanaṁ. Agus tóg sé leis 37
Peadar agus beirt ṁac Sebedé agus ṫusnuiġ sé ar
ḃeiṫ go buarṫa agus go brónaċ. Ansan duḃairt 38
sé leó: Tá brón an ḃáis ar m'anam: Fanaiḋ anso agus
deiniḋ faire am' ṫeannta. Ansan do ḋruid sé 39
tamall uaṫa, agus do ṫuit sé ar a aġaiḋ, ag guiḋe,
agus duḃairt sé: A Aṫair, má's féidir é, gabaḋ [1] an
ċailís seo ṫaram; aċ sa n-am gcéadna, ná deintear
mar is toil liom-sa, aċ mar is toil leat-sa. Agus 40
ṫáinig sé ċun a ḋeisgiobul, agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ
iad, agus duḃairt sé le Peadar: An aṁlaiḋ nár
ḟéadaḃair faire ḋéanaṁ aon uair a' ċluig aṁáin
liom? Deiniḋ faire agus úrnuiġṫe, ionus ná raġaḋ 41
siḃ i gcaṫaiḃ. Tá an spioraid tugṫa, aċ tá an ḟeóil
lag. Ċuaiḋ sé i leiṫ taoiḃ airís ag guiḋe, agus duḃ- 42
airt: A Aṫair, mura féidir an ċailís seo do ḋul ṫarm
gan me 'ġá h-ól, do toil-se go ndeintear. Agus 43
ṫáinig sé airís agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ iad; óir do
ḃí mairḃitiġe ar a súiliḃ. Agus d'ḟág sé iad, agus 44
d'imṫiġ sé airís, agus dein sé guiḋe an tríṁaḋ h-uair,
ag ráḋ na cainte céadna. Ansan ṫáinig sé ċun na 45
ndeisgiobul, agus duḃairt leó: Deiniḋ codlaḋ
anois, agus glacaiḋ suaiṁneas: féaċ, tá an uair
buailte linn agus taḃarfar Mac an Duine i láṁaiḃ
na bpeacaċ. Eiriġiḋ, gluaisimis: Féaċ, tá an fear 46
a ḃraṫfaiḋ mé ag teaċt.

Agus é ag ráḋ na ḃfocal san, féaċ, ṫáinig Iúdás, 47
duine de'n dáréag, agus sluaġ le n-a ċois a ċuir

[1] .i. An ṗáis.

uaċtaráin na sagart agus seanóirí an ṗobuil leis,
48 agus claiḋmte acu agus bataí. An fear a ḃraṫ é,
áṁṫaċ, ṫug sé cómarṫa ḋóiḃ; dubairt sé leó: An
t-é go dtabarfad-sa póg dó, sine é; gabaiḋ greim
49 air. Agus láiṫreaċ ṫáinig sé ċun Íosa, agus dub-
airt: Go mbeannuiġtear duit a Ṁáiġistir. Agus
50 ṫug sé póg dó. Agus dubairt Íosa leis: A ċara,
cad ċuige go dtánais? Ansan ṫánadar agus ċuir-
eadar a láṁa ar Íosa agus ċoimeádadar greim air.
51 Agus féaċ, duine de'n ṁuintir a ḃí i ḃfoċair Íosa do
ṡín sé a láṁ, agus ṫarraing sé a ċlaiḋeaṁ; agus ḃuail
sé seirḃíseaċ an árd-ṡagairt, agus ḃain sé an ċluas
52 de. Ansan dubairt Íosa leis: Cuir do ċlaiḋeaṁ
ṫar n-ais i n-a ionad féin. Óir, [1] gaċ duine a ṫóg-
53 faiḋ claiḋeaṁ, is le claiḋeaṁ a ṫuitfiḋ sé. An
aṁlaiḋ is dóiġ leat náċ féidir dóṁ-sa a iarraiḋ ar
m'Aṫair, agus cuirfiḋ sé ċúġam láiṫreaċ níos mó
54 'ná dá [2] legión déag aingeal? Conus, d'á ḃríġ
sin, a cóṁlíonfar an [3] scrioptiúir, óir ní foláir a
55 ṫuitim amaċ mar seo. An uair sin dubairt Íosa leis
an sluaġ: Ṫánabair amaċ ċun beirte orm, agus
claiḋmte agus bataí agaiḃ, mar a ṫiocfaḋ siḃ ċun
beirte ar ḃiṫeaṁnaċ. Ḃíos am' ṡuiḋe sa teampall
gaċ lá ag teagasg i nḋúr measg, agus níor rugabair
56 orm. Aċ tá so go léir déanta ċun go gcóṁlíonfaí
scrioptiúirí na ḃfáiḋ.[4] Ansan d'ḟág a deisgiobuil
go léir é, agus do teiṫeadar.

57 Aċ do ċoimeád an ṁuintir eile greim ar Íosa, agus
do rugadar leó é i láṫair an árd-ṡagairt, Caiṗas, mar
a raiḃ na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig cruinniġṫe.
58 Do lean Peadar é, áṁṫaċ, aḃfad siar, go dtí teaġlaċ
an árd-ṡagairt; agus ċuaiḋ sé isteaċ agus ṡuiḋ sé
ameasg na seirḃíseaċ, go ḃfeicfeaḋ sé deire na
h-oibre.
59 Agus ḃí uaċtaráin na sagart agus an cóṁairle go

[1] Gen. ix. 6; Apoc. xiii. 10.
[2] Idir ċeiṫre míle fear agus sé míle fear a ḃíoḋ sa legión Rómánaċ.
[3] Isáias liii. 10. [4] Éagcaoine iv. 20.

léir ag lorg fiaḋnaise bréige i n-agaiḋ Íosa, ċun go
ndaorfaidís ċun báis é; Agus do teip orta, bíoḋ 60
go dtáinig a lán finnite bréige suas. Fé deire
ṫáinig beirt ḟinnite bréige, Agus dubradar: Deir 61
sé seo: Tá ar mo ċumas-sa teampal Dé do leagaḋ,
agus é ċur suas airís i gceann trí lá. Ansan d'éiriġ 62
an t-árd-ṡagart 'n-a ṡeasaṁ, agus dubairt sé leis:
Ná h-abrann tú focal leis na neiṫiḃ atá acu so d'á
ḋearḃúġaḋ ort? Aċ níor labair Íosa. Agus dub- 63
airt an t-Árd-ṡagart leis: Iarraim ort i n-ainim Dé
atá beó go neósfá ḋúinn an tu an Críost, Mac Dé.
Dubairt Íosa leis: Dubrais é. Aċ ní lúġa adeirim- 64
se liḃ-se, [1] Ċífiḋ sib 'n-a ḋiaiḋ so Mac an Duine 'n-a
ṡuiḋe ar ḋeaslaiṁ nirt Dé, agus ag teaċt i néallaiḃ
neiṁe. Ansan do strac an t-árdṡagart a ċuid 65
éadaiġ, agus dubairt: Tá diaṁasla déanta aige;
cad is gáḋ ḋúinn a tuille finnite? Féaċ, anois do
ċloiseaḃair an diaṁasla: Cad a ċítear daoiḃ? Agus 66
dubradar san 'ġá ḟreagra: Tá bás tuillte aige.
[2] Ansan do ċaiteadar seilí sa n-agaiḋ air, agus 67
buaileadar le dóirniḃ é; agus buail cuid eile acu le
n-a mbasaiḃ sa n-agaiḋ é, Agus deirdís: Targair 68
ḋúinn, a Ċríost, cé h-é a buail tu?

Aċ bí Peadar 'n-a ṡuiḋe amuiġ sa ríġteaġlaċ; 69
agus táinig duine de sna cailíniḃ ċuige, agus dub-
airt sí: Ḃís-se, leis, i bfoċair Íosa, an Gaililiaċ.
Agus do ṡéan seisean os a gcóṁair go léir, agus 70
dubairt sé: Ní feadar cad 'tá agat d'á ráḋ. Agus bí 71
sé ag gabáil an dorus amaċ, agus ċonaic cailín eile
é, agus dubairt sí leis na daoine a bí láiṫreaċ: Ḃí sé
seo, leis, i bfoċair Íosa, an Nasaréanaċ. Agus do 72
ṡéan seisean airís agus do ḋearbuiġ sé: Ní'l aon
aiṫne agam ar an nduine. Agus tar éis tamaill ḃig 73
táinig na daoine a bí láiṫreaċ agus dubradar le
Peadar: Go deiṁin is díoḃ súd tusa, mar noċtann
do ċaint tú. Ansan do ċrom sé ar a ḋeiṁniú agus ar 74
a ḋearḃú ná raiḃ aon aiṫne aige ar an nduine. Agus
le n-a linn sin do ġlaoiḋ an coileaċ. Agus do ċuiṁniġ 75

[1] *Supra* xvi. 27; Róṁ. xiv. 10; 1 Tess. iv. 16.
[2] Isaias l. 6.

Peadar ar an ḃfocal úd aduḃairt Íosa: Sar a nglaoiḋ-
fiḋ an coileaċ séanfair-se mise trí h-uaire. Agus
d'imṫiġ sé amaċ, agus do ġoil sé go dúḃaċ.

CAIBIDIOL XXVII.

Tuairisg páise Ċríost ar leanṁaint. A ḃás agus a aḋlacaḋ

1 Agus nuair a ṫáinig an ṁaidion, ċuaiḋ uaċtaráin
na sagart go léir agus seanóirí an pobuil i gcóṁ-
airle i n-agaiḋ Íosa, ċun go gcuirfidís ċun báis é.
2 Agus ṫugadar leó é gaḃta, agus ṫugadar suas é do
Ṗontius Pilát, an riaġaltóir.
3 Ansan nuair a ċonaic Iúdás, a ḋíol é, go raiḃ sé
daor ċun báis, ṫáinig aiṫreaċas air, agus ṫug sé an
tríoċad píosa airgid tar n-ais ag triall ar uaċta-
4 ránaiḃ na sagart agus ar na seanóiriḃ. Agus duḃ-
airt sé: Ḋeineas peacaḋ, mar do ḋíolas fuil neaṁ-
ċiontaċ. Aċ duḃradar san: Cad é sin ḋúinne sin?
5 Ḃíoḋ ort féin. Ansan do ċaiṫ sé na píosaí airgid
isteaċ sa teampul, agus d'ḟág sé an áit, agus
6 d'imṫiġ sé [1] agus do ċroċ sé é féin le téid. Agus do
ṫóg uaċtaráin na sagart na píosaí airgid agus duḃ-
radar: Ní ceart iad do ċur sa ċorbóna, mar is
7 airgead fola iad.* Aċ ḋeineadar cóṁairle, agus
ċeannuiġeadar leó páirc an ṗotadóra, ċun daoine
8 iasaċta d'aḋlacaḋ ann. [2] Mar ġeall air sin do
tugaḋ ar an bpáirc sin Haceldama, 'sé sin, Páirc
9 na fola, go dtí an lá so. Ansan iseaḋ do cóiṁlíonaḋ
an ċaint aduḃairt Ieremias fáiḋ, mar a nduḃairt sé:
[3] Agus do ġlacadar tríoċad píosa airgid, luaċ an
t-é a luaḋaḋ, an t-é a luaḋdar a' clannaiḃ Israéil,
10 Agus tugadar iad ar ṗáirc an ṗotadóra, fé mar a
ċeap an Tiġearna dom.

[1] Gníoṁ. i. 18. [2] Gníoṁ. i. 19.
[3] Zach. xi. 12.

* Ver. 6. "Corbóna."—Áit sa teampul i n-a gcuireaḋ na daoine na tabartaisí, nú an ofráil a tugaidís uata.

Agus ḃí Íosa 'n-a ṡeasaṁ os cóṁair an riaġaltóra 11
agus do ċeistiġ an riaġaltóir é, agus duḃairt sé:
An tusa rí na nIúdaċ? Duḃairt Íosa leis: Deir
tú é. Agus nuair a ċuir uaċtaráin na sagart agus na 12
seanóirí neiṫe 'n-a leiṫ, níor ṫug sé aon ḟreagra orṫa.
Ansan duḃairt Pilát leis: Ná h-airiġeann tú na 13
neiṫe móra a ċuirid na finniṫe ad' leiṫ? Agus níor 14
ṫug sé freagra air do ḟocal ar bit; i dtreó go raiḃ
árd-iongnaḋ ar an riaġaltóir.

An lá solmanta san, áṁṫaċ, ba ġnáṫ leis an riaġ- 15
altóir aon ċime aṁáin do leigint saor ċun na ndaoine,
pé cime ba ṁaiṫ leó. Ḃí aige an uair sin árd-ċime, 16
agus Barabbas ab ainim dó. Do ċruinniġ Pilát iad, 17
agus duḃairt sé: Cé is toil liḃ a leigfinn saor
ċúġaiḃ, Barabbas nó Íosa ar a dtugtar Críost?
Mar ḃí fios aige gur le formad a ḋeineadar é taḃ- 18
airt ċun láṁa. Agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe 'n-a ċaṫaoir 19
ḃreiṫeaṁantais, agus ċuir a ḃean teaċtaireaċt
ċuige, agus duḃairt sí: Ná bíoḋ aon ḃaint agat leis
an nduine fíoraonta san; óir tá a lán fuilingṫe agam
indiu mar ġeall air, tré aisling. Aċ do ċuir uaċta- 20
ráin na sagart agus na seanóirí na daoine suas ċun
Barabbais do toġaḋ, agus Íosa do ḋíṫiú. Agus 21
d'ḟreagair an riaġaltóir agus duḃairt sé leó: Cé'cu
de'n ḃeirt is maiṫ liḃ a leigfinn saor? Agus duḃ-
radar san: Barabbas. Duḃairt Pilát leó: Agus cad 22
a ḋéanfad i dtaoḃ Íosa, ar a dtugtar Críost?
Duḃradar go léir: Céasdar é. Duḃairt an riaġ- 23
altóir leó: Aċ cad é an t-olc atá déanta aige? Aċ
do liúġadar níḃ' airde: Céasdar é. Nuair a ċonaic 24
Pilát ná raiḃ ag eiriġe leis, aċ gur toirmeasg a ḃí
ag teaċt, fuair sé uisge, agus do niġ sé a láṁa os
cóṁair na ndaoine, agus duḃairt sé: Táim-se saor
ar ḟuil an fíoraoin seo; oraiḃ-se bíoḋ. Agus 25
d'ḟreagair na daoine go léir: A ċuid fola orainne
agus ar ár slioċt. Ansan do leig sé saor ċúċa 26
Barabbas, agus ṫug sé Íosa suas dóiḃ le céasaḋ, tar
éis a sgiúrsála.

Ansan do ṫóg saiġdiúirí an riaġaltóra Íosa leó[1] 27

[1] Salm xxi. 17.

amaċ sa halla, agus ċruinniġeadar ċuige an ḃuiḋean
28 go léir. Agus ḃaineadar de a ċuid éadaiġ, agus
29 ċuireadar clóca dearg uime. Agus d'ḟiġeadar
coróinn deilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í, agus
ċuireadar cleit 'n-a láiṁ. Agus do leigidís iad féin
ar a leaṫ-ġlúin ar a aġaiḋ amaċ ag magaḋ faoi, agus
30 deiridís, Slán duit, a Rí na n-Iúdaċ! Agus ċaiṫidís
seile air, agus tógaidís an ċleit agus ḃuailidís buille
31 ḋí sa ċeann air. Agus nuair a ḃí a gcuid magaiḋ
déanta acu ḃaineadar de an clóca, agus ċuireadar
a ċuid éadaiġ féin uime, agus do rugadar leó é ċun
é ċéasaḋ.

32 Agus nuair a ċuadar amaċ fuaradar duine ó
Ċiréné, dár ḃ'ainim Símón; agus ċuireadar ḟéaċ-
aint ar an nduine sin dul leó agus a ċros d'iompur.
33 Agus tánadar ċun áite ar a dtugtar Golgota, 'sé
34 sin, áit Ċalbarí.[1] Agus tugadar le n-ól dó fíon
gur cuireaḋ domblas tríd; agus nuair a ḃlais sé
35 é ní ólfaḋ sé é. Agus nuair a deineadar é ċéasaḋ,
do rainneadar a ḃaill éadaiġ eatarta, 'ġá gcur
ar ċrannaiḃ; ionus go gcóiṁlíonfaí an niḋ atá
ráiḋte ag an ḃfáiḋ: [2]Do rainneadar eatarta mo
ḃaill éadaiġ, agus ċuireadar ar ċrannaiḃ mo
36 ċuid éadaiġ. Ansan do ṡuiḋeadar ag faire air.
37 Agus ċuireadar os cionn a ċinn a ċúis sgríoḃṫa: ÍOSA,
38 RÍ NA N-IÚDAĊ, É SEO. Ansan do céasaḋ, mar aon
leis, beirt ḃiteaṁnaċ, duine acu ar a láiṁ deis, agus
39 duine acu ar a láiṁ ċlé. Agus an ṁuintir a ġaḃaḋ
40 ṫairis tugaidís masla ḋó, ag croṫaḋ a gcinn, Agus
deiridís, Ḃah, do leagfá teampal Dé agus ċurfá
suas arís é i gceann trí lá; dein tu féin do ṡaoraḋ.
41 Má's tu Mac Dé tar anuas ó'n gcrois. Agus ar an
gcuma gcéadna uaċtaráin na sagart, ag déanaṁ
magaiḋ, mar aon leis na Sgríḃneóiriḃ agus leis na
42 seanóiriḃ, deiridís: Do ṡábáil sé daoine eile; ní'l
ar a ċumas é féin do ṡábáil. Má's é Rí Israéil é,
ṫagaḋ sé anuas anois ó'n gcrois agus creidfimíd ann.
43 Ḃí a ṁuiníġin as Dia, saoraḋ Dia anois é, má's áil

[1] .i. áit an ċloiginn. [2] Salm xxi. 19.

leis é: Óir duḃairt sé, Is mé Mac Dé. Agus na bit- 44
eaṁnaiġ a ḃí céasda i n-aice leis, tugadar an masla
céadna dó.
Agus ó'n séṁaḋ h-uair táinig doirċeaċt ar an 45
ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ h-uair. Agus 46
timpal an naoṁaḋ h-uair do laḃair Íosa do ġuṫ ana
árd, agus duḃairt sé: [1] Éli, Éli, lama sabacṫáni? 'sé
sin, A Ḋia, a Ḋia, cad uime gur ṫréigis mé? Agus 47
ḃí daoine 'n-a seasaṁ ann agus d'airiġeadar é, agus
duḃradar: Tá sé sin ag glaoḋaċ ar Élias. [2] Agus 48
do riṫ duine acu láiṫreaċ, agus d'aimsiġ sé spúinse,
agus túm sé i bfínéigir é, agus ċuir sé ar ċleiṫ é,
agus tug sé le n-ól dó. Agus duḃairt an ċuid eile: 49
leig dó; feiceam an dtiocfaiḋ Élias 'gá ḟaoraḋ.
Agus d'éiġim Íosa arís do ġuṫ árd, agus tug sé a 50
anam uaiḋ.
Agus féaċ, do sracaḋ 'n-a ḋá ċuid ó ḃárr go bun 51
brat an teampail; agus do luaisg an talaṁ, agus do
sgoilt na carraigreaċa; agus do h-osgalaḋ na 52
h-uaġna agus d'eiriġ a lán de ċorpaiḃ na naoṁ a
ċodail, Agus tar éis aiséiriġṫe dó tánadar amaċ as na 53
h-uaġnaiḃ, agus tánadar isteaċ sa ċaṫair naoṁṫa,
agus ċonaic a lán iad.
An taoiseaċ céad, áṁṫaċ, agus an ḃuiḋean a ḃí 'n-a 54
teannta ag faire Íosa, nuair a ċonacadar an luasgaḋ
talṁan agus na neiṫe do ṫuit amaċ, táinig eagla an-
ṁór orṫa agus duḃradar: Go fíor dob' é Mac Dé é sin.
Agus ḃí a lán ban ann aḃfad amaċ, do lean 55
Íosa ó Ġailili ag friotálaṁ air: Ar a raiḃ Máire 56
Ṁagdalén, agus Máire, máṫair Séamuis agus Iósep,
agus máṫair clainne Sebedé.

Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann táinig duine 57
saiḋbir, ó Arimatéa, dár ḃ' ainim Iósep, agus duine
de ḋeisgiobulaiḃ Íosa dob' eaḋ é: Ċuaiḋ an duine sin 58
ag triall ar Pilát, agus d'iarr sé corp Íosa air.
Ansan d'órduiġ Pilát an corp a ṫaḃairt dó. Do 59
fuair Iósep an corp, agus d'ḟill sé i línéadaċ glan é,
Agus ċuir sé 'n-a tuama nua féin é, a ḃí gearrṫa aige 60

[1] Salm xxi. 2. [2] Salm lxviii. 22.

i gcarraig; agus ċuir sé cloċ ṁór ċun béil na h-uaġa,
agus d'imṫiġ sé. Ḃí ann, áṁṫaċ, Máire Ṁagdalén
61 agus an Máire eile agus iad 'n-a suiḋe ar aġaiḋ na
h-uaġa amaċ.

Agus an lá 'n-a ḋiaiḋ san, an lá i ndiaiḋ lae an
62 ollaṁuiġṫe, ṫáinig uaċtaráin na sagart agus na
Fairisínig i n-aonḟeaċt ag triall ar Pilát,* Agus
63 dubradar: A Uasail, is cuiṁin linn go ndubairt an
64 feallaire úd nuair a ḃí sé beó: I gceann trí lá eireó-
ċad aiṛís. Órduiġ-se, d'á ḃríġ sin, gárda ċur ar an
uaiġ go dtí an tríṁaḋ lá: le h-eagla go dtiocfaḋ a
ḋeisgiobuil agus go ngoidfidís é, agus go ndéar-
faidís leis na daoine: D'eiriġ sé ós na mairḃ: agus
beiḋ an feall deireannaċ níos measa 'ná an ċéad
ḟeall. Dubairt Pilát leó: Tá gárda agaiḃ. Im-
65 ṫiġiḋ, agus déiniḋ an ġárdáil mar is eól daoiḃ.
D'imṫiġeadar, agus ḋaingniġeadar an tuama, ag cur
66 séala ar an gcloiċ, agus ag ceapaḋ luċt faire.

CAIBIDIOL XXVIII.

Aiseiriġe Ċríost. An gnó a ṫug sé le déanaṁ d'á ḋeisgiobulaiḃ.

1 Agus i ndeire na sabbóide, nuair a ḃí an ċéad lá
de'n tseaċtṁain ag soillsiú ṫáinig Máire Ṁagdalén
2 agus an Máire eile ag féaċaint na h-uaġa. Agus
féaċ, ṫáinig luasgaḋ mór talṁan. Mar ṫáinig
aingeal an Tiġearna anuas ó neaṁ, agus ċuaiḋ sé
agus d'iompuiġ sé siar an ċloċ, agus ṡuiḋ sé uirṫi;
3 Agus ḃí a ġnúis mar lasair teintriġe, agus a ċuid éad-
4 aiġ mar an sneaċta. Agus le h-eagla roimis ṫáinig
sgannra ar an luċt coiméadta, agus ba ċuma iad nó
5 daoine a ḃéaḋ marḃ. Agus d'ḟreagair an t-aingeal
agus dubairt sé leis na mnáiḃ: Ná bíoḋ aon eagla
oraiḃ-se; mar tá fios agam gur b'é Íosa, do céasaḋ,
6 atá uaiḃ. Ní'l sé anso: Mar d'aiseiriġ sé, sé mar

* Ver. 62. "Lae an ollaṁuiġṫe." .i., an lá a déintí an t-olṁúċán [illegible] leis, óir ní ceaduiġtí siú olṁú bíḋ Lá na sabbóide.

a ġeall sé: tagaiḋ agus féaċaiḋ ar an áit 'n-ar cuir-
eaḋ an Tiġearna. Imṫiġiḋ anois go luaṫ, agus 7
innsiḋ d'á ḋeisgiobulaiḃ gur aiseirig sé; agus féaċ,
tá sé ag dul róṁaiḃ go Gaililí: ċífiḋ siḃ sa n-áit sin é;
féaċ tá innste agam daoiḃ roim ré. Agus d'imṫiġ- 8
eadar amaċ go tapaiḋ ó'n uaiġ, agus ḃí eagla mór
orṫa agus áṫas mór, agus iad ag rioṫ ċun an sgéil
a ḋ' innsint dos na ḋeisgiobuil. Agus féaċ, do 9
ḃuail Íosa úmpa, agus duḃairt sé: Slán daoiḃ. Agus
do ṫánadar agus do rugadar ar ċosaiḃ air, agus
d'aḋradar é. Ansan duḃairt Íosa leó: Ná bíoḋ 10
eagla oraiḃ; imṫiġiḋ, agus innsiḋ dom' ḃráiṫriḃ,
ionus go raġaidís go Gaililí; Ċífid siad sa n-áit
sin mé.

Agus nuair a ḃíodar imṫiġṫe, ṫáinig cuid de'n 11
luċt coimeádta isteaċ sa ċaṫair, agus d'innseadar
d'uaċtaránaiḃ na sagart cad a ḃí tuitiṫe amaċ.
Agus ṫánadar-san i ḃfoċair a ċéile, mar aon leis na 12
seanóiriḃ, agus ċuadar i gcóṁairle, agus ṫugadar
cuid mór airgid dos na saiġdiúiriḃ, Agus duḃradar 13
leó: Abraiḋ, ṫáinig a ḋeisgiobuil sa n-oiḋċe, agus
ġoideadar é agus sinne i n-ár gcodlaḋ, Agus má 14
airiġeann an riaġaltóir an sgéal labarfaimíd-ne
leis, agus cuirfimíd siḃ-se ó ḃaoġal. Agus do 15
ġlacadar-san an t-airgead, agus ḋeineadar mar a
duḃraḋ leó. Agus tá an sgéal san leaṫta a measg na
n-Iúdaċ go dtí an lá indiu.

Agus d'imṫiġ an t-aoinneḋéag deisgiobul go 16
Gaililí, go dtí an cnoc mar a raiḃ ceapaiṫe ag Íosa
dóiḃ. Agus nuair a ċonacadar é d'aḋradar é; aċ ḃí 17
cuid acu lag-ċreideaṁaċ. Agus ṫáinig Íosa agus 18
do labair sé leó, agus duḃairt: Do tugaḋ dóṁ-sa gaċ
cóṁaċt ar neaṁ agus ar talaṁ.* [1] Imṫiġiḋ, d'á ḃríġ 19

[1] Marc. xvi 15.

* Ver. 18. "gaċ cóṁaċt."—Féaċ ansan an t-úġdarás a tugaḋ dos na h-Asbolaiḃ, agus an cúram a cuireaḋ orṫa féin agus ar na h-easbogaiḃ agus ar an gcléir a ṫáinig 'n-a ndiaiḋ. Do fuair Críost ó n Aṫair Síoruiḋe gaċ cóṁaċt ar neaṁ agus ar talaṁ, agus as neart na gcóṁaċt san cuireann sé uaiḋ iad-san sé mar a ċuir an t Aṫair uaiḋ é féin, (Eóin xx. 21.) ċun múine agus teagasg a ṫaḃairt, ní do ḋuine 'ná do ḃeirt, aċ do'n ċine

sin, agus múiniḋ na geinte go léir, agus baistiḋ iad
i n-ainim an Aṫar, agus an Ṁic, agus an Spioraid
20 Naoiṁ. Agus teagaisgiḋ iad ċun gaċ ar órduiġeas-
sa daoiḃ do ċoimeád: agus féaċ, táim-se i nbúr
ḃfoċair tríd na laeṫanta go léir, go dtí críoċnú an
tsaoġail.

daona go léir; ċun na ḃfírinní go léir a ṁúine ḋóiḃ; agus i dtreó go mbeaḋ sé féin ag caḃrú leó go h-éifeaċtaṁail sa ċúram san, ġeall sé ḋóiḃ go mbeaḋ sé 'n-a dteannta, ní h-ar feaḋ céad blian ná ar feaḋ míle blian, aċ gaċ aon lá, go dtí deire an doṁain. Conus is féidir, dá ḃríġ sin, do'n Eaglais Ċaitlicíḋe dul amú, agus go ḃfuil, i ḃfoċair a cléire aici i gcóṁnuiġe, mar atá geallta anso, Críost féin, "an tslíġ, an ḟírinne, agus an ḃeaṫa"? (Eóin xiv.)

SOISGÉAL NAOṀTA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

ṀARCUIS

Deisgiobul do N. Peadar ab eaḋ Marcus Naoṁṫa agus miniġṫeóir dó (adeir N. Ierom). Do réir mar airiġ sé ó Ṗeadar féin do sgríoḃ sé, sa Róiṁ, sé mar iarr na bráiṫre air, Soisgéal gearr, timpal deiċ mbliana tar éis deasgaḃála ár Slánuiġṫeóra. Do ṁol N. Peadar an sgríbinn sin, nuair airiġ sé é, agus d'órduiġ sé go léiġfí é go puiblíḋe san Eaglais. Deir Baronius, agus tuille gur sa Laidin a deineaḋ an sgríbinn, aċ tá níos mó adeir gur sa Ġréigis a deineaḋ é.

CAIBIDIOL I.

Seanmóiniú Eóin Baiste. Críost d'á baiste aige. É ag glaoḋaċ a ḋeisgiobul agus ag déanaṁ mírbúiltí.

Tosaċ Soisgéil Íosa Ċríost, Ṁic Dé. 1
Mar atá sgríobṫa i n-Isáias fáiḋ: [1] Féaċ, táim 2
ag cur mo ṫeaċtaire róṁat ċun na sliġe d'ollaṁú
róṁat. [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ: Ollaṁ- 3
uiġiḋ an tsliġ do'n Tiġearna; deiniḋ a ċasáin do
ḋíriú ḋó. Ḃí Eóin sa ḃfásaċ ag baisteaḋ agus ag 4
fógairt baiste ċun aiṫriġe agus ċun maiṫeaṁnaċais
peacaí. Agus ḃí muintir Iudaéa agus muintir 5
Ierúsalem go léir ag dul amaċ ag triall air, agus
ḃí sé 'ġá mbaisteaḋ i n-aḃainn Iórdain, agus iad ag
adṁáil a bpeacaí. Agus ruainneaċ camail iseaḋ 6
ḃí mar éadaċ ar Eóin, agus crios leaṫair ar a ċom,
[3] agus isé bia a ḃí aige 'ná lócuistí agus mil fiain.
Agus seo mar a deineaḋ sé fógairt: Tá duine is 7
mó cóṁaċt 'ná mise ag teaċt am ḋiaiḋ, agus ní fiú
mé go gcromfainn agus go sgaoilfinn iall a ḃróige.

[1] Mal. iii. 1. [2] Isáias xl. 3. [3] Lebit. xi. 22.

8 [1] Do ḃaisteas-sa siḃ le h-uisge; ḃaistfiḋ sé siúḋ
siḃ, áṁṫaċ, leis an Spioraid Naoṁ.
9 Agus do ṫárla, ins na laeṫiḃ sin, go dtáinig Íosa
ó Nasaret Ġailili agus gur ḃaist Eóin é sa n-Iórdan.
10 Agus láiṫreaċ nuair a ṫáinig sé aníos as an uisge,
do ċonaic sé na flaṫais ar osgailt agus an Spioraid
Naoṁ ag teaċt anuas i ḃfuirm colúir agus ag túir-
11 ling air. Agus ṫáinig an guṫ as na flaṫais: Is tusa
mo Ṁac dílis; is ort atá mo ġreann.
12 Agus láiṫreaċ do ṡeól an Spioraid amaċ sa ḃfásaċ
13 é; Agus ḃí sé sa ḃfásaċ daċad lá agus daċad oiḋċe,
agus ḃí Sátan ag cur cata air, agus ḃí sé ameasg na
mbeiṫiġeaċ allta, agus ḃí na h-aingil ag friṫálaṁ
air.

14 Agus nuair a ḃí Eóin curṫa sa ṗriosún, ṫáinig
Íosa isteaċ i nGailili ag craoḃsgaoileaḋ soisgéil
15 ríġeaċta Dé. Agus duḃairt sé: Tá an aimsir
caitte, agus tá ríġeaċt Dé buailte liḃ. Deiniḋ
aiṫriġe agus creidiḋ an soisgéal.
16 Agus ḃí sé ag siuḃal ar bruaċ mara Ġailili agus
ċonaic sé Símón agus Aindrias a ḋriṫáir ag cur
17 líonta sa ḃfarraige (mar iasgairí ab eaḋ iad). Agus
duḃairt Íosa leó: Leanaiḋ mise agus déanfad iasg-
18 airí ar daoine diḃ. Agus d'ḟágadar ansan na
19 líonta agus do leanadar é láiṫreaċ. Agus nuair
a ḃí sé imṫiġṫe tamall beag ó'n áit sin ċonaic sé
Séamus mac Sebedé agus Eóin a ḋriṫáir agus iad
20 ag socarú a líonta sa luing; Agus do ġlaoiḋ sé
orta láiṫreaċ agus d'ḟágadar ansan sa luing
Sebedé a n-aṫair agus a luċt oibre, agus do leana-
dar eisean.

21 Agus ċuadar isteaċ i gCaparnaum, agus gan ṁoill,
sa tsabbóid, téiġeaḋ sé isteaċ sa tsinagóig agus
22 deineaḋ sé teagasg. [2] Agus do ċuir a teagasg
iongna orta, mar do teagaisg sé mar duine go
raiḃ coṁaċt aige, murar ḃ'ionan a's na Sgríḃ-
neóirí.

[1] Gníoṁ i. 5; ii. 4; xi. 16; xix. 4
[2] Maiṫ. vii. 28; Lúc. iv. 32.

Agus ḃí sa tsinagóig acu duine go raiḃ spiorad 23
neaṁġlan istiġ ann, agus do liúiġ sé amaċ: Cad 24
í an ḃaint atá agatsa agus againne le n-a ċéile, a Íosa
Nasareit? ar seisean. An ċun sinn a ṁilleaḋ a
ṫáinis annso? Tá ḟios agam cé h-é tu, Aon Naoṁṫa Dé.
Agus do smaċtuiġ Íosa é agus duḃairt sé: Bí ciúin 25
agus imṫiġ amaċ as an nduine. Ansan do ċuir an ann- 26
sprid ṫruailliġṫe sgread as, agus ḃain sé stracaḋ
as an nduine, agus d'imṫiġ sé amaċ as. Agus 27
ṫáiniġ iongna ar na daoine go léir, agus ḃíodar ag
fiafraiġe dá ċéile; agus deiridís: Cad é seo? cad
é an teagasg nua é seo? go gcuireann sé smaċt ar
na h-annspridiḃ ṫruailliġṫe féin, agus go ngéillid
siad dó? Agus do ġluais a ṫuairisg láiṫreaċ tré 28
ċríċ Ġaililí go léir.

Agus ṫánadar láiṫreaċ amaċ as an sinagóig agus 29
ċánadar go tiġ Ṡímóin agus Aindrias, i n-aonḟeaċt
le Séamus agus le h-Eóin. Agus ḃí mátair céile 30
Ṡímóin 'n-a luiġe le fiaḃras, agus do laḃradar leis
láiṫreaċ 'n-a taoḃ. Agus ṫáiniġ sé agus do rug sé 31
ar láiṁ uirṫi agus tóg sé suas í, agus d'imṫiġ an
fiaḃras di láiṫreaċ, agus ḋein sí frioṫálaṁ orṫa.

Agus nuair a ṫáiniġ an tráṫnóna agus ċuaiḋ grian 32
fé, ṫugadar ag triall air gaċ aoinne a ḃí as a ṡláinte
agus gaċ aoinne go raiḃ deaṁan ann. Agus ḃí 33
muintir an ḃaile go léir cruinniġṫe ag an ndorus;
Agus do leiġis sé na sluaiġte daoine ó gaċ saġas 34
galair d'á raiḃ orṫa, [1]agus ċuir sé amaċ na sluaiġte
deaṁan, agus níor leig sé dóiḃ laḃairt, mar d'aiṫ-
niġeadar é.

Agus d'eiriġ sé ana-ṁoċ ar maidin, agus d'imṫiġ 35
sé amaċ agus ċuaiḋ sé go h-áit uaigneaċ, agus ḃí sé
ag guiḋe ann. Agus do lean Símón é, agus an 36
ṁuintir a ḃí 'n-a ṫeannta. Agus nuair a ḟuaradar 37
é duḃradar leis: Táid na daoine go léir ag' lorg.
Agus duḃairt sé leó: Téiġmís isteaċ ins na sráidiḃ 38
agus ins na bailtiḃ beaga atá i n-ár gcóṁgar go
ndeineaḋ craoḃsgaoileaḋ ionta, óir is ċuige sin a
ṫánag.

[1] Lúc. iv. 41.

39 Agus ḃí sé ag seanmóin ins na sinagógaiḃ acu ar
fuid Ġaililí go léir, agus ag cur deaṁan amaċ.
40 Agus táinig ċuige loḃar, 'ġá ġuiḋe, agus d'úṁ-
luiġ sé dó agus duḃairt sé : Má's toil leat é is
41 féidir duit mé ġlanaḋ. Agus táinig truaġ ag Íosa
dó, agus do ṡín sé a láṁ agus ċuir sé air í, agus
42 duḃairt sé : Is toil liom é ; glantar tu. Agus nuair
a duḃairt sé an focal d'imṫiġ an loḃra de'n duine
43 láiṫreaċ, agus ḃí sé glan. Agus tug sé foláraṁ dó
44 agus ċuir sé uaiḋ amaċ é láiṫreaċ, Agus duḃairt sé
leis : Seaċain agus ná h-innis d'aoinne é, aċ imṫiġ
agus taisbeáin tu féin d'uaċtarán na sagart, agus
taḃair, ar do ġlanaḋ, [1] na neiṫe a d'órduiġ Maois,
45 mar ḟiaḋnaise dóiḃ-sin. Aċ cóṁ luaṫ agus ċuaiḋ
seisean amaċ ḋíriġ sé ar an scéal a d'innsint agus
do ċraoḃscaoileaḋ, i dtreó nár ḟéad Íosa dul
isteaċ go puiblíḋe sa ċaṫair, agus gur ḟan sé las-
muiġ ins na h-áiteanaiḃ uaigneaċa, agus gur ċruinniġ
na daoine ċuige as gaċ áird.

CAIBIDIOL II.

An duine a ḃí gan lúṫ a ġéag dá leiġeas ag Críost. Maiṫiú dá ġlaoḋaċ aige. A ḋeisgiobuil aige 'á cosaint.

1 Agus i gcionn rainnt laeṫanta táinig sé arís isteaċ
2 i gCaḟarnaum. Agus do h-airiġeaḋ go raiḃ sé
i dtiġ ann, agus do ċruinniġ a lán daoine ann, i dtreó
ná raiḃ slíġ dóiḃ sa tiġ ná ag an ndorus féin, agus
3 ḃí an briaṫar aige d'á laḃairt leó. Agus táinig
daoine ċuige agus duine a ḃí gan lúṫ a ġéag acu, d'á
4 iompar idir ceaṫrar. Agus nuair ná féadfaidís é
ṫaḃairt 'n-a láṫair, mar ġeall ar an mbrúṫ, do noċt-
adar bara an tiġe sa n-áit 'n-a raiḃ sé, agus ḋein-
eadar oscailt agus do leigeadar síos tríd an
oscailt, 'n-a luiġe ar leabaiḋ, an duine a ḃí gan lúṫ.
5 Agus nuair a ċonaic Íosa an creideaṁ a ḃí acu,

[1] Lebit. xiv. 2.

duḃairt sé leis an nduine: A ṁic, táid do ṗeacaí
maitte duit. Agus ḃí cuid de sna Sgríḃneóiríḃ ann 6
'n-a suiḋe agus iad ag maċtnaṁ 'n-a gcroiḋe: Cad 7
é seo adeir sé seo? Tá diaṁasla aige d'á
ḋéanaṁ. [1] Cé ḟéadfaḋ peacaí ṁaiteaṁ aċ Dia
aṁáin? Agus ḃí a ḟios ag Íosa láitreaċ, i n-a 8
spiorad féin, an maċtnaṁ a ḃeiṫ 'n-a n-aigne acu-
san, agus duḃairt sé leó: Cad ċuige daoiḃ an maċt-
naṁ san a ḃeiṫ i nbúr gcroiḋe agaiḃ? Cé 'cu is usa 9
a ráḋ: Táid do ṗeacaí maitte duit; nó a ráḋ: Eirig,
agus tóg suas do leabaiḋ agus siuḃluig? Aċ, 10
ionus go mbeaḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil ag Mac an
Duine ar an dtalaṁ so cóṁaċt ċun peacaí ṁaiteaṁ
(duḃairt sé leis an nduine gan lúṫ) Deirim-se 11
leat-sa, Eirig, agus tóg suas do leabaiḋ, agus
imṫig ċun do ṫiġe féin. Agus d'eirig an duine 12
láitreaċ agus ṫóg sé suas an leabaiḋ agus d'imṫig sé,
os cóṁair a súl go léir, i dtreó go raiḃ iongna orta
go léir agus gur ṫugadar onóir do Ḋia, agus, Ní
ḟeacamair riaṁ a leiṫéid, a deiridís.

Agus d'imṫig sé amaċ arís ċun na farraige, agus 13
do lean na daoine go léir é, agus ḃí sé 'ġá dteagasg.
Agus ag gaḃáil ṫairis dó do ċonaic sé Léḃí, mac 14
Alpei, 'n-a ṡuiḋe ag bórd an ċusduim agus duḃairt
sé leis: Lean-sa mise. Agus d'eirig seisean agus
do lean sé é.

Agus do ṫárla, nuair a ṡuiḋ sé ċun biḋ 'n-a ṫiġ 15
sin, gur ṡuiḋ mórán puibliocánaċ agus mórán
peacaċ i gcuiḃreann Íosa agus a ḋeisgiobul; mar
ḃí a lán acu ann, agus iad-san 'ġá leanṁaint, leis.
Agus nuair a ċíoḋ na Sgríḃneóirí agus na Ḟairisíniġ 16
é ag caiṫeaṁ biḋ i gcuiḃreann puibliocánaċ agus
peacaċ, deiridís le n-a ḋeisgiobuil: Cad ċuige
d'ḃúr máiġistir-se ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól i gcuiḃ-
reann puibliocánaċ agus peacaċ? D'airig Íosa san, 17
agus duḃairt sé leó: Ní h-ag daoine slána atá gáḋ
le doċtúir aċ ag daoine gan sláinte. Ní ċun na
ḃfíoraon do ġlaoḋaċ a ṫánag-sa [2] aċ ċun na bpeacaċ
do ġlaoḋaċ.

[1] Iób xiv. 4; Isáias. xliii. 25. [2] I Tim. i. 15.

18 Agus ḃí deisgiobuil Eóin agus na Fairisíniġ ag
ḋéanaṁ trosgaiḋ, agus ṫánadar ċuige agus duḃ-
radar: Cad 'n-a ṫaoḃ go ndeinid deisgiobuil Eóin
agus na bFairisíneaċ trosgaḋ, agus ná deinid do
19 ḋeisgiobuil-se trosgaḋ? Agus duḃairt Íosa leó:
An aṁlaiḋ is féidir do ċlainn na bainise ḃeiṫ ag
ḋéanaṁ trosgaiḋ an ḟaid atá an céile acu? An
ḟaid atá an céile acu 'n-a ḃfoċair ní féidir dóiḃ
20 trosgaḋ ḋéanaṁ; Aċ tiocfaiḋ an lá i n-a dtógfar
uaṫa an céile, agus ansan déanfaid siad trosgaḋ
21 insna laeṫantaiḃ sin. Ní ċuireann aoinne píosa
d'éadaċ nua ag deisiú seana-éadaiġ; nó má ċuir-
eann, béarfaiḋ an píosa nua leis tuille de'n tseana-
22 éadaċ, agus méadófar an stracaḋ. Agus ní ċuir-
eann aoinne fíon nua i sean-árṫaiḃ leaṫair; nó má
ċuireann, brisfid an fíon nua na sean-árṫaí agus
doirtfar an fíon agus caillfar na h-árṫaí; aċ is
i n-árṫaiḃ nua is ceart an fíon nua do ċur.

23 Agus do ṫárla, uair eile, an Tiġearna agus a ḋeis-
giobuil a ḃeiṫ ag gaḃáil tré ġortaiḃ arḃair sa tsab-
bóid, agus ḃíruiġ na deisgiobuil, agus iad ag siuḃal,
24 ar na diasaiḃ do staṫaḋ. Agus duḃairt na Fairis-
íniġ leis: Féaċ; Cad ċuige dóiḃ sin ḃeiṫ ag déanaṁ
25 ruda náċ dleaġṫaċ a ḋéanaṁ sa tsabbóid? Agus
duḃairt sé leó: An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair riaṁ
[1] cad a ḋein Dáiḃid nuair ab éigean dó é ḋéanaṁ,
nuair a ḃí an t-ocras air féin agus ar an muintir
26 a ḃí i n-aonḟeaċt leis? Conus mar a ċuaiḋ sé
isteaċ i dtiġ Dé i n-aimsir an árd-ṡagairt Abiatar,
agus conus mar a d'iṫ sé na bulóga fiaḋnaise
[2] nár ḋleaġṫaċ d'aoinne a d'iṫe aċ do sna sagairt,
agus ṫug sé le n-iṫe iad do'n ṁuintir a ḃí i n-aon-
27 ḟeaċt leis? Agus duḃairt sé leó: Níor deineaḋ
an duine ar son na sabbóide, aċ do ceapaḋ an
28 tsabbóid ar son an duine. I gcás go ḃfuil Mac
an Duine 'n-a ṁáiġistir ar an sabbóid féin.

[1] I Ríġ. xxi. 6. [2] Lebit. xxiv. 9.

CAIBIDIOL III.

An láṁ a ḃí feóċta dá leiġeas ag Críost. An dáréag dá dtoġaḋ aige. Na Fairisíniġ dá gcur i bpunc aige, agus an diamasla acu á ḋéanaṁ.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ arís sa tsinagóig, agus ḃí 1
duine ann agus ḃí láṁ leis feóċta. Agus ḃíodar ag 2
faire air, féaċaint a' ndéanfaḋ sé an leiġeas sa trab-
bóid, i dtreó go gcuirfidís 'n-a leiṫ é. Agus duḃairt 3
sé leis an ḃfear: Seasaiṁ amaċ anso i lár baill.
Agus duḃairt sé leó-san: Cé 'cu is dleaġṫaċ, maiṫ 4
a ḋéanaṁ nó olc a ḋéanaṁ sa trabbóid? anam duine
do ṡaoraḋ nó do ṁilleaḋ? Níor labradar-san
focal. Agus d'ḟéaċ sé 'n-a ṫimpal orta go fearg- 5
aċ, agus ḃí brón air mar ġeall ar an gcroiḋe ḃeiṫ
ċóṁ dall acu, agus duḃairt sé leis an ḃfear: Sín
do láṁ. Do ṡín; agus ḃí an láṁ leiġiste. Agus 6
d'imṫiġ na Fairisíniġ amaċ láiṫreaċ agus ċuadar
féin agus muintir Héróid i gcóṁairle 'n-a ċoinniḃ
féaċaint conus a ṫiocfaḋ leó é ṁilleaḋ.

Aċ d'imṫiġ Íosa agus a ḋeisciobuil ċun na farraige; 7
agus do lean pobul mór é a' Gaililí agus a' Iudaéa,
Agus a' Ierúsalem, agus a h-Idúméa, agus ó'n 8
dtaoḃ tall de'n Iórdan, agus muintir na mball
timpal Tuíre agus Sidóin, suaṫantais daoine a
ṫáinig ag triall air nuair airiġeadar a ġníoṁarta.
Agus duḃairt sé le n-a ḋeisciobuil long ḃeag a 9
ċoimeád dó, mar ġeall ar an sluaġ, le h-eagla go
mbrúṫfaidís é. Óir ḃí mórán daoine aige 'á leiġ- 10
eas, agus ḃí na daoine go raiḃ aon ġearán orta ag
brúṫ isteaċ air a d'iarraiḋ teangaḃáil leis; Agus 11
na h-ainsprídi truailliġṫe, nuair a ċídís é, do
ṡléaċtaidís dó, agus deiridís go h-árd: Is tusa 12
Mac Dé. Agus tugaḋ sé órdú dian dóiḃ gan é
ḋ'ḟoillsiú. Agus ċuaiḋ sé suas ar an gcnoc agus 13
do ġlaoiḋ sé ċuige na daoine ba ṫoil leis féin, agus
ṫánadar ċuige.

Agus ṡocaruiġ sé ar ḋáreág a ḃeiṫ i n-a ḟoċair, 14
agus go gcuirfeaḋ sé ag craoḃsgaoileaḋ iad. Agus 15
tug sé cumas dóiḃ ar ġalaraiḃ do leiġeas agus ar

16 deaṁnaiḃ do ċur amaċ. Agus ṫug sé Peadar mar
17 ainim ar Ṡímón. Agus Séamus mac Sebedé agus
Eóin a ḋriṫáir, agus ṫug sé Bóanerges orṫa, sé sin
18 maca tóirṫniġe. Agus Aindrias, agus Pilib, agus
Párṫalán, agus Maiṫiú, agus Tomás, agus Séamus
mac Alpeí, agus Taddeus, agus Símón an Can-
19 áníteaċ, Agus Iúdás Iscariót, an fear a ḋíol é.
20 Agus ṫánadar ċun an tiġe, agus ṫáinig an sluag
arís i dtreó nár ḃ'ḟéidir dóiḃ fiú bia do ċaiṫeaṁ.
21 Agus nuair airiġ a ṁuintir féin é do ċuadar amaċ
ċun beirṫe air. mar duḃradar: Is as a ṁeaḃair
22 atá sé. Agus na Sgríḃneóirí a ṫáinig anuas ó Ierú-
salem, [1] duḃradar gur ḃ'é Beelsebub a ḃí istiġ ann,
agus gur le cóṁaċt rí na ndeaṁan a ḃí sé ag cur
23 na ndeaṁan amaċ. Agus do ġlaoiḋ sé ċuige iad,
agus do laḃair sé leó i soluídiḃ: Conus féadfaḋ
24 Sátan Sátan do ċur amaċ? Agus má ḃíonn ríġ-
eaċt deiġilte 'n-a coinniḃ féin ní féidir do'n ríġ-
eaċt san seasaṁ; Agus má ḃíonn teaġlaċ ag gaḃáil
25 i gcoinniḃ a céile 'n-a ċodaiḃ ní féidir do'n teaġlaċ
26 san seasaṁ; Agus má eiriġeann Sátan 'n-a ċoinniḃ
féin, tá se 'n-a ċodaiḃ ranntа, agus ní féidir dó
27 seasaṁ, agus tá deire leis. Ní féidir do ḋuine
dul isteaċ i dtiġ fir láidir agus a ċuid d'ḟuadaċ,
mura ndeiniḋ sé an fear láidir do ċeangal ar dtúis,
28 agus ansan féadfaiḋ sé a tiġ do roḃáil. [2] Go deiṁin
adeirim liḃ, maiṫfar do'n ċine daona gaċ peacaḋ
29 agus gaċ diaṁasla d'á ndéanfaid siad; Aċ an
t-é a ḋéanfaiḋ diaṁasla i n-agaiḋ an Spioraid
Naoiṁ, ní ḃeiḋ maiteaṁnaċas go deó aige le
30 fáġail, aċ beiḋ sé ciontaċ i bpeacaḋ ṡíoruiḋe. Mar
go nduḃradar: Is annsprid truailliġte atá aige.
31 Agus ṫáinig a ṁáṫair agus a ḃráiṫre agus ḃíodar
'n-a seasaṁ amuiġ, agus ċuireadar teaċtaireaċt
32 isteaċ ag glaoḋaċ air. Agus ḃí na daoine 'n-a suiḋe
'n-a timpal, agus duḃradar leis: Féaċ, tá do ṁá-
33 ṫair agus do ḃráiṫre amuiġ agus iad at' lorg. Agus
duḃairt sé leó 'gá bfreagra: Cé h-iad mo ṁáṫair-se
34 agus mo ḃráiṫre? Agus d'ḟéaċ sé 'n-a timpal ar

[1] Maiṫ. ix. 34. [2] Maiṫ. xii. 31; Lúc. xii. 10; I Eóin v 16.

an muintir a ḃí timpal air agus duḃairt: Siniaḋ mo
ṁátair-se agus mo ḃráiṫre. Óir, an t-é a ḋéan- 35
faiḋ toil Dé, sin é is bráṫair agus siúr agus máṫair
agam-sa.

CAIBIDIOL IV.

Parabal an ċuradóra. An stoirm d'á ciúnaḋ ag Críost.

Agus do tosnuiġ sé arís ar ṫeagasg i n-aice na 1
faraige, agus do ċruinniġ sluaġ mór ċuige, i dtreó
go ndeaġaiḋ sé ar bórd luinge ar an uisge agus gur
ṡuiḋ sé ann, agus ḃí an tsluaġ i n-aice an uisge,
ar an dtalaṁ tirim. Agus tug sé mórán teagaisg 2
dóiḃ i soluíḋiḃ, agus duḃairt leó sa teagasg:

Éistiḋ liom: Féaċ, ċuaiḋ curadóir amaċ ag cur 3
síl. Agus ag cur an tsíl dó, do tuit cuid de'n tsíol 4
i n-aice an ḃótair, agus táinig éanlaiṫe an aéir agus
d'iteadar é. Agus do ṫuit tuille ḋe ar áit i n-a 5
raiḃ iomad cloċ, agus ní raiḃ puinn itreaċ aige ann,
agus d'ḟás sé suas go tapaiḋ mar ní raiḃ an itir
doiṁinn. Agus nuair a ḋ'éiriġ an ġrian táinig an 6
brotall air, agus toisg gan an ṗréaṁ a ḃeiṫ aige
d'ḟeóċ sé. Agus tuit tuille ḋe insna sgeaċaiḃ, 7
agus d'ḟás na sgeaċa agus ṁúċadar an ċuid sin, agus
níor ṫug sé toraḋ uaiḋ. Agus do ṫuit cuid eile ḋe 8
ar ṫalaṁ ḟóġanta, agus d'ḟás sé agus d'éiriġ sé,
agus ṫug sé toraḋ uaiḋ, cuid ḋe fó ṫríoċad, cuid
ḋe fó ṫrí ficid, agus cuid ḋé fó ċéad. Agus duḃ- 9
airt sé: An t-é go ḃfuil cluasa air ċun cloisint
cloiseaḋ sé.

Agus nuair a ḃí sé i n-aonar d'ḟiafruiġ an dáréag 10
a ḃí i n-ḟoċair fios na soluíḋe ḋe. Agus duḃairt sé 11
leó: Do tugaḋ daoiḃ-se eólus d'ḟáġail ar rún-
diaṁ raiḃ ríġeaċta Dé, aċ do'n ṁuintir sin atá las-
muiġ, deintear gaċ niḋ i soluíḋiḃ; [1] i dtreó ag féaċ- 12
aint dóiḃ go ḃfeicfidís agus ná feicfidís, agus
ag éisteaċt go n-aireóċaidís agus ná tuigfidís,

[1] Isáias vi. 9.

sar a ndéanfidís ċoíḋċe iompáil agus go maiṫfí a
13 bpeacaí dóib.* Agus dubairt sé leó: An aṁlaiḋ
ná tuigeann sib an tsoluiḋ sin? Má seaḋ, conus
14 a ṫuigfiḋ sib na soluiḋí go léir? An t-é a ċuireann
15 an síol isé an briaṫar a ċuireann sé. An ṁuintir
i n-aice an bóṫair, sin iad an ṁuintir, nuair a cur-
tar an briaṫar agus go gcloisid siad é, go dtagann
an naṁaid láiṫreaċ agus go dtógann sé ċun siuḃail an
16 briaṫar a cuireaḋ mar síol 'n-a gcroiḋṫib. Agus
mar an gcéadna an ṁuintir a ġlacann an síol ins na
cloċaib, siniad an ṁuintir, nuair a ḋ'airiġid siad an
17 briaṫar, a ġlacann láiṫreaċ é le h-áṫas, Agus ní'l
an ṗréaṁ acu ionta féin, aċ seasuiġid siad ar feaḋ
tamaill; ansan, nuair a ṫagann an triobloid, agus an
caṫ ḋ'á ċur orta mar ġeall ar an mbriaṫar, glacaid
18 siad scannal láiṫreaċ. Agus tá daoine agus gla-
caid siad an síol amearg na sgeaċ; siniad na daoine
19 a ḋ'éisteann leis an mbriaṫar, Agus tagann
cúram an tsaoġail isteaċ, agus [1] meallaḋ saiḋḃris,
agus ainṁianta i dtaoḃ neiṫe eile, agus múċaid siad
20 an briaṫar, agus curtar ó toraḋ taḃairt é. Agus
an ṁuintir a ġlac an síol isteaċ sa talaṁ fóġanta,
siniad an ṁuintir a ḋ'éisteann leis an mbriaṫar,
agus do ġlacann é agus do ṫugann toraḋ uaṫa, duine
fó trioċad, duine fó trí fiċid, agus duine fó
ċéad.
21 Agus dubairt sé leó: An ċuige ṫagann an lóċrann
soluis ċun go gcuirfí fé béal árṫaiġ é, nú fé lea-
22 baiḋ? Náċ anáirde ar ċoinnleóir a curtar é? Óir
ní'l rud i bfolaċ ná tabarfar ċun soluis, agus níor
23 deineaḋ rún de aċ i dtreó go noċtfaí é. Má tá
cluasa ċun aireaċtaint ag aoinne airiġeaḋ sé.
24 Agus dubairt sé leó: Féaċ cad a ḋ'airiġeann sib.
An tómas 'n-a dtómaisfiḋ sib, siné an tómas 'n-a

[1] 1 Tim. vi 17.

* Ver. 12. "Ag féaċaint dóib go bfeicfidís."—Mar ḋíbfeirg orta toisg a súile a beiṫ dúnta go toilteanaċ acu, ċiméad Dia uata, fé mar a bí tuillte acu an solus agus na grásta a bí le fáġail acu dá n-úṁluiġdís iad féin, agus tabarfaḋ na grásta san agus an solus san ċun a leasa iad.

dtóṁasfar ċúgaiḃ, agus curfar tuille leis. Óir an 25
t-é go ḃfuil aige taḃarfar tuille ḋó, agus an t-é ná
fuil aige tógfar uaiḋ a ḃfuil aige.

Agus duḃairt sé: Sin mar atá ríġeaċt Dé, fé mar 26
a ċaitfeaḋ duine an síol sa talaṁ, Agus go mbeaḋ 27
sé ag dul a ċodlaḋ agus ag eiriġe gaċ n-oíḋċe agus
gaċ lá, agus go mbeaḋ an síol ag préaṁú agus ag fás
a gan ḟios ḋó. Óir tugann an talaṁ a toraḋ 28
i n-aisge, an geaṁar ar dtúis, ansan an dias, ansan
an t-arḃar iomlán sa déis. Agus nuair a ṫugann 29
sé an toraḋ uaiḋ, cuireann seisean an corán ann
láiṫreaċ mar tá an fóġṁar buailte leis.

Agus duḃairt sé: Cad leis go samlóċaimíd ríġ- 30
eaċt Dé? nó cad í an tsoluíd le n-a gcuirfeam
i gcomparáid é? [1] Mar an ngráinne síl mustáird, 31
nuair a curtar é sa talaṁ gur lúġa é 'ná aon tsíol eile
d'á ḃfuil sa talaṁ, Agus nuair a curtar é, agus go 32
n-eiriġeann sé, go mbíonn sé níos mó 'ná aon ġlas-
ara eile, agus go dtagann géaga móra air i dtreó
go ḃféadaid éanlaiṫe an aeir cóṁnuiḋe ḋéanaṁ fé
n-a sgáṫ.

Agus i mórán soluíḋí de'n tsórd san do laḃair sé 33
leó an briaṫar fé mar a d'ḟéadadar éisteaċt leis.
Agus níor laḃair sé leó aċ i soluíḋiḃ; aċ do ṁíniġ 34
sé gaċ aon rud d'á ḋeisgiobulaiḃ i leiṫ taoiḃ.

Agus duḃairt sé leó an lá san, nuair a ḃí an 35
ḋéanaiġe ann: Téiġmís anonn treasna. Agus ċuir- 36
eadar uaṫa na daoine agus ṫógadar leó é, mar a ḃí
sé, isteaċ sa luing, agus ḃí loingeas eile i n-ḟoċair.
Agus d'eiriġ stoirm mór ġaoiṫe, a ḃí ag cur na 37
dtonn isteaċ sa luing i dtreó go raiḃ an long d'á
líonaḋ. Agus ḃí sé féin i ndeire na luinge, agus 38
é 'n-a ċodlaḋ ar aḃart; agus dúisiġid é, agus
deirid: A Ṁáiġistir, an cás leat é go ḃfuilimíd d'ár
mbáṫaḋ? Agus d'eiriġ sé agus do smaċtuiġ sé 39
an ġaoṫ, agus duḃairt sé leis an ḃfarraige: Éist, bí
ciúin. Agus do ṫáinig ciúnas mór. Agus duḃairt 40
sé leó-san: Cad fá an t-eagla so oraiḃ? Ná fuil

[1] Maiṫ. xiii. 31; Lúc. xiii. 19.

creideaṁ agaiḃ fós? Agus ḃí eagla ana-ṁór orṫa,
agus deiridís le n-a céile: Cé h-é seo dar leat, go
ḃfuil gaoṫ agus farraige úṁal dó?

CAIBIDIOL V.

Legión deaṁan ag Críost dá ċur amaċ a duine. An ċailleaṁ-aint fola aige dá leiġeas. Ingean Iáiruis aige á tógaint ó'n mbás.

1 [1] Agus ṫánadar trearsna na farraige go tír na
2 nGerasénaċ. Agus nuair a ṫáinig sé amaċ as an
luing do ḃuail uime duine agus é ag teaċt as na
3 h-uaġnaiḃ, agus ḃí deaṁan ann, Agus ins na h-uaġ-
naiḃ a ċóṁnuiġeaḋ sé, agus níor ḃ'ḟéidir fearda é
4 ċeangal le slaḃraiḃ féin, Óir do ceangalaḋ é go
minic le geiṁliḃ agus le ṡlaḃraiḃ, agus do ḃris sé
na slaḃraí agus do straċ sé na geiṁle as a ċéile,
5 agus ní raiḃ ar ċumas aoinne smaċt a ċur air. Agus
ḃíoḋ sé i gcóṁnuiḋe, do ló agus d'oiḋċe, ins na
h-uaġnaiḃ agus ins na cnocaiḃ, ag liúirig agus 'ġá
6 ġearraḋ féin le clocaiḃ. Agus nuair a ċonaic sé
Íosa aḃfad uaiḋ do rit sé ċuige agus do ṡléaċt sé
7 dó. Agus do liúiġ sé do ġuṫ árd agus duḃairt:
Cad é an ċuid atá agat díom-sa, a Íosa, a Ṁic Dé
is aoirde? Iarraim ort i n-ainim Dé gan mé pianaḋ.
8 Óir duḃairt sé leis: Imṫiġ amaċ as an nduine, a
9 spioraid ṡailiġ. Ansan do ċeisdiġ sé é: Cad is
ainim duit? Agus duḃairt seisean: [2] Legión is
10 ainim dom, óir is líonṁar sinn. Agus ḃí sé 'ġá
11 iarraiḋ go cruaiḋ air gan é ċur as an áit amaċ. Ḃí
tréad mór muc ann agus iad ag innior timpal an
12 ċnuic. Agus d'iarr na deaṁain aċainiġe air, agus
duḃradar: Cuir ins na mucaiḃ sinn go raiġmíd isteaċ
13 ionta. Agus tug Íosa an aċainiġe dóiḃ láiṫreaċ.
Agus d'imtig na deaṁain ṡalaċa amaċ agus ċuadar
isteaċ ins na mucaiḃ, agus do ġluais na muca, suas

[1] Mait. viii 28; Lúc. viii. 26
[2] .i. sluaġ ṁór. Féic Mait. xxvi. 53, an nóta.

le ḋá ṁíle acu, i ndiaiḋ ṁullaċ a gcinn, isteaċ sa
ḃfarraige agus do báṫaḋ iad sa ḃfarraige. Agus na 14
daoine a ḃí 'ġá n-aoḋaireaċt do riṫeadar agus
d'innseadar sa ḃaile agus ar fuid na tíre é. Agus
ṫáinig na daoine amaċ féaċaint cad a ṫárla. Agus 15
ṫánadar ag triall ar Íosa agus ċonacadar an fear
go mbíoḋ an deaṁan 'ġá ṁilleaḋ, 'n-a ṡuiḋe agus a
ċuid éadaiġ uime agus é 'n-a lán-ṁeaḃair, agus
ṫáinig eagal orṫa. Agus d'innis an ṁuintir a 16
ċonaic é ḋóiḃ cad a ṫárla do 'n ḟear go raiḃ an
deaṁan ann, agus i dtaoḃ na muc. Agus ċroma- 17
dar ar ṫaṫant air go n-imṫeóċaḋ sé as a dtír.

Agus nuair a ḃí sé ag dul ar bórd na luinge do 18
ċrom an fear, go raiḃ an deaṁan 'ġá ċráḋ, ar a iarr-
aiḋ go leigfí leis é. Aċ níor leig sé leis é, aċ 19
duḃairt leis: Imṫiġ ċun do ṫiġe agus ċun do
ḋaoine, agus innis ḋóiḃ ar ḋein an Tiġearna ḋuit
agus an trócaire a ḋein sé ort. Agus d'imṫiġ sé 20
agus ċrom sé ar a innsint i nDecapolis cad iad na
neiṫe móra a ḋein Íosa ḋó, agus ḃí iongna orṫa go
léir.

Agus nuair a ṫáinig Íosa tar uisge arís, sa luing, 21
do ḃailiġ pobul mór ċuige, agus é ar ḃruaċ na far-
aige. [1] Agus ṫáinig duine d'uaċtaránaiḃ na sina- 22
góige, dár b' ainim Iáirus, agus nuair a ċonaic sé
é do ċaiṫ sé é féin ag á ċosaiḃ, Agus d'iarr sé 23
aċainiġe air, agus duḃairt: Tá m'inġean ag dul ċun
báis; tar agus cuir do láṁ uirṫi ionas go leiġisfí í
agus go mairfeaḋ sí. Agus d'imṫiġ sé 'n-a ṫeannta, 24
agus ċuaiḋ mórán daoine i n-aonḟeaċt leis, agus
ḃíodar ag brúṫ air.

Agus ḃí bean ann go raiḃ a cuid fola ag imṫeaċt 25
uaiṫi ar feaḋ dá ḃliain déag, Agus ḃí mórán fuil- 26
ingṫe aici ó iomad doċtúiri, agus ḃí a raiḃ an saoġal
aici caiṫte aici leó, agus ní raiḃ aon ḟeaḃus uirṫi, aċ
í ag dul i n-olcas; Nuair airiġ sí i dtaoḃ Íosa ṫáinig 27
sí amearg na ndaoine laistiar dé, agus ċuir sí a láṁ
ar a éadaċ; Óir duḃairt sí: Mura ndeinead aċ fiú 28
baint le n-a ḃrat beiḋ mé slán. Agus do ṫriomuiġ 29

[1] Maiṫ. ix. 18; Lúc. viii. 41

ṡruṫ a cod' fola an neómat san, agus d'aiṫin sí ar
30 a colainn go raiḃ sí leiġiste ó'n ngearán. Agus
láiṫreaċ do ṫuig Íosa, ann féin, an ċómaċt san do
ḋul amaċ uaiḋ, agus d'iompuiġ sé ċun na ndaoine,
agus duḃairt sé: Cé ṫeangḃuiġ le m'ċuid éadaiġ?
31 Agus duḃairt a ḋeisgiobuil leis: Ċíonn tú na daoine
ag brúṫ ort, agus deirir: Cé ṫeangḃuiġ liom?
32 Agus d'ḟéaċ sé 'n-a ṫímpal go ḃfeicfeaḋ sé an ḃean
33 a ḋein é. Agus ṫáinig crit-eagla ar an mnaoi, mar
ḃí 'ḟios aici caḋ a ṫárla, agus ṫáinig sí agus do
ṡléaċt sí ḋó, agus d'innis sí ḋó iomláine na fírinne.
34 Agus duḃairt seisean léi: A 'nġean ó, do ṡlánuiġ
do ċreideaṁ tú. Imṫiġ i síoṫċáin, agus bí slán ó'n
ngearán.
35 Le linn na ḃfocal san a ráḋ ḋó, ṫáinig cuid de
ṁuintir uaċtaráin na sinagóige, agus duḃradar:
Tá t'inġean tar éis báis. Caḋ ab áil leat ag cur a
36 ṫuille trioblóide ar an Máiġistir? Agus d'airiġ
Íosa an focal san agus duḃairt sé le h-uaċtarán na
37 sinagóige: Ná bíoḋ eagal ort, aċ aṁáin creid. Agus
níor leig sé d'aoinne dul leis aċ Peadar agus
38 Séamus agus Eóin driṫáir Ṡéamuis. Agus ṫánadar
isteaċ i dtiġ uaċtaráin na sinagóige, agus ċonaic sé
an ḃuairt agus an t-árd-ġol agus an lógóireaċt go
39 léir. Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ duḃairt sé
leó: Caḋ ċuige an ḃuairt agus an gol? Ní marḃ atá
40 an cailín, aċ 'n-a codlaḋ. Agus do ġáireadar uime.
Aċ do ċuir sé iad go léir amaċ, agus ṫóg sé leis
aṫair agus máṫair an ċailín, agus an ṁuintir a ḃí
le n-a ċois féin, agus ċuaiḋ sé isteaċ mar a raiḃ an
41 cailín 'n-a luiġe. Agus do ruġ sé ar láiṁ ar an
gcailín agus duḃairt sé léi: Talita cúmi, 'sé sin, ar
42 ṁiniú, Eiriġ, (adeirim leat) a ċailín. Agus d'eiriġ
an cailín 'n-a suiḋe láiṫreaċ agus ṡiúḃluiġ sí, (ḃí sí
dá ḃliain déag) agus ṫáinig uaṫḃás ana-ṁór orṫa.
43 Agus d'órduiġ sé ḋóiḃ go dian gan a ḟios a ḃeiṫ ag
aoinne, agus duḃairt sé rud le n-iṫe ṫaḃairt ḋi.

CAIBIDIOL VI.

Críost ag Nasaret agus é ag tabairt teagaisg uaiḋ. An dáréag Aspol dá gcur amaċ aige. Bia á ṫabairt aige do ċúig ṁíle duine a' ċúig bolóġaiḃ, agus é ag siubal ar an ḃfaraige.

Agus d'imṫiġ sé ó'n áit sin agus ṫáiniġ sé ċun a 1
tíre féin, agus do leanadar a ḋeisgiobuil é. Agus 2
ṫáiniġ an tsabbóid, agus ċuaiḋ sé ag teagasg sa
tsinagóig, agus ḋein a lán, nuair airiġeadar é, iong-
na d'á ṫeagasg, agus ḋeiridís: Cá ḃfuair sé seo
na neiṫe seo go léir? agus cad í an eagna a tugaḋ
dó, agus a leiṫéid d'oibreaċaiḃ móra agus a ḋéin-
tear tré n-a láṁaiḃ? Náċ é seo an siúinéir, mac 3
Ṁuire, bráṫair Séamuis, agus Ióseip, agus Iúdáis,
agus Símóin? An aṁlaiḋ ná fuil a ḋriféaraċa anso
i n-ár measg? Agus do glacadar sgannal uime.
Agus ḋeireaḋ Íosa leó: Ní ḃíonn fáiḋ gan onóir aċ 4
'n-a ḋúṫaiġ féin, agus 'n-a ṫeaġlaċ féin, agus
amearg a ġaolta féin. Agus níor ḟéad sé aon 5
ċóṁaċt d'oibriú sa n-áit sin, aċ gur ċuir sé a láṁ
ar paint beag daoine breóiṫe agus gur leiġis sé
iad.* Agus ḋein sé iongna de'n easba creidiṁ 6
a ḃí ionta, agus do ṡiúbluiġ sé na bailte mór-ṫimpal,
ag teagasg.

Agus glaoiḋ sé ċuige an dáréag, agus tosnuiġ sé ar 7
iad do ċur uaiḋ 'n-a mbeirt a's 'n-a mbeirt, agus tug
sé dóiḃ cumas ar na spioraidiḃ truailliġte. Agus 8
d'órduiġ sé dóiḃ gan aon niḋ tógaint i gcóir an
ḃóṫair aċ amáin cleiṫ: beiṫ gan mála, gan arán,
gan airgead i gcrios. [1] Gan a ḃeiṫ ar a gcosaiḃ aċ 9
sandala, agus gan an tarna casóg a ḃeiṫ úmpa.
Agus duḃairt sé leó: Pé áit 'n-a ragaiḋ siḃ isteaċ 10
i dtiġ, fanaiḋ ann go ḃfágaiḋ siḃ an áit sin. Agus 11
pé duine ná glacfaiḋ siḃ nó ná h-éistfiḋ liḃ, imṫiġ-

[1] Gníoṁ. xii. 8.

* Ver. 5. "Níor ḟéad sé."—Ní le h-easba cóṁaċta é, aċ níor ḃ'áil leis mirbúiltí ḋéanaṁ do ḋaoiniḃ stuacaċa ná creidfeaḋ. Níor ḃ'fiú iad é.

iḋ ar an áit sin agus deiniḋ an ceó ċrotaḋ
12 d'ḃúr gcosaiḃ mar ḟiaḋnaise 'n-a gcoinniḃ.[1] Agus
ċuadar amaċ agus d'ḟógradar aiṫriġe déanaṁ.
13 Agus ċuireadar mórán deaṁan amaċ a' daoine, agus
ċuireadar ola ar a lán daoine breoite agus do leig-
seadar iad.

14 Agus d'airiġ Héród, an rí, (óir ḃí [2] a ainim-sin
puiblíḋe), agus deireaḋ sé: Tá Eóin Baiste eir-
iġṫe ós na marḃ, agus d'á ḃríġ sin táid cóṁaċta d'á
15 n-oibriú tríd. Agus deireaḋ daoine eile: Isé
Elias atá ann. Agus deireaḋ daoine eile: Fáid
16 iseaḋ é, mar ḃeaḋ duine des na fáidiḃ. Agus nuair
a d'airiġ Héród é duḃairt sé: Eóin, gur ḃainear-sa
an ceann de, siné atá eiriġṫe ós na marḃ.
17 Óir do ċuir Héród fir uaiḋ agus do ġaiḃ sé Eóin,
agus ceangail sé é agus ċuir sé i bpriosún é, mar
ġeall ar Héródias, bean Pilib, a ḋriṫár, mar ḃí sí
18 'n-a mnaoi aige. Agus deireaḋ Eóin le Héród:
[3] Ní dleaġṫaċ duit bean do ḋriṫár a ḃeiṫ 'n-a mnaoi
19 agat. Agus ḃí Herodias ag déanaṁ ceilge 'n-a
ċoinniḃ, a d'iarraiḋ é ċur ċun báis, agus ní raiḃ ag
20 eiriġe léi. Óir ḃí eagal ar Héród roim Eóin, mar
ḃí fios aige gur duine naoṁṫa, fíoraonta é, agus ḃí
sé 'ġá ċoimeád, agus deineaḋ sé a lán neiṫe ar a
ċóṁairle, agus ṫugaḋ sé cluas dó go toilteanaċ.*
21 Agus nuair a ṫáinig lá oireaṁnaċ ċuige dein
Héród féasta lae a ḃeirṫe do ṗriúnsaiḃ agus do
22 ṫaoiseaċaiḃ agus d'uaisliḃ Ġaililí, Agus ṫáinig
ingean Héródias isteaċ agus dein sí rinnce agus
do ṫaiṫn sí le Héród agus leis an gcuideaċtain,
agus duḃairt an rí leis an gcailín: Iarr orm aon niḋ
23 is maiṫ leat, agus taḃarfad duit é. Agus do ḋear-

[1] Ġeiḃmíd annso sa nGréigis na focail seo:—"go deiṁin adeirim liḃ, beiḋ sé níos saoire do Sodom agus do Ġomorra lá an ḃreiṫeaṁantais 'ná do'n ċaṫair sin."

[2] .i. ainim íosa. [3] Lebit. xviii 16.

*Ver. 20. "Agus ḃí sé ġá ċoimeád," .i., ar Héródias; agus le h-eagla roimis na daoine ní ċuirfeaḋ sé ċun báis é, ḃíoḋ go raiḃ sí ġá iarraiḋ air. Do dein sí a toil 'n-a diaiḋ san le congnaṁ a h-ingine.

ḃuiġ sé ḋi: Pé rud a iarrfair orm taḃarfad duit é,
dá mba leat mo ríġeaċta é. Agus ċuaiḋ sise amaċ, 24
agus duḃairt sí le n-a máṫair: Cad a d'iarrfad?
agus duḃairt an ṁáṫair: Ceann Eóin Ḃaiste. Agus 25
do riṫ sí isteaċ i láṫair an rí ċun iarraiḋte, agus
duḃairt sí: Is maiṫ liom go dtaḃarfá dom láiṫ-
reaċ, ar ṁéis, ceann Eóin Ḃaiste. Agus táinig 26
buairt ar an rí; mar ġeall ar an ndearḃú agus ar na
daoine a ḃí láiṫreaċ níor ṁaiṫ leis dólás a ċur uirṫi;
Agus do ċuir sé an básaire uaiḋ, agus d'orduiġ sé 27
an ceann a taḃairt leis ar ṁéis. Agus do ḃain sé 28
an ceann de sa ṗríosún, Agus tug sé an ceann leis
ar ṁéis; agus tug sé do'n ċailín é, agus tug an cailín
d'á máṫair é. Agus d'airiġ a ḋeisgiobuil an sgéal, 29
agus ṫánadar agus do rugadar leó an corp, agus
ċuireadar sa n-uaiġ é.

[1] Agus táinig na h-Aspoil ċun Íosa, agus d'inn- 30
seadar dó gaċ níḋ, a raiḃ déanta acu agus a raiḃ
múinte acu. Agus duḃairt sé leó: Tagaiḋ i leiṫ- 31
taoiḃ go h-áit uaigneaċ agus glacaiḋ suaiṁneas
ar feaḋ tamaill. Óir ḃí a raiḃ ag teaċt agus ag im-
ṫeaċt líonṁar, agus ní raiḃ uain acu ċun biḋ a ċaiṫ-
eaṁ. Agus ċuadar ar bórd luinge agus d'imṫiġ- 32
eadar go h-áit uaigneaċ, fé leiṫ.

Agus ċonaic na daoine iad ag imṫeaċt, agus d'aiṫn- 33
iġeadar iad, agus do riṫeadar 'n-a gcuis, amaċ as
na bailtiḃ go léir, ċun na h-áite, agus ḃíodar ann
rómpa. Agus táinig Íosa amaċ agus ċonaic sé an 34
tsluaġ mór, agus táinig truaġ aige dóiḃ, óir ḃíodar
mar ḃeaḋ caoire gan aoḋaire, agus ċrom sé ar a lán
neiṫe teagasg dóiḃ.

Agus nuair a ḃí mórán de'n lá caiṫte táinig a ḋeis- 35
giobuil agus duḃradar: Fásaċ iseaḋ an áit seo agus
tá an lá imṫiġṫe; Leig ċun siuḃail iad, i dtreó go 36
raġaid siad isteaċ ins na bailtiḃ agus ins na sráidiḃ is
giorra dóiḃ, agus go gceannóċaid siad bia dóiḃ féin
le n-iṫe. Agus duḃairt sé leó 'ġá bfreagraḋ: Tugaiḋ- 37
se rud le n-iṫe dóiḃ. Agus duḃradar leis: An

[1] Lúc. ix. 10.

aṁlaiḋ a d'imṫeoċaimíd agus ċeannóċaimíd ar dá
38 ċéad pingin arán le tabairt dóiḃ le n-iṫe? Agus
duḃairt sé leó: An 'mó bulóg aráin agaiḃ? Imṫiġiḋ
agus féaċaiḋ. Agus nuair a ḃí 'ḟios acu duḃradar:
39 Ċúig ḃulóga, agus dá iasg. Agus d'órduiġ sé dóiḃ
na daoine go léir do ċur 'n-a suiḋe 'n-a gcuideaċta-
40 naiḃ ar an ḃféar glas. Agus do ṡuiḋeadar 'n-a
41 mbuiḋniḃ, 'n-a gcéadaiḃ agus 'n-a gcaogadaiḃ. Agus
tóg sé na ċúig ḃulóga agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ
sé suas ċun na bflaṫas, agus ḃeannuiġ sé iad agus
ḃris, agus ṫug d'á ḋeisgiobulaiḃ le cur os cóṁair na
ndaoine; agus do roinn sé an dá iasg orṫa go léir.
42 Agus d'iṫeadar go léir, agus ḃí a ndóiṫin acu.
43 Agus tógadar an fuiġleaċ, dá ċiseán déag de ḃia
44 ḃriste, agus des na h-iasgaiḃ. Agus ḃí ċúig ṁíle
fear sa méid daoine do ċaiṫ an bia.
45 Agus láiṫreaċ ċuir sé ḟiaċaiḃ ar a ḋeisgiobulaiḃ
dul ar bórd na luinge ċun go raiġdís treasna go
Betsaida, agus go gcuirfeaḋ sé féin na daoine ċun
46 siuḃail. Agus nuair a ċuir sé ċun siuḃail iad,
d'imṫiġ sé an cnoc suas ċun úrnuiġṫe déanaṁ.
47 Agus nuair a ḃí an déanaiġe ann ḃí an long i lár
na farraige, agus ḃí sé féin i n'aonar ar an dtalaṁ
48 tirim. [1] Agus ċonaic sé iad ar a ndíċeall ag
rámaiḋeaċt, mar ḃí an ġaoṫ 'n-a gcoinniḃ; agus
timpal na ceaṫraṁaḋ faire de'n oiḋċe ṫáinig sé
ċúca agus é ag siuḃal ar an ḃfarraige, agus ṁeas sé
49 gabáil ṫórra. Agus nuair a ċonacadar-san é ag
siuḃal ar an ḃfarraige ċeapadar gur samail a ḃí ann
50 agus do liúġadar. Óir do ċonacadar go léir é, agus
ḃí sgannra orṫa. Agus do labair sé leó láiṫreaċ
agus duḃairt: Glacaiḋ misneaċ; mise atá ann; ná
51 bíoḋ eagal oraiḃ. Agus ṫáinig sé ċúca ar bórd na
luinge agus do sgad an ġaoṫ. Agus do ṁéaduiġ ar
52 a n-uaṫḃás i n-a n-aigne. Óir níor tuigeadar i dtaoḃ
na mbulóg, mar ḃí a gcroiḋe dúr.

53 Agus nuair a ḃí tagaiṫe treasna acu ḃíodar i dtír
54 Genesaret, agus ṫánadar ċun puirt. Agus nuair

[1] Maiṫ. xiv. 24, 25.

a tánadar ar an luing d'aiṫniġeadar láiṫreaċ é, Agus 55
ċrom daoine ar ruiṫ tríd an dtír sin go léir agus
ar ḋaoine breóiṫe ḃreiṫ leó mór-ṫimpal, ar toċtaiḃ,
ċun na h-áite i n-a n-airiġdís é ḃeiṫ; Agus pé ball 56
'n-a dtéiġeaḋ sé isteaċ, i sráidiḃ nó i mbailtiḃ nó
i gcaṫraċaiḃ, ċuiridís na daoine breóiṫe ar na
sráidiḃ, agus ḃídís 'gá iarraiḋ air leigint dóiḃ fiú
baint le fabra a ḃrait; agus an méid a ḃaineaḋ leis
do leiġisti iad.

CAIBIDIOL VII.

Na Fairisínig dá n-imdeargaḋ ag Críost. Ingean na mná ó Ċanaan dá leiġeas aige, agus an fear a ḃí bodar balb.

Agus táinig Fairisínig agus raint des na Sgríḃ- 1
neóiriḃ ó Ierúsalem, agus ḃailiġeadar ċuige. Agus 2
nuair a ċonacadar cuid d'á ḋeisgiobuil ag iṫe aráin
agus a lámha coitċian, 'sé sin gan niġe, ċasadar
leó é. Óir ní iṫid na Fairisínig ná na Iúdaig bia gan 3
a lámha do niġe go minic, ag coimeád nóis na sin-
sear. Agus ar teaċt ó'n margaḋ dóiḃ ní iṫid bia 4
gan iad féin do niġe, agus tá a lán eile sean-nós
atá orṫa a ċoimeád, ar a ḃfuil na cupáin do niġe,
agus na crúscaí, agus na h-árṫaí práis, agus na lea-
paċa. Agus d'fiafraiġ na Fairisínig agus na Sgríḃ- 5
neóirí dé: Cad 'n-a taoiḃ ná siuḃlaid do ḋeisgiobuil-
se do réir nóis na sinsear, agus go n-iṫid siad bia
gan a lámha do niġe? Aċ d'freagair seisean iad 6
agus duḃairt: Is maiṫ an tairgaireaċt a ḋein Isáias
oraiḃ-se, a luċt an ḟill, mar a ḃfuil sgríoḃṫa:
[1] Molaid na daoine seo mé le n-a mbéal, aċ is fada
uaim atá a gcroiḋe; Aḋraḋ folaṁ a tugaid siad dom, 7
ag múineaḋ teagasg agus aiṫeanta daoine.* Óir 8
tréigeann siḃ órdú Dé, agus coimeádann siḃ nós
daoine; deineann siḃ na crúscaí agus na cupáin do

[1] Isáias xxix. 13.

*Ver. 7. "Teagasg agus aiṫeanta daoine." Feic an nótú ar Maiṫ. xv. 9, 11.

9 niġe, agus mórán neiṫe eile de'n tsórd san. Agus
duḃairt sé leó: Is maiṫ a ċuireann siḃ órdú Dé ar
10 neaṁníḋ ċun nós ḃúr sinsear do ċoiméad. Óir duḃ-
airt Maoise: [1] Taḃair doṫ' aṫair agus doḋ'ṁáṫair
onóir; agus: [2] An t-é ṫaḃarfaiḋ droċ-ċaint d'á
11 aṫair nó d'á ṁáṫair cuirtear ċun báis é. Aċ dar
liḃ-se: Má deir duine le n-a aṫair nó le n-a ṁáṫair:
[3] Gaċ corban, ('sé sin, gaċ taḃartas) d'á dtugaim-se
12 uaim, bíoḋ a ṫairḃe agat-sa; Agus ní leigeann siḃ
dó aon níḋ eile a ḋéanaṁ d'á aṫair ná d'á ṁáṫair.
13 Ag cur bréiṫir Dé ar neaṁníḋ leis na sean-nósaiḃ
a ċleaċtaḃair féin. Agus tá a lán neiṫe de'n tsórd
san agaiḃ 'á ḋéanaṁ.
14 Agus do ġlaoiḋ sé na daoine ċuige arís, agus
15 duḃairt sé leó. Ní'l aon ruḋ atá lasmuiġ de'n
duine, agus a ṫéiġeann isteaċ ann, d'ḟéadfaḋ é
ṡailiú, aċ na neiṫe a ṫagann amaċ as an nduine sin iad
16 a ṡailiġeann an duine. Má tá cluasa ċun éisteaċta
ag duine, éisteaḋ sé.
17 Agus nuair a ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ ó'n sluag
18 d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil de bríġ na solúide. Agus
duḃairt sé leó: Agus an ḃfuil siḃ-se leis gan breiṫ-
eaṁantas mar sin? Ná tuigeann siḃ, pé ruḋ a ṫéiġ-
eann isteaċ sa duine ó'n dtaoḃ amuiġ náċ féidir do
19 an duine ṡailiú, Mar ní ṫéiġeann sé isteaċ 'n-a
ċroiḋe, aċ i n-a ḃolg a ṫéiġeann sé agus téiġeann
20 sé amaċ sa ḃfiailteaċ, ag glanaḋ gaċ bíḋ amaċ. Agus
duḃairt sé gur b'iad na neiṫe a ṫagann amaċ as an
21 nduine a ṡailiġeann an duine, [4] Óir is ó'n dtaoḃ istiġ,
amaċ a' croiḋe an duine, a ṫagann droċ-smuinte, agus
adaltranas, agus gníoṁarṫa drúise, agus dúnṁar-
22 baḋ, Guid, saint, éagcóir, feall, mí-ġeanmnaiġeaċt,
23 droċ-ṡúil, diaṁasla, uaḃar, mí-ċiall. Ó'n dtaoḃ
istiġ iseaḋ ṫagaid na h-olca san go léir, agus isiad
a ṡailiġeann an duine.

24 Agus d'eiriġ sé as san, agus ċuaiḋ sé go críoċaiḃ

[1] Exod. xx. 12; Deut. v. 16.
[2] Exod. xxi. 17; Lebit. xx. 9.
[3] .i. do tugtí do sna Ḟairisíniġ an ruḋ ba ċeart a ṫaḃairt do'n aṫair agus do'n ṁáṫair. [4] Gen. vi. 5.

Tuire agus Sídóin, agus ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ, agus
ba ṁian leis gan a ḟios a ḃeiṫ ag aoinne, agus níor
ḟéad sé é féin do ċeilt. Óir do ṫáinig ċuige agus 25
do ċaiṫ í féin agá cosaiḃ, ċóṁ luaṫ agus d'airiġ sí
tráċt air, bean go raiḃ spioraid truailliġṫe 'n-a
h-inġin. Agus bean Ġréagaċ ab ead í, Siroṗoenaċ 26
do réir ċinéil, agus ḃí sí ag guiḋe ċuige go ndéanfaḋ
sé an deaṁan do ḋíbirt as a h-inġin. Agus duḃ- 27
airt sé léi: Fan go mbeiḋ a sáiṫ ag an gclainn; óir
ní maiṫ an rud bia na clainne ṫógaint agus é ṫaḃairt
do sna gaḋaraiḃ. Aċ d'ḟreagair sise agus duḃairt: 28
Isead, a Ṫiġearna, óir iṫid na coileáin fé'n mbórd
an bia brisde a ṫuiteann ó'n gclainn. Agus duḃairt 29
seisean: Mar ġeall ar an ḃfocal san imṫiġ leat, tá
an deaṁan imṫiġṫe as t'inġin. Agus nuair a ċuaiḋ 30
sí abaile ċun a tiġe fuair sí a h-ingean 'n-a luiġe ar
a leabaiḋ, agus an deaṁan imṫiġṫe airti.

Agus ċuaiḋ sé amaċ airís a' críċiḃ Tuire, agus 31
ṫáinig sé trí Sídón go muir Ġaililí, tré lár críċe Deca-
polis. Agus tugadar ċuige duine a ḃí boḋar balḃ, 32
agus ḃíodar ag taṫant air a láṁ a ċur air. Agus 33
ṫóg sé leis i leiṫ-ṫaoiḃ é ó'n sluaġ, agus ċuir sé a
ṁéireana isteaċ 'n-a ċluasaiḃ, agus ċuir sé seile
amaċ agus ċuir sé an seile ar ṫeangain an duine,
Agus d'ḟéaċ sé suas ċun na ḃflaṫas agus dein sé 34
osna, agus duḃairt Eppeta, 'sé sin, Osgail. Agus, 35
láiṫreaċ, do h-osgalaḋ a ċluasa ḋó, agus do bogaḋ
an ceangal d'á ṫeangain, agus do labair sé go
cruinn, Agus d'órduiġ sé ḋóiḃ gan é d'innsint 36
d'aoinne. Aċ d'á méid a d'órduiġ sé ḋóiḃ é isead
is mó a d'innseadar é, Agus isead is mó a deineadar 37
iongna ḋé, agus a deirdís: Deineann sé gaċ níḋ
go maiṫ: tugann sé éisteaċt do'n ḃoḋar agus caint
do'n balḃ.

CAIBIDIOL VIII.

Bia ag Críost dá ṫaḃairt do ċeiṫre ṁíle duine. Raḋarc a ṫaḃairt do ḋall. An páis a ḃí ag Críost le fulang.

Insna laeṫiḃ sin airís, nuair a ḃí sluaġ mór ann 1
agus gan aon níḋ acu le n-iṫe, do ġlaoiḋ sé ċuige a

2 ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó: Tá truaġ agam
do'n tsluaġ, mar, féaċ, táid siad am' ḟoċair le trí
3 lá, agus ní'l aon rud le n-ite acu; Agus má ċuirim
abaile iad 'n-a dtrosgaḋ tuitfid siad ar an slíġ, óir
4 do ṫáinig cuid acu aḃfad. Agus d'ḟreagair a ḋeis-
giobuil é: Conus is féidir d'aoinne a ndóitin arán
5 a ṫaḃairt dóiḃ anso sa n-uaigneas? Agus d'ḟiaf-
ruiġ sé díoḃ: An 'mó bulóg aráin agaiḃ? Agus duḃ-
6 radar-san: Seaċt mbulóga. Agus d'órduiġ sé do'n
tsluaġ suiḋe síos ar an dtalaṁ; agus ṫóg sé na
seaċt mbulóga, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas, agus ḃris
sé an t-arán, agus ṫug sé d'á ḋeisgiobulaiḃ é le cur
7 os cóṁair na ndaoine, agus ċuireadar. Agus ḃí
iasga beaga acu, agus ḃeannuiġ sé iad, agus d'órduiġ
8 sé iad do ċur os cóṁair na ndaoine. Agus d'it-
eadar, agus ḃí a ndóitin mór acu. Agus ṫógadar an
9 bia briste do fágaḋ, seaċt gciseáin de. Agus
timpal ceiṫre ṁíle duine iseaḋ ḃí tar éis an ḃiḋ a
ċaiṫeaṁ; agus ċuir sé ċun siuḃail iad.

10 Agus ċuaiḋ sé láiṫreaċ ar bórd na luinge i n-aon-
ḟeaċt le n-a ḋeisgiobuil agus ṫáinig sé i dtriúċaiḃ Dal-
11 manúta. Agus d'imtiġ na Fairisínig amaċ agus
ċromadar ar aiġneas leis, 'gá iarraiḋ air cóṁarta ó
12 neaṁ a ṫaḃairt dóiḃ, ag baint trialaċ as. Agus dein
sé osna 'n-a spiorad, agus duḃairt sé: Cad ab áil
leis an tslioċt san ag lorg cóṁarta? Go deiṁin a
deirim liḃ, ní taḃarfar cóṁarta do'n tslioċt san.

13 Agus ċuir sé uaiḋ iad, agus ċuaiḋ sé ar bórd na
luinge arís agus d'imtiġ sé tar uisge.
14 Agus ḋearmadadar arán a ṫaḃairt leó, agus ní
15 raiḃ sa luing acu aċ aon ḃulóg aṁáin. Agus ṫug sé
foláraṁ dóiḃ agus duḃairt: Féaċaiḋ, agus seaċ-
16 naiḋ [1] giost na bFairisíneaċ agus giost Héróid. Agus
ḃíodar ag pléiḋ eatarṫa féin, 'gá ráḋ: Ní'l arán
17 againn. Agus ḃí a fios san ag Íosa agus duḃairt
sé leó: Cad é an pléiḋ seo agaiḃ toisg gan arán a
ḃeiṫ agaiḃ? Ná h-aiṫnigeann siḃ agus ná tuigeann
18 siḃ fós? An ḃfuil ḃúr gcroiḋe dall fós? An ḃfuil

[1] .i. feall na bFairisíneaċ

súile agaiḃ agus ná feiceann siḃ? An ḃfuil cluasa
oraiḃ agus ná h-airiġeann siḃ? [1] Nó an aṁlaiḋ náċ
cuiṁin liḃ? Nuair a ḃriseas na cúig bulóga do'n 19
ċúig ṁíle duine, an 'mó ciseán a ṫógaḃair de'n ḃia
ḃriste? Duḃradar-san: Ḋá ciseán déag. Agus 20
na seaċt mbulóga do'n ċeiṫre ṁíle, an 'mó ciseán a
ṫógaḃair? Agus duḃradar: Seaċt gciseáin. Agus 21
duḃairt sé leó: Conus ná tuigeann siḃ fós?

Agus ṫánadar go Betsaida; agus tugadar ċuige 22
dall, agus d'iarradar air láṁ a ċur air. Agus do 23
rug sé ar láiṁ ar an ndall, agus do rug sé as an
mbaile beag é, agus ċuir sé seile ar a ṡúiliḃ, agus
ċuir sé a ḋá láiṁ air, agus d'ḟiafraiġ sé ḋe an
ḃfeacaiḋ sé aon niḋ. Agus d'ḟéaċ an duine suas 24
agus duḃairt sé: Ċím daoine mar ḃeaḋ crainn agus
iad ag siuḃal. Ansan do ċuir sé a láṁ arís ar a 25
ṡúiliḃ, agus ċrom an duine ar ḟéaċaint suas, agus
mar sin ṫáinig raḋarc ḋó i dtreó go ḃfeacaiḋ sé
gaċ niḋ go soiléir. Agus ċuir sé an duine ċun a 26
tiġe féin agus duḃairt sé leis: Imṫiġ ċun do tiġe,
agus má ṫéiġeann tú isteaċ sa tsráid ná h-innis
d'aoinne.

Agus ċuaiḋ Íosa agus a ḋeisgiobuil sa ḃaile sin 27
Caesaraéa Pilippi, agus ar an sliġ ḋó do ċeistiġ sé
a ḋeisgiobuil agus duḃairt sé: [2] Dar leis na daoine
cé h-é mise? Agus d'ḟreagradar é agus duḃradar: 28
Eóin Baiste; agus dar le tuille, Elias; agus dar le
tuille, aon de sna fáiḋiḃ. Ansan duḃairt sé leó: 29
Aċ dar liḃ-se cé h-é me? Agus d'ḟreagair Peadar
agus duḃairt: Is tusa Críost. Agus tug sé foló- 30
raṁ ḋóiḃ gan a ḋ'innsint d'aoinne 'n-a ṫaoḃ.

Agus ċrom sé ar a teagasg ḋóiḃ nár ḃfoláir do 31
Ṁac an Duine mórán d'ḟulang, agus na seanóirí 'ġá
ḟéanaḋ, agus uaċtaráin na sagart, agus na Sgríḃne-
óirí; agus go gcurfaí ċun báis é, agus tar éis trí lá
go n-eireóċaḋ sé ó'n mbás. Agus do labair sé an 32
ċaint go soiléir. Agus do rug Peadar air agus do
ċrom sé ar ċur 'n-a ċoinniḃ. Aċ d'iompuiġ seisean 33
agus d'ḟéaċ sé ar a ḋeisgiobulaiḃ, agus do labair sé

[1] *Supra* vi 41. [2] Lúc. ix. 18.

go bagarṫaċ le Peadar, agus duḃairt sé: Imṫiġ lar-
tiar díom, a Ṡátain, óir ní h-iad na neiṫe a ḃaineann
le Dia is mian leat, aċ na neiṫe a ḃaineann le daoine.
34 Agus ġlaoiḋ sé ċuige na daoine agus a ḋeisgiobúil
i n-aonfeaċt, agus duḃairt sé leó: [1] Má's mian le
h-aoinne mise do leanṁaint, séanaḋ sé é féin, agus
35 glacaḋ sé ċuige a ċros, agus leanaḋ sé mé. Óir, an
t-é gur mian leis a anam do ṡaoraḋ, caillfiḋ sé a
anam; agus an t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa agus
36 ar son an tsoisgéil, saorfaiḋ sé a anam. Mar, cad
é an tairḃe do ḋuine an saoġal go léir a ḃuaċtaint
37 má ċailleann sé a anam féin? Nó cad í an ṁalairt
38 a ḋéanfaiḋ duine ar a anam? Óir an t-é go mbeiḋ
náire air mar ġeall orm-sa agus ar mo ḃréiṫre
i láṫair an tsleaċta so atá aḋaltranaċ peacaṁail,
beiḋ náire ar Ṁac an Duine uime sin nuair a ṫioc-
faiḋ sé i nglóire a Aṫar i ḃfoċair na n-aingeal
39 naoṁṫa. Agus duḃairt sé leó: Go deiṁin a deirim
lib, tá cuid d'á ḃfuil 'n-a seasaṁ anso agus ní ḃlais-
fid siad an bás go ḃfeicfid siad ríġeaċt Dé ag
teaċt i gcóṁaċt.

CAIBIDIOL IX.

An t-Aṫarú gné ar Ċríost. Deaṁain balba aige dá gcur amaċ as daoine. Úṁaluiġeaċt aige dá teagasg. 7 sgannal do ṡeaċnaḋ.

1 Agus i gceann sé lá do ṫóg Íosa leis Peadar agus
Séamus agus Eóin agus do ṡeól sé iad, 'n-a n-aonar,
suas ar ċnoc árd, fé leiṫ, agus d'aṫruiġ a ḋealḃ os
2 a gcóṁair. Agus ḃí a ċuid éadaiġ ag taitneaṁ cóṁ
geal le sneaċta, ar ċuma ná féadfaḋ aon úcaire ar
3 talaṁ iad do ġealaḋ. Agus do taisbeánaḋ dóiḃ
4 Elias agus Maois agus iad ag caint le h-Íosa. Agus
d'ḟreagair Peadar agus duḃairt sé le h-Íosa: A
Ṁaiġistir, is maiṫ an ḃail orainne beiṫ anso; agus
leig dúinn trí puible déanaṁ anso, pubal duit-se,

[1] Maiṫ. x. 38; xvi. 24.

agus pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias. Óir ní 5
ḟeidir sé cad a ḃí aige d'á ráḋ, mar ḃíodar sgann-
ruiġṫe le h-eagla. Agus táiniġ sgamal agus ċlú- 6
duiġ sé iad agus táiniġ guṫ as an sgamal a duḃairt:
Is é seo mo Ṁac ró-ionṁuin: éistiḋ leis. Agus, láiṫ- 7
reaċ, d'ḟéaċadar 'n-a dtimpal agus ní ḟeacadar aoinne
a tuille aċ Íosa aṁáin 'n-a ḃfoċair. Agus ag teaċt 8
anuas dóiḃ ó'n gcnoc, tug Íosa foláraṁ dóiḃ gan an
radarc a ċonacadar a ḋ'innsint d'aoinne go dtí go
mbeaḋ Mac an Duine eiriġṫe ós na marḃ. Agus 9
ċoimeádadar an focal san eatarṫa 'gá ḟiafraiġe
d'á ċéile cad é a ḃriġ sin, go mbeaḋ sé eiriġṫe ós
na marḃ.

Agus ċuireadar ceist ċuige, agus duḃradar: 10
[1] Cad ċuige, má 'seaḋ, go ndeir na Fairisínig agus na
Sgríḃneóirí náċ foláir Elias do teaċt ar dtúis? Agus 11
duḃairt sé leó 'gá ḃfreagraḋ: Nuair a ṫiocfaiḋ
Elias ar dtúis cuirfiḋ sé gaċ níḋ 'n-a ċeart arís;
agus conus mar atá [2] sgríoḃṫa i dtaoḃ Ṁic an Duine,
go ḃfuilingeóċaḋ sé mórán agus go dtaḃarfai
tarcuisne dó. Aċ deirim-se liḃ-se go dtáiniġ 12
Elias ċeana féin, agus gur imreadar a dtoil air, mar
atá sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ.

Agus táiniġ sé ċun a ḋeisgiobul, agus ċonaic sé 13
sluaġ mór 'n-a dtimpal agus na Sgríḃneóirí ag aiġ-
neas leó. Agus, láiṫreaċ, nuair a ċonaic na daoine 14
go léir Íosa táiniġ sgannra orṫa agus uaṫḃás, agus do
riṫeadar ċuige agus d'ḟáilṫiġeadar roiṁis. Agus
d'ḟiafraiġ sé díoḃ: Cad é an ceisdiúċán é seo atá 15
eadraiḃ? Agus d'ḟreagair duine de'n tsluaġ agus 16
duḃairt sé: A Ṁáiġistir, tugas liom anso ag triall
ort mo ṁac, mar tá deaṁan balḃ ann. Agus pé ball 17
'n-a mbeireann sé é bíonn sé 'gá ċaiteaṁ, agus cúḃar
leis, agus a ḟiacala ag díoscán, agus é d'á ṡnaoi amaċ.
Agus d'iarras ar do ḋeisgiobulaiḃ é ċur amaċ, agus
níor ḟéadadar é. Agus d'ḟreagair seisean agus duḃ- 18
airt: Ó, a ṡlioċt gan creideaṁ, cad é an faid a ḃeiḋ
mé eadraiḃ? Cad é an faid a ḋ'ḟuilingeóċad liḃ?
Tugaiḋ ċúġam-sa é. Agus tugadar ċuige é. Agus 19

[1] Mal. iv. 5. [2] Isaias liii. 3, 4.

ċóṁ luaṫ agus ċonaic sé é d'oibriġ an deaṁan ann,
agus tuit sé ar an dtalaṁ 'ġá iomlosg féin agus
20 cúbar leis. Agus d'ḟiafraiġ sé de'n aṫair: Cad é
an fad aimsire atá ó ṫárla so dó? Agus duḃairt
21 seisean: Ó ḃí sé 'n-a leanḃ; Agus is minic a ċaiṫ sé
sa teine é, agus sa n-uisge, ċun é ṁarḃú; aċ má tá
sé ar do ċumas i n-aon ċor, dein trócaire orainn
22 agus fóir orainn. Agus duḃairt Íosa leis: Má's
féidir leat creideaṁaint, tá gaċ níḋ ar ċumas an t-é a
23 ċreideann. Agus, láiṫreaċ, do sgread aṫair an
ḃuaċalla, agus na deóra leis: Creidim, a Ṫiġearna:
24 fóir m'easba creidiṁ. Agus nuair a ċonaic Íosa an
tsluaġ ag cruinniú do smaċtuiġ sé an ainsprid
truailliġṫe, agus duḃairt: A ainsprid ḃoḋar, ḃalḃ,
órduiġim duit imṫeaċt amaċ as san, agus gan teaċt
25 isteaċ ann airís. Agus do sgread sé, agus d'oibriġ
sé é go h-ana-ḋian, agus d'imtiġ sé amaċ as; agus
ḃí sé mar a ḃeaḋ sé marḃ, i dtreó go nduḃairt a lán:
26 Tá sé marḃ. Aċ do rug Íosa ar láiṁ air, agus do
27 ṫóg sé suas é; agus d'éiriġ sé. Agus nuair a ċuaiḋ
sé isteaċ sa tiġ d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil dé, a gan
ḟios: Cad 'n-a ṫaoḃ nár ḟéadamair-ne é ċur amaċ?
28 Agus duḃairt sé leó: Ní féidir do'n sórd san dul amaċ
le h-aon níḋ aċ le h-úrnuiġṫe agus le trosgaḋ.

29 Agus d'imtiġeadar ó'n áit sin, agus ċuadar tríḋ
an nGaillilí; agus níor ḃ'áil leis a ḟios a ḃeiṫ ag
30 aoinne. Agus ḃí sé ag teagasg a ḋeisgiobul, agus
'ġá ráḋ leó: Taḃarfar Mac an Duine i láṁaiḃ
daoine, agus cuirfid siad ċun báis é, agus tar éis
31 a ṁarḃuiġṫe eireóċaiḋ sé an tréas lá. Aċ níor
32 tuigeadar an ċaint, agus ḃí sgáṫ orṫa é ċeistiú. Agus
ṫánadar go Capharnaum. Agus nuair a ḃíodar sa
tiġ d'ḟiafraiġ sé díoḃ: Cad a ḃí ar siuḃal agaiḃ
33 san ḃóṫair? Agus níor laḃradar; óir ḃíodar ag
díospóireaċt, san ḃóṫair, féaċaint cé 'cu díoḃ ba
ṁó.

34 Agus do ṡuiḋ sé, agus ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag,
agus duḃairt sé leó: Má's mian le h-aoinne ḃeiṫ
i n-ḟear tosaiġ, isé a ḃeiḋ ar deire ar fad, agus 'n-a
35 seirḃíseaċ ag các. Agus do rug sé ar leanḃ, agus

ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ é i láir baill eatarṫa; ansan do
tóg sé an leanḃ i n-a uċt agus duḃairt sé leó: An 36
t-é a ġlacfaiḋ am' ainim-se leanḃ mar an leanḃ so,
is mise a ġlacann sé; agus an t-é a ġlacfaiḋ mise,
ní mise a ġlacann sé, aċ an t-é a ċuir uaiḋ mé.

Agus d'ḟreagair Eóin é, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, 37
ċonacamair duine ag cur deaṁan amaċ ad' ainim-se,
aċ ní gaḃann an duine sin linne, agus do ċoisgeamair
é. Agus duḃairt Íosa [leis]: Ná coisgiḋ é; [1] mar 38
ní'l aon duine a ḋéanfaḋ míorḃuilt am' ainim-se agus a
ḋ'ḟéadfaḋ droċ-ḟocal a ráḋ orm go luat. Óir, an 39
t-é ná fuil i nḃúr gconniḃ tá sé liḃ.

Óir, aoinne taḃarfaiḋ le n-ól daoiḃ, am' ainim-se, 40
ó's le Críost siḃ, fiú cupán uisge, go deiṁin a
deirim liḃ, ní ḃeiḋ sé gan a tuarasdal. Agus 41
aoinne taḃarfaiḋ droċ-ṡampla do ḋuine de'n
ṁuintir ḃeag so a ċreideann ionam-sa, b'ḟearra ḋó
dá gcurtí bró ṁuilinn ar a ṁuineál agus é ċaiteaṁ sa
ḃfarraige.

Agus má tugann do láṁ sgannal duit, gearr 42
anuas ḋíot í; óir is fearra duit dul isteaċ sa ḃeata
ar leat-láiṁ 'ná dul, agus dá láiṁ ort, isteaċ
i n-ifreann, sa teine náċ féidir a ṁúċaḋ, An áit ná 43
h-éagann an piast acu, agus ná múċtar an teine.
Agus má tugann do ċos sgannal duit, dein í ġearraḋ 44
ḋíot; is maiṫ an rud dul go beata ṡíoruiḋe agus tu
bacaċ, seaċas tu ċur go h-ifreann na teine gan
ṁúċaḋ, agus do ḋá ċois agat, [2] An áit ná h-éagann 45
an piast acu, agus ná múċtar an teine. Agus má 46
tugann do ṡúil sgannal duit, strac amaċ í; is maiṫ
an ṁaise ḋuit dul go flaṫas Dé ar leat-ṡúil seaċas
tu ċur go h-ifreann na teine, agus dá ṡúil ionat,
An áit ná h-éagann an piast acu, agus ná múċtar an 47
teine. [3] Óir sáilfar gaċ n-aon le teine, agus sáil- 48
far gaċ íoḋbirt le salann. Is maiṫ an rud salann; 49
aċ má ḃíonn an salann leaṁ cad leis go nḋéanfaiḋ
siḃ deiġḃlasta é? Bíoḋ an salann ionaiḃ, agus
bíoḋ an tsíoṫċáin eadraiḃ.

[1] I Cor. xii. 3. [2] Isáias lxvi. 24. [3] Lebit. ii. 13.

CAIBIDIOL X.

Níḋ dosgaoilte an pósaḋ. Níḋ contabartaċ an saiḋḃreas.
Árdṁian ċlainne Sebedé. Raḋarc á ṫabairt do ḋall.

1 Agus d'ḟág sé an áit sin, agus ṫáinig sé go crío-
ċaib Iúdaéa, lastall de'n Iórdan, agus bailiġ na
daoine ċuige arís. Agus mar ba ġnáṫ leis, do ṫea-
2 gaisg sé arís iad. Agus ṫáinig na Fairisínig agus
ċuireadar an ċeist ċuige, 'ġá ṫriall: An dleaġtaċ do
3 ḋuine a ḃean pósta do ċur uaiḋ? Agus 'ġá ḃfrea-
graḋ duḃairt sé: Cad a d'órduiġ Maois daoiḃ?
4 Agus duḃradar: [1] Do ċeaduiġ Maois litir imṫ-
5 eaċta do sgrí ḋi agus í ċur ċun siuḃail. Agus d'ḟrea-
gair Íosa agus duḃairt leó: Mar ġeall ar ḋúire
ḃúr gcroiḋe isead do sgríḃ sé an aiṫne sin daoiḃ-se.
6 I dtúsaċ, áṁṫaċ, [2] do ċruṫuiġ Dia iad firean agus
7 baineann: Mar ġeall air sin [3] fágfaiḋ duine a aṫair
agus a ṁáṫair, agus claoiḋfiḋ sé le n-a ṁnaoi,
8 [4] Agus beiḋ siad 'n-a mbeirt i n-aon ḟeóil: I gcás
9 náċ dá ḟeóil iad feasda aċ aon ḟeóil aṁáin. Dá
ḃriġ sin, an níḋ a ċeangail Dia ná sgaoileaḋ duine é.
10 Agus 'n-a ḋiaiḋ san, sa tiġ, do ċeistiġ a ḋeisgio-
11 buil é ar an níḋ gcéadna; Agus duḃairt sé leó: Aon
duine ċuirfiḋ uaiḋ a ḃean agus do pósfaiḋ bean eile,
12 deineann sé adaltranas 'n-a coinniḃ. Agus má
ċuireann bean a fear uaiṫi agus fear eile do pósaḋ,
deineann sí adaltranas.
13 Agus ḃíodar ag tabairt na leanḃ ċuige ċun go
gcuirfeaḋ sé a láṁ orta. Agus ḃí na deisgiobuil
14 ag cosg na ndaoine a ḃí 'ġá dtabairt ċuige. Agus
ċonaic Íosa iad, agus ġlac sé díombáḋ, agus duḃairt
sé leó: Leigiḋ ċúġam na leanḃaí, agus ná bíḋiḋ ġá
15 gcosg, óir is d'á leitéidí sin flaṫas Dé. Go deiṁin
a deirim liḃ, an t-é ná glacfaiḋ ríġeaċt Dé ar nós
16 leinḃ, ní raġaiḋ sé isteaċ ann. Agus do ġlac sé
ċuige in' uċt iad, agus ċuir sé a láṁa orta, agus
beannuiġ sé iad.

[1] Deut. xxiv. 1. [2] Gen. i. 27.
[3] Gen. ii. 24; 1 Cor. vii. 10. [4] 1 Cor. vi. 16.

Agus ċuaiḋ sé amaċ ar an mbótar, agus do riṫ 17
duine ċuige agus ċaiṫ sé é féin ar a ġlúinib 'n-a
láṫair, agus d'ḟiafraiġ sé ḋe: A Ṁáiġistir ṁaiṫ, cad
a ḋéanfad ionus go mbeaḋ an beata ṡíoruiḋe agam?
Agus dubairt Íosa leis: Cad ċuige ḋuit maiṫ do 18
ṫabairt orm? Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin.* Is eól 19
duit na h-aiṫeanta: [1] Ná dein drúis, Ná dein marḃú,
Ná dein guid, Ná dein fiaḋnaise ḃréige, Ná dein feall,
Tabair onóir do t'aṫair agus do d'ṁáṫair. Agus 20
d'ḟreagair an duine agus dubairt sé: A Ṁáiġistir,
táid na neiṫe sin go léir coimeádta agam ó m'óige.
Ansan d'ḟéaċ Íosa air, agus tug sé grá ḋó, agus 21
dubairt sé leis: Tá aon níḋ aṁáin i n-easnaṁ ort:
imṫiġ agus díol a bfuil agat agus tabair dos na
boċtaib é, agus beiḋ saiḋḃreas ar neaṁ agat; agus
tar agus lean mise. Agus do ċuir an ċaint sin 22
buairt ar an nduine, agus d'imṫiġ sé fé ḃrón; mar
duine ab eaḋ é go raib a lán saiḋḃris aige.

Agus d'ḟéaċ Íosa 'n-a ṫimpal agus dubairt sé le 23
n-a ḋeisgiobuil: Náċ deacair do luċt saiḋḃris dul
isteaċ i ríġeaċt Dé! Agus do ċuir a ċaint uaṫbás 24
ar na deisgiobuil. Aċ d'ḟreagair Íosa arís, agus
dubairt sé leó: A ċlann ó, náċ deacair do ḋaoine
go bfuil a muiniġin a' saiḋḃreas dul isteaċ i ríġeaċt
Dé! Is usa do ċamal dul tré ċró snáṫaide 'ná do 25
ḋuine saiḋḃir dul isteaċ i ríġeaċt Dé. Agus is 26
aṁlaiḋ a ṁéaduiġ an iongna orṫa, agus dubradar
eatarṫa féin: Má seaḋ cé ḟéadfaiḋ dul saor? Agus 27
d'ḟéaċ Íosa orṫa, agus dubairt: Ní'l san ar ċumas
daoine, aċ tá sé ar ċumas Dé; óir is féidir le Dia
gaċ níḋ a ḋéanaṁ.

Agus do ċrom Peadar ar a ráḋ: Féaċ, d'ḟágamair- 28
ne gaċ aon rud agus do leanamair tusa. Agus 29
d'ḟreagair Íosa agus dubairt. Go deiṁin adeirim-
se lib-se, níl aon duine a ḋ'ḟágfaiḋ a tiġ, ná a ḋriṫ-
áraċa, ná a ḋriféaraċa, ná a aṫair ná a ṁáṫair, ná a

[1] Exod. xx. 13.

* Ver. 18. "Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin," .i. ní maiṫ aoinne ann féin, go h-iomlán, agus 'n-a ḃiṫinn féin, aċ Dia aṁáin. Má's maiṫ aon duine is tré ṁaiṫeas Dé is maiṫ é.

ċlann, ná a ċuid talaiṁ, ar mo ṡon-sa agus ar son
30 an tsoisgéil, Ná faiġiḋ a ċéad oiread sa n-aimsir
seo anois, tiġte, agus driṫáraċa agus driféaraċa,
agus máiṫreaċa, agus clann, agus talaṁ, mar aon
le cráḋ; agus an ḃeaṫa ṡíorruiḋe sa tsaoġal atá le
31 teaċt. Óir [1] beiḋ mórán d'á ḃfuil ar tusaċ ar
deire, agus d'á ḃfuil ar deire ar tusaċ.

32 Agus ḃíodar ar an sliġ ag dul suas go Ierúsalem;
agus ḃí Íosa rómpa amaċ, agus ḃí iongna orṫa, agus
ḃíodar ag teaċt 'n-a ḋiaiḋ agus eagal orṫa. Agus
do ṫog sé an dáréag arís, agus ċrom sé ar a d'inn-
33 sint dóiḃ cad a ḃí le tuitim amaċ dó: Féaċ, táimíd
ag dul suas go Ierúsalem, agus taḃarfar Mac an
Dúine suas d'uaċtaránaiḃ na sagart, agus do sna
Sgríḃneóiriḃ, agus dos na seanóiriḃ, agus daorfaid
siad ċun báis é, agus taḃarfaid siad suas do sna
34 geintiḃ é; Agus déanfaid siad magaḋ faoi, agus
caiṫfid siad seilí air, agus sgiúrsálfaid siad é,
agus marḃóċaid siad é; agus eireóċaiḋ sé arís an
tríṁaḋ lá.
35 Agus táinig ċuige Séamus agus Eóin, clann Sebedé,
agus duḃradar: A Ṁáiġistir, is mian linn go ndéan-
36 fá dúinn pé níḋ a d'iarrfimíd ort. Agus dubairt
seisean leó: Cad ba ṁaiṫ liḃ a déanfainn daoiḃ?
37 Agus duḃradar-san: Taḃair dúinn go suiḋfeaḋ
duine againn ar do láiṁ deis, agus an duine eile ar
38 do láiṁ ċlé, ad' ġlóire. Dubairt Íosa leó, áṁtaċ: Ní
h-eól daoiḃ cad tá agaiḃ 'á iarraiḋ. An féidir liḃ
an ċailís a d'ól atá agam-sa 'á d'ól, nó siḃ a bais-
teaḋ sa ḃaisteaḋ seo i n-a ḃfuilim-se am' ḃaisteaḋ?
39 Agus duḃradar: Is féidir. Agus dubairt Íosa leó:
Is fíor go n-ólfaiḋ siḃ an ċailís atá agam-sa d'á ól,
agus go mbaistfar siḃ sa ḃaisteaḋ 'n-a mbaistear
40 mise: Aċ suiḋe ar mo deis nó ar mo ċlí, ní h-agam
atá san a taḃairt daoiḃ, aċ do'n ṁuintir go ḃfuil
sé ceapaiṫe dóiḃ.
41 Agus nuair airiġ an deiċniúḃar é tosnuiġ fearg ar
42 teaċt orṫa ċun Séamuis agus ċun Eóin. Aċ do

[1] Maiṫ. xix. 30.

ġlaoiḋ Íosa ċuige iad agus duḃairt sé leó: [1] Ċionn
siḃ, an ṁuintir a saṁluiġtear a ḃeiṫ os cionn na
ngeinte, go mbíonn smaċt acu orṫa, agus tá cóṁaċt
agá bpriúnsaiḃ os a gcionn. Ní mar sin, áṁṫaċ, 43
daoiḃ-se, aċ an t-é gur mian leis beiṫ os bur gcionn.
beiḋ sé 'n-a ḟeirbíseaċ agaiḃ; Agus an t-é gur mian 44
leis beiṫ ar tosaċ eadraiḃ, beiḋ sé ag friotálaṁ ar
gaċ aoinne. Óir níor ṫáinig Mac an Duine ionus 45
go ndéanfaí friotálaṁ air, aċ ionus go ndéanfaḋ sé
friotálaṁ, agus ċun go dtaḃarfaḋ sé a anam féin
mar ċeannaċ ar a lán daoine.

Agus ṫánadar go Iericó. Agus nuair a ḃí sé féin 46
agus a ḋeisgiobuil ag dul amaċ a' Iericó agus mórán
daoine i n-aonḟeaċt leó, ḃí an dall, Bar-Timéus,
mac Timéi, 'n-a ṡuiḋe i n-aice an ḃóṫair agus é a
d'iarraiḋ déarca. Agus nuair airiġ sé gur b'é Íosa 47
Nasareit a ḃí ann, ċrom sé ar ġlaoḋaċ agus ar a ráḋ:
A Íosa, a Ṁic Dáiḃid, dein trócaire orm. Agus ḃí 48
a lán daoine ag bagairt air éisteaċt. Aċ b'ṡin mar
ba ṁó a ġlaoiḋ seisean: A Ṁic Dáiḃid, dein trócaire
orm. Agus do stad Íosa, agus duḃairt sé glaoḋaċ 49
ar an nduine. Agus ġlaoḋadar ar an ndall agus
duḃradar leis: Glac misneaċ; eiriġ; Tá sé ag
glaoḋaċ ort. Agus ċaiṫ sé ḋe a ḃrat agus do ṗreab 50
sé 'n-a ṡuiḋe, agus ṫáinig sé ag triall ar Íosa; Agus 51
d'ḟreagair Íosa, agus duḃairt sé: Cad ba ṁaiṫ leat
a ḋéanfainn duit? Agus duḃairt an dall: Raḋarc
a ṫaḃairt dom, a Ṫiġearna. Agus duḃairt Íosa leis: 52
Imṫiġ leat, do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu. Agus ḃí
raḋarc aige láiṫreaċ, agus do lean sé é sa tslíġ.

CAIBIDIOL XI.

Críost do ḋul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin asail. An eascaine aige á ċur ar an gcrann fíge a ḃí seasg, agus na daoine a ḃí ag díol agus ag ceannaċ dá dtiomáint amaċ as an dteampul aige.

Agus nuair a ṫánadar i n-aice Ierúsaleim agus 1
Betánia ag Cnoc na n-Ola-ċrann, ċuir sé ċun siuḃail

[1] Lúc xxii. 25.

beirt d'á ḋeisgiobulaiḃ, Agus duḃairt sé leó:
2 Téiġiḋ do'n ḃaile úḋ tall os ḃúr gcóṁair, agus nuair
a raġaiḋ siḃ isteaċ ann ġeoḃaiḋ siḃ ann ceangailte,
searraċ nár ṡuiḋ aon duine riaṁ fós air; sgaoiliḋ é,
3 agus tugaiḋ ċúġam é. Agus má deir aoinne liḃ, Cad
é sin agaiḃ 'á ḋéanaṁ? abraiḋ: Teastuiġeann sé ó'n
dTiġearna; agus leigfiḋ sé liḃ é, gan stad, anso.
4 Agus d'imṫiġeadar, agus fuaradar an searraċ
ceangailte ag dorus, ar an dtaoḃ amuiġ, i gcóṁrac
5 dá sliġe; agus do sgaoileadar é. Agus duḃairt
cuid d'á raiḃ 'n-a seasaṁ ann: Cad ab áil liḃ ag
6 sgaoileaḋ an tsiorraiġ? Agus duḃradar-san leó
mar a d'órduiġ Íosa dóiḃ; agus do leigeadar leó é.
7 Agus ṫugadar an searraċ ag triall ar Íosa, agus
ċuireadar a mbrait anuas air, agus do ṡuiḋ sé air.
8 Agus do leaṫ a lán de sna daoine a mbrait ar an
sliġ; agus ḃain tuille acu géaga de sna crannaiḃ
9 agus do leaṫadar ar an sliġ iad. Agus an ṁuintir
a ḃí ar tosaċ agus ar deire ḃíodar ag liúiriġ, agus
deiridís: [1] Hósanna. Is beannuiġṫe an t-é atá ag
10 teaċt i n-ainim an Tiġearna. Is beannuiġṫe ag
teaċt an ríġeaċt so ár n-aṫar Dáiḃid. Hósanna ins
11 na flaṫais is airde. Agus do ċuaiḋ Íosa isteaċ
i n-Ierúsalem agus isteaċ sa teampul; agus d'ḟéaċ
sé n-a ṫimpal ar gaċ niḋ, agus nuair a ḃí an tráṫ-
nóna ann ċuaiḋ sé féin agus an dáréag amaċ go
Betánia.
12 Agus an lá n-a ḋiaiḋ san, agus iad ag teaċt ó
13 Ḃetánia, ḃí ocras air. Agus ċonaic sé, aḃfad uaiḋ,
crann fige agus duilleaḃar air, agus táinig sé ag
féaċaint an ḃfaġaḋ sé aon niḋ air. Agus nuair a
táinig sé ni ḃfuair sé aon niḋ air aċ na bileóga, mar
14 ni raiḃ aimsir na ḃfígí tagaiṫe. Agus d'ḟreagair sé
agus duḃairt sé leis an gcrann: Ar so amaċ go bráṫ
airís nár itiḋ duine toraḋ uait-se. Agus d'airiġ
a ḋeisgiobuil é.
Agus ṫánadar go Ierúsalem. Agus nuair a ċuaiḋ
sé isteaċ sa teampul do ċrom sé ar an muintir a
15 ḃí ag díol agus ag ceannaċ ann do ċomáint amaċ

[1] Salm cxvii 26.

ar, agus ar na bórdaiḃ a leagaḋ ar luċt an airgid do
ṡóinseáil, agus ar na caṫaoireaċa do leagaḋ ar luċt
na gcolúr a ḋíol. Agus ní laṁálfaḋ sé d'aoinne 16
árṫaċ a ḃreiṫ leis tríd an dteampul. Agus ḃí sé 17
ag teagasg, agus duḃairt sé leó: Ná fuil sgríoḃṫa:
[1] Taḃarfar tiġ ċun úrnuiġṫe do sna geintiḃ go léir
ar mo ṫiġ-se? Aċ tá cuiniġéar biṫeaṁnaċ déanta
agaiḃ-se de. Agus ḃí uaċtaráin na sagart agus na 18
Sgríḃneóirí ag éisteaċt leis, agus ḃíodar ag maċt-
naṁ féaċaint conus a ṫiocfaidís ar é ṁarḃú; óir ḃí
eagla acu roimis, mar ḃí na daoine go léir ag déanaṁ
iongna d'á ṫeagasg.

Agus nuair a ṫáinig an tráṫnóna d'imṫiġ sé amaċ 19
as an gcaṫair.

Agus nuair a ḃíodar ag gaḃáil ṫar an áit ar maidin 20
ċonacadar an crann fíge agus é feóċta go préaṁa-
ċaiḃ. Agus ċuiṁnig Peadar, agus duḃairt sé leis: 21
A Ṁáiġistir, an crann fíge gur ċuiris an ṁallaċt air,
féaċ, tá sé feóċta. Agus d'ḟreagair Íosa agus 22
duḃairt sé leó: Bíoḋ creideaṁ Dé agaiḃ. Go 23
deiṁin a deirim liḃ, an t-é a déarfaiḋ leis an gcnoc
so: Tógtar tu agus caiṫtear sa ḃfarraige ṫu, agus ná
staonfaiḋ sé 'n-a ċroiḋe, aċ go gcreidfiḋ sé go ndéan-
far an rud adeir sé, déanfar é ḋó. Deirim liḃ d'á 24
ḃríġ sin: An uile rud ar doṁan a ḃeiḋ agaiḃ 'á iar-
raiḋ i nḃúr n-úrnuiġṫe, creidiḋ go ḃfaġaiḋ siḃ é agus
ġeoḃaiḋ siḃ é. Agus nuair a stadfaiḋ siḃ ċun 25
úrnuiġṫe ḋéanaṁ, má ḃíonn aon níḋ agaiḃ i gcoinniḃ
aoinne, maiṫiḋ dó é; ionus go maiṫfeaḋ búr
n-Aṫair atá ins na flaṫais búr bpeacaí ḋaoiḃ-se. Agus 26
mura maiṫfiḋ siḃ-se, ní lúġa 'ná mar a ṁaiṫfiḋ búr
n-Aṫair atá ins na flaṫais búr bpeacaí ḋaoiḃ-se.

Agus ṫánadar arís go Ierúsalem. Agus nuair a 27
ḃí sé ag siuḃal istiġ sa teampul ṫáinig ċuige uaċ-
taráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus na sean-
óirí, Agus duḃradar leis: Cad é an t-úġdarás atá 28
agat ċun na neiṫe seo do ḋéanaṁ? agus cé ṫug duit
an t-úġdarás ċun iad a ḋéanaṁ? Agus d'ḟreagair 29

[1] Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11.

Íosa iad agus duḃairt: Cuirfead-sa, leis, aon ceist
aṁáin ċúgaiḃ-se, agus tugaiḋ freagra orm, agus
ansan neósfad-sa ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá
30 agam ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ. An baisteaḋ a ḋein
Eóin ar ḃ' ó neaṁ é nó ó ḋaoine? Tugaiḋ freagra
31 orm. Aċ do ċromadar ar ṁaċtnaṁ 'n-a n-aigne,
agus duḃradar: Má deirimíd gur ḃ' ó neaṁ é, déar-
faiḋ sé, Cad 'n-a ṫaoḃ, má 'seaḋ, nár ċreideaḃair
32 é? Agus má deirimíd gur ḃ' ó ḋaoine é, is baoġal
dúinn an pobul; óir, dar leis na daoine, fáiḋ dáiri-
33 riḃ ab eaḋ Eóin. Agus d'ḟreagradar agus duḃ-
radar le h-Íosa: Ní feadramair. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-sa
ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá agam ċun na neiṫe
seo ḋéanaṁ.

CAIBIDIOL XII.

Parabal an ḟíonġuirt agus an luċt saoṫruiġṫe. Ceart Ċéasair ċun na cánaċ. Na Sadducíniġ i bpúnc. An ċéad aiṫne; cianóg na baintríġe.

1 Agus do ċrom sé ar labairt leó i solaoidiḃ: [1] Do
ċuir duine ḟíonġort, agus ḋein sé fál 'n-a tiompal,
agus ḋein sé clais ann ċun an ḟíona do ḃrúṫ, agus
ċuir sé suas túr ann, agus do ċuir sé é ċun luċt
2 saoṫruiġṫe, agus d'imṫiġ sé i gcéin. Agus nuair a
ṫáiniġ an t-am ċuir sé seirḃíseaċ ag triall ar an luċt
saoṫruiġṫe ċun toraḋ an ḟíonġuirt d'ḟáġail ó'n luċt
3 saoṫruiġṫe. Agus do rugadar ar an seirḃíseaċ,
agus ġaḃadar air, agus ċuireadar ċun siuḃail folaṁ
4 é. Agus arís ċuir sé ċúca seirḃíseaċ eile; agus do
ġoineadar é sin, sa ċeann, agus tugadar tarcuisne
5 ḋó. Agus arís ċuir sé seirḃíseaċ eile ag triall
orta: agus do ṁarḃuiġeadar é féin; agus mórán
6 eile; do ġaḃadar ar cuid acu, agus do ṁarḃuiġeadar
cuid acu. Aċ do ḃí aige aon ṁac aṁáin, ró-ḋílis;
agus ċuir sé é sin ċúca sa deire, agus duḃairt sé

[1] Isáias v. 1.

Taḃarfaiḋ siad urraim dom' ṁac. Aċ duḃairt an 7
luċt saoṫruiġṫe le n-a ċéile: Siḋé an t-oiġre; téa-
nam, cuirimís ċun báis é, agus beiḋ an oiġreaċt
againn. Agus do rugadar air, agus do ċuireadar 8
ċun báis é, agus ċaiteadar lasmuiġ de'n ḟíonġort é.
Cad a ḋéanfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt sin? Tioc- 9
faiḋ sé agus déanfaiḋ sé díbeirt ar an luċt saoṫ-
ruiġṫe sin agus taḃarfaiḋ sé an fíonġort d'á malairt.

Agus an aṁlaiḋ nár léiġeaḃair an sgrioptúir seo, 10
[1] An ċloċ ná glacfaḋ na saoir, isí atá 'n-a cloiċ ċinn
cúinne; isé an Tiġearna do ḋein an níḋ sin, agus is 11
iongantaċ é i n-ár súiliḃ-ne? Agus ḃíodar a d'iar- 12
raiḋ beirṫe air, aċ ḃí eagla acu roimis an bpobul;
óir ḃí fios acu gur ċúca féin a ḃí sé sa tsoluiḋ sin.
Agus d'ḟágadar é agus d'imṫiġeadar.

Agus ċuireadar ċuige cuid de sna Fairisínig agus 13
de ṁuintir Héróid ċun buntáiste ḃreiṫ air 'n-a ċaint.
Agus tánadar ċuige agus duḃradar leis: A Ṁáiġ- 14
istir, is eól dúinn gur duine fírinneaċ tu, agus ná
fuil beann agat ar aoinne; mar ní ḟéaċann tú ċun
gnúise aon duine, aċ slíġ Dé do ṁúineaḋ do réir
fírinne. An dleaġtaċ cíos a ḋíol le Caesar nó gan
a ḋíol? An dtaḃarfam é nó an gcoimeádfam é?
Aċ do ċonaic sé an feall a ḃí ionta, agus duḃairt sé 15
leó: Cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ am' ḃraṫ? Tugaiḋ
ċugam píosa airgid go ḃfeiceaḋ é. Agus tugadar 16
ċuige é. Agus duḃairt sé leó: Cé leis an íoṁáiġ seo
agus an sgríḃinn seo? Duḃradar leis: Le Caesar.
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: [2] Tugaiḋ, 17
d'á ḃríġ sin, do Ċaesar na neiṫe is le Caesar, agus do
Ḋia na neiṫe is le Dia.

Ansan ṫáinig ċuige na Sadducínig, daoine a ḟéan- 18
ann aiseirġe na marḃ, agus ċuireadar ceist ċuige
agus duḃradar; A Ṁáiġistir, do sgríoḃ Maois 19
dúinn: [3] Má ġeiḃeann driṫáir duine bás agus go
ḃfágann sé a ḃean, agus ná fágann sé clann 'n-a
ḋiaiḋ, go nglacfaiḋ a ḋriṫáir an ḃean, agus go dtóg-
faiḋ sé clann d'á ḋriṫáir. Aċ ḃí mórṡeisear driṫár 20
ann, agus do pós an céad duine acu bean, agus fuair

[1] Salm cxvii. 22; Isaias xxviii. 16. [2] Róm. xiii. 7. [3] Deut. xxv. 5.

21 sé bás gan clann ḟágáilt. Agus do ġlac an tarna
duine acu í, agus fuair sé bás, agus níor ḟág sé sin
clann aċ ċóṁ beag. Agus an tríṁaḋ fear ar an
22 gcuma gcéadna. Agus do ġlac an mórḟeisear í ar
an gcuma san, agus níor ḟágadar clann. I n-a
23 ndiaiḋ go léir do fuair an ḃean bás. D'á ḃríġ sin,
nuair ṫiocfaiḋ an aiseirġe, agus nuair a ḋ'eireó-
ċaid siad go léir, cé 'cu ḋíoḃ gur leis an ḃean? Óir
24 ḃí sí 'n-a mnaoi ag an mórḟeisear. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt sé leó: Nác é atá 'ḃúr gcur amú
gan eólus a ḃeiṫ agaiḃ ar an scrioptiúir, ná ar ċóṁ-
25 aċtaiḃ Dé? Óir, nuair a ḋ'eireóċaid siad ó sna
mairḃ ní ḃeiḋ pósaḋ ná tabairt le pósaḋ feasta, aċ
26 beiḋ siad ar nós na n-aingeal ins na flaṫais. I
dtaoḃ na marḃ, áṁṫaċ, go n-eireóċaid siad, nár
léiġeabair i leaḃar Ṁaoise, conus mar aduḃairt
Dia leis as an dtor: [1] Is mise Dia Ábrahaim agus
27 Dia Isaaic agus Dia Iacóib. Ní do ḋaoine marḃa is
Dia é aċ do ḋaoine atá beó. D'á ḃríġ sin is mór
atátaoi-se amú.
28 Agus táinig ċúiġe duine de sna Sgríḃneóiriḃ a ḃí
ag éisteaċt leó-san ag déanaṁ an aiġnis, agus nuair
a ċonaic a ḟeaḃas do ḟreagair sé iad, d'ḟiafraiġ sé
de cad í an ċéad aiṫne de sna h-aiṫeantaiḃ go léir.
29 Agus d'ḟreagair Íosa é: Isí an ċéad aiṫne ḋíoḃ go
léir: [2] Clois, a Israéil, is aon Dia aṁáin do Ṫiġ-
30 earna Dia-se; Agus gráḋfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia
ód' ċroiḋe go h-iomlán, agus ót' anam go h-iomlán,
agus ót' aigne go h-iomlán, agus ód' neart go
31 h-iomlán. Sin í an ċéad aiṫne. Agus is cosṁail léi an
tarna h-aiṫne; [3] Gráḋfair do ċóṁarsa mar tu féin.
32 Ní'l aiṫne eile is mó ná iad san. Agus duḃairt an
Sgríḃneóir leis: Maiṫ, a Ṁáiġistir. Do laḃrais
fírinne, aon gur b'eaḋ Dia, agus ná fuil ann aċ é.
33 Agus é ġráḋú ó ċroiḋe go h-iomlán, agus ó tuisgint
go h-iomlán, agus ó anam go h-iomlán, agus ó neart
go h-iomlán, agus an ċóṁarsa do ġráḋú mar duine
féin. Is mó san 'ná gaċ íoḃairt agus 'ná gaċ ofráil.
34 Agus nuair a ċonaic Íosa gur ḟreagair sé go ciallṁar,

[1] Exod. iii. 6. [2] Deut. vi. 4. [3] Lebit. xix. 18.

duḃairt sé leis: Ní'lir-se abfad ó ríġeaċt Dé. Agus
níor leóṁaiġ aoinne é ċeisdiú as san amaċ.
Agus ḃí Íosa ag teagasg sa teampul agus duḃ- 35
airt sé: Conus adeir na Sgríḃneóirí gur mac do Ḋáiḃid
Críost? Óir deir Dáiḃid féin, sa Spiorad Naoṁ, 36
[1] Duḃairt an Tiġearna lem' Ṫiġearna, Suiḋ ar mo
ḋeis go gcuiread do naṁaid mar taca féd' ċosaiḃ.
Mar sin, tugann Dáiḃid féin a Ṫiġearna air, agus 37
conus atá sé 'n-a ṁac aige? Agus d'éist an pobul
mór leis agus átas orta.
Agus duḃairt sé leó agus é 'gá dteagasg: Seaċ- 38
naiḋ na Sgríḃneóirí. Is mait leó siuḃal i n éadaiġiḃ
fada, agus go ndéanfaí úṁlú dóiḃ i n-áit an ṁargaiḋ;
Agus suiḋe ins na cataoireaċaiḃ uaċtair ins na sina- 39
gógaiḃ, agus ins na h-ineadaiḃ tusaiġ ċun búird;
Itid siad - teaġlaċa na mbaintreaċ ar sgát úrnuiġṫe 40
fada: Ġeoḃaid siad san an ḃreiṫ is truime.
Agus do ṡuiḋ Íosa i n-aice áite an ċiste, agus tug 41
sé fé ndeara conus a ċuiread na daoine airgead
isteaċ ann, agus do ċuir a lán daoine saiḋḃire mórán
isteaċ ann. Agus do ṫáinig baintreaċ ḋealḃ agus 42
ċait sí isteaċ dá ċianóig, 'sé sin feóirling. Agus 43
ġlaoiḋ sé ċuige a ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó:
Go deiṁin a deirim liḃ gur mó a ċuir an ḃaintreaċ
ḃoċt ḋealḃ so isteaċ sa ċiste 'ná mar a ċuir aoinne
eile d'ár ċuir rud ann; Óir do ċuir an ċuid eile ann 44
as a ḃflúirse, aċ do ċuir sí seo ann, d'á ḋealḃas, a
raiḃ aici, a cuid an tsaoġail.

CAIBIDIOL XIII.

An íde a ḃí le teaċt ar an dteampul, agus na cóṁarṫaí atá le teaċt roim Lá an Ḃreiṫeaṁantais.

Agus nuair a ḃí sé ag dul amaċ as an dteampul 1
duḃairt duine d'á ḋeisgiobuil leis: Féaċ, a Ṁáiġ-
istir, cad iad mar ċloċa agus cad é mar ḋéanaṁ!
Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt leis: Ċíonn tú na 2

[1] Salm. cix. 1. [2] .i. a saoġaltas.

h-oibreaċa móra san go léir? Ní fágfar cloċ ar
muin cloiċe ḋíoḃ gan leagaḋ.
3 Agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe ar Ċnoc na n-Olaċrann ar
aġaiḋ an teampail, agus ḃí Peadar agus Séamus
agus Eóin agus Aindrias 'ġá ḟiafraiġe ḋe, ar leiṫliġ:
4 Innis dúinn, caṫain a ṫiocfaiḋ na neiṫe seo? agus
caḋ é an cóṁarṫa a ḃeiḋ air, nuair a ṫosnóċaiḋ na
5 neiṫe seo go léir ar ṫeaċt ċun cinn. Agus do ċrom
Íosa, 'ġá ḃfreagraḋ, ar a ráḋ leó: [1] Seaċain agus ná
meallaḋ aoinne siḃ.
6 Óir tiocfaiḋ a lán daoine am' ainim-se, agus déar-
7 faiḋ siad, Is mise é; agus meallfaiḋ siad a lán. Aċ
nuair a ḋ'aireóċaiḋ siḃ cogaí agus ráflaí ar ċogaiḃ,
ná bíoḋ eagal oraiḃ, óir ní foláir iad san a ḃeiṫ ann;
8 aċ ní h-é an deire fós é. Óir éireóċaiḋ cine i n-aġaiḋ
cine agus ríġeaċt i n-aġaiḋ ríġeaċta, agus beiḋ luas-
gaċa talṁan go tiuġ ann, agus gorta. Tosaċ na
9 buarṫa iad san. Aċ féaċaiḋ ċúġaiḃ féin. Óir taḃarfaiḋ
siad i láṫair na gcóṁairlí siḃ, agus sgiúrsálfar siḃ
ins na sinagógaiḃ, agus seasóċaiḋ siḃ i láṫair ríġṫe
agus uaċtarán mar ġeall orm-sa, mar ḟiaḋnaise
10 dóiḃ-sin. Agus ní foláir ar dtúis an soisgéal do
11 ċraoḃsgaoileaḋ ċun na ngeinte go léir. Agus nuair
a ṫaḃarfaid siad leó siḃ ċun siḃ a ṫaḃairt ar láiṁ,
ná bacaiḋ a ḃreiṫniú roim ré caḋ déarfaiḋ siḃ; aċ
an rud a taḃarfar daoiḃ an uair sin, abraiḋ é; óir
12 ní siḃ-se a laḃrann, aċ an Spioraid Naoṁ. Óir déan-
faiḋ an driṫáir feall báis ar a ḋriṫáir, agus an
t-aṫair ar a ṁac; agus éireóċaiḋ an ċlann i n-aġaiḋ
a n-aṫar agus a máṫar, agus imireóċaiḋ siad bás orṫa.
13 Agus beiḋ fuaṫ ag gaċ aoinne daoiḃ mar ġeall ar
m' ainim-se. Aċ an t-é a ḃeiḋ seasaṁaċ go deire isé
a raġaiḋ slán.
14 Aċ nuair a ċífiḋ siḃ [2] gráin an léirsgriosa 'n-a
seasaṁ sa n-áit naċ dual (an t-é a léiġeann tuigeaḋ
sé), ansan an muintir atá i n-Iúdaéa teiṫidís ċun na
15 gcnoc. Agus an t-é ḃeiḋ ar [3] ḃuaic a tiġe ná tagaḋ
sé anuas sa tiġ agus ná téiġeaḋ sé isteaċ ċun ruda

[1] Eṗes. v. 6; 2 Tess. ii. 3. [2] Dan. ix 27.
[3] .i. buaic mar úrlár a bíoḋ ar tiġṫiḃ ann.

ḃreiṫ ar an dtiġ; Agus an t-é a ḃeiḋ sa ṗáirc ná 16
filleaḋ sé a d'iarraiḋ a ḃrait. Agus is mairg do 17
luċt clainne d'iompar agus do luċt clainne d'oil-
eaṁaint ins na laeṫiḃ sin ; Agus bíḋiḋ ag guiḋe gan 18
iad a ḃeiṫ sa geiṁre. Óir beiḋ ins na laeṫiḃ sin 19
cruaḋtan ná raiḃ a leiṫéid ann ó tusaċ an ċruiṫniú
a ċruiṫniġ Dia go dtí anois, agus ná ḃeiḋ. Agus 20
mura gcioruiġeaḋ an Tiġearna na laeṫanta ní ḃeaḋ
dul as ag feóil ar biṫ ; aċ ar son na bfíorraon atá toġṫa
aige do ċioruiġ sé na laeṫanta. Agus anois má deir 21
aoinne liḃ, Féaċ, tá Críost anso ; féaċ, tá sé ansúd :
ná creidiḋ. Óir éireóċaid críosdana fallsa agus 22
fáiḋí fallsa, agus taḃarfaid siad cóṁarṫaí uaṫa agus
iongnaí, ċun na bfíorraon féin do ṁeallaḋ, dá
mb'ḟéidir é. Tugaiḋ-se aire, d'á ḃríġ sin ; féaċ, tá 23
gaċ níḋ innste agam daoiḃ roim ré.

[1] Aċ ins na laeṫiḃ sin, tar éis na buarṫa san, dor- 24
ċóċaiḋ an ġrian agus ní taḃarfaiḋ an ġealaċ a solus,
Agus beiḋ na réilte ag tuitim as an spéir, agus beiḋ 25
na cóṁaċta atá ins na flaṫais d'á suaṫaḋ. Agus 26
ansan ċífid siad Mac an Duine ag teaċt ins na
sgamalaiḃ, le mórán cóṁaċt' agus glóire. Agus 27
ansan cuirfiḋ sé a aingil amaċ agus cruinneóċaiḋ
sé a ḟíorraoin ó sna ċeiṫre gaoiṫiḃ, ó ḟíor-imeall an
talaiṁ go fíor-imeall neiṁe. Fóġlumuiḋ ó'n gcrann 28
fíge soluíḋ. Nuair a ḃíonn a géag bog agus an
duilleaḃar tagaiṫe is eól daoiḃ an saṁraḋ ḃeiṫ
i n-aċmaireaċt. Mar sin daoiḃ-se nuair a ċífiḋ siḃ 29
na neiṫe seo ag teaċt ċun cinn, bíoḋ fios agaiḃ é
ḃeiṫ ins na dóirsiḃ buailte liḃ. Go deiṁin a deirim 30
liḃ, ní h-imṫeóċaiḋ an tsliocṫ so go dtagaid na neiṫe
seo go léir ċun cinn. Raġaiḋ spéir agus talaṁ ar 31
neaṁníḋ, aċ ní raġaiḋ mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.

Ní fios d'aoinne, áṁṫaċ, an lá san ná an uair, d'á 32
mb'iad na h-aingil ins na flaṫais iad, nó an Mac,*

[1] Isáias xiii. 10; Ezech. xxxii. 7; Ióel ii. 10.

*Ver. 32. "Nó an Mac."—Ní 'ġá ráḋ é go bfuil Mac Dé gan aon eolus ar lá an ḃreiṫeaṁantais, aċ 'ġá ráḋ ná raiḃ an t-eólus aige le teagasg dúinne i n' oide againn ; níḋ nár ṁaiṫ dúinn.

33 aċ do'n Aṫair. Tugaiḋ aire, deiniḋ faire agus
úrnuiġṫe; óir ní fios daoiḃ caṫain a ḃeiḋ an t-am
34 ann. Ar nós duine a ḋ'ḟág a ṫiġ agus d'imṫiġ
i gcéin, agus a ṫug d'á ḟeirḃíseaċaiḃ déanaṁ gaċ
oibre, agus a duḃairt leis an ndóirseóir faire
35 ḋéanaṁ; Deiniḋ-se faire, d'á ḃríġ sin, (óir ní fios
daoiḃ caṫain a ṫiocfaiḋ an tiġearna, um ṫráṫnóna,
i lár na h-oiḋċe, ar ġlaodaċ an ċoiliġ, nó ar maidin)
36 le h-eagla, nuair a ṫiocfaḋ sé, gur i ndúr gcodlaḋ a
37 ġeoḃaḋ sé siḃ. Agus an rud a deirim liḃ-se deirim
le gaċ aoinne é: Deiniḋ faire.

CAIBIDIOL XIV.

An ċéad ċuid de ṫuairisg páise Ċríost.

1 Agus i gcionn dá lá ḃí féile na Cásga agus an
aráin gan giost le ḃeiṫ ann, agus ḃí uaċtaráin na
sagart agus na Sgríḃneóirí 'ġá ċuiṁneaṁ conus a
2 ḋéanfaidís breiṫ air agus é ċur ċun báis. Aċ duḃ-
radar: Ná deintear é lá na féile, le h-eagla go
n-eireóċaḋ aċrann amears an ṗobuil.
3 Agus ḃí sé i mBetánia, i dtiġ Símóin lobair, 'n-a
ṡuiḋe ċun biḋ agus ṫáinig bean agus bosca alabas-
tair aici d'ola spicnáird a ḃí ana-ḋaor, agus do ḃris
sí an bosca alabastair agus doirt sí an ola ar a
4 ċeann. Agus ḃí daoine láitreaċ agus ṫáinig fearg
orṫa, agus duḃradar 'n-a n-aigne féin: Cad ċuige
5 an ḃásta san a ḋéanaṁ ar an ola? D'ḟéadfaí an
ola san do ḋíol ar níos mó 'ná trí ċéad [1] píosa airgid
agus é ṫaḃairt do sna boċtaiḃ. Agus ḃíodar ag
6 casaoid léi. Agus duḃairt Íosa: Leigiḋ di. Cad
ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ ag casaoid léi? Is gníoṁ maiṫ atá
7 ḋéanta aici orm-sa. Óir táid na boiċt i ndúr bfo-
ċair agaiḃ i gcóṁnuiġe, agus féadfaiḋ siḃ maiṫ a

[1] Denarius (nó drachma) a tugtar ar an bpíosa airgid sin
b'é an pingin Róṁánaċ é. Feic Maiṫ. xvii. 23; Lúc. xv. 18, na
nótaí.

déanaṁ dóiḃ nuair is áil liḃ; aċ ní'l mise i gcóṁ-
nuiḋe agaiḃ. An níḋ a ḃí aici seo le déanaṁ tá sé 8
déanta aici; tá ola curṫa roim ré aici ar mo ċorp-sa
i gcóir adlacta. Go deiṁin adeirim liḃ: pé áit 'n-a 9
gcraoḃsgaoilfar an soisgéal so ar fuid an doṁain
go léir, neósfar ann, mar ċuiṁneaṁ uirṫi seo, an níḋ
atá déanta aici.

Agus d'imṫig Iúdás Iscáriót, duine de'n dáréag, 10
ag triall ar uaċtaránaiḃ na sagart, ċun é díol leó.
Agus nuair airiġeadar é ḃí áṫas orṫa, agus ġealla- 11
dar dó go dtaḃarfaí airgead dó. Agus ḃí sé ag
faire ċun caoi ḟáġail ar é ṫaḃairt suas.

Agus an ċéad lá de laeṫiḃ an aráin gan giost nuair 12
a deintí íoḋbirt na Cásga, duḃairt a ḋeisgiobuil leis:
Cár ṁait leat go raġmís agus go ndéanfaimís an
Ċáisg d'ollaṁú ḋuit le n-iṫe? Agus ċuir sé uaiḋ 13
beirt d'á ḋeisgiobuil agus duḃairt sé leó: Téigiḋ
isteaċ sa ċaṫair, agus casfar oraiḃ fear agus árṫaċ
uisge ar a ṁuin aige; leanaiḋ é. Agus pé áit 'n-a 14
raġaiḋ sé isteaċ abraiḋ le fear an tiġe, Deir an
Máiġistir, Cá ḃfuil an seómra 'n-a n-iosfad an Ċáisg
i dteannta mo ḋeisgiobul? Agus taisbeánfaiḋ sé 15
daoiḃ seómra mór, agus é curṫa i dtreó, agus déiniḋ
ollaṁú dúinn ann.

Agus d'imṫig na deisgiobuil agus tánadar sa 16
ċaṫair, agus fuaradar mar a duḃairt sé, agus
d'ollaṁuiġeadar an Ċáisg.

Agus nuair a ḃí an tráṫnóna ann táinig sé i n-aon- 17
ḟeaċt leis an dáréag. Agus nuair a ḃíodar 'n-a 18
suiḋe agus ag iṫe, duḃairt Íosa: Go deiṁin a deirim
liḃ, tá duine agaiḃ-se, atá ag iṫe am ṫeannta,
agus díolfaiḋ sé mé. Agus táinig buairt orṫa, 19
agus ċromadar ar a ráḋ leis, 'n-a nduine a's 'n-a
nduine: An mise é? Agus duḃairt sé leó: Duine 20
de'n dáréag, duine a ċuireann a láṁ sa n-aon ṁéis
liom. Is fíor go ḃfuil Mac an Duine ag imṫeaċt, 21
[1] pé mar atá sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ; aċ is ró-ṁairg do'n
ḟear san tré a ndéanfar Mac an Duine do ṫaḃairt

[1] Salm xl. 10; Gníoṁ. i. 16.

suas. B'ḟearra do'n ḟear san ná tiocfaḋ sé riaṁ
ar an saoġal.
22 [1] Agus an ḟaid a bíodar ag iṫe do ṫóg Íosa arán
agus ḃeannuiġ sé é, agus ḃris sé é, agus ṫug sé
dóiḃ é, agus duḃairt sé: Glacaiḋ, iṫiḋ; is é mo ċorp
23 é seo. Agus ṫóg sé cailís, agus ġaiḃ sé buiḋeaċas,
24 agus ṫug sé dóiḃ í, agus d'óladar go léir aiste. Agus
duḃairt sé leó: Is í mo ċuid fola, fuil an tiomna nua, í
25 sin, a doirtfar ar son a lán. Go deiṁin adeirim liḃ,
ná h-ólfad feasda de'n toraḋ so na fíneaṁna go
dtí an lá san 'n-a n-ólfad nua é i ríġeaċt Dé.
26 Agus tar éis an iomuin do ġabáil dóiḃ ċuadar go
Cnoc na n-Ola-ċrann.
27 Agus duḃairt Íosa leó: Glacfaiḋ siḃ go léir
sgannal umam-sa anoċt; óir tá sgríobṫa, [2] Buail-
28 fead an t-aoḋaire agus sgaipfar na caoire. Aċ
29 tar éis m'aiseiriġe raġad róṁaiḃ go Gailili. Agus
duḃairt Peadar leis: Bíoḋ go nglacfaiḋís go
30 léir sgannal umat, ní ġlacfad-sa. Agus duḃairt
Íosa leis: Go deiṁin adeirim leat, sa lá so againn,
anoċt féin, séanfair mé fó ṫrí sar a nglaoiḋfiḋ an
31 coileaċ an tarna h-uair.* Aċ sin mar ba déine do
labair seisean: Dá gcaiṫinn dul ċun báis i n-aon-
ḟeaċt leat ní ṡéanfad tú. Agus do labradar go
léir ar an gcuma gcéadna.

32 Agus ṫánadar ċun na h-áite ar a dtugtar Get-
sémané, agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Suiḋiḋ
anso go ndeineaḋ úrnuiġṫe.
33 Agus do ruġ sé leis Peadar agus Séamus agus
Eóin, agus tusnuiġ sé ar ḃeiṫ go crit-eaglaċ agus go
34 dúḃaċ; Agus duḃairt sé leó: Tá brón an ḃáis ar
m'anam; fanaiḋ anso agus deiniḋ faire.

[1] I Cor. xi. 24. [2] Zach. xiii. 7.

*Ver. 30. "Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ an tarna h-uair."—Glaoiḋiḋ na coiliġ dá uair sé leiṫ san oiḋċe, .i. timpal uair an ṁeaḋan oiḋċe ar dtúis agus ansan arís timpal na h-uaire ar a dtugtar "glaoḋ an ċoiliġ." B'ṡin é an glaoḋ ar ar labair ár Slánuiġṫeóir: agus d'á ḃriġ sin ní ṫraċtaid na soisgéalaiḋṫe eile i n-aon ċor ar an gcéad glaoḋ.

Agus d'imṫiġ sé tamall uaṫa, agus ṫuit sé anuas 35
ar an dtalaṁ, agus ġuiḋ sé go ngeoḃaḋ an uair
tairis dá mb'ḟéidir é. Agus duḃairt sé: Abba, a 36
Aṫair, tá gaċ níḋ ar do ċumas; cuir an ċailís seo
i leiṫ taoiḃ uaim; ná deintear áṁṫaċ, an níḋ is toil
liom-sa, aċ an níḋ is toil leat-sa. Agus ṫáinig sé 37
agus fuair sé 'n-a g-codlaḋ iad. Agus duḃairt sé
le Peadar: A Ṡímóin, an ad' ċodlaḋ ataoi? Nár
ḟéadais faire déanaṁ ar feaḋ aon uaire aṁáin?
Deiniḋ faire agus guiḋe, ionus ná raġaḋ sib i gcataiḃ. 38
Tá an spioraid tugṫa, is fíor, aċ tá an ḟeóil lag.
Agus d'imṫiġ sé arís, agus ḋein sé an guiḋe 39
céadna ins na focalaiḃ céadna. Agus ṫáinig sé 40
an tarna h-uair agus fuair sé 'n-a gcodlaḋ iad, (óir
do ḃí mairḃitiġe ar a súiliḃ), agus ní ḟeadradar
cad é an freagra ṫaḃarfaidís air. Agus ṫáinig sé an 41
tríṁaḋ h-uair agus duḃairt sé leó: Deiniḋ codlaḋ
anois agus suaiṁneas. Ní beag é: tá an uair tag-
aiṫe; féaċ, taḃarfar Mac an Duine ar láṁaiḃ na
bpeacaċ. Eiriġiḋ, téanaiḋ; féaċ, tá i bfogus 42
dúinn an fear a ḃraṫfaiḋ mé.

Le linn na bfocal a ráḋ dó, ṫáinig Iúdás Isceariót, 43
duine de'n dáréag, agus sluaġ mór i n-aonḟeaċt
leis, ó uaċtaránaiḃ na sagart agus ó sna Sgríḃ-
neóirí agus ó sna seanóirí, agus ḃí claiḋṁte agus
bataí acu. Agus ḃí cóṁarta taḃarta aige-sean 44
dóiḃ, mar duḃairt sé: An t-é go dtaḃarfad-sa póg
dó, siné é; beiriḋ air agus tugaiḋ liḃ é go h-aireaċ.
Agus nuair a ṫáinig sé do ḋein sé air isteaċ agus 45
duḃairt sé: Go mbeannuiġtear duit, a Ṁáiġistir,
agus ṫug sé póg dó. Agus ġreamuiġeadar-san a 46
láṁa air, agus ċoimeádadar é. Agus tarraing duine 47
d'á raiḃ láiṫreaċ claiḋeaṁ, agus ḃuail sé seirḃí-
seaċ an árdṡagairt agus ḃain sé an ċluas de. Agus 48
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé: An dtánaḃair
amaċ, agus claiḋṁte agus bataí agaiḃ, ċun beirṫe
orm mar a ṫiocfaḋ sib ċun beirṫe ar ḃiteaṁnaċ?
Ḃíos gaċ lá i nbúr mearg sa teampul, ag teagasg 49
agus níor rugaḃair orm. Aċ is ċun an sgriptiúra

50 do ċóṁlíonaḋ é. Ansan d'ḟág a ḋeisgiobuil é
51 agus do teiteadar go léir. Agus ḃí buaċaill 'ġá
leanṁaint n-a raiḃ ball línéadaiġ ḟan noċta a
52 ċoim air, agus do rugadar air. Agus do sgaoil
seisean an ball línéadaiġ leó, agus d'imṫiġ sé uaṫa
tárnoċt.

53 Agus ṫugadar Íosa leó i láṫair an árdṡagairt;
agus do ċruinniġ ann na sagairt go léir agus na
54 Sgríḃneóirí agus na seanóirí. Agus do lean Peadar
é, aḃfad siar, go dtí go raiḃ sé istiġ i halla an árd-
ṡagairt, agus ḃí sé 'n-a ṡuiḋe i dteannta na seirḃ-
íseaċ, ċun na teine, 'ġá ṫéiḋ féin.
55 Agus ḃí na h-árdṡagairt agus an ċóṁairle go
léir ag lorg finné i gcoinniḃ Íosa, ċun é ḋaoraḋ
56 ċun báis; agus ḃí ag teip orṫa. Agus ḃí a lán ag
taḃairt fiaḋnaise ḃréige 'n-a ċoinniḃ, aċ níor
57 ḟéidtiġ a ḃfiaḋnaise le n-a ċéile. Agus d'eiriġ
daoine éigin agus ṫugadar fiaḋnaise ḃréige 'n-a
58 ċoinniḃ agus duḃradar: D'airiġeamair-ne é agus
duḃairt sé: [1] An teampal so a deineaḋ le láṁaiḃ
daoine, leagfad-sa é agus i gcionn trí lá cuirfead
59 suas ceann eile, agus ní le láṁaiḃ daoine é. Agus
60 níor ḟéidtiġ a ḃfiaḋnaise le n-a ċéile. Agus d'eiriġ
an t-árdṡagart, i lár na h-áite, agus ċuir sé ceist
ċun Íosa, agus duḃairt: Ná fuil aon ḟreagra agat le
61 taḃairt ar a ḃfuil acu san 'á ċur ad' leiṫ? Aċ níor
laḃair seisean agus níor ṫug sé aon ḟreagra. Agus
do ċeistiġ an t-árdṡagart é, agus duḃairt sé: An
62 tusa Críost Mac Dé ḃeannuiġṫe? Agus ansan
duḃairt Íosa leis: Is mé; agus ċífiḋ siḃ Mac an
Duine 'n-a ṡuiḋe ar deasláiṁ cóṁaċta Dé agus ag
63 teaċt i sgamallaiḃ neiṁe. Ansan [2] do stroic an
t-árdṡagart a ḃrat, agus duḃairt sé: Cad ab ail linn
64 d'á tuille finnite? D'airiġeaḃair an diaṁasla: cad
a ċítear daoiḃ? Agus duḃradar go léir go raiḃ bás
65 tuillte aige. Agus do ċrom cuid acu ar seili ċait-
eaṁ air, agus ar a aġaiḋ do ċlúdaċ agus ar é ḃua-

[1] Aċ is ar teampul a ċuirp do laḃair sé. Féic Eóin ii 9-21.
[2] Cóṁarṫa buarṫa acu é sin

laḋ le dóirniḃ, agus deirdís: Targair: agus ḃí na
seirḃísiġ 'ġá ḃualaḋ le n-a mbasaiḃ.
Agus ḃí Peadar sa halla ṫíos, agus ṫáinig duine 66
de ċailíniḃ aimsire an árd-ṡagairt. Agus nuair a 67
ċonaic sí Peadar 'ġá ṫéiḋ féin, d'ḟéaċ sí air agus
duḃairt sí: Agus do ḃís-se leis i ḃfoċair Íosa Nasa-
reit. Agus do ṡéan seisean agus duḃairt: Ní'l 68
fios ná eólus agam ar cad deirir. Agus d'imṫiġ
sé amaċ lasmuiġ de'n halla; agus do ġlaoiḋ an
coileaċ. Agus do ċonaic an cailín arís é, agus 69
duḃairt sí leis an muintir a ḃí 'n-a seasaṁ ann: Is
duine acu súd é seo. Agus do ṡéan seisean arís. 70
Agus tar éis tamaill ḃig duḃairt an ṁuintir a ḃí
'n-a seasaṁ ann arís, le Peadar: Go deiṁin is duine
acu súd tu, mar is Gaililiaċ tu. Agus do ċrom 71
seisean ar eascainiḋe agus ar a ḋearḃú: Ní'l aon
aiṫne agam ar an nduine sin adeireann siḃ. Agus 72
ansan do ġlaoiḋ an coileaċ an tarna h-uair. Agus
do ċuiṁniġ Peadar ar an ḃfocal aduḃairt Íosa:
Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ ḋá uair séanfair mé trí
h-uaire. Agus ċrom sé ar gol.

CAIBIDIOL XV.

Tuairisg na páise ar leanṁaint.

Agus ar maidin lár n-a ṁáireaċ go luaṫ ċuaiḋ uaċ- 1
taráin na sagart i gcóṁairle leis na seanóiriḃ agus
leis na Sgríḃneóiriḃ, agus leis an gcóṁairle ċoitċiann,
agus ṫugadar suas Íosa, gaḃṫa, do Ṗilát. Agus 2
d'ḟiafraiġ Pilát de: An tusa rí na n-Iúdaċ? Agus
d'ḟreagair seisean agus duḃairt: [1] Deirir-se é.
Agus do ċuir uaċtaráin na sagart a lán neiṫe 'n-a 3
leiṫ. Agus ceistiġ Pilát arís é, agus duḃairt: 4
Náċ ḃfuil aon ḟreagra agat le taḃairt? Féaċ a
ḃfuil acu 'á ċur ad' leiṫ. Agus níor ḟreagair Íosa 5
focal eile, i dtreó go raiḃ iongna ar Ṗilát.

[1] .i. Is fíor an níḋ a deirir.

6 I gcaiteaṁ lae na féile, áṁtaċ, ba ġnát leis aon
ṗríosúnaċ aṁáin do leigint saor ċúca, aon ṗrío-
7 súnaċ a iarrfidís. Agus ḃí aon ṗríosúnaċ aṁáin
ann gur b'ainim dó Barabbas, agus ḃí sé gabṫa
ameasg an luċt ceannairce, agus ṁairḃ sé duine
8 i gceannairc. Agus táinig an pobul agus ċroma-
dar ar iarraiḋ, mar ba ġnát leis a ḋéanaṁ dóiḃ.
9 Agus d'ḟreagair Pilát iad agus duḃairt sé: An toil
10 liḃ go leigfinn saor ċúġaiḃ rí na n-Iúdaċ? Mar
ḃí ḟios aige gur le mioscais a ḋein uaċtaráin na
11 sagart é ṫabairt ċun láṁa. Agus ċuir na sagairt
suas an pobul ċun a ráḋ gur b'é Barabbas a leigfeaḋ
12 sé saor ċúca. Agus d'ḟreagair Pilát airís iad agus
duḃairt: Agus cad is toil liḃ a ḋéanfad le rí na
13 n-Iúdaċ? Agus do liúġadar airís: Céas é.
14 Agus duḃairt Pilát leó: Sdó, cad é an t-olc atá
déanta aige? Aċ sin mar ab' aoirde do liúġadar:
15 Céas é. Agus ċun an ṗobuil do ṡásaṁ do leig Pilát
Barabbas saor ċúca, agus tug sé Íosa le céasaḋ,
tar éis a sgiúrsála.

16 Agus do rug na saiġdiúirí leó é isteaċ i halla na
17 cúirte, agus ċruinniġeadar an ḃuiḋean go léir, Agus
ċuireadar brat corcra uime agus d'ḟíġeadar coróinn
18 ḋeilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í; Agus
ċromadar ar ḃeannú dó: Go mbeannuiġtear duit,
19 a rí na n-Iúdaċ. Agus ansan do ḃuailidís sa ċeann
é le cleiṫ, agus ċaitidís seile air, agus do ċrom-
20 aidís a nglúine 'ġá onórú. Agus nuair a ḃí an
magaḋ déanta acu faoi do ḃaineadar de an brat
corcra, agus ċuireadar a ċuid éadaiġ féin airís
uime, agus do rugadar leó é ċun é ċéasaḋ.

21 Agus ḃí duine ag gabáil an ḃóṫair, n-ar b' ainim
dó Simón Círénéaċ, ag teaċt ó'n dtuaṫ, aṫair
Alecsandair agus Rúfis, agus do stadadar é, agus
22 ċuireadar féaċaint air an ċros a d'iompar dó. Agus
do rugadar leó é go dtí an áit Golgota, le n-a gciall-
23 uiġtear áit an Ċloiginn. Agus tugadar deoċ dó,
24 fíon agus mirr tríd, agus níor ġlac sé é. Agus do
ċéasadar é, agus do roinneadar a ċuid éadaiġ, 'ġá
gcur ar ċrannaiḃ féaċaint cé ḃéarfaḋ gaċ ball díoḃ.

*Agus bí an tríṁaḋ tráṫ ann, agus ċéasadar é. Agus 26
bí teidiol a ċúise sgríoḃta: RÍ NA N-IÚDAĊ.
Agus do ċéasadar i n-aonḟeaċt leis beirt ḃiteaṁ- 27
naċ, duine acu ar a ḋeis agus an duine eile ar a ċlí.
Agus do cóṁlíonaḋ an sgriptiúir adeir: [1] Agus do 28
luaḋaḋ é le cuirpteaċaiḃ. Agus na daoine ġaḃaḋ 29
ṫairis tugaidís masla ḋó, agus ċroṫaidís a gceann
agus deiridís: Ḃát! do leagfá teampal Dé agus
ċurfá suas arís é i gceann trí lá: Saor tu féin 30
anois, agus tar anuas de'n ċrois. Mar an gcéadna 31
uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí, ag caint
le ċéile ag déanaṁ magaiḋ: Ṡáḃáil sé daoine eile,
adeiridís; ní'l ar a ċumas é féin do ṡáḃáil. Tagaḋ 32
Críost, rí Israéil, anuas de'n ċrois anois go ḃfeic-
eam agus go gcreideam. Agus an ḃeirt a ḃí céasda
i n-a aice tugadar masla ḋó.

Agus nuair a ṫáinig an séṁaḋ tráṫ do luiġ doir- 33
ċeaċt ar an ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ tráṫ.
Agus sa naoṁaḋ tráṫ do ġlaoiḋ Íosa do ġuṫ árd: 34
[2] Elói, Elói, lamá sabactáni? níḋ a miniġtear mar
seo: A Ḋia, a Ḋia, cad uime gur tréigis mé? Agus 35
duḃairt cuid d'á raiḃ láiṫreaċ: Féaċ, tá sé ag
glaoḋaċ ar Elias. Agus do riṫ duine acu agus do 36
líon sé spúinse d' ḟínéigir agus ċuir sé ar ḃata é,
agus tug sé ḋó é le n-ól, agus duḃairt sé: Fanaiḋ
go ḃfeiceam an dtiocfaiḋ Elias ċun é tógaint anuas.

Agus do ġlaoiḋ Íosa do ġuṫ árd, agus d'éag sé. 37

Agus do stracaḋ brat an teampail 'n-a ḋá ċuid 38
ó ḃarr go bun. Agus nuair a ċonaic an taoiseaċ 39
céad a bí 'n-a ṡeasaṁ ar a aġaiḋ amaċ go ḃfuair sé
bás agus an guṫ árd san aige d'á ċur as duḃairt sé:
Gan amras doḃ' é Mac Dé an duine sin. Agus bí 40
mná ann aḃfad uaiḋ agus iad ag féaċaint air, ar a raiḃ
Máire Ṁagdalén, agus Máire máṫair Séamuis ḃig

[1] Isáias liii. 12. [2] Salm xxi. 2.

* Ver. 25. "An tríṁaḋ tráṫ."—Do roinn an seana-ċúntas an lá 'n-a ċeiṫre tráṫanaiḃ agus do h-ainimniġeaḋ gaċ tráṫ o'n uair ar ar ṫosnuiġ sé, .i. an ċéad tráṫ, an tríṁaḋ tráṫ, an séṁaḋ tráṫ, agus an naoṁaḋ tráṫ. Do ceasaḋ ár dTiġearna beagán roim ṁeaḋan lae sar ar ċríoċnuiġ an tríṁaḋ tráṫ, agus nuair a bí an séṁaḋ tráṫ díreaċ ag teaċt.

41 agus Ióseiṗ, agus Salómé; Agus siniad a ḃíoḋ 'ġá
leanṁaint agus ag friotálaṁ air nuair a ḃíoḋ sé
i nGaililí; agus a lán ban eile a ṫáinig i n-aonḟeaċt
leis aníos go Ierúsalem.

42 Agus nuair a ḃí an ḋéanaiġe ann, (óir b' é lá an
43 ollaṁuiġṫe é, a tagann roimis an sabbóid), Ṫáinig
Ióseph ó Arimataéa, duine uasal, decúrio, fear a ḃí
ag súil le ríġeaċt Dé ċóṁ maiṫ le ċáċ, agus ċuaiḋ
sé isteaċ go dána i láṫair Ṗiláit, agus d'iarr se
44 corp Íosa air. Agus ḃí iongna ar Ṗilát a ráḋ go
mbeaḋ sé tar éis ḃáis ċeana féin. Agus ċuir sé
fios ar an dtaoiseaċ céad agus d'ḟiafraiġ sé de an
45 raiḃ sé tar éis ḃáis. Agus nuair a fuair sé amaċ
ó'n dtaoiseaċ céad go raiḃ, d'órduiġ sé an corp
46 do ṫaḃairt do Ióseph. Agus do ċeannuiġ Ióseph
línéadaċ agus tóg sé anuas ó'n gcrois é, agus d'ḟill
sé sa línéadaċ é, agus ċuir sé isteaċ é i dtuama a
ḃí gearrṫa a' carraig, agus d'iompuiġ sé leac ċun
47 doruis an tuama. Agus ḃí Máire Ṁagdalén agus
Máire [máṫair] Ióseiṗ ag féaċaint ar an áit 'n-ar
cuireaḋ é.

CAIBIDIOL XVI.

Aiseiriġe Ċríost agus a ḋeasgabáil.

1 Agus nuair a ḃí an tsabbóid imṫiġṫe ċeannuiġ
Máire Ṁagdalén agus Máire, máṫair Śéamuis, agus
Salómé, spíosra cúṁrṫa ċun go dtiocfaidís agus
2 go n-ungfaidís Íosa. Agus ṫánadar go h-ana-ṁoċ,
ar maidin an ċéad lae de'n tseaċtṁain, go dtí an
3 tuama, agus ḃí an ġrian 'n-a suiḋe;* Agus ḃíodar
'ġá ráḋ le n-a ċéile: Cé d'iompóċaiḋ siar an ċloċ

* Ver. 2. "Agus ḃí an ġrian n-a suiḋe."—Do ġluaiseadar sar a dtáinig an solus ag dul ċun na h-uaiġe, aċ ḃí an ġrian 'n-a suiḋe um an dtaca 'nar ṡroiseadar an áit. Nú, i ḃrígiúir, tráċtṫar anso ar ġréin an ċirt, .i., ar Íosa Críost, ár dTiġearna, a ḃí eiriġṫe sar a dtánadar.

dúinn ó ḃéal an tuama? Agus nuair ḟéaċadar ċon- 4
acadar an ċloċ iompuiġṫe siar. Agus cloċ ana-
ṁór ab eaḋ í. Agus ċuadar isteaċ sa tuama agus 5
ċonacadar an fear óg 'n-a ṡuiḋe ar ṫaoḃ na láṁa
deise agus éiḋe ġeal uime, agus ṫáinig eagal orta.
Agus duḃairt sé leó: Ná glacaiḋ aon sgannra. 6
Íosa Nasareit a céasaḋ isé atá uaiḃ. D'eiriġ sé;
ní'l sé anso; féaċ an áit 'n-ar ċuireadar é. Aċ 7
imṫiġiḋ, agus innsiḋ d'á deisgiobulaiḃ agus do
Ṗeadar, go ḃfuil sé ag dul róṁaiḃ go Gaileli; ċífiḋ
siḃ sa n-áit sin é, mar aduḃairt sé liḃ.

Aċ do riṫeadar amaċ as an uaiġ, mar do ṫáinig 8
sgannra agus criṫeagla orta, agus ní duḃradar
focal le h-aoinne, mar ḃí an t-eagal orta.

Aċ nuair aiseiriġ sé ar maidin an ċéad lae de'n 9
tseaċtṁain, taisbeáin sé é féin ar dtúis do Ṁáire
Ṁagdalén, an ḃean as ar ḋíbir sé na seaċt ndeaṁain.
Agus d'imṫiġ sí sin agus d'innis sí é do'n ṁuintir 10
a ḃíoḋ i n-a ḟoċair, agus do ḃí ag gol agus ag caoi. 11
Agus nuair airiġeadar é ḃeiṫ beó, agus go ḃfeacaiḋ
sí é, níor ċreideadar an sgéal. [1] Agus 'n-a ḋiaiḋ 12
san do taisbeáin sé é féin i gcruṫ eile do ḃeirt acu
agus iad ag siuḃal, ag dul fá'n dtuaṫ. Agus ṫána- 13
dar san agus d'innseadar do'n ċuid eile é; agus
níor ċreideadar iad aċ ċóṁ beag.

Fé deire, ḃí an t-aoinne déag acu 'n-a suiḋe 14
i ḃfoċair a ċéile, agus taisbeáin sé é féin dóiḃ;
agus do ċas sé leó a ndiṫċreideaṁ agus a ndúr-
ċroiḋe, toisg nár ċreideadar an ṁuintir a ċonaic
go raiḃ sé tar éis aiseiriġe.

Agus duḃairt sé leó: Gluaisiḋ tríd an doṁan 15
go léir agus deiniḋ an soisgéal do ċraoḃsgaoileaḋ
do'n uile ċréatúir. An té a ċreidfiḋ agus a baist- 16
far saorfar é: an té, áṁ, ná creidfiḋ, daorfar é.
Agus leanfaid sa cóṁarṫaí seo an ṁuintir a ċreid- 17
fiḋ: [2] Cuirfid siad deaṁain a' seilḃ am' ainim se:
[3] Laḃarfaid siad i dteangṫaċaiḃ nua. [4] Tógfaid 18
siad aiṫreaċa niṁe, agus má ólaid siad deoċ marḃ-

[1] Lúc. xxiv. 13.
[2] Gníoṁ. xvi. 18.
[3] Gníoṁ. ii. 4; x. 46.
[4] Gníoṁ. xxviii. 5

uiġteaċ ní ġortóċaiḋ sé iad: [1] Cuirfid siad a láṁa
19 ar ḋaoine breóite agus beid siad go maiṫ. Agus
an Tiġearna Íosa, tar éis labarṫa leó ḋó, [2] do
tógaḋ suas ar neaṁ é, agus tá sé 'n-a ṡuiḋe ar dear-
20 láiṁ Dé. Agus do ġluaiseadar-san agus do
ċraoḃsgaoileadar ins gaċ áit; agus do ċabruiġ an
Tiġearna leó ag neartú a gcainte le mirḃúiltiḃ
'ġá leanṁaint.

[1] Gníoṁ. xxviii. 8.

[2] Lúc. 24. 51.

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

LÚCÁIS

I n-Antioch príoṁ-ċaṫair na Síria iseaḋ do rugaḋ Lúcás Naoṁṫa. Liaġ ab eaḋ é, agus deir cuid de sna seana-sgríbneóiri go raiḃ sé n-a ṗéintéir oilte. D'iompuiġ Pól naoṁṫa 'n-a Ċríostaiḋe é agus bí sé aige 'n-a ḋeisgiobul agus 'n-a ċom-ṗádaiḋe ar a ċuardaiḃ, agus ag obair n-a ṫeannta i ngnó an tSoisgéil. Do sgrib sé i nGréigis, tímpal ċeiṫre bliana fiċid tar éis deasgabála ár dTiġearna.

CAIBIDIOL I.

Coimbeart Eoin baiste, agus coimbeart Ċríost. Cuairt na Maiġdine Muire, agus a cantic. Teaċt Eóin baiste ar an saoġal, agus cantic Sacariais.

Ó tárla go bfuil iarracht déanta agá lán daoine 1
ar ċúntas a ṫabairt, i ndiaiḋ ċéile, ar na neiṫiḃ seo atá
tagaiṫe ċun cinn i n-ár measg, Fé mar a tugaḋ dúinn 2
iad ó sna daoine a ċonaic iad le n-a súiliḃ agus do
ḋein friotálaṁ ar an gcaint, Ċeapas féin go ḃféaċ- 3
fainn isteaċ go cruinn ionta go léir ó ṫúsaċ agus go
ndéanfainn iad do sgrí sios i ndiaiḋ ċéile ḋuit-se,
[1]a Ṫéophilus uasail, i dtreó go mbeaḋ agat fios 4
fírinne na ḃfocal a múineaḋ ḋuit.

Do ḃí, i n-aimsir Héróid rí Iúdaéa, sagart áiriṫe 5
dar ḃ'ainim Sacarias, [2]d'uanuiġeaċt Abia, agus de
ṡlioċt Aaron ab eaḋ a ḃean, agus Elisabet ab ainim di.*

[1] Gníoṁ. i. I. [2] I Par. xxiv. 10.

* Ver. 5. "D'uanuiġeaċt Abia," .i., de rang Abia, agus glactar an focal sa Ġréigis, do ġnáṫ, i gcéill oibre aon lae aṁáin, aċ sa n-áit seo cialluiġeann sé obair seaċtṁaine. Óir, tré ċeapaḋ Ḋáibid (1. Paral, 24) do rainneaḋ slioċt Aaróin 'n-a ceiṫre treabċasaiḃ fiċid, agus is ó Abia ṫáinig an t-oċtṁad ċreabċas díoḃ, agus is ar an dtreabċas san a ḃí Sacarias, agus ḃí sé sin an uair sin 'n-a ṡeaċtṁain oibre sagairt.

II

6 Agus ḃí an ḃeirt fíoraonta i láṫair Dé ag siubal i
n-aiṫeantaib agus i ndlistineasaib an Tiġearna, go
7 h-iomlán, gan ċáim. Agus ní raib clann acu, mar ḃí
Elisabet aimrid agus bíodar araon ana-aosta.
8 Do tárla, áṁṫaċ, agus a ḋualgas sagairt aige 'á
9 ḋéanaṁ, do réir a uanuiġeaċta, os cóṁair Dé, gur
b'air a ṫuit an crann, do réir nóis na sagart, agus
go ndeaġaid sé isteaċ i dteampul an Tiġearna ċun
10 na túise do ḋóġaḋ. [1] Agus ḃí an pobul mór go léir
11 amuiġ ag guiḋe le linn uaire na túise. Agus do
taisbeánaḋ dó aingeal an Tiġearna 'n-a ṡeasaṁ ar
12 ḋeis altóraċ na túise. Agus táinig buaireaṁ agus
13 eagla ar Ṡacarias nuair a ċonaic sé é. Agus duḃ-
airt an t-aingeal leis: Ná bíoḋ eagal ort, a Ṡaca-
riais, óir tá éisteiṫe le t' guiḋe, agus béarfaiḋ do
ḃean, Elisabet, mac duit, agus taḃarfair Eóin mar
14 ainm air; Agus beiḋ áṫas agus gáirdeaċas ort,
agus beiḋ áṫas ar a lán de ḃárr é teaċt ar an
15 saoġal. Óir beiḋ sé mór i láṫair Dé, agus ní ólfaiḋ
sé fíon ná deoċ ṁeisgeaṁail, agus beiḋ sé lán de'n
16 Spioraid Naoṁ ó ḃroinn a ṁáṫar féin. Agus iom-
póċaiḋ sé a lán de ċlainn Israéil ar a dTiġearna Dia:
17 Agus gluaiseóċaiḋ sé roiṁis amaċ i spioraid agus
i gcóṁaċt Eliais, [2] ċun croiḋte na n-aṫar d'iompáil
ar an gclainn, agus ċun luċt diṫċreidiṁ d'iompáil
ċun eagna na ḃfíoraon, agus pobul fíoraon d'ollaṁú
18 do'n Tiġearna. Agus duḃairt Sacarias leis an
aingeal: Conus a ḃeiḋ a ḟios san agam? Óir táim-
19 se am' ṡeanduine agus tá mo ḃean ró-aosta. Agus
d'ḟreagair an t-aingeal é, agus duḃairt: Is mise
Gabriél atá am' ṡeasaṁ i láṫair Dé, agus do cuireaḋ
mé ċun laḃarta leat-sa agus na neiṫe seo do ċraoḃ-
20 sgaoileaḋ duit. Agus féaċ, beiḋ tú gan caint, agus
ní ḟéadfair laḃairt go dtí an lá 'n-a gcóiṁlíonfar
na neiṫe seo, toisg nár ċreidis mo ċaint-se do tioc-
21 faiḋ ċun cinn 'n-a h-aimsir féin. Agus ḃí na daoine
ag feiteaṁ le Sacarias, agus ḃí iongna orta é ḃeiṫ
22 ag déanaṁ righnis sa teampul. Agus nuair a
ṫáinig sé amaċ ní ḟéadfaḋ sé laḃairt leó, agus ḃí

[1] Exod. xxx. 7; Lebit. xvi. 17. [2] Mal. iv. 6.

'ḟios acu go ḃfeacaiḋ sé raḋarc sa teampul. Agus
ḃí se ag déanaṁ cóṁarṫaí dóiḃ, agus do lean an
ḃailḃe air.

Agus do ṫárla, tar éis aimsire a ḋualgais sagairt 23
do ċur ḋé, gur imṫiġ sé ċun a ṫiġe féin. Agus tar 24
éis na laeṫanta san do ġaiḃ a ḃean, Elisabet, gein,
agus d'ḟolaiġ sí í féin ar feaḋ ċúig ṁí, agus duḃairt
sí : Seo mar a ḋein an Tiġearna liom é ins na laeṫiḃ 25
'n-ar ḟéaċ sé orm agus 'n-ar ṫóg sé ḋíom an aiṫis a
ḃí orm ameasg na ndaoine. Agus sa séṁaḋ mí do 26
cuireaḋ an t-aingeal Gabriél ó Ḋia go caṫair
i nGaililí dar ḃ'ainim Nasaret, ag triall ar ṁaiġdin
a ḃí luaiḋte le fear dar ḃ'ainim Ióseṗ, agus Muire
ab ainim do'n ṁaiġdin. Agus ṫáinig an t-aingeal 27
isteaċ ag triall uirṫi, agus duḃairt sé : Go mbean- 28
nuiġṫear duit atá lán de ġrástaiḃ ; tá an Tiġearna
ad' ḟoċair ; is beannuiġṫe tu idir ṁnáiḃ. Agus nuair 29
airiġ sí é do ċuir an ċaint buaireaṁ uirṫi, agus ṁaċt-
nuiġ sí cad é an saġas an beannú san. Agus duḃairt 30
an t-aingeal léi : Ná glac eagla, a Ṁuire, óir tá
grásta fáġalta agat i láṫair Ḋé. [1] Féaċ, geoḃair gein 31
ad' ḃroinn, agus béarfair mac, agus taḃarfair [2] Íosa 32
mar ainim air. Beiḋ an mac san mór, agus taḃarfar
Mac Dé Aoirḋ air, agus taḃarfaiḋ an Tiġearna Dia
ḋó an ċaṫaoir rí a ḃí agá aṫair, ag Dáiḃid ; [3] agus
beiḋ sé 'n-a rí i dteaġlaċ Iácóib go deó. Agus 33
ní beiḋ deire le n-a ríġeaċt. Agus duḃairt 34
Muire leis an aingeal : Conus a ḃeiḋ san aṁlaiḋ
agus gan aiṫne fir agam-sa ? Agus d'ḟreagair 35
an t-aingeal agus duḃairt sé léi ; Túirliceóċaiḋ
an Spiorad Naoṁ ort, agus clúdóċaiḋ cóṁaċt Dé
Aoirḋ tú, agus d'á ḃríġ sin taḃarfar ar an ngein
naoṁṫa a ṫiocfaiḋ uait Mac Dé. Agus féaċ, sini 36
Elisabet, do ṡiúr, tá leanḃ mic ar iompar aici agus
í aosda, agus sidé an séṁaḋ mí aici sin go dtugtar
aimrid uirṫi. Óir ní ḃeiḋ ráḋ ar bit náċ féidir do 37
Ḋia. Ansan duḃairt Muire : Féaċ, mise cailín an 38
Tiġearna, deintear liom do réir t'ḟocail. Agus
d'imṫiġ an t-aingeal uaiṫi.

[1] Isáias vii. 14. [2] *Infra* ii. 21. [3] Dan. vii. 14, 27; Mich. iv. 7.

39 Agus d'éiriġ Muire insna laeṫib sin, agus d'imṫiġ
gan ṁoill fé déin na gcnoc, go caṫair Iúdać.
40 Agus ṫáiniġ sí isteaċ i dtiġ Ṡacaríais, agus ḃean-
41 nuiġ sí d'Elisabet. Agus do ṫárla, nuair a ċuala
Elisabet beannaċaḋ Ṁuire gur léim an leanḃ a ḃí
'n-a broinn, agus do líonaḋ Elisabet de'n Spiorad
42 Naoṁ. Agus do labair sí do ġuṫ árd, agus dub-
airt: Is beannuiġṫe tu idir ṁnáib, agus is bean-
43 nuiġṫe toraḋ do ḃroinne. Agus cad a tug so
dóm-sa, máṫair mo Ṫiġearna do ṫeaċt ag triall orm?
44 Mar, féaċ, ċóṁ luaṫ agus ċuaiḋ guṫ do ḃeannaċta
am' ċluasaib do léim an leanḃ le h-áṫas am' broinn.
45 Agus is aoiḃinn duit-se gur ċreidis, óir cóṁlíon-
46 far duit na neiṫe a geallaḋ duit ó'n dTiġearna.
Agus dubairt Muire: Mór-ṁolaḋ ó m'anam-sa do'n
47 Ṫiġearna, Agus do ġlac mo spiorad gáirdeaċas
48 i nDia mo Ṡlánuiġṫeóir; Óir d'ḟéaċ sé ar ísleaċt a
ċailín; mar féaċ, as so amaċ déarfaid na sleaċta
49 go léir gurab aoiḃinn dom.* Óir do ḋein an t-é atá
cóṁaċtaċ neiṫe móra dom, agus is naoṁṫa a ainim.
50 Agus tá a ṫrócaire ó ṡlioċt go slioċt ar an muintir
ar a bfuil a eagla.

51 [1] D'oibriġ sé cóṁaċt le n-a láiṁ; do sgaip sé
52 luċt an uabair 'n-a gcroiḋe agus 'n-a n-aigne. Do
leag sé luċt cóṁaċt ó n-a gcaṫaoireaċaib ríoga,
53 agus d'árduiġ sé luċt na h-úṁluiġeaċta. [2] Do
líon sé le neiṫib fóġanta luċt an ocrais, agus ċuir
sé ċun siubail folaṁ luċt an tsaiḋḃris.

54 Do ġlac sé Israél, a ṡeirḃíseaċ, ag cuiṁneaṁ dó
55 ar a ṫrócaire; Fé mar a labair sé le n-ár n-aiṫreaċ-
aib [2] le h-Ábraham agus le n-a ṡlioċt go deó.
56 Agus d'ḟan Muire 'n-a foċair-sin timpal trí ṁí,
agus ansan ṫáiniġ sí ċun a tiġe féin.

[1] Ísáias li. 9; Salm xxxii. 10. [2] I Ríġ. ii. 5; Salm xxxiii. 11.
[2] Gen. xvii. 9; xxii. 16; Salm cxxxi. 11; Ísáias xli. 8.

* Ver. 48. "Déarfaid . . . gurab aoiḃinn dom." Innstear anso an onóir a ḃí le tabairt ag an Eaglais do'n Ṁaiġdin Muire i gcaiṫeaṁ na gcéadta blian go léir. Féaċaḋ Protestúntaiġ an mbaineann an tairgaireaċt so leó i n-aon ċor.

Agus ṫáinig aimsir Elisabet ċun a clainne ċur ḋi, 57
agus do rug sí mac. Agus d'airig a cómarsain agus 58
a gaolta go raiḃ an Tiġearna tar éis a mór-ṫrócaire
ḋéanaṁ uirṫi, agus deineadar gáirdeaċas léi. Agus 59
nuair a ṫáinig an t-oċtṁaḋ lá, do ṫánadar ċun tim-
pal-ġearraḋ do ḋéanaṁ ar an leanḃ, agus ḃítear
ċun Sacarias a ṫaḃairt mar ainim air, ainim a aṫar.
Agus d'ḟreagair a ṁáṫair agus duḃairt sí: Ní h-eaḋ, 60
aċ Eóin a taḃarfar air. Agus duḃradar léi: Ar 61
nḋó, ní'l aoinne ar do ġaoltaiḃ-se go ḃfuil an ainim
sin air. Agus do ḃagradar ar a aṫair cad é an 62
ainim ba ṁaiṫ leis a taḃarfaí ar an leanḃ. Agus 63
d'iarr sé gléas ċun sgríoḃṫa agus do sgríoḃ sé:
[1] Eóin is ainim dó. Agus ḃí iongna orṫa go léir.
Agus do h-osglaḋ láiṫreaċ a ḃéal agus a teanga 64
ḋó-san, agus do laḃair sé agus do ṁol sé Dia.
Agus ṫáinig eagla ar na cómarsain go léir, agus 65
do h-innseaḋ na neiṫe sin uile ar fuid sléiḃte
Iúdaéa ar fad. Agus gaċ aoinne a ḋ'airig iad coim- 66
eád sé cuiṁne orṫa, agus deiridís le n-a ċéile:
Cad a ḃeiḋ againn ar ball 'n-a leiṫéid seo de leanḃ,
dar leat? Óir ḃí láṁ an Tiġearna leis.

Agus do líonaḋ Sacarias, a aṫair, leis an Spioraid 67
Naoṁ, agus do ṫarngair sé mar seo:

[2] Molaḋ leis an dTiġearna, Dia Israéil, óir d'ḟéaċ 68
sé ċun a ḋaoine agus dein sé a slánú; [3] Agus do ċuir 69
sé suas aḋarc ċun slánuiġṫe dúinn i dteaġlaċ
Dáiḃid a seirḃíseaċ.* Fé mar a laḃair sé tré ḃéal 70
na ḃfáiḋ naoṁṫa atá ann aige ó tusaċ. Saoraḋ 71
dúinn ó n-ár naṁaid, agus ó láiṁ gaċ n-aon a ṫug
fuaṫ dúinn, Ag déanaṁ trócaire ar ár n-aiṫreaċ- 72
aiḃ, agus ag coimeád cuiṁne ar a tiomna ḃean-
nuiġṫe féin. [4] An dearḃú a ḋearḃuig sé d'ár n-aṫair 73
Ábraham a taḃarfaḋ sé dúinn, Go ndéanfaimís, 74
gan eagla, seirḃís dó, agus sinn saor ó láṁaiḃ ár

[1] *Supra* 13. [2] Salm lxxiii. 12. [3] Salm cxxxi. 17. [4] Gen. xxii. 16.

*Ver. 69. Aḋarc ċun slánuiġṫe, .i. slánú cóṁaċtaċ, mar a ċuireann Dr. Uetem sios é. . . Sa Scriptiúir cialluiġeann "aḋarc" neart, nú cóṁaċt.

75 naṁaḋ, i naomṫaċt agus i bfíorṡaontaċt 'n-a láṫair,
gaċ lá d'ár saoġal.

76 Agus tusa, a leinḃ, taḃarfar ort fáiḋ an Árd-
Ḋia, óir gluaisfeóċair roimis an dTiġearna amaċ ag
77 ollaṁú na slíġe dó, [1] Ag taḃairt eóluis slánuiġṫe
78 d'á ṗobul, ionus go maiṫfí a bpeacaí dóiḃ; Tré
inniḃ trócaire ár nDia, n-ar táinig 'ġár bféaċaint
79 an lóċaint a' doiṁnear na bflaṫas. Ċun soluis a
ṫaḃairt do'n ṁuintir atá 'n-a suiḋe i ndorċadas agus
fé sgáil an báis; ċun ár gcosa do ṡeólaḋ i slíġ na
síoṫċána.

80 Agus d'fás an leanḃ agus do neartuiġ sé i sprioraid
agus ḃí sé ins na h-áiteanaiḃ uaigneaċa go dtáinig
an lá 'n-a raiḃ air é féin a ṫaisbeáint i láṫair Israéil.

CAIBIDIOL II.

Beirtear Críost. Tugtar do'n Tiġearna é. Targaireaċt Simeón. Fágtar Críost, i n-aois a dá bliain déag, amears na ndoċtúirí.

1 Do tárla, áṁṫaċ, ins na laeṫiḃ sin go ndeaġaiḋ
reaċt amaċ ó Ċaesar Augustus go ndéanfaí áireaṁ ar
2 an ndoṁan go léir. Do deineaḋ an ċéad áireaṁ so
3 nuair a ḃí Cuirinus i n' uaċtarán ar ċríċ Siria. Agus
do ġluais na daoine go léir ċun go ndéanfaí iad
4 d'áireaṁ, gaċ aoinne 'n-a ċaṫair féin. Agus ċuaiḋ
Iósep ó Ġaililí, ó ċaṫair Nasareit, suas go Iúdaéa,
go [3] caṫair Dáibid ar a dtugtar [4] Betlehem, toisg
5 go mba de ṫeaġlaċ agus de ṡlioċt Dáibid é. Ċun go
ndéanfaí é d'áireaṁ i n-aonfeaċt le Muire, a ban-
ċéile a ḃí ag iompar clainne.
6 Agus do tárla agus iad ann, go dtáinig a
7 h-aimsir ċun na clainne do ḃreiṫ; Agus do rug sí a

[1] Mal. iv. 5. [2] Mal. iv. 2. [3] I Ríġ. xx. 6. [4] Mich. v. 2.

mac, a céadġein, agus d'ḟill sí i n-éadaiġiḃ é, agus
ċuir sí 'n-a luiġe i mainséar é, mar ní raiḃ aontsliġ
dóiḃ sa tiġ ósda.*
Agus do ḃí aoḋairí sa ċeanntar ċéadna agus iad 8
ag faire na dtrát sa n-oiḋċe ar a dtréad. Agus 9
féaċ, táinig aingeal ó'n dTiġearna agus ṡeasaiṁ sé
'n-a n-aice, agus do las solus Dé 'n-a dtimpal, agus
ṫáinig eagla mór orta. Agus duḃairt an t-aingeal 10
leó: Ná bíoḋ eagla oraiḃ, mar féaċ, tugaim sgéala
daoiḃ ar lúṫġáir ṁór atá le teaċt ċun na ndaoine
go léir; mar go ḃfuil Slánuiġṫeóir beirṫe daoiḃ 11
indiu, 'sé sin Críost an Tiġearna, i gcaṫair Dáiḃid.
Agus seo cóṁarṫa daoiḃ: Ġeoḃaiḋ siḃ an leanḃ 12
fillte i n-éadaiġiḃ 'n-a luiġe i mainséar. Agus 13
láiṫreaċ do ḃí i ḃfoċair an aingil mór-ṡluaġ na
ḃflaṫas agus iad ag molaḋ Dé, agus deiridís:
Glóire do Ḋia ins na flaṫais go h-árd, agus ar talaṁ 14
síoṫċáin do luċt deaġ-ṁéinne.

Agus do ṫárla, nuair a d'imṫiġ na h-aingil uata 15
suas ins na flaṫais, gur laḃair na h-aoḋairí le n-a
ċéile: Téiġmís go Ḃetlehem agus feicimís an bria-
ṫar so do ṫárla ann, agus a taisbeáin Dia dúinn.
Agus ṫánadar ar luas, agus do fuaradar Muire agus 16
Ióseṗ, agus an leanḃ 'n-a luiġe sa ṁainséar. Agus 17
nuair a ċonacadar do tuigeadar 'n-a n-aigne i dtaoiḃ
an ḃréitir a laḃraḋ leó ar an leanḃ san. Agus gaċ 18
ar airiġ iad, deineadar iongna de sna neiṫe a
d'innis na h-aoḋairí dóiḃ. Agus do ċoimeád Muire 19
na laḃarṫa san go léir, gá mbreiṫniú 'n-a ċroiḋe.
Agus d'ḟill na h-aoḋairí agus tugadar molaḋ agus 20
glóire do Ḋia mar ġeall ar a ḃfeacadar agus ar
ar ċloiseadar, fé mar a duḃraḋ leó.
[1] Agus nuair a críoċnuiġeaḋ an t-oċt lá agus a 21
deineaḋ an tímpalġearraḋ ar an leanḃ, do tugaḋ

[1] Gen. xvii. 12; Leḃit. xii. 3.

* Ver. 7. "A céadġein." Ní h-aṁlaiḋ a ċialluiġeann an ċaint go raiḃ tuille clainne aici n-a ḋiaiḋ san. Nós cainte ag na h-Eabraiġ ab eaḋ "céadġein" do ṫabairt ar leanḃ bíoḋ ná beaḋ ag an lánṁain sin aċ an t-aon leanḃ aṁáin sin.

mar ainm air ÍOSA, an ainm a ṫug an t-aingeal air
sar ar gaḃaḋ é sa ḃroinn.
22 Agus nuair a ḃí laeṫanta a h-íoḋnuiġṫe caiṫte
[1] do réir dliġe Ṁaoise, do rugadar leó an leanḃ
go Ierúsalem ċun go gcuirfidís i láṫair an Tiġearna é,
23 Do réir mar atá scríoḃṫa i ndlíġ an Tiġearna: [2] Gaċ
fireann ag osgailt broinne is naoṁṫa ċun an Tiġ-
24 earna é. Agus ċun go dtaḃarfaidís an ofráil [3] mar a
h-órduiġtear i ndlíġ an Tiġearna, cúpla colúr nó
dá ġearrcaċ colúir.
25 Agus féaċ, ḃí i n-Ierúsalem duine dár ḃ'ainm
Simeón, agus ḃí an duine sin fíoraonta, diaḋa, ag
súil le sólás Israéil, agus ḃí an Spioraid Naoṁ ann.
26 Agus do tugaḋ foillsiú ḋó ó'n Spioraid Naoṁ ná
feicfeaḋ sé bás ċun go ḃfeicfeaḋ sé Críost an Tiġ-
27 earna. Agus táinig sé, sa spioraid, isteaċ sa team-
pul. Agus nuair a tug a ṁuintir an leanḃ Íosa
28 isteaċ ann, ag cóṁlíonaḋ nóis na dliġe ḋó, Do tóg
seisean ċuige i n-uċt é, agus tug sé molaḋ do Ḋia
agus duḃairt sé:

29 Anois a leigeann tú ċun siuḃail, a Ṫiġearna, do
30 ṡeirḃíseaċ, do réir t'ḟocail i síoṫċáin, Óir ċonaic mo
31 ṡúile do ṡlánú, A d'ollaṁuiġis os cóṁair na bpobal
32 go léir; Solus ċun na ngeinte do ṡoillsiú, agus
glóire do d'ṗobul féin Israél.

33 Agus ḃí Iósep agus an ṁáṫair ag déanaṁ iongna
34 de sna neiṫe a ḃí d'á ráḋ 'n-a ṫaoḃ; Agus do ċuir
Simeón a ḃeannaċt orta, agus duḃairt sé le Muire
a ṁáṫair: Féaċ, [4] tá so ceapaiṫe ċun díṫe agus ċun
aiseirġe d'á lán i n-Israél, agus ċun ḃeiṫ 'n-a ċóṁ-
35 arṫa a ġeoḃaiḋ diúltaḋ;* Agus raġaiḋ claiḋeaṁ

[1] Lebit. xii. 6. [2] Exod. xiii. 2; Uiṁ. viii. 16.
[3] Lebit. xii. 8. [4] Isaias viii. 14.

* Vers. 34. "ċun díṫe." Táinig Críost ċun na cine daona go léir do ṡaoraḋ, aċ d'innis Simeón ansó an níḋ a ḃí le teaċt .i. go mbeaḋ a lán a ḋiúltóċaḋ, tré n-a gceannṫréine féin agus tré n-a ndaille toilteanaċ féin, do teagasg Críost, agus ná glacfaḋ a ċreideaṁ, agus go mbeaḋ san 'n-a ṫrúig díṫe ḋóiḃ; agus go mbeaḋ a lán eile a ḃeaḋ uṁal do Ċríost agus do glacfaḋ an creideaṁ agus a ċimeádfaḋ a ḋlíġ, agus go mbeaḋ san, i n'aḋḃar aiseirġe ḋóiḃ sin.

tré t'anam-sa féin, ionus go noċtfaí smuínte ar
mórán croiḋte.
Agus ban-ḟáiḋ dob' eaḋ Anna inġean Ṗanuéil, de 36
ṫreiḃ Aser, agus ḃí sí tar éis mórán laeṫanta ċur
di, agus ḃí sí tar éis seaċt mbliana ó n-a h-óige do
ċaiṫeaṁ agá fear, Agus ḃí sí sin 'n-a baintriġ go 37
dtí go raiḃ sí ceiṫre bliana agus ċeiṫre fiċid, agus
ní ḟágaḋ sí an teampal, aċ ag déanaṁ trosgaiḋ agus
úrnuiġṫe i n-onóir do Ḋia do ló agus d'oiḋċe. Agus 38
ṫáinig sí sin do láṫair an uair ċéadna, agus d'ad-
ṁuiġ sí an Tiġearna agus do laḃair sí 'n-a ṫaoḃ le
gaċ duine a ḃí ag súil le fuasgailt Israéil.
Agus nuair a ḃí gaċ niḋ cóṁlíónta acu do réir 39
dliġe an Tiġearna, d'ḟilleadar go Gailili agus go
dtí a mbaile féin Nasaret.

Agus d'ḟás an mac agus do neartuiġ sé, lán 40
d'eagna, agus ḃí grásta Dé ann.
Agus do ṫéiġeaḋ a ṁuintir go Ierúsalem gaċ 41
bliain uim ḟéile na Cásga. Agus nuair a ḃí sé dá 42
ḃliain déag do ċuadar suas go Ierúsalem do réir
ġnáis na féile, Agus nuair a ḃí na laeṫanta caiṫte 43
agus iad ag filleaḋ d'ḟan an mac, Íosa, i n-Ierú-
salem, agus ní raiḃ a ḟios san agá ṁuintir. Ċeapa- 44
dar go raiḃ sé ameasg na ndaoine, agus ṫánadar
siuḃal aon lae ar aġaiḋ, agus ḃíodar 'ġá lorg
ameasg a ngaolta agus a luċt aiṫne, Aċ ní ḃfuara- 45
dar é, agus d'ḟilleadar go Ierúsalem, 'ġá lorg.
Agus do ṫárla, tar éis trí lá, go ḃfuaradar é sa 46
teampul 'n-a ṡuiḋe ameasg na n-ollaṁ, ag éisteaċt
leó agus 'ġá gceisdiú. Agus ḃí iongna ar a raiḃ 47
ag éisteaċt leis, mar ġeall ar a ġuntaċt agus ar na
freagrai a ṫugaḋ sé. Agus ḃí iongna orta-san 48
nuair a ċonacadar é. Agus duḃairt a ṁáṫair leis:
A ṁic, cad é seo atá déanta agat orainn? Féaċ,
ḃí t'aṫair agus mise go buarṫa ar do lorg. Agus 49
duḃairt sé leó: Cad ċuige go raḃaḃair ar mo lorg?
Ná raiḃ 'ḟios agaiḃ náċ foláir mé ḃeiṫ ins na neiṫiḃ
a ḃaineann le m'Aṫair? Agus níor ṫuigeadar-san 50
an focal a laḃair sé leó. Agus d'ḟill sé anuas 51
leó agus ṫáinig sé go Nasaret, agus ḃí sé úṁal dóiḃ.

Agus do ċoimeáḋ a ṁáṫair na focail sin go léir 'n-a
croiḋe féin.
52 Agus do ċuaiḋ Íosa ar aġaiḋ i n-eagna agus
i n-aois, agus i ngrásta i láṫair Dé agus daoine.

CAIBIDIOL III.

Misiún Eóin agus a ṡeanmóiniú. Críost dá ḃaisteaḋ aige.

1 Sa ċúigṁaḋ bliain déag d'impireaċt Tiberius
Caesair, nuair a ḃí Pontius Pilát i n-uaċtarán ar
Iúdaéa, agus Héród 'n-a tetrarc ar Ġaililí, agus a
ḋriṫáir Pilib 'n-a tetrarc ar Iturea agus ar ċríċ
Traconitis, agus Lisanias 'n-a tetrarc ar Abilina,
2 [1] I n-aimsir an dá árdsagart Annas agus Caiphas, do
ṫárla briaṫar Dé ar Eóin mac Sacarias sa ḃfásaċ.
3 Agus ṫáinig sé ar fuid na gcríoċ go léir ar ḃruaċ
Iórdain ag fógairt baiste ċun aiṫriġe agus ċun
4 maiṫeaṁnaċais peacaí, Mar atá sgríoḃṫa i leaḃar na
ḃfocal aduḃairt Isaias fáiḋ: [2] Guṫ duine ag glaoḋaċ
sa ḃfásaċ: Deiniḋ slíġ an Tiġearna d'ollaṁú:
5 Deiniḋ na bóiṫre do ḋíriú dó; líonfar gaċ gleann,
agus ísleófar gaċ sliaḃ agus gaċ cnoc, agus beiḋ
gaċ cam 'n-a ḋíreaċ agus gaċ garḃ 'n-a ṡlíġ ṗéiḋ,
6 Agus ċífiḋ gaċ feóil an slánú a ḋéanfaiḋ Dia.
7 Agus deireaḋ sé leis an muintir a ṫagaḋ amaċ ċun
go mbaistfí iad: A ṡíol na n-aiṫreaċ nimhe, cé ṁúin
8 daoiḃ-se conus dul ó'n ndíḃfeirg atá ag teaċt?
Tugaiḋ uaiḃ, d'á ḃríġ sin, toraḋ a ḃeiḋ ċóṁ maiṫ
leis an aiṫriġe, agus ná cromaiḋ ar a ráḋ: Tá
Ábraham i n-aṫair againn. Deirim liḃ go ḃféadfaḋ
Dia sliocṫ do ṫógaint ċun Ábrahaim ó-s na cloċ-
9 aiḃ sin. Tá an tuaġ curṫa ar ṗréiṁ na gcrann
céana féin. Agus gaċ crann ná taḃarfaiḋ toraḋ
fóġanta uaiḋ gearrfar é, agus cuirfar sa teine é.
10 Agus do ċeistiġ na daoine é, agus duḃradar: Caḋ

[1] Gníoṁ. iv. 6. [2] Isaias xl. 3.

'tá le déanaṁ againn má 'seaḋ? Agus d'ḟreagair 11
sé agus duḃairt leó: [1] An t-é go bḟuil dá ċasóig
aige tugaḋ sé do'n t-é ná fuil aige; agus an t-é go
bḟuil bia aige deineaḋ sé mar an gcéadna. Agus 12
táinig puiblıocánaiġ ag triall air go mbaistfí iad,
agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
againn? Agus duḃairt seisean leó: Ná deinid níos 13
mó 'ná mar atá ceapaiṫe daoiḃ le déanaṁ. Agus 14
do ċeistiġ saiġdiúirí é, agus duḃradar: Cad tá le
déanaṁ againne? Agus duḃairt sé leó: Ná deinid
láṁláidir ar aoinne, agus ná deinid cúlċaint ar
aoinne, agus bíḋiḋ sásta le nḃúr dtuarasdal.

Agus ḃí na daoine ag breiṫniú agus ag maċtnaṁ 15
'n-a gcroiḋe féin i dtaoḃ Eóin, go mb'ḟéidir gur
b'é Críost é. Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt leó 16
go léir: Táim-se ag ḃúr mbaisteaḋ le h-uisge; aċ
tiocfaiḋ duine is treise 'ná mé, duine náċ fiú mé
go ndéanfainn iall a ḃróige do sgaoileaḋ. [2] Baist-
fiḋ sé sin siḃ leis an Spioraid Naoṁ agus le teine.
Tá a ġaoṫrán 'n-a láiṁ aige agus glanfaiḋ sé a úrlár 17
buailte, agus cruinneóċaiḋ sé a ċuid cruiṫneaċtan
isteaċ 'n-a sgioból, agus dóġfaiḋ sé an cáṫ le teine
náċ féidir a ṁúċaḋ.

Agus do ċraoḃsgaoil sé a lán neiṫe eile do sna 18
daoine 'ġá gcóṁairliú. Aċ Héród, an tetrarc, 19
nuair a laḃair sé leis i dtaoḃ Héródias, bean a
ḋritár, agus i dtaoḃ na ndroċ-ḃeart eile a dein
Héród, Ċuir sé an méid seo leó go léir, agus ċuir 20
sé Eóin i bpríosún.

Do ṫárla, áṁṫaċ, nuair a ḃí na daoine go léir d'á 21
mbaisteaḋ, agus nuair a baisteaḋ Íosa agus ḃí sé ag
suiḋe, gur h-osgalaḋ an spéir, Agus gur ṫúirling 22
an Spioraid Naoṁ air i rioċt corparta, mar ḃeaḋ
colúr, agus ṫáinig guṫ as an spéir: [3] Is tusa mo
Ṁac dílis; is ort atá mo ġreann.

Agus ḃí Íosa féin ag dul 'n-a ḋeiċṁaḋ bliain 23
fiċid nó mar sin, 'n-a ṁac, dar le daoine, ag Ióseph,

[1] Séam. ii. 15; I Eóin iii. 17. [2] Gníoṁ. i. 5; xi. 16; xix. 4.
[3] Mait. iii. 17; xvii. 5. *Infra* ix. 35. 2 Pead. i. 17.

24 mac Héli, mic Maṫat,* [24]mic Leḃi, mic Melċi, mic Ianna,
25 mic Ióseṗ, [25]Mic Matatias, mic Amos, mic Nahúm,
26 mic Heisli, mic Nagge, [26]Mic Mahat, mic Matatias, mic
27 Semei, mic Ióseṗ, mic Iúda. Mic Ioanna, mic Résa,
28 mic Sorobabel, mic Salatiel, mic Néri, [28]Mic Melċi,
mic Addi, mic Ċósam, mic Elmadain, mic Néir,
29 Mic Iósé, mic Eliesеir, mic Iórim, mic Maṫat, mic
30 Leḃi, [30]Mic Simeóin, mic Iúda, mic Ióseṗ, mic Iónain,
31 mic Eliacim, [31]Mic Melea, mic Menna, mic Matata,
32 mic Nátán, mic Dáiḃid, [32]Miċ Iessé, mic Óbéd, mic
33 Boos, mic Salmóin, mic Naassóin, [33]Mic Aminadaiḃ,
34 mic Áram, mic Essróin, mic Ṗáres, mic Iúda. Mic
Iacóib, mic Isaaic, mic Ábrahaim mic Tárá, mic
35 Naċór, [35]Mic Sarug, mic Ragau, mic Ṗaleg, mic Ebeir,
36 mic Sale, [36]Mic Cainan, mic Arṗacsad, mic Sém, mic
37 Nóe, mic Lameċ, [37]Mic Maṫúsala, mic Enóċ, mic
38 Iáred, mic Malaleél, mic Caïnán, [38]Mic Enós, mic
Séṫ, mic Adam, mic Dé.

CAIBIDIOL IV.

Trosgaḋ Ċríost, agus caṫ d'á ċur air. Géarleanṁaint air i Nasaret: a ṁírbúiltí i gCapbarnaum.

1 Agus ḃí Íosa lán de'n Spiorad Naoṁ, agus ṫáinig
sé ṫar n-ais ó'n Iórdan, agus do ṡeól an Spiorad
2 isteaċ sa ḃfásaċ é, Ar feaḋ daċad lá, agus do
cuireaḋ caṫ air ó'n ainsprid; agus níor iṫ sé bia
i gcaiṫeaṁ na h-aimsire sin; agus nuair a ḃí an aimsir
3 caiṫte ṫáinig ocras air. Agus duḃairt an diaḃal
leis: Má's tu Mac Dé abair leis an gcloiċ seo go
4 ndéanfaḋ arán di. Agus d'ḟreagair Íosa é: Tá

* Ver. 23. 'Mac Héli,'' Ó Iacób a ṡíolruiġ N. Ióseph do réir nadúra, aċ i gcúntas na dliġe mac do Héli ab eaḋ é, óir clann aon ṁáṫar ab eaḋ Iacób agus Héli, agus Héli an fear ba ṡine acu. Fuair Héli bás gan aon ċlann. Ansan b'éigion do Ióseph, do réir na dliġe baintreaċ Héli do pósaḋ, agus an mac a ṫáinig ó'n bpósaḋ san, is do Héli a h-ainmniġeaḋ é. B'ṡin é an dliġ.

sgríoḃta: [1] Ní h-ar arán aṁáin a ṁaireann an duine
aċ ar gaċ briaṫar a ṫagann ó Ḋia. Agus do ṡeól 5
an diaḃal é go mullaċ cnuic aoird, agus taisbeáin
sé dó, i n-aon ṗúnc aṁáin aimsire, ríġeaċta an
doṁain go léir, Agus dubairt sé leis: Taḃarfad- 6
sa duit-se na cóṁaċta san uile go léir, agus a ngra-
dam, óir do tugaḋ dom iad, agus tugaim iad do
m'roġa duine. D'á ḃríġ sin, má deineann tú mise 7
d'aḋraḋ, ansan os mo ċoṁair, is leat iad go léir.
Agus d'ḟreagair Íosa agus dubairt leis: Tá sgríoḃ- 8
ta: [2] Aḋarfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia agus déan-
fair seirḃís dó san aṁáin. Agus do rug sé leis é 9
isteaċ i n-Ierúsalem, agus ċuir sé 'n-a ṡeasaṁ é ar
spuaic an teampail, agus dubairt sé leis: Má's tu
Mac De cait tu féin le fánaiḋ; Óir tá sgríoḃta: 10
[3] Gur tug sé órdú ad' ṫaoḃ d'á aingealaiḃ go ndéan-
faidís tu taḃairt saor, Agus go ndéanfaidís tu 11
ġaḃáil 'n-a nglacaiḃ sar a' mbuailfá do ċos i gcoinn-
iḃ cloiċe. Agus dubairt Íosa 'ġá ḟreagraḋ: Tá 12
ráidte, leis: [4] Ná déin ṡromaḋ ar do Ṫiġearna Dia.
Agus nuair a ḃí an caṫ go léir críoċnuiġṫe d'imṫiġ an 13
diaḃal uaiḋ ar feaḋ aimsire.

Agus ṫáinig Íosa, i gcóṁaċt an Spioraid, ṫar 14
n-ais go Gaililí agus ċuaiḋ a ċáil amaċ ar fuid na
tíre sin go léir. Agus bíoḋ sé ag teagasg ins na 15
sinagógaiḃ agus iad go léir 'ġá ṁolaḋ.

Agus ṫáinig sé go Nasaret mar ar h-oileaḋ é, 16
agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ leis, lá na sabbóide,
isteaċ sa tsinagóig, agus d'eiriġ sé 'n-a ṡeasaṁ ċun
léiġteóireaċta déanaṁ. Agus do tugaḋ dó 17
leaḃar Isáias fáiḋ. Agus d'osgail sé an leaḃar
go dtáinig sé ċun na h-áite 'n-a raiḃ sgríoḃta: [5] Tá 18
Spioraid an Ṫiġearna orm, agus d'á ḃríġ sin d'ong
sé me, ċun soisgéil do ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċ-
taiḃ, do ċuir sé uaiḋ mé ċun luċt an ċroiḋe ḃrúiġte
do leiġeas, Ċun fuasgailte d'ḟógairt do'n ṁuintir 19
atá i mbraiġdineas, agus radarc do sna dallaiḃ, agus

[1] Deut. viii. 3. [2] Deut. vi. 13; x. 20. [3] Salm xc. 11.
[4] Deut. vi. xvi. [5] Isaias lxi. 1.

dul as do'n ṁuintir atá i gcruaḋtan, ċun bliana
faḃair an Tiġearna a ḋ'ḟógairt, agus lae an tuaras-
20 dail. Agus nuair a ḋún sé an leaḃar agus ṫug sé
tar n-ais é do'n timṫire, do ṡuiḋ sé; agus ḃí súile a
raiḃ de ḋaoine sa tsinagóig dlúitte air.
21 Agus tusnuiġ sé ar a ráḋ leó: Tá an scriptiúir
22 sin tagaiṫe ċun cinn indiu i nbúr gcluasaiḃ-se. Agus
ṫugadar go léir fiaḋnuise ḋó; agus dob' iongna
leó an gráṡa a ḃí sa ċaint a ḃí ag teaċt as a ḃéal,
23 agus deiridís: Nác é mac Ióseiṗ é seo? Agus
duḃairt sé leó: Gan amras déarfiḋ siḃ liom, mar
adeir an seanḟocal, A liaiġ, leiġis tu féin. Na
neiṫe móra a ḋ'airiġeamair a deinis i gCaṗarnaum,
24 dein anso ad' ḋúṫaiġ féin iad. Agus duḃairt sé
leó: Go deiṁin adeirim liḃ, ní glactar aoinne
25 i n'ḟáiḋ 'n-a ḋúṫaiġ féin. Deirim liḃ le fírinne
go raiḃ mórán baintreaċ i n-Israél i laeṫiḃ Elias,
nuair a ḃí an spéir dúnta ar feaḋ trí bliana agus sé
26 ṁí, agus an gorta mór sa tír go léir: Agus ní h-ag
triall ar aoinne acu do cuireaḋ Elias [1] aċ ag triall
ar an mnaoi a ḃí 'n-a baintriġ i Sarepta Ṡidónia.
27 Agus ḃí a lán lobar i n-Israél le linn an ḟáiḋ Eli-
saéus agus níor glanaḋ aoinne acu [2] aċ Naaman
28 an Siriánaċ. Agus ḃí a raiḃ sa tsinagóig lán
29 d'ḟeirg nuair airiġeadar an ċaint sin. Agus d'éir-
iġeadar agus ċomáineadar amaċ as an gcaṫair é;
agus do rugadar leó é go h-imeall an ċnuic ar a
30 raiḃ an ċaṫair déanta, ċun é ċaiṫeaṁ le fánaiḋ. Aċ
do ġluais sé tré n-a lár agus d'imṫiġ sé uata.

31 Agus ċuaiḋ sé síos go Caṗarnaum, caṫair atá
i nGaililí, agus ḃí sé ag teagasg na ndaoine ansan
32 gaċ sabbóid. Agus cuireaḋ a teagasg eagla orta,
mar do laḃair sé fé mar a ḃeaḋ cóṁaċt aige.
33 Agus ḃí sa tsinagóig duine n-a raiḃ deaṁan neaṁ-
34 ġlan ann, agus do ġlaoiḋ sé do ġuṫ árd, Agus
duḃairt: Leig dúinn; cad í an baint atá againne
leat-sa, a Íosa Nasareit? An ċun sinn a ṁilleaḋ
do ṫáinis? Tá 'fios agam ce h-é tu, Aon Naoṁṫa Dé.

[1] 3 Ríġ. xvii. 9. [2] 4 Ríġ. v. 14.

Agus do smaċtuiġ Íosa é agus duḃairt : Ná laḃair, 35
agus imṫiġ amaċ as. Agus do ċaiṫ an deaṁan an
duine ar lár an úrláir, agus d'imṫiġ sé amaċ as gan
aon dioḃáil a déanaṁ dó. Agus ṫáinig criṫ-eagla 36
ar na daoine go léir, agus ḃíodar ag caint eatarṫa
féin, agus deiridís : Cad é seo mar ḃriaṫar, go
smaċtuiġeann sé le cóṁaċt agus le neart na h-ann-
sprioidí neaṁġlana, agus go n-imṫiġid siad amaċ?
Agus do leaṫ a ċlú ins gaċ aon ṗáirt de'n tír. 37
Agus nuair eiriġ Íosa ó'n tsinagóig ċuaiḋ sé isteaċ 38
i dtiġ Símóin, [1] agus ḃí éagcruas ana-trom ar
ṁáṫair céile Símóin, agus ḃíodar ag cur aċainiġe
ċuige ar a son. Agus do ṡeasaiṁ sé os a cionn 39
agus d'órduiġ sé do'n éagcruas imṫeaċt, agus
d'imṫiġ an t-éagcruas di. Agus d'eiriġ sí láiṫ-
reaċ agus dein sí frioṫálaṁ orṫa.
Agus tar éis dul gréine fé, an ṁuintir go raiḃ 40
daoine gan sláinte acu nó go raiḃ aon tsaġas daoine
breóite acu ḃíodar 'ġá dtaḃairt ċuige ; agus ċuireaḋ
sé a láṁ ar gaċ duine acu agus leiġiseaḋ sé iad. Agus 41
nuair a ḃíoḋ na deaṁain ag imṫeaċt amaċ as a lán
daoine ḃídís ag liúiriġ, agus deiridís : Is tusa Mac
Dé ; agus do smaċtuiġeaḋ sé iad agus ní leigeaḋ
sé dóiḃ laḃairt, óir d'aiṫniġdís gur ḃ'é Críost é.
Agus nuair ṫáinig an lá d'imṫiġ sé amaċ agus ċuaiḋ 42
sé i n-áit uaigneaċ, agus ḃí na sluaiġte 'ġá lorg,
agus ṫánadar ċun na h-áite 'n-a raiḃ sé, agus ḃío-
dar 'ġá ċoimeád le h-eagla go n-imṫeóċaḋ sé uaṫa.
Agus duḃairt sé leó : Ní foláir dom ríġeaċt Dé 43
do ċraoḃsgaoileaḋ i gcaṫraċaiḃ eile, óir is ċuige
sin a cuireaḋ amaċ mé.

Agus ḃí sé ag seanmóin i sinagógaiḃ Gaililí. 44

[1] Mait. viii. 14; Marc. i. 31

CAIBIDIOL V.

An tógáilt ṁírbúilteaċ éisg. Leiġeas an lobair, agus leiġeas an duine a ḃí gan lúṫ. Maitiú d'á ġlaoḋaċ.

1 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sluaġ mór ag brúṫ air
go n-aireóċaidís briaṫar Dé, go raiḃ sé féin 'n-a
2 ṡeasaṁ ar ḃruaċ loċa Genésaret. Agus do ċonaic sé
dá luing 'n-a stad ag imeall an loċa; mar ḃí na
h-iasgairí tagaite i dtír agus iad ag niġe a líonta.
3 Agus ċuaiḋ sé ar bórd luinge acu, long Ṡímóin,
agus d'iarr sé air druidim tamaillín amaċ ó'n dtír.
Agus do ṡuiḋ sé agus teagaisg sé na daoine ó 'n
4 luing. Nuair a stad sé de'n ċaint duḃairt sé le
Símón: Gluais amaċ fé'n bpoll agus cuiriḋ amaċ
5 ḃúr líonta ċun éisg a ṫógaint. Agus d'ḟreagair
Símón agus duḃairt: A Ṁáiġistir, tá an oiḋċe caitte
againn ag obair, agus níor ṫógamair aon niḋ; aċ ó
6 deirir-se é sgaoilfad amaċ an líon. Ḋeineadar
san, agus do ġaḃadar cruinniú mór iasg, i dtreó go
7 raiḃ an líon d'á ḃriseaḋ orta. Agus do ḃagradar ar
a gcáirde a ḃí sa luing eile teaċt agus congnaṁ a
ṫaḃairt dóiḃ. Agus do ṫánadar, agus do líonadar
an dá luing, i dtreó go raḃadar náċ mór ag dul fé
8 uisge. Nuair a ċonaic Símón Peadar an niḋ sin
do ċaiṫ sé é féin ag glúiniḃ Íosa, agus duḃairt:
Imṫiġ uaim, a Ṫiġearna, mar is duine peacaṁail
9 mé. Óir do ṫáinig uaṫḃás air féin agus ar a raiḃ i n'
ḟoċair, mar ġeall ar an ngaḃáil iasg a ḃí tógṫa acu;
10 Agus mar an gcéadna ar Ṡéamus agus ar Eóin, clann
Sebedé, a ḃí i bpáirtiḋeaċt le Símón. Agus duḃairt
Íosa le Símón: Na bíoḋ eagal ort. Is ag gaḃáil
11 daoine a ḃeiḋ tú feasda. Agus ċuireadar a loing-
eas ar tír, agus d'ḟágadar gaċ niḋ 'n-a ndiaiḋ, agus
do leanadar eisean.
12 Agus ḃí sé i gceann de sna caṫraċaiḃ, agus féaċ,
ṫáinig duine a ḃí lán de loḃra, agus nuair a ċonaic
sé Íosa do ċaiṫ sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ,
agus guiḋ sé é, agus duḃairt: A Ṫiġearna má's
13 toil leat é is féidir duit mé ġlanaḋ. Agus do ṡín-

sé a láṁ agus ċuir sé air í, agus duḃairt: Is toil;
glantar tú. Agus d'imṫiġ an loḃra de láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé leis gan é d'innsint d'aoinne; aċ, 14
imṫiġ agus taisbeáin tú féin do'n tsagart, [1] agus
taḃair an offráil ar do ġlanaḋ, fé mar a d'órduiġ
Maois, mar ḟiaḋnuise dóiḃsin.

Aċ sin mar ba ṁó do leaṫ an ċaint 'n-a ṫaoḃ, agus 15
do ḃailiġ na sluaiġte móra ċun go n-éistfidís leis,
agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ. Agus 16
d'imṫiġeaḋ sé féin isteaċ sa n-uaigneas ag guiḋe.

Agus do ṫárla, lá, go raiḃ sé 'n-a ṡuiḋe ag teagasg. 17
Agus ḃí na Fairisínig 'n-a suiḋe ann, agus doċ-
túirí na dlige, a ḃí tagaiṫe ó gaċ baile i nGaililí
agus i nIúdaéa agus ó Ierúsalem, agus ḃí cóṁaċt ó'n
dTiġearna ag dul ċun a slánuiġte. Agus féaċ, daoine 18
agus fear acu d'á iompar ar ṫoċt, agus é gan lúṫ,
agus ḃíodar a d'iarraiḋ é ḃreiṫ isteaċ agus é ċur
'n-a láṫair; Agus do teip orṫa aon tslíġ ḟaġáil ċun 19
é ḃreiṫ isteaċ, mar ġeall ar an mbrúṫ daoine, agus
ċuadar anáirde ar an dtiġ agus do leigeadar síos
tríd an slinn é féin agus an toċt, i bfiaḋnuise Íosa.
Agus nuair a ċonaic sé an creideaṁ a ḃí acu, duḃairt 20
sé: A ḋuine, maiṫtear do ṗeacaí duit. Agus do 21
ċrom na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig ar ṁaċtnaṁ,
agus ar a ráḋ: Cad é mar ḋuine é seo a laḃrann dia-
ṁasla? Cé ḟéadann peacaí do ṁaiṫeaṁ aċ Dia
aṁáin? Aċ ó ḃí fios a smuínte ag Íosa d'ḟreagair 22
sé iad agus duḃairt: Cad ċuige an maċtnaṁ so
i nbúr gcroiḋe agaiḃ? Cé'cu is usa a ráḋ, Maiṫ- 23
tear do ṗeacaí duit, nó a ráḋ, Eiriġ ad' ṡeasaṁ agus
siuḃluiġ? Aċ ionus go mbeaḋ a ḟios agaiḃ go ḃfuil 24
ag Mac an Duine ar an dtalaṁ so cóṁaċt ċun peacaí
do ṁaiteaṁ (duḃairt sé leis an ḃfear a ḃí gan lúṫ),
Eiriġ, adeirim leat, agus tóg suas do toċt, agus
imṫiġ ċun do tiġe féin. Agus d'eiriġ an duine láiṫ- 25
reaċ bonn, agus tóg sé an toċt ar a raiḃ sé 'n-a luiġe,
agus d'imṫiġ sé ċun a tiġe féin agus é ag molaḋ
Dé. Agus ṫáinig uaṫḃás ar na daoine go léir, agus 26
ḃíodar ag taḃairt glóire do Ḋia; agus ḃíodar lán

[1] Lebit. xiv. 4.

d'eagla agus deiridís: Ċonacamair neiṫe iongan-
taċa indiu.

27 Agus tar éis an méid sin d'imṫiġ sé amaċ, agus
ċonaic sé puibliocánaċ dár ḃ' ainim Lebí 'n-a ṡuiḋe
ag bórd an ċusduim agus duḃairt sé leis: Lean-sa
28 mise. Agus d'ḟág seisean gaċ níḋ 'n-a ḋiaiḋ, agus
d'eiriġ sé agus do lean sé é.
29 Agus do ḋein Lebí féasta mór dó 'n-a ṫiġ, agus ḃí
cuideaċta ṁór ann de puibliocánaiġ agus de ḋaoine
30 eile a ḃí 'n-a suiḋe ċun ḃiḋ 'n-a bfoċair. Agus ḃí
na Fairisínig agus na Sgríḃneóirí ag gluaiseán, agus
deiridís le n-a ḋeisgiobuil-sin: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól i gcuiḃreann puibliocánaċ
31 agus peacaċ? Agus d'ḟreagair Íosa agus duḃairt
leó: Ní h-ag luċt sláinte atá gáḋ le liaiġ, aċ ag
32 daoine breóiṫe. Ní ċun fíoraon do ġlaoḋaċ ċun aiṫ-
riġe a ṫánag, aċ ċun peacaċ do ġlaoḋaċ ċun aiṫriġe.
33 Aċ duḃradar-san: Cad 'n-a ṫaoḃ go mbíḋ deisgio-
buil Eóin ag déanaṁ trosgaiḋ agus úrnuiġṫe go
minic, agus deisgiobuil na bFairisíneaċ mar an
gcéadna, agus go mbíd do ḋeisgiobuil-se ag iṫe agus
34 ag ól? Agus duḃairt sé leó: An féidir daoiḃ
teaġlaċ an ċéile do ċur ag déanaṁ trosgaiḋ agus an
35 céile 'n-a bfoċair? Aċ tiocfaiḋ na laeṫanta nuair
a béarfar uaṫa an céile, ansan déanfaid siad tros-
36 gaḋ insna laeṫantaiḃ sin. Agus duḃairt sé leó
i soluíd: Ní ċuireann aoinne preabán, gearrṫa de
ḃall éadaiġ a ḃeaḋ nua, mar ḋeisiú ar ṡeana-ḃall
éadaiġ, mar do loitfeaḋ sé an t-éadaċ nua, agus an
preabán a baineaḋ de'n éadaċ nua ní oirfeaḋ sé
37 do'n tsean-éadaċ. Agus ní ċuireann aoinne fíon nua
i sean-árṫaiḃ leaṫair, mar brisfiḋ an fíon nua an
seana-leaṫar, agus doirtfar an fíon agus caillfar
38 an t-árṫaċ leaṫair. Aċ ní foláir an fíon nua do
ċur i n-árṫaiḃ nua i dtreó go gcoimeádfar iad araon.
39 Agus aoinne a ḃíonn ag ól sean-fíona ní ṫaiṫnfiḋ
an fíon nua láiṫreaċ leis, óir deir sé, Is fearr an
sean-fíon.

CAIBIDIOL VI.

Críost ag gabáil leaṫsgéil a ḋeisgiobal. Leiġeas d'á ḋéanaṁ aige Lá na sabbóide. An dáréag dá dtoġaḋ aige agus seanmóin aige á ṫabairt dóiḃ.

Agus do ṫárla go raiḃ sé ag gabáil tré ġortaiḃ 1
arḃair an tarna céadsabbóid, agus go raiḃ na deis-
giobuil ag stataḋ na ndias agus 'ġá gcimilt idir a
mbasaiḃ agus 'ġá n-iṫe.* Agus duḃairt cuid de sna 2
Fairisínig leó: Cad ċuige ḋaoiḃ níḋ náċ dleaġtaċ
a ḋéanaṁ sa tsabbóid? Agus d'ḟreagair Íosa 3
agus duḃairt leó: An aṁlaiḋ nár léiġeaḃair an níḋ
a ḋein Dáiḃid nuair a ḃí an t-ocras air féin agus ar
an muintir a ḃí i n'ḟoċair? [1] Conus mar a ċuaiḋ 4
sé isteaċ i dtiġ Dé agus tóg sé na bulóga fiaḋnaise
agus d'iṫ, agus tug sé do'n ṁuintir a ḃí i n'ḟoċair,
agus ní dleaġtaċ d'aoinne iad a ḋ'iṫe [2] aċ do sna
sagairt? Agus duḃairt sé leó: Is tiġearna Mac 5
an Duine os cionn na sabbóide féin.

Agus do ṫárla, lá eile sabbóide, go ndeaġaiḋ sé 6
isteaċ sa tsinagóig agus go raiḃ sé ag teagasg;
agus ḃí duine ann agus ḃí a láṁ ḋeas seirgte.
Agus ḃí na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig ag faire 7
air féaċaint a' ndéanfaḋ sé an leiġeas lá na sab-
bóide, agus go mbeaḋ níḋ acu le cur 'n-a leiṫ. Aċ 8
ḃí fios a smuinte aige, agus duḃairt sé leis an
nduine n-a raiḃ an láṁ ṡeirgte aige: Eiriġ, agus
seasaiṁ i lár baill. Agus d'eiriġ agus do ṡeasaiṁ.
Agus duḃairt Íosa leó-san: Cuirim an ċeist seo 9
ċúġaiḃ, cé 'cu is cóir maiṫ a ḋéanaṁ nó olc a
ḋéanaṁ sa tsabbóid, anam do ṡaoraḋ nó é ṁil-
leaḋ? Agus d'ḟéaċ sé orta sa timpal, agus duḃ- 10
airt leis an nduine: Sín amaċ do láṁ. Do ṡín;
agus ḃí sí slán aige. Agus ḃíodar-san lán de ṁí- 11

[1] Ríġ. xxi. 6. [2] Exod. xxix. 32; Leḃit. xxiv. 9.

* Ver. 1. "An tarna céad-ṡabbóid."—Deir drong gur b'í Sabbóid na Cinncíse a cialluiġtear anso, mar gur ḃí sin an tarna féile ṁór do réir úird; deir drong eile go gcialluiġtear ann an tsabbóid a tagann i ndiaiḋ aon ḟéile ṡolmanta.

ċiall, agus ḃíodar ag caint eatarṫa féin féaċaint
cad a ḋéanfaidís le h-Íosa.

12 Agus do ṫárla ins na laeṫanta san go ndeaċaiḋ
sé amaċ ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ, agus
13 go dtug sé an oiḋċe ag guiḋe ċun Dé. Agus
nuair a ṫáinig an lá do ġlaoiḋ sé ċuige a ḋeisgiobuil,
agus do ṫog sé dáréag acu, agus ṫug sé Aspoil mar
14 ainim orṫa san; Símón, ar ar ṫug sé Peadar, agus
a ḋriṫáir Aindrias, Séamus agus Eóin, Pilib agus
15 Bartoleméus, Maitiú agus Tomás, Séamus mac
16 Alpéuis agus Símón ar a dtugtar Sélótés, Agus Iúdás
driṫáir Iacóib, agus Iúdás Iscariót, an fear a ḋíol é.
17 Agus ṫáinig sé anuas i n-aonḟeaċt leó, agus
ḟeasaiṁ sé ar áit leiḃéalta, agus cruinniú ḋá ḋeis-
giobuil agus sluaġ ṁór daoine ó Iúdaéa go léir agus
ó Ierúsalem, agus ó ċríoċaiḃ Tuíre agus Sidóin
18 cois na farraige, Daoine a ṫáinig ċun go n-éist-
fidís leis agus ċun go leiġisfí iad ó n-a ngalaraiḃ.
Agus an ṁuintir a ḃí d'á gciapaḋ ag spioraidiḃ
19 neaṁġlana do leiġiseaḋ iad. Agus ḃí an sluaġ
go léir a d'iarraiḋ teangaḃáil leis, óir ḃí cóṁaċt
ag dul amaċ uaiḋ a ḃí ag slánú gaċ aoinne.

20 [1]Agus ṫóg sé suas a ṡúile agus d'ḟéaċ sé ar a
ḋeisgiobuil agus duḃairt: Is aoiḃinn daoiḃ-se a
ḋaoine atá boċt, óir is liḃ ríġeaċt Dé.
21 Is aoiḃinn daoiḃ-se ar a bfuil an t-ocras anois,
óir ġeoḃaiḋ siḃ ḃúr sáit. Is aoiḃinn daoiḃ-se atá
anois ag gol, óir gáirfiḋ siḃ.
22 Is aoiḃinn daoiḃ-se nuair a ṫaḃarfaid na daoine
fuaṫ ḋaoiḃ, agus a ṡéanfaid siad siḃ, agus taḃarfaid
siad tarcuisne ḋaoiḃ, agus nuair a ċuirfid siad ḃúr
n-ainim amaċ 'n-a ḋroċ-ainim, mar ġeall ar Ṁac an
23 Duine. Deiniḋ gáirdeaċas an lá san, agus mór-
ṫais: óir féaċ, is mór é ḃúr dtuarasdal ar neaṁ:
óir is mar sin a ḋein a sinsear é leis na fáidiḃ.
24 [2]Aċ is mairg daoiḃ-se, a ḋaoine saiḋḃre, óir tá
ḃúr sólás agaiḃ.

[1] Mait. v. 2. [2] Eccli. xxxi. 8; Amos vi. 1.

[1] Is mairg daoiḃ-se atá sáiṫeaċ, óir beiḋ siḃ ocraċ. 25
Is mairg daoiḃ-se atá anois ag gáirí, óir beiḋ siḃ ag
gol agus ag caoi.
Is mairg daoiḃ nuair a ḃeiḋ na daoine ag bean- 26
naċtaí oraiḃ, óir sin mar a ḋeineaḋ a sinsear leis na
fáiḋiḃ fallsa.
Aċ deirim liḃ-se atá ag éisteaċt liom: *Tugaiḋ 27
gráḋ d'ḃúr naṁaid, deiniḋ maiṫ do'n ṁuintir a
taḃarfaiḋ fuaṫ daoiḃ. Tugaiḋ beannaċt do'n 28
ṁuintir a taḃarfaiḋ mallaċt daoiḃ, agus deiniḋ
guiḋe ar an muintir a ḋéanfaiḋ tromaiḋeaċt oraiḃ.
Agus an t-é a ḃuailfiḋ tu ar leacain leat, iom- 29
puig ċuige an leaca eile; agus má ḃeireann duine
do ḃrat uait, leig leis do ċasóg ċóṁ maiṫ. Gaċ 30
aoinne a ḋ'iarrfaiḋ rud ort, taḃair dó é; agus má
ḃeireann duine do ċuid uait ná h-éiliṁ tar n-ais
air é.
Agus fé mar ba ṁaiṫ liḃ a ḋéanfaḋ daoine liḃ 31
deiniḋ-se leó. Má tugann siḃ gráḋ do'n ṁuintir 32
a tugann gráḋ daoiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir
a ḃeiṫ oraiḃ? Tugaid na peacaċa gráḋ do'n ṁuin-
tir a tugann gráḋ dóiḃ. Agus má deineann siḃ 33
maiṫ do'n ṁuintir a ḋeineann maiṫ daoiḃ, cad é
an buiḋeaċas is cóir a ḃeiṫ oraiḃ? Ar ndó deinid
na peacaċa an níḋ sin. [2] Agus má tugann siḃ 34
iasaċt do'n ṁuintir ó n-ar dóiġ liḃ go mbeiḋ ias-
aċt le fáġail agaiḃ, cad é an buiḋeaċas is cóir a
ḃeiṫ oraiḃ? Óir tugaid na peacaċa iasaċtaí uaṫa
do ṗeacaċaiḃ ag súil le n-a gcoṫrom a ḋ'ḟáġail tar
n-ais. Aċ deiniḋ-se gráḋ taḃairt d'ḃúr *naṁ- 35
aid; deiniḋ maiṫ, agus tugaiḋ iasaċt uaiḃ, gan súil le
níḋ ḋ'á ḃárr, agus beiḋ ḃúr luaċt saoṫair líonṁar,
agus beiḋ siḃ i nḃúr gclainn ag Dia na glóire;
óir bíonn sé féin go maiṫ do ḋaoine ná gaḃann a
buiḋeaċas leis, agus do ḋroċ-ḋaoine. Bíḋiḋ, d'á 36
ḃríġ sin, atruaġaċ fé mar atá ḃúr n-Aṫair atruaġaċ.
Ná tugaiḋ breiṫ, agus ní taḃarfar breiṫ oraiḃ; ná 37
daoraiḋ, agus ní daorfar siḃ; maiṫiḋ, agus maiṫfar

[1] Isáias lxv. 13. [2] Deut. xv. 8.
* Sin rud nár h-iarraḋ a ḋéanaṁ roiṁis sin.

38 daoiḃ. Tugaiḋ uaiḃ, agus taḃarfar daoiḃ: tóṁ-
as maiṫ, dingte, croiṫte, cruaċta, iseaḋ ċuirfiḋ
siad i nḃúr n-uċt ċúġaiḃ. Óir mar a tóṁaisfiḋ
siḃ uaiḃ iseaḋ a tóṁasfar ċúġaiḃ ṫar n-ais.
39 Agus ansan do laḃair sé soluíḋ leó: An féidir
do ḋall dall a ġiollaċt? Ná tuitfiḋ siad araon
40 sa díg? Ní'l an deisgiobul os cionn a ṁáiġistir;
tá duine go sár-ṁaiṫ má tá sé mar atá a ṁáiġistir.
41 Cad uime, áṁṫaċ, go ḃfeiceann tú an dúradán
i súil do ḃráṫar, agus ná tugann tú fé ndeara an
42 trail atá ad' ṡúil féin? Nó conus is féidir duit
a ráḋ le t'ḃráṫair: A ḃráṫair, leig dom an dúradán
a ḃaint as do ṡúil, agus ná feiceann tú an trail ad'
ṡúil féin? A ċluanaiḋe, bain an trail ar dtúis as
do ṡúil féin, agus ansan ċífir conus an dúradán
a ḃaint a' súil do ḃráṫar.
43 Óir ní'l crann fóġanta a ṫugann droċ-ṫoraḋ
uaiḋ, ná droċ-ċrann a ṫugann toraḋ fóġanta uaiḋ.
44 Mar aiṫniġtear gaċ crann as a ṫoraḋ. Óir ní
bailiġtear figí de sgeaċaiḃ ná caora fíneaṁna de
45 ḋriseaċ. Tugann an deaġ-ḋuine an deaġ-níḋ
amaċ a' deaġ-stór a ċroiḋe féin; agus tugann
an droċ-ḋuine an droċ-níḋ amaċ a' droċ-stór a
ċroiḋe; óir a' flúirse an ċroiḋe is eaḋ do laḃrann
an béal.
46 Agus cad ċuige go ndeir siḃ liom-sa, [1] A Ṫiġ-
earna, a Ṫiġearna, agus ná deineann siḃ an rud
47 adeirim? Gaċ duine a ṫagann ċúġam-sa agus
d'éisteann le m' ċaint agus a ḋeineann d'á réir
48 taisḃeánfad daoiḃ cé leis gur cosṁail é: Is cos-
ṁail é le fear a ḃí ag déanaṁ tiġe agus do róṁar
sé síos go doiṁinn gur ċuir sé an ċloċ-ḃuinn ar an
gcarraig; agus ṫáinig an tuile agus do buaileaḋ an
tiġ sin go dian aċ níor corruiġeaḋ é, mar ḃí sé dain-
49 gean ar an gcarraig. Aċ an t-é a ċloiseann agus
ná deineann, is cosṁail é leis an ḃfear a ḋein a
ṫiġ ar an gcré gan ċloiċ ḃuinn, agus gur ḃuail an
tuile 'n-a ċoinniḃ, agus do ṫuit sé láiṫreaċ, agus ba
ṫiubaisteaċ é tuitim an tiġe sin.

[1] Maiṫ. vii. 21; Róṁ. ii. 13; Séam. i. 22.

CAIBIDIOL VII.

Seirḃíseaċ an taoisiġ céad dá leiġeas ag Críost. Mac na baintriġe da tógaint ó'n mbás aige. Freagra uaiḋ do sna teaċtairí a ṫáinig ó Eóin, agus maiṫeaṁnaċas 'á ṫabairt aige do'n ṗeacaċ aiṫríġeaċ.

Agus nuair a ḃí iomláine a ċainte go léir labarṫa 1
aige isteaċ i gcluasaiḃ na ndaoine, ṫáinig sé isteaċ
go Caṗarnaum. Agus ḃí taoiseaċ céad n-a raiḃ 2
seirḃíseaċ leis breóite, agus ba ṁór aige an seir-
ḃíseaċ, agus ḃí sé ag dul ċun báis. Agus d'airiġ sé 3
i dtaoḃ Íosa, agus ċuir sé ag triall air seanóirí
Iúdaċa 'ġá iarraiḋ air teaċt agus a ṡeirḃíseaċ do
leiġeas. Agus nuair a ṫánadar-san ag triall ar 4
Íosa d'iarradar go cruaiḋ air dul, agus duḃradar:
Is fiú é go ndéanfá an níḋ sin dó, Óir tá gráḋ 5
aige d'ár gcine, agus do ċuir sé féin suas sinagóg
dúinn. Agus ḃí Íosa ag dul leó, agus nuair a ḃío- 6
dar tagaiṫe i n-aċmaireaċt do'n tiġ do ċuir an
taoiseaċ céad cáirde leis ag triall air ċun a ráḋ:
A Ṫiġearna, ná cuir ṫu féin ċun trioblóide, mar ní
fiú mise go dtiocfá fá m'ḋíon isteaċ: Is uime sin 7
nár ṫuigeas gur ḃ'ḟiú mé mé féin do ḋul ag triall
ort; aċ abair i bfocal é agus beiḋ mo ṡeirḃíseaċ
slán. Óir is duine mise atá socair fé smaċt, agus 8
tá fir fé smaċt agam; agus deirim le fear, Imṫiġ,
agus imṫiġeann sé; agus le fear eile, Tar, agus
tagann sé; agus le m'ṡeirḃíseaċ, Dein so, agus
deineann sé é. Agus nuair a ḋ'airiġ Íosa an méid 9
sin ḋein sé iongna ḋe, agus d'iompuiġ sé ċun na
ndaoine a ḃí 'ġá leanṁaint, agus duḃairt sé leó:
Go deiṁin a deirim liḃ, ní'l a leiṫéid sin de ċreid-
eaṁ fáġalta agam i n-Israél féin. Agus na daoine 10
a ṫáinig do ċuadar ṫar n-ais aḃaile, agus an seirḃíseaċ
a ḃí ag dul ċun báis fuaradar leiġiste é.

Agus do ṫárla 'n-a ḋiaiḋ san go raiḃ sé ag dul 11
go dtí an ċaṫair ar a dtugtar Náim, agus ḃí a deis- 12
giobuil i n-aonḟeaċt leis agus sluaġ mór. Agus
nuair a ḃí sé ag teaċt ċun geata na caṫraċ, féaċ,
ḃí corp d'á ḃreiṫ amaċ, aonṁac a ḃí agá ṁáṫair,

agus baintreaċ ab eaḋ an ṁáṫair; agus ḃí foċraiḋ
13 mór de ṁuintir na caṫraċ léi. Agus nuair a ċonaic
an Tiġearna í táinig truaġ aige ḋi agus duḃairt
14 sé léi: Ná bí ag gol. Agus táinig sé agus ċuir sé a
láṁ ar an gcóṁrainn. (Agus do stad an ṁuintir
a ḃí ag iompar na cóṁran.) Agus duḃairt sé: A
15 óigḟir, deirim leat, éiriġ. Agus d'éiriġ an duine
marḃ 'n-a ṡuiḋe agus ċrom sé ar ċaint. Agus tug
16 sé d'á ṁáṫair é. Agus táinig eagal ar na daoine
go léir, agus tugadar glóire do Ḋia, agus duḃ-
radar: Tá fáiḋ mór éiriġṫe 'n-ár measg, agus
17 [1] táinig Dia ag féaċaint a ḋaoine. Agus do leaṫ an
focal san amaċ 'n-a ṫaoḃ tré Iúdaéa go léir agus
trí an ndúṫaiġ mór-ṫimpal;
18 Agus d'innseadar a ḋeisgiobuil d'Eóin na neiṫe
19 sin go léir. Agus do ġlaoiḋ Eóin ċuige beirt d'á
ḋeisgiobulaiḃ, agus ċuir sé ċun Íosa iad 'ġá ráḋ:
An tusa an t-é a ḃí le teaċt nó a' ḃfuil orainn feiṫ-
20 eaṁ le duine eile? Agus nuair a tánadar na fir
ċuige duḃradar: Ċuir Eóin Baiste ag triall ort-sa
sinn 'ġá ráḋ: An tusa an t-é atá le teaċt, nó an
21 ḃfuil orainn feiṫeaṁ le duine eile? Agus an uair
ċéadna san do leiġis sé mórán daoine ó n-a ngal-
araiḃ agus ó n-a gcneaḋaiḃ, agus ó annspridíḃ, agus
22 tug sé radarc do ṁórán dall. Ansan d'ḟreagair sé
iad-san agus duḃairt leó: Téiġiḋ tar n-ais agus
innsiḋ d' Eóin cad a ċloiseaḃair agus cad a ċona-
caḃair; [2]radarc 'á ṫaḃairt do ḋallaiḃ, siuḃal do
ḃacaċaiḃ, na loḃair d'á nglanaḋ, éisteaċt 'á taḃ-
airt do ḃoḋaraiḃ, na mairḃ ag aiséiriġe, an soi-
23 sgéal d'á ċraoḃsgaoileaḋ do sna boċtaiḃ. Agus
is aoiḃinn do'n t-é ná glacfaiḋ sgannal umam-sa.
24 Agus nuair a ḃí teaċtairí Eóin imṫiġṫe ċrom sé
ar a ráḋ leis na daoine i dtaoḃ Eóin: Cad 'á
ḋ'ḟeisgint go ndeaġaḃair amaċ sa ḃfásaċ? Cuaille
25 d'á ṡuaṫaḋ le gaoiṫ an eaḋ? Aċ cad 'á ḋ'ḟeisgint
go ndeaġaḃair amaċ? Duine i n-éadaiġiḃ mine
an eaḋ? Féaċ, is i dtiġṫiḃ na ríġṫe a ḃíonn luċt an
26 éadaiġ uasail agus an ḃeata ṡóġaiġ. Aċ cad a ḃí

[1] .i. ċun trócaire ḋéanaṁ orṫa. [2] Isáias XXXV. 5.

uaib le feirgint nuair a ċuaḋabair amaċ? Fáiḋ an
eaḋ? Isead, a deirim lib, agus duine is mó 'ná
fáiḋ. Sidé an duine ar a bfuil sgríobṫa: [1] Féaċ, 27
tá m'aingeal agam d'á ċur rómat amaċ agus oll-
ṁóċaiḋ sé do ṡlíġ rómat. Deirim lib é: Ar ar rugaḋ 28
ó ṁnáib de ḋaoiniḃ ní'l fáiḋ is mó 'na Eóin Baiste;
agus an t-é is lúġa i ríġeaċt Dé is mó é 'ná eisean.
Agus nuair airiġ na daoine go léir agus na puiblio- 29
cánaiġ an ċaint sin d'aḋṁuiġdar ceart Dé, óir bíodar
tar éis a mbaiste le baisteaḋ Eóin.* Aċ na Fairisinig 30
agus doċtúirí na dliġe, tugadar easúmluiġeaċt
do ċóṁairle Dé 'n-a gcoinniḃ féin, óir níor ġlacadar a
baisteaḋ-sin.

Dubairt an Tiġearna, áṁtaċ: Cé leis. d'á bríġ 31
sin, go saṁlóċad muintir an tsleaċta so? Agus
cé leis gur cosṁail iad? Is cosṁail iad le leanbai 32
'n-a suiḋe ar áit an ṁargaiḋ agus ag caint le n-a
ċéile, nuair a deirid siad: Ḋeineamair ceól daoib
ar ṗíbiḃ, agus níor ḋeineaḃair rinnce; ḋeineamair
caoine, agus níor ġoileaḃair. [2] Óir do táinig Eóin 33
Baiste agus ní raib sé ag iṫe aráin 'ná ag ól fíona;
agus deirtí-se, Tá deaṁan ann. Ṫáinig Mac an 34
Duine agus é ag iṫe agus ag ól; agus deirtí-se,
Féaċ an fear craosaċ, fear an ḟíona d'ól, cara na
bpuibliocánaċ agus na bpeacaċ. Agus tá an eagna 35
ceartuiġṫe ó n-a clainn féin go léir.

Agus d'iarr duine de sna Fairisinig air dul agus 36
bia ċaiteaṁ i n' ḟoċair; agus ċuaiḋ sé isteaċ i dtiġ
an Ḟairisiniġ, agus do ṡuiḋ sé ċun búird.† Agus 37
féaċ bí bean a bí 'n-a peacaċ sa ċaṫair, agus fuair sí
amaċ go raib sé ag caiteaṁ bíḋ i dtiġ an Ḟairisiniġ
agus tug sí léi alabastrom ola, Agus ṡeasaiṁ sí lastiar 38
i n-aice a ċos, agus ċrom sí ar a ċosaib do niġe
le n-a deóraib, agus ar iad do ṫriomú le n-a gruaig,
agus bí sí ag pógaḋ a ċos agus ag cimilt na h-ola
ḋíob. Agus do ċonaic an Fairisineaċ a tug cuireaḋ 39

[1] Mal. iii. 1. [2] Maiṫ. iii. 4; Marc. i. 6.

* Ver. 29. "D'aḋṁuiġdar ceart Dé," .i. do ṁoladar Dia mar ġeall ar a ċeart, agus táinig eagla Dé orta. D'aḋṁuiġdar é beiṫ ceart agus é beiṫ trócaireaċ.

† Ver. 36. "Duine de sna Fairisiniġ," .i. Símón.

ḋó an níḋ sin agus duḃairt sé i n'aigne féin: Dá
mba fáiḋ an fear so ḃeaḋ fios aige, gan amras, cé h-í
an ḃean so atá ag teangaḃáil leis agus cad é an
40 saġas í, gur ḃean peacaṁail í. Agus d'ḟreagair
Íosa agus duḃairt leis: A Ṡímóin, tá níḋ agam le
ráḋ leat. Agus duḃairt seisean: Abair é, a
41 Ṁáiġistir. Ḃí fear ann agus ḃí fiaċa aige ar ḃeirt;
ḃí cúig céad píosa airgid aige ar ḋuine acu agus
42 caogad píosa ar an nduine eile. Ní raiḃ ar cumas
aoinne acu díoluiġeaċt a ḋéanaṁ, agus do ṁait
sé na fiaċa dóiḃ araon. Cé 'cu de'n ḃeirt is mó
43 gráḋ ḋó? Agus d'ḟreagair Símón agus duḃairt:
Measaim gur b'é an t-é is mó n-ar ṁait sé ḋó. Agus
44 duḃairt sé leis: Tá do ḃreit ceart. Agus d'iom-
puiġ sé ċun na mná, agus duḃairt sé le Símón: An
ḃfeiceann tú an ḃean san? Ṫánag isteaċ ad' tiġ-
se, níor ṫugais-se dom uisge dom' ċosaiḃ; aċ do
niġ sí seo mo ċosa le n-a deóraiḃ, agus do ṫriomuiġ sí
45 iad le n-a gruaig. Níor ṫugais-se póg dom; aċ ó
ṫáinig sí seo isteaċ níor stad sí aċ ag pógaḋ mo ċos.
46 Níor ongais-se mo ċeann le h-ola, aċ d'ong s seo
47 mo ċosa le h-ola. D'á ḃríġ sin adeirim leat: iTáid
a lán peacaí maitte ḋi tré ṁéid a gráḋa. An t-é,
áṁṫaċ, d'á maittear an beagán is beagán a ġráḋ.*
48 Agus duḃairt sé léi-se: [1] Táid na peacaí maitte
49 duit. Agus do ċrom an ṁuintir a ḃí ag an mbórd
ar a ráḋ 'n-a n-aigne féin: Cé h-é seo, a ṫéiġeann
50 cóṁ fada le peacaí ṁaiteaṁ? Agus duḃairt seis-
ean leis an mnaoi: Do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu;
imtiġ i síoṫċáin.

[1] Mait. ix. 2.

* Ver. 47. "Táid a lán peacaí maitte ḋi tré ṁéid a gráḋa." Sa scríbhinn uaireanta, aiṁmniġtear toraḋ d'aon ċúis aṁáin bíoḋ go m-bíonn a lán cúiseana ag dul ċuige. Deirtear anso go ḃfuilid a peacaí maitte do'n ṁnaoi seo mar ġeall ar "ṁéid a gráḋa," aċ i Ver. 50, deir Críost léi, "do ṡaor do ċreideaṁ tu." Fágann san go dtéiḋeann creideaṁ agus dóċas agus gráḋ agus dólás croiḋe, agus a lán eile deag-ṁéinni, ċun duine d'iompáil ar Dia.

CAIBIDIOL VIII.

Parabal an tsíl. An stoirm d'á ciúnú ag Críost. An legion deaṁan d'á gcur amaċ aige. An ġluaiseaċt fola d'á leiġeas, agus inġean Iáiruis d'á tógaint ón mbás aige.

Agus do ṫárla, 'n-a ḋiaiḋ san, é féin a ḃeiṫ ag 1
gaḃáil tré ċaṫraċaiḃ agus tré ḃailtiḃ, ag seanmóin
agus ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus an dáréag
i n-aonḟeaċt leis. Agus raint ḃan a saoraḋ ó ann- 2
sprioidiḃ agus ó ġalaraiḃ: Máire, ar a dtugtar Mag-
dalén, n-ar imṫiġ na seaċt ndeaṁain aisti, Agus 3
Ióanna, bean Ċúsa, stíoḃard Héróid, agus Súsanna,
agus a lán eile ḃan, agus iad ag frioṫálaṁ air as a
ngustal féin.

Agus tráṫ d'á raiḃ sluaġ ana-ṁór cruinniġṫe, 4
agus iad ag ruiṫ amaċ as na caṫraċaiḃ ag triall
air, duḃairt sé, i ḃfuirm soluíde:

Ċuaiḋ curadóir amaċ ag cur a ċod' síl; agus nuair 5
a ḃí sé ag cur an tsíl do ṫuit cuid de i n-aice an
ḃóṫair; agus do gaḃaḋ do ċosaiḃ ann, agus d'iṫead-
ar éanlaiṫe an aeir é. Agus do ṫuit tuille de ar an 6
gcarraig; agus d'ḟeóċ sé sa ḃfás, mar ní raiḃ an úr-
ṁaireaċt aige. Agus do ṫuit tuille de ameasg na 7
sgeaċ; agus d'ḟás na sgeaċa i n-aonḟeaċt leis, agus
ṁúċadar é. Agus do ṫuit tuille de sa talaṁ 8
fóġanta agus d'ḟás sé, agus ṫug sé toraḋ fó ċéad.
Nuair a duḃairt sé an méid sin do laḃair sé árd:
An t-é go ḃfuil cluasa le h-éisteaċt air cloiseaḋ sé.

Agus d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil dó cad í an tsolúid 9
í sin. Agus duḃairt sé leó: Do tugaḋ daoiḃ-se 10
rúndiaṁar ríġeaċta Dé a ḋ'aiṫint; do'n ċuid eile,
áṁtaċ, i ḃfuirm soluídí, [1] i dtreó go ḃfeicfidís
agus ná feicfidís, agus go gcloisfidís agus ná
tuigfidís.* Sidí an tsoluid. Isé briaṫar Dé an 11
síol. An ċuid a ṫuiteann i n-aice an ḃóṫair, sin iad 12
na daoine a ċloiseann, agus tagann an diaḃal 'n-a

[1] Isáias vi. 9; Gníoṁ xxviii. 26.

* Ver. 10. "Ionus go ḃfeicfidís agus ná feicfidís." (Feic an nóta, Marc. iv. 12.)

ḋiaiḋ san agus tógann sé an focal as a gcroiḋe,
13 i dtreó ná creidfidís agus ná saorfaí iad. Agus
an ċuid a ṫuiteann ar an gcarraig, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal le h-áṫas nuair airiġid siad é;
aċ ní ḃíd na préaċa acu san; creidid siad ar feaḋ
tamaill agus i n-am an ċaṫa téiġid siad ar gcúl.
14 An ċuid áṁṫaċ, a ṫuit ameasg na sgeaċ, siniad an
ṁuintir a ḋ'airiġ an focal, aċ ag dul dóiḃ i ndiaiḋ
cúraim agus saiḋḃris agus pléisiúir an tsaoġail múċ-
15 tar iad agus ní ṫugaid siad toraḋ. Aċ an ċuid a
ṫuiteann ar an dtalaṁ fóġanta, siniad an ṁuintir
a ġlacann an focal leis an ndeaġ-ċroiḋe is fearr
nuair a ċloisid siad é, agus coimeádaid siad é,
agus tugaid siad toraḋ uaṫa le foḋfulang.
16 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus í ċur
fé ḃéal árṫaiġ nó fé leabaiḋ, aċ curtar ar ċoinn-
leóir í, i dtreó go bfeicfeaḋ na daoine a ṫagann
17 isteaċ an solus. [1] Óir ní'l rud i bfolaċ ná noċt-
far, ná rud fé ċeilt ná h-aiṫneófar agus ná tiocfaiḋ
18 amaċ go h-osgailte. Féaċaiḋ, d'á ḃríġ sin, conus
a ċloiseann siḃ. Óir an t-é go bfuil aige taḃar-
far dó; agus an t-e ná fuil aige, tógfar uaiḋ gaċ a
mearann sé atá aige.
19 Agus táinig ċuige a ṁáṫair agus a ḃráiṫre, agus
níor ḟéadadar teaċt ag triall air mar ġeall ar an
20 sluaġ. Agus do h-innseaḋ dó: Tá do ṁáṫair agus
do ḃráiṫre 'n-a seasaṁ amuiġ, agus ba ṁaiṫ leó
21 tu ḋ'feisgint. Agus d'ḟreagair sé agus duḃairt
leó: An ṁuintir a ḋ'éisteann le briaṫar Dé agus a
ḋeineann beart d'á réir, siniad mo ṁáṫair agus mo
ḃráiṫre.

22 Agus do tárla, lá de sna laeṫiḃ sin, go ndeaġaiḋ
sé féin agus a ḋeisgiobuil ar bórd luinge, agus
duḃairt sé leó: Téiġmís treasna an loċa. Agus
23 ċuadar ar aġaiḋ. Agus an faid a ḃíodar-san ag
cur na sliġe ḋíoḃ do ċuaiḋ seisean a ċodla. Agus
táinig stoirm gaoiṫe ar an loċ, agus ḃíodar d'á
24 líonaḋ agus ḃíodar i gcontaḃairt. Agus tánadar

[1] Maiṫ. x. 26; Marc. iv. 22.

ċuige agus ḋúisiġeadar é agus dubradar: A
Ṁáiġistir, tá an bás againn. Agus d'éiriġ sé agus
do labair sé leis an ngaoiṫ agus leis na tonnaiḃ
uisge, agus do stadadar agus ṫáinig ciúnas. Agus 25
dubairt sé leó-san: Cá ḃfuil búr gcreideaṁ? Mar
ḃí eagal orṫa agus iongna, agus iad 'gá ráḋ le
n-a céile, Cad é mar ḋuine é seo, go smaċtuiġ-
eann sé gaoṫ agus farraige agus go ndeinid siad
rud air?

Agus do ṡeóladar an long go tír na nGeras- 26
énaċ atá ar aġaiḋ Ġaililí anonn. Agus cóṁ luaṫ 27
agus ṫánadar i dtír do riṫ ċuige fear n-a raiḃ dea-
ṁan ann ar feaḋ mórán aimsire, agus ní raiḃ éadaċ
uime, ná ní ḟanaḋ sé i dtiġ, aċ ins na tuamaiḃ. Agus 28
nuair a ċonaic sé Íosa do ċaiṫ sé é féin ar an dta-
laṁ 'n-a láṫair agus do labair sé do ġuṫ árd:
Cad é an ċuid atá agat díom-sa, a Íosa, a Ṁic an
Árd-Ḋia? Iarraim ort gan mé pianaḋ. Óir ḃí 29
sé 'gá órdú do'n ainspriod teaċt amaċ as an nduine.
Óir do ḃeireaḋ sé air go minic; agus do ceangailtí
é le slabraiḃ agus le geiṁliḃ, agus do ḃriseaḋ sé
na slabraí agus ċomáineaḋ an deaṁan amaċ fé'n
ḃfásaċ é. Agus do ċeistiġ Íosa é agus dubairt: 30
Cad é an ainim atá ort? Agus dubairt seisean:
Leigión; mar ḃí mórán deaṁan tar éis dul isteaċ
ann. Agus ḃíodar 'gá iarraiḋ air gan a d'órdú 31
dóiḃ dul síos sa n-aibéis. Agus ḃí tréad mór muc 32
sa n-áit agus iad ag innior ar an sliaḃ, agus d'iar-
radar air leigint dóiḃ dul isteaċ ionta. Agus do
leig. Ansan d'imṫiġ na deaṁain as an nduine agus 33
ċuadar isteaċ ins na mucaiḃ, agus do ġluais an
tréad, le buile, ar ṁullaċ a gcinn isteaċ sa loċ
agus do báṫaḋ iad. Agus nuair ċonaic an luċt 34
foraiḃeaċta an níḋ a ṫárla, do riṫeadar agus d'inns-
eadar sa ċaṫair é agus ins na bailtiḃ. Agus ṫáinig 35
na daoine amaċ go ḃfeicfidís cad a ḃí tuitiṫe amaċ,
agus ṫánadar ag triall ar Íosa; agus fuaradar,
'n-a ṡuiḋe ag cosaiḃ Íosa, 'n-a ġlan-ṁeabair agus
éadaċ uime, an duine as ar imṫiġ na deaṁain, agus
ḃí eagal orṫa. Agus an ṁuintir a ċonaic é d'inns- 36

37 eadar dóiḃ conus a slánuiġeaḋ é ó'n Leigión; Agus
d'iarr pobul na nGerasénaċ go léir air imṫeaċt uata,
mar ḃí eagla ana-ṁór orta. Agus ċuaiḋ sé ar bórd
38 na luinge agus ṫáinig sé tar n-ais. Agus an fear
gur imṫiġ na deaṁain as d'iarr sé air leigint dó dul
leis. Aċ do ċuir Íosa uaiḋ é, agus duḃairt sé leis:
39 Imṫiġ ċun do tiġe féin agus innis na neiṫe móra atá
déanta ag Dia duit. Agus d'imṫiġ sé agus d'ḟógair
sé tríḋ an gcaṫair go léir na neiṫe móra a ḋein Íosa
dó.

40 Agus do ṫárla, ar a ṫeaċt tar n-ais d'Íosa,
gur ġlac sluaġ mór é, mar ḃíodar go léir ag feit-
41 eaṁ leis. [1] Agus féaċ, ṫáinig ċuige fear dár ḃ'
ainim Iáirus, agus dob' é uaċtarán na sinagóige é;
agus do ċaiṫ sé é féin ag cosaiḃ Íosa 'ġá iarraiḋ
42 air dul ċun a tiġe, Mar go raiḃ aon inġean aṁáin
aige agus í timpal dá ḃliain déag, agus go raiḃ sí
ag dul ċun báis. Agus, ag dul ann dó, do ṫárla go
raiḃ an sluaġ ag brúċ air.

43 Agus ḃí bean áiriṫe a ḃí ag cailleaṁaint a cod'
fola ar feaḋ dá ḃliain déag roimis sin, agus go raiḃ
a maoin saoġalta caillte aici le doċtúiriḃ agus é
44 teipiṫe orta í leiġeas; Agus ṫáinig sí ċuige, lastiar
dé, agus ċuir sí a láṁ ar ḟaḃra a ḃrait, agus do stad
45 an ḟuil láiṫreaċ bonn aici. Agus duḃairt Íosa: Cé
h-é a ṫeangḃaiḋ liom? Agus do ḟéan gaċ aoinne,
agus duḃairt Peadar agus an ṁuintir a ḃí i n'ḟoċ-
air: A Ṁáiġistir, tá an sluaġ ag brúċ ort agus
at' ċiapaḋ, agus a' nḋeirir, Cé h-é a ṫeangḃaiḋ liom?
46 Agus duḃairt Íosa: Do ṫeangḃaiḋ duine éigin liom;
óir is eól dóṁ-sa go nḋeaġaiḋ cóṁaċt amaċ uaim.
47 Agus nuair a ṫuig an ḃean nár ċuaiḋ sí gan aiṫint,
ṫáinig sí agus ċaiṫ sí í féin agá ċosaiḃ agus í ag crit,
agus d'innis sí os cóṁair na ndaoine go léir cad é
an cúis n-ar ṫeangḃaiḋ sí leis, agus conus mar a
48 leiġiseaḋ í láiṫreaċ. Agus duḃairt seisean léi:
Do leiġis do ċreideaṁ tú, a 'nġean ó; imṫiġ leat
i siotċáin.

49 Agus é ag ráḋ na cainte sin ṫáinig duine ċun uaċ-
taráin na sinagóige agus duḃairt sé leis: Tá

[1] Mait. ix. 18; Marc. v. 22.

t'inġean tar éis ḃáis, ná bí 'ġá ċur ċun trioblóide.
Agus d'airiġ Íosa an focal agus duḃairt sé le h-atair 50
an ċailín: Ná bíoḋ eagal ort: creid aṁáin, agus
beiḋ sí slán. Agus nuair a ṡrois sé an tiġ níor 51
leig sé aoinne isteaċ i n-aonḟeaċt leis aċ Peadar agus
Séamus agus Eóin, agus atair agus mátair an
ċailín. Agus ḃí na daoine go léir ag gol agus ag 52
caoi 'n-a diaiḋ. Agus duḃairt sé leó: Ná bíḋiḋ ag
gol; ní marḃ atá an cailín, aċ 'n-a codla. Agus 53
bíodar ag gáirí uime, mar ḃí fios acu í ḃeiṫ marḃ.
Aċ do rug sé féin ar láiṁ uirti, agus do laḃair sé 54
do ġuṫ árd agus duḃairt: A ċailín, éiriġ. Agus 55
táiniġ a h-anam tar n-ais, agus d'éiriġ sí láiṫreaċ.
Agus duḃairt sé rud le n-iṫe taḃairt di. Agus 56
ḃí sgárd ar a h-atair agus ar a mátair; aċ duḃairt
sé leó gan a ḋ'innsint d'aoinne cad a ḃí tuitite
amaċ.

CAIBIDIOL IX.

Na h-Asboil dá gcur amaċ ag Críost. Bia dá ṫaḃairt aige do ċúig ṁíle duine a' ċúig bulógaiḃ. An t-Atarú gné do ṫeaċt air. Deaṁan a' duine dá ċur amaċ aige.

[1] Do ġlaoiḋ sé ċuige an dáréag Aspol agus tug 1
sé dóiḃ cóṁaċt agus cumas ar gaċ aicme deaṁan,
agus leiġeas ar ġalaraiḃ. Agus ċuir sé uaiḋ iad 2
ag craoḃsgaoileaḋ ríġeaċta Dé agus ag leiġeas
daoine breóite. Agus duḃairt sé leó: Ná tógaiḋ 3
aon rud i gcóir an ḃóṫair, bata ná mála ná arán ná
airgead, agus ná bíoḋ dá ḃrat ag aoinne agaiḃ;
Agus pé tiġ n-a ragaiḋ siḃ isteaċ ann, fanaiḋ ann, 4
agus ná h-imtiġiḋ amaċ as. Agus pé daoine ná 5
glacfaiḋ siḃ imtiġiḋ amaċ as an gcatair sin [2] agus
deiniḋ an ceó do ċroṫaḋ d'ḃúr gcosaiḃ mar ḟiaḋ-
nuise 'n-a gcoinniḃ.

Agus do ġluaiseadar amaċ mór-timpal tré sna 6
bailtiḃ ag craoḃsgaoileaḋ an tSoisgéil agus ag leiġ-
eas ins gaċ aon ḃall.

[1] Maiṫ. x. 1; Marc. iii. 15. [2] Gníoṁ. xiii. 51.

7 Agus d'airiġ Héród, an tetrarc, gaċ níḋ a ḃí aige
'á ḋéanaṁ, agus ḃí sé ar mearḃall, mar deireaḋ
8 daoine, gur ḃ'é Eóin a d'eiriġ ós na mairḃ; agus
deireaḋ daoine eile gur ḃ'é Elias a ṫaisbeáin é
féin; agus deireaḋ daoine eile gur ḋuine éigin de
9 sna sean-ḟáiḋiḃ a d'eiriġ. Agus duḃairt Héród:
Ḃaineas-sa an ceann d'Eóin; aċ cé h-é seo go
n-airiġim na neiṫe seo mar ġeall air? Agus ḃí sé
a d'iarraiḋ é ḋ'ḟeisgint.
10 Agus ṫáinig na h-Aspoil ṫar n-ais agus d'innseadar
ḋó gaċ a raiḃ déanta acu; agus do rug sé leis iad
i leiṫṫaoiḃ i n-áit uaigneaċ dár ḃ'ainim Betsaida.
11 Agus nuair a fuair na sluaiġte amaċ an méid sin
do leanadar é; agus do ġlac sé iad, agus ḃí sé ag
caint leó i dtaoḃ ríġeaċta Dé, agus na daoine a
ḃíoḋ i ngáḋ le leiġeas do leiġiseaḋ sé iad.
12 Agus ṫurnuiġ an lá ar ḋul i ndéanaiġe. Agus
ṫáinig an dáréag ċuige agus duḃradar leis: Leig
na sluaiġte ċun siuḃail, i dtreó go n-imṫeóċaid siad
ar fuid na mbailte agus na dtiġte mór-ṫimpal agus
go ḃfaiġid siad lóisdín agus bia, óir is i ḃfásaċ
13 atáimíd anso. Agus duḃairt sé leó: Tugaiḋ-se
rud le n-iṫe ḋóiḃ. Agus duḃradar-san: [1] Ní'l
againn aċ ċúig bulóga agus ḋá iasg, murab aṁlaiḋ a
raiġmís agus bia ċeannaċ do'n tsluaġ mór so go
14 léir. Ḃí timpal ċúig míle fear sa tsluaġ. Agus
duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Cuiriḋ 'n-a suiḋe iad
'n-a gcuideaċtanaiḃ, caogad i ngaċ cuideaċtain.
15 Agus deineadar aṁlaiḋ, agus ċuireadar na daoine
16 go léir 'n-a suiḋe. Ansan do ṫóg sé na ċúig bulóga
agus an dá iasg, agus d'ḟéaċ sé suas ċun neiṁe
agus ḃeannuiġ sé iad, agus do ḃris, agus tug d'á
17 ḋeisgiobuil le cur os cóṁair na ndaoine. Agus
d'iṫ na daoine go léir a ndóiṫin, agus do tógaḋ
ḋá ċiseán déag de ḃia ḃriste a fágaḋ.

18 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé i n'aonar ag guiḋe, go
raiḃ a ḋeisgiobuil i n'ḟoċair, agus ċeistig sé iad
19 agus duḃairt sé: Cé adeir na daoine is mise? Agus

[1] Eóin vi. 9.

d'ḟreagradar-san agus duḃradar: Eóin Baiste;
agus deir cuid acu Elias; agus deir tuille acu
gurab aṁlaiḋ a d'éiriġ duine de sna sean-ḟáiḋiḃ.
Agus duḃairt sé leó: Aċ siḃ-se, cé adeir siḃ is 20
mé? Agus d'ḟreagair Símón Peadar agus duḃairt:
Críost Dé. Agus tug sé foláraṁ dóiḃ agus duḃairt 21
leó gan an níḋ sin a ḋ'innsint d'aoinne, 'Ġá ráḋ:
[1] Ní foláir do Ṁac an Duine mórán d'ḟulang, 22
agus go séanfaḋ na seanóirí é, agus uaċtaráin na
sagart, agus na Sgríḃneóirí, agus go gcurfaí ċun
báis é, agus go n-aiseireóċaḋ sé an tríṁaḋ lá.
Agus duḃairt sé leó uile: Má's áil le h-aoinne teaċt 23
am' ḋiaiḋ séanaḋ sé é féin, agus tógaḋ sé a ċros
gaċ lá, agus leanaḋ sé mé. Óir an t-é gur maiṫ 24
leis a anam féin do ṡábáil, caillfiḋ sé é; agus an
t-é a ċaillfiḋ a anam ar mo ṡon-sa, sábálfaiḋ sé a
anam. Óir cad é an tairḃe do ḋuine má ḋeineann 25
sé an saoġal mór do ḃuaċtaint agus é féin do
ṁilleaḋ agus do ċailleaṁaint? [2] Óir an t-é do 26
ġlacfaiḋ náire mar ġeall orm-sa agus ar mo
ḃréiṫre, glacfaiḋ Mac an Duine náire mar ġeall ar
an nduine sin, nuair a ṫiocfaiḋ sé 'n-a ġradam agus
i ngradam a Aṫar agus na n-aingeal naoṁṫa,
Deirim liḃ go fíor, áṁṫaċ, go ḃfuil daoine 'n-a sea- 27
saṁ anso ná blaisfiḋ bás go ḃfeicfiḋ siad ríġ-
eaċt Dé.
Agus do ṫárla, tímpal oċt lá tar éis na cainte 28
sin, gur ṫóg sé leis Peadar agus Séamus agus Eóin,
agus go ndeaġaiḋ sé suas ar an gcnoc ċun úrnuiġṫe
ḋéanaṁ. Agus an faid a ḃí sé ag guiḋe d'aṫruiġ 29
a ġnúis, agus d'iompuiġ a ċuid éadaiġ geal, taiṫ-
neaṁaċ. Agus féaċ, ḃí beirt ag cóṁráḋ leis, agus 30
Maois agus Elias iad san. Do ċonactas iad 31
i nglóire, agus do ṫráċtadar ar a ḃás, an bás a ḃí
aige le críoċnú i nIerúsalem. Agus ṫáinig mairḃ- 32
iṫiġe codlata ar Ṗeadar agus ar an muintir a ḃí
i n'ḟoċair. Agus do ṁúsgladar, agus do ċona-
cadar a ġradam, agus an ḃeirt a ḃí 'n-a seasaṁ 'n-a

[1] Mait. xvii. 21; Marc. viii. 31; ix. 30.
[2] Mait. x. 33; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.

33 teannta. Agus do tárla, nuair a bíodar ag im-
teaċt uaiḋ, go ndubairt Peadar le h-Íosa: A
Ṁáiġistir, is maiṫ an ḃail orainne ḃeiṫ anso; agus
deinimís anso trí puible, pubal duit-se, agus
pubal do Ṁaois, agus pubal d'Elias; agus gan
34 a ḟios aige cad a ḃí aige ḋ'á ráḋ. Agus an ḟaid
a ḃí sé ag ráḋ an méid sin táinig sgamall agus do
ċlúdaiġ sé iad, agus táinig eagal orta nuair a
35 bíodar ag dul isteaċ sa sgamall. Agus do laḃ-
air guṫ as an sgamall agus dubairt: [1] Isé seo mo
36 Ṁac dilis-se; deiniḋ éisteaċt leis. Agus le linn
an ġuta do laḃairt do fuaraḋ Íosa i n'aonar. Agus
bíodar-san ciúin, agus níor innseadar d'aoinne ins na
laeṫanta san aon níḋ de sna neiṫiḃ a ċonacadar.
37 Agus do tárla, an lá 'n-a ḋiaiḋ san, ag teaċt
anuas ó'n gcnoc ḋóiḃ, gur ḃuail sluaġ mór uime.
38 Agus féaċ, do laḃair duine de'n tsluaġ amaċ agus
dubairt sé: A Ṁáiġistir, guiḋim tú, féaċ ar mo ṁac,
39 mar ní'l agam aċ é; Agus féaċ, beireann an deaṁan
air, agus cuireann sé sgread as go h-obann, agus
bíonn sé 'ġá leagaḋ agus 'ġá stracaḋ as a céile,
agus cúḃar leis, agus is ar éigin a sgarann se leis
40 aċ 'ġá stracaḋ. Agus d'iarras ar do deisgiobuil
41 é ċur amaċ, agus do teip sé orta. Agus d'ḟreag-
air Íosa agus dubairt: Ó, a ḟliocṫ ċlaon gan creid-
eaṁ, an fada a beiḋ mé eadraiḃ ag cur suas liḃ?
42 Taḃair anso do ṁac. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
43 do leag an deaṁan é, agus ḃí sé 'ġá stracaḋ. Agus
do smaċtuiġ Íosa an deaṁan truailliġte, agus do
44 leiġis sé an buaċaill, agus tug sé d'á aṫair é. Agus
ḃí uaṫḃás ar na daoine go léir tré mór-ċóṁaċt Dé.
Agus nuair a bíodar go léir ag déanaṁ iongna
de sna gníoṁarṫa a ḃí aige 'á déanaṁ, dubairt sé le
n-a deisgiobulaiḃ: Coimeádaiḋ-se cuiṁne ar an
gcaint sin i nbúr gcroiḋe: óir tá Mac an Duine le
taḃairt i láṁaiḃ daoine.
45 Agus níor tuigeadar bríġ na cainte sin, agus ḃí
an bríġ i bfolaċ uata, ionus ná motóċaidís é; agus
níor leig eagla ḋóiḃ é ċeistiú i dtaoḃ na cainte sin.

[1] 2 Pead. i. 17.

[1] Agus d'éiriġ tnúṫ eatarṫa féaċaint cé 'cu ḃíoḋ 46
ba ṁó. Agus ċonaic Íosa na smuinte a ḃí 'n-a 47
gcroiḋe, agus do rug sé ar leanḃ, agus ċuir sé 'n-a
ṡeasaṁ i n-aice é. Agus duḃairt sé leó-san: An 48
t-é a ġlacfaiḋ an leanḃ san am' ainim-se glacann
sé mise; agus an t-é a ġlacfaiḋ mise glacann sé an
t-é do ċuir uaiḋ mé; óir an t-é is lúġa agaiḃ go léir
isé is mó.
Agus d'ḟreagair Eóin agus duḃairt: A Ṁáiġistir, 49
ċonacamair duine agus é ag cur deaṁan amaċ ad'
ainim-se, agus ċoisgeamair é, toisg ná gabann sé
linne. Agus duḃairt Íosa leis: Ná coisgiḋ é: mar, 50
an t-é ná fuil i nḃúr gcoinniḃ tá sé [2] liḃ.

Agus do ṫárla, é mar a ḃí laeṫanta a ḋeasgaḃ- 51
ála d'á gcríoċnú, go raiḃ a ġnúis daingean aige féin
ar dul go Ierúsalem. Agus ċuir sé teaċtairí roimis 52
amaċ, agus ċuadar isteaċ i gcaṫair de ċaṫaraċaiḃ na
Samaritánaċ ċun neiṫe ċur i dtreó ḋó. Agus níor 53
leigeadar isteaċ é toisg a ġnúis a ḃeiṫ daingean ar
dul go Ierúsalem. Agus nuair a ċonaic a ḋeisgiobuil, 54
Séamus agus Eóin, an níḋ sin duḃradar: [3] A Ṫiġ-
earna, an toil leat go ndéarfaimis teine teaċt ó
neaṁ ċun iad do loisgaḋ? Agus d'iompuiġ sé 55
orṫa agus ṫug sé milleán dóiḃ, agus duḃairt sé:
Ní fios daoiḃ an sprioraid atá ionaiḃ. [4] Ní ċun anam- 56
naċa do ṁilleaḋ a ṫáinig Mac an Duine, aċ ċun iad
do ṡáḃáil. Agus d'imṫiġeadar go baile eile.
Agus ṫárla, an faid a ḃíodar ar an sliġ, go nduḃ- 57
airt duine éigin leis: Leanfad-sa tusa, a Ṫiġearna,
pé ball 'n-a ngeoḃair. Agus duḃairt Íosa leis: 58
Táid poill talṁan ag na madraiḃ ruaḋa, agus a
neadaċa ag éanlaiṫe an aeir, aċ ag Mac an Duine
ní'l áit 'n-a leigfeaḋ sé a ċeann. Duḃairt sé, 59
áṁṫaċ, le duine eile: Leansa mise; agus duḃairt
seisean: A Ṫiġearna, leig dom dul ar dtúis agus
m'aṫair do ċur. Agus duḃairt Íosa leis: Leig do 60
sna mairḃ na mairḃ do ċur; aċ imṫiġ-se agus dein

[1] Maiṫ. xviii. 1; Marc. ix. 33.
[2] .i. ag cabrú liḃ.
[3] 4 Ríġ. i. 10.
[4] Eóin iii. 17; xii. 47.

61 ríġeaċt Dé d'ḟóġairt. Agus duḃairt duine eile:
Leanfad tú, a Ṫiġearna, aċ leig dom dul agus é
62 d'innsint do'n ṁuintir atá sa baile. Duḃairt Íosa
leis: Aoinne a ċuirfiḋ a láṁ ar an gcéaċta agus
ansan a ḃeiḋ ag féaċaint lastiar de, ní'l sé oireaṁ-
naċ do ríġeaċt Dé.

CAIBIDIOL X.

Teagasg ag Críost á ṫabairt do'n dáréag ar trí fiċid deisgiobul. Iad dá gcur amaċ ċun oibre. An Samaritánaċ fóġanta.

1 Tar éis na neiṫ sin do ċeap an Tiġearna dáréag
agus trí fiċid eile, agus ċuir sé roiṁis amaċ iad,
'n-a mbeirt a's 'n-a mbeirt, ċun gaċ baile agus áit
n-a raiḃ sé féin le teaċt ann.
2 Agus duḃairt sé leó: Fóġṁar mór agus meiṫiol
suaraċ. Iarraiḋ, d'á ḃríġ sin, ar an t-é gur leis
an fóġṁar luċt oibre do ċur ċun an fóġṁair.
3 Imṫiġiḋ: Féaċ, táim 'ḃúr gcur i nḃúr n-uanaiḃ
4 ameasg maċtíri. Ná bíoḋ agaiḃ mála ná spárán
ná bróga, agus [1] ná deiniḋ beannaċaḋ d'aoinne ar
5 an sliġ. Aon tiġ n-a raġaiḋ siḃ isteaċ ann abraiḋ
6 ar dtúis, Síoṫċáin ar an dtiġ seo. Agus má's mac
síoṫċána a ḃeiḋ ann fanfaiḋ ḃúr síoṫċáin air;
7 muraḃ eaḋ fillfiḋ ḃúr síoṫċáin oraiḃ féin. Agus
fanaiḋ sa tiġ céadna, ag iṫe agus ag ól na neiṫe atá
acu, [2] óir is fiú an fear oibre a tuarasdal fáġáil.
Ná bíḋiḋ ag imṫeaċt ó tiġ go tiġ.
8 Agus pé caṫair n-a raġaiḋ siḃ isteaċ inti agus
go nglacfar siḃ, iṫiḋ na neiṫe a cuirfar os ḃúr
9 gcóṁair; Agus leiġisiḋ na daoine breóiṫe sa ċaṫ-
air sin, agus abraiḋ leó, Tá ríġeaċt Dé buailte liḃ.
10 Aċ pé caṫair n-a raġaiḋ siḃ isteaċ inti agus ná
glacfar siḃ, téiġiḋ amaċ ar sráidiḃ na caṫraċ san
11 agus abraiḋ: [3] Fiú ceó ḃúr gcaṫraċ atá ar ár gcos-
aiḃ glanaimíd dinn é i nḃúr gcoinniḃ. Aċ bíoḋ

[1] 4 Ríġ. iv. 29. [2] Deut. xxiv. 14; 1 Tim. v. 18. [3] Gníoṁ. xiii. 51.

fios an méid seo agaib, go bfuil ríġeaċt Dé
i n-aċmaireaċt. Deirim lib gur saoire a raġaiḋ 12
muintir Ṡodom ar an lá san 'ná mar a raġaiḋ muintir
na caṫaraċ san.

Mairg duit-se, a Ċorosáin, mairg duit-se, a Ḃet- 13
sáida, óir dá ndeintí i dTuire agus i Sidón na mírḃ-
úiltí a deineaḋ ionaib-se, is fadó ḃeaḋ aiṫriġe
déanta acu 'n-a suiḋe i n-éadaċ garḃ agus i luaiṫ-
riġ. Agus is saoire a raġaiḋ Tuire agus Sidón 14
ar lá an ḃreiṫeaṁntais 'ná mar a raġaiḋ sib-se ar.
Agus tusa, a Ċaparnaum, a tógaḋ suas go neaṁ, 15
cuirfar síos tu go h-ifreann.

[1] An t-é a ḋ'éisteann lib-se, is liom-sa a ḋ'éis- 16
teann sé; agus an t-é a ṫugann tarcuisne ḋaoib-se,
is dóṁ-sa a ṫugann sé tarcuisne; agus an t-é a
ṫugann tarcuisne ḋóṁ-sa is do'n t-é a ċuir uaiḋ
mé a ṫugann sé tarcuisne.

Agus ṫáinig an dáréag a's trí fiċid ṫar n-ais agus 17
gáirdeaċas orṫa, agus dubradar: A Ṫiġearna, táid
na deaṁain féin fé n-ár smaċt tré t'ainim-se. Agus 18
duḃairt sé leó: Ḃíos ag féaċaint ar Ṡátan nuair
a ṫuit sé ó neaṁ mar a ṫuitfeaḋ splannc. Féaċ, 19
tá taḃarṫa agam daoiḃ cumas ar ṗatailt ar aiṫreaċaiḃ
niṁe agus ar scorpiónaiḃ, agus ar gaċ cóṁaċt de
ċóṁaċtaiḃ an naṁad, gan doċar daoiḃ. Sa n-am 20
gcéadna ná bíoḋ gáirdeaċas oraiḃ toisg spioraidí
ḃeiṫ fé nbúr smaċt, aċ bíoḋ gáirdeaċas oraiḃ toisg
búr n-ainmneaċa ḃeiṫ sgríoḃṫa ins na flaṫais.

Le linn na h-uaire céadna san do ṫáinig gáirde- 21
aċas an Spioraid Naoiṁ air, agus duḃairt sé: Adṁ-
uiġim duit, a Aṫair, a Ṫiġearna neiṁe agus talṁan,
mar gur ċeilis na neiṫe seo ar luċt eagna agus
eóluis, agus gur ḟoillsiġis iad do sna leanbaiḃ.
Ḋeinis san, a Aṫair, óir b'é sin do ṫoil.* Do ṫug 22
m'Aṫair dóṁ-sa gaċ uile níḋ, agus ní h-eól d'aoinne
cé h-é an Mac aċ do'n Aṫair, ná cé h-é an t-Aṫair

[1] Mait. x. 40; Eóin xiii. 20.

* Ver. 21. Do ṫáinig gáirdeaċas an Spioraid Naoiṁ air, .i. Do réir a ḋaonaċta do ġlac sé áṫas sa Spioraid Naoṁ agus ġaib sé buiḋċas le n' aṫair Síoruiḋe.

aċ do'n Ṁac agus do'n t-é d'ár toil leis an Mac é
23 d'ḟoillsiú. Agus d'iompuiġ sé ċun a ḋeisgiobul,
agus duḃairt sé: [1] Is aoiḃinn do sna súiliḃ a ċíonn
24 na neiṫe a ċíonn siḃ-se. Óir deirim liḃ gur ṁian
le mórán fáiḋe agus riġṫe na neiṫe d'ḟeisgint a ċíonn
siḃ-se, agus ní ḟeacadar iad; agus na neiṫe do ċlos
a ċloiseann siḃ-se, agus níor ċloiseadar iad.

25 Agus féaċ, d'eiriġ fear dliġe ċun triail a ḃaint
as, agus duḃairt: A Ṁáiġistir, cad tá le déanaṁ
26 agam ċun na beata síoruiḋe do ḟealḃú? Agus
duḃairt seisean leis: Cad 'tá sgríoḃṫa sa dliġ?
27 Conus a léiġeann tú? Agus d'ḟreagair sé agus
duḃairt: [2] Gráḋfaiḋ tú do Ṫiġearna Dia ó d'ċroiḋe
go h-iomlán, agus ó t'anam go h-iomlán, agus ó
d'neart go h-iomlán, agus ó t'aigne go h-iomlán;
28 agus do ċómarsa mar tú féin. Agus duḃairt sei-
sean leis: Tugair freagra cruinn. Dein an méid
29 sin agus mairfir. Aċ duḃairt sé le h-Íosa, a
d'iaraiḋ é féin do ċeartú: Agus cé h-é mo ċómarsa?
30 Agus duḃairt Íosa 'gá ḟreagraḋ: Ḃí duine ag dul
sios ó Ierúsalem go Iericó, agus do seólaḋ ameasg
biṫeaṁnaċ é, agus do robáladar é, agus do ġaḃa-
dar air, agus d'imṫiġeadar agus d'ḟágadar 'n-a
31 ndiaiḋ é leaṫṁarḃ. Agus do ṫárla go raiḃ sagart
ag gaḃáil sios an bótar céadna, agus ċonaic sé an
32 duine, agus ḃuail sé tairis. Mar an gcéadna do
ṫárla go raiḃ Lebiteaċ i n-aice na h-áite, agus
33 ċonaic sé an duine, agus ḃuail sé tairis. Aċ ḃí
Samaritánaċ ag gaḃáil an bótar agus ṫáinig sé
i n-aice an duine, agus ċonaic sé é, agus ṫáinig truaġ
34 aige dó; Agus ċuaiḋ sé anonn ċuige agus do ċean-
gail sé suas a ċneaḋaċa tar éis oile agus fíona do
ċur ionta, agus ċuir sé ar muin a ḃeiṫiġ féin é, agus
tug sé leis é go dtí an tiġ ósda, agus tug sé aire dó.
35 Agus amáireaċ a ḃí ċúgainn tóg sé amaċ dá ṗingin
agus tug sé do 'n ḟear ósda iad, agus duḃairt sé:
Taḃair aire dó san, agus pé méid a ḃeiḋ tú caillte
36 leis, nuair a ṫiocfad-sa arís taḃarfad duit é. Cé

[1] Mait. xiii. 16. [2] Deut. vi. 5.

'tu de'n triúr san is dóiġ leat-sa ba ċóṁarsa do'n
duine a seóladh ameasg na mbiteaṁnaċ? Agus 37
duḃairt seisean: An t-é a dein an ċartanaċt air.
Agus duḃairt Íosa leis: Imtiġ-se agus dein mar
an gcéadna.

Do tárla, agus iad ar an slíġ, go ndeaġaiḋ sé 38
isteaċ i sráid, agus gur ġlac bean dár b' ainim
Marta isteaċ 'n-a tiġ féin é. Agus ḃí ag an mnaoi 39
sin driḟiúr dár b'ainim Máire, agus do ṡuiḋ sí ag
cosaiḃ an Tiġearna ag éisteaċt le n-a ḃriaṫar. Agus 40
ḃí Marta ana-ḃruideaṁail ag déanaṁ mórán gnóta,
agus do ṡeasaiṁ sí agus duḃairt: A Ṫiġearna, an
aṁlaiḋ náċ cás leat conus mar atá an gnó go léir
fágta orm-sa agam' ḋriḟiúr? Abair léi anois con-
gnaṁ a taḃairt dom. Agus d'ḟreagair an Tiġearna 41
agus duḃairt sé léi: A Ṁarta, a Ṁarta, tá mórán
neite a'd ċur tré ċéile agus ag cur buarṫa ort,
Agus gan aċ aon níḋ aṁáin riaċtanaċ. Do ṫog 42
Máire an níḋ is fearr, agus ní tógfar uaiṫi é.

CAIBIDIOL XI.

Críost ġá ṁúineaḋ d'á deisgioboilaiḃ conas guiḋe ċun Dé. Deaṁan bailbe dá ċur amaċ a' duine aige. Na Fairisínig dá gcur i bpúnc aige, agus mairgí dá ḃfógairt orta, tré na ḃfeall.

Agus do tárla, agus é i n-áit áiriṫe ag déanaṁ 1
úrnuiġṫe, go nduḃairt duine d'á deisgiobuil leis
nuair a stad sé: A Ṫiġearna, teagaisg dúinn conus
úrnuiġṫe déanaṁ fé mar a teagaisg Eóin d'á deis-
giobuil. Agus duḃairt sé: Nuair a ḃeiḋ siḃ ċun 2
úrnuiġṫe déanaṁ abraiḋ: [1] Ár n-Aṫair atá ar neaṁ,
go naoṁṫar t'ainim, go dtagaiḋ do ríġeaċt, go
ndeintear do toil ar an dtalaṁ mar a deintear
ar neaṁ. Ár n-arán laeṫaṁail taḃair dúinn indiu. 3
Agus maiṫ dúinn ár gcionta mar maiṫimíde do 4

[1] Maic. vi. 9.

ċáċ a ḋeineann cionta i n-ár n-aġaiḋ; agus ná leig
sinn i gcaṫaiḃ, aċ saor sinn ó olc.
5 Agus duḃairt sé leó: Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ
duine muintearṫa aige, agus a raġaḋ ag triall
air i lár na h-oiḋċe, agus a déarfaḋ leis: A
ḋuine ṁuintearṫa, taḃair trí bulóga aráin ar ias-
6 aċt dom, Óir do ṫáinig cara dom ag triall orm as
a ṡlíġ agus ní'l aon níḋ agam le cur os a ċóṁair,
7 Agus go ndéarfaḋ an fear istiġ, Ná bí a'm ċráḋ;
tá an dorus dúnta, agus tá mo ċlann sa leabaiḋ
am' ṫeannta; ní ḟéadfainn éiriġe agus rud a ṫaḃ-
8 airt duit; Agus má leanann seisean ag bualaḋ,
deirim liḃ, bíoḋ ná h-eireóċaḋ sé agus rud a ṫaḃ-
airt dó toisg gur b'é a ḋuine muintearṫa é, go
n-eireóċaiḋ sé agus go dtaḃarfaiḋ sé dó pé neiṫe
atá i n-earnaṁ air, mar ġeall ar é beiṫ ċóṁ leanaṁ-
9 naċ. Agus deirim-se liḃ-se: [1] Iarraiḋ, agus taḃ-
arfar daoiḃ; loirgiḋ, agus ġeoḃaiḋ siḃ; buailiḋ,
10 agus osgalófar daoiḃ. Óir gaċ n-aon a d'iarrann
tugtar dó; agus an t-é a loirgeann ġeiḃeann sé;
11 agus an t-é a ḃuaileann osgalófar dó. Agus cé'cu
agaiḃ-se a d'iarrfaiḋ arán ar a aṫair, agus gur cloċ
12 a ṫaḃarfaiḋ sé dó? nó iasg, agus gur aṫair niṁe a
ṫaḃarfaiḋ sé dó i n-ionad éisg? Nó má iarrann sé
13 uḃ, an dtaḃarfaiḋ sé scorpión dó? Ar an aḋḃar
san, má's eól daoiḃ-se, atá go h-olc, neiṫe fóġanta
ṫaḃairt d'ḃúr gclainn, náċ mó 'ná san go mór a
ṫaḃarfaiḋ búr n-Aṫair ó neaṁ an Spioraid ṁaiṫ do'n
ṁuintir a d'iarrfaiḋ air é?
14 Agus ḃí deaṁan aige d'á ḋíbirt as duine, agus
deaṁan balḃ ab eaḋ é. Agus nuair a ḃí an
deaṁan curṫa amaċ aige do labair an duine balḃ;
15 agus ḃí iongna ar an sluaġ. Duḃairt cuid acu,
áṁṫaċ, Is le cóṁaċt Ḃeelsebub, rí na ndeaṁan, a
16 ċuireann sé na deaṁain amaċ. Agus d'iarr tuille
acu air, ag déanaṁ froṁṫa air, cóṁarṫa ó neaṁ
17 a ṫaisbeáint dóiḃ. Agus, ó ċonaic sé na smuinte a
ḃí acu, duḃairt sé leó: Gaċ ríġeaċt a ḃeiḋ
deiġilte na coinniḃ féin, déanfaiḋ fásaċ de.

[1] Mat. vii. 7; xxi. 22; Márc. xi. 24, Eóin xiv. 13; Séam. i. 5.

¹ tuitfiḋ tiġ ar tiġ. Agus má tá Sátan deiġilte 'n-a 18
ċoinniḃ féin conus a ḟeasóċaiḋ a ríġeaċt? Agus
go ndeirtí-se gur le cóṁaċt Ḃeelsebub a ċuirim-se
na deaṁain amaċ. Má's le cóṁaċt Ḃeelsebub a 19
ċuirim-se na deaṁain amaċ, cad í an ċóṁaċt le n-a
gcuirid búr gclann féin amaċ iad? D'á ḃríġ sin
taḃarfaid siad-san ḃreit oraiḃ-se. Agus má's le 20
cóṁaċt Dé a ċuirim amaċ na deaṁain, dar ndó siné
ríġeaċt Dé tagaite i nbúr measg. Nuair a ḃíonn 21
fear láidir, armṫa, ag coimeád a ṫiġe bíonn sioċ-
ċáin ar gaċ níd 'n-a ṡeilḃ. Aċ má tagann fear is 22
treise 'ná é agus go mbuadann sé air, tógfaiḋ sé leis
an t-arm go léir ar a raiḃ a ṡeasaṁ-san, agus rainn-
fiḋ sé a ċuid. An t-é ná fuil liom tá sé am' 23
ċoinniḃ, agus an t-é ná deineann cnuasaċ mar aon
liom deineann sé sgaipeaḋ.

Nuair a ḃíonn an spiorad truailliġṫe imṫiġṫe as 24
an nduine gluaiseann sé tré áiteanaiḃ gan uisge a
d'iarraiḋ suaiṁnis, agus nuair a ṫeipeann air, deir
sé: Fillfead ċun mo ṫiġe as a dtánag amaċ. Agus 25
nuair a ṫagann sé ġeiḃeann sé an tiġ sguabṫa glan
órnáideaċ. Ansan imṫiġeann sé agus tugann sé 26
leis seaċt spioraidí eile is measa 'ná é féin, agus
téiġid siad isteaċ agus cóṁnuiġid siad sa tiġ sin.
Agus is measa staid deireaċ an duine sin 'ná a
ċéad staid.

Agus do ṫárla, nuair a duḃairt sé an méid sin, 27
gur labair bean sa tsluaġ do ġuṫ árd agus go nduḃ-
airt sí: Is beannuiġṫe an ḃroinn a d'iompar tu agus
na cíoċa a ḋeólais. Aċ duḃairt seisean: Abair, 28
áṁṫaċ, is beannuiġṫe an ṁuintir a ċloiseann ḃria-
ṫar Dé agus do ċoimeádann é.

Agus nuair a ḃailiġ na daoine ċuige tusnuiġ sé 29
ar a ráḋ leó: ² Sliocṫ ṁalluiġṫe iseaḋ an tsliocṫ
so; tá cóṁarṫa uaṫa, aċ ní taḃarfar aon ċóṁarṫa
ḋóiḃ aċ cóṁarṫa Iónais an fáiḋ. ³ Óir, fé mar a 30
ḃí Iónas 'n-a cóṁarṫa do ṁuintir Nineḃe, beiḋ Mac
an Duine 'n-a cóṁarṫa do'n tsliocṫ so. Eis- 31

¹ Maiṫ. xii. 25; Marc. iii. 25. ² Maiṫ. xii. 39.
³ Ión. ii. 1.

eóċaiḋ [1] Banríġin na ḋeisceirte i mbreiṫeaṁantas
i gcoinniḃ muintire an tsleaċta so, agus taḃarfaiḋ
sí daorḃreiṫ orṫa; óir do ṫáinig sí ó imeallaiḃ an
doṁain ċun éisteaċt le h-eagna Ṡalomóin; agus
32 féaċ duine anso is mó 'ná Salomón. Eireóċaiḋ
muintir Nineḃe i mbreiṫeaṁantas i n-aġaiḋ an
tsleaċta so, agus taḃarfaiḋ siad daor-ḃreiṫ orṫa;
[2] mar do ḋeineadar aiṫriġe nuair ḟógair Iónas dóiḃ
é; agus féaċ duine anso is mó 'ná Iónas.
33 Ní ḋeineann aoinne coinneal do lasaḋ agus ansan
í ċur i ḃfolaċ, nó í ċur fé ḃéal árṫaiġ, aċ ar ċoinn-
leóir, ionus go ḃfeicfeaḋ na daoine a ṫagann
34 isteaċ an solus. Is í do ṡúil solus do ċuirp. Má
ḃíonn do ṡúil glan beiḋ do ċorp go léir soillseaċ,
aċ má bíonn sí go h-olc beiḋ do ċorp go léir i ndor-
35 ċadas. Taḃair aire, d'á ḃríġ sin, gan an solus atá
36 ionat a ḃeiṫ 'n-a ḋoirċeaċt agat. D'á ḃríġ sin, má
ḃíonn do ċorp go léir soillseaċ, gan aon ċuid aige
de ḋorċadas, beiḋ sé soillseaċ go h-iomlán, agus
soillseóċaiḋ sé tu mar a ḋéanfaḋ lóċran soluis.
37 Agus an ḟaid a ḃí sé ag ċaint, d'iarr duine de
sna Fairisínig air dul agus bia ċaiteaṁ i n'ḟoċair.
38 Agus ċuaiḋ sé isteaċ agus ṡuiḋ sé ċun biḋ. Agus
do ċrom an Fairisíneaċ ar ṁaċtnaṁ i n-a aigne agus
ar a ráḋ leis féin: Cad n'a taob ná niġeann se é
39 féin roim bia ċaiteaṁ? Agus duḃairt an Tiġearna
leis: Anois, a Ḟairisíneaċa, glanann siḃ-se an taoḃ
amuiġ de'n ċupán agus de'n ṁéis; agus bíonn an
taoḃ istiġ díḃ féin lán de ġadaiḋeaċt agus de ṁal-
40 luiġteaċt. A ḋaoine gan ċiall, náċ é an t-é a ḋein
41 an taoḃ amuiġ do ḋein an taoḃ istiġ? Aċ ċeana, d'á
ḃfuil agaiḃ tugaiḋ déirc uaiḃ, agus féaċ, tá gaċ
niḋ glan daoiḃ.
42 Aċ is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir cuireann
siḃ deaċṁaḋ ar an miontuis agus ar an ruiḃ agus
ar gaċ uile luiḃ, agus ní'l suim agaiḃ i mbreiṫeaṁ-
antas Dé ná i ngráḋ Dé. Is aṁlaiḋ ba ċeart so do
ḋéanaṁ agus gan súd do leigint ar lár.
43 Is mairg daoiḃ, a Ḟairisíneaċa, óir isiad na suiḋ-

[1] .i. banríġin Séba; feic 3 Ríġ. x. 1. [2] Ión. iii. 5.

ċáin uaċtaraċa insna sinagógaiḃ atá uaiḃ, agus
daoine ḃeiṫ ag beannú ḋaoiḃ i n-áit an ṁargaiḋ. Is 44
mairg daoiḃ, óir is cuma siḃ nó na h-uaġna ná feic-
tear, agus náċ eól do sna daoine a ṡiúḃlann orta.

Agus d'ḟreagair duine de'n luċt dliġe é, agus 45
duḃairt: A Ṁáiġistir, ag ráḋ na cainte sin duit
tá masla agat 'á taḃairt dúinne, leis. Agus duḃairt 46
sé leis: Agus is mairg daoiḃ-se féin, a luċt eóluis ar
an ndliġ, óir cuireann siḃ ar na daoine ualaí náċ
féidir dóiḃ a ḋ'iompar, agus ní ċuireann siḃ féin
bara méire ċun na n-ualaí.*

Is mairg daoiḃ-se a ċuireann suas na leaċta do 47
sna fáidiḃ, agus gur ḃ'iad ḃúr n-aiṫreaċa do ṁarḃ-
uiġeaḋ na fáide.† Go deiṁin tairbeánann siḃ go 48
ḃfuiltí ar aon aigne le nḃúr n-aiṫreaċaiḃ 'n-a
ngníoṁarṫaiḃ, ḃúr n-aiṫreaċa 'ġá marḃaḋ agus siḃ-
se ag cur na leaċt suas dóiḃ. Uime sin isead aduḃ- 49
airt eagna Dé: Cuirfead ċúċa fáidí agus aspoil
agus déanfaid siad cuid acu do ṁarḃú agus do
ċráḋ; i dtreó go n-éileófar ar an sliocht so fuil na 50
ḃfáiḋ go léir, a doirteaḋ ó ċruiṫniú an doṁain. [1] Ó 51
ḟuil Ábeil go fuil [2] Ṡacarias a marḃuiġeaḋ idir an
altóir agus an teampal. Mar sin, adeirim liḃ,
éileófar é ar an sliocht so.

Is mairg daoiḃ-se atá oilte ar an ndlíġ, óir do 52
tógaḃair liḃ eoċair na h-eagna; níor ċuaḋaḃair féin
isteaċ, agus an ṁuintir a ḃí ag dul isteaċ do ċoisg-
eaḃair iad.

Agus nuair a ḃí na neiṫe sin aige 'á ráḋ leó, do 53
ċrom na Fairisínig agus luċt na dliġe ar aiġnear
leis go h-ana-ḋian, agus ar a ḃéal do ċluiċe ar a lán
neiṫe, Ag déanaṁ fill air, a d'iarraiḋ go dtógfaidís 54
suas focal éigin uaiḋ agus go gcuirfidís 'n-a leiṫ é.

[1] Gen. iv. 8. [2] 2 Par. xxiv. 22.

* Ver. 46. "Mairg daoiḃ-se féin, a luċt eolais ar an ndlíġ," .i. doċtúirí dliġe Maoise, .i. na Sgríḃneóirí.

† Ver. 47. "Is mairg daoiḃ-se."—Ní ġá ráḋ é gur ḋroċ-níḋ na tuamaí ċur suas do sna fáidiḃ ċun onóra ṫaḃairt dóiḃ, aċ ag imḋeargaḋ na gcuirpṫeaċ úd a ḃíoḋ ag déanaṁ na n-oibreaċa san ar ṁaiṫe leó féin, ċun creideaṁna ḋ'ḟáġail dóiḃ féin, ċun ainm cráiḃṫeaċta ḋ'ḟaġail, i dtreó go ḃféadfidís easonóir a ṫaḃairt do Rí na ḃfáidí.

CAIBIDIOL XII.

Foláraṁ ag Críost á ṫabairt dúinn gan cealgaireaċt do ḋéanaṁ; gan eagla beiṫ orainn roiṁis an saoġal; agus beiṫ i gcóṁnuiġe ag faire orainn féin.

1 Agus nuair a ḃí sluaiġte móra 'n-a tímpal,
i dtreó go raḃadar ag satailt ar a céile, do tus-
nuiġ sé ar a ráḋ le n-a ḋeisgiobuil: Seaċnaiḋ siḃ
féin ar ġiost na ḃFairisíneaċ, an' níḋ is cealgaireaċt.
2 Óir ní'l aon rud sé ċlúiḋ ná noċtfar, ná i ḃfolaċ
3 ná tiocfaiḋ ċun eóluis. Óir na neiṫe a duḃrabair
sa doirċeaċt déarfar sa tsolus iad; agus an rud
a dúḃraḃair i gcogar, i seómra, craoḃsgaoilfar é
ó ḃarraiḃ na dtiġte.
4 Deirim áṁṫaċ, liḃ-se, a ċáirde: Ná bíoḋ eagla
agaiḃ roiṁis an muintir a ṁarḃuiġeann an corp,
5 agus annsan ná fuil a tuille acu le déanaṁ. Aċ
taisbeánfad daoiḃ cé roiṁis n-a mbeiḋ eagla agaiḃ:
Bíoḋ eagla agaiḃ roiṁis an t-é, tar éis duine
ṁarḃú, go ḃfuil ar a ċumas é ċur go h-ifreann.
6 Bíoḋ, adeirim liḃ, eagla agaiḃ roiṁis sin. Ná díol-
tar cúig gealḃúin ar dá ḟeóirlinn? agus ní'l aon
ġealḃún acu ann a gan ḟios do Ḋia. Ní h-eaḋ, aċ tá
7 ruibí búr ngruaige go léir cóṁruiġte. Ná bíoḋ eagla
oraiḃ, d'á ḃriġ sin. Is mó le ráḋ siḃ-se 'ná a lán
gealḃún.
8 Agus deirim liḃ: [1] An uile duine d'aḋmóċaiḋ
mise os cóṁair daoine, aḋmóċaiḋ Mac an Duine
9 eisean os cóṁair aingeal Dé. Agus an t-é a ṡéan-
faiḋ mise os cóṁair daoine, séanfar eisean os cóṁ-
air aingeal Dé.
10 Agus aoinne a déarfaiḋ focal i n-aġaiḋ Ṁic an
Duine, maiṫfar dó é; [2] aċ an t-é a ḋéanfaiḋ dia-
ṁasla i n-aġaiḋ an Spioraid Naoiṁ, ní maiṫfar dó é
11 Agus nuair a ḃéarfaid siad isteaċ siḃ ins na sina-
gógaiḃ, agus i láṫair giúistísí agus daoine cóṁaċ-
taċa, ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ cad a ḟreagró-

[1] Mait. x. 32; Marc. viii. 38; 2 Tim. ii. 12.
[2] Mait. xii. 32; Marc. iii. 29.

ċaiḋ siḃ, ná conus, ná cad ḋéarfaiḋ siḃ. Óir múin- 12
fiḋ an Spioraid Naoṁ daoiḃ, i láṫair na h-uaire sin,
cad is ceart daoiḃ a ráḋ.

Agus duḃairt duine de'n tsluaġ leis: A Ṁáiġ- 13
istir, abair lem'ḋriṫáir an oiġreaċt do raint liom.
Agus duḃairt seisean leis: A ḋuine, cé ċeap mise 14
am' breiṫeaṁ ná am' rainneadóir os ḃúr gcionn?
Agus duḃairt sé leó-san: Féaċ, seaċnaiḋ gaċ saint; 15
óir ní sa ḃflúirse atá ag aoinne, de sna neiṫe is
leis, atá a ḃeata.
Ansan do laḃair sé soluid leó, agus duḃairt sé: 16
[1] Ṫug a ċuid tailiṁ ana-ṫoraḋ d'ḟear saiḋḃir áiriṫe.
Agus do ṁaċtnaiṁ sé i n' aigne agus duḃairt sé: 17
Cad a ḋéanfad? óir ní'l áit agam n-a gcruinne-
óċad mo ċuid torṫaí. Agus duḃairt sé: Ḋéanfad 18
so; leagfad mo sgioból, agus cuirfead suas sgio-
bóil a ḃeiḋ níos mó 'ná iad, agus cruinneóċad mo
torṫaí go léir agus mo ṁaoin ionta; Agus ḋéar- 19
faiḋ mé le m'anam, A anam, tá mórán coda agat
i gcóir mórán blian; glac do suaiṁneas; dein iṫe
agus ól agus súgaċas. Aċ duḃairt Dia leis: A 20
amadáin, éileófar t-anam ort anoċt féin, agus cé
aige go mbeiḋ a ḃfuil cruinniġṫe agat? Sin mar 21
atá ag an t-é a ḋeineann stór dó féin agus ná bíonn
saiḋḃir ċun Dé.
Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Deirim liḃ, 22
d'á ḃríġ sin, [2] ná bíoḋ ceist oraiḃ i dtaoḃ ḃúr
n-anama, cad a ḋ'iosfaiḋ siḃ, ná i dtaoḃ an ċuirp,
cad a ċlúdóċaiḋ siḃ. Is mó le ráḋ an t-anam 'ná 23
an bia, agus is mó le ráḋ an corp 'ná an t-éadaċ.
Féaċaiḋ na fiaċa duḃa; ní ċuirid siad síol agus ní 24
ḃainid siad fóġṁar; ní ḃíonn cúil stórais acu ná
sgioból; agus coṫuiġeann Dia iad. Naċ mó go
mór le ráḋ siḃ-se 'ná iad san? Cé'cu agaiḃ-se 25
d'ḟéadfaḋ, le neart maċtnaiṁ air, aon ḃanlá aṁáin
do ċur le n'aoirde féin? Agus mura féidir daoiḃ 26
an rud is suaraiġe ḋéanaṁ, cad ċuige ḋaoiḃ ḃeiṫ
ag ceisneaṁ i dtaoḃ aon níḋ eile. Féaċaiḋ ar na 27

[1] Eccli. xi. 19. [2] Salm liv. 23; Maiṫ. vi. 25; I Pead. v. 7.

liliḃ, conus mar a ḋ'ḟásaiḋ siad; ní ḋeiniḋ siad
saoṫar ná sníoṁ; agus deirim-se liḃ-se ná raiḃ
Salomón 'n-a ġradam éidiġṫe mar ċeann acu san.
28 Agus má éidiġeann Dia ar an gcuma san an féar
atá indiu ar an mbán agus a caiṫfar sa teine am-
áiread, náċ mó 'ná san [éideoċaiḋ sé] siḃ-se, a luċt
29 an ċreidiṁ ḟuaraiġ? Ná bíḋiḋ-se ag lorg na neiṫe
a ḋ'iosfaiḋ siḃ ná a ḋ'ólfaiḋ siḃ, agus ná bíoḋ
30 eiriġe anáirde oraiḃ. Óir siniad go léir na neiṫe
a ḃíonn ag geinte an doṁain ḋ'á lorg. Aċ is eól
ḋ'ḃúr n-Aṫair go ḃfuil gáḋ agaiḃ leis na neiṫiḃ
31 sin. Loirgiḋ ar dtúis, áṁṫaċ, ríġeaċt Dé agus a
ḟíoraontaċt, agus ġeoḃaiḋ siḃ mar ṫuille na neiṫe
sin go léir.
32 Ná bíoḋ eagal oraiḃ, a ṫréad ḃeag, óir isé toil ḃúr
33 n-Aṫar an ríġeaċt a taḃairt daoiḃ. [1] Díolaiḋ a
ḃfuil agaiḃ agus tugaiḋ déirc uaiḃ; deiniḋ daoiḃ
féin sparáin ná críonfaiḋ, [2] stór ins na flaṫais ná
caillfiḋ oraiḃ; ná guidfiḋ biṫeaṁnaċ uaiḃ; ná
34 millfiḋ leóṁan oraiḃ. Óir an áit 'n-a ḃfuil ḃúr
stór is ann a ḃeiḋ ḃúr gcroiḋe.
35 Bíoḋ ḃúr gcriosa fáisgiṫe agaiḃ, agus lóċrana
36 ar lasaḋ i nḃúr láṁaiḃ. Agus siḃ mar ḃeaḋ
daoine a ḃeaḋ ag feiṫeaṁ le n-a dTiġearna go ḃfill-
feaḋ sé ó'n mbainis; ionus, nuair a ṫiocfaiḋ sé agus
37 ḃuailfiḋ sé, go n-osgalóċaiḋ siad láiṫreaċ dó. Is
aoiḃinn do sna seirḃísiġ sin a ġeoḃaiḋ a dTiġearna
ag déanaṁ na faire nuair a ṫiocfaiḋ sé; go deiṁin
adeirim liḃ, cuirfiḋ sé a ċrios uime agus cuirfiḋ
sé 'n-a suiḋe iad, agus déanfaiḋ sé frioṫálaṁ orṫa sa
38 tímpal. Agus má tagann sé sa tarna faire, agus sa
tríṁaḋ faire má tagann sé, agus go ḃfaġaiḋ sé mar sin
39 iad, is aoiḃinn do sna seirḃísiġ sin. Aċ bíoḋ fios an
méid seo agaiḃ, dá mbeaḋ fios ag fear tiġe caṫoin
a ṫiocfaḋ an biṫeaṁnaċ, déanfaḋ sé faire agus ní
40 leigfeaḋ sé a ṫiġ do ḃriseaḋ. Agus bíḋiḋ-se ollaṁ,
óir [3] ní'l fios agaiḃ caṫain a ṫiocfaiḋ Mac an Duine.
41 Agus duḃairt Peadar leis: A Ṫiġearna, an linne
atá an caint sin agat 'á ráḋ, nó leis na daoine go

[1] Mait. xix. 21. [2] Mait. vi. 20. [3] Apoc. xvi. 15.

léir? Agus duḃairt an Tiġearna: Cé h-é, dar 42
leat-sa, an stíoḃard dílis ciallṁar a ċuir an Tiġ-
earna os cionn a ṫeaġlaiġ ċun a dtóṁais cruit-
neaċtan a ṫaḃairt dóiḃ i dtráṫ? Is aoiḃinn do'n 43
tseirḃíseaċ san n-a dtiocfaiḋ a Ṫiġearna air ag
déanaṁ na h-oibre sin nuair a ṫiocfaiḋ sé. Deirim 44
liḃ go fíor go gcuirfiḋ sé os cionn a ċoda go léir é.
Aċ má deir an seirḃíseaċ san, 'n-a ċroiḋe féin, Tá 45
mo Ṫiġearna aḃfad gan teaċt; agus má ċromann
sé ar na buaċaillí agus na cailíni do ḃualaḋ, agus
ar iṫe agus ar ól agus ar ṁeisgeóireaċt: Tioc- 46
faiḋ Tiġearna an tseirḃísiġ sin an lá ná beiḋ coinne
aige leis, agus an uair náċ eól dó, [1] agus deiġilfiḋ
sé é agus ceapfaiḋ sé a ċuid dó amearg luċt dít-
ċreidiṁ.

Agus an seirḃíseaċ san go raiḃ fios toile a Ṫiġ- 47
earna aige, agus nár ḋein ollaṁú, ná beart do réir
a toile, geoḃfar air go mór. Aċ an t-é ná raiḃ 48
ḟios aige, agus do ḋein neiṫe a ṫuill bualaḋ, geoḃfar
air beagán. Óir an t-é gur tugaḋ mórán dó, éileó-
far mórán air; agus an t-é gur ṫugadar cuid ṁór dó
le coimeád iarrfaid siad breis air.

Ċun teine ċur ar an dtalaṁ so iseaḋ ṫánag, agus 49
cad 'tá uaim aċ go lasfaḋ si? Agus tá agam bais- 50
teaḋ le n-a mbaistfar mé, agus cad é mar atáim
i gcúṁangraċt go dtí go gcóṁlíonfar é!

[2] An dóiġ liḃ gur ċun síoṫċána ċur ar an dtalaṁ 51
so do ṫánag-sa? Ní h-eaḋ, adeirim liḃ, aċ ċun
deiġilte. Óir beiḋ, feasda, cúigear sa n-aon tiġ 52
deiġilte, triúr i n-aġaiḋ beirte, agus beirt
i n-aġaiḋ triúr. Deiġilfar an t-aṫair i n-aġaiḋ an 53
ṁic agus an mac i n-aġaiḋ a aṫar; an ṁáṫair
i n-aġaiḋ na h-inġine agus an inġean i n-aġaiḋ na
máṫar; an ṁáṫair céile i n-aġaiḋ mná an ṁic agus
bean an ṁic i n-aġaiḋ máṫar a céile.

Agus duḃairt sé leis an sluaġ: Nuair a ċíonn 54
siḃ sgamal ag éiriġe lastiar, abrann siḃ láiṫreaċ:
Tá ciṫ ag teaċt; agus bíonn aṁlaiḋ; Agus (nuair 55
a ċíonn siḃ) an ġaoṫ andeas abrann siḃ: Beiḋ brotal

[1] .i. gearrfaiḋ sé amaċ é ó ḟíoraonaiḃ.

[2] Mait. x. 34.

56 ann; agus bíonn. A ċealgairí, féadann siḃ an
spéir agus an talaṁ do ḃreiṫniú: agus conus ná
breiṫniġeann siḃ an aimsir atá ann?
57 Agus cad 'n-a ṫaoḃ ná breiṫniġeann siḃ uaiḃ féin
58 an níḋ is ceart? [1] Agus nuair a ḃeiḋ tú ag dul,
i n-aonḟeaċt le d'naṁaid, i láṫair an ṗrionsa, dein
do ḋíċeal ċun sgaraṁaint leis, le h-eagla go
mbéarfaḋ sé i láṫair an ḃreiṫiṁ tu, agus go dtaḃ-
arfaḋ an breiṫeaṁ suas tu do'n ḟeiḋmeadóir, agus
go gcuirfeaḋ an feiḋmeadóir sa ċarcair tu.
59 Deirim leat ná tiocfair amaċ as san go ndíolair
an ċianóg ḋeireanaċ.

Caibidiol XIII.

An riaċtanas atá le h-aiṫriġe ḋéanaṁ. An crann fíge a ḃí seasg. Leiġeas na mná a ḃí leice, ⁊rl.

1 Agus ḃí daoine láiṫreaċ an uair ċéadna san a
d'innis dó i dtaoḃ na nGaililiaċ n-ar ṁeasg Piláit
a gcuid fola ar a n-íoḃairtiḃ.
2 Agus duḃairt sé leó 'gá bfreagraḋ: An dóiġ
liḃ gur ṗeacaċa na Gaililiaċa san tar Gaililiaċaiḃ
3 eile, treasa go dtáinig an íde sin orta? Deirim
liḃ nár ḃ' eaḋ; aċ mura ndeiniḋ siḃ-se aiṫriġe
tiocfaiḋ íde de'n tsaġas céadna oraiḃ go léir.
4 Dalta na n-oċt bfeara déag úd n-ar tuit an túr
orta i Silóe, agus gur ṁairḃ sé iad, an dóiġ liḃ go
raḃadar ciontaċ tar a raiḃ de ḋaoiniḃ i n-Ierúsa-
5 lem? Deirim liḃ ná raḃadar; aċ mura ndeiniḋ
siḃ-se aiṫriġe go dtiocfaiḋ íde de'n tsaġas céadna
oraiḃ go léir.
6 Agus do laḃair sé leó an tsoluiḋ seo: Ḃí crann
fíge curta ag duine 'n-a ḟíonġort, agus táinig sé
7 ag lorg toraḋ ar an gcrann, agus ní ḃfuair. Agus
duḃairt sé leis an saoṫruiġteóir: Féaċ, táim le trí
bliana ag teaċt anso ag lorg toraḋ ar an gcrann
fíge seo agus ní ḃfaġaim é; gearr é: [2] cad ċuige

[1] Mait. v. 25.

[2] .i. bíoḋ an áit ag crann fóġanta.

go mbeaḋ an talaṁ aige? Agus duḃairt seisean 8
'ġá ḟreagraḋ: A Ṫiġearna, sgaoil leis an bliain
seo go ndeineaḋ róṁar 'n-a tímpal agus go gcuir-
eaḋ leasú leis, Ansan má tugann sé toraḋ uaiḋ; 9
aċ mura dtugaiḋ, gearrtar é feasda.

Agus ḃíoḋ sé ag teagasg 'n-a sinagóig ins na sab- 10
bóidiḃ. Agus féaċ, bean i n-a raiḃ spioraid laga- 11
ċair ar feaḋ oċt mbliana déag, agus ḃí sí cromta,
agus ní ḟéadfaḋ sí féaċaint suas i n-aon ċor; Agus 12
nuair a ċonaic Íosa í do ġlaoiḋ sé ċuige uirṫi, agus
duḃairt sé léi: A ḃean, táir sgarṫa leḋ'ġearán.
Agus ċuir sé a dá láiṁ uirṫi, agus do díriġeaḋ suas 13
í láiṫreaċ, agus tug sí glóire do Ḋia. Agus 14
d'ḟreagair uaċtarán na sinagóige, agus fearg air
toisg Íosa do ḋéanaṁ an leiġis lá na sabbóide,
agus duḃairt sé leis na daoine: Tá sé lá ann 'n-ar
ċeart obair a ḋéanaṁ; tagaiḋ aon lá ḋíoḃ san, agus
leiġistear siḃ; agus ná tagaiḋ lá na sabbóide. Agus 15
d'ḟreagair an Tiġearna é agus duḃairt sé: A ċeal-
gairí, ná sgaoileann gaċ aoinne agaiḃ-se a ḃó nó a
asal ó'n mainséar, agus ná beireann sé ċun uisge
iad, lá na sabbóide? Aċ an inġean so Ábrahaim 16
á ḃí sé ċeangal ag Sátan ar feaḋ oċt mblian ndéag,
níor ċeart í ḟuasgailt ó'n gceangal san lá na sab-
bóide? Agus nuair a duḃairt sé an ċaint sin do 17
las a naṁaid go léir le náire, agus do ġaiḃ gáir-
deaċas an pobul mar ġeall ar na neiṫe go léir a
ḋeineaḋ sé ċóṁ glórmar.

Agus duḃairt sé: Cad leis gur cosṁail ríġeaċt 18
Dé, agus cad leis go samlóċad é? [1] Is cosṁail é 19
le gráinne mustáird n-ar ḋein duine é tógaint agus é
ċur 'n-a ġáirdín, agus d'ḟás sé, 'gur ḋein crann mór
de, agus do neaduiġ éanlaiṫe an aéir 'n-a ġéagaiḃ.

Agus duḃairt sé arís: Cad leis go samlóċad
ríġeaċt Dé? [2] Is cosṁail é leis an ngiost a tóg 20
bean, agus d'ḟoluiġ sí i dtrí tómasaiḃ mine go dtí 21
gur ġlac an ṁin go léir an giost.

Agus do ġluais sé tré sna caṫraċaiḃ agus tré 22

[1] Mait. xiii. 31.; Marc. iv. 31. [2] Mait. xiii. 33.

sna bailtiḃ ag teagasg, agus é ag dul sé féin Ierú-
23 salem. Agus duḃairt duine leis: A Ṫiġearna,
an aṁlaiḋ ná saortar aċ beagán? Agus duḃairt
24 seisean leó: [1] Deiniḋ díċeall ar dul isteaċ an dorus
cumang; óir deirim liḃ go mbeiḋ a lán a d'iarraiḋ
25 dul isteaċ, agus ní ḟéadfaid siad é. [2] Agus nuair a
ḃeiḋ fear an tiġe imṫiġṫe isteaċ agus an dorus
dúnta aige, tusnóċaiḋ siḃ-se ar ḟearaṁ amuiġ agus
ar an ndorus do ḃualaḋ, agus ar a ráḋ: A Ṫiġ-
earna, osgail dúinn! agus déarfaiḋ sé a' ḃúr
26 ḃfreagraḋ: Ní ḟeadar cad as daoiḃ-se. Ansan
tusnóċaiḋ siḃ ar a ráḋ: D'iteamair agus d'ólamair
os do ċóṁair, agus deinis teagasg i n-ár sráidiḃ.
27 Agus déarfaiḋ sé liḃ: [3] Ní ḟeadar cad as
daoiḃ-se; [4] imṫiġiḋ go léir uaim, a luċt an uilc a
28 déanaṁ. Ansan a ḃeiḋ an gol agus an díosgán
fiacal, nuair a ċífiḋ siḃ Ábraham agus Isaac agus
Iácób agus na fáiḋe go léir istiġ i ríġeaċt Dé, agus
29 siḃ féin díḃeartа amaċ. Agus tiocfaid siad ó'n
ndoṁan toir agus ó'n ndoṁan tiar, ó'n gceann
tuaiḋ agus ó'n gceann teas, agus suiḋfid siad síos i
30 ríġeaċt Dé. Agus féaċ, tá daoine ar deire a ḃeiḋ
ar tusaċ, agus tá daoine ar tusaċ a ḃeiḋ ar deire.
31 An lá céadna san táinig cuid de sna Fairisíniġ
ċuige agus duḃradar leis: Imṫiġ agus fág an áit
32 seo, óir tá Héród ar tí do ṁarḃta. Agus duḃairt
sé leó: Imṫiġiḋ agus abraiḋ leis an mada ruaḋ san:
Féaċ, táim ag cur deaṁan amaċ agus ag déanaṁ
leiġeas indiu agus amáireaċ, agus beiḋ deire liom
33 an tríṁaḋ lá. Aċ ċeana, ní foláir dom ḃeiṫ ag
siúḃal indiu agus amáireaċ agus amanarṫar, óir ní
dual fáiḋ d'ḟáġail ḃáis lasmuiġ d'Ierúsalem.
34 [5] A Ierúsalem, a Ierúsalem, a ṁarḃuiġeann na
fáiḋe, agus a ġaḃann do ċloċaiḃ ar na daoine a
cuirtar ċúġat, cad é a ṁinice doḃ' áil liom do ċlann
a ċruinniú, mar a ċruinniġeann an t-éan a h-ál fé

[1] Mait vii 13. [2] Mait. xxv 10 [3] Mait vii 23
[4] Salm vi 9 [5] Mait. xxiii 37.

* Ver. 24. "A d'iarraiḋ dul." .i. beiḋ siad a d'iarraiḋ a n-anam do ṡábáil, aċ ní ḟéadfaid siad é toisg nár deineadar díċeall air, agus ná rabadar dáiríriḃ sa ġnó.

n-a sgiatánaiḃ, agus níor ḃ'áil leat! Féaċ, fág- 35
far agaiḃ búr dtiġ go folaṁ, agus deirim liḃ ná
feicfiḋ siḃ mise go dtagaiḋ an tráṫ 'n-a ndéarfaiḋ
siḃ, Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt i n-ainm an
Tiġearna.

CAIBIDIOL XIV.

An duine go raiḃ an líonaḋ ann dá leiġeas ag Críost. Parabal an truipéir. An riaċtanas atá le gaċ níḋ do ṫréigean ċun go leanfí Críost.

Agus do ṫárla go ndeaġaiḋ Íosa isteaċ i dtiġ 1
uaċtaráin do sna Fairisínig sa trabbóid ċun bíḋ a
ċaiteaṁ, agus go rabadar san ag faire air. Agus 2
féaċ bí 'n-a láṫair duine go raiḃ líonaḋ ann. Agus 3
d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leis an luċt dliġe
agus leis na Fairisínig: An ceart leiġeas a ḋéanaṁ
sa trabbóid? Agus níor labradar. Aċ tóg sé 4
an duine agus do leiġis sé é, agus ċuir sé ċun
siúḃail é. Agus duḃairt sé 'gá bfreagairt sin: Cé'cu 5
agaiḃ-se, n-a dtuitfeaḋ asal leis nó bó leis i bpoll,
ná tarraiceóċaḋ amaċ é lá na sabbóide? Agus níor 6
ḟéadadar freagra tabairt air sin.

Duḃairt sé ansan soluid leis an muintir a fuair 7
cuireaḋ nuair a ċonaic sé iad ag dul suas ins na suiḋ-
ċánaiḃ uaċtaraċa. Nuair a ġeobair cuireaḋ ċun 8
bainise ná suiḋ sa truiḋċán uaċtarac, le h-eagla
go mbeaḋ duine is onóráiġe 'ná tu tar éis cuireaḋ
d'ḟáġail uaiḋ, Agus nuair a ṫiocfaḋ sé sin go 9
ndéarfaḋ an t-é a ṫug cuireaḋ duit-se agus dó-san
leat, Tabair an áit sin dó so; agus ansan go gcait-
fá dul agus fanṁaint sa n-áit is ísle agus náire
ort. Aċ nuair a ġeobair an cuireaḋ suiḋ sa n-áit 10
is ísle, i dtreó, nuair a ṫiocfaiḋ an t-é a ṫug cuir-
eaḋ duit, go ndéarfaiḋ sé leat: [1] A ċara, eiriġ níos
sia suas. Ansan beiḋ onóir ag dul duit ó'n gcuid-
eaċtain. Óir [2] gaċ aoinne a ḋ'árdóċaiḋ é féin, 11

[1] Sean-ráiḋte xxv. 7. [2] Mait. xxiii. 12.

ísleófar é; agus an t-é a ḋ'ísleóċaiḋ é féin, árd-
ófar é.
12 Agus duḃairt sé leis an t-é a ṫug an cuireaḋ ḋó
féin: [1] Nuair a ḋéanfair dinnéar nó suipéar ná
glaoiḋ ar do ċáirdiḃ, ná ar do ḃráiṫre, ná ar do
ġaolta, ná ar do ċómarsanaiḃ saiḋḃre, le h-eagla go
dtaḃarfaidís sin cuireaḋ ṫar a ċeann duit-se, agus
13 go dtaḃarfaí do ċuid ṫar n-ais duit. Aċ nuair
a ḋéanfair féasda glaoiḋ ċúġat na daoine boċta, na
14 daoine gortuiġṫe, na bacaiġ, na daill, Agus beiḋ-
áṫar ort, mar ní ḃeiḋ ar a gcumas cúiteaṁ a ḋéanaṁ
leat; agus déanfar an cúiteaṁ leat i n-aiseirġe
na bfíoraon.
15 Nuair a ḋ'airiġ duine d'á raiḃ láiṫreaċ an focal
san duḃairt sé: Is aoiḃinn do'n t-é a ḋ'íosfaiḋ
16 arán i ríġeaċt Dé. Agus duḃairt seisean leis:
[2] Do ḋein fear féasda mór, agus ṫug sé cuireaḋ
17 d'á lán daoine. Agus ċuir sé a ṡeirḃíseaċ amaċ,
nuair a ṫáinig am an ḟéasda, ċun a ráḋ leis an muin-
tir a fuair cuireaḋ gur ṁiṫiḋ dóiḃ teaċt mar go raiḃ
18 gaċ niḋ ollaṁ. Agus ċromadar go léir i n-aon-
ḟeaċt ar leaṫsgéal do ġaḃáil. Duḃairt an ċéad
duine, Tá tiġ ceannuiġṫe agam, agus ní mór dom
dul amaċ 'gá ḟeisgint: iarraim ort mo leaṫsgéal a
19 ġaḃáil. Agus duḃairt duine eile, Ceannuiġeas
cúig seisreaċa daṁ, agus táim ag dul 'gá dtriail:
20 iarraim ort mo leaṫsgéal a ġaḃáil. Agus duḃairt
duine eile, Pósas bean, agus d'á ḃríġ sin ní féidir
21 dom teaċt. Agus d'ḟill an seirḃíseaċ agus d'innis
sé na neiṫe sin d'á ṁáiġistir. Ansan ṫáinig fearg
ar ḟear an tiġe, agus duḃairt sé le n-a ṡeirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ d'uraċar i sráidiḃ agus i bpóirsiḃ na
caṫraċ, agus tabair leat anso isteaċ na daoine
boċta agus na daoine gortuiġṫe agus na daill agus
22 na bacaiġ. Agus duḃairt an seirḃíseaċ, A ṫiġ-
earna, do deineaḋ mar a ḋ'órduiġis, agus tá sliġ
23 fós. Agus duḃairt an tiġearna leis an seirḃíseaċ,
Imṫiġ amaċ fan na mbóiṫre agus fan na sgairt, agus
24 comáin isteaċ iad, i dtreó go líonfar mo ṫiġ. Deirim

[1] Tob iv. 7; Sean-ráiḋte iii. 9. [2] Maiṫ xxii 2; Apoc. xix. 9

liḃ ámṫaċ, an ṁuintir úd a fuair cuireaḋ, ní ḃlais-
fiḋ aon ḟear acu mo ḃia.

Agus ḃí mórán daoine ag gluaiseaċt i n-aonḟeaċt 25
leis, agus d'iompuiġ sé agus duḃairt sé leó: Má 26
ṫagann duine ċúġam-sa agus gan fuaṫ aige d'á
aṫair agus d'á ṁáṫair, agus d'á ṁnaoi agus d'á
ċlainn, agus d'á ḋriṫáraċa agus d'á ḋriféaraċa, agus
fós d'á anam féin, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgio-
bul agam.* Agus an t-é ná deineann a ċros féin 27
d'iompar agus teaċt am' ḋiaiḋ, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a
ḋeisgiobul agam. Óir cé'cu agaiḃ-se gur ṁaiṫ 28
leis túr do ċur suas ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ċun
an ċosdais, nár ḃfoláir a ḋéanaṁ, do ṁeas, féaċ-
aint an mbeaḋ dóiṫin na h-oibre aige? Le h-eagla, 29
tar éis an ḃuinn do ċur agus gan ar a ċumas críoċnú,
go dtusnóċaḋ gaċ a ḃfeicfeaḋ é ar ṁagaḋ fé, Agus 30
go ndéarfaidís: Ḋein an duine seo tusnú ar ċur
suas, agus ní'l ar a ċumas críoċnú. Nó cé h-é an 31
rí a ḃeaḋ ag dul ċun cogaiḋ a ḋéanaṁ le rí eile,
ná suiḋfeaḋ síos ar dtúis ag déanaṁ maċtnaiṁ,
féaċaint ar ḃ' féidir dó, le deiċ míle, seasaṁ
i n-aġaiḋ an t-é atá ag teaċt 'n-a ċoinniḃ agus fiċe
míle aige? Agus mura féidir, an faid a ḃeiḋ an 32
fear eile aḃfad uaiḋ, cuirfiḋ sé teaċtaireaċt
ċuige ag fiafraiġe i dtaoḃ síoṫċána. Ar an gcuma 33
gcéadna, gaċ duine agaiḃ-se ná tugann druim láṁa
le n-a ḃfuil aige, ní féidir dó ḃeiṫ 'n-a ḋeisgiobul
agam-sa.

Is maiṫ an rud salann, aċ má ċailleann an salann 34
a ḃlas, cad leis go ndéanfar deiġ-ḃlasta é? Ní'l 35
tairḃe ann do'n talaṁ ná ċun aoiliġ; caiṫtear amaċ
é. An t-é go ḃfuil cluasa air ċun éisteaċta cloiseaḋ
sé.

* Ver. 26. "Gan fuaṫ aige."—Ní ċeaduiġeann dlíġ Ċríost dúinn fuaṫ a ṫaḃairt d'ár naṁaid féin, gan tráċt ar ár n-aṫair agus ár máṫair. Aċ isé bríġ atá leis an gcaint 'ná so, .i. gur ceart dúinn ár n-aigne ḃeiṫ socair againn ar sgaraṁaint le gaċ níḋ, agus le gaċ duine d'á annsaċt, do ċoisgfaḋ sinn ar Ċríost do leanṁaint.

CAIBIDIOL XV.

Parabal na caoraċ a cailleaḋ, agus parabal an ṁic a ḃí ró-ċaiṫteaċ.

1 Agus ḃí na puibliocánaiġ agus na peacaiġ ag teaċt
2 ċuige ag éisteaċt leis. Agus ḃí na Fairisíniġ agus
na Sgríḃneóirí ag ceisneaṁ, agus deiridís: Ar ndó,
glacann an fear so na peacaiġ agus iṫeann sé bia
'n-a ḃfoċair.
3 Agus do laḃair seisean leó an tsoluid seo:
4 [1] Cé'cu agaiḃ-se go mbeaḋ céad caora aige,
agus go raġaḋ caora acu amú uaiḋ, ná fágfaḋ na
naoi gcinn déag agus ceiṫre fiċid sa ḃfásaċ agus
ná raġaḋ ar lorg an ċinn a cailleaḋ go dtí go
5 ḃfaġaḋ sé í? Agus nuair a ġeibeann sé í tógann
6 sé ar a ġuaillib í, agus áṫas air, Agus nuair a
ṫagann sé abaile glaoḋann sé ċuige a ċáirde agus
a ċóṁarsain agus deir sé leó: Deiniḋ gáirdeaċas
liom, mar do fuaras mo ċaora do cailleaḋ.
7 Deirim liḃ gurab ṡin mar a ḃeiḋ gáirdeaċas ar neaṁ
mar ġeall ar aon ṗeacaċ aṁáin a déanfaiḋ aiṫriġe
seaċas naoi nduine déag agus ċeiṫre fiċid de ḋaoiniḃ
córa ná fuil gáḋ le h-aiṫriġe acu.
8 Nó cé h-í an bean go mbeaḋ deiċ [2] ndraċma aici
agus go gcaillfeaḋ sí draċma díoḃ, ná déanfaḋ
coinneal do lasaḋ agus an tiġ do sguabaḋ, agus
an draċma do lorg go géar go dtí go ḃfaġaḋ sí
9 é? Agus nuair a ġeibeann sí é, glaoḋann sí ċúiċi
a cáirde agus a cóṁarsain agus deir sí leó: Deiniḋ
gáirdeaċas liom, mar do fuaras an draċma a cail-
10 leas. Deirim-se liḃ-se gur ḃ' ṡin mar a ḃeiḋ
gáirdeaċas i láṫair aingeal Dé mar ġeall ar aon
ṗeacaċ aṁáin a déanfaiḋ aiṫriġe.*

[1] Mait xviii 12.

[2] .i. Pingin Róṁánaċ: an t-oċtṁaḋ cuid d'uinge airgid.

* Ver. 10. "I láṫair aingeal Dé."—Taisbeánann an ċaint sin go ḃfuil suim ag aingealaiḃ na ḃflaṫas ionainne atá annso síos, agus go mbíonn áṫas orṫa nuair a ḋeinimíd aiṫriġe, agus d'á ḃríġ sin go mbíonn eólus acu air.

Agus duḃairt sé: Ḃí fear ann agus ḃí beirt ṁac 11
aige; Agus duḃairt an mac ab óige acu le n'aṫair, 12
A aṫair, taḃair dóṁ-sa an méid atá ag dul dom de
d'ċuid, agus do roinn sé an ċuid eatarta. Agus 13
tar éis beagán laeṫanta do ḃailiġ an mac ab óige
ċuige a ċuid go léir, agus d'imṫiġ sé go dúṫaiġ iar-
aċta aḃfad ó ḃaile, agus do sgaip sé a ċuid le
baois agus le rabairne. Agus nuair a ḃí gaċ aon 14
rud caiṫte aige táinig gorta ana-ḋian sa tír sin,
agus ṫusnuiġ sé ar ḃeiṫ i n-uireasba. Agus 15
d'imṫiġ sé agus do réiḋtiġ sé le duine de ṁuintir
na tíre sin. Agus do ċuir seisean é amaċ ċun a
ċod' tailiṁ ag coṫú ṁuc. Agus ba ṁaiṫ leis a ḃolg 16
a líonaḋ de sna féitleógaiḃ a d'iteaḋ na muca, agus
ní ṫaḃarfaḋ aoinne ḋó iad. Agus do ṁaċtnaiṁ 17
sé i n'aigne agus duḃairt sé: Cad a ḃfuil de luċt
tuarasdail a tuilleaṁ i dtiġ m'aṫar agus a ndói-
ṫin arán acu, agus mise anso ag fáġail ḃáis do'n
ġorta! Eireóċad agus raġad ag triall ar 18
m'aṫair agus déarfad leis, A Aṫair, tá peacaḋ
déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad' láṫair-se;
Ni fiú mé fearda go ndéarfaí gur mac duit mé. 19
Leig dom ḃeiṫ mar ḋuine ded' luċt tuarasdail a
tuilleaṁ.

Agus d'eiriġ sé agus táinig sé fé ḋéin a aṫar. 20
Agus an ḟaid a ḃí sé fós aḃfad uaiḋ, do ċonaic an
t-aṫair é, agus táinig ana-ṫruaġ aige ḋó, agus do rit
sé ċuige agus ċaiṫ sé é féin ar a ḃráġaid agus do
ṗóg sé é. Agus duḃairt an mac leis: A aṫair, 21
tá peacaḋ déanta agam i n-aġaiḋ neiṁe agus ad'
láṫair-se; ní fiú mé fearda go ndéarfaí gur mac
duit mé. Agus duḃairt an t-aṫair le n-a ṡeirḃi- 22
seaċaiḃ, Brostuiġiḋ agus tugaiḋ amaċ an ċulaiṫ
éadaiġ is fearr agus cuiriḋ uime í, agus cuiriḋ
fáinne ar a láiṁ, agus bróga ar a ċosaiḃ, Agus 23
tugaiḋ liḃ an gaṁain raṁar agus marḃuiġiḋ é, agus
iṫimís agus bímís róġaċ; Óir ḃí an mac so liom 24
marḃ, agus tá sé beó arís; do cailleaḋ é, agus
do fuaraḋ é. Agus ċromadar ar ḃeiṫ go róġaċ.

Aċ ḃí an mac ba ṡine aige amuiġ sa ṗáirc, agus 25

ḃí sé ag teaċt ċun an tiġe, agus d'airiġ sé an ceól
agus an rinnce, Agus ġlaoiḋ sé ar ḋuine de sna
seirḃísiġ, agus d'ḟiafraiġ sé de cad é seo a ḃí ar
27 siuḃal. Agus duḃairt seisean, Ṫáinig do ḋriṫáir,
agus do ṁairḃ t'aṫair an gaṁain ramar toisg é
28 ṫeaċt slán ċuige. Agus ṫáinig fearg air, agus ní
raġaḋ sé isteaċ. Ansan ṫáinig an t-aṫair amaċ
29 agus ċrom sé ar ṫaṫant air. Agus duḃairt seisean
le n-aṫair 'ġá ḟreagraḋ: Féaċ, táim-se ag obair
duit na blianta so go léir, agus níor ḋiúltuiġeas
riaṁ do rud a ḋéanaṁ ort, agus níor ṫugais riaṁ
dom oiread agus mionán ċun súḃaċais a ḋéanaṁ le
30 m'ċáirdiḃ; Aċ an mac so duit, ċóṁ luaṫ agus
ṫáinig sé, tar éis a ċoda do ċaiṫeaṁ le stríapaċaiḃ,
31 ṁarḃuiġis an gaṁain ramar dó. Duḃairt seisean
leis áṁṫaċ: A ṁic, taoi-se am' ḟoċair i gcóṁnuiġe,
32 agus is leat a ḃfuil agam; Aċ ba ċóir súḃaċas agus
gáirdeaċas a ḋéanaṁ, óir ḃí do ḋriṫáir anso marḃ,
agus tá sé beó arís; ḃí sé caillte, agus do fuaraḋ é.

CAIBIDIOL XVI.

Parabal an stíḃaird ṁí-ṁacánta, agus parabal an ḟir ṡaiḃir agus Lasaruis.

1 Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ḃí duine
saiḃir ann agus ḃí stíḃard aige, agus do h-innseaḋ
2 dó, 'n-a ṫaoḃ, go raiḃ sé ag sgaipeaḋ a ċoda. Agus
do ġlaoiḋ sé ċuige é, agus duḃairt sé leis, Cad é
seo a ċloisim ad' ṫaoḃ-sa? Taḃair cúntas ad'
stíḃardaiḋeaċt, mar ní ḟéadfair ḃeiṫ ad' stíḃard
3 feasda. Ansan duḃairt an stíḃard i n-aigne féin,
Cad a ḋéanfad, ó tá mo ṁáiġistir ag baint na stíḃ-
ardaiḋeaċta díom? Ní'lim ábalta ar róṁar a
4 ḋéanaṁ; is nár liom déirc do lorg. Tá ḟios agam
cad a ḋéanfad, i dtreó, nuair a cuirfar as an stíḃ-
ardaiḋeaċt mé, go nglacfaid siad 'n-a dtiġṫiḃ mé.
5 Agus do ġlaoiḋ sé ċuige, 'n-a nduine a's 'n-a
nduine, an muintir go raiḃ fiaċa agá ṁáiġistir orta

agus duḃairt sé leis an gcéad duine: An mór atá
agam' ṁáiġistir ort? Agus duḃairt seisean: 6
Céad bairille oíle. Agus duḃairt sé leis: Tóg do
ḃille láiṫreaċ agus suiḋ ansan, agus sgríḃ caogad
bairille. Ansan duḃairt sé le duine eile: Agus 7
tusa, an mór atá ort? Agus duḃairt seisean:
Céad ceaṫraṁaḋ cruiṫneaċtan. Duḃairt sé leis:
Glac do ḃille agus sgríḃ ceiṫre fiċid ceaṫraṁaḋ.
Agus do ṁol an máiġistir an fógaire stiḃaird, mar 8
gur dein sé beart ġasta; óir tá clann an tsaoġail
seo níos gasta 'ná clann an tsoluis do réir a gcinéil
féin. Agus deirim-se liḃ-se: Deiniḋ daoine muin- 9
teartha daoiḃ féin leis an saiḋḃreas claon so,
i dtreó, nuair a ḃeiḋ siḃ claoiḋte, go nglacfaiḋ-
ís siḃ isteaċ ins na tiġṫiḃ síoruiḋe.*

An t-é a ḃíonn dílis sa ruḋ is lúġa, bíonn sé dílis 10
i ruḋ mór; agus an t-é a ḃíonn mí-ṁacánta i ruḋ beag,
bíonn sé mí-ṁacánta, i ruḋ mór, leis. D'á ḃríġ 11
sin, murar ḋílis siḃ-se sa tsaiḋḃreas ḃréagaċ, cé
ċuirfiḋ ar ḃúr láiṁ an saiḋḃreas fírinneaċ? Agus 12
murar ḋílis siḃ i gcuid duine eile, cé ṫaḃarfaiḋ
daoiḃ búr gcuid féin? [1] Ní féidir d'aon tseirḃí- 13
seaċ ruḋ a ḋéanaṁ ar ḋá ṁáiġistir; óir beiḋ fuaṫ
aige do ḋuine acu, agus gráḋ do'n duine eile; nó
claoiḋfiḋ sé le duine acu, agus cuirfiḋ sé neaṁ-
ṡuim sa duine eile. Ní féidir daoiḃ Dia d'ḟrio-
ṫalaṁ agus [2] mammon.

Agus ḃí na Fairisínig ag éisteaċt leis na neiṫe sin 14
go léir, agus daoine santaċa b'eaḋ iad, agus ḃío-
dar ag déanaṁ magaiḋ faoi. Agus duḃairt sé leó: 15
Is siḃ-se a deineann siḃ féin fíoraonta i súiliḃ

[1] Mait. vi. 24. [2] .i. saiḋḃreas saoġalta

* Ver. 9. "an saiḋḃreas claon," nó "mammon na malluiġṫeaċta"—ciallúiġeann Mammon saiḋḃreas. Tugtar annso ar ṡaiḋḃreas "mammon na malluiġṫeaċta," óir is minic a ġeiḃtear go h-olc é, agus is minic a curtar go h-olc é, agus is minic olc ag teaċt as. Agus pé maiṫ atá ann is ruḋ saoġalta é agus is ruḋ bréagaċ é. Ní h-é an fíor-ṡaiḋḃreas é do'n Ċríostaiḋe.—"i dtreo go nglacfidís"—ibid. Taisbeánann san dúinn go mb' ḟéidir go ḃféadfaḋ boċta Dé, gur ṫugamair faoiseaṁ orṫa le déirc anso, ár n-anam do ḃreiṫ isteaċ i ḃflaṫas Dé 'n-a ḋiaiḋ so le n-a nguiḋe.

daoine, aċ is eol do Ḋia ḃúr gcroiḋṫe; agus an rud
atá árd i súiliḃ daoine, tá gráin ag Dia air.
16 An dlíġ agus na fáiḋe go dtí Eóin; [1] as san amaċ
tá ríġeaċt Ḋé d'á ċraoḃsgaoileaḋ, agus gaċ aoinne
ag cur 'n-a ċoinniḃ go dian.
17 Aċ is usa neaṁ agus talaṁ do ḋul ar neaṁníḋ 'ná
aon ṗúnc aṁáin de'n dlíġ do ḋul ar neaṁníḋ.
18 [2] Gaċ aoinne a ċuireann uaiḋ a ḃean agus do
ṗósann ḃean eile, deineann sé aḋaltranas; agus
an t-é a ṗósann an ḃean a cuireaḋ ó n-a fear, dein-
eann sé aḋaltranas.
19 Ḃí duine saiḋḃir ann agus é i n-éadaċ corcra agus
i lín-éadaċ mín agus é ag caiṫeaṁ ḃíḋ ḃuacaiġ gaċ
20 lá. Agus ḃí lasmuiġ d'á ḋorus sínte, boċtán d'ár
21 ḃ'ainim Lasarus, agus é lán d'oṫrasaiḃ; Agus ba
ṁian leis an t-ocras a ḃaint de féin leis an mbrús-
car ḃíḋ a ḃí ag tuitim de ḃórd an ḟir ṡaiḋḃir, agus
ní taḃarfaí dó é; agus ṫagaḋ na gaḋair agus do
22 liġdís a ċréaċta. Agus ṫárla go ḃfuair an duine
boċt bás, agus gur rug na h-aingil suas é go h-uċt
Ábrahaim. Agus fuair an fear saiḋḃir bás, agus
23 do cuireaḋ i n-ifreann é.* Agus nuair a ḃí sé ag
fulang na bpian d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic sé,
24 aḃfad uaiḋ, Lasarus agus é i n-uċt Ábrahaim; Agus
do liúiġ sé amaċ agus duḃairt sé: A aṫair Ábrahaim,
glac truaġ ḋom agus cuir ċúġam Lasarus go gcuiriḋ
sé bara a ṁéire i n-uisge agus go bfuaraiḋ sé mo
25 ṫeanga, óir táim á'm loisgaḋ sa lasair seo. Agus
duḃairt Ábraham leis: Cuiṁniġ, a ṁic, conus mar
a fuarais-se neiṫe fóġanta i gcaiṫeaṁ do ḃeaṫa
agus go ḃfuair Lasarus droċ-neiṫe; aċ anois tá sé
26 seo i sólás agus tusa i bpéin. Agus d'á éaġmuis
sin a's uile, tá doiṁneas mór suiḋte daingean idir
siḃ-se agus sinne, i dtreó an t-é gur ṁian leis dul
as so ag triall oraiḃ-se náċ féidir dó é, ná teaċt
27 as san ag triall orainne. Agus duḃairt sé: Iar-

[1] Mait. xi 12. [2] Mait. v. 32; Marc. x. 11; 1 Cor. vii. 10, 11.

* Ver. 22. "uċt Ábrahaim," .i. an t-ionad suaimis 'n-a raiḃ anamnaċa na naoṁ a fuair bás roim Ċríost go dtí gur osgail Críost geataí na bflaṫas.

raim ort, d'á bríġ sin, a aṫair, é ċur go tiġ m'aṫar:
Mar tá cúigear driṫár agam: go dtabarfaḋ sé 28
foláraṁ dóiḃ, i dtreó ná tiocfaidís ansó ins na
piantaiḃ seo. Agus duḃairt Ábraham leis: Tá 29
Maois acu, agus na fáiḋe; éistidís leó san. Agus 30
duḃairt seisean: Ní h-eaḋ, a aṫair Ábrahaim, aċ
má ṫéiġeann duine de sna mairḃ ag triall orta
déanfaid siad aiṫriġe. Agus duḃairt sé leis: 31
Mura n-éistid siad le Maois agus leis na fáiḋe,
ní ċreidfidís duine de sna mairḃ féin, dá dtéiġeaḋ
sé ag triall orta.

CAIBIDIOL XVII.

Teagasg ar conus sgannal do ṡeaċaint: ar éifeaċtaṁlaċt creid.ṁ, ⁊rl. An deiċniúbar lobar. An moḋ ar a dtiocfaiḋ Críost.

Agus duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ní féidir gan 1
sgannail do ṫeaċt, aċ is léanṁar do'n t-é tré n-a
dtagaid siad. B' fearra dó gur bró ṁuilinn a 2
ċurfaí ar a ṁuineál agus é ċaiteaṁ sa ḃfarraige 'ná
go dtaḃarfaḋ sé sgannal do ḋuine de'n ṁuintir
beag so.
Tugaid aire daoiḃ féin. [1] Má deineann do 3
ḋriṫáir beart aḋ' ċoinniḃ, cas leis é; agus má ḃíonn
caṫú air, maiṫ dó é. Agus má deineann sé beart 4
aḋ' ċoinniḃ seaċt n-uaire sa lá, agus má iompuiġeann
sé ċúġat seaċt n-uaire sa lá agus go nḋéarfaiḋ sé,
Tá caṫú orm: maiṫ dó.
Agus duḃairt na h-Aspoil leis an dTiġearna: 5
Méaduiġ creideaṁ dúinn. Agus duḃairt an Tiġ- 6
earna: [2] Dá mbeaḋ oiread gráinne mustáird de
ċreideaṁ agaiḃ, déarfaḋ siḃ leis an gcrann sicamin
seo, Tógtar as do ṗréaṁaċaiḃ tú agus curtar sa
ḃfarraige tu, agus déanfaḋ sé rud oraiḃ.
Agus cé h-é an duine agaiḃ-se go ḃfuil seirḃí- 7
seaċ aige, ag treaḃaḋ nó ag aeḋreaċt, agus a déar-
faiḋ leis nuair a tiocfaiḋ sé isteaċ ó'n ḃpáirc,

[1] Lebit. xix. 17; Eccli. xix. 13; Mait. xviii. 15. [2] Mait. xvii. 19.

Imṫiġ láiṫreaċ agus suiḋ ċun bíḋ? Agus ná déar-
8 faiḋ leis, Faiġ rud le n-ite dom, agus criosuiġ tu
féin agus dein friotálaṁ orm go mbeiḋ itte
agus ólta agam, agus 'n-a ḋiaiḋ san déanfair-
9 se ite agus ól. An aṁlaiḋ a ġeoḃaiḋ sé a ḃuiḋ-
eaċas leis an seirḃíseaċ san toisg gur dein sé an
10 rud a d'órduiġ sé dó a déanaṁ? Ní h-eaḋ, dar liom.
Mar sin daoiḃ-se, nuair a ḃeiḋ gaċ níḋ déanta agaiḃ
mar atá órduiġte daoiḃ, aḃraiḋ: Seirḃísiġ gan ṁaiṫ
isead sinn; an rud a ḃí fiaċaiḃ orainn a déanaṁ isé
a deineamair.

11 Agus do ṫárla, agus é ag dul go Ierúsalem, go
12 raiḃ sé ag gabáil tré lár Samaria agus Ġaililí; Agus
ag dul isteaċ dó i mbaile áirite do ḃuail deiċ-
niúḃar loḃar uime, agus do ṡeasuiġeadar aḃfad
amaċ uaiḋ, Agus d'árduiġeadar a nglór agus duḃ-
13 radar: A Íosa, a Ṁáiġistir, déin trócaire orainne.
14 Agus nuair a ċonaic sé iad duḃairt sé leó: [1] Imṫiġiḋ
agus taisbeánaiḋ siḃ féin do sna sagairt. Agus do
15 ṫárla, ar an slíġ dóiḃ, gur glanaḋ iad. Aċ ḃí duine
acu agus nuair a ċonaic sé go raiḃ sé glan, d'ḟill
16 sé tar n-ais agus é ag molaḋ Dé go h-árd, Agus
ċait sé é féin ar a ḃéal a's ar a aġaiḋ ag cosaiḃ Íosa
ag gabáil a ḃuiḋeaċais leis, agus Samaritánaċ dob'
17 eaḋ é. Agus d'ḟreagair Íosa é agus duḃairt: Nár
glanaḋ deiċniúḃar? Agus an naonḃúr eile, cá
18 ḃfuil siad? Nár fuaraḋ aoinne ċun teaċt agus
19 glóire taḃairt do Ḋia aċ an duine iasaċta so? Agus
duḃairt sé leis: Eiriġ agus imṫiġ leat, óir do ṡlánuiġ
do ċreideaṁ tú.
20 Agus d'ḟiafraiġ na Fairisíniġ de: Caṫain a ṫioc-
faiḋ ríġeaċt Dé? Agus duḃairt sé 'gá ḃfreag-
raḋ: Ní ṫiocfaiḋ ríġeaċt Dé i riocht go ḃféadfar
21 ḃeiṫ ag faire air. Ná ní déarfar, Féaċ anso é, ná
Féaċ ansúd é. Óir, féaċ, tá ríġeaċt Dé i nbúr
measg.
22 Agus duḃairt sé le n-a deisgiobuil: Tiocfaiḋ
na laeṫanta 'n-a mbeiḋ dúil agaiḃ aon lá aṁáin de

[1] Lebit. xiv. 2.

laeṫiḃ Ṁic an Duine a ḋ'ḟeisgint, agus ní ḟeicfiḋ
sib é. Agus déarfaid siad liḃ, Féaċ anso é, agus, 23
Féaċ ansúd é. Ná téiġiḋ ann, agus ná leanaiḋ iad.
Óir, mar an splannc a lasann fé'n spéir, ar na 24
neiṫe atá fé'n spéir, iseaḋ beiḋ Mac an Duine 'n-a
lá féin. Ní foláir dó ar dtúis, áiṁtaċ, mórán 25
d'ḟulang, agus an tslioċt só 'ġá ṡéanaḋ. [1] Agus 26
mar a ṫárla i laeṫiḃ Nóe iseaḋ beiḋ i laeṫiḃ Ṁic
an Duine. Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag pósaḋ ban 27
agus ag tabairt ban le pósaḋ, go dtí an lá 'n-ar
ċuaiḋ Nóe isteaċ sa n-áirc; agus ṫáinig an díle agus
do ḃáiḋ sí iad go léir. [2] Díreaċ mar a ṫárla i laeṫiḃ 28
Loit: Ḃíodar ag iṫe agus ag ól, ag ceannaċ agus
ag díol, ag cur síl agus ag déanaṁ tiġṫe; Agus an 29
lá a ḋ'imtiġ Lot amaċ a' Sodomaiḃ do ṫuit an ciṫ
teine agus an ċloċġorm ó neaṁ orṫa, agus do
loisgeaḋ iad go léir. Mar sin iseaḋ beiḋ, an lá 30
a tairbeánfar Mac an Duine.
An lá san, an t-é beiḋ ar ḃuaic an tiġe, agus a 31
ċuid sa tiġ, ná téiġeaḋ sé isteaċ a d'iarraiḋ a ċoda;
agus an t-é a beiḋ sa ṗáirc, ar an gcuma gcéadna,
ná téiġeaḋ sé tar n-ais. Cuiṁniġiḋ ar ṁnaoi Loit. 32
Pé duine beiḋ a d'iarraiḋ a anama ṡábáil, caillfiḋ 33
sé é; agus an t-é a ċaillfiḋ a anam sábálfaiḋ sé é.
Deirim liḃ, beiḋ, an oiḋċe sin, beirt i n-aon lea- 34
baiḋ: tógfar duine acu agus fágfar an duine eile.
Beiḋ beirt ban ag meilt i n-aonḟeaċt: tógfar bean 35
acu agus fágfar an bean eile; Beirt ḟear sa ṗáirc:
tógfar duine acu agus fágfar an duine eile. Dub- 36
radar leis 'ġá ḟreagraḋ: Cánaḋ, a Ṫiġearna? Agus 37
dubairt sé leó: An áit 'n-a mbeiḋ an corp, is ann
a cruinneofar na fiolair.

[1] Gen. vii. 7 [2] Gen. xix. 25.

CAIḂIDIOL XVIII.

Ní foláir dúinn beiṫ ag guíḋe ċun Dé i gcóṁnuíġe. Na Fairisínig agus na puibliocánaiġ. An contabairt atá i saiḋbreas. A raḋarc a ṫabairt do'n dall.

1 Agus do labair sé soluíḋ leó ar conus mar is
ceart [1] beiṫ coitċianta ag guiḋe ċun Dé, agus gan
2 beiṫ corṫa ḋe. Agus duḃairt sé: Ḃí breiṫeaṁ
i gcaṫair áiriṫe, agus ní raiḃ eagla Dé air ná beann
3 ar ḋaoine aige. Agus ḃí baintreaċ sa ċaṫair ċéadna,
agus ṫáinig sí ċuige agus duḃairt sí: Dein díoġaltas
4 dom ar mo naṁaid.* Agus ní ḋéanfaḋ ar feaḋ
aḃfad. Aċ 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt sé i n'aigne féin,
Ḃíoḋ ná fuil eagla Dé orm ná beann ar ḋaoine
5 agam, sa n-am gcéadna, ó tá an ḃaintreaċ so a'm
buaireaṁ déanfaiḋ mé ceart di, i dtreó ná beiḋ sí
6 ag teaċt coiḋċe go mbeaḋ ciapaiṫe aici. Agus duḃ-
airt an Tiġearna leó: Cloiseann siḃ cad duḃairt
7 an breiṫeaṁ aiċeart; Agus an aṁlaiḋ a ḋéanfaiḋ
Dia ríġneas agus gan ceart do ċur i bfeiḋm d'á
ḟíoraonaiḃ féin, agus iad ag glaoḋaċ air do ló
8 agus d'oiḋċe? Deirim liḃ go gcuirfiḋ sé ceart i
bfeiḋm dóiḃ go mear. Aċ sa n-am gcéadna, nuair
a ṫiocfaiḋ Mac an Duine an dóiġ leat an
ḃfaġaiḋ sé creideaṁ ar talaṁ?
9 Agus duḃairt sé an tsoluíḋ seo le raint daoine
a ḃí mainġineaċ asta féin, mar ḋ'eaḋ go raḃadar
fíoraonta, agus droċ-ṁeas acu ar ḋaoiniḃ eile:
10 Ċuaiḋ beirt suas sa teampul ċun úrnuiġṫe ḋéanaṁ.
Fairisíneaċ ab eaḋ duine acu agus puibliocánaċ ab
11 eaḋ an duine eile. Ṡeasaiṁ an Fairisíneaċ agus
ḋein sé a ġuiḋe mar seo i n-a aigne féin: A Ḋia,
beirim a buiḋeaċas leat ná fuilim-se mar an ċuid
eile de sna daoine, biṫeaṁnaiġ, luċt éagcóra, luċt
aḋaltranais, ar nós an puibliocánaiġ seo féin.
12 Deinim-se trosgaḋ ḋá uair sa treaċtṁain: tugaim

[1] Eccli. xviii. 22; I Tess. v. 17.

* Ver. 3. "Dein díoġaltas dom ar mo naṁaid," .i. "bain mo ċeart amaċ dom." Nós cainte ab eaḋ é ag na h-Eabraiġ.

deaċṁaḋ ar a ḃfuil agam. Agus do ṡeasaiṁ an 13
puibliocánaċ aḃfad amaċ, agus níor ḃ'áil leis a ṡúile
aṁáin d'iompáil suas ċun na ḃflaṫas, aċ é ag bualaḋ
a uċta agus a' ráḋ: A Ḋia, déin trócaire orm óir
is peacaċ mé. Deirim liḃ, do ċuaiḋ sé sin aḃaile 14
ar staid na ngrást, muraḃ ionan a's an fear eile.
Óir gaċ duine d'árdóċaiḋ é féin, úṁlófar é; agus
gaċ duine a d'úṁlóċaiḋ é féin, árdófar é.

Agus ḃíodar ag taḃairt na leanḃ féin ag triall 15
air go gcuirfeaḋ sé a láṁ orta; agus nuair ċonaic
na deisgiobuil an níḋ sin ḃíodar 'gá gcosg. Agus 16
ġlaoiḋ Íosa ċuige iad, agus duḃairt sé: Leigiḋ do
sna leanḃaí teaċt ċúġam agus ná bíḋiḋ 'gá gcosg;
óir is d'á leiṫéidí sin ríġeaċt Dé. Go deiṁin 17
adeirim liḃ: Aoinne ná glacfiḋ ríġeaċt Dé mar a
ḋéanfaḋ leanḃ ní raġaiḋ sé isteaċ ann.
Agus ċeistiġ duine de sna priúnsaiḃ é, agus duḃ- 18
airt sé: A Ṁáiġistir ṁaiṫ, cad tá le déanaṁ agam
i dtreó go mbeiḋ an ḃeaṫa ṡíoruiḋe agam? Agus 19
duḃairt Íosa leis: Cad ċuige go ndeirir gur maiṫ
mé? Ní maiṫ aoinne aċ Dia aṁáin. Táid na 20
h-aiṫeanta agat: [1] Ná dein marḃaḋ; Ná dein drúis;
Ná dein guid; Ná taḃair fiaḋnuise ḃréige; Taḃair
do ṫ'aṫair agus dod'ṁáṫair onóir. Agus duḃairt 21
seisean: Táid siad san go léir coimeádta agam ó m'
óige. Nuair airiġ Íosa an níḋ sin duḃairt sé: Tá 22
aon rud aṁáin i n-easnaṁ ort fós: Díol amaċ gaċ
a ḃfuil agat agus taḃair do sna boċtaiḃ é, agus beiḋ
stór agat ar neaṁ; agus tar agus lean mise. Nuair 23
airiġ seisean an méid sin ṫáinig buairt air, mar
fear ana-ṡaiḋḃir ab eaḋ é. Agus nuair a ċonaic 24
Íosa an buairt air duḃairt sé: Cad é a deacraċt do
luċt saiḋḃris dul isteaċ i ríġeaċt Dé! Is usa do 25
ċamal dul tré ċró snáṫaide 'ná do ḋuine ṡaiḋḃir
dul isteaċ i ríġeaċt Dé. Agus duḃairt an ṁuintir 26
a ḃí ag éisteaċt leis: Má 'seaḋ cé ḟéadfaiḋ dul
saor? Agus duḃairt sé leó: Neiṫe náċ féidir 27
i láṫair daoine is féidir i láṫair Dé iad.

[1] Exod xx. 13.

28 Agus duḃairt Peadar: Féaċ, d'ḟágamairne gaċ aon
29 rud agus do leanamair tusa. Agus duḃairt sé leó:
Deirim liḃ go fíor, ní'l aon duine a d'ḟág tiġ ná
muintir ná driṫáraċa ná bean ná clann ar son ríġ-
30 eaċta Dé, ná faiġiḋ mórán níos mó ar an saoġal
so, agus an ḃeata ṡíoruiḋe sa tsaoġal atá le teaċt.
31 [1] Agus do ṫóg Íosa an dáréag, agus duḃairt sé
leó: Féaċ, táimíd ag dul suas go Ierúsalem, agus
cóṁlíonfar gaċ níḋ d'á ḃfuil sgríoḃṫa ag na fáiḋiḃ
32 i dtaoḃ Ṁic an Duine. Óir taḃarfar suas do sna
geintiḃ é, agus tarcuisneófar é, agus sgiúrsálfar
33 é, agus caiṫfar seilí air; Agus tar éis é sgiúrsáil
cuirfid siad ċun báis é, agus eireóċaiḋ sé arís an
34 tríṁaḋ lá. Agus níor tuigeadar-san aon níḋ de
sna neiṫiḃ sin, agus ḃí an ċaint sin foluiġṫe uaṫa
agus níor ṫuigeadar na neiṫe a duḃraḋ.

35 [2] Agus nuair a ḃíodar ag teaċt i gcóṁgar do
Ierichó do ṫárla go raiḃ dall i n-aice an ḃóṫair ag
36 lorg déarca. Agus nuair airiġ sé an sluaġ ag
37 gaḃáil ṫairis d'ḟiafraiġ sé cad ab é sin. Agus duḃ-
radar leis gur ḃ'é Íosa Nasareit a ḃí ag gaḃáil an
38 treó. Agus do liúiġ sé agus duḃairt sé: A Íosa,
39 a Ṁic Dáiḃid, déin trócaire orm. Agus na daoine
a ḃí ag gaḃáil ṫairis ḃíodar ag bagairt air éisteaċt,
aċ is aṁlaiḋ do liúiġ sé níba ṁó, A Ṁic Dáiḃid, déin
40 trócaire orm. Agus do stad Íosa agus duḃairt
sé é taḃairt ċuige. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt
'n-a ċóṁgar ċuir sé an ċeist ċuige agus duḃairt sé:
41 Cad ba ṁaiṫ leat mé déanaṁ duit? Agus duḃ-
42 airt sé: Go ḃfeicfinn, a Ṫiġearna. Agus duḃairt
Íosa leis: Féaċ suas; do ṡlánuiġ do ċreideaṁ tu.
43 Agus fuair sé a radarc láiṫreaċ, agus do lean sé
eisean ag molaḋ Dé; agus nuair a ċonaic na daoine
go léir an níḋ sin ṫugadar molaḋ do Ḋia.

[1] Mait. xx 17; Marc. x. 32. [2] Mait. xx 29; Marc. x 46.

CAIBIDIOL XIX.

Críost dá ġlacaḋ ag Sacaeus 'n-a ṫiġ. Parabal na bpúnt. Críost ar muin an asail. É ag gol os cionn Ierúsalem.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ i n-Ieriċó agus ḃí sé ag 1
siuḃal tríd an gcaṫair. Agus féaċ, ḃí fear ann agus 2
Sacaeus ab ainm dó, agus ḃí sé i n'uaċtarán ar na
puibliocánaiġ, agus duine saiḋḃir ab eaḋ é. Agus 3
ḃí sé a d'iarraiḋ Íosa d'ḟeicsint, eaḋon, Cé'r ḃ'é, agus
do ṫeip sé air mar ġeall ar an sluaġ, mar firín íseal
ab eaḋ é. Agus do riṫ sé rómpa amaċ, agus ċuaiḋ 4
sé suas i gcrann síceamóir i dtreó go bḟeicfeaḋ sé é,
mar ḃí sé ċun gaḃáil an tsliġ sin. Agus nuair a 5
ṫáiniġ Íosa ċun na h-áite d'ḟéaċ sé suas agus ċonaic
sé é, agus duḃairt sé leis: A Ṡacaeuis, brostuiġ
agus tar anuas, mar is ad' ṫiġ-se a ċaiṫfeaḋ-sa
stad indiu. Agus do brostuiġ seisean anuas, agus 6
do ġlac sé é go h-áṫasaċ. Agus nuair a ċonaic na 7
daoine go léir an níḋ sin ḃíodar ag ceisneaṁ, agus
deiridís gur ag triall ar ḋuine ṗeacaṁail a ċuaiḋ sé
ar aoiḋeaċt. Agus do ṡeasaiṁ Sacaeus agus duḃ- 8
airt sé leis an dTiġearna: Féaċ, a Ṫiġearna, tá
leaṫ mo ċoda agam 'á ṫaḃairt do sna daoine boċta;
agus má ḋeinear éagcóir ar aoinne tá leóirġníoṁ
agam 'á ḋéanaṁ leis fó ċeaṫair. Agus duḃairt Íosa 9
leis: Tá slánú fáġalta indiu ag an dtiġ seo de ḃríġ
gur de ċlainn Ábrahaim é, leis. [1] Óir is ċun a raiḃ 10
caillte do ċuardaċ agus do ṡlánú a ṫáiniġ Mac an
Duine.

Agus iadsan ag éisteaċt leis na neiṫiḃ sin do ċuir 11
sé leó agus do laḃair sé soluiḋ, mar ḃí sé ag teaċt
i ngar do Ierúsalem, agus ṁeasadar-san go dtais-
beánfaí ríġeaċt Dé láiṫreaċ.

Duḃairt sé, d'á ḃríġ sin: [2] D'imṫiġ duine uasal 12
áirite go dúṫaiġ iasaċta ċun ríġeaċta ġaḃáil dó
féin agus teaċt tar n-ais. Agus ġlaoiḋ se ċuige 13
deiċniúḃar seirḃíseaċ leis, agus tug sé dóiḃ deiċ
bpúint, agus duḃairt sé leó, Ḃíḋiḋ ag déanaṁ cean-

[1] Maiṫ. xviii. 12. [2] Maiṫ. xxv. 14.

14 naiḋeaċta go dtagaḋ.* Aċ ḃí fuaṫ agá ḋaoine ḋó,
agus do ċuireadar teaċtaireaċt 'n-a ḋiaiḋ 'gá ráḋ:
15 Ní h-áil linn é seo ḃeiṫ 'n-a rí orainn. Aċ do ṫárla
go ḃfuair sé an ríġeaċt agus go dtáinig sé tar n-ais,
agus d'órduiġ sé na seirḃísiġ gur tug sé an t-air-
gead dóiḃ do ġlaoḋaċ ċuige go mbeaḋ 'fios aige an
mór a ḋein gaċ aoinne acu leis an gceannaiḋeaċt.
16 Ṫáinig an ċéad duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do
17 ṗúnt deiċ bpúint. Agus duḃairt sé leis, Is maiṫ
é sin, a ṡeirḃísiġ ṁaiṫ; ó ḃís dílis sa ḃeagán beiḋ
18 cóṁaċt agat ar deiċ mbailtiḃ. Agus tainig an tarna
duine agus duḃairt sé, A rí, ḋein do ṗúnt cúig púint.
19 Agus duḃairt sé leis sin, Agus tusa, bíse os cionn
20 cúig mbailte, Agus táinig fear eile agus duḃairt
sé, A rí, siné do ṗúnt agat. Ḃí sé fillte i n-éadaċ
21 agam. Óir ḃí eagal agam róṁat, mar is duine
cruaiḋ tu. Tógann tú an rud nár ċuiris síos, agus
22 baineann tú an fóġṁar nár ċuiris. Agus duḃairt
sé leis, As do ḃéal féin a ḃeirim breiṫ ort, a ḋroċ-
ṡeirḃísiġ. Ḃí 'fios agat gur duine cruaiḋ mé, go
dtógaim an rud nár ċuireas síos, agus go mbainim
23 an fóġṁar nár ċuireas; Agus cad 'n-a ṫaoḃ nár
ċuiris mo ċuid airgid sa ḃanc, i dtreó, nuair a ṫioc-
24 fainn go n-éileóċainn é féin agus an t-úncamus? Agus
duḃairt sé leis an muintir a ḃí láiṫreaċ, Tógaiḋ
uaiḋ an púnt agus tugaiḋ é do'n ḟear go ḃfuil na
25 deiċ bpúint aige. Agus duḃradar, A rí, táid deiċ
26 bpúint aige. Deirim-se liḃ-se, áṁṫaċ, an t-é go
ḃfuil aige taḃarfar dó, agus beiḋ flúirse aige;
agus an t-é ná fuil aige, tógfar uaiḋ an rud atá
27 aige. Aċ na h-easċáirde seo nár ḃ'áil leó mise
ḃeiṫ am' rí orta, tugtar anso iad agus curtar ċun
báis os mo ċóṁair iad.
28 Agus nuair a ḃí an méid sin ráiḋte aige, ċuaiḋ sé
ar agaiḋ ag dul suas go h-Ierúsalem.

29 Agus do ṫárla, nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar do

* Ver. 13. "Ṫug sé dóiḃ deiċ bpúint."—An níḋ ar a dtugtar púnt anso is mná a tugtí an uair sin air, nú, sa Laidin mina, agus dob ionan é agus trí púint leaṫ-ċoróinn, d'airgead na h-aimsire seo.

Betṗagé i mBetánia, láiṁ leis an sliaḃ ar a dtugtar
Olibet, gur ċuir sé uaiḋ beirt d'á ḋeisgiobuil, Agus 30
go ndubairt sé leó: Téiġiḋ isteaċ sa ḃaile atá ar ḃur
n-agaiḋ anonn; agus nuair a raġaiḋ siḃ isteaċ ann
ġeoḃaiḋ siḃ ceangailte ann searraċ asail nár ṡuiḋ
aon duine riaṁ fós air; sgaoiliḋ é agus tugaiḋ ċúġam
é. Agus má ḟiafraiġeann aoinne ḋíḃ, Cad ċuige 31
ḋaoiḃ é sgaoileaḋ? abraiḋ leis mar seo: Mar tear-
duiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus d'imtiġ na teaċ- 32
tairí, agus fuaradar, mar a duḃairt sé, an searraċ
'n-a ṡeasaṁ. Agus nuair a ḃíodar 'gá sgaoileaḋ 33
duḃairt an ṁuintir n-ar leó é: Cad ċuige ḋaoiḃ
ḃeiṫ ag sgaoileaḋ an tsiorraiġ? Agus duḃradar- 34
san: Mar tearduiġeann sé ó'n dTiġearna. Agus 35
ṫugadar ag triall ar Íosa é, agus do leaṫadar a
mbrait ar an searraċ agus ċuireadar Íosa ar a ṁuin.
Agus ag gluaiseaċt dó ḃíodar ag leaṫaḋ a mbrat 36
amaċ ar an slíġ. Agus nuair a ḃí sé ag teaċt i ngar 37
d'ḟánaiḋ Olibeit, ṫusnuiġ na deisgiobuil go léir
ar Ḋia do ṁolaḋ le gáirdeaċas, do ġuṫ árd, mar
ġeall ar na mírbúiltí móra go léir a ċonacadar.
Agus deiridís: Molaḋ leis an t-é atá ag teaċt 'n-a rí 38
i n-ainim an Tiġearna; síoṫċáin ar neaṁ agus glóire
insna flaṫais. Agus ḃí cuid de sna Fairisínig sa 39
tsluaġ agus duḃradar leis: A Ṁáiġistir, cuir
smaċt ar do ḋeisgiobuil. Agus duḃairt sé leó: 40
Deirim liḃ, má éistid siad san, go liúġfaid na cloċa
amaċ.

Agus nuair a ṫáinig sé i gcóṁgar agus ċonaic sé 41
an ċaṫair do ġoil sé ar a son, agus duḃairt sé: Agus 42
dá mbeaḋ 'ḟios agat-sa, sa lá so féin atá agat, na
neiṫe atá ċun síoṫċána ḋuit; táid siad, áṁṫaċ, i
bfolaċ ó d'ṡúiliḃ. Óir tiocfaid na laeṫanta ionat 43
agus cuirfid do naṁaid claiḋe mór-tímpal ort, agus
dúnfaid siad isteaċ tu agus déanfaid siad cuṁ-
angaraċ ort ó'n uile taoḃ. Agus déanfaid siad ṫu 44
ṫreasgairt ar an dtalaṁ, tu féin agus do ċlann atá
ionat, agus ní ḟágfaid siad cloċ ar muin cloiċe ionat,
toisg nár aiṫniġis an t-am 'n-a dtáinig Dia ċúġat.

Agus ċuaiḋ sé isteaċ sa teampul, agus ċrom sé 45
ar an muintir a ḃí ag díol agus ag ceannaċ ann do

46 ḋíbirt amaċ ar. 'Ġá ráḋ leó: Tá sgríoḃta: [1] Tiġ
cun úrnuiġṫe iseaḋ mo ṫiġ-se: Aċ tá cuinigéar biṫ-
eaṁnaċ déanta agaiḃ-se ḋe.

47 Agus ḃí sé ag teagasg sa teampul gaċ lá. Agus
ḃí uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus na
48 h-uaisle á d'iarraiḋ é ċur ċun báis, Agus níor
ḃ' ḟéidir leó cuiṁneaṁ ar cad a ḋéanfaidís, mar ḃí
na daoine go léir ar tinniol ag éisteaċt leis.

CAIBIDIOL XX.

Parabal an luċt saoṫruiġṫe. I dtaoḃ cánaċ a ḋíol le Caesar. Agus i dtaoḃ aiseiriġe na marḃ

1 Agus do ṫárla, lá de sna laeṫantaiḃ sin, agus é
ag teagasg na ndaoine sa teampul agus ag craoḃ-
sgaoileaḋ an tsoisgéil, go dtáinig uaċtaráin na
2 sagart agus na Sgríḃneóirí agus na seanóirí, Agus
go nduḃradar leis: Innis dúinn cad é an t-úġdarás
atá agat ċun na neiṫe seo ḋéanaṁ? agus cé ṫug
3 duit an t-úġdarás san? Agus duḃairt Íosa leó
'ġá ḃfreagraḋ: Fiafróċad-sa, leis, diḃ-se aon ḟocal
4 amáin. Tugaiḋ freagra orm: An baisteaḋ a ḋein
5 Eóin, ar ḃ' ó neaṁ é nó ó ḋaoine? Agus bíodar ag
maċtnaṁ 'n-a n-aigne, agus duḃradar leó féin: Má
deirimíd gur ḃ'ó neaṁ é déarfaiḋ sé: Cad 'n-a
6 ṫaoḃ nár ċreideaḃair é, má seaḋ? Agus má deir-
imíd gur ḃ' ó ḋaoine é geoḃaid na daoine go léir do
ċloċaiḃ ionainn, óir is deiṁin leó gur fáiḋ Eóin.
7 Agus d'ḟreagradar ná raiḃ fios acu cár ḃ' as é.
8 Agus duḃairt Íosa leó: Ní lúġa 'ná mar a neósfad-
sa ḋaoiḃ-se cad é an t-úġdarás atá agam ċun na
neiṫe seo ḋéanaṁ.
9 Agus ċrom sé ar an soluíd seo do laḃairt leis na
daoine: [2] Do ḋein duine fíonġort agus ċuir sé é
ċun luċt saoṫruiġṫe, agus ḃí sé féin i ndúṫaiġ iar-

[1] Isáias lvi. 7; Ierem. vii. 11. [2] Isáias v. 1; Ierem. ii. 21.

aċta ar feaḋ aḃfad. Agus nuair ṫáinig an t-am ċuir 10
sé seirḃíseaċ leis ag triall ar an luċt saoṫruiġṫe
a d'iarraiḋ toraḋ an ḟíonġuirt. Agus do ġaḃadar
air, agus ċuireadar uata folaṁ é. Agus ċuir sé 11
seirḃíseaċ eile ċúċa. Ġaḃadar air sin, leis, agus
ṫugadar tarcuisne ḋó, agus ċuireadar uata folaṁ
é. Agus ċuir sé ċúċa an tríṁaḋ duine Do ċréaċt- 12
nuiġdar é sin, agus ċaiṫeadar amaċ é. Ansan 13
duḃairt tiġearna an ḟíonġuirt: Cad a ḋéanfad?
Cuirfead ċúċa mo ṁac dilis féin; b'ḟéidir nuair a
ċífid siad é sin go mbeiḋ urraim acu ḋó. Aċ nuair 14
a ċonaic an luċt saoṫruiġṫe é deineadar maċtnaṁ,
agus duḃradar: Siḋé an t-oiġre; marḃuiġmís é
i dtreó go mbeiḋ an oiġreaċt againn. Agus ċaiṫ- 15
eadar amaċ as an ḃfíonġort é, agus ṁarḃuiġeadar
é. Cad a ḋéanfaiḋ tiġearna an ḟíonġuirt leó san?
Tiocfaiḋ sé agus déanfaiḋ sé íde ar an luċt saoṫ- 16
ruiġṫe sin, agus taḃarfaiḋ sé an fíonġort do
ḋaoiniḃ eile. Agus nuair airiġeadar-san an focal
duḃradar: Nár leigiḋ Dia san! Agus d'ḟéaċ sé 17
orṫa agus duḃairt sé: Má seaḋ cad é seo atá
sgríoḃṫa: [1] An ċloċ a ċaiṫ na saoir uata tá sí 'n-a
cloiċ ċinn ċúinne. An t-é a ṫuitfiḋ ar an gcloiċ sin, 18
basfar é; aċ an t-é go dtuitfiḋ sí air, meilfiḋ sí é.
Agus bí uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí 19
a d'iarraiḋ a láṁ do ċur air láiṫreaċ, aċ bí eagla
na ndaoine orṫa; óir bí fios acu gur ċúċa féin an
tsoluíd a laḃair sé.

Agus bíodar ag faire, agus ċuireadar ċuige luċt 20
fill do leigfeaḋ orṫa gur daoine macánta iad, ċun
buntáiste breiṫ air 'n-a ċaint, i dtreó go ndéan-
faidís é ṫaḃairt suas do ċóṁaċt agus d'úġdarás an
ġoiḃearnóra. Agus ċuireadar ceist ċuige agus duḃ- 21
radar: A Ṁáiġistir, is eól dúinn go laḃrann tú
agus go múineann tú do réir na fírinne, agus ná
fuil beann agat ar ṗearsain, aċ an tsliġ ċun Dé do
ṁúineaḋ go fíor; An dleaġṫaċ dúinn cíos do ḋíol 22
le Caesar, nó gan a ḋíol? Agus mar ċonaic sé an 23
feall a bí ionta, duḃairt sé leó: Cad ċuige daoiḃ

[1] Salm cxvii. 22; Isáias xxviii. 16; Gníoṁ iv. 11.

24 ḃeiṫ a'm ḃraṫ? Taisbeánaiḋ pingin dom. Cé leis
an íomáiġ agus an sgríbinn atá uirṫi? D'ḟreag-
25 radar agus dubradar: Le Caesar. Agus dubairt
sé leó: [1] Má seaḋ tugaiḋ do Ċaesar na neiṫe is le
26 Caesar agus tugaiḋ do Ḋia na neiṫe is le Dia. Agus
níor ḟéadadar loċt fáġail ar a ċaint i láṫair na
ndaoine; agus le h-iongna, mar ġeall ar an
bḟreagra, d'éisteadar.

27 Agus táinig cuid de sna Saddúcíneaċaib, daoine
a ṡéanann aiseiriġe na colna, agus ċuireadar ceist
28 ċuige Agus dubradar: A Ṁáiġistir, do sgríoḃ Maois
dúinn, [2] Má ġeibeann ḋriṫáir duine bás agus bean
pósta aige, agus gan clann aige, go nglacfaḋ a
ḋriṫáir an bean agus go dtóġfaḋ sé slioċt d'á
29 ḋriṫáir. Ḃí mórseisear ḋriṫár ann, agus do ṗós
an ċéad duine acu bean, agus fuair sé bás gan
30 slioċt. Do ṫóg an tarna duine acu an bean, agus
31 fuair sé sin bás, leis, gan slioċt. Do ṫóg an tríṁaḋ
duine í. Agus mar sin do'n ṁórseisear go léir,
32 agus níor ḟágadar slioċt, agus fuaradar bás. 'N-a
33 ndiaiḋ go léir fuair an bean bás. Sa n-aiseiriġe,
áṁṫaċ, cé'cu díob go mbeiḋ sí 'n-a mnaoi aige? óir
34 ḃí sí 'n-a mnaoi, ag an mórseisear. Agus dubairt
Íosa leó: Pósaid agus tugtar le pósaḋ clann an
35 tsaoġail seo. Aċ an ṁuintir go bḟeicfar gur fiú
iad an saoġal úd a ṫabairt dóib agus an aiseiriġe ó-s
na mairḃ, ní pósfar iad agus ní ġlacfaid siad mná.
36 Óir ní ḟéadfaid siad bás d'ḟáġail a tuille; óir beid
siad ar aon dul leis na h-aingil agus 'n-a gclainn ag
Dia, mar isiad clann na h-aiseiriġe iad.

37 Aċ taisbeánann Maois féin, ag an dtor, go
n-eireóċaid na mairḃ, mar a dtugann sé ar an dTiġ-
earna [3] Dia Ábrahaim agus Dia Isaaic agus Dia
38 Iácóib. Ní do ḋaoine atá marḃ is Dia é áṁṫaċ, aċ
39 do ḋaoine atá beó; óir is beó ḋó iad go léir. Agus
d'ḟreagair cuid de sna Sgríbneóirib é agus dub-
40 radar: A Ṁáiġistir, is maiṫ adubrais é. Agus as
san amaċ níor leóṁaiġ aoinne acu aon ċeist do
ċur ċuige.

[1] Róm. xiii. 7. [2] Deut. xxv. 5. [3] Exod iii. 6.

Agus duḃairt sé leó : Conus adeirid siad Críost 41
a ḃeiṫ 'n-a ṁac ag Dáiḃid, Agus go ndeir Dáiḃid 42
féin, i leaḃar na Salm, [1] Duḃairt an Tiġearna le
m' Ṫiġearna : Suiḋ ar mo ḋeis, go gcuiread do 43
naṁaid mar ṫaca fé d'ċosaiḃ. Tugann Dáiḃid a 44
Ṫiġearna air ; agus conus atá sé 'n-a ṁac aige ?
Ansan duḃairt sé le n-a ḋeisgiobulaiḃ agus na 45
daoine go léir ag éisteaċt leis : Seaċnaiḋ na Sgríḃ- 46
neóirí. Is maiṫ leó siuḃal i róḃaiḃ fada, agus
daoine ḃeiṫ ag fáiltiú ḋóiḃ ar an margaḋ, agus na
suiḋċáin uaċtaraċa d'ḟaġáil ins na sinagógaiḃ, agus
na h-ineada uaċtaraċa ag na féastaiḃ. Sloigid 47
siad tiġṫe na mbaintreaċ, 'gá leigint orṫa úrnuiġṫe
fada do ráḋ. Isiad a ġeoḃaiḋ an daor-ḃreiṫ is
troime.

CAIBIDIOL XXI.

Cianóg na baintríġe. Na cóṁarṫaí a ṫiocfaḋ roim íde
Ierúsalem, agus roim ḋeire an tsaoġail.

Agus ḃí sé ag féaċaint ar na daoine a ḃí saiḋḃir 1
agus iad ag cur a dtaḃartas isteaċ sa ċiste. Agus 2
ċonaic sé baintreaċ ḃoċt ag teaċt, agus ċuir sí dá
ċianóig isteaċ ann. Agus duḃairt sé : Go deiṁin 3
adeirim liḃ, do ċuir an ḃaintreaċ ḃoċt san níos mó
isteaċ 'ná mar a ċuir an ċuid eile go léir. Óir is 4
d'á n-iomarca a ċuireadar san go léir rud isteaċ
i dtaḃartas Dé, aċ is d'á h-uireasba a ċuir sí seo
isteaċ rud, a raiḃ an tsaoġal aici.

Agus ḃí daoine éigin 'á ráḋ, i dtaoḃ an teampail, 5
gur ḃ' áluinn na cloċa a ḃí ann agus na tioḋlaicí, agus
duḃairt sé : Na neiṫe sin a ċíonn siḃ, tiocfaiḋ na 6
laeṫanta agus ní fágfar cloċ ar muin cloiċe ḋíoḃ
gan raobaḋ. Agus ċeistiġeadar é agus duḃradar : 7
A Ṁáiġistir, caṫain a ḃeiḋ san aṁlaiḋ, agus cad é
an cóṁarṫa a ḃeiḋ ar na neiṫe sin a ḃeiṫ ag teaċt ?

[1] Salm cix. 1.

8 Agus ḋuḃairt sé: Seaċnaiḋ agus ná mealltar siḃ;
óir tiocfaiḋ a lán am' ainim-se agus déarfaid siad:
Is mise é, agus tá an t-am i ḃfogus: aċ ná leanaiḋ
iad.
9 Agus nuair a ḋ'aireóċaiḋ siḃ caṫana agus cais-
mearṫa ná bíoḋ sgannraḋ oraiḃ, óir ní foláir na
neiṫe sin a ṫeaċt ar dtúis, aċ ní deire láiṫreaċ é
10 fós. Ansan duḃairt sé leó: Eireóċaiḋ cine i
n-aġaiḋ cine agus ríġeaċt i n-aġaiḋ ríġeaċta,
11 Agus beiḋ luascaċa móra talṁan i n-a lán áit-
eana, agus pláiġeana, agus gorta, agus neiṫe sgann-
raṁla ó'n spéir, agus cómarṫaí móra.
12 Aċ roim ṫeaċt do sna neiṫiḃ sin go léir cuirfiḋ
siad a láṁa oraiḃ-se agus cráḋfaiḋ siad siḃ, ag ḃúr
mbreiṫ i láṫair na sinagóg, agus ins na prísúnaiḃ;
ag ḃúr dtarraing i láṫair ríġṫe agus i láṫair uaċt-
13 arán, mar ġeall ar m'ainim-se. Beiḋ san i n'ḟiaḋ-
14 nuise ḋaoiḃ-se, áṁṫaċ. Ceapaiḋ i nḃúr n-aigne,
ḋ'á ḃríġ sin, gan maċtnaṁ a ḋéanaṁ roim ré ar conus
15 a ḟreagróċaiḋ siḃ, Óir taḃarfad-sa ḋaoiḃ béal agus
eagna ná féadfaiḋ ḃúr naṁaid go léir cur 'n-a gcoinn-
16 iḃ 'ná labairt 'n-a gcoinniḃ. Agus taḃarfaiḋ ḃúr
n-aiṫreaċa agus ḃúr máiṫreaċa suas ḋ'ḃúr naṁaid
siḃ, agus ḃúr ndrioṫáraċa, agus búr ngaolta, agus
17 cuirfiḋ siad cuiḋ agaiḃ ċun báis. Agus beiḋ fuaṫ
18 ag gaċ aoinne ḋaoiḃ mar ġeall ar m'ainim-se. Aċ
19 ruibe de ġruaig ḃúr gcinn ní raġaiḋ amú. I nḃúr
ḃfoiḋne a coimeádfaiḋ siḃ ḃúr n-anamnaċa.
20 [1] Aċ nuair a ċífiḋ siḃ Ierúsalem ḋ'á tímpalaḋ le
sluaġ bíoḋ ḟios agaiḃ an uair sin a h-íḋiú beiṫ buailte
21 liḃ. Ansan na daoine atá i n-Iudaéa teiṫidís ċun
na gcnoc, agus na daoine atá 'n-a lár imṫiġidís amaċ,
agus na daoine ins na tuaiṫiḃ ná téiḋis isteaċ inti;
22 Óir is laeṫanta díbeirge na laeṫanta san, agus cóṁ-
23 líonfar gaċ a ḃfuil sgríoḃṫa. Is léanṁar, áṁṫaċ,
do luċt clainne ḋ'iompar agus do luċt banaltranais
ins na laeṫanta san, óir beiḋ guais ana-ḋian ar an
24 nḋúṫaiġ, agus fearg ċun na ndaoine seo. Agus
tuitfiḋ siad le béal an ċlaiḋiṁ, agus béarfar

[1] Dan. ix. 27.

i mbraiġdíneas iad ar fuid na ngeinte go léir, agus
beiḋ Ierusalem treasgarṫa fé ċosaiḃ na ngeinte, go
dtí go gcóṁlíonfar tréiṁseaċa na ngeinte.
[1] Agus beiḋ cóṁarṫaí sa ġréin agus sa rae agus 25
ins na réiltiḃ; agus brúċ na ngeinte ins na tíor-
ṫaiḃ, tré mearḃall foṫraim na mara agus na dtonn.
Daoine d'á ḃfeóċaḋ le scannraḋ, ag cuiṁneaṁ ar 26
cad a beiḋ le teaċt ar an ndoṁan go léir, mar beiḋ
cóṁaċta na ḃflaṫas d'á suataḋ. Agus an uair sin 27
ċífid siad Mac an Duine ag teaċt i sgamal le mór-
ċóṁaċt agus le gradam. Nuair a beiḋ na neiṫe seo 28
ag tosnú, áṁṫaċ, déiniḋ-se féaċaint suas agus ḃúr
gcinn do tógáilt, mar tá ḃúr ḃfuasgailt buailte
liḃ. Agus do laḃair sé soluid leó: Ċionn siḃ an 29
crann fíge agus na crainn go léir; Nuair a ḃíonn a 30
dtoraḋ acu d'á ċur amaċ is eól daoiḃ an saṁra beiṫ
buailte liḃ. Mar sin daoiḃ-se; nuair a ċífiḋ siḃ na 31
neiṫe seo ag teaċt bíoḋ 'fios agaiḃ ríġeaċt Dé beiṫ
buailte liḃ. Abraim liḃ go deiṁin ná beiḋ an 32
tslioċt so imṫiġṫe go gcóṁlíonfar na neiṫe seo go
léir. Raġaiḋ neaṁ agus talaṁ ar neaṁníḋ, aċ ní 33
raġaid mo ḃréiṫre-se ar neaṁníḋ.
Aċ tugaiḋ aire daoiḃ féin sara raġaḋ ḃúr gcroiḋṫe 34
i ndúire le craos agus le meisge agus le cúram
an tsaoġail seo, agus go dtiocfaḋ an lá úd go
h-obann oraiḃ. Óir tiocfaiḋ sé ar nós gaiste ar 35
na daoine go léir atá suiḋṫe ar uaċtar an doṁain
uile. Déiniḋ faire, d'á ḃríġ sin, ag déanaṁ úr- 36
nuiġṫe coitċianta, ionus gur ḃfiú siḃ dul ó sna
neiṫe sin go léir atá le teaċt, agus seasaṁ i láṫair
Ṁic an Duine.
Agus bíoḋ sé ag teagasg sa teampul gaċ lá; 37
agus d'imṫiġeaḋ sé amaċ agus ċugaḋ sé an oiḋċe
ar an sliaḃ ar a dtugtar Oliḃet. Agus ṫagaḋ na 38
daoine go léir go moċ ar maidin isteaċ sa teampul
ċun beiṫ ag éisteaċt leis.

[1] Isáias xiii 19; Ezech. xxxiii. 7; Ioel ii. 10, 31; iii. 7.

CAIBIDIOL XXII.

Feall Iúdáis. An suipéar deireanach. An ċéad ċuid de ṫuairisg na Páise.

1 Agus ḃí féile an aráin gan giost i n-aċmaireaċt,
2 ar a dtugtar an Ċáisg. Agus ḃí uaċtaráin na sagart
agus na Sgríḃneóirí ag cuiṁneaṁ ar conus a tioc-
faidís ar Íosa ċur ċun báis; aċ ḃí eagla na ndaoine
3 orta. Aċ do ċuaiḋ Sátan isteaċ i n-Iúdás, ar a
4 dtugtí Iscariót, duine de'n dáréag. Agus d'imṫiġ
sé agus do laḃair sé le h-uaċtaráin na sagart agus
leis na giúistísiḃ, ar conus a ḋéanfaḋ sé é taḃairt
5 suas dóiḃ. Agus ḃí átas orta, agus ḋeineadar
6 margaḋ leis go dtaḃarfaidís airgead dó. Agus
ḋein sé an margaḋ leó, agus ḃí sé ag faire go
ḃfaġaḋ sé caoi ar é taḃairt suas dóiḃ nuair ná beaḋ na
daoine ann.

7 Agus táinig lá an aráin gan giost, nuair ba ċeart
8 an t-uan cásga do ṁarḃú. Agus ċuir sé uaiḋ
Peadar agus Eóin, agus duḃairt sé leó: Téiġiḋ
9 agus ollaṁuiġiḋ an ċáisg dúinn go n-iteam é. Agus
duḃradar-san: Canaḋ is toil leat go n-ollaṁóċ-
10 aimís é? Agus duḃairt sé leó: Féaċ, nuair a
raġaiḋ siḃ isteaċ sa ċaṫair, buailfiḋ duine umaiḃ
agus ártaċ uisge aige d'á iompar; leanaiḋ é go dtí
11 an tiġ go raġaiḋ sé isteaċ ann; Agus abraiḋ le fear
an tiġe sin, Deir an Máiġistir leat: Cá ḃfuil an
seómra biḋ go n-iteaḋ an ċáisg i ḃfoċair mo
12 ḋeisgiobul? Agus taisbeánfaiḋ sé daoiḃ seómra
mór agus é curta i dtreó, agus deiniḋ an t-ollaṁú
13 ansan. Agus d'imṫiġeadar agus fuaradar gaċ níḋ mar
a duḃairt sé leó agus d' ollaṁuiġeadar an ċáisg.
14 Agus nuair a táinig an t-am do ṡuiḋ sé, agus an
15 dáréag Aspol i n-a ḟoċair; Agus duḃairt sé leó:
Ba ṁór é mo ṁian an ċáisg seo d'iṫe 'nḃur ḃfoċair
16 roiṁ ḟulang dom; Óir deirim liḃ ná h-iosfad é
17 feasda go dtí go gcóiṁlíonfar é i ríġeaċt Dé. Agus
tóg sé an cailís agus do ġaiḃ sé buiḋeaċas agus

duḃairt: Glacaiḋ agus rainniḋ eaḋraiḃ; Óir deirim 18
liḃ ná h-ólfad de toraḋ na fíneaṁna go dtagaiḋ
ríġeaċt Dé. [1] Agus tóg sé arán agus ġaiḃ sé buiḋ- 19
ċas agus do ḃris sé é agus ṫug sé ḋóiḃ é agus
duḃairt sé: 'Sé mo ċorp é seo, a tugtar ar ḃúr son;
déiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm.* Agus mar 20
an gcéadna an ċailís, tar éis suipéir, agus duḃairt
sé: An ċailís i seo an tiomna nua am' ċuid fola, a
doirtfar ar ḃúr son.

Aċ féaċ, tá láṁ an t-é a ḋíolfaiḋ mé ar an mbórd 21
am' ṫeannta. Is fíor go ḃfuil Mac an Duine ag 22
imṫeaċt, [2] fé mar atá ceapaite, aċ is léanṁar do'n
t-é sin tré n-a mbraṫfar é. Agus ċromadar-san ar 23
a ḟiafraiġe eatarta féin cé'cu ḋíob a ḃí ċun san do
ḋéanaṁ.

Agus ḃí tnúṫ eatarta, leis, féaċaint cé'cu ḋíoḃ 24
ba ċuiḃe ḃeiṫ i n-uaċtar. Agus duḃairt sé leó: 25
Gabaid ríġte na ngeinte forláṁas orta, agus tugtar
daoine foġanta ar na daoine go mbíonn cóṁaċt acu.
Ní mar sin daoiḃ-se áṁṫaċ; aċ an t-é is mó oraiḃ 26
bíoḋ sé mar an t-é is óige, agus an fear cinn riain
i n'ḟear friotálṁa. Óir cé'cu is mó, an t-é atá 'n-a 27
ṡuiḋe nó an t-é atá ag friotálaṁ? Náċ é an t-é
atá 'n-a ṡuiḋe? Aċ táim-se i nḃúr measg ar nós
an t-é a ḋeineann friotálaṁ. Agus is siḃ-se do 28
lean am' ḟoċair-se am' ċataiḃ. Agus tugaim-se 29
ḋaoiḃ-se ríġeaċt, fé mar a ṫug m'Aṫair ḋóṁ-sa;
Siḃ a ḃeiṫ ag iṫe agus ag ól ar mo ḃórd, am' ríġeaċt, 30
agus i nḃúr suiḋe ar ċaṫaoireaċaiḃ ríoga ag taḃairt
breiṫe ar dá ṫreiḃ déag Israéil.

[1] 1 Cor. xi. 24. [2] Salm xl. 9.

* Ver. 19. "Deiniḋ an níḋ seo mar ċuiṁneaṁ orm."—Tá an íoḋbirt sin agus an t-sácramint sin le leanṁaint sa n-Eaglais go dtí deire an tsaoġail, ċun báis Ċríost do ṫaisbeáint os árd go dtí go dtiocfiḋ sé. Aċ ní ċuireann an commemoratio san, nú an cuiṁneaṁ san, i n-aon ċor, i gcoinniḃ fola agus feóla ár Slánuiġṫeóra a ḃeiṫ láiṫreaċ go fírinneaċ, fé ġné an aráin agus an ḟíona so a ċuireann i n-úil a ḃás. A ṁalairt is fíor, óir is le n-a órdú féin a deintear an cuiṁneaṁ san agus an commemoratio san ar a ḃás, nuair ofrálṫar i n-íoḋbirt agus nuair a glactar, sa tsácramint, a ċorp naoṁṫa féin agus a ċuid fola naoṁṫa féin, le n-ar ḟuasgail sé sinn.

31 Agus duḃairt an Tiġearna: A Ṡímóin, a Ṡímóin,
féaċ, tá Sátan ar ḃúr dtí ċun sib a ċriaṫraḋ mar a
32 ḋéanfaí cruiṫneaċt do ċriaṫraḋ; Aċ do ḋeinear-
sa guiḋe ar do ṡon ionus ná caillfeaḋ ar do ċreid-
eaṁ. Agus ar ball, nuair a ċasfair, neartuiġ do
33 ḃráiṫre. Agus duḃairt seisean leis: A Ṫiġearna,
táim ollaṁ ar ḋul leat-sa ċun príosúin agus ċun
34 báis. Aċ duḃairt seisean: Deirim leat, a Ṗeadair,
ná glaoiḋfiḋ an coileaċ indiu go séanair-se trí
h-uaire aon aiṫne beiṫ agat orm. Agus duḃairt sé
leó:

35 [1] Nuair a ċuireas uaim sib gan sparán gan mála
36 gan bróga, an raiḃ aon níḋ i n-easnaṁ oraiḃ? Agus
duḃradar: Ní raiḃ. Agus duḃairt sé leó: Aċ anois,
an t-é 'go ḃfuil sparán aige beireaḋ sé leis é; agus
mar an gcéadna mála, agus an t-é ná fuil, díolaḋ
37 sé a ḃrat agus ceannuiġeaḋ sé claiḋeaṁ. Óir
deirim liḃ náċ foláir an méid seo fós atá sgríoḃta
do ċóṁlíonaḋ ionam-sa: [2] Agus do luaḋaḋ é le
cuirpṫeaċaiḃ: óir, na neiṫe a ḃaineann liom, tá
38 deire leó. Agus duḃradar-san leis: Féaċ, a
Ṫiġearna, dá ċlaiḋeaṁ anso. Agus duḃairt sé
leó: Ní beag san.

39 Agus ċuaiḋ sé amaċ, agus ċuaiḋ sé, mar ba ġnáṫ,
go Cnoc na n-Ola-ċrann. Agus do lean a ḋeisgiobuil
40 é. Agus nuair a ṫáinig sé ċun na h-áite duḃairt sé
leó: Deiniḋ úrnuiġṫe sar a dtuitfeaḋ sib i gcaṫaiḃ
41 [3] Agus d'imṫiġ sé féin uaṫa tímpal faid urċair
42 cloiċe, agus ṫáinig sé ar a ġlúiniḃ ag guiḋe, Agus
duḃairt sé: A Aṫair, má's toil leat é, beir uaim an
ċailís seo: aċ ċeana, ná deintear mo toil-se aċ dein-
43 tear do toil-se. Agus do taisbeánaḋ dó aingeal
ó neaṁ ag cur misniġ air. Agus ḃí sé i n-anaiṫe dian
44 agus ag guiḋe go cruaiḋ. Agus ḃí allus air a ḃí 'n-a
45 ḃraonaċaiḃ fola ag tuitim ċun tailiṁ. Agus nuair
a d'eiriġ sé ó'n nguiḋe agus ṫáinig sé ċun a ḋeis-
46 giobul fuair sé iad 'n-a gcodla tré ḃrón. Agus
duḃairt sé leó: Cad ċuige ḋaoiḃ beiṫ i nḃúr gcodla?

[1] Mait. x 9. [2] Isáias liii. 12. [3] Mait. xxvi. 39; Marc. xiv. 35.

Eirigíḋ agus deiniḋ úrnuiġṫe sar a raġaiḋ siḃ i gcaṫ-
aiḃ.

An faid a ḃí sé ag caint, féaċ, ṫáinig sluaġ, agus 47
an t-é ar a dtugtí Iúdás, duine de'n dáréag, rómpa
amaċ, agus ṫáinig sé ċun Íosa ċun póige ṫabairt dó.
Agus duḃairt Íosa: A Iúdáis, an le póig a ḋein- 48
eann tú Mac an Duine do ḃraṫ? Agus nuair a 49
ċonaic an ṁuintir a ḃí i n-aice cad a ḃí ag teaċt
duḃradar: An mbuailfimíd le claiḋeaṁ, a Ṫiġearna?
Agus do ḃuail duine acu seirḃíseaċ an árd-ṡagairt 50
agus ḃain sé an ċluas deas de. Agus d'ḟreagair 51
Íosa agus duḃairt: Fanaiḋ go fóil; agus ċuir sé a
láṁ ar ċluais an duine agus do leiġis sé é. Agus 52
duḃairt Íosa leis an muintir a ṫáinig ċuige, uaċtar-
áin na sagart agus giúistísí an teampail agus na sean-
óirí: An ċun beirṫe ar ḃiteaṁnaċ a ṫánabair amaċ
le claiḋiṁṫiḃ agus le cleaṫaċaiḃ? Ḃíos agaiḃ gaċ 53
aon lá sa teampul agus níor ṡíneabair láṁ ċúġam;
aċ sidé búr dtráṫ, agus cóṁaċt an dorċadais.

Agus do ġabadar é, agus do rugadar leó é go 54
tiġ an árd-ṡagairt; agus do lean Peadar iad, aḃfad
siar. Agus nuair a lasaḋ teine i lár an halla, agus 55
ḃíodar 'n-a suiḋe 'n-a timpal, ḃí Peadar 'n-a measg.
Agus ċonaic cailín aimsire é 'n-a ṡuiḋe sa tsolus, 56
agus d'ḟéaċ sí go dlúṫ air, agus duḃairt sí: Ḃí sé
seo leis, i n-ḟoċair siúd. Agus do ṡéan seisean é, 57
agus duḃairt sé: A ḃean, ní'l aon aiṫne agam air.
Agus i gcionn tamaill ḃig ċonaic duine eile é, agus 58
duḃairt sé: Is díoḃ súd tusa leis. Agus duḃairt
Peadar: A duine, ní díoḃ.* [1] Agus i gcionn timpal 59

[1] Eóin xviii. 26.

* Ver. 58. "Agus i gcionn . . ."—Tabair fé ndeara anso, ċun na ċeiṫre soisgéalaiḋṫe ṫabairt d'á ċéile, go raiḃ níos mó ná aoinne aṁáin do ċuir i leiṫ Peadair gur ḋeirsgiobal do Ċríost é, go dtí, fé ḋeire, gur ċuireadar ḟéaċaint air é ṡéanaḋ trí h-uaire. 1. Cailín an dorsuis do leog isteaċ é, ċonaic sí ag an dteine é 'n-a ḋiaiḋ san, agus isí do ċuir an ċeist ar dtúis ċuige, agus do ḋeiṁniġ sí go raiḃ sé i ḃfoċair Ċríost. 2. Ansan ċuir cailín eile 'n-a leiṫ é, os cóṁair a raiḃ láiṫreaċ, agus, as san, do ċuir duine des na fearaiḃ 'n-a leiṫ é, agus ḋein Peadar an tarna séanaḋ. 3. Ansan ṫug tuille d'á raiḃ

uair a' ċluig 'n-a ḋiaiḋ san duḃairt duine eile: Go
deiṁin ḃí sé seo 'n-a ṫeannta súd, mar is Gaililí-
60 aċ é. Agus duḃairt Peadar: A ḋuine, ní h-eól
dom cad 'tá agat d'á ráḋ. Agus láiṫreaċ, le linn
61 an ḟocail a ráḋ ḋó, do ġlaoiḋ an coileaċ. Agus
d'iompuiġ an Tiġearna agus d'ḟéaċ sé ar Ṗeadar.
Agus cuiṁniġ Peadar ar an bfocal aduḃairt an
Tiġearna: Sar a nglaoiḋfiḋ an coileaċ séanfir-se
62 mise trí h-uaire. Agus d'imṫiġ Peadar amaċ agus
do ġoil sé go duḃaċ.
63 Agus na fir go raiḃ Íosa gaḃṫa acu, ḃíodar ag déa-
64 naṁ magaiḋ faoi agus 'ġá ḃualaḋ. Agus deineadar
a aġaiḋ do ċlúdaċ agus é ḃualaḋ, agus deiridís:
65 Tarngair dúinn, cé h-é an t-é a ḃuail tu? Agus
deiridís a lán neiṫe eile leis ag taḃairt masla ḋó.
66 [1] Agus nuair ṫáiniġ an lá do ṡuiḋ uaċtaráin na
sagart agus seanóirí an ṗobuil agus na Sgríḃneóirí
i gcóṁairle, agus tugadar eisean isteaċ sa ċóṁ-
airle, agus duḃradar: Innis dúinn an tusa Críost.
67 Agus duḃairt sé leó: Má innsim daoiḃ é ní ċreid-
68 fiḋ siḃ mé; Agus má ċeistiġim siḃ ní ḟreagróċaiḋ
69 siḃ mé, 'ná ní leigfiḋ siḃ uaiḃ mé. Aċ ó'n dtráṫ
so amaċ beiḋ Mac an Duine 'n-a ṡuiḋe ar ḋeasláiṁ
70 cóṁaċta Dé. Ansan duḃradar go léir: D'á ḃríġ
sin an tusa Mac Dé? Agus duḃairt sé: [2] Deirtí-
71 se gur mé. Agus duḃradar-san: Cad is gáḋ dúinn a
tuille fiaḋnuise? Óir d'airiġeamair as a ḃéal féin é.

CAIBIDIOL XXIII.

Tuairisg na Páise ar leanṁaint.

1 Agus d'eiriġeadar go léir agus do rugadar ag
2 triall ar Ṗilát é. Agus ċromadar ar neiṫe do ċur
'n-a leiṫ, agus deiridís: Fuaramair é seo ag cur na

Láiṫreaċ sé ndeara gur Gaililíaċ é agus ḃí gaol do Ṁalchus Láiṫreaċ agus duḃairt se go ḃfeacaiḋ sé féin sa ġáirdín é, ansan do ḋein Peadar an tríṁaḋ séanaḋ.

[1] Mait. xxvii. 1; Marc xv. 1; Eóin. xviii 28. [2] .i. is fíor gur mé.

ndaoine ar a n-aiṁleas, [1] agus ag cosg cíosa do
ṫabairt do Ċaesar, agus 'gá ráḋ gur b'é Críost an
rí é. Agus do ċuir Pilát ceist ċuige agus duḃairt 3
sé: An tusa rí na n-Iúdaċ? Agus duḃairt seisean
'gá ḟreagraḋ: Deirir é.

Agus duḃairt Pilát le h-uaċtaráin na sagart agus 4
leis an sluaġ: Ní ḃfaiġim aon ċoir sa duine seo.
Aċ do ġéaruiġ orṫa-san agus duḃradar: Tá sé ag 5
buaireaṁ na ndaoine, ag teagasg ar fuid Iúdaéa
go léir, ag tosnú ó Ġaililí go dtí an áit seo. Nuair 6
a d'airiġ Pilát Gaililí d'ḟiafraiġ sé ar Ġaililiaċ an
duine. Agus nuair a ṫuig sé gur le cóṁaċt Héróid 7
a bain sé, ċuir sé ag triall ar Héród é, mar ḃí
Héród i n-Ierúsalem na laeṫanta san.

Agus nuair a ċonaic Héród Íosa ḃí átas ana-ṁór 8
air, óir ḃí sé aḃfaḋ ag súil le h-é d'ḟeisgint, mar ḃí
sé tar éis a lán d'aireaċtaint 'n-a ṫaoḃ, agus ḃí súil
aige go ḃfeicfeaḋ sé mírḃúilt ṁór éigin aige 'á
déanaṁ. Agus dein sé a lán cainte 'gá ċeistiú. 9
Aċ níor ṫug seisean aon ḟreagra air. Agus seasaiṁ 10
uaċtaráin na sagart agus na Sgríḃneóirí agus iad
coitċianta ag cur 'n-a leiṫ. Agus ṫug Héród agus 11
a luċt airm tarcuisne dó, agus ċuir sé éadaċ bán
air, ċun magaiḋ, agus ċuir sé ṫar n-ais ag triall ar
Pilát é. Agus ṫáinig caradas an lá san idir Pilát 12
agus Héród, mar, naṁaid ab eaḋ iad d'á ċéile roiṁis
sin.

Agus do ċruinniġ Pilát uaċtaráin na sagart agus 13
maiṫe an ṗobuil agus na daoine. Agus duḃairt sé 14
leó: Ṫugaḃair ċúġam an duine seo mar go raiḃ sé ag
cur na ndaoine ar aiṁleas, agus féaċ, do ċeistiġeas
os ḃúr gcóṁair é agus [2] ní ḃfuaras ciontaċ i n-aon
níḋ é de sna neiṫiḃ atá agaiḃ 'á ċur 'n-a leiṫ. Agus 15
ní lúġa 'ná mar a fuair Héród; mar do ċuireas ag
triall air siḃ, agus féaċ, níor deineaḋ aon níḋ leis
ba ċóṁionan le bás. Smaċtóċad é agus leigfeaḋ 16
ċun siuḃail é.

Aċ ḃí air aoinne aṁáin do leigint saor ċúċa mar 17
ġeall ar lá na féile. Aċ do liúiġ an pobul go léir 18

[1] Maiṫ. xxii 21; Marc. xii 17. [2] Eóin. xviii. 38; xix. 4.

agus duḃradar: Tóg uainn é seo agus scaoil ċúġ-
19 ainn Barabbas, fear a ḃí istiġ le marḃú duine
agus mar ġeall ar ċeannairc a deineaḋ sa ċaṫair.
20 Aċ do laḃair Pilát leó arís a d'iarraiḋ Íosa do
21 leigint saor. Agus is aṁlaiḋ a liúġadar níos
22 aoirde: Dein é ċéasaḋ; dein é ċéasaḋ. Agus
duḃairt seisean leó an tríṁaḋ h-uair: [1] Agus cad
é an t-olc atá déanta aige? Ní ḃfaiġim aon ċoir
ḃáis ann; smaċtóċad é, d'á ḃríġ sin, agus leigfeaḋ
23 ċun siuḃal é. Aċ do leanadar-san ag liúiriġ do
ġutanaiḃ árda go ndéanfaí é ċéasaḋ, agus do ḃuaiḋ a
24 ngutana. Agus tug Pilát mar ḃreit an níḋ a ḃí
25 uata do déanaṁ. Agus do leig sé saor ċúca an
fear a d'iarradar, an fear a ḃí istiġ le marḃú
duine agus le ceannairc; agus tug sé Íosa dóiḃ
ċun a dtoile d'imirt air.

26 Agus nuair a ḃíodar 'ġá ḃreit leó do rugadar
ar duine ó Ċiréné dár ḃ'ainim Símón, agus é ag
teaċt isteaċ ó'n dtuaiṫ, agus ċuireadar an ċros ar a
ṁuin ċun í d'iompar i ndiaiḋ Íosa.
27 Agus ḃí mórán daoine 'ġá leanṁaint, agus mná,
28 agus iad ag gol agus ag caoi mar ġeall air. Agus
d'iompuiġ Íosa orta agus duḃairt sé leó: A ṁná
Ierúsaleim, ná bíḋiḋ ag gol mar ġeall orm-sa, aċ
bíḋiḋ ag gol ar ḃúr son féin agus ar son ḃúr
29 gclainne. Óir tiocfaiḋ na laeṫanta 'n-a ndéarfar,
Is aoiḃinn do sna h-aimridiḃ, agus do sna broinniḃ
nár rug clann, agus do sna cíoċaiḃ nár tál bainne.
30 [2] An uair sin cromfaid daoine ar a ráḋ leis na
sléiḃtiḃ, Tuitiḋ anuas orainn; agus leis na cnocaiḃ,
31 Clúdaiġiḋ sinn. Óir má deinid siad na neiṫe seo
sa n-aḃmaḋ glas, cad a déanfar sa n-aḃmaḋ críon?
32 Agus ḃí beirt eile, beirt ṁeirleaċ, d'á mbreit
i n-aonḟeaċt leis ċun iad do ċur ċun báis.
33 Agus nuair a ḃíodar tagaite ċun na h-áite ar a
dtugtar Áit an Ċloiginn do ċéasadar ansan é, agus an
ḃeirt ḃiṫeaṁnaċ, duine acu ar a láiṁ deis agus an duine

[1] Maiṫ. xxvii. 23; Marc xv 14.
[2] Isáias ii. 19; Osee x 8; Apoc. vi. 16.

eile ar a láiṁ ċlé. Agus dubairt Íosa: A Aṫair, 34
maiṫ dóiḃ; óir ní fios dóiḃ cad 'tá acu 'á déanaṁ.
Agus do rainneadar a baill éadaiġ, 'ġá gcur ar
ċrannaiḃ.
Agus bí na daoine 'n-a seasaṁ ag féaċaint air, 35
agus bí na h-uaċtaráin ag magaḋ faoi leó, agus
deiridís: D'ḟóir sé ar ḋaoiniḃ eile, fóireaḋ sé air
féin, má 'sé an Críost é a toġaḋ ó Ḋia. Agus bí 36
na saiġdiúirí ag déanaṁ magaiḋ faoi, ag teaċt agus
ag tabairt fínéigre ḋó, Agus deiridís: Má's tú rí 37
na n-Iúdaċ saor tú féin. Agus bí sgríbinn sgríob- 38
ṫa os a ċionn i litreaċaiḃ Gréigise agus Laidne
agus Eabra: RÍ NA N-IÚDAĊ É SEO.
Agus tug duine de'n beirt biteaṁnaċ a bí ar 39
croċaḋ masla ḋó, agus deireaḋ sé: Má's tú Críost
dein tu féin agus sinne do ṡaoraḋ. Aċ do ḟrea- 40
gair an fear eile é ag milleán air, agus dubairt sé:
An aṁlaiḋ ná fuil eagla Dé ort agus tú sé'n ndaor-
breiṫ ċéadna? Sinne áṁṫaċ, le ceart, mar do 41
tugaḋ dúinn an rud a bí tuillte againn; aċ níor dein
an duine seo aon droċ-níḋ. Ansan dubairt sé le 42
h-Íosa: A Ṫiġearna, nuair a ṫiocfair ad ríġeaċt
cuiṁniġ orm-sa. Agus dubairt Íosa leis: Deirim 43
leat go fíor go mbeiḋ tú i bflaṫas Dé indiu am'
ḟoċair-se.*
Ansan bí sé timpal na séṁaḋ h-uaire, agus táiniġ 44
doirċeaċt ar an ndoṁan go léir go dtí an naoṁaḋ
h-uair. Agus do doirċiġeaḋ an ġrian; agus do 45
stracaḋ brat an teampail tré n-a lár. Agus 46
dubairt Íosa, do ġut árd: [1] A Aṫair, cuirim mo
spioraid isteaċ ad' láṁaiḃ. Agus ag ráḋ na bfocal
san ḋó, d'éag sé.
Agus nuair a ċonaic an taoiseaċ céad cad a tárla 47

[1] Salm xxx. 6.

* Ver. 43. "I bflaṫas Dé," .i. sa n-ireaḋ suaimnis agus áṫais agus aoibnis síoruiḋe. B'é toil Íosa Críost, i bfuirm pribléide áiriṫe, luaċt saoṫair a ċreidiṁ agus a aḋṁála ṫabairt do'n ḟoġluiḋe sin a ḋein aiṫriġe, .i. a ṗeacaí agus gaċ pionós d'ár lean iad do ṁaiteaṁ ḋó agus é breiṫ leis, tar éis a báis, isteaċ i gcóṁluadar na naoṁ, sa Limbo san a bí le h-aṫarú n-a ṗáraiċis ċóṁ luaṫ agus do raġaḋ ár Slánuiġṫeóir síos ann.

ṫug sé glóire do Ḋia, agus duḃairt sé: Fíoraon ab
48 eaḋ an duine seo gan aṁras. Agus an sluaġ go
léir daoine a ḃí ann ag féaċaint ar an radarc san,
agus do ċonaic na neiṫe a ṫuit amaċ, ṫánadar tar
49 n-ais agus iad ag bualaḋ a n-uċt. Agus a luċt
aiṫne go léir, agus na mná do lean é ó Ġaililí, do
ṡeasuiġeadar aḃfad amaċ, ag féaċaint ar na neiṫe
sin.

50 Agus féaċ, [1] fear dár ḃ'ainim Iósep, agus de'n
51 ċóṁairle ab eaḋ é, fear fóġanta fíoraonta; Níor
ṫoiliġ sé leis an gcóṁairle 'ná le n-a ngníoṁarta;
ó Arimatéa ḃ'eaḋ é, caṫair i n-Iúdaéa; agus ḃí sé
52 ag súil le ríġeaċt Dé: Ṫáinig sé sin ag triall ar
53 Pilát, agus d'iarr sé corp Íosa air. Agus ṫóg sé
anuas é, agus d'ḟill sé i línéadaċ é, agus ċuir sé
i dtuama é a ḃí gearrṫa i gcarraig, agus nár cuireaḋ
54 aoinne ann go dtí san, Agus ḃí lá an ollaṁuiġṫe
ann, agus ḃí an tsabbóid ag teaċt.*
55 Agus ṫáinig na mná a lean é ó Ġaililí agus ċona-
cadar an tuama agus conus mar a ḃí an corp curṫa
56 ann. Agus d'ḟilleadar agus d'ollaṁuiġeadar
spíosra agus oile, agus ansan [2] do ġlacadar a
suaimhneas i gcaiteaṁ na sabbóide, do réir na
h-aiṫne.

[1] Mait. xxvii 57; Marc. xv 43; Eóin. xix 38 [2] Exod. xx 10

* Ver. 54. "Parasceue," .i. an oíḋċe, nú lá an ollaṁuiġṫe, do'n tSabbóid

CAIBIDIOL XXIV.

Aiseiriġe Ċríost, agus conus mar a ṫug sé é féin le feisgint d'á ḋeisgiobulaiḃ.

Aċ an ċéad lá de'n tseaċtṁain, go h-ana-ṁoċ ar 1
maidin, tánadar go dtí an tuama agus tugadar leó
an spíosra a ḃí ollaṁ acu. Agus fuaradar an ċloċ 2
iompuiġte siar ó'n dtuama. Agus ċuadar isteaċ 3
agus ní ḃfuaradar corp an Tiġearna Íosa. Agus 4
do ṫárla, nuair a ḃí an allṫaċt orṫa mar ġeall air
sin, go raiḃ, féaċ, beirt ḟear 'n-a seasaṁ 'n-a n-aice
agus éadaċ lonnraċ orṫa. Agus ṫáinig eagal orṫa, 5
agus ċromadar a n-agaiḋ ċun an tailiṁ, agus duḃ-
radar-san leó: Cad ċuige ḋaoiḃ beiṫ ag lorg an ḃeó
ameasg na marḃ? Ní'l sé anso, aċ tá sé tar éis 6
eiriġte; cuiṁniġiḋ conus a laḃair sé liḃ agus é fós
i nGaililí, Nuair aduḃairt sé: [1] Ní foláir Mac an 7
Duine do ṫaḃairt i láiṁ na bpeacaċ, agus é ċéasaḋ,
agus é d'eiriġe an tríṁaḋ lá. Agus do ċuiṁniġea- 8
dar ar an gcaint a duḃairt sé. Agus d'ḟilleadar 9
ó'n dtuama, agus d'innseadar na neiṫe sin go léir
don aoinne déag féin agus do'n ċuid eile go léir.
Agus isí Máire Magdelén, agus Ióanna agus Máire 10
Iacóib, agus na mná eile a ḃí 'n-a ḃfoċair, a d'innis
na neiṫe sin do sna h-Aspolaiḃ. Agus do saṁlúiġeaḋ 11
dóiḃ ná raiḃ sa ċaint sin aċ caint gan ċiall agus
níor tugadar aon ċreideaṁaint di. Aċ d'eiriġ 12
Peadar agus do riṫ sé ċun an tuama, agus nuair a
ċrom sé ní ḟeacaiḋ sé aċ na h-éadaiġe lín ann, agus
d'imṫiġ sé agus é ag déanaṁ iongna d'á raiḃ tuit-
iṫe amaċ.

Agus féaċ, [2] ḃí beirt acu-san ag imṫeaċt an lá 13
céadna ag dul go dtí baile a ḃí trí fiċid stad ó
Ierúsalem, agus Emmaus ainim an baile. Agus 14
ḃíodar ag caint eatarṫa féin ar na neiṫe sin go léir
a ḃí tuitiṫe amaċ. Agus do ṫárla, agus iad ag 15
cómráḋ agus ag tagairt eatarṫa féin, go dtáinig
Íosa ċúca agus gur ṡiuḃluiġ sé le n-a gcois; Agus 16

[1] *Supra* ix. 22. [2] Marc. xvi. 12.

17 Do coimeádaḋ a súile gan é d'aiṫint. Agus duḃ-
airt sé leó: Cad í an ċaint seo ar siúbal agaiḃ ead-
18 raiḃ, ar an slíġ, agus siḃ buarṫa? Agus d'ḟreagair
duine acu é dár ḃ' ainim Cleoṗas, agus duḃairt sé:
An tusa an t-aoinne amáin iasaċta atá i n-Íerúsalem
náċ eól dó na neiṫe a deineaḋ ann ins na laeṫantaiḃ
19 seo? Agus duḃairt sé leó: Cad iad na neiṫe?
Agus duḃradar: I dtaoḃ Íosa Nasareit a ḃí i n-a
ḟáiḋ, cóṁaċtaċ i ngníoṁ agus i mbriaṫar i láṫair
20 Dé agus daoine, Agus conus mar a ḋein na h-árd-
ṡagairt agus ár n-uaisle é ḃraṫ agus é ḋaoraḋ ċun
21 báis, agus é ċéasaḋ. Aċ ḃí súil againne go raiḃ sé
ċun Israéil a ḋ'ḟuasgailt, agus n-a ṫeannta san a's
uile sidé an tríṁaḋ lá ó ṫuit na neiṫe sin amaċ.
22 Agus ḃí mná linn ag an dtuama roiṁ ḟolus an lae,
23 agus ċuireadar sgannraḋ orainn, Agus ní ḃfuaradar
an corp, agus tánadar agus duḃradar go ḃfeacadar
24 aingil adeir go ḃfuil sé beó. Agus d'imṫiġ daoine
uainn go dtí an tuama agus fuaradar neiṫe mar
25 aduḃairt na mná, aċ ní ḃfuaradar é féin. Agus
duḃairt sé féin leó: Ó, a ḋaoine dalla dúr-ċroiḋ-
eaċa ċun gaċ níḋ aduḃairt na fáiḋe do ċreideaṁ-
26 aint. Ná raiḃ ar Ċríost na neiṫe sin d'ḟulang agus
27 teaċt ar an gcuma san isteaċ 'n-a ġlóire? Agus
tusnuiġ sé le Maois agus do noċt sé dóiḃ bríġ na
ḃfáiḋ go léir ins gaċ níḋ a ḃí sgríoḃṫa 'n-a ṫaoḃ féin.
28 Agus ḃíodar tagaiṫe ċun an ḃaile go raḃadar ag
dul ann, agus do leig seisean air go raiḃ sé ag dul
29 níos sia. Agus ḋeineadar taṫant air, agus duḃ-
radar: Fan againne, mar tá sé n-a ṫráṫnóna agus
tá an lá caiṫte ċeana féin. Agus ċuaiḋ sé leó
30 isteaċ. Agus do ṫárla, an ḟaid a ḃí sé ag caiṫeaṁ
bíḋ 'n-a ḃfoċair, gur tóg sé arán, agus gur ḃeann-
uiġ sé é agus gur ḃris sé é, agus gur ṫug sé dóiḃ é.
31 Ansan do h-osgalaḋ a súile agus d'aiṫniġeadar
32 é, agus d'imṫiġ sé as a radharc. Agus duḃradar le
ċéile: Ná raiḃ ár gcroiḋe ar lasaḋ ionainn nuair a
ḃí sé ag caint linn agus ag noċtaḋ bríġe an sgrip-
33 tiúra dúinn? Agus d'eiriġeadar láiṫreaċ agus
tánadar tar n-ais go Ierúsalem; agus fuaradar

an t-aoinne déag i ḃfoċair a ċéile, agus a raiḃ
i n-aonfeaċt leó, Agus: Tá an Tiġearna eiriġte go 34
deiṁin, agus taisbeáin sé é féin do Ṡimón, ar siad.
Agus d'innseadar féin cad a ḃí d'éis tuitim amaċ 35
ar an sliġ, agus conus mar a d'aiṫniġeadar é
i mbriseaḋ an aráin.
[1] Agus an faid a ḃíodar ag caint mar sin, do ṡeas- 36
aiṁ Íosa 'n-a measg agus duḃairt sé leó: Síoṫċáin
daoiḃ. Is mise atá ann; ná bíoḋ eagal oraiḃ. Aċ 37
ḃí buaireaṁ orta, agus sgannraḋ, mar do ṁeasadar
gur spiorad a ċonacadar. Agus duḃairt sé leó: 38
Cad ċuige daoiḃ an t-eagla ḃeiṫ oraiḃ, agus smuinte
ḃeiṫ ag éiriġe i nḃúr gcroiḋe? Féaċaiḋ mo láṁa 39
agus mo ċosa, gur mé féin atá ann; cuiriḋ ḃúr láṁa
orm agus feiciḋ; ní'l feóil agus cnáṁa ag spiorad
mar a ċíonn siḃ atá agam-sa. Agus nuair a duḃairt 40
sé an méid sin taisbeáin sé dóiḃ a láṁa agus a ċosa.
Agus nuair ná creidfidís fós, aċ iad ag déanaṁ 41
iongna tré ṁéid a n-áṫais, duḃairt sé: An ḃfuil
anso agaiḃ aon níḋ a d'iosfí? Agus tugadar 42
ċuige blúire d'iasg rósta agus criatar meala. Agus 43
nuair a ḃí itte aige os a gcóṁair tóg sé an fuiġleaċ
agus tug sé dóiḃ é.
Agus duḃairt sé leó: Sidiad na focail a laḃras 44
liḃ nuair a ḃíos fós i nḃúr measg, náċ foláir gaċ níḋ
do cóṁlíonaḋ d'á ḃfuil sgríoḃta orm-sa i ndliġ
Ṁaoise agus ins na fáiḋiḃ agus ins na salmaiḃ.
Ansan d'osgail sé a n-aigne dóiḃ i dtreó go dtuig- 45
fidís an scrioptiúir. Agus duḃairt leó: [2] Sin mar 46
atá sgríoḃta, agus sin mar nár ḃfoláir do Ċríost
fulang, agus aiseiriġe ó-s na mairḃ an tríṁaḋ lá,
Agus go ḃfógrófaí i n' ainim, tré sna geinte go léir, ag 47
tosnú ó Ierúsalem, aiṫriġe agus maiṫeaṁnaċas peacaí.
[3] Agus is finnite siḃ-se ar na neiṫe sin. 49 Agus táim- 48
se ag cur geallaṁna m' Aṫar ċúġaiḃ; aċ fanaiḋ-se
sa ċaṫair go dtí go gcuirfar umaiḃ cóṁaċt ó neaṁ.*

[1] Marc. xvi. 14; Eóin xx. 19 [2] Salm xviii 6.
[3] Gníoṁ. i. 8

* Ver. 49. "Geallaṁna m'Aṫar," .i. An Spiorad Naoṁ n-ar ġeall Críost go gcuirfaḋ an t-aṫair ċúċa é (Eóin, xiv. 26, agus xvii. 7.)

50 Agus do rug sé leis amaċ iad go Betania, agus
ṫóg sé a ḋá láiṁ os a gcionn agus ċuir sé a beannaċt
51 orta. [1] Agus le linn a beannaċt do ċur orta ḋó,
do ḋruid sé uaṫa, agus do tógaḋ suas ins na flaṫ-
52 ais é. Agus deineadar-san Dia d'aḋraḋ agus ṫána-
53 dar ṫar n-ais go Ierúsalem agus áṫas mór orta. Agus
ḃídís coitċianta sa teampul ag molaḋ Dé agus 'ġá
aḋraḋ. Amen.

[1] Marc xvi 9; Gníoṁ i 9.

SOISGÉAL NAOṀṪA ÍOSA CRÍOST

DO RÉIR

EÓIN

Mac do Ṡebedé agus do Ṡalómé, agus dearbhráṫair do Ṡéamus Mór, ab eaḋ N. Eóin, Asbol agus Soisgéalaiḋe. Do tugtí air, deisgiobol ionṁuin Ċríost, agus ḃí sé n-a ṡeasaṁ i láṫair an ċéasta. Do sgrib sé an Soisgéal tar éis na Soisgéal-aiḋṫe eile 'ġá sgrí .i. tímpal trí bliana agus trí fiċid tar éis deasgabála ár Slánuiġṫeóra. Ċuir sé síos n-a sgríbinn a lán neiṫe nár ċuireadar-san síos. Do sgrib sé an Soisgéal i nGréigis agus tugaid na Gréagaiġ an teidiol "diaḋa" ḋó. Innseann N. Ieróm go raib na bráiṫre ag taṫant air an Soisgéal do sgrí agus go ndubairt sé go sgríobfaḋ dá ndeinidís go léir trosgaḋ i n-aonfeaċt agus a nguiḋe do ċur suas ċun Dé 'n uile ċómaċt. Do deineaḋ san, agus ansan, lán de ṡoilsiú ó neaṁ, do sgaoil sé amaċ an tusnú so, "I dtusaċ do ḃí an Briaṫar," ⁊rl.

CAIBIDIOL I.

Diaḋaċt Ċríost agus a Incolnaḋ. Fiaḋnaise á ḋéanaṁ ag Eóin air. Críost ag tosnú ar a ḋeisgiobuil do ġlaoḋaċ.

I dtusaċ do ḃí an Briaṫar, agus ḃí an Briaṫar 1
i bfoċair Dé, agus Dia ab eaḋ an Briaṫar. Do ḃí 2
so i dtusaċ i bfoċair Dé. Is tríd a deineaḋ an 3
uile níḋ, agus gan é níor deineaḋ aon níḋ d'ár
deineaḋ. Is ann a ḃí beaṫa, agus b'é solus na 4
ndaoine an beaṫa. Agus taiṫneann an solus sa 5
dorċadas, agus níor ġlac an dorċadas é.

[1] Ḃí fear a cuireaḋ ó Ḋia, agus Eóin ab ainim ḋó. 6
Ṫáinig sé sin ċun fiaḋnaise, ionus go ndéanfaḋ sé 7
fiaḋnaise i dtaoib an tsoluis, ionus go gcreidfeaḋ
gaċ aoinne tríd. Níor b'é an solus é, aċ ċun fiaḋ- 8
naise ḋéanaṁ i dtaoib an tsoluis. Dob' é sin an 9

[1] Mait. iii. 1; Marc. i. 2.

solus fíor a soillsiġeann gaċ duine d'á dtagann ar
10 an saoġal so. Ḃí sé ar an saoġal, [1] agus is tríd
a deineaḋ an saoġal, agus níor aiṫin an saoġal é.
11 Is ċun a ċoda féin a ṫáinig sé, agus níor ġlac a ṁuin-
12 tir féin é. Aċ an méid a ġlac é tug sé dóiḃ go
ndéanfaí clann Dé díoḃ, an ṁuintir a ċreideann
13 i n-a ainim. Náċ a' folaiḃ, ná a' toil na colna, ná
ó toil fir, a ṡíolraḋar, aċ ó Ḋia.

14 [2] Agus do ḋein feóil de'n Ḃriaṫar, agus do
ċóṁnuiġ i n-ár measg, agus ċonacamair a ġlóire mar
ġlóire Aon Ṁic an Aṫar, lán de ġrásta agus d'ḟír-
15 inne. Tugann Eóin fiaḋnaise 'n-a ṫaoḃ, agus lab-
rann sé os árd agus deir sé: B'é seo an t-é ar
a ndubairt: An t-é atá le teaċt am' ḋiaiḋ do cuireaḋ
16 róṁam é, óir ḃí sé róṁam. [3] Agus as a lion-
ṁaire isead ġlacamairne go léir, agus grásta ar
17 grásta. Óir do tugaḋ an dlíġ tré Ṁaois, agus
do deineaḋ grásta agus fírinne tré Íosa Críost.
18 [4] Ní ḟeacaiḋ aoinne riaṁ Dia; an t-Aon Ṁac atá
i n-uċt an Aṫar isé d'aiṫris.

19 Agus sidé fiaḋnaise Eóin, nuair a ċuir na Iúdaiġ
ag triall air ó Ierúsalem sagairt agus Lebíteaċa
20 ċun a fiafraiġe de, Cé h-é tusa? Agus d'aḋmuiġ
sé, agus níor ṡéan sé; agus d'aḋmuiġ sé: Ní mise
21 Críost. Agus d'fiafraiġeadar de: Cad eile má
'sead? An tu Elias? Agus dubairt sé; Ní mé.
22 An tu an fáid? Agus dubairt sé: Ní mé. Dub-
radar leis, d'á ḃríġ sin: Cé h-é tu, ionus go mbéar-
faimís freagra ag triall ar an muintir a ċuir anso
23 sinn? Cad deirir ad' ṫaoḃ féin? Dubairt sé:
[5] Guṫ duine isead mé ag glaoḋaċ sa ḃfásaċ, Deiniḋ
slíġ an Tiġearna do ḋíriú; mar adubairt Isáias
24 fáiḋ. Agus de sna Fairisínig ab eaḋ na teaċtairí.
25 Agus do ċeistiġeadar é, agus dubradar leis: Cad
ċuige go ndeineann tú baisteaḋ mura tu Críost
26 ná Elias, ná an fáiḋ? D'ḟreagair Eóin iad agus

1 Eaḃr. xl. 3.
2 .i. Do ġlac Mac Dé colann daona. Feic Maiṫ. i. 16; Lúc. ii. 7.
3 1 Tim. vi. 17. 4 1 Tim. vi. 16; 1 Eóin iv. 12. 5 Isáias xl 3.

duḃairt sé leó: [1] Deinim-se baisteaḋ i n-uisge,
aċ tá ’n-a ṡeasaṁ i nḃúr measg duine náċ aiṫin
ḋaoiḃ-se. Siné an t-é atá ag teaċt am’ ḋiaiḋ-se 27
agus go ḃfuil tusaċ aige orm, agus náċ fiú mise go
nḋéanfainn iall a ḃróige do sgaoileaḋ. Do tárla 28
na neiṫe sin i mḂetánia lastall de’n Iórdan, mar a
raiḃ Eóin ag baisteaḋ na nḋaoine.

An lá ’n-a ḋiaiḋ san do ċonaic Eóin Íosa ag teaċt 29
fá n-a ḋéin, agus duḃairt sé: Féaċ Uan Dé, féaċ an
t-é a tógann peacaḋ an doṁain. Sidé an t-é ar a 30
nduḃart: Tá fear ag teaċt am’ ḋiaiḋ, agus do
luaḋaḋ róṁam é, óir do ḃí sé róṁam; Agus níor 31
aiṫniġeas-sa é, aċ ionus go dtaisbeánfaí d’Israél é,
uime sin iseaḋ do tánag-sa ag déanaṁ baiste i
n-uisge.

Agus do ṫug Eóin fiaḋnaise uaiḋ agus duḃairt: 32
[2] Do ċonac an Spiorad Naoṁ ag teaċt anuas
ó neaṁ i riocht colúir, agus do stad sé air. Agus 33
níor aiṫniġeas-sa é, aċ an t-é a ċuir mé ag déanaṁ
baiste i n-uisge duḃairt sé liom: An t-é go ḃfeicfir
an Spiorad ag túirling air agus ag fanṁaint air,
siné an t-é a deineann baisteaḋ sa Spiorad Naoṁ.
Agus do ċonac; agus tugas fiaḋnaise gur b’é Mac 34
Dé é seo.

An lá ’n-a ḋiaiḋ san airís ḃí Eóin ’n-a stad, agus 35
beirt d’á ḋeisgiobuil, Agus ḃí sé ag féaċaint ar 36
Íosa ag siubal, agus duḃairt sé: Féaċ Uan Dé.
Agus d’airiġ an ḃeirt deisgiobul é ag ráḋ na cainte, 37
agus do leanadar Íosa. Agus d’iompuiġ Íosa, 38
agus ċonaic sé iad ’ġá leanṁaint, agus duḃairt sé
leó: Cad ’tá uaiḃ? Agus duḃradar leis: A Rabbí
(sé sin le ráḋ, a Ṁáiġistir), cá gcóṁuiġeann tú?
Agus duḃairt sé leó: Tagaiḋ agus feiciḋ. Agus 39
tánadar agus ċonacadar cár ċóṁnuiġ sé, agus
d’fanadar i n’ḟoċair an lá san; agus ḃí sé tímpal
an deiċṁaḋ h-uair.

Agus duine de’n ḃeirt a ḃí ag éisteaċt le h-Eóin 40

[1] Mait. iii. 11; Gníoṁ. i. 5, xi. 16, xix. 4.
[2] Mait. iii. 16; Marc. i. 10; Lúc. iii. 22.

agus do lean Íosa ab eaḋ Aindrias, drioṫáir
41 Símóin ar ar tugaḋ Peadar. Do fuair sé sin ar
dtúis a ḋrioṫáir féin, Símón, agus duḃairt sé leis;
do fuaramair an Messias (sé sin le ráḋ, an Críost).
42 Agus tug sé leis é ag triall ar Íosa. Agus d'ḟéaċ
Íosa air, agus duḃairt sé: Tusa Símón mac Ióna.
Taḃarfar ort Cépas (eaḋon Peadar).
43 Ba ṁian leis dul, lár n-a ṁáireaċ, go Gailílí, agus
do fuair sé Pilib; agus duḃairt Íosa leis; Lean
44 mise. Agus ó Ḃetsaida, ó ċaṫair Aindriais agus
45 Ṗeadair, ab eaḋ Pilib. Agus do fuair Pilib
Natanaél agus duḃairt sé leis: [1] An t-é úd ar ar
sgríoḃ Maois sa dliġ, agus [2] na fáiḋe, do fuaramair
46 é, Íosa mac Iósep ó Nasaret. Agus duḃairt
Natanaél: An féidir aon níḋ fóġanta teaċt ó
47 Nasaret? Deir Pilib leis, Tar agus feic. Agus
ċonaic Íosa Natanaél, agus duḃairt sé: Sin Israél-
48 íteaċ fírinneaċ ná fuil feall ann. Agus duḃairt
Natanaél: Conus aiṫniġeann tú mé? Duḃairt Íosa
leis 'ġá ḟreagraḋ: Sar ar ġlaoiḋ Pilib ort, nuair a
49 ḃís fé'n gcrann fíge, do ċonac tu. D'ḟreagair
Natanaél agus duḃairt sé: A Ṁáiġistir, is tusa Mac
50 Dé, is tusa rí Israéil. D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt: Toisg mé 'ġá ráḋ leat: Ḃíos ag féaċaint
ort agus tú fé'n gcrann fíge, creideann tú. Ċífir
51 neiṫe is mó 'ná san. Agus duḃairt sé leis: Go
deiṁin deiṁin adeirim liḃ, ċífiḋ siḃ na flaiṫis ar
osgailt, agus aingil Dé ag dul suas agus ag teaċt
anuas ar Ṁac an Duine.

CAIBIDIOL II.

Uisge á aṫarú i n'ḟíon ag Críost. Na díoltóirí á dtiomáint aige amaċ as an dteampul.

1 Agus an tríṁaḋ lá ḃí pósaḋ d'á ḋéanaṁ i gCána,
2 sa Gailílí, agus ḃí máṫair Íosa ann. Agus ḃí cuir-
eaḋ fáġalta ag Íosa, leis, agus agá ḋeisgioḃuil, ċun

[1] Gen. xlix. 10; Deut. xviii. 18.
[2] Isai. xl. 10, xlv. 8; Ierem. xxiii. 5; Ezech xxxiv 23, xxxvii. 24; Dan. ix. 24, 25.

na baineise. Agus do ċuaiḋ d'á gcuid fíona agus 3
duḃairt máṫair Íosa leis: Ní'l aon ḟíon acu. Agus 4
duḃairt Íosa léi: Cad é sin dóṁ-sa agus duit-se
sin, a ḃean? Níor ṫáinig m'aimsir-se fós.* Agus 5
duḃairt an ṁáṫair leis na seirḃísiġ: Pé rud a déar-
faiḋ sé liḃ a ḋéanaṁ, deiniḋ é. Agus ḃí sa n-áit 6
sé daḃaċa cloiċe, a cuireaḋ ann ċun láṁ do niġe,
do réir nóis na n-Iúdaċ; agus do raġaḋ dó nó trí
ṁeadraiḃ ins gaċ daḃaċ díoḃ. Duḃairt Íosa leó: 7
Líonaiḋ na daḃaċa d'uisge. Agus do líonadar iad
go ḃara. Agus duḃairt Íosa leó: Tarraingiḋ anois 8
é agus beiriḋ ag triall ar an ḃfear tiġis é. Agus do
rugadar. Agus nuair a ḃlais an fear tiġis an 9
t-uisge agus é i n-ḟíon, agus gan a ḟios aige cá
dtáinig sé (aċ a ḟios ag an luċt frioṫálṁa do ṫarr-
aing an t-uisge), do ġlaoiḋ sé ar an ḃfear nua-
ṗósta, Agus duḃairt sé leis: Cuireann gaċ aoinne 10
an fíon fóġanta ar bórd ar dtúis, agus ansan, nuair a
ḃíonn cuid ṁaiṫ ólta ag daoine, an fíon ná bíonn
ċóṁ maiṫ. Aċ do ċoimeádais-se an fíon fóġanta
go dtí so. Dein Íosa an tusnú san ar a ṁírḃúiltiḃ 11
i gCána na Gaililí, agus do ṫaisbeáin sé a ċóṁaċt,
agus do ċreid a ḋeisgiobuil ann. Ansan do ċuaiḋ 12
sé síos go Caṗarnaum, é féin agus a ṁáṫair agus a
ḃráiṫre agus a ḋeisgiobuil, agus d'ḟanadar ann
beagán laeṫanta.

Agus ḃí cáisg na n-Iúdaċ i n-aċmaireaċt, agus 13

* Ver. 4. "Cad é sin dóṁsa ⁊ duit-se sin?" ⁊rl. Tuigid raint minisṫeóirí go raiḃ a beag nú a mór de ġéire ins na focalaiḃ sin do laḃair ár Slánuiġṫeóir le n-a Ṁáṫair. Ní ṫuigfidís, dá mb'áil leó féaċaint ar an gcaint a ṫagann láiṫreaċ 'n-a ḋiaiḋ san. "Pé rud a ḋéarfiḋ sé liḃ a ḋéanaṁ, deiniḋ é," arsan Ṁaiġdean leis na seirḃísiġ. Taisbeánann an ċaint sin go raiḃ ḟios aici go raiḃ sé ċun mírḃúilte éigin a ḋéanaṁ bíoḋ ná raiḃ "a ṫráṫ tagaiṫe." An ḃféadfaḋ uraim d'á Ṁáṫair dul níba ṡia 'ná a ṫaḃairt le tuisgint di go raiḃ sé ċun a toile do ṫaḃairt di bíoḋ ná raiḃ a ṫráṫ ann fós? Do ḋein sé an ṁírḃúilt ná déanfaḋ sé mura mbeaḋ í ġá iarraiḋ air. Uraim ṁírḃúilteaċ ab eaḋ é sin. D'á éaġmuis sin, níor ḃ'ḟéidir d'aoinne aċ do ḋuine a beaḋ láiṫreaċ an ċaint do ṫuisgint i gceart, .i. cia 'cu ḃí géire inti nú na raiḃ. An ċaint a beaḋ feargaċ nuair a laḃarfí í i nguṫ agus i nglór áiriṫe, d'ḟéadfaḋ sí beiṫ ana-ṡéiṁ i n-a ṁalairt de ġuṫ agus de ġlór.

14 ċuaiḋ Íosa suas go Ierúsalem. Agus fuair sé sa
teampul daoine agus ba acu 'á ndíol, agus caoire,
agus colúir, agus luċt airgid do ṡóinseáil 'n-a
15 suiḋe ann. Agus ḋein sé mar ḃeaḋ sgiúirse de
ṫéadaiḃ caola, agus ċomáin sé iad go léir amaċ as an
dteampul, agus na caoire agus na ba, agus do
sgaip sé an t-airgead ar an luċt sóinseála, agus
16 do leag sé na búird orta. Agus duḃairt sé leis an
muintir a ḃí ag díol na gcolúr: Tógaiḋ na neiṫe sin
as so, agus ná bíḋiḋ ag déanaṁ tiġe margaiḋ de ṫiġ
17 m'Aṫar. Ansan do ċuiṁniġ a ḋeisgiobuil ar an
niḋ atá sgríoḃṫa: [1] Tá díograis do ṫiġe á'm iṫe.
18 Agus d'ḟreagair na Iúdaiġ agus duḃradar: Cad
é an cóṁarṫa a taisbeánann tú dúinn, fá a ndein-
19 eann tú na neiṫe seo? D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt sé leó: Leagaiḋ ar lár an teampal so, agus
20 cuirfead suas é i n-aon trí lá aṁáin. Agus duḃairt
na Iúdaiġ: Sé bliana agus daċad a ḃíteas ag cur
an teampail seo suas, agus cuirfir-se suas é i
21 n-aon trí lá aṁáin? Aċ is ar teampul a ċuirp
22 féin a duḃairt seisean an ċaint. Agus nuair a
d'éiriġ sé ós na mairḃ do ċuiṁniġ a ḋeisgiobuil ar
conus mar a duḃairt sé an ċaint sin, agus [2] ċreideadar
an scriptiúir agus an ċaint aduḃairt Íosa.
23 Agus nuair a ḃí sé i n-Ierúsalem sa Ċáisg, lá na
féile, do ċreid a lán daoine i n-a ainim nuair a ċona-
24 cadar na mírbúiltí a ḃí aige 'á ḋéanaṁ. Aċ níor
ṫug Íosa é féin ar iontaoiḃ dóiḃ, toisg eólus a ḃeiṫ
25 aige ar an uile ḋuine, Agus toisg gan aon ġáḋ ḃeiṫ
aige le teistiméireaċt ó aoinne ar aon ḋuine; óir
dob' eól dó féin cad a ḃí sa ḋuine.

CAIBIDIOL III.

Caint Ċríost le Nicodémus. Fiaḋnaise Eóin.

1 Agus ḃí duine de sna Fairisíneaċaiḃ dar b'ainim
Nicodémus, agus prionsa de sna Iúdaiġ ab eaḋ é.
2 Táinig an duine sin ag triall ar Íosa sa n-oiḋċe,

[1] Salm. lxviii. 10. [2] Salm. iii. 6, lvi. 9.

agus duḃairt sé leis: A Rabbí, is eól dúinn gur
ó Ḋia a ṫáinís ad' oide, mar ní ḟéadfaḋ aon duine
na míorḃúiltí a deineann tusa do ḋéanaṁ gan Dia
ḃeiṫ leis. Duḃairt Íosa leis 'ġá ḟreagraḋ: Go 3
deiṁin deiṁin adeirim leat, mura mbéarfar duine
an tarna h-uair, ní féidir dó ríġeaċt Dé a ḋ'ḟeisgint.
Duḃairt Nicodémus leis: Conus ab féidir go mbéar- 4
fí duine agus é 'n-a ṡeanduine? An aṁlaiḋ féad-
faḋ sé dul isteaċ arís i mbroinn a ṁáṫar agus
teaċt ar an saoġal an tarna h-uair? Duḃairt Íosa 5
'ġá ḟreagraḋ: Go deiṁin adeirim leat, [1] mura
n-aiṫġeintear duine ó uisge agus ó'n Spiorad Naoṁ,
ní féidir é dul isteaċ i ríġeaċt Dé.* An níḋ a gein- 6
tear ó'n ḃfeóil is feóil é, agus an níḋ a geintear ó'n
Spiorad is spiorad é. Ná dein iongna de go 7
nduḃart leat: Ní foláir sib a ḃreiṫ an tarna h-uair.
Gluaiseann an Spiorad pé treó is áil leis. Clois- 8
eann tú a ġuṫ, [2] aċ ní h-eól duit cá dtagann sé ná
cá ngaḃann sé. Sin mar atá ag gaċ duine a
geintear ó'n Spiorad. D'ḟreagair Nicodémus agus 9
duḃairt sé: Conus is féidir na neiṫe sin a ḃeiṫ
aṁlaiḋ? Duḃairt Íosa leis 'ġá ḟreagraḋ: Is oide 10
i n-Israél tusa, agus ní h-eól duit na neiṫe sin?

Go deiṁin deiṁin adeirim leat, an níḋ atá ar 11
eólus againn gur b'é adeirimíd, agus an níḋ a
ċonacamair gur b'air a ḋeinimíd fiaḋnaise, agus ní
ġlacann sib ár ḃfiaḋnaise. Má innsear neiṫe saoġ- 12
alta daoiḃ agus ná creideann sib mé, conus a ċreid-
fiḋ sib mé má innsim neiṫe neáṁta daoiḃ? Agus 13
níor ċuaiḋ aoinne suas ar neaṁ aċ an t-é a ṫáinig
anuas ó neaṁ, Mac an Duine atá ar neaṁ. [3] Agus 14
fé mar a ḋein Maois an t-aṫair niṁe do ċur anáirde
sa ḃfásaċ, sin mar a ċaiṫfar Mac an Duine do ċur
anáirde; i dtreó, gaċ duine a ċreidfiḋ ann, ná 15
caillfí é, aċ go mbeaḋ beaṫa síoruiḋe aige.

[1] .i. mura mbaistear é. [2] Salm. cxxxiv. 7. [3] Uiṁ. xxi. 9.

* Ver. 5. "Mura n-aiṫġeintear duine." Deiṁniġeann ár Slánuiġṫeóir leis an gcaint sin go ḃfuil baisteaḋ riaċtanaċ, agus ó ainimniġeann sé an t-uisge is léir náċ foláir an t-uisge do ċur i n-aonfeaċt leis na focalaiḃ. Mait. xxviii. 19.

16 [1] Óir do ġráḋuiġ Dia an doṁan cóṁ mór san gur
tug sé a Aon Ṁac féin uaiḋ, i dtreó, gaċ duine a
ċreidfeaḋ ann, ná caillfí é, aċ go mbeaḋ beaṫa
17 ṡíoruiḋe aige. Mar ní ċun go dtabarfaḋ sé breiṫ
ar an saoġal a ċuir Dia a Ṁac uaiḋ ar an saoġal,
aċ ċun go ndéanfaí an saoġal do ṡaoraḋ tríd.
18 An t-é a ċreideann ann, ní tugtar breiṫ air; aċ an
t-é ná creideann, tá breiṫ tabarṫa air ċeana féin,
toisg nár ċreid sé i n-ainim Ṁic Dé, an t-Aon Ġein.*
19 Agus siḋí an ḃreiṫ, [2] go dtáinig an solus ar an
saoġal agus gur ġlac na daoine an doirċeaċt mar
roġa roimis an solus, toisg a ngníoṁarṫa ḃeiṫ go
20 h-olc.† Óir, gaċ aoinne a ḃíonn ag déanaṁ an uilc
bíonn fuaṫ aige do'n tsolus, agus ní ṫagann sé ċun
21 an tsoluis le h-eagla go gcáinfí a ġníoṁarṫa. Aċ an
t-é a ḋeineann gníoṁ na fírinne tagann sé ċun an
tsoluis, i dtreó go dtaisbeánfaí a ġníoṁarṫa, óir is
i nDia a deineaḋ iad.‡

22 Ansan do ṫáinig Íosa agus a ḋeisgiobuil isteaċ
i dtalaṁ Iúdaéa agus ḃí sé 'n-a ċóṁnuiġe ann mar
23 aon leó agus [3] ag déanaṁ baiste. Agus ḃí Eóin
ag baisteaḋ na ndaoine i n-Aennon i n-aice Ṡalim,
mar ḃí coṫrom uisge ann, agus ṫagaḋ na daoine ann
24 agus do baistí iad. Óir ḃí Eóin fós gan cur isteaċ
sa ṗríosún.
25 Agus d'éiriġ aiġneas idir ḋeisgiobuil le h-Eóin
26 agus na Iúdaiġ i dtaoḃ niġeaċáin. Agus ṫánadar
ag triall ar Eóin agus duḃradar leis: A Rabbi, an
t-é úd a ḃí ad' ḟoċair-se lastall de'n Iórdan [4] agus
gur ḋeinis fiaḋnaise dó, féaċ, tá sé sin ag déanaṁ
baiste agus táid na daoine go léir ag dul ag triall

[1] I Eóin iv. 9. [2] *Supra* i. 9. [3] *Infra* iv. 1, 2. [4] *Supra* i. 19.

* Ver. 18. "Ní tugtar breiṫ air." An t-é a ċreideann, .i. le creideaṁ a ḃ'oibriġeann tré ġráḋ, ní tugtar breiṫ air, .i. ní daortar é. Aċ an díċreideaṁeaċ ceanntréan, tugtar breiṫ air, .i. tá sé daor ċeana féin toisg go ḃfuil sé tar éis é féin do ġearraḋ amaċ ó ċóṁluadar Ċríost agus na h-Eaglaise.

† Ver. 19. "an ḃreiṫ." .i. cúis a ḋaorṫa.

‡ Ver. 21. "an t-é a ḋeineann fírinne," .i. an t-é a ḋeineann do réir fírinne, .i. do réir dliġe Dé. "Is fírinne do ḋliġ." Salm cxviii. 142.

air. D'ḟreagair Eóin agus duḃairt sé: Ní féidir 27
do duine aon níḋ do ġlacaḋ mura dtugtar dó é ó
neaṁ. Is finnte dóṁ-sa sib-se féin go nduḃart: 28
[1] Ní mise an Críost, aċ is aṁlaiḋ a cuireaḋ roiṁis
amaċ mé. An t-é go ḃfuil an bainċéile aige siné an 29
céile; aċ cara an ċéile, atá 'n-a ṡeasaṁ ag éisteaċt
leis, glacann sé áṫas mór ó ġuṫ an ċéile. An
t-áṫas so d'á ḃríġ sin atá orm-sa, tá sé iomlán.
Méadú is dual dó-san, luiġeaḋú is dual dóṁ-sa. 30
An t-é a ṫáinig anuas, tá sé os cionn ċáċ. An t-é 31
atá ó'n dtalaṁ, is ó'n dtalaṁ atá sé, agus
is neiṫe talṁanta a labrann sé; an t-é a ṫáinig
ó neaṁ, tá sé os cionn gaċ aoinne. Agus an 32
níḋ a ċonaic sé agus d'airiġ sé, déineann sé
fiaḋnaise air; agus ní ġlacann aoinne a ḟiaḋ-
naise. An t-é a ġlac a ḟiaḋnaise tá urḋar 33
déanta aige [2] ar Dia ḃeiṫ fíor. Óir an t-é a ċuir Dia 34
uaiḋ labrann sé briaṫra Dé; mar ní do réir tóṁais
a ṫugann Dia an Spioraid uaiḋ. Tá grád ag an 35
Aṫair do'n Ṁac agus tá gaċ níḋ tabarṫa 'n-a láiṁ
dó aige. An t-é a ċreideann sa Ṁac tá an ḃeaṫa 36
ṡíoruiḋe aige; an t-é, áṁṫaċ, a ḋiúltuiġeann do
ċreideaṁaint sa Ṁac ní ḟeicfiḋ sé an ḃeaṫa, aċ tá
fearg Dé socair air.

CAIBIDIOL IV.

Críost ag labairt leis an mnaoi Ṡamaritánaiġ. Mac an riaġaltóra á leiġeas aige.

Nuair a ċonaic Íosa gur airiġ na Fairisínig go 1
raiḃ níos mó deisgiobul ag Íosa 'á ndéanaṁ agus 'á
mbaisteaḋ 'ná mar a ḃí ag Eóin (bíoḋ nár ḃ' é Íosa a 2
ḃí ag baisteaḋ aċ a ḋeisgiobuil), d'ḟág sé Iúdaéa 3
agus d'imṫiġ sé arís go Gaililí. Agus mór ḃfoláir 4
dó gabáil tré Ṡamaria.
Ṫáinig sé isteaċ go caṫair i Samaria, gur ḃ' 5
ainim dí Siċar, láiṁ leis an ḃfearann [3] a ṫug Iácób
d'á ṁac Iósep. Ansan isead ḃí tobar Iácóib. Ḃí 6

[1] *Supra* i. 20. [2] Róṁ. iii. 4.
[3] Gen. xxxiii. 19, xlviii. 22; Iosué xxiv. 32.

Íosa tuirseaċ ó'n mbóṫar agus do ṡuiḋ sé mar sin
os cionn an tobair; tímpal an ṡéṁaḋ h-uair ab
7 eaḋ é. Agus ṫáinig bean ó Ṡamaria a d'iarraiḋ
8 uisge. Duḃairt Íosa léi: Taḃair dom deoċ. Óir
ḃí a deisgiobuil imṫiġṫe isteaċ sa ċaṫair ag ceann-
9 naċ biḋ. Agus duḃairt an ḃean leis: Conus is
féidir duit-se, agus gur Iúdaċ tu, deoċ a d'iar-
raiḋ orm-sa, agus gur bean Ṡamaritánaċ mé? Ní
deiniḋ Iúdaiġ agus Samaritánaiġ cómarsanaċt
10 eatorṫa féin. D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé léi:
Dá mb'eól duit tabartar Dé, agus cé h-é a deir
leat, Taḃair dom deoċ, is dóiġ gur tusa a d'iarr-
faḋ deoċ air-sean, agus ṫaḃarfaḋ sé ḋuit uisge
11 beó. Duḃairt an ḃean leis: A uasail, ní'l níḋ agat
ċun an uisge ṫógaint aníos, agus tá an tobar
doiṁinn; cá ḃfuil an t-uisge beó le fáġail agat?
12 An aṁlaiḋ is mó tu 'ná ár n-aṫair Iácób a ṫug dúinn
an tobar so, agus gur ól se féin as, agus a ċlann,
13 agus a áirnéis? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé
léi: An t-é a d'ólfaiḋ an t-uisge seo beiḋ tart airís
air; aċ an t-é a d'ólfaiḋ an t-uisge a ṫaḃarfad-sa
14 ḋó, ní ḃeiḋ tart go deó airís air; Aċ an t-uisge a
ṫaḃarfad ḋó déanfaiḋ tobar uisge ḋé istiġ ann,
15 ag fiaraḋ ċun beaṫa síoruiḋe. Duḃairt an ḃean
leis: A Ṫiġearna, taḃair dóṁ-sa an t-uisge sin,
i dtreó ná ḃeiḋ tart orm agus ná beaḋ ag teaċt
16 anso a d'iarraiḋ uisge. Duḃairt Íosa léi: Imṫiġ
17 agus glaoiḋ ar t'ḟear, agus fill anso. D'ḟreagair
an ḃean agus duḃairt sí: Ní'l aon ḟear agam.
Duḃairt Íosa léi: Duḃrais go maiṫ é, Ní'l aon ḟear
18 agam; Óir do ḃí cúigear fear agat, agus an t-é atá
anois agat ní h-é t'ḟear-sa é. D'innsis an fírinne
19 sa méid sin. Duḃairt an ḃean leis: A uasail, ċím
20 gur fáiḋ tu. Is ar an gcnoc so a ḋein ár sinsear-ne
Dia d'aḋraḋ, agus dar liḃ-se [1] is i n-Ierúsalem atá
21 an áit 'n-ar ceart Dia d'aḋraḋ.* Duḃairt Íosa léi:
A ḃean, creiḋ-se uaim-se go ḃfuil an t-am ag teaċt

[1] Deut. xii. 5.

* Ver. 20. "an cnoc so," .i. Garizim, mar a raiḃ a dteampal siosmaċ ag na Samaritánaiġ.

nuair naċ ar an gcnoc so ná i n-Ierúsalem a ḋéan-
faiḋ siḃ an t-Aṫair a ḋ'aḋraḋ. [1] Aḋrann siḃ-se 22
an níḋ naċ eól daoiḃ. Aḋraimíd-ne an níḋ is eól
dúinn, óir is ó sna Iúdaiġ atá an slánú. Aċ tig 23
an uair, agus is anois é, 'n-a ndéanfaid na h-aḋar-
tóirí fírinneaċa an t-Aṫair a ḋ'aḋraḋ i spioraid
agus i bḟírinne. [2] Spioraid iseaḋ Dia, agus an 24
ṁuintir a ḋ'aḋrann é, is i spioraid agus i bḟírinne
is ceart dóiḃ é ḋ'aḋraḋ. Duḃairt an ḃean leis: Tá 25
fios agam go bḟuil an Messias ag teaċt, an t-é ar a
dtugtar Críost; agus nuair a ṫiocfaid sé sin neós-
faiḋ sé gaċ aon rud dúinn. Duḃairt Íosa léi: Is 26
mise é, atá ag caint leat.

Agus le n-a linn sin ṫáinig a ḋeisgiobuil agus ḃí 27
iongna orṫa é ḃeiṫ ag caint leis an mnaoi. Ní
duḃairt aoinne, áṁṫaċ, Cad tá uait? ná, Cad 'n-a
ṫaoḃ duit ḃeiṫ ag caint léi?

Agus d'ḟág an ḃean an t-árṫaċ 'n-a diaiḋ, agus 28
d'imṫiġ sí isteaċ sa ċaṫair agus duḃairt sí leis na
daoine: Tagaiḋ go bḟeicfiḋ siḃ fear a d'innis dóṁ-sa 29
gaċ níḋ d'ár ḋeinear; an féidir gur b'é an Críost
é? Agus do ġluaiseadar amaċ as an gcaṫair agus 30
ṫánadar ag triall air. Aċ sa n-am gcéadna d'iarr- 31
adar a ḋeisgiobuil air, agus duḃradar: A Ṁáiġistir,
iṫ rud. Agus duḃairt sé leó: Tá agam-sa le 32
n-iṫe bia naċ eól daoiḃ-se. Agus duḃairt na deis- 33
giobuil eaṫarṫa féin: An féidir gur ṫug aoinne rud
le n-iṫe ċuige? Duḃairt Íosa leó: Isé is bia 34
dóṁ-sa go ndéanfainn toil an t-é a ċuir uaiḋ mé,
agus go gcuirfinn a ġnó ċun cinn. Ná fuil, dar 35
liḃ-se, an fóġṁar ag teaċt i gceann ceiṫre mí? Féaċ
mé 'ġá ráḋ liḃ: Tógaiḋ ḃúr súile agus féaċaiḋ ar
na críoċaiḃ, [3] conus mar atáid siad geal ċeana féin
ċun an fóġṁair. Agus an t-é a ḃaineann an fóġ- 36
ṁar ġeiḃeann sé a tuarasdal, agus cruinniġeann sé
toraḋ, ċun na ḃeaṫa síoruiḋe; ionus go bḟaġaḋ idir
ċuradóir agus ḃuanaiḋe áṫas i n-aonfeaċt. Óir is 37
fíor sa níḋ seo an ráḋ, go gcuireann duine an síol
agus go mbaineann duine eile an fóġṁar. Ċuireas-sa 38

[1] 4 Ríġ. xvii, 29, 41. [2] 1 Cor. iii. 17. [3] Maiṫ. ix. 37.

siḃ-se uaim ag baint an ḟóġṁair nár ḋeineaḋair a
ṡaoṫrú; daoine eile a ḋein an saoṫrú, agus ċuaḋ-
aḋair-se isteaċ 'n-a saoṫar.
39 Agus do ċreid mórán de Ṡamaritánaiġ na caṫraċ
san ann, mar ġeall ar ċaint na mná ag tabairt na
fiaḋnaise: D'innis sé dom gaċ níḋ d'ár ḋeinear.
40 Agus táinig na Samaritánaiġ ag triall air, agus
d'iarradar air fanṁaint sa n-áit. Agus d'ḟan sé
41 ann dá lá. Agus do ċreid mórán níba ṁó díoḃ ann
42 mar ġeall ar a ċaint féin Agus deiridís leis an
mnaoi: Ní mar ġeall ar do ċaint-se a ċreidimíd
anois; mar tá éistiṫe againn féin leis agus tá
ḟios againn gur b'é seo go fíor Slánuiġṫeóir an
doṁain.
43 Aċ tar é s dá lá d'ḟág sé an áit agus d'imṫiġ sé
44 go Gailili [1] Óir do ṫug Íosa féin fiaḋnaise ná
45 faġann fáiḋ onóir 'n-a ḋúṫaiġ féin. Agus nuair a
ṫáinig sé go Gailili do ġlac muintir na Gailili é,
mar ḃíodar tar éis gaċ níḋ a ḋ'ḟeiscint d'ár ḋein
Íosa i n-Ierúsalem lá na féile, óir ḃíodar tar éis
teaċt ċun na féile.
46 Ṫáinig sé, d'á ḃríġ sin, go Cána na Gailili [2] mar
ar ḋein sé fíon de'n uisge. Agus ḃí taoiseaċ
áiriġṫe ann go raiḃ a ṁac breóite i gCapharnaum.
47 Nuair airiġ sé sin Íosa beiṫ tagaiṫe ó Iúdaéa
isteaċ i nGailili d'imṫiġ sé ag triall air, agus ḃí sé
'ġá iarraiḋ air dul síos agus a ṁac do leiġeas; óir
48 ḃí sé i bpúnc an báis. Agus duḃairt Íosa leis: Gan
fearta agus míorḃúiltí a ḋ'ḟeiscint ní ċreideann
49 siḃ. Aċ duḃairt an taoiseaċ leis: A Ṫiġearna, tar
50 anuas sar a ḃfaġaiḋ mo ṁac bás. Duḃairt Íosa leis:
Imṫiġ leat; tá do ṁac beó. Do ċreid an duine an
51 focal aduḃairt Íosa leis agus d'imṫiġ sé. Agus
nuair a ḃí sé ar an sliġ ag gabáil síos do ḃuail a
ṡeirḃísiġ uime agus d'innseadar dó go raiḃ a ṁac
52 beó. Agus d'ḟiafraiġ sé díoḃ cad é an uair a
ṫáinig feaḃas air. Agus duḃradar leis: Indé, ar
an seaċtṁaḋ h-uair iseaḋ d'imṫiġ an t-éagcruas de.
53 Agus ḃí fios ag an aṫair gur le linn na h-uaire sin

[1] Mait. xiii 57; Marc. vi 4; Lúc. iv. 24. [2] *Supra* ii. 9.

adubairt Íosa leis, Tá do ṁac beó; agus do ċreid
sé féinagus a teaġlaċ go léir.

B'é sin airís an tarna gníoṁ mírḃúilteaċ a dein 54
Íosa tar éis teaċt dó ó Iúdaéa isteaċ i nGailílí.

CAIBIDIOL V.

Críost ag leiġeas, lá na Sabbóide, an duine a bí gan sláinte ar feaḋ tríoċad a h-oċt de ḃliantaiḃ. An ċaint a ḋein sé an uair sin.

Tar éis na neiṫe sin do ṫárla [1] lá féile ag na 1
Iúdaiġ, agus ċuaiḋ Íosa suas go Ierúsalem. Tá 2
ag Ierúsalem loċ ar a dtugtar Probatica, agus
Betsaida a tugtar air sa teangain Eabra, agus cúig
cinn de sgáṫanaiḃ i n'aice.* Agus bíoḋ ionta san 3
cruinniú mór de ḋaoiniḃ laga, de ḋallaiḃ, de ḃacaċ-
aiḃ, de ḋaoine crapaiṫe, agus iad ag feiṫeaṁ le
corruiġe an uisge. Óir do tagaḋ aingeal an Tiġ- 4
earna anuas ar uairiḃ áiriṫe, sa loċ, agus do cor-
uiġtí an t-uisge. Agus an t-é ba ṫúisge bíoḋ istiġ
sa loċ tar éis ċorruiġe an uisge, do leiġistí é ó pé
gearán a bíoḋ air. Aċ bí aon duine aṁáin ann agus 5
bí oċt mbliana déag ar fiċid caiṫte aige ann agus
a ġearán air. Nuair a ċonaic Íosa an duine sin 'n-a 6
luiġe, agus a ḟios aige go raiḃ an aimsir ḟada caiṫte
aige ann, dubairt sé leis: Ar ṁaiṫ leat go slánó-
fai tu? Agus dubairt an duine breóiṫe: A Ṫiġ- 7
earna, ní'l duine agam ċun mé ċur sa loċ nuair a
corruiġtear an t-uisge, agus an faid a bím ag teaċt
bíonn duine eile istiġ róṁam. Dubairt Íosa leis: 8
Eiriġ, agus tóg suas do leabaiḋ agus siubluiġ. Agus 9

[1] Lebit. xxiii. 5; Deut. xvi. 1.

* Ver. 2. "Probatica," .i. "loċán na gcaoraċ;" toisg gurab ann do níġtí na caoire a bíoḋ le h-íoḃairt sa teampul; nú toisg é beiṫ i n-aice ġeata na gcaoraċ. Is léir ó'n dtéax naoṁṫa go ndeintí mírḃúiltí sa loċ san. Agus is léir, leis, náċ leiġeas nádúrṫa a bí sa n-uisge, óir ní leiġstí aċ aoinne aṁáin de sna daoine a cuirtí isteaċ ann nuair a ċorruiġeaḋ an t-uisge. Dá mba i nádúir an uisge beaḋ an leiġeas do leiġisfí gaċ aoinne a cuirfí isteaċ an uair sin.

do leiġiseaḋ an duine sin láiṫreaċ, agus tóg sé a
leabaiḋ agus do ṡiubluiġ sé. Agus ḃí an trabbóid
ann an lá san.
10 Agus duḃairt na Iúdaiġ leis an nduine a leiġis-
eaḋ: Tá an trabbóid ann; [1] ní ceaduiġṫe duit
11 ḃeiṫ ag iompar do leabṫa. D'ḟreagair sé iad: An
t-é do leiġis mé duḃairt sé liom: Tóg suas do leabaiḋ
12 agus siubluiġ. Agus d'ḟiafraiġeadar de: Cé h-é
an duine sin aduḃairt leat: Tóg suas do leabaiḋ agus
13 siubluiġ? Aċ ní raiḃ fios ag an t-é do leiġiseaḋ
cé 'r ḃ'é. Óir do ċuaiḋ Íosa i leiṫ taoiḃ ó sna
14 daoine a ḃí cruinniġṫe sa n-áit. Do fuair Íosa 'n-a
diaiḋ san é sa teampul agus duḃairt sé leis: Féaċ,
táir leiġisṫe; ná dein peacaḋ feasda sar a mbain-
15 feaḋ rud éigin níosa measa duit. D'imṫiġ an duine
agus d'innis sé do sna Iúdaiġ gur ḃ'é Íosa do leiġis
16 é. D'á ḃríġ sin ḃí na Iúdaiġ ag cur ar Íosa mar ġeall
ar na neiṫe sin a ḋéanaṁ sa trabbóid.
17 Agus d'ḟreagair Íosa iad: Oibriġeann m'Aṫair go
18 dtí anois, agus oibriġim-se. Mar ġeall air sin ba
ró-ṁian leis na Iúdaiġ é ċur ċun báis, toisg nár ḃ'é
aṁáin go raiḃ sé ag briseaḋ na sabbóide, aċ 'n-a
teannta san go raiḃ sé 'ġá ráḋ gur ḃ'é Dia a aṫair,
'ġá ċur féin ar aon dul le Dia.

19 Aċ d'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: Go
deiṁin deiṁin adeirim liḃ, ní féidir do'n Ṁac aon
níḋ a ḋéanaṁ aċ an níḋ a ċíonn sé ag an Aṫair 'á
ḋéanaṁ; óir pé neiṫe a deineann seisean deineann
20 an Mac, leis, iad ar an gcuma gcéadna. Óir is ion-
ṁuin leis an Aṫair an Mac, agus noċtann sé ḋó gaċ
níḋ d'á ndeineann sé féin; agus noċtfaiḋ sé ḋó
oibreaċa is mó 'ná iad so, i dtreó go mbeiḋ iong-
21 na oraiḃ-se. Óir, pé mar a ṫógann an t-Aṫair na
mairḃ agus deineann sé beó iad, ar an gcuma
gcéadna deineann an Mac beó an ṁuintir is toil leis.
22 Óir ní ḃeireann an t-Aṫair breiṫ ar aoinne, aċ tá
23 gaċ breiṫ tabarṫa aige do'n Ṁac. I dtreó go dtab-
arfaiḋ gaċ aoinne onóir do'n Ṁac, pé mar a ṫugaiḋ

[1] Exod. xx. 11; Ierem. xvii. 24.

siad onóir do'n Aṫair; an t-é ná tugann onóir do'n
Ṁac ní ṫugann sé onóir do'n Aṫair a ċuir uaiḋ an
Mac. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, an t-é a 24
ḋ'éisteann le m'ḃriaṫar-sa agus a ċreideann an t-é
a ċuir uaiḋ mé tá beaṫa ṡíoruiḋe aige, agus ní
ṫagann sé isteaċ sa ḃreiṫ, aċ téiġeann sé ó ḃás go
beaṫa. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ go dtig an 25
uair, agus is anois é, i n-a n-aireóċaid na mairḃ guṫ
Ṁic Dé, agus an ṁuintir a ḋ'aireóċaid beid siad beó.
Óir, fé mar atá beaṫa ag an Aṫair ann féin, ar an 26
gcuma gcéadna do ṫug sé do'n Ṁac beaṫa ḃeiṫ aige
ann féin. Agus ṫug sé cóṁaċt dó ċun ḃreiṫe do 27
ḋéanaṁ, mar isé Mac an Duine é. Ná déiniḋ iong- 28
na ḋe seo, mar tá an uair ag teaċt 'n-a n-aireóċaid
a ḃfuil ins na h-uaġnaiḃ guṫ Ṁic Dé. [1] Agus tioc- 29
faid luċt deaġ-ġníoṁ amaċ go h-aiseirġe na beaṫa
agus luċt droċ-ġníoṁ go h-aiseirġe na ḃreiṫe.* Ní 30
ḟéadaim-se aon níḋ do ḋéanaṁ uaim féin. Mar a
ċloisim iseaḋ ṫugaim ḃreiṫ; agus bíonn mo ḃreiṫ
ceart, óir ní h-í mo toil féin is áil liom, aċ toil an
t-é a ċuir uaiḋ mé.

Má ṫugaim-se fiaḋnaise am ṫaoḃ féin ní'l m'ḟiaḋ- 31
naise fíor. [2] Tá neaċ eile a ṫugann fiaḋnaise 32
am' ṫaoḃ, agus is eól dom gur fíor an ḟiaḋnaise a
ṫugann sé am' ṫaoḃ. Ċuireaḃair-se ag triall ar 33
Eóin, agus ṫug sé fiaḋnaise ar an ḃfírinne. Aċ ní 34
ġlacaim-se fiaḋnaise ó ḋuine; aċ deirim na neiṫe
seo i dtreó go saorfaí siḃ-se. Lóċran ar lasaḋ 35
agus ag taiṫneaṁ ab eaḋ é siúd, agus níor ṁisde
liḃ-se ar feaḋ tamaill áṫas a ḋ'ḟáġail 'n-a ṡolus.
Aċ tá agam-sa fiaḋnaise is mó 'ná Eóin, óir, na h-oib- 36
reaċa gur ṫug m'Aṫair dom iad le ḋéanaṁ, na
h-oibreaċa san féin a ḋeinim, tugaid siad fiaḋ-
naise am' ṫaoḃ gur b'é an t-Aṫair a ċuir uaiḋ mé.
Agus an t-Aṫair féin a ċuir mé uaiḋ [3] do ṫug sé 37
fiaḋnaise am' ṫaoḃ. Agus níor ċloiseaḃair-se

[1] Mait. xxv. 46. [2] Mait. iii. 17; *Supra* i. 15.
[3] Mait. iii. 17, xvii. 5.

* Ver. 29. go h-aiseirġe na ḃreiṫe, .i. ċun daor-ḃreiṫeaṁantais.

38 riaṁ a ġuṫ, [1] ná ní ḟeacaḃair a ḋealḃ. Agus ní'l a
ḃriaṫar agaiḃ ag fanṁaint ionaiḃ, óir an t-é a ċuir
seisean uaiḋ ní ċugann siḃ-se creideaṁaint dó.
39 Cuardaiġtear na scrioptiúirí, óir is dóiġ liḃ gur ionta
atá beaṫa ṡíoruiḋe le faġáil; agus isiad san a
40 ṫugann fiaḋnaise am' ṫaoḃ-sa.* Agus ní h-áil liḃ
41 teaċt ċúġam i dtreó go mbeaḋ an ḃeaṫa agaiḃ. Ní
42 ġaḃaim glóire ó ḋaoine. Aċ tá aiṫne agam oraiḃ-se,
43 ná fuil gráḋ Dé agaiḃ istiġ ionaiḃ. Do ṫánag-sa
i n-ainim m'Aṫar, agus ní ġlacann siḃ mé: má ṫagann
44 duine eile i n-a ainim féin glacfaiḋ siḃ é. Conus
ab ḟéidir go gcreidfeaḋ siḃ-se agus gur ó n-a ċéile
a ġlacann siḃ glóire, [2] agus gan aon lorg agaiḃ ar
45 an nglóire a ṫagann ó Ḋia aṁáin? Ná measaiḋ go
ḃfuilim-se ċun siḃ a ġearán leis an Aṫair; tá duine
a ḋeineann gearán oraiḃ, eaḋon, Maois, an t-é go ḃfuil
46 ḃúr mainiġin as. Óir dá gcreideaḋ siḃ Maois
ḃ'ḟéidir go gcreidfeaḋ siḃ mise; óir [3] is orm-sa do
47 sgríḃ sé sin. Aċ mura gcreideann siḃ a sgríḃinn
sin, conus a ċreidfiḋ siḃ mo ḃréiṫre-se?

CAIBIDIOL VI.

Bia á ṫaḃairt ag Críost do ċúig ṁíle duine a' ċúig bulógaiḃ. É ag siúḃal ar an ḃfarraige. É ag labairt ar arán na beaṫa.

1 Tar éis na neiṫe sin d'imtiġ Íosa trearsna mara
2 Ġailílí, 'sé sin Tiberias, Agus do lean sluaġ mór
daoine é, mar do conacadar na mírḃúiltí a ḃí aige
3 'á ḋéanaṁ ar easlánaiḃ. Agus d'imtiġ Íosa an cnoc
4 suas agus do ṡuiḋ sé i ḃfoċair a ḋeisgiobul. Agus

[1] Deut. iv. 12. [2] I Cor. iv. 5.
[3] Gen. iii. 15, xxii. 18, xlix. 10; Deut. xviii. 15.

* Ver. 39. Cuardaiġtear na scrioptiúirí, nú Cuarduiġiḋ, nú Cuarduiġeann siḃ, na scrioptiúirí. Ní h-aṁlaiḋ a ḋ'órduiġtear do'n uile ḋuine na scrioptiúirí do sgrúdú. Is aṁlaiḋ a ċasann ár Slánuiġṫeóir leis na Fairisínig go raḃdar i gcoṁnuiḋe ag sgrúdúġaḋ na scrioptiúirí ċun ná beaṫa síoruiḋe fáġail ionta agus, tar éis an sgrúduiġṫe go léir, ná glacfidís an t-é ar a raiḃ na scrioptiúirí go léir ag taḃairt fiaḋnaise, an t-é aṁáin a ṫaḃarfaḋ an beaṫa síoruiḋe dóiḃ.

ḃí an Ċáisg, lá féile na n-Iúdaċ, ana-aċmair. Nuair 5
a d'árduiġ Íosa a ṡúile, agus nuair a ċonaic sé go
raiḃ camṫa mór daoine tagaiṫe ċuige, duḃairt sé le
Pilib: Cá gceannóċaimíd arán i dtreó go n-íosfid
siad so rud? 'Ġá ḃraṫ, áṁṫaċ, iseaḋ aduḃairt sé 6
an ċaint sin, óir ḃí ḟios aige féin cad a ḃí beartuiġṫe
aige a ḋéanaṁ. D'ḟreagair Pilib é: Ní ḃeaḋ 7
i luaċ dá ċéad pingin de ḃulógaiḃ oiread agus
taḃarfaḋ blúire beag do'n duine acu. Duḃairt 8
duine dá ḋeisgiobuil leis, Aindrias, driotáir
Ṡímóin Peadar: Tá buaċaill anso agus tá ċúig bul- 9
óga eórnan aige agus dá iasg; aċ cad é an ḟaid le
dul an méid sin ar oiread daoine? Ansan duḃairt 10
Íosa: Cuirid na daoine 'n-a suiḋe. Ḃí mórán féir
sa n-áit. Ṡuiḋ na daoine síos, timpal ċúig ṁíle
duine. Ansan do ṫóg Íosa an t-arán agus ġaiḃ sé 11
buiḋeaċas agus do roinn sé é ar na daoine agus iad
'n-a suiḋe, agus na h-éisg ar an gcuma gcéadna, go
raḃadar go léir sásta. Nuair a ḃíodar lán-tsásta 12
duḃairt sé le n-a ḋeisgiobuil: Ḃailiġiḋ an mion-
arán atá fágṫa, sar a raġaḋ sé amú. Do ḃailiġ- 13
eadar, agus do líonadar dá ċiseán déag de'n ṁion-
arán a ḃí ar na ċúig bulógaiḃ eórnan i ndiaiḋ na
ndaoine do ċaiṫ an bia. Ansan, nuair a ċonaic na 14
daoine sin gur ḋein Íosa an ṁírḃúilt, duḃradar:
Gan amras isé an fear so an fáiḋ atá le teaċt sa
doṁan. Nuair a ḃí ḟios ag Íosa, áṁṫaċ, go raḃadar 15
ċun teaċt agus breiṫ air agus rí a ḋéanaṁ de,
[1] d'imṫiġ sé uaṫa arís fé'n gcnoc i n' aonar.

Agus nuair a ḃí sé 'n-a ṫráṫnóna do ċuaiḋ a ḋeis- 16
giobuil síos ċun na faraige. Agus ċuadar ar bórd 17
na luinge, agus ċuadar trearsna na faraige go Ċap-
arnaum; agus ḃí an doirċeaċt ann ḟeasda, agus
ní raiḃ Íosa tagaiṫe ċúċa. Agus d'éiriġ gaoṫ ṁór, 18
agus ḃí an ḟaraige ag éiriġe árd. Agus nuair a ḃí 19
ċúig stada ficid nó deiċ stada ficid d'iomraṁ
déanta acu do ċonacadar Íosa agus é ag siuḃal ar
an ḃfaraige, i n-aice na luinge, agus táinig sgannraḋ
orta. Agus duḃairt sé leó: Mise atá ann; ná 20

[1] Maiṫ. xiv. 23; Marc. vi 46.

21 bíoḋ eagal oraiḃ. Ansan dob' áil leó é teaċt ċúċa
isteaċ sa luing, agus láiṫreaċ, ḃí an long ag an dtír
go raḃadar ag dul ann.

22 Amáireaċ a ḃí ċúġainn do ċonaic an tsluaġ daoine
a ḃí 'n-a seasaṁ ar an dtaoḃ eile de'n ḟarraige ná
raiḃ aon long eile ann aċ an t-aon long aṁáin agus
ná deaġaiḋ Íosa i n-aonḟeaċt le n-a ḋeisgiobuil sa
luing sin, agus nár imṫiġ inti aċ a ḋeisgiobuil
23 aṁáin; Ṫáinig, áṁṫaċ, loingeas eile ó Ṫiberias
i n-aice na h-áite 'n-ar h-iteaḋ an t-arán, nuair a
24 ġaiḃ an Tiġearna buiḋeaċas; Agus nuair a ċonaic
an tsluaġ ná raiḃ Íosa ná a ḋeisgiobuil sa n-áit,
ċuadar ar bórd na long agus ṫánadar go Cafar-
25 naum ag lorg Íosa. Agus nuair a fuaradar é last-
all de'n ḟarraige duḃradar leis: A Ṁáiġistir,
26 conus a ṫáinis ċun na h-áite seo? D'ḟreagair Íosa
iad agus duḃairt sé: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ,
táṫaoi a'm lorg-sa, agus ní mar ġeall ar na mír-
ḃúiltiḃ a ċonacaḃair é, aċ mar ġeall ar na bulógaiḃ
a d'iteaḃair agus do ṡásaiṁ siḃ.

27 Ná saoṫruiġiḋ an bia a ṫéiġeann ar neaṁniḋ, aċ
saoṫruiġiḋ an bia marṫanaċ a tugann beata ṡíor-
uiḋe, an bia a ṫaḃarfaiḋ Mac an Duine daoiḃ. [1] Óir
28 is air sin a ċuir Dia, an t-Aṫair, séala. Ansan
duḃradar leis: Cad tá le déanaṁ againn ionus go
29 ndéanfaimís obair Dé? D'ḟreagair Íosa agus
duḃairt sé leó: [2] Sidí obair Dé, go gcreidfeaḋ siḃ
30 san t-é a ċuir Dia uaiḋ. Agus duḃradar leis: Má
'seaḋ cad é an cóṁarṫa atá agat-sa d'á ḋéanaṁ,
ionus go bḟeicfimís é agus go gcreidfimís ionat?
31 Cad 'tá agat d'á oibriú? D'iṫ ár n-aiṫreaċa manna
sa bḟásaċ, mar atá sgríoḃṫa: [3] Ṫug sé arán ó neaṁ
32 dóiḃ le n-iṫe. Ansan duḃairt Íosa leó: Go deiṁin
deiṁin adeirim liḃ, ní h-é Maois a ṫug arán ó neaṁ
daoiḃ, aċ isé m' Aṫair-se a ṫugann daoiḃ an t-arán
33 fírinneaċ ó neaṁ. Óir isé arán Dé an t-arán a
ṫagann anuas ó neaṁ agus a ṫugann beata do'n
doṁan.

[1] Mait. iii 17. xvii. 5. [2] I Eóin iii. 23.
[3] Exod. xvi 14; Uiṁ. xi 7; Salm. lxxvii. 24; Eagna xvi. 20.

Agus duḃradar leis: A Ṫiġearna, tabair dúinn 34
an t-arán san i gcóṁnuiġe. Ansan duḃairt Íosa leó: 35
Mise arán na beaṫa; [1] an t-é a ṫiocfaiḋ ċúġam-sa
ní ḃeiḋ ocras air; agus an t-é a ċreidfiḋ ionam-sa
ní ḃeiḋ tart air coiḋċe. Aċ duḃart liḃ go ḃfeac- 36
aḃair mé agus ná creideann siḃ. Gaċ níḋ d'á ḃfuil 37
tabarta dóṁ-sa ag m' Aṫair tiocfaiḋ sé ċúġam,
agus an t-é a ṫiocfaiḋ ċúġam ní ċaiṫfead amaċ é.
Óir ní ċun mo ṫoile féin a ḋéanaṁ a ṫánag anuas ó 38
neaṁ, aċ ċun go nḋéanfainn toil an t-é a ċuir uaiḋ
mé. Agus siḋé toil an Aṫar a ċuir uaiḋ mise, ná 39
leigfinn aon níḋ d'ár ṫug sé dom a ċailleaṁaint,
aċ go nḋéanfainn é ṫógáil suas an lá déanaċ. Agus 40
siḋé toil m' Aṫar, a ċuir uaiḋ me, gaċ duine a ċíonn
an Mac agus a ċreideann ann, an ḃeaṫa ṡíoruiḋe
ḃeiṫ aige, agus déanfad-sa é ṫógáil suas an lá
déanaċ.

Agus ḃí na Iúdaiġ ag gluaiseán 'n-a ċoinniḃ toisg 41
go nduḃairt sé: Is mise an t-arán beó a ṫáinig anuas
ó neaṁ, Agus duḃradar: Náċ é seo Íosa mac 42
Ióseph go ḃfuil aiṫne againn ar a aṫair agus ar a
ṁáṫair? Conus, d'á ḃríġ sin, is féidir dó so a ráḋ, Do
ṫánag anuas ó neaṁ? Ansan d'ḟreagair Íosa iad agus 43
duḃairt sé leó: Ná bíḋiḋ ag gluaiseán eadraiḃ féin:
Ní ḟéadfaiḋ aoinne teaċt ċúġam-sa gan an t-Aṫair 44
a ċuir uaiḋ mé 'ġá ṫarang ċúġam, agus déanfad-sa
é ṫógáil suas an lá déanaċ.* Tá sgríoḃta ins na 45
fáidiḃ: [2]Agus beiḋ siad go léir d'á dteagasg ag
Dia. Gaċ duine a ċlois ó'n Aṫair agus d' ḟoġ-
luim, tagann sé ċúġam-sa. Ní h-é go ḃfeacaiḋ 46
aoinne an t-Aṫair aċ an t-é atá ó Ḋia, do ċonaic sé
sin an t-Aṫair. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, An 47
t-é a ċreideann ionam-sa tá an ḃeaṫa ṡíoruiḋe aige. Is 48
mise arán na beaṫa. [3] D'iṫ búr n-aiṫreaċa an 49
manna sa ḃfásaċ, agus fuaradar bás. Siḋé an 50
t-arán a ṫáinig anuas ó neaṁ, i dtreó má iṫeann

[1] Eccli. xxiv. 29. [2] Isáias liv. 13. [3] Exod. xvi. 13.

* Ver. 44. "ġá ṫarang." Ní le h-éigin é, áṁṫaċ, ná le h-aon aiṁḋeóin do ḋéanaṁ ar a ṡaorṫoil, aċ le neart gráḋṁar milis a ġrásta naoṁṫa.

51 aoinne é ná faġaiḋ sé bás. Is mise an t-arán beó
52 a ṫáinig anuas ó neaṁ. Má iteann aon duine an
t-arán so, mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta; agus
an t-arán a ṫaḃarfad-sa uaim isé mo ċuid feóla
féin é ċun beaṫa an doṁain.

53 Ansan ḃí na Iúdaiġ ag aiġneas eatarṫa féin, agus
deiridís: Conus is féidir dó so a ċuid feóla féin a
ṫaḃairt le n-iṫe dúinn?

54 Agus duḃairt Íosa leó: Go deiṁin deiṁin
adeirim liḃ, mura n-iṫiḋ siḃ feóil Ṁic an Duine
agus mura n-ólaiḋ siḃ a ċuid fola ní ḃeiḋ beaṫa
55 agaiḃ ionaiḃ.* An t-é a d'iteann mo ċuid feóla-sa
agus a d'ólann mo ċuid fola, tá beaṫa ṡíoruiḋe aige,
56 agus déanfad-sa é ṫógáil suas an lá déanaċ. [1] Óir
is bia go fíor mo ċuid feóla, agus is deoċ go fíor mo
57 ċuid fola. An t-é a d'iteann mo ċuid feóla agus a
d'ólann mo ċuid fola, cóṁnuiġeann sé ionam-sa
58 agus coṁnuiġim-se ann. Fé mar a ċuir an t-Aṫair
atá beó mise uaiḋ agus go ḃfuilim-se beó ó'n
Aṫair, mar an gcéadna an t-é a d'iteann mise, beiḋ
sé beó de m'ḃárr-sa.

59 Siḋé an t-arán a ṫáinig anuas ó neaṁ. Ní h-ionan
agus mar a d'iṫ ḃur n-aiṫreaċa manna, agus go
ḃfuiliḋ siad marḃ. An t-é a d'iteann an t-arán so
mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta.

60 Duḃairt sé an ċaint sin i gCaparnaum agus é ag
61 teagasg sa tsinagóig. Agus a lán d'á deisgioḃuil,
nuair airiġeadar an ċaint, duḃradar: Is cruaiḋ an
62 ċaint í sin, agus cé ḟéadfaḋ éisteaċt léi? Agus do

[1] 1 Cor. xi. 27.

* Ver. 54. "mura n-iṫiḋ siḃ . . . . ólaiḋ siḃ." Glactar i n-ḟírinne anso gurab é dliġ Dé do'n Ċríostaiḋe fuil agus feóil Ċríost do ġlacaḋ, agus cóṁlíonann an Críostaiḋe an dliġ sin nuair a ġlacann sé comaoine fé ġné aráin. Óir ní féidir fuil agus feóil ár Slánuiġṫeóra do deiġilt ó n-a ċéile, agus gealltar beaṫa síoruiḋe anso do'n t-é a ġlacann ar deaġ-staid sé aon ġné aṁáin. Ver. 52. "Má iteann aon duine an t-arán so mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta;" "agus an t-arán a ṫaḃarfadsa uaim isé mo ċuid feóla féin é ċun beaṫa an doṁain." Ver. 58. "An t-é a d'iteann mise beiḋ sé beó de m'ḃárr-sa." Ver. 59. "an t-é a d'iteann an t-arán so mairfiḋ sé ar feaḋ na síoruiḋeaċta.

ṫuig Íosa ann féin go raiḃ a ḋeisgiobuil ag gluaiseán
mar ġeall ar an niḋ sin, agus duḃairt sé leó: An
dtugann an méid sin sgannal daoiḃ? Aċ má ḟeic- 63
eann siḃ Mac an Duine ag dul suas mar a raiḃ sé
ar dtúis? * Isé an spioraid a ḋeineann beóḋaḋ. 64
Ní ḋeineann an ḟeóil tairḃe ar bit. Na focail atá
ráiḋte agam liḃ, spioraid agus beaṫa iseaḋ iad.† Aċ 65
tá cuid agaiḃ-se ná creideann. Óir ḃí ḟios ag Íosa
ó tosaċ cé'r ḃ'iad nár ċreid, agus cé ḋéanfaḋ é
ḋíol.

Agus duḃairt sé: Uime sin iseaḋ aduḃart liḃ na 66
féadfaḋ aoinne teaċt ċúgam mura mbeaḋ taḃarṫa
ag m'Aṫair ḋó teaċt. Ansan do ṫarraing a lán d'á 67
ḋeisgiobuil siar, agus níor ṡiuḃladar leis a ṫuille.
Duḃairt Íosa d'á ḃríġ sin leis an dáréag: An maiṫ 68
liḃ-se, leis, imṫeaċt? Agus d'ḟreagair Símón 69
Peadar é: A Ṫiġearna, cé ċuige go raġaimíd? Is
agat-sa atáid bréiṫre na beaṫa síoruiḋe. Agus 70
creidimíd-ne agus tá ḟios againn gur tu Críost
Mac Dé. D'ḟreagair Íosa iad: Nár ḋeinear-sa an 71

* Ver. 63 "Aċ má ḟeiceann siḃ," ⁊rl. Le tráċt mar sin ar a ḋeasgaḃáil, do ṫug Críost os a gcóṁair a ċóṁaċt, ċun fírinne na ḃfocal a ḃí ráiḋte aige do ḋeiṁniú agus ċun an ḃríġ míċúiḃreaċ a ḃí bainte acu as a ċaint do ċur as a n-aigne, .i. go gcaiṫfidís a ċuid feóla d'iṫe mar isfí feóil ainmiḋe. Ṫug an deasgaḃáil le tuisgint dóiḃ go raġaḋ an corp céadna, slán folláin, suas ar neaṁ, ċun beiṫ n-a ṡuiḋe ar deasláiṁ an Aṫar Síorruiḋe, agus d'á ḃríġ sin ná déanfí é ḃriseaḋ agus do stracaḋ agus d'ídiú ar an dtalaṁ so mar a ṁeasadar.

† Ver. 64. "Ní ḋeineann an ḟeóil tairḃe ar bit." Is fíor ná beaḋ aon tairḃe i ḃfeóil ṁairḃ, deiġiḃṫe ó'n spioraid, ar an gcuma míċuiḃreaċ i n-ar ṁeasadar go n-íosfíḋís a ċuid feóla agus go n-ólfidís a ċuid fola. Agus is fíor ná fuil aon tairḃe i ḃfeóil an duine, .i. i nádúir ċlaoin an duine (an nádúir ná h-úṁluiġeann do spioraid agus do ḃréiṫriḃ Ċríost). Aċ a ráḋ ná fuil aon tairḃe i ḃfeóil Ċríost, an ḟeóil ḃeó san a ġlacaimíd nuair a ġlacaimíd Comaoine, mar aon le n-a spioraid, .i. le n' anam agus le n-a ḋiaḋaċt, diaṁasla marḃuiġṫeaċ ab eaḋ a leiṫéid sin do ráḋ. Óir dá mb'fíor é ná déanfaḋ feóil Ċríost aon tairḃe dúinn ní ġlacfaḋ sé colan daona i n-aon ċor ná ní ḟuiliġeoċ' sé bás ar ár son.—Ibid. "Spioraid agus beaṫa is eaḋ iad." .i. mar cuirid siad os búr gcóṁair sácraimint naoṁṫa, go nglacfiḋ siḃ ann, ar ċuma iongantaċ, spioraid agus grásta, agus beaṫa a' tobar na beaṫa féin.

72 dáréag agaiḃ do toġaḋ? Agus tá duine agaiḃ 'n-a
diaḃal. Agus is ar Iúdás, mac Ṡímóin, Iscariót,
a ḃí sé ag caint. Óir isé sin a ḃí ċun é díol, agus
gur duine de'n dáréag é.

CAIBIDIOL VII.

Téiġeann Críost suas ċun féile na dTabarnacul: tugann sé teagasg uaiḋ sa teampul.

1 I n-a diaiḋ san do siuḃluiġeaḋ Íosa sa Ġailili,
óir níor ḃ'áil leis siuḃal i nIúdaéa toisg na Iúdaiġ
2 a ḃeiṫ a d'iarraiḋ é ċur ċun báis. Agus ḃí féile
na n-Iúdaċ, [1] féile na dTabarnacul, i n-aċmaireaċt.
3 Agus duḃairt a ḃráiṫre féin leis: Fág an áit seo
agus eiriġ isteaċ i n-Iúdaéa i dtreó go bfeicfiḋ do
4 ḋeisgioḃuil féin na gníoṁarta a ḋeineann tú. Óir
ní ḋeineann aoinne aon níḋ a gan fios agus é a d'iar-
raiḋ é féin a ḃeiṫ puiḃiliḋe; má ḋeineann tú na
5 neiṫe seo taisbeáin tu féin do'n doṁan. Mar níor
6 ċreid a ḃráiṫre féin ann. Agus duḃairt Íosa leó:
Níor ṫáinig mo ṫráṫ-sa fós; aċ tá ḃúr dtráṫ-sa
7 ollaṁ i gcóṁnuiġe. Ní féidir do'n tsaoġal fuaṫ a
ṫaḃairt daoiḃ-se; tá fuaṫ aige ḋóṁ-sa, áṁ, mar tá
fiadnaise agam 'á ḋéanaṁ 'n-a ṫaoḃ go bfuil a
8 ġníoṁarta go h-olc. Téiġiḋ-se suas ċun na féile
seo, aċ ní'l im-se ag dul suas ċun na féile seo, mar
9 ní'l m'aimsir tagaiṫe fós. Nuair aduḃairt sé an
10 méid sin d'ḟan sé féin i nGailili. Aċ nuair a ḃí a
ḃráiṫre imṫiġṫe suas, ansan do ċuaiḋ sé féin suas
ċun na féile, aċ níor ḃ'ós árd é, aċ aṁáin fé ċeilt
ar ṡliġ.
11 Agus ḃí na Iúdaiġ 'ġá lorg, lá na féile, agus deirir-
12 dís: Cá ḃfuil sé súd? Agus ḃí gluaireán mór
amearg na ndaoine mar ġeall air. Cuid acu 'ġá
ráḋ, Duine fóġanta iseaḋ é. Tuille acu 'ġá ráḋ,
Ní h-eaḋ, aċ ag meallaḋ an poḃuil iseaḋ atá sé.
13 Níor laḃair aoinne amaċ 'n-a ṫaoḃ áṁ, toisg eagla
na n-Iúdaċ a ḃeiṫ orta.

[1] Lebit. xxiii. 34.

Aċ timpal meaḋon lae na féile ċuaiḋ Íosa suas 14
isteaċ sa teampul agus ḃí sé ag teagasg.
Agus ḃí na Iúdaiġ ag déanaṁ iongna ḋe, agus 15
deirdís: Cá bfuair sé seo an léiġeann a ḃeiṫ aige,
agus nár ḟoġluim sé é? D'ḟreagair Íosa iad agus 16
duḃairt sé: An teagasg so a ṫugaim-se, ní liom é,
aċ leis an t-é a ċuir uaiḋ mé. Má's mian le duine a 17
ṫoil sin do ḋéanaṁ aiṫneoċaiḋ sé i dtaoḃ an teagaisg,
an ó Ḋia é, nó an uaim féin atáim ag caint. An t-é 18
a laḃrann uaiḋ féin, a ġlóire féin a loirgeann sé;
aċ an t-é a loirgeann glóire an t-é a ċuir uaiḋ é, tá
sé sin fírinneaċ agus ní'l éagcóir ann. [1] Nár ṫug 19
Maoise an dliġ daoiḃ-se, agus ní ċómlíonann aoinne
agaiḃ an dliġ? Cad ċuige daoiḃ ḃeiṫ a d'iarraiḋ 20
mé ċur ċun báis? D'ḟreagair an tsluaġ agus duḃ-
radar: Deaṁan atá ionat; cia 'tá a d'iarraiḋ tú ċur
ċun báis? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: 21
Ḋeinear aon obair aṁáin, agus tá iongna oraiḃ go
léir. Uime sin ṫug [2] Maoise an timpal-ġearraḋ 22
daoiḃ (ní gur ó Ṁaoise é, [3] aċ ó sna h-aiṫreaċaiḃ),
agus deineann siḃ timpal-ġearraḋ ar ḋuine sa trab-
bóid. Má ḋeineann siḃ timpal-ġearraḋ sa trab- 23
bóid i dtreó ná cuirfí dliġ Ṁaoise ar neaṁníḋ, an
ḃfuil fearg agaiḃ ċúġam-sa mar ġeall air gur ḋein-
ear an duine ar fad do leiġeas sa trabbóid? [4] Ná 24
tugaiḋ ḃreiṫ do réir mar a ċítear, aċ tugaiḋ ḃreiṫ
ċeart.
Agus duḃairt cuid de ṁuintir Ierúsaleim: Náċ é 25
seo an t-é go ḃfuilid siad a d'iarraiḋ é ċur ċun báis?
Agus féaċ tá sé ag caint go puiḃlíḋe, agus ní deirid 26
siad aon níḋ leis. An ḃfuil a ḟios go fíor ag na
h-uaċtaráin gur b'é seo Críost? Aċ tá aiṫne 27
againn air seo, cá dtáinig sé; aċ Críost, nuair a
ṫiocfaiḋ sé, ní h-eól d'aoinne cá h-áit gurab as é.
Ansan do laḃair Íosa do ġuṫ árd, agus é ag teagasg 28
sa teampul, agus duḃairt sé: Tá aiṫne agaiḃ orm-sa
agus is eol daoiḃ cár ab as mé; agus ní uaim féin
a ṫánag; aċ tá an t-é a ċuir uaiḋ mé fíor, agus ní'l

[1] Exod. xxiv 3 [2] Leḃit. xii. 3. [3] Gen. xvii. 10.
[4] Deut. i. xvi.

29 aiṫne agaiḃ-se air. Tá aiṫne agam-sa air, mar is
30 uaiḋ mé, agus isé féin a ċuir uaiḋ mé. Ansan ḃíodar
a d'iarraiḋ beirṫe air, aċ níor ċuir aoinne lám ann
mar ní raiḃ a ṫráṫ tagaiṫe fós.
31 Do ċreid a lán de'n tsluag ann, ám, agus
deiridís: Nuair a ṫiocfaiḋ Críost an ndéanfaiḋ sé
níos mó mírḃúiltí 'ná mar a ḋeineann an duine seo?
32 D'airiġ na Fairisínig an tsluag ag cur 's ag cúit-
eaṁ n-a ṫaoḃ ar an gcuma san, agus ċuir na h-uaċta-
ráin agus na Fairisínig oifiċeaċa ċun beirṫe air.
33 Agus duḃairt Íosa leó: Táim agaiḃ fós tamall beag
aimsire; agus táim ag imṫeaċt ag triall ar an t-é
34 a ċuir uaiḋ mé. Beiḋ siḃ a'm lorg, agus ní ḃfaġaiḋ
siḃ mé; agus an áit 'n-a ḃfuilim-se, ní féidir daoiḃ-se
35 teaċt ann. Agus duḃairt na Iúdaiġ eatarṫa féin:
Cá ḃfuil sé seo ag dul agus ná faiġmíd é? An ag
triall ar an muintir atá sgaipiṫe amearg na ngeinte
36 atá sé ag dul, ċun na ngeinte teagasg? Cad í an
ċaint seo aduḃairt sé: Loirgeóċaiḋ siḃ mé agus ní
ḃfaġaiḋ siḃ mé, agus an áit 'n-a ḃfuilim-se ní féidir
daoiḃ-se teaċt ann?
37 Agus an lá deiridneaċ, [1] an lá mór d'aimsir na
féile, ḃí Íosa 'n-a ṡeasaṁ agus é ag laḃairt go h-árd,
agus deireaḋ sé: Má tá tart ar aoinne, tagaḋ sé
38 ċugam-sa agus ólaḋ sé. [2] An t-é a ċreideann ionam-
sa, mar aduḃairt an Sgríḃinn: Ruiṫfiḋ as a ḃroinn
39 sruṫana uisge beó. Agus do laḃair sé an ċaint sin
ar an Spioraid a ḃí le glacaḋ ag an muintir a ċreid-
feaḋ ann; óir ḃí an Spioraid gan taḃairt fós, mar
40 ḃí Íosa gan dul isteaċ 'n-a ġlóire fós. Duḃairt
daoine de'n tsluag, ám, nuair a ḋ'airiġeadar an
41 ċaint sin uaiḋ: Isé seo an Fáiḋ gan amras. Duḃ-
airt tuille acu: Isé an Críost é seo. Agus duḃairt
42 raint acu: An ó Ġalilí atá Críost ag teaċt? Ná
43 deir an Sgríḃinn gur de ṡíol Dáiḃid, agus [3] ó ḃaile
Ḃetleheim, mar a raiḃ Dáiḃid, atá Críost ag teaċt?
Agus d'eiriġ aiġnear sa tsluag mar ġeall air.
44 Agus ba ṁian le cuid acu breiṫ air; aċ níor ċuir
aoinne lám air.

[1] Lebit. xxiii. 27. [2] Isaias xliv. 3, lviii. 11. [3] Mich. v. 2.

Ansan ṫáinig na h-oifigeaċa ag triall ar na h-árd- 45
ṡagairt agus ar na Fairisínig agus duḃradar-san
leó: Cad ’n-a ṫaoḃ nár ṫugaḃair liḃ é? Agus duḃ- 46
airt na h-oifigeaċa leó: Níor laḃair aon duine riaṁ
mar a laḃrann an duine seo. Agus d’ḟreagair na 47
Fairisínig: Ní h-éidir go ḃfuiltí-se meallta, leis?
An dóiġ go gcreideann aoinne de sna h-uaċtará- 48
naiḃ nó de sna Fairisínig ann? Aċ an tsluaġ so ná 49
fuil eólus ar an ndlíġ acu, tá mallaċt orta. Duḃ- 50
airt Nicodémus leó, [1] an fear úd a ṫáinig ċuige sa
n-oiḋċe, mar duine acu ab eaḋ é: An dtugann ár 51
ndlíġ-ne breiṫ ar ḋuine gan a ḋ’aireaċtaint ar
dtúis uaiḋ féin, [2] agus a ḋ’aiṫint cad a deineann sé?
D’ḟreagradar agus duḃradar leis: An aṁlaiḋ is 52
Gaililiaċ tusa leis? Cuardaiġ an Sgríḃinn, agus
ċífir ná h-eiriġeann fáiḋ a’ Gaililí.
Ansan ċuaiḋ gaċ aoinne acu abaile ċun a tiġe féin. 53

CAIBIDIOL VIII.

An ḃean a fuaraḋ ag déanaṁ aḋaltranais. Críost á ḋeiṁniú gur ceart a ṫeagasg.

Ansan do ċuaiḋ Íosa amaċ go cnoc Oliḃet. 1
Agus ṫáinig sé isteaċ sa teampul arís go moċ ar 2
maidin, agus ṫáinig na daoine go léir ag triall air
agus do ṡuiḋ sé agus ḃí sé ’ġá dteagasg.
Agus ṫug na Sgríḃneóirí agus na Fairisínig leó 3
bean gur rugaḋ uirṫi i n-aḋaltranas, agus ċuireadar
’n-a seasaṁ i láṫair í, Agus duḃradar leis: A Ṁáiġ- 4
istir, do rugaḋ ar an mnaoi seo anois agus í ag
déanaṁ aḋaltranais. Agus [3] tá órduiġṫe ag Maois 5
dúinn sa dlíġ a leiṫéid seo do ċur ċun báis le
gabáil do ċloċaiḃ inti. Cad deirir-se? Aċ ’ġá 6
ṫriail iseaḋ a duḃradar an ċaint sin le h-ionaċur go
ḃféadfaidís rud éigin a ċur ’n-a leiṫ. Agus do
ċrom Íosa síos agus ḃí sé ag sgrí le n-a méir ar an
dtalaṁ. Agus do leanadar ag cur na ceiste 7

[1] *Supra* iii. 2. [2] Deut xvii. 8, xix. 15. [3] Lebit. xx. 10.

ċuiġe. Ansan d'eiriġ sé suas agus duḃairt sé leó:
[1] An duine agaiḃ atá gan ṗeaca caiteaḋ sé an ċéad
8 ċloċ léi. Agus do ċrom sé síos arís agus ḃí sé ag
9 sgrí ar an dtalaṁ. Nuair a d'airiġeadar an focal
d'imtiġeadar 'n-a nduine 's 'n-a nduine, na seanóirí
ar dtúis; agus do fágaḋ Íosa i n' aonar agus an ḃean
10 'n-a seasaṁ i látair. Ansan d'eiriġ Íosa suas, agus
duḃairt sé leis an mnaoi: A ḃean, cá ḃfuil na daoine
a ḃí ag cur ad' leit? An aṁlaiḋ nár ḋaor aoinne
11 tu? Agus duḃairt sí: Níor ḋaor, a Ṫiġearna.
Agus duḃairt Íosa: Ní ḋaorfad-sa tu aċ ċóṁ beag.
Imṫiġ, agus as so amaċ ná dein an peaca arís.

12 Agus ansan do laḃair Íosa arís agus duḃairt sé:
[2] Mise solus an doṁain; an t-é a leanfaiḋ mé ní
ṡiuḃlóċaiḋ sé sa doirċeaċt, aċ beiḋ aige solus na
13 beaṫa. Agus duḃairt na Fairisínig leis: Taoi-se ag
déanaṁ fiaḋnaise ort féin; Ní'l t'ḟiaḋnaise fírinn-
14 eaċ. D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leó: Bíoḋ
go ḃfuilim-se ag déanaṁ fiaḋnaise orm féin tá
m'ḟiaḋnaise fírinneaċ, óir is eól dom cá dtánag agus
cá ḃfuilim ag dul; aċ ní h-eól daoiḃ-se cá dtánag ná
15 cá ḃfuilim ag dul. Tugann siḃ-se breit do réir na
16 feóla; ní tugaim-se breit ar aoinne. Agus má
ḃeirim-se breit, tá mo ḃreit fíor, óir ní h-am' aonar
atáim, aċ mé féin agus an t-é a ċuir uaiḋ mé, an
17 t-Aṫair. Agus [3] tá sgríoḃta i ndúr ndlíġ-se go
18 ḃfuil fiaḋnaise ó ḃeirt fíor. Is mise a ṫugann fiaḋ-
naise orm féin, agus tá an t-Aṫair, a ċuir uaiḋ mé,
19 ag tabairt fiaḋnaise orm. Agus duḃradar leis:
Cá ḃfuil t'Aṫair? Agus d'ḟreagair Íosa: Ní'l
aiṫne agaiḃ orm-sa agus ní lúġa 'ná mar atá aiṫne
agaiḃ ar m'Aṫair; dá mbeaḋ aiṫne agaiḃ orm-sa
b'ḟéidir go mbeaḋ aiṫne agaiḃ ar m'Aṫair, leis.
20 Do laḃair Íosa na focail sin i n-áit ċoimeádta an
ċiste, agus é ag teagasg sa teampul; agus níor
rug aoinne air, mar ní raiḃ a ṫráṫ tagaite fós.
21 Agus duḃairt Íosa leó: Táim-se ag imteaċt, agus
beiḋ siḃ-se a'm lorg, agus ġeoḃaiḋ siḃ bás i ndúr

[1] Deut. xvii 7. [2] I Eóin i. 5. [3] Deut. xvii. 6, xix 15

bpeaca; an áit 'n-a ḃfuilim-se ag dul ní ḟéadfaiḋ
siḃ-se teaċt ann. Agus duḃairt na Iúdaiġ: An 22
aṁlaiḋ a ṁarḃóċaiḋ sé é féin, go nduḃairt sé, An áit
'n-a ḃfuilim-se ag dul ní ḟéadfaiḋ siḃ-se teaċt ann?
Agus duḃairt sé leó: Ó'n áit ṫíos siḃ-se, ó'n áit 23
ṫuas mise; de'n tsaoġal so siḃ-se, ní de'n tsaoġal
so mise. Uime sin aduḃart liḃ, ġeoḃaiḋ siḃ bás 24
i nḃúr bpeacaiḃ; óir mura gcreidiḋ siḃ gur mise é
ġeoḃaiḋ siḃ bás i nḃúr bpeaca. Agus duḃradar leis: 25
Cé h-é tu? Duḃairt Íosa leó: An Tosaċ, atá anois
féin ag caint liḃ-se. Tá a lán agam le ráḋ agus le 26
breiṫniú i nḃúr dtaoḃ; aċ [1] tá an t-é a ċuir uaiḋ
mé fíor; agus na neiṫe a d'airiġeas-sa uaiḋ siniad
na neiṫe a laḃraim sa tsaoġal. Agus níor ṫuigea- 27
dar go raiḃ sé 'ġá ráḋ gur ḃ'é Dia a Aṫair. Agus 28
duḃairt Íosa leó: Nuair a ḋ'árdóċaiḋ siḃ suas Mac
an Duine, ansan iseaḋ ḃeiḋ fios agaiḃ gur mé é,
agus ná deinim níḋ ar biṫ uaim féin, aċ gur sé mar
a ṫeagaisg m'Aṫair dom a laḃraim na neiṫe seo.
Agus an t-é a ċuir uaiḋ mé tá sé am' ḟoċair, agus níor 29
ḟág sé am' aonar mé, óir deinim i gcóṁnuiġe na neiṫe
a taiṫneann leis. Nuair a laḃair sé na neiṫe sin 30
do ċreid a lán daoine ann.

Agus duḃairt Íosa leis na Iúdaiġ a ċreid ann: 31
Má ḟanann siḃ ar mo ḃriaṫar is fíorḋeisgioḃuil agam
siḃ feasda; Agus cuirfiḋ siḃ eólus ar an ḃfírinne, 32
agus saorfaiḋ an ḟírinne siḃ. D'ḟreagradar é: Is 33
de ṡíol Ábrahaim sinn, agus ní raḃamair riaṁ i n-ár
ndaoraiḃ ag aoinne; conus a deirir-se, Saorfar
siḃ? D'ḟreagair Íosa iad: Go deiṁin deiṁin 34
adeirim liḃ, [2] gaċ aoinne a ḋeineann an peaca tá
sé 'n-a ḋaor ag an bpeaca. Ní ḟanann an daor sa 35
teaġlaċ do ṡíor, áiṁtaċ; aċ fanann an mac sa
teaġlaċ do ṡíor. D'á ḃríġ sin, má ṡaorann an mac 36
siḃ beiḋ siḃ saor dáiríriḃ. Tá fios agam gur de 37
ṡíol Ábrahaim siḃ. Aċ ní foláir liḃ mise ċur ċun
báis, mar ní ḃfaġann mo ḃriaṫar slíġ ionaiḃ. Laḃ- 38
raim-se an níḋ a ċonac i ḃfoċair m'Aṫar; agus
deineann siḃ-se neiṫe a ċonacaḃair i ḃfoċair ḃúr

[1] Róṁ. iii. 4 [2] Róṁ. vi. 15, 16; 2 Pead. ii. 19.

39 n-aṫar féin. D'ḟreagradar agus duḃradar leis:
Isé Ábraham ár n-aṫair-ne. Duḃairt Íosa leó:
Má's clann d'Ábraham siḃ deiniḋ oibreaċa Ábra-
40 haim. Aċ anois ní foláir liḃ mise ṁarḃú, duine
a laḃrann liḃ an ḟírinne a ḋ'airiġeas ó Ḋia; níor
41 ḋein Ábraham san. Deineann siḃ-se obair ḃúr
n-aṫar féin. Agus duḃradar leis: Ní h-a' drúis
a geineaḋ sinne; tá aon aṫair amáin againn, Dia.
42 Ansan duḃairt Íosa leó: Dá mb' é Dia ḃúr n-aṫair
ḃeaḋ grá agaiḃ dóṁ-sa; óir do ġluaiseas-sa ó
Ḋia agus do ṫánag uaiḋ; óir ní h-uaim féin a ṫánag,
43 aċ do ċuir seisean uaiḋ mé. Cad 'n-a ṫaoḃ ná h-aiṫ-
niġeann siḃ mo ċaint? Mar ní féadann siḃ m'
44 urlaḃra d'aireaċtaint. [1] Is ó'n nDiaḃal ḃúr n-aṫair,
siḃ-se, agus is iad na neiṫe a ṫaiṫneann le nḃúr
n-aṫair a ḋeineann siḃ. Dúnṁarḃṫóir ab eaḋ é sin
ó ṫosaċ, agus níor ṡeasaiṁ sé sa ḃfírinne, óir ní'l
fírinne ann; nuair a laḃrann sé an t-éiṫeaċ laḃrann
sé an níḋ is leis féin, óir tugann sé an t-éiṫeaċ agus
45 isé aṫair an éiṫiġ é. Aċ nuair a ḋ'innsim-se an
46 ḟírinne ní ċreideann siḃ mé. Cé'cu agaiḃ a ċuirfiḋ
peaca am' leiṫ? Má innsim an ḟírinne ḋaoiḃ cad
47 'n-a ṫaoḃ ná creideann siḃ mé? [2] An t-é is ó Ḋia
éisteann sé le briaṫraiḃ Dé. Isé cúis ná h-éisteann
siḃ-se leó mar ní h-ó Ḋia siḃ.
48 Agus d'ḟreagair na Iúdaiġ é agus duḃradar:
Náċ maiṫ adeirimíd-ne é gur Samaritánaċ tusa agus
49 go ḃfuil deaṁan ionat? D'ḟreagair Íosa: Ní'l
deaṁan ionam-sa, aċ tugaim onóir do m'Aṫair, agus
50 tá easonóir taḃarṫa agaiḃ-se dóṁ-sa. Aċ nílim-se
ag lorg mo ġlóire féin; tá aon a loirgeann agus
51 a tugann breiṫ. Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ,
má ċoimeádann aon duine mo ḃriaṫar ní feicfiḋ sé
52 bás go deó. Ansan duḃairt na Iúdaiġ: Tá fios
againn anois go ḃfuil deaṁan ionat. Tá Ábraham
marḃ, agus na fáiḋe, agus deirir-se, Má ċoimeádann
53 duine mo ḃriaṫar-sa ní ḃlaisfiḋ sé bás go deó. An
amlaiḋ is mó de ḋuine tusa 'ná ár n-aṫair Ábraham,
atá tar éis báis? Agus táid na fáiḋe tar éis báis.

[1] 1 Eóin iii. 8. [2] 1 Eóin iv. 6.

Cé h-é tusa, dar leat? D'ḟreagair Íosa: Má tug- 54
aim-se glóire dom féin is neaṁníḋ mo ġlóire. Isé
m'Aṫair a ṫugann glóire dom, an t-é a deir siḃ-se
gur b'é búr nDia é; Agus ní'l aiṫne agaiḃ air; aċ 55
tá aiṫne agam-sa air. Agus má deirim ná fuil
aiṫne agam air beiḋ mé mar siḃ-se, ag ráḋ an éiṫiġ.
Aċ tá aiṫne agam air, agus táim ag cóṁlíonaḋ a
ḃriaṫair. Ba ṁór ag búr n-aṫair Ábraham go 56
ḃfeicfeaḋ sé mo lá-sa. Do ċonaic, agus ḃí áṫas air.
Ansan duḃairt na Iúdaiġ: Ní'l caogad blian d'aois 57
fós agat, agus ċonaicis Ábraham? Agus duḃairt Íosa 58
leó: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, táim-se ann ó
roiṁ Ábraham a beiṫ ann.

Ansan do ṫógadar na cloċa ċun iad do ċaiṫeaṁ 59
leis; aċ do ċeil Íosa a ċló orṫa agus d'imṫiġ sé
amaċ as an dteampul.

CAIBIDIOL IX.

Raḋarc ag Críost 'á ṫaḃairt do'n duine do rugaḋ 'n-a ḋall.

Agus ag gaḃáil na slíġe dó do ċonaic Íosa duine 1
a ḃí 'n-a ḋall, agus gur dall a rugaḋ é. Agus 2
d'ḟiafraiġ a ḋeisgiobuil de: A Rabbí, cé'cu a
ḋein peaca, é seo nó a aṫair 's a ṁáṫair, treás gur
rugaḋ 'n-a ḋall é? D'ḟreagair Íosa: Níor peacaiġ 3
sé seo ná a aṫair ná a ṁáṫair; aċ ċun go dtaisbeán-
faí oibreaċa Dé ann. Tá orm-sa oibreaċa an t-é a 4
ċuir uaiḋ mé do ḋéanaṁ an ḟaid atá an lá ann; tá an
oiḋċe ag teaċt nuair náċ féidir d'aoinne obair a
ḋéanaṁ. An ḟaid atáim ar an saoġal is mé solus 5
an tsaoġail. Nuair aduḃairt sé an ċaint sin do 6
ċuir sé seile ar an dtalaṁ, agus ḋéin sé lataċ leis
an seile, agus ċimil sé an lataċ de ṡúiliḃ an daill,
Agus duḃairt sé leis: Imṫiġ agus niġ i Loċán Silóé, 7
(a miniġtear: Teaċtaire). D'imṫiġ sé agus do
niġ, agus ṫáinig sé tar n-ais agus raḋarc aige.

Ansan duḃairt a ċómarsain agus na daoine a ċonaic 8
roiṁis sin é agus é a d'iarraiḋ déarca: Náċ é seo

an fear a ḃíoḋ 'n-a ṡuiḋe ag lorg déarca? Agus
9 duḃairt daoine: Is é é. Duḃairt daoine eile, áṁtaċ:
Ní h-é é, aċ is cosṁail leis é. Aċ duḃairt an duine
10 féin: Is mé é. Agus duḃradar leis: Conus a
11 h-osglaḋ do ṡúile duit? D'ḟreagair sé: An fear
san ar a dtugtar Íosa, ḋein sé lataċ agus ċimil sé
de m' ṡúiliḃ é, agus duḃairt sé liom, Imtiġ go loċán
Silóé agus niġ. Agus d'imtiġeas, agus do niġeas,
12 agus ċím. Agus duḃradar leis: Cá ḃfuil an fear
san? Duḃairt seisean: Ní ḟeadar.
13 Ṫugadar ċun na ḃFairisíneaċ an fear a ḃí roiṁe
14 sin 'n-a ḋall. Agus sa tsabbóid ab eaḋ é nuair a
ḋein Íosa an lataċ agus d'osgail sé súile an duine.
15 Agus arís d'ḟiafraiġ na Fairisínig dé conus a fuair
sé a raḋarc. Agus duḃairt seisean leó: Ċuir sé
lataċ ar mo ṡúiliḃ, agus do niġeas iad, agus ċím.
16 Agus duḃairt cuid de sna Fairisínig: Ní h-ó Ḋia an
fear so ná coimeádann an tsabbóid. Agus duḃ-
airt tuille acu: Conus is féidir do ḋuine peacaṁail
na mírḃúiltí seo ḋéanaṁ? Agus ḃí siosma eatarta.
17 Agus duḃradar arís leis an ndall: Cad deirir-se
leis an t-é sin a d'osgail do ṡúile? Duḃairt seis-
ean: Fáiḋ iseaḋ é.
18 Agus níor ċreid na Iúdaiġ go raiḃ sé 'n-a ḋall agus
go ḃfuair sé a raḋarc, go dtí gur ġlaoḋadar ar
aṫair agus ar ṁáṫair an t-é sin go raiḃ a raḋarc
19 fáġalta aige. Agus ċeistiġeadar iad, agus duḃra-
dar: An é seo ḃúr mac adeir siḃ a rugaḋ 'n-a ḋall?
Conus a táirla go ḃfuil raḋarc anois aige?
20 D'ḟreagair aṫair agus máṫair an ḟir iad, agus duḃ-
radar: Tá fios againn gur mac dúinn é seo, agus
21 gur dall a rugaḋ é; Aċ conus do táirla raḋarc a
ḃeiṫ anois aige ní h-eól dúinn, ná ní h-eól dúinn cé
d'osgail a ṡúile; fiafraiġiḋ de féin é; tá aos aige;
22 labraḋ sé féin air féin. Duḃairt an t-aṫair agus
an máṫair na neiṫe sin mar ḃí eagla na n-Iúdaċ
orta, óir ḃí socair ag na Iúdaiġ an uair sin, aoinne
a déarfaḋ gur ḃ' é Críost é, é ċur amaċ as an sina-
23 góig. Mar ġeall air sin iseaḋ aduḃairt an t-aṫair
agus an máṫair, Tá aos aige, deiniḋ é féin do
ċeistiú.

Ansan do ġlaoḋadar airís ar an nduine a ḃí 'n-a 24
ḋall, agus duḃradar leis: Taḃair glóire do Ḋia.
Is eól dúinne gur peacaċ an duine sin. Duḃairt 25
seisean leó: Má's peacaċ é ní ḟeadar-sa san. Tá
ḟios agam aon níḋ amáin, go raḃas am' ḋall agus go
ḃfuil radarc anois agam. Agus duḃradar-san 26
leis: Cad a ḋein sé leat? Conus a ḋ'osgail sé do
ṡúile duit? D'ḟreagair sé iad: D'innseas ċeana 27
ḋaoiḃ é agus d'aireaḃair mé. Cad ab áil liḃ 'ġá
aireaċtaint airís? An aṁlaiḋ ba ṁaiṫ liḃ-se, leis,
ḃeiṫ i nḃúr ndeisgiobuil aige? Ansan do tugadar 28
droċ-ċaint dó agus duḃradar: Ḃí-se ad' ḋeisgiobul
aige; is do Ṁaois is deisgiobuil sinne. Is eól 29
dúinne gur laḃair Dia le Maois, aċ an fear so, ní
h-eól dúinn cá dtáinig sé. D'ḟreagair an fear 30
agus duḃairt sé leó: Go deiṁin is iongantaċ an
sgéal é sin, gan a ḟios a ḃeiṫ agaiḃ-se cá dtáinig sé,
agus d'osgail sé mo ṡúile dóṁ-sa: Tá ḟios againn, 31
áṁṫaċ, ná h-éisteann Dia le luċt peacaí déanaṁ;
aċ má tugann duine onóir do Ḋia agus má deineann
sé toil Dé, éisteann Dia leis an nduine sin. Níor 32
h-airiġeaḋ riaṁ ó tusaċ an domain gur osgail aoinne
a ṡúile do duine a rugaḋ 'n-a ḋall. Mura mbeaḋ gur ó 33
Ḋia an duine seo ní ḟéadfaḋ sé aon níḋ a ḋéanaṁ.
D'ḟreagradar agus duḃradar leis: I bpeacaiḃ a gein- 34
eaḋ tu ar fad, agus an ndeineann tú sinne do
ṫeagasg? Agus do ċomáineadar amaċ é.
D'airig Íosa gur ċaiṫeadar amaċ é; agus nuair 35
a fuair sé é duḃairt sé leis: An gcreideann tusa
i Mac Dé? D'ḟreagair seisean agus duḃairt: Cé 36
h-é sin, a Ṫiġearna, go gcreideaḋ ann? Agus duḃ- 37
airt Íosa leis: Ċonaicis é, agus an t-é atá ag caint
leat isé é. Ansan duḃairt seisean: Creidim, a 38
Ṫiġearna. Agus do ṡléaċt sé dó, 'ġá aḋraḋ.
Agus duḃairt Íosa: Ag taḃairt ḃreiṫeaṁantais a 39
ṫánag-sa ar an saoġal so; i dtreó go ḃfeicfeaḋ
an ṁuintir ná feiceann, agus go ndallfaí an ṁuintir
a ċíonn.* Agus d'airig cuid de sna Fairisínig a ḃí 40

* Ver. 39. "I dtreó." Is ċuige sin a ḃí an ṁírḃúilt. Ní 'ġá raḋ é gur ṫáinig Críost ċun aon duine déanaṁ dall, aċ gur ṫug na Iúdaiġ a ndaille 'n-a ḃreiṫeaṁantas orṫa féin

i n'ḟoċair é, agus duḃradar leis: An aṁlaiḋ
41 atáimíd-ne dall, leis? Duḃairt Íosa leó: Dá mbeaḋ
siḃ dall ní ḃeaḋ peaca oraiḃ. Aċ anois abrann siḃ,
Tá radarc againn: Leanann ḃúr bpeaca oraiḃ.*

CAIBIDIOL X.

Isé Críost an dorus, agus isé Críost an t-aoḋaire fóġanta. Is aon é agus a Aṫair.

1 Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ, an t-é ná tagann
an dorus isteaċ i gcró na gcaoraċ, aċ do ṫagann
isteaċ ar a ṁalairt de ċuma le sárú, biṫeaṁnaċ
2 iseaḋ é sin agus robálaiḋe. Aċ an t-é a ṫagann
3 isteaċ an dorus, siné aoḋaire na gcaoraċ. Osgalann
an dóirseóir dó san, agus airiġid na caoire a ġuṫ, agus
glaoḋann sé ar a ċaoire féin, ar a n-ainim, agus seó-
4 lann sé amaċ iad. Agus nuair a ḟeólann sé amaċ
a ċaoire féin gluaiseann sé rómpa, agus leanaid na
5 caoire é, mar aiṫniġid siad a ġuṫ. Aċ ní leanaid siad
duine iasaċta, aċ teiṫid siad uaiḋ, mar ní aiṫniġid
siad guṫ na ndaoine iasaċta.
6 Do laḃair Íosa an trosluid sin leó. Aċ ní ḟead-
7 radar cad a ḃí aige d'á ráḋ leó. Ansan duḃairt
Íosa leó arís: Go deiṁin deiṁin adeirim liḃ gur
8 mise dorus na gcaoraċ. Gaċ ar ṫáinig, biṫeaṁnaiġ
agus robálaiṫe ab eaḋ iad, agus níor éist na caoire
leó.
9 Is mise an dorus. Má's tríom-sa a raġaiḋ duine
isteaċ, saorfar é; agus geoḃaiḋ sé isteaċ agus
10 amaċ, agus ġeoḃaiḋ sé an ḟosuiġeaċt. Ní ṫagann an
biṫeaṁnaċ aċ ċun beiṫ ag guid agus ag marḃú agus
ag dísgiú. Ṫánag-sa ionus go mbeaḋ an ḃeaṫa acu,
11 agus go mbeaḋ sí acu níos iomadaṁla. [1] Mise an
t-aoḋaire fóġanta. Tugann an t-aoḋaire fóġanta

[1] Isáias xl. 11; Ezech. xxxiv. 23, xxxvii. 24.

leis an ndroċ úsáid a deineadar d'á teaċt agus leis an ndiúltú a ṫugadar dó.

* Ver. 41. Dá mbeaḋ siḃ dall, .i. dá mbeaḋ ainḃfios tar cumas oraiḃ ní ḃeaḋ an peacaḋ oraiḃ, aċ táṫaoi ag maoiḋeaṁ as ḃúr n-eólus ar an scriptiúir agus ní'l aon leaṫsgéal agaiḃ.

a anam ar son a ċaoraċ. An fear tuarasdail 12
áṁtaċ, óir ní h-é an t-aoḋaire é, agus ní leis féin
na caoire, ċíonn sé an maċtíre ag teaċt, agus fágann
sé na caoire agus teiṫeann sé; agus deineann an
maċtíre foġail ar na caoire agus sgaipeann sé iad.
Agus teiṫeann an fear tuarasdail mar is fear tuar- 13
asdail é, agus ní'l speóis aige ins na caoire. Mise an 14
t-aoḋaire fóġanta agus aiṫniġim mo ċuid féin, agus
aiṫniġid siad-san mé. Fé mar a ḋ'aiṫniġeann an 15
t-Aṫair mise is eaḋ ḋ' aiṫniġim-se an t-Aṫair leis;
agus tá m'anam agam 'á ṫaḃairt ar son mo ċaoraċ.
Agus tá caoire eile agam ná baineann leis an 16
gcró so; agus tá orm iad san a ṫaḃairt liom,
agus éistfid siad le m' ġlór; agus beiḋ aon ċró
aṁáin ann agus aon aoḋaire aṁáin. Mar ġeall air 17
seo atá grádh ag an Aṫair dom, [1] mar go ḃfuilim ag
taḃairt m'anama uaim, i dtreó go ndéanfainn é
ġlacaḋ ċúġam arís. Ní'l aoinne 'ġá tógaint uaim, 18
aċ is uaim féin atáim 'ġá ṫaḃairt uaim; agus tá ar
mo ċumas é ṫaḃairt uaim, agus tá ar mo ċumas é
ṫógaint ċúġam arís. Sin í an aiṫne a fuaras ó
m'Aṫair.

D'éiriġ siosma arís idir na Iúdaiġ mar ġeall ar 19
an gcaint sin. Agus duḃairt cuid acu: Is aṁlaiḋ atá 20
deaṁan ann, agus tá sé ar a ṁeaḃair; cad ab áil
liḃ ag éisteaċt leis? Duḃairt tuille acu: Ní caint 21
sir go mbeaḋ deaṁan ann an ċaint sin; an ḃféad-
faḋ deaṁan súile na ndall a ḋ'osgailt?

Agus ḃí féile an toirḃearta i n-Ierúsalem, agus 22
sa ġeiṁreaḋ ab eaḋ é. Agus ḃí Íosa ag siuḃal sa 23
teampul, i bpóirse Ṡalomóin. Agus táinig na 24
Iúdaiġ 'n-a tímpal, agus ḃíodar 'ġá ráḋ leis: An faḋa
a leanfair ag baint an anama asainn? Má's tú
Críost, innis dúinn é go soiléir. D'ḟreagair Íosa 25
iad: Táim 'ġá innsint daoiḃ, agus ní ċreideann siḃ é.
Na h-oibreaċa atá agam 'á ḋéanaṁ i n-ainim ṁ'Aṫar,
tá fiaḋnaise acu 'á ḋéanaṁ dom. Aċ ní ċreideann 26
siḃ-se, mar ní de'm' ċaoire-se siḃ. Éistid mo 27

[1] Isáias liii. 7.

ċaoire-se le m' ġlór, agus aiṫniġim-se iad, agus
28 leanaid siad mé. Agus tá an beaṫa ṡíorruiḋe
agam-sa 'á taḃairt dóiḃ; agus ní caillfar go deó
iad, agus ní déanfaiḋ aoinne iad a ḋ'ḟuadaċ as
29 mo láiṁ-se. Tá an níḋ a ṫug m'Aṫair dom níos
mó 'ná gaċ uile níḋ; agus ní féidir d'aoinne fuadaċ
30 as láiṁ m'Aṫar. Is aon mise agus an t-Aṫair. *
31 Ansan do ṫóg na Iúdaiġ na cloċa ċun gaḃáil do
32 ċloċaiḃ ann. D'ḟreagair Íosa iad: Tá a lán oiḃ-
reaċa fóġanta taisbeánta agam daoiḃ ó m'Aṫair;
cé'cu obair acu go bfuil siḃ ag gaḃáil do ċloċaiḃ
33 ionam mar ġeall air? D'ḟreagair na Iúdaiġ é: Ní
mar ġeall ar obair ḟóġanta atáimíd ag gaḃáil do
ċloċaiḃ ionat, aċ mar ġeall ar diaṁaslaḋ, agus go
ndeineann tú Dia díot féin, bíoḋ gur duine ṫu.
34 D'ḟreagair Íosa iad: Ná fuil scríoḃta i nbúr ndlíġ
35 féin, [1] Duḃart-sa, is déiṫe siḃ? Má duḃairt sé
gur déiṫe iad súd gur labraḋ briaṫar Dé leó, agus
36 náċ féidir an scriptiúir do ċur ar neaṁníḋ, An t-é a
ḃeannuiġ an t-Aṫair agus do ċuir sé uaiḋ ar an
saoġal, an ndeir siḃ-se leis, Tá diaṁaslaḋ agat
'á ḋéanaṁ, toisc go nduḃart, Is mé Mac Dé?
37 Mura ndeinim oiḃreaċa m'Aṫar ná creidiḋ mé.
38 Aċ má deinim, mura maiṫ liḃ mise ċreideaṁaint,
creidiḋ na h-oiḃreaċa, i dtreó go mbeiḋ ḟios agaiḃ
an t-Aṫair a ḃeiṫ ionam-sa agus mise sa n-Aṫair.
39 Ansan ḃíodar a d'iarraiḋ breiṫe air; agus d'imṫiġ
40 sé as a láṁaiḃ. Agus d'imṫiġ sé arís tar Iórdan,
ċun na h-áite 'n-a raiḃ Eóin ag baisteaḋ ar dtúis;
41 agus d'ḟan sé ansan. Agus táinig a lán daoine ag
triall air, agus deiridís: Níor dein Eóin aon níḋ
42 mírḃúilteaċ; Aċ na neiṫe go léir aduḃairt Eóin
'n-a ṫaoiḃ so dob' ḟíor iad. Agus do ċreid a lán ann.

[1] Salm. lxxxi. 6.

* Ver. 30. "Is aon mise agus an t-Aṫair," .i. aon náḋúir aṁáin diaḋa agus dá pearsain fé leiṫ.

CAIBIDIOL XI.

Lasarus á ṫabairt ag Críost o'n mbás. Coṁairle na riaġaltóirí ċun é ċur ċun báis.

Agus ḃí duine dár b'ainim Lasarus, ó Ḃetánia, ó 1
baile Ṁáire agus Ṁarta a drifiúr, agus ḃí sé
breóite. Ḃ'í sin Máire [1] do ḋoirt an ola ar an 2
dTiġearna agus do ṫriomuiġ a ċosa le n-a gr aig
agus isé a driṫáir Lasarus a ḃí breóite. Agus do 3
ċuir an ḃeirt driféar teaċtaireaċt ċuige 'ġá ráḋ:
A Ṫiġearna, féaċ, an t-é is ionṁuin leat tá sé
breóite. Nuair airiġ Íosa an níḋ sin duḃairt sé: 4
Ní ċun báis an ḃreóiteaċt so, aċ ċun glóire Dé,
ionus go dtaḃarfaí glóire do Ṁac Dé tríṫe.
Agus dob' ionṁuin le h-Íosa Marta agus a dri- 5
fiúr Máire agus Lasarus. Aċ nuair a ḋ'airiġ sé é 6
beiṫ breóite d'ḟan sé sa n-áit ċéadna ar feaḋ dá
lá. Ansan, tar a éis sin, duḃairt sé le n-a ḋeis- 7
giobuil: Téiġmís go Iúdaéa arís. Duḃairt a 8
ḋeisgiobuil leis: A Rabbí, ḃí na Iúdaiġ a d'iarraiḋ
gabáil do ċloċaiḃ ionat anois, agus an ḃfuilir ag dul
ċun na h-áite sin arís? D'ḟreagair Íosa: Ná fuil 9
dá uair déag sa lá? Má ṡiuḃlann duine sa lá ní
ġeibeann sé baraṫuisle, mar ċíonn sé solus an trao-
ġail seo. Aċ má ṡiuḃlann sé sa n-oiḋċe ġeibeann 10
sé baraṫuisle, óir ní'l an solus sa duine sin. Duḃ- 11
airt sé an méid sin; agus ansan duḃairt sé leó: Tá
ár gcara Lasarus 'n-a ċodla, aċ táim ag dul [2] ċun é
ḋúiseaċt. Duḃairt a ḋeisgiobuil leis, ám: A Ṫiġ- 12
earna, má tá sé 'n-a ċodla beiḋ sé go maiṫ. Aċ is ar 13
a ḃás a laḃair Íosa; agus ṁeasadar-san gur ar ṡuan
codlata do laḃair sé. D'á ḃríġ sin duḃairt Íosa 14
leó go soiléir: Tá Lasarus tar éis báis; Agus mar 15
ġeall oraiḃ-se, ionus go gcreidfeaḋ siḃ, is maiṫ
liom ná raḃas ann; aċ téiġmís ag triall air. Ansan 16
duḃairt Tomás, ar a dtugtar Didimus, le n-a ċóṁ-

[1] Maiṫ. xxvi. 7; Lúc. vii. 37; *infra* xii. 3.
[2] .i. a' codla an báis.

ḋeisgiobuil: Téiġmís-ne mar an gcéadna, ionus go
ḃfaiġmís bás i n-aonḟeaċt leis.
17 Ansan do ṫáinig Íosa, agus fuair sé é agus é
18 ceiṫre lá sa tuama. Agus ḃí Betánia i ngioraċt tim-
19 pal cúig stad déag do Ierúsalem. Agus ḃí cuid
ṁór Iúdaċ tagaiṫe ag triall ar Ṁarta agus ar
Ṁáire ċun sólás a ċur orṫa i ndiaiḋ a ndriṫár.
20 Agus d'airiġ Marta Íosa ḃeiṫ ag teaċt, agus d'imtiġ
sí amaċ 'n-a coinniḃ, agus ḃí Máire 'n-a suiḋe sa
21 tiġ. Ansan duḃairt Marta le h-Íosa: A Ṫiġ-
earna, dá mbeiṫeá ansó ní ḃeaḋ mo ḋriṫáir marḃ;
22 Aċ anois féin tá ḟios agam pé rud a iarrfair ar Ḋia
23 go dtaḃarfaiḋ Dia duit é. Duḃairt Íosa léi:
24 Eireóċaiḋ do ḋriṫáir arís. Duḃairt Marta leis:
Tá ḟios agam [1] go n-eireóċaiḋ sé sa n-aiseiriġe an
25 lá déanaċ. Duḃairt Íosa léi: Is mise an aiseiriġe
agus an ḃeaṫa; [2] an t-é a ċreideann ionam-sa, má
26 ġeiḃeann sé bás féin, beiḋ sé beó; Agus gaċ duine
atá beó agus do ċreideann ionam-sa ní ḃfaġaiḋ sé
27 bás coiḋċe. An gcreideann tú san? Duḃairt sí
leis: Creidim, a Ṫiġearna; creidim-se gur tusa
Críost Mac Dé beó, agus gur ṫáinís ar an saoġal
28 so. Nuair a ḃí an ċaint sin ráiḋte aici d'imtiġ sí
agus ġlaoiḋ sí i gcogar ar a dririúr Máire, agus
duḃairt sí léi: Ṫáinig an Máiġistir, agus tá sé ag
29 glaoḋaċ ort-sa. Nuair airiġ sisi an méid sin d'eiriġ
30 sí láiṫreaċ agus ċuaiḋ sí ag triall air. Óir ní raiḃ
Íosa tagaiṫe fós isteaċ sa ḃaile, aċ ḃí sé 'n-a stad
31 sa n-áit 'n-a dtáinig Marta ċuige. Agus na Iúdaiġ a
ḃí sa tiġ i ḃfoċair Ṁáire, ag cur sólás uirṫi, nuair
a ċonacadar ag eiriġe í agus ag imteaċt amaċ ċóṁ
h-obann, do leanadar í agus duḃradar: Ag dul ċun
an tuama atá sí, ċun guil a ḋéanaṁ ann.
32 Aċ nuair a ṫáinig Máire ċun na h-áite 'n-a raiḃ
Íosa agus nuair a ċonaic sí é, do ċait sí í féin ag á
ċosaiḃ agus duḃairt sí leis: A Ṫiġearna, dá
33 mbeiteá ansó ní ḃeaḋ mo ḋriṫáir marḃ. Agus nuair a
ċonaic Íosa ag gol í, agus na Iúdaiġ a ṫáinig i n-aon-
ḟeaċt léi ag gol, do leig sé osna teaċt ó n-a sprioraid

[1] Lúc xiv. 14; *supra* v. 29. [2] *Supra* vi. 40.

agus buaireaṁ a teaċt air, Agus dubairt sé: Cár 34
ċuireabair é? Agus dubradar leis: Tar, a Ṫiġ-
earna, agus feic.
Agus bí Íosa ag sileaḋ. 35
Agus dubairt na Iúdaiġ: Féaċ, cad é an cion a bí 36
aige air. Dubairt cuid acu, áṁtaċ: An fear so 37
a ḋ'osgail súile an t-é a rugaḋ 'n-a ḋall, an aṁlaiḋ
nar ḟéad sé an duine seo ċoimeád gan bás ḋ'ḟaġáil?
Agus dein Íosa osna airís, agus táinig sé ċun an 38
tuama; agus pluais ċarraige ab eaḋ an tuama, agus
cloċ anuas uirti. Dubairt Íosa: Tógaiḋ an ċloċ. 39
Dubairt Marta leis, driḟiúr an duine ṁairb: A
Ṫiġearna, tá sé bréan um an dtaca so, mar tá sé
ċeitre lá marb. Dubairt Íosa léi: Ná dubart 40
leat má ċreideann tú go bfeicfir glóire Dé? Ansan
do tógaḋ an ċloċ. Agus d'ḟéaċ Íosa suas agus 41
dubairt sé: A Aṫair, beirim a buiḋeaċas leat gur
éistis liom. Bí fios agam féin, áṁtaċ, go n-éisteann 42
tú liom i gcóṁnuiġe, aċ dubart é sin ar son na
ndaoine atá anso am' tímpal, i dtreó go gcreid-
fidís gur ċuiris-se uait mé. Tar éis na cainte sin 43
do ráḋ ḋó do ġlaoiḋ sé do ġut árd: A Lasaruis,
tar amaċ. Agus táinig amaċ láiṫreaċ an t-é a bí 44
marb, agus na ceangail báis ar a láṁaib agus ar a
ċosaib, agus an t-éadaċ ar a ċeannaċaib. Dubairt
Íosa leó: Sgaoiltear é agus leigtear ċun siu bail é.

Ansan do ċreid a lán de sna Iúdaiġ ann, de'n 45
ṁuintir a táinig ag triall ar Ṁáire agus ar Ṁarta,
agus a ċonaic na neite a dein sé. Aċ d'imtiġ cuid 46
acu ag triall ar na Fairisínig agus d'innseadar dóib
cad a dein Íosa. Ansan do ċruinnig na h-árd- 47
ṡagairt agus na Fairisínig cóṁairle, agus deiridís:
Cad 'tá againn 'á déanaṁ, agus é seo ag déanaṁ a
lán míorbúiltí? Má sgaoilimíd leis ar an gcuma 48
so creidfid na daoine go léir ann, agus tiocfaid na
Rómánaiġ agus sgriosfid siad ár dtír agus ár
gcinéal. Agus bí aoinne aṁáin orta agus Caiṗas 49
ab ainim dó, agus b'é árdṡagart na bliana san é,
agus dubairt sé leó: Ní tuigeann sib-se aon níd.
Ní ṁaċtnuiġeann sib conus mar isé búr leas aon 50

ḋuine aṁáin d'ḟáġail ḃáis ṫar ċeann an ṗobuil, agus
51 gan an cinéal go léir do ḋul ar ceal. Ní uaiḋ féin,
áṁṫaċ, aduḃairt sé an ċaint sin, aċ ó b'é an t-árd-
ṡagart é do'n ḃliain, do laḃair sé targaireaċt, go
52 raiḃ Íosa ċun báis d'ḟáġáil ar son an ċinéil; Agus
ní h-ar son an ċinéil aṁáin, aċ ċun clainne Dé a ḃí
53 sgaipiṫe do ċruinniú i n-aon ḃuiḋin. Ó'n lá san
amaċ, d'á ḃríġ sin, ḃíodar ag beartú ar é ċur ċun
54 báis. Uime sin níor ṡiuḃluiġ Íosa feasda go puib-
iliḋe ameasg na n-Iúdaċ, aċ d'imṫiġ sé isteaċ
i gceanntar i n-aice an ḟásaiġ, go caṫair ar a dtug-
tar Ephrem, agus d'ḟan sé ansan i ḃfoċair a ḋeis-
giobul.
55 Ansan ḃí cáisg na n-Iúdaċ go h-aċamair, agus mórán
daoine ag teaċt go Ierúsalem ó'n dtuaṫ roimis
56 an gcáisg ċun iad féin do naoṁú. Agus ḃíodar ag
lorg Íosa, agus iad ag caint eatorṫa féin 'n-a
seasaṁ sa teampul: Cad is dóiġ liḃ fé ndeara dó
gan teaċt ċun lae na féile? Agus ṫug na h-árd-
ṡagairt agus na Fairisinig órdú, dá mbeaḋ fios
ag aoinne cá raiḃ sé, é d'innsint, i dtreó go
mbéarfaidís air.

CAIBIDIOL XII.

Cosa Ċríost d'á n-ungaḋ. A ḋul isteaċ i gcaṫair Ierúsalem ar muin asail. An guṫ ó neaṁ.

1 Aċ sé lá roim féile na cásga ṫáinig Íosa go
[1] Beṫánia mar a ḃfuair Lasarus bás agus gur ṫóg
2 Íosa ó'n mbás é. Agus deineadar féasta dó ann,
agus ḃí Marta ag frioṫálaṁ, agus duine de'n ċuid-
eaċtain a ṡuiḋ ċun bíḋ i n'ḟoċair ab eaḋ Lasarus.
3 Agus ṫóg Máire púnt meaġċaint d'ola ana-uasal,
de spícnárd ḋílis, agus ċuir sí ar ċosaiḃ Íosa é,
agus ansan do ċimil sí a ċosa le n-a gruaig; agus
do líonaḋ an tiġ de ḃaluiṫ ċúṁra an spícnáird.
4 Agus duḃairt duine de sna deisgiobuil, Iúdás
5 Iscariót, an fear a ḃí ċun é ḋíol: Cad 'n-a ṫaoḃ nár

[1] Mait. xxvi. 6; Marc. xiv. 3.

díolaḋ an ola so ar trí céad pingin agus é ṫabairt
do sna boċtaiḃ? Ní tré aon sṗeóis a ḃeiṫ aige ins 6
na boċtaiḃ aduḃairt sé an méid sin, áṁtaċ, aċ é
ḃeiṫ 'n-a ḃiṫeaṁnaċ, agus is aige a ḃíoḋ an sparán,
agus isé a ḋ'iomparaḋ an méid a cuirtí ann. Ansan 7
duḃairt Íosa: Leigiḋ di féin, agus coimeádaḋ sí é
sin i gcóir lae m'aḋlacta. Bíd na boiċt i gcóṁ- 8
nuiġe i nḃúr ḃfoċair agaiḃ, aċ ní ḃím-se agaiḃ
i gcóṁnuiġe.*

Agus ḃí fios ag sluaġ mór de sna Iúdaiġ é ḃeiṫ sa 9
n-áit, agus ṫánadar, ní h-aṁáin mar ġeall ar Íosa, aċ
ċun go ḃfeicfidís Lasarus, an duine a ṫóg sé ó sna
mairḃ. Agus ḃí uaċtaráin na sagart 'ġá ḃeartú go 10
marḃóċaidís Lasarus, mar an gcéadna, Mar ḃí 11
mórán de sna Iúdaiġ ag imṫeaċt agus ag creideaṁ-
aint i n-Íosa mar ġeall air.

Aċ amáireaċ a ḃí ċúġainn do ġluais amaċ sluaġ 12
mór de sna daoine a ḃí tagaiṫe ċun na féile, mar
d'airiġeadar Íosa ḃeiṫ ag teaċt go Ierúsalem
Agus ṫógadar géaga pailme agus ṡiuḃluiġeadar 13
sé n-a ḋéin agus iad ag liúiriġ: Hósanna, molaḋ
do'n t-é atá ag teaċt i n-ainim an Tiġearna, rí
Isráéil. Agus do ḟuair Íosa asal óg, agus do ṡuiḋ 14
sé ar a ṁuin, do réir mar atá sgríoḃta: [1] Ná bíoḋ 15
eagal ort, a inġean Sióin; Féaċ, tá do rí ag teaċt agus
é 'n-a ṡuiḋe ar ṡearraċ asail. Níor ṫuig a ḋeisgio- 16
buil na neiṫe sin ar dtúis; aċ nuair a tugaḋ glóire
d'Íosa do ċuiṁniġeadar ar na neiṫiḃ sin a ḃeiṫ
sgríoḃta 'n-a ṫaoḃ, agus gur ḋeineadar na neiṫe sin
leis. An tsluaġ a ḃí i n-a ḟoċair nuair a ġlaoiḋ sé 17
Lasarus as an dtuama agus ṫóg sé ó sna mairḃ é,
ṫugadar fiaḋnaise uaṫa. Agus uime sin do ṫáinig 18
an tsluaġ amaċ 'n-a ċoinniḃ, mar d'airiġeadar gur
ḋein sé an ṁirḃúilt sin. Duḃairt na Fairisínig, 19
d'á ḃríġ sin, eatarṫa féin: An ḃfeiceann siḃ ná fuil
ag eiriġe linn i n-aon ċor? Siné an saoġal go léir
imṫiġṫe 'n-a ḋiaiḋ.

[1] Zach. ix. 9.

* Ver. 8. Féic an nóta ar Maiṫ. xxvi. 11.

20 Ḃí, áṁ, geinteaċa áiriṫe ar na daoine a ṫáinig
21 go Ierúsalem ċun Dia d'aḋraḋ lá na féile. Ṫána-
dar san ag triall ar Ṗilib, an fear ó Ḃetsaida
Gaililí, agus d'iarradar níḋ air agus duḃradar:
22 A ḋuine ċóir, ba ṁaiṫ linn Íosa d'ḟeisgint. Ṫáinig
Pilib agus d'innis sé d'Aindrias é, agus ansan
23 d'innis Pilib agus Aindrias d'Íosa é. Aċ d'ḟreag-
gair Íosa iad agus duḃairt sé: Ṫáinig an uair ċun
24 glóire ṫaḃairt do Ṁac an Duine. Go deiṁin,
deiṁin, a deirim liḃ, mura ḃfaġaiḋ an gráinne ar-
25 ḃair a ṫuiteann sa talaṁ bás, ní ḃíonn ann aċ é féin;
aċ má ġeiḃeann sé bás tugann sé toraḋ mór uaiḋ. [1]An
t-é a ġráḋann a anam féin caillfiḋ sé é; agus an
t-é a ḋ'ḟuaṫuiġeann a anam féin ar an saoġal so,
26 coiméadann sé é i gcóir na beaṫa síoruiḋe. Má
ḟrioṫálann duine mise, leanaḋ sé mé; agus an áit
i n-a ḃfuilim-se is ann a ḃeiḋ an t-é a ḟriotálfaiḋ.
Má ḋeineann duine friotálaṁ orm-sa taḃarfaiḋ
27 m'Aṫair onóir ḋó. Tá m'anam ar buaireaṁ anois.
Agus cad déarfad? A Aṫair, dein mé ṡaoraḋ ó'n
uair seo. Aċ is ċuige seo do ṫánag ċun na h-uaire
28 seo. A Aṫair, dein t'ainim do ṡoillsiú. Ansan
do ṫáinig guṫ ó neaṁ: Do ṡoillsíġeas ċeana é, agus
soillseóċad airís é.
29 Agus na sluaiġte a ḃí láiṫreaċ d'airiġeadar an
guṫ agus duḃradar gur tóirneaċ a ḋeineaḋ. Aċ
30 duḃairt tuille acu: Do laḃair aingeal leis. D'ḟreag-
gair Íosa agus duḃairt sé: Ní mar ġeall orm-sa a
31 ṫáinig an guṫ so, aċ mar ġeall oraiḃ-se. Anois atá
breiṫ taḃarṫa ar an saoġal so; anois a caiṫfar
32 amaċ prúnsa an tsaoġail seo. Agus má árduiġ-
tear mise ó'n dtalaṁ tarraiceóċad gaċ níḋ ċúġam
33 féin. Agus duḃairt sé an méid sin 'ġá ċur i gcéill
34 cad é an bás a ġeoḃaḋ sé. D'ḟreagair na daoine é:
D'airiġeamair-ne ar an ndlíġ [2]Críost a ḃeiṫ ann
do ṡíor: agus conus a deirir-se náċ foláir Mac an
Duine d'árdú? Cé h-é an Mac san an Duine?
35 Ansan duḃairt Íosa leó: Tá an solus agaiḃ tamall

[1] Maiṫ. x. 39, xvi. 25: Marc. viii. 35; Lúc. ix. 24, xvii. 33.
[2] Salm. cix. 4, cxvi. 2; Isáias xl. 8: Ezech. xxxvii. 25

beag fós. Deiniḋ siuḃal an faid atá an solus
agaiḃ, i dtreó ná béarfaiḋ an doirċeaċt oraiḃ;
agus an t-é ḃíonn ag siuḃal sa doirċeaċt ní fea-
dair sé cá mbíonn sé ag dul. An faid atá an solus 36
agaiḃ creidiḋ sa tsolus, i dtreó go mbeaḋ siḃ
i nbúr gclann ag an solus. Do laḃair Íosa na neite
sin agus d'imṫiġ sé agus do ċeil sé é féin orta.

Agus bíoḋ gur dein sé an oiread san mírbúiltí os 37
a gcóṁair níor ċreideadar ann; ionus go gcóṁ- 38
líonfaí an ċaint aduḃairt Isáias Fáiḋ: [1] A Ṫiġearna,
cé ċreid a gcloistear uainn? Agus cé dó gur foill-
siġeaḋ cuisle an Tiġearna? Uime sin níor ḟéadadar 39
creideaṁaint, óir duḃairt Isáias arís:* [2] Do ḋall sé 40
a súile, agus do dún sé a gcroiḋe, sar a ḃfeicfidís
le n-a súiliḃ agus sar a dtuigfidís 'n-a gcroiḋe.
agus go n-iompóċaidís, agus go saorfainn iad.
Duḃairt Isáias na neite sin nuair a ċonaic sé a 41
ġlóire, agus nuair a laḃair sé air. Aċ sa n-am 42
gcéadna do ċreid a lán de sna h-uaċtaráin féin
ann; aċ níor aḋṁuiġeadar é, le h-eagla roimis na
Fairisíniġ, sar a gcurfaí as na sinagógaiḃ iad. Óir 43
bá ṁó acu glóire daoine 'ná glóire Dé.

Ansan do laḃair Íosa do ġuṫ árd, agus duḃairt sé: 44
An t-é a ċreideann ionam-sa, ní h-ionam-sa a ċreid-
eann sé aċ san t-é a ċuir uaiḋ mé. Agus an t-é a 45
ċíonn mise, ċíonn sé an t-é a ċuir uaiḋ mé. Is am' 46
ṡolus do ṫánag ar an saoġal, ionus, an t-é a ċreid-
eann ionam, ná fanfaḋ sé sa doirċeaċt. Agus má 47
airiġeann aoinne mo ḃréiṫre agus ná coimeádfaiḋ
sé iad, ní ṫugaim-se breiṫ air, óir ní ċun breiṫeaṁ-
antais a ṫaḃairt ar an ndoṁan do ṫánag, aċ ċun an
doṁain do ṡaoraḋ. An t-é ná tugann toraḋ orm- 48
sa agus ná glacann mo ḃréiṫre, tá aige an t-é a ṫugann
breiṫ air; [3] an briaṫar atá ráiḋte agam-sa,
taḃarfaiḋ an briaṫar san breiṫ air an lá déanaċ.
Óir ní h-uaim féin do laḃras-sa, aċ an t-Aṫair a 49

[1] Isáias liii. 1. [2] Isáias vi. 9. [3] Marc. xvi. 16

*Ver. 39. "Níor ḟéadadar creideaṁaint." Mar sin níor ḃ'áil leó." N. Aug. Tr. 33 in Joan. Feic an nóta ar Ṁarc. iv. 12.

ċuir uaiḋ mé, ṫug sé sin órdú dom, cad déanfad agus
50 cad a labarfad. Agus tá fios agam gur beaṫa
fíoruiḋe a órdú. Na neiṫe a labraim, d'á ḃríġ sin,
is mar aduḃairt an t-Aṫair liom do labraim iad.

CAIBIDIOL XIII.

Cosa a ḋeisgiobol á niġe ag Críost. Feall Iúdáis. An aiṫne nua, .i. aiṫne an ġráḋa.

1 Roiṁ lá féile na cásga, ó ḃí fios ag Íosa go raiḃ
a ṫrát tagaiṫe ċun imṫeaċt as an saoġal so ag triall
ar an Aṫair: ó ṫug sé grád d'á ṁuintir féin, do
ġráḋuiġ sé iad go deire.*
2 Agus nuair a ḃí an suipéar críoċnuiġṫe, agus an
diaḃal tar éis a ċur i gcroiḋe Iúdáis Iscarióṫ, ṁic
3 Śímóin go ndéanfaḋ sé é díol, Ó ḃí fios ag Íosa
gaċ uile níḋ a ḃeiṫ taḃarṫa isteaċ 'n-a láiṁ dó ag
an Aṫair, agus gur ó Ḋia a ṫáiniġ sé agus go raiḃ
4 sé ag dul ag triall ar Ḋia, D'eiriġ sé ó'n suipéar,
agus ḃain sé ḋe a ċuid éadaiġ agus ċeangail sé
5 línéadaċ fan ċoim air féin. Ansan ċuir sé uisge
i mbáisín agus ċrom sé ar ċosaiḃ a ḋeisgiobul do
niġe, agus ar iad do ṫriomú leis an línéadaċ a ḃí fan
6 ċoim air. Ansan do ṫáiniġ sé go dtí Símón Peadar.
Duḃairt Peadar leis: Tusa ag niġe mo ċos-sa, a
7 Ṫiġearna? D'ḟreagair Íosa agus duḃairt sé leis:
An rud atá agam-sa 'á ḋéanaṁ ní fios duit-se anois
8 é; beiḋ a ḟios agat ar ball, áṁṫaċ. Duḃairt
Peadar leis: Ní niġfir mo ċosa-sa dóṁ-sa go bráṫ.
D'ḟreagair Íosa é: Mura niġead tu ní ḃeiḋ páirt agat
9 liom. Duḃairt Símón Peadar leis: A Ṫiġearna,
ní h-aṁáin mo ċosa, aċ fós mo láṁa agus mo ċeann.
10 Duḃairt Íosa leis: An t-é a niġtear ní gáḋ a niġe

* Ver. 1. "Roiṁ lá féile na cásga." B'ḟíní an ceaṫramaḋ cáisg agus an ċáisg deireanaċ fé ḟriṫálaṁ Ċríost. Do réir an ġnáṫ-ċóṁairiṁ ṫáiniġ an ċáisg sin sa triṁaḋ bliain déag ar ḟiċid d'aois ár dTiġearna. Deir drong de'n luċt cóṁairiṁ gur sa seaċtṁaḋ bliain déag ar ḟiċid d'á ḃeaṫa d'ḟuiliġ ár Slánuiġṫeóir bás. Aċ ní'l ins na baraṁlaiḃ sin seaċas a céile aċ neaṁníḋ.

aċ a ċosa agus tá sé glan ar fad. Táṫaoi-se glan,
aċ ní'l sib go léir glan. Óir bí fios aige cé r' b'é 11
an t-é a ḋíolfaḋ é; mar ġeall air sin iseaḋ a dub-
airt sé: Ní'l sib go léir glan.
Ansan, nuair a bí a gcosa niġte aige agus a éad- 12
aiġe curṫa uime aige, agus é 'na ṡuiḋe airís dubairt
sé leó: An bfuil fios agaib cad 'tá déanta agam
daoib? Glaoḋann sib-se orm-sa Máiġistir, agus 13
Tiġearna, agus tá an ceart agaib, óir is mé san.
D'á bríġ sin, má niġeas-sa búr gcosa ḋaoib-se agus 14
gur mé an Tiġearna agus an Máiġistir, is ceart
daoib-se, mar an gcéadna, cosa a ċéile do niġe.
Óir tá sampla tabarṫa agam daoib, ionus sé mar 15
atá déanta agam-sa ḋaoib-se go ndéanfaḋ sib-se
mar an gcéadna. Go deiṁin, deiṁin, adeirim lib. 16
Ní'l an seirbíseaċ níos mó 'ná a ṁáiġistir, 'ná ní'l
an t-aspol níos mó 'ná an t-é ċuir uaiḋ é. Má tá 17
fios agaib na neiṫe sin, is aoibinn daoib má ḋeineann
sib iad. Ní'lim ag labairt oraib go léir; aiṫnim 18
na daoine a toġas: Aċ ionus go gcóiṁlíonfí an
Sgríbinn: [1] An t-é a d'iteann arán am' ḟoċair
árdóċaiḋ sé a ṡál am' ċoinnib. Táim 'ġá innsint sin 19
daoib anois roim ré, i dtreó, nuair a tuitfiḋ sé
amaċ, go gcreidfeaḋ sib gur mé atá ann. Go 20
deiṁin, deiṁin, adeirim lib: [2] An t-é a ġlacann
aoinne a ċuirfeaḋ uaim, glacann sé mise; agus an
t-é a ġlacann mise, glacann sé an t-é a ċuir uaiḋ mé.
Nuair a bí an méid sin ráiḋte ag Íosa táinig buair- 21
eaṁ spioraide air agus do deiṁniġ sé, agus dubairt
sé: [3] Go deiṁin, deiṁin, adeirim lib, déanfaiḋ duine
agaib-se mise tabairt i láiṁ. D'ḟéaċ na deisgio- 22
buil ar a ċéile agus mearball orṫa i dtaob cé air
gur labair sé. Tárla go raib 'n-a luiġe i n-uċt Íosa 23
duine d'á deisgiobulaib ba ró-ionṁuin le h-Íosa.
Agus do bagair Símón Peadar ċuige sin agus dubairt 24
sé leis: Cé h-é an t-é adeir sé? D'á bríġ sin, 25
dubairt seisean, agus é 'n-a luiġe ar uċt Íosa: A
Ṫiġearna, cé h-é féin? D'ḟreagair Íosa: An fear 26

[1] Salm. xl. 10. [2] Mait. x. 40; Lúc. x. 16.
[3] Mait. xxvi. 21; Marc. xiv. 18; Lúc. xxii. 21.

go dtaḃarfad-sa blúire d'arán túmṫa dó, siné é.
Ansan do ṫúm sé blúire aráin agus ṫug sé d'Iúdás
27 Iscariót mac Ṡímóin é. Agus i ndiaiḋ an ḃlúire
aráin, ċuaiḋ Sátan isteaċ ann. Agus duḃairt Íosa
leis: An níḋ atá agat 'á ḋéanaṁ, dein gan ṁoill é.*
28 Agus ní raiḃ fios ag aoinne sa ċuideaċtain cad ċuige
29 go nduḃairt sé leis é. Mar do ċeap cuid acu, ó ḃí
an sparán ag Iúdás, gur ḃ'aṁlaiḋ aduḃairt Íosa
leis: Ceannaiġ na neiṫe teastóċaiḋ uainn i gcóir
na féile; nó rud éigin a ṫaḃairt do sna daoine
30 boċta. Aċ nuair a ġlac seisean an blúire aráin
d'imṫiġ sé amaċ gan ṁoill. Agus ḃí an oiḋċe ann.

31 Agus nuair a ḃí sé imṫiġṫe amaċ duḃairt Íosa:
Tá glóire fáġalta anois ag Mac an Duine, agus tá
32 glóire fáġalta ann ag Dia. Má tá glóire fáġalta
ag Dia ann taḃarfaiḋ Dia, leis, glóire ḋó-san ann
33 féin, agus taḃarfaiḋ sé glóire ḋó gan ṁoill. A
ċlann ó, táim i n-ḃúr ḃfoċair tamall beag fós. Ḃeiḋ
siḃ a'm lorg agus mar aduḃart leis na Iúdaiġ, An
áit 'n-a ḃfuilim ag dul ní féidir daoiḃ-se teaċt
34 ann; deirim liḃ-se anois é. [1] Tá aiṫne nua agam
'á ṫaḃairt daoiḃ: go mbeaḋ gráḋ agaiḃ d'á ċéile;
sé mar a ṫugas-sa grá ḋaoiḃ-se go dtaḃarfaḋ siḃ-se
35 grá d'á ċéile. As san isead a ḋ' aiṫneóċaid na
daoine go léir gur siḃ mo ḋeisgiobuil-se, má ḃíonn
grá agaiḃ d'á ċéile.
36 Duḃairt Símón Peadar leis: A Ṫiġearna cá
ḃfuilir ag imṫeaċt? D'ḟreagair Íosa. An áit 'n-a
ḃfuilim ag imṫeaċt ní féidir duit-se mé a leanṁ-
aint ann anois; leanfir me ámṫaċ 'n-a ḋiaiḋ so.
37 Duḃairt Peadar leis: Cad 'n-a ṫaoḃ náċ féidir dom
tú a leanṁaint anois? Taḃarfad m'anam ar do
38 ṡon. D'ḟreagair Íosa é: Taḃarfair t'anam ar mo

[1] Lebit. xix. 18.

* Ver. 27. "An níḋ atá agat d'á ḋéanaṁ dein gan ṁoill é." Ní h-aṁlaiḋ a ċeaduiġ sé é, agus ní lúġa ná mar a d'órduiġ sé é. Ní raiḃ ann aċ 'gá ċur i n-úil dó ná coisgfaḋ Críost an feall a ḃí beartuiġṫe aige; ná raiḃ bac air imṫeaċt agus é ḋéanaṁ ċóm luaṫ agus ba ṁaiṫ leis é; go raiḃ Críost ollaṁ agus toilṫeanaċ ċun báis a ḟulang ar ár son.

son? Go deiṁin, deiṁin, adeirim leat, ní ġlaoḋ-faiḋ an coileaċ sar a séanfair trí h-uaire mé.

CAIBIDIOL XIV.

Caint Ċríost tar éis a ṡuipéir ḋéiḋeanaiġ.

Ná tagaḋ buaireaṁ ar ḃúr gcroiḋe. Creideann 1
siḃ i nDia; creidiḋ ionam-sa leis. Is mó árus 2
i dtiġ m'Aṫar; dá mba ná beaḋ, do neósfainn daoiḃ
é: óir táim ag dul ag cur áite i n-eagar ḋaoiḃ.
Agus má imṫiġim agus áit do ċur in-eagar ḋaoiḃ, 3
táim ag teaċt arís agus glacfad ċúġam féin siḃ,
i dtreó, an áit 'na mbeaḋ-sa go mbeiḋ siḃ-se ann,
leis. Agus is eól daoiḃ cá ḃfuilim ag imṫeaċt, 4
agus tá eólas na sliġe agaiḃ. Duḃairt Tomás leis: 5
A Ṫiġearna, ní h-eól dúinn cá ḃfuilir ag imṫeaċt,
agus conus is féidir dúinn an tsliġ d'aiṫint?
Duḃairt Íosa leis: Is mise an tsliġ, agus an ḟír- 6
inne, agus an ḃeaṫa; ní tagann aoinne ċun an Aṫar
aċ tríom-sa. Dá n-aiṫniġeaḋ siḃ mise d'aiṫneóċ' 7
siḃ m'Aṫair gan aṁras, agus aiṫneóċaiḋ siḃ é
feasda, agus do ċonacaḃair é. Duḃairt Pilib leis: 8
A Ṫiġearna, taisbeáin dúinn an t-Aṫair, agus is
leór dúinn san. Duḃairt Íosa leis: An ḃfuilim an 9
ḟaid seo aimsire agaiḃ agus gan aiṫne agaiḃ orm?
A Ṗilib, an t-é a ċíonn mise ċíonn sé an t-Aṫair,
leis; agus conus adeirir-se, Taisbeáin dúinn an
t-Aṫair? Ná creideann siḃ go ḃfuilim-se sa 10
n-Aṫair agus an t-Aṫair ionam-sa? Na bréiṫre a
laḃraim-se liḃ-se ní h-uaim féin a laḃraim iad; aċ
an t-Aṫair atá 'n-a ċóṁnuiġe ionam, isé a deineann
na mírḃúiltí. [1] Ná creideann siḃ mise ḃeiṫ sa 11
n-Aṫair agus an t-Aṫair a ḃeiṫ ionam-sa? Nó muraḃ 12
é sin é, creidiḋ mé mar ġeall ar na h-oibreaċa
féin.

Go deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ, an t-é a ċreideann
ionam-sa, na h-oibreaċa a deinim-se déanfaiḋ sé féin

[1] Nó, Creidiḋ mé go ḃfuilim-se sa n-Aṫair, ⁊rl.

iad, agus déanfaiḋ sé oibreaċa is mó 'ná iad;
13 mar táim-se ag dul ag triall ar an Aṫair. [1] Agus
pé rud a ḋ'iarrfaiḋ siḃ ar an Aṫair am' ainim-se
ḋéanfad-sa an rud san, i dtreó go ḃfaġaiḋ an
14 t-Aṫair glóire sa Ṁac. Má iarrann siḃ aon rud
orm am' ainim-se ḋéanfad an rud san.
15 Má tá grádh agaiḃ dom coimeádaiḋ m'aiṫeanta.
16 Agus iarrfad-sa ar an Aṫair é, agus cuirfiḋ sé ċúġ-
aiḃ Sólásaiḋe eile ċun fanṁaint agaiḃ go deó;*
17 Spioraid na fírinne, náċ féidir do'n tsaoġal a
ġlacaḋ, óir ní ḟeiceann sé é ná ní aiṫniġeann sé é;
aċ aiṫnéoċaiḋ siḃ-se é, mar fanfaiḋ sé agaiḃ, agus
18 beiḋ sé ionaiḃ. Ní ḟágfad siḃ i nḃúr ndíleaċ-
19 taiṫiḃ; tiocfad ċúġaiḃ. Tamall beag eile agus ní
ḟeiceann an saoġal mé feasda; aċ ċíonn siḃ-se mé:
20 óir táim-se beó agus beiḋ siḃ-se beó, leis. An lá
san aiṫneóċaiḋ siḃ-se go ḃfuilim-se am' Aṫair, agus
go ḃfuil siḃ-se ionam-sa, agus mise ionaiḃ-se.
21 An t-é go ḃfuil m'aiṫeanta-sa aige agus do
ċoimeádann iad, siné an t-é go ḃfuil grádh aige ḋom;
agus an t-é go ḃfuil grádh aige ḋom, beiḋ grádh
agam' Aṫair dó; agus beiḋ grádh agam-sa dó agus
22 taisbeánfad mé féin dó. Duḃairt Iúdás leis, níor
ḃ'é an t-Iscariót úd: A Ṫiġearna, cad fé ndeár go
ndéanfair tu féin a ṫaisbeáint dúinne agus ná tais-
23 beánfair tu féin do'n tsaoġal? D'ḟreagair Íosa,
agus duḃairt sé leis: Má tá grádh ag duine ḋóṁ-sa
coimeádfaiḋ sé mo ḃréiṫre, agus beiḋ grádh ag
m' Aṫair dó, agus tiocfaimíd ċuige agus déanfaimíd
24 cóṁnuiġe i n-a ḟoċair. An t-é ná fuil grádh aige
ḋom ní ċoimeádann sé mo ḃréiṫre; agus an ḃriaṫar
d'aireaḃair ní h-é mo ḃriaṫar-sa é, aċ briaṫar an
Aṫar a ċuir uaiḋ mé.
25 Do laḃras an méid seo liḃ agus mé i nḃúr

[1] Maiṫ. vii. 7, xxi. 22; Marc. xi. 24.

* Ver. 16. "Sólásaiḋe" (Paraclét), nú, leis, comairceaċ, óir, nuair a sspriocann sé sinn ċun guiḋe ḋéanaṁ deineann sé an guiḋe istiġ ionainn mar a déarfí;—Ibid. "go deó," d'á ḃríġ sin, is léir gur gealladh an Spioraid sin na fírinne, ní h-aṁáin do sna h-Aspolaiḃ féin aċ do'n eaglais n-a ndiaiḋ cóṁ maiṫ, go dtí deire an tsaoġail.

ḃfoċair. Aċ an Sólásaiḋe, an Spiorad Naoṁ, an 26
t-é a ċuirfiḋ an t-Aṫair uaiḋ am' ainm-se, múinfiḋ
sé sin daoiḃ gaċ niḋ, agus cuirfiḋ sé i nḃúr gcuiṁne
gaċ niḋ d'á ndéarfad liḃ.* Fágaim síoṫċáin agaiḃ; 27
tugaim mo ṡíoṫċáin daoiḃ; ní mar a ṫugann an saoġal
a ṫugaim-se ḋaoiḃ. Ná bíoḋ buaireaṁ ar ḃúr
gcroiḋe, ná eagla. D'aireaḃair conus mar aduḃart 28
liḃ: Táim ag imṫeaċt, agus ag teaċt ċúgaiḃ. Dá
mbeaḋ grá ḋ agaiḃ dom, ḃeaḋ áṫas oraiḃ toisg mé
ḃeiṫ ag dul ag triall ar an Aṫair; óir is mó an
t-Aṫair 'ná mise. Agus anois tá sé innste agam 29
daoiḃ roim ré, i dtreó nuair a ṫiocfaiḋ sé go gcreid-
fiḋ siḃ. Ní déarfad puinn i nḃúr ḃfoċair anois. 30
Óir tá prionnsa an doṁain seo ag teaċt, agus ní'l niḋ
ar biṫ aige ionam-sa. Aċ ionus go n-aiṫneóċaḋ an 31
doṁan go ḃfuil grá ḋ agam do'n Aṫair; agus [1] do
réir mar a ṫug an t-Aṫair órdú dom, is mar sin a
ḋeinim. Eirigiḋ, imṫigmís as so.

CAIBIDIOL XV.

Caint Ċríost le n-a ḋeisgiobulaiḃ ar leanṁaint.

Is mise an ḟíneaṁuin ḟírinneaċ, agus isé m'Aṫair 1
an saoṫruiġṫeóir. Gaċ géag atá orm agus ná 2
tugann toraḋ, gearrfaiḋ sé í; agus gaċ géag a

[1] Gníoṁ ii. 23.

* Ver. 26. "Múinfiḋ sé sin daoiḃ gaċ niḋ." Gealltar anso an Spiorad Naoṁ, dos na h-Asboil agus don ċléir' n-a ndiaiḋ, ċun gaċ fírinne do ṫeagasg dóiḃ agus ċun iad do ċimeád ó ḋul amú.

† Ver. 28. "Óir is mó an t-aṫair 'ná mise." Is léir gur sa méid gur duine é do labair Críost air féin anso, óir, sa méid gur Dia é tá sé ar aon dul leis an Aṫair: (feic Philipian. Caib. ii). Imṫeóċaiḋ gaċ deacaraċt tuisgiona as an gcaint seo aċ na neiṫe do leanann í, agus do ġabann léi, do ċimeád os comair ár n-aigne. Ḃí Críost go luaṫ ċun báis a ḋ'ḟulag, agus ċuir sé, leis an gcaint sin, a ḋaonaċt i n-úil dá Asbolaiḃ. Níor ḃ'féidir dó bás d'ḟáġail sa méid gur Ḋia é, aċ ó ḃí sé n-a Ḋia agus n-a ḋuine ba léir gur sa méid gur ḋuine é do ċaiṫfaḋ sé bás d'ḟáġail, agus ḃí na h-Asboil ċun san a ḋ'ḟeisgint agus do ċreideaṁaint go luaṫ 'n-a ḋiaiḋ san, mar adeir sé féin.

tugann toraḋ, glanfaiḋ sé í, ionus go dtaḃarfaḋ
3 sí breis toraḋ. [1] Táṫaoi-se anois glan de ḃárr
4 na cainte do laḃras liḃ. Fanaiḋ ionam-sa, agus
mise ionaiḃ. Fé mar náċ féidir do'n ġéig toraḋ
ṫaḃairt uaiṫe féin, mura ḃfanaiḋ sí ar an ḃfínea-
ṁuin, sin mar naċ féidir daoiḃ-se mura ḃfanaiḋ siḃ
5 ionam-sa. Mise an ḟíneaṁuin, siḃ-se na géaga;
an t-é ḟanann ionam-sa agus mise ann, tugann sé sin
toraḋ mór uaiḋ; óir am' éagmuis-se ní féidir daoiḃ
6 aon níḋ a ḋéanaṁ. An t-é ná fanfaiḋ ionam-sa,
caiṫfar amaċ é mar ġéag, agus feóċfaiḋ sé; agus
tógfar é agus caiṫfar sa teine é, agus loisgfar é.
7 Má ḟanann siḃ ionam-sa, agus má ḟanaid mo
ḃréiṫre ionaiḃ, iarrfaiḋ siḃ pé níḋ is maiṫ liḃ, agus
8 déanfar daoiḃ é. As so a tugtar glóire do m'Aṫair,
siḃ-se do ṫaḃairt mór-toraḋ uaiḃ, agus siḃ a ḃeiṫ
i nḃúr ndeisgioḃuil agam-sa.
9 Mar a tug an t-Aṫair gráḋ ḋóṁ-sa, sin mar a
10 tugas-sa gráḋ daoiḃ-se. Fanaiḋ am' ġráḋ. Má
ċoiméádann siḃ m'aiṫeanta fanfaiḋ siḃ am' ġráḋ;
fé mar a ċoimeádaim-se aiṫeanta m'Aṫar agus go
11 ḃfanaim 'n-a ġráḋ. Do laḃras na neiṫe sin liḃ ionus
go mbeaḋ m'áṫas-sa ionaiḃ, agus go mbeaḋ ḃúr
n-áṫas-sa iomlán.

12 [2] Siḋí m'aiṫne-se, go dtaḃarfaḋ siḃ-se gráḋ
13 d'á ċéile, fé mar a tugas-sa gráḋ daoiḃ-se. Ní'l
ag aon duine gráḋ is mó 'ná so, go dtaḃarfaḋ duine
14 a anam ar son a ċaraḋ. Is siḃ-se mo ċáirde-se aċ
15 go ndéanfaiḋ siḃ na neiṫe a deirim liḃ. Ní seirḃ-
ísiġ a taḃarfaḋ oraiḃ feasda, óir ní fios do'n tseir-
ḃíseaċ an níḋ a deineann a ṁáiġistir. Aċ is cáirde
atá taḃarṫa agam oraiḃ; óir gaċ níḋ d'ár airiġeas
16 féin ó m'Aṫair do ċuireas i n-iúil daoiḃ-se é. Ní
siḃ-se a dein mise do toġaḋ: aċ is mise a dein siḃ-se
do toġaḋ, agus do ċeapaḋ ċun go n-imṫeoċaḋ siḃ
agus go dtaḃarfaḋ siḃ toraḋ uaiḃ, agus go leanfaḋ
ḃúr dtoraḋ; i dtreó, pé rud a d'iarrfaḋ siḃ ar an
Aṫair am' ainim-se, go dtaḃarfaḋ sé daoiḃ é.

[1] *Supra* xiii. 10. [2] *Supra* xiii. 34; Eṗes. v. 2; 1 Tess iv. 9.

[1] Tugaim na h-aiṫeanta so ḋaoiḃ i dtreó go mbeaḋ 17
gráḋ agaiḃ ḋ'á ċéile.

Má tugann an saoġal fuaṫ ḋaoiḃ, bíoḋ ḟios agaiḃ 18
gur tug sé fuaṫ ḋóṁ-sa róṁaiḃ. Dá mba leis an 19
saoġal a ḃainfeaḋ siḃ ḃeaḋ gráḋ ag an saoġal ḋ'á
ċuid féin; aċ óir ná baineann siḃ leis an saoġal,
aċ gur ḋeineas-sa siḃ a ṫoġaḋ as an saoġal, uime
sin tá fuaṫ ag an saoġal ḋaoiḃ. Cuiṁniġiḋ ar an 20
ḃfocal aduḃart liḃ: [2] Ní'l an seirḃíseaċ níos mó
'ná a ṁáiġistir. [3] Má ḋeineadar géarleanṁaint
orm-sa ḋéanfaid siad géarleanṁaint oraiḃ-se, leis;
má ċoiméadadar mo ḃréiṫre-se, coiméadfaid siad
ḃúr mbréiṫre-se, leis. Aċ ḋéanfaid siad na neiṫe 21
sin go léir liḃ mar ġeall ar m' ainim-se, toisg gan
aiṫne ḃeiṫ acu ar an t-é a ċuir uaiḋ mé. Dá mba ná 22
tiocfainn agus labairt leó, ní ḃeaḋ an peaca orta;
aċ anois ní'l aon leaṫsgéal acu i dtaoḃ a bpeaca.
An t-é go ḃfuil fuaṫ aige ḋóṁ-sa, tá fuaṫ aige do 23
m'Aṫair, leis. Dá mba na ḋéanfainn na h-oibreaċa 24
'n-a measg, oibreaċa nár ḋein aoinne eile, ní ḃeaḋ
an peaca orta; aċ anois do ċonacadar agus tugadar
fuaṫ i n-aonḟeaċt, ḋóṁ-sa agus do m'Aṫair
i n-aonḟeaċt. Aċ ionus go gcóiṁlíonfaí an focal 25
atá sgríoḃta sa ḋlíġ atá acu: [4] Do ṫugadar fuaṫ
ḋom gan ċúis.

Aċ nuair a ṫiocfaiḋ an Sólásaiḋe, an t-é a ċuir- 26
fead-sa ċúġaiḃ-se ó'n Aṫair, Spiorad na fírinne, a
ġluaiseann ó'n Aṫair, ḋéanfaiḋ sé sin fiaḋnaise
orm-sa.* Agus ḋéanfaiḋ siḃ-se fiaḋnaise, óir 27
táṫaoí am' ḟoċair ó ṫosaċ.

[1] 1 Eóin iii. 11, iv. 7. [2] *Supra* xiii. 16; Maiṫ. x. 24.
[3] Maiṫ xxiv. 9. [4] Salm. xxiv. 19.

* Ver. 26. "A ċuirfead-sa"—deiṁníġeann an ċaint sin, i n-aġaiḋ na nGréagaċ ndeirineaċ so, go ngluaiseann an Spiorad Naoṁ ó'n Mac, ċóṁ maiṫ le h-ó'n Aṫair. Mura mbeaḋ san ní ḟéadfaḋ an Mac beiṫġá ċur uaiḋ.

CAIBIDIOL XVI.

Críoċnú cainte Ċríost le n-a ḋeisgiobulaiḃ.

1 D'innseas na neiṫe seo ḋaoiḃ ionus ná glacfaḋ
2 siḃ sgannal. Cuirfid siad amaċ as na sinagógaiḃ
siḃ: seaḋ, agus tá an t-am ag teaċt nuair a ṁeasfaiḋ
an t-é a ċuirfiḋ ċun báis siḃ go mbeiḋ onóir aige 'á
3 ṫaḃairt do Ḋia. Agus déanfaid siad na neiṫe sin
liḃ-se toisg gan aiṫne ḃeiṫ acu ar an Aṫair, ná orm-sa.
4 Aċ táid na neiṫe seo innste agam ḋaoiḃ i dtreó, nuair
a ṫiocfaiḋ an t-am ḋóiḃ, go gcuiṁneóċaiḋ siḃ ar mé
5 'ġá n-innsint ḋaoiḃ. Aċ níor innseas na neiṫe seo
ḋaoiḃ ó ṫosaċ, mar ḃíos i nḃúr ḃfoċair. Agus anois
táim ag imṫeaċt ag triall ar an t-é a ċuir uaiḋ mé,
agus ní'l aoinne agaiḃ 'ġá ḟiafraiġe ḋíom: Cá
ḃfuilir ag imṫeaċt?

6 Aċ toisg gur laḃras na neiṫe seo liḃ do líon búr
7 gcroiḋe de ḋólás. Aċ táim-se ag innsint na fír-
inne ḋaoiḃ: Isé búr leas mé d'imṫeaċt; óir mura
n-imṫiġead ní ṫiocfaiḋ an Sóláisiḋe ċúġaiḃ; aċ má
8 imṫiġim, cuirfead ċúġaiḃ é. Agus nuair a ṫiocfaiḋ
sé sin déanfaiḋ sé an doṁan do ḋaoraḋ i dtaoḃ an
ṗeacta, agus i dtaoḃ cirt, agus i dtaoḃ breiṫeaṁan-
9 tais:* I dtaoḃ peacta, toisg ná creidid siad ionam-
10 sa; I dtaoḃ cirt, óir táim ag dul ċun an Aṫar,
11 agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé feasda. Agus i dtaoḃ breiṫ-
eaṁantais, óir tá breiṫeaṁantas taḃarta ċeana féin
ar ṗrionnsa an doṁain seo.
12 Tá mórán eile neiṫe agam le ráḋ liḃ, aċ ní féidir
13 ḋaoiḃ iad a ḃreiṫ liḃ anois. Aċ nuair a ṫiocfaiḋ an
Spiorad úd na fírinne, múinfiḋ sé ḋaoiḃ an uile
ḟírinne. Óir ní h-uaiḋ féin a laḃarfaiḋ sé, aċ laḃar-
faiḋ sé gaċ a gcloisfiḋ sé; agus neósfiḋ sé ḋaoiḃ-se

* Ver. 8. "I dtaoḃ an ṗeacta;" nuair a ṫáinig an Spiorad Naoṁ do ṫug sé milte ċun a ṫuisgint cad é an peaca a ḃí acu 'á ḋéanaṁ trí gan Críost d'adṁáil; ċun cirt Ċríost do ṫuisgint, agus é n-a ṡuiḋe anois ar ḋeasláiṁ a Aṫar; agus ċun a ṫuisgint cad í an daor-ḃreiṫ atá i gcóir na ndaoine atá ag gabáil le Sátan, agus Sátan féin fé ḋaor-ḃreiṫ anois.

na neiṫe atá le teaċt.* Taḃarfaiḋ sé sin glóire ḋóṁ- 14
sa, óir is de m' ċuid-se a ġlacfaiḋ sé agus a neósfaiḋ
sé ḋaoiḃ-se. Gaċ uile niḋ atá ag an Aṫair is liom- 15
sa é. Uime sin iseaḋ aduḃart: Is de m' ċuid-se
a ġlacfaiḋ sé agus a neósfaiḋ sé ḋaoiḃ-se.

Tamall beag, agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus ansan 16
tamall beag arís, agus ċífiḋ siḃ mé; mar táim ag
dul ag triall ar an Aṫair.

Ansan duḃairt cuid d'á ḋeisgiobulaiḃ le n-a 17
ċéile: Cad é seo adeir sé linn? Tamall beag, agus
ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus tamall beag arís, agus
ċífiḋ siḃ mé; agus, Mar táim ag dul ag triall ar an
Aṫair? Agus duḃradar: Cad é seo adeir sé, 18
Tamall beag? Ní ḟeadramair cad 'deir sé.

Agus ḃí ḟios ag Íosa gur ṁian leó é ċeistiú; 19
agus duḃairt sé leó: Tátaoí ag ceistiúċán ead-
raiḃ féin i dtaoḃ an ḟocail sin aduḃart: Tamall
beag, agus ní ḟeicfiḋ siḃ mé; agus, tamall beag
arís, agus ċífiḋ siḃ mé. Go deiṁin, deiṁin, 20
adeirim liḃ, go ndéanfaiḋ siḃ caoi agus gol, agus
go mbeiḋ áṫas ar an saoġal; agus go mbeiḋ siḃ-se
buarṫa, aċ iompófar búr mbrón ċun áṫais. Nuair 21
a ḃíonn an ḃean i mbreóiteaċt clainne, bíonn buair-
eaṁ uirṫi, toisg a h-am a ḃeiṫ tagaiṫe; aċ nuair a
ḃeireann sí an mac, ní ḃíonn cuiṁne aici ar an dteim-
neas, mar ġeall ar an áṫas, toisg duine ḃeiṫ tagaiṫe
ar an saoġal. Sin mar atá buaireaṁ oraiḃ-se anois, 22
aċ ċífead-sa siḃ arís, agus beiḋ áṫas ar búr gcroiḋe;
agus ní ḃainfiḋ aoinne búr n-áṫas ḋíḃ. Agus ní 23
ḟiafróċaiḋ siḃ aon niḋ ḋíom-sa an lá san. [1] Go
deiṁin, deiṁin, adeirim liḃ, má iarrann siḃ aon niḋ
ar an Aṫair am' ainim taḃarfaiḋ sé ḋaoiḃ é. Go 24
dtí so níor iarraḃair aon niḋ am' ainim: Iarraiḋ,
agus ġeoḃaiḋ siḃ, ionus go mbeaḋ búr n-áṫas iomlán.

Do laḃras na neiṫe seo liḃ i ḃfuirm soluídí. Tá 25
an t-am ag teaċt nuair ná laḃarfad liḃ feasda i sol-

[1] Maiṫ vii 7, xxi. 22; Marc. xi. 24; Lúc. xi. 9; *supra* xiv. 13; Séam. i. 5.

* Ver. 13. "Múinfiḋ sé ḋaoiḃ an uile ḟírinne." Feic an nóta ar Ċaib. xiv. 26.

uíḋiḃ, aċ neósfaḋ ḋaoiḃ go soiléir i ḋtaoḃ an Aṫar.
26 Sa lá san iarrfaiḋ siḃ am' ainim-se; agus ní ḋeirim
27 liḃ go nguiḋfeaḋ an t-Aṫair ar ḃúr son; óir tá
grá ag an Aṫair féin ḋaoiḃ, toisg grá ḃeiṫ
agaiḃ ḋóṁ-sa agus gur ċreideaḃair gur ó Ḋia do
28 ġluaiseas. Do ġluaiseas amaċ ó'n Aṫair, agus
do ṫánag ar an saoġal; táim ag fágáilt an tsaoġ-
ail arís, agus ag dul ag triall ar an Aṫair.
29 Duḃairt a ḋeisgiobuil leis: Féaċ, anois taoi ag
laḃairt go soiléir, agus ní h-aon tsoluíd atá agat
30 d'á laḃairt. Tá fios againn anois go ḃfuil fios
gaċ uile níḋ agat, agus náċ gáḋ ḋuit aoinne ḃeiṫ
'gaḋ' ċeistiú: ar so creidimíd gur ó Ḋia a ġluaisis.
31 D'ḟreagair Íosa iad: An gcreideann siḃ anois?
32 [1] Féaċ, tá an tráṫ ag teaċt, agus tá sé tagaiṫe
ċeana féin, 'n-a sgaipfar siḃ, gaċ duine ċun a ċoda
féin, agus 'n-a ḃfágfaiḋ siḃ mise am' aonar; aċ
ní'lim am' aonar, mar tá an t-Aṫair am' ḟoċair.
33 Do laḃras na neiṫe sin liḃ ionus go mbeaḋ síoṫċáin
agaiḃ ionam-sa. Beiḋ trioblóid sa tsaoġal agaiḃ;
aċ glacaiḋ misneaċ, tá buaiḋte agam-sa ar an
saoġal.

CAIBIDIOL XVII.

Guiḋe Ċríost ar son a ḋeisgiobul.

1 Do laḃair Íosa an ċaint sin, agus ansan do ṫóg sé
a ṡúile suas ċun na ḃflaṫas, agus duḃairt sé: A
Aṫair, tá an uair tagaiṫe; taḃair glóire do d'Ṁac
2 ionus go dtaḃarfaḋ do Ṁac glóire ḋuit: Fé mar
a ṫugais dó ċóṁaċt os cionn gaċ feóla, ionus, gaċ
ar ṫugais dó, go dtaḃarfaḋ sé dóiḃ beaṫa síoruiḋe.
3 Agus isí seo an ḃeaṫa síoruiḋe, go gcuirfidís aiṫne
ort-sa, an t-aon Ḋia fírinneaċ aṁáin, agus ar Íosa
4 Críost a ċuiris uait. Do soillsiġeas-sa tú ar an
dtalaṁ so; tá an obair déanta agam a ṫugais dom
5 le déanaṁ. Agus soillsiġ-se mise anois, a Aṫair,
ad' ḟoċair féin, leis an soillseaċt a ḃí agam ad'
ḟoċair sar a raiḃ an doṁan ar biṫ.

[1] Maiṫ. xxvi. 31; Marc. xiv. 27.

Do noċtas t'ainim do sna daoine a ṫugais dom 6
ar an saoġal; ba leat-sa iad, agus ṫugais dóṁ-sa
iad; agus tá do ḃriaṫar coimeádta aca. Tá fios 7
acu anois gurab uait-se gaċ níḋ d'á dtugais dóṁ-sa.
Óir, na bréiṫre a ṫugais dom, do ṫugas dóiḃ iad; 8
agus do ġlacadar iad, agus is eól dóiḃ go fíor gur
uait-se a ṫánag, agus do ċreideadar gur tú a ċuir
uait mé.

Guiḋim orṫa; ní h-ar an saoġal a ġuiḋim, aċ orṫa 9
so a ṫugais-se dom; mar is leat-sa iad. Agus is 10
liom-sa gaċ níḋ is leat-sa, agus is leat-sa gaċ níḋ
is liom-sa; agus táim soillsiġṫe ionta. Agus 11
nílim ar an saoġal feasda, agus táid siad so ar an
saoġal, agus táimse ag dul ag triall ort-sa. A
Aṫair naoṁṫa, coimeád, at' ainim féin, an ṁuintir
a ṫugais dóṁ-sa, ionus go mba h-aon iad, fé mar is
aon sinne. An faid a ḃíos 'n-a ḃfoċair ar an 12
saoġal do ċoimeádas iad at' ainim-se. An
ṁuintir a ṫugais dom do ċoimeádas iad, agus níor
imṫiġ íde ar aoinne acu aċ ar ṁac na h-íde,
[1] ionus go gcóṁlíonfaí an scripṫiúir. Aċ anois 13
táim ag teaċt ag triall ort-sa; agus tá an ċaint
seo agam 'á ráḋ ar an saoġal, ionus go mbeaḋ acu,
iomlán ionta féin, an t-áṫas is liom-sa. Ṫugas-sa 14
dóiḃ do ḃriaṫar-sa; agus do ṫug an saoġal fuaṫ
dóiḃ, óir ní de'n tsaoġal iad, fé mar náċ de'n
tsaoġal mise. Ní'lim 'ġá iarraiḋ go dtógfá as an 15
saoġal iad, aċ go gcoimeádfá saor ó'n olc iad. Ní 16
de'n tsaoġal iad, fé mar náċ de'n tsaoġal mise.
Dein iad do naoṁú sa ḃfírinne. Is fírinne do 17
ḃriaṫar. Fé mar a ċuiris-se uait mise isteaċ sa 18
tsaoġal, do ċuireas-sa uaim iad so isteaċ sa tsaoġal.
Agus naoṁuiġim-se mé féin ar a son, ionus go 19
mbeidís sin, leis, naoṁṫa sa ḃfírinne.

Ní h-ar a son aṁáin, áṁṫaċ, atáim ag guiḋe, aċ, 20
mar an gcéadna, ar son na ndaoine a ċreidfiḋ
ionam tré n-a mbriaṫar; ionus go mb' aon iad go 21
léir, fé mar ataoi-se, a Aṫair, ionam-sa agus mise
ionat-sa; go mbeidís seo 'n-a n-aon ionainn; i dtreó
go gcreidfeaḋ an saoġal gur ċuiris-se uait mé.

[1] Salm. cviii. 8.

22 Agus an soillsiú a ṫugais-se orm-sa, do ṫugas-sa
orṫa so é, ionus go mb' aon iad, fé mar is aon sinne.
23 Mise ionta so, agus tusa ionam-sa, ionus go
mbeidís beaċtuiġṫe i n-aon; agus go n-aiṫneóċaḋ
an saoġal gur ċuiris-se uait mé, agus gur ṫugais
24 gráḋ dóiḃ seo fé mar a ṫugais gráḋ dóṁ-sa. A
Aṫair, na daoine seo a ṫugais dom, is mian liom, an
áit i n-a ḃfuilim-se, iad-san do ḃeiṫ ann mar aon
liom; ionus go ḃfeicfidís mo ġlóire, an ġlóire a
ṫugais-se dom, mar gur ṫugais gráḋ dom roiṁ
25 ċruiṫniú an doṁain. A Aṫair atá ró-ċeart, ní
raiḃ aiṫne ag an saoġal ort; aċ ḃí aiṫne agam-sa
ort; agus ḃí fios acu so gur ċuiris-se uait mise.
26 Agus do ṫugas-sa dóiḃ, agus taḃarfad, eólus ar
t'ainim; ionus, an gráḋ a ṫugais-se dóṁ-sa, go
mbeaḋ sé ionta so, agus mise ionta.

CAIBIDIOL XVIII.

Tuairsg ar Ṗáis Ċríost.

1 Nuair a ḃí an ċaint sin ráiḋte ag Íosa ċuaiḋ sé
amaċ, mar aon le n-a ḋeisgiobuil [1] ṫar sruṫ
Ċedrón, mar a raiḃ gáirdín, agus ċuaiḋ sé féin agus
2 a ḋeisgiobuil isteaċ sa ġáirdín: Agus ḃí fios na
h-áite ag Iúdás, leis, an fear a ḋíol é, mar do ċuaiḋ
Íosa ann go minic i n-aonḟeaċt le n-a ḋeisgiobul-
3 aiḃ. Agus nuair a fuair Iúdás buiḋean saiġdiúirí
agus oificeaċa ó sna h-árd-ṡagairt agus ó sna
Fairisínig, ṫáinig sé ċun na h-áite agus lóċranna aige,
4 agus tóirsí, agus airm. Agus ó ḃí fios ag Íosa gaċ
niḋ d'á raiḃ le teaċt air, ċuaiḋ sé amaċ agus
5 duḃairt sé leó: Cé 'tá uaiḃ? D'ḟreagradar é:
Íosa an Nasarénaċ. Duḃairt Íosa leó: Is mise é.
Agus ḃí Iúdás, an fear a ḋíol é, 'n-a seasaṁ 'n-a
6 dteannta. Agus coṁ luaṫ agus aduḃairt sé leó,
Is mise é, ċuadar i ndiaiḋ a gcúl agus tuiteadar
7 ar an dtalaṁ. Ansan d'ḟiafraiġ sé díoḃ aris:
Cé 'tá uaiḃ? Agus duḃradar-san: Íosa an Nasa-

[1] 2 Ríġ. xv. 23.

rénaċ. D'ḟreagair Íosa iad: Duḃairt liḃ gur mise 8
é; agus má's mise atá uaiḃ leigiḋ dóiḃ seo imṫeaċt.
Ionus go gcóiṁlíonfaí an focal aduḃairt sé: [1] An 9
ṁuintir a ṫugais dom níor ċailleas aon duine acu.
Agus ḃí claiḋeaṁ ag Símón Peadar, agus ṫarraing 10
sé an claiḋeaṁ, agus ḃuail sé seirḃíseaċ an árd-
ṡagairt, agus ḃain sé an ċluas ḋeas de. Agus
Malcus ab ainm do'n tseirḃíseaċ. Agus duḃairt 11
Íosa le Peadar: Cuir do ċlaiḋeaṁ n-a ṫruaill
tairse. An ċailís a ṫug an t-Aṫair dom, an aṁlaiḋ
ná h-ólfad í?

Ansan do rug an ḃuiḋean agus an captaén agus 12
seirḃísiġ na n-Iúdaċ ar Íosa, agus do ġaḃadar é;
Agus do rugadar i láṫair Annas ar dtúis é, óir 13
b'é sin aṫair céile Ċáiṗais, árdṡagairt na bliana
san. [2] Agus b'é Cáiṗas an t-é ṫug an ċóṁairle 14
úd do sna Iúdaiġ, gur b' é a leas aon duine aṁáin
d'ḟáġail ḃáis ar son an poḃuil.

Do lean Símón Peadar, áṁṫaċ, agus deisgiobul 15
eile, Íosa. Agus ḃí aiṫne ar an ndeisgiobul eile
sin ag an árdṡagart, agus ċuaiḋ sé isteaċ i bfoċair
Íosa i halla an árdṡagairt. Agus ḃí Peadar 'n-a 16
ṡeasaṁ i n-aice an doruis lasmuiġ. Ansan, an
deisgiobul eile sin go raiḃ aiṫne ag an árdṡagart air,
d'imṫiġ sé amaċ agus do laḃair sé le cailín an
doruis agus ṫug sé Peadar isteaċ. Agus duḃairt 17
cailín an doruis le Peadar: Náċ duine de ḋeisgiobul-
aiḃ an ḟir úd tusa, leis? Deir seisean: Ní h-ead.
Agus ḃí na seirḃísiġ agus na h-oificeaċa 'n-a sea- 18
saṁ i n-aice na teine, 'ġá dtéiḋ féin, mar ḃí sé fuar;
agus ḃí Peadar 'n-a dteannta, leis, agus é 'n-a
ṡeasaṁ, 'ġá ṫéiḋ féin.

Agus do ċeistiġ an t-árdṡagart Íosa i dtaoḃ 19
a ḋeisgiobul agus i dtaoḃ a ṫeagaisg. D'ḟreagair 20
Íosa é: Do laḃras go h-osgailte leis an ndoṁan;
ḋeineas teagasg i gcóṁnuiġe sa tsinagóig, agus sa
teampul, mar a gcruinniġid na Iúdaiġ go léir; agus
níor laḃras aon níḋ fé ċeilt. Cad 'n-a ṫaoḃ duit 21
mise ċeistiú? Ceistiġ na daoine a ḃí ag éisteaċt le
n-ar laḃras leó; féaċ, is eól dóiḃ seo cad 'duḃart.

[1] *Supra* xvii. 12. [2] *Supra* xi. 49.

22 Nuair aduḃairt sé an méid sin do ḃuail seirḃíseaċ
a ḃí láiṫreaċ buille ḃais ar Íosa agus duḃairt sé;
An mar sin a ṫugann tú freagra ar an árdsagart?
23 D'ḟreagair Íosa é: Má's olc mo ċaint, taḃair fiaḋ-
naise ar an olc; má's maiṫ í, cad ċuige duit mé ḃua-
24 laḋ? [1] Ansan do ċuir Annas uaiḋ é gaḃta ag
triall ar Ċáiṗas an t-árdsagart.
25 Aċ ḃí Símón Peadar 'n-a ṡeasaṁ 'ġá ṫéiḋ féin
[2] Agus duḃradar leis: Náċ duine d'á ḋeisgiobuil
siúḋ tusa leis? Do ṡéan seisean agus duḃairt sé:
26 Ní h-eaḋ. Ansan duḃairt duine de ṡeirḃísiġ an
árdsagairt, gaol do'n ḟear gur ḃain Peadar an
27 ċluas de: Ná feaca-sa tu sa ġáirdín i n'ḟoċair? Do
ṡéan Peadar airís: agus do ġlaoiḋ an coileaċ láiṫ-
reaċ.

28 Ansan do rugadar Íosa leó ó Ċáiṗas go dtí an
[3] Praetórium. Ḃí sé 'n-a ṁaidin an uair sin, agus
níor ċuadar féin isteaċ sa halla, i [4] dtreó ná
truailleófaí iad, agus go n-íosfaidís an Ċáisg.
29 Uime sin do ċuaiḋ Pilát amaċ ag triall orṫa, agus
duḃairt sé: Cad 'tá agaiḃ 'á ċur i leiṫ an duine seo?
30 D'ḟreagradar agus duḃradar leis: Mura mbeaḋ
é seo ḃeiṫ 'n-a ċuirpṫeaċ ní taḃarfaimís ag triall
31 ort-sa é. Duḃairt Pilát leó: Tógaiḋ féin é agus
tugaiḋ breiṫ air do réir ḃúr ndliġe féin. Agus
duḃairt na Iúdaiġ leis: Ní'l ceaduiġṫe dúinne
32 aoinne ċur ċun báis. [5] Ionus go gcóiṁlíonfaí focal
Íosa, an focal aduḃairt sé 'gá ċur i n-iúil cad é an
bás a ġeoḃaḋ sé.
33 Ansan [6] do ċuaiḋ Pilát isteaċ sa ċúirt airís,
agus ġlaoiḋ sé ċuige Íosa agus duḃairt sé leis:
34 An tusa rí na n-Iúdaċ? D'ḟreagair Íosa: An uait
féin a deirir-se an níḋ sin, nó an daoine eile d'innis
35 duit é am' ṫaoḃ-sa? D'ḟreagair Pilát: An Iúdaċ
mise? Do ḋaoine féin agus na h-árdsagairt isiad

[1] Mait. xxvi. 57; Marc. xiv. 53; xxii. 54.
[2] Mait. xxvi. 69; Marc. xiv. 67; Lúc. xxii. 56.
[3] nó, halla an ġoiḃearnóra. [4] Gníoṁ. x. 28, xi. 3.
[5] Mait. xx. 19.
[6] Mait. xxvii. 11; Marc. xv. 2; Lúc. xxiii. 3.

a ṫug suas dóṁ-sa tú. Cad 'tá déanta agat?
D'ḟreagair Íosa: Ní ḃaineann mo ríġeaċt-sa leis 36
an saoġal so. Dá mbaineaḋ mo ríġeaċt leis an
saoġal so ní baoġal ná go dtroidfeaḋ mo ṁuintir
ionus ná taḃarfaí suas do sna Iúdaiġ mé: aċ anois
ní h-as so atá mo ríġeaċt-sa. Ansan duḃairt 37
Pilát: An rí tu, mar sin? D'ḟreagair Íosa: Mar
adeirir, is rí mé. Is ċuige do ruġaḋ mise, agus
is ċuige do ṫánag ar an saoġal, ċun go ndéanfainn
fiaḋnaise do'n ḃfírinne. Gaċ n-aon a ḃaineann leis
an ḃfírinne, éisteann sé le m' ġlór-sa. Deir Pilát 38
leis: Cad is fírinne ann? Agus nuair aduḃairt sé
an focal san d'imṫiġ sé amaċ arís ċun na n-Iúdaċ,
agus duḃairt sé leó: Ní ḃfaġaim-se coir ar bit ann.
[1] Aċ is nós agaiḃ-se go leigfinn duine saor ċúgaiḃ 39
um Ċáisg; an mian liḃ, mar sin, go leigfinn saor
ċúgaiḃ rí na n-Iúdaċ? Ansan do liúġadar go léir 40
arís agus duḃradar: Ná leig saor é seo, aċ Bar-
abbas. Agus biṫeaṁnaċ ab eaḋ Barabbas.

CAIBIDIOL XIX.

Tuairisg ar Ṗáis Ċríost ar leanṁaint.

Agus ansan do ṫóg Pilát Íosa, agus [2] do sgiúr- 1
sáil sé é. Agus d'ḟíġeadar na saiġdiúirí coróinn 2
deilgneaċ, agus ċuireadar ar a ċeann í, agus ċuir-
eadar éadaċ corcra uime. Agus tagaidís ċuige 3
agus deiridís: Go mbeannuiġtear duit, a rí na
n-Iúdaċ; agus do ḃuailidís dóirne air. Ansan do 4
ċuaiḋ Pilát amaċ arís, agus duḃairt sé leó: Féaċ,
táim 'ġá taḃairt ċúgaiḃ amaċ, go dtuigfeaḋ siḃ ná
faġaim aon ċoir ann. Agus ṫáinig Íosa amaċ agus 5
an ċoróinn deilgneaċ air agus an brat corcra uime.
Agus duḃairt seisean leó: Féaċ an duine! Agus 6
nuair a ċonaic na h-árd-ṡagairt agus a n-oifiġeaċa é
do liúġadar agus duḃradar: Céas é, céas é. Duḃ-
airt Pilát leó: Tógaiḋ féin é, agus céasaiḋ é; óir

[1] Mait. xxvii. 15; Marc. xv. 6; Lúc. xxiii. 17.
[2] Mait. xxvii. 26; Marc. xv. 15.

7 ní ḃfaġaim-se aon ċoir ann. D'ḟreagair na Iúdaiġ: Tá
dliġ againne, agus do réir na dliġe sin is ceart dó
bás d'ḟáġail, de ḃríġ gur dein sé Mac Dé de féin.
8 Nuair airiġ Pilát an focal san táinig tuille eagla
9 air. Agus ċuaiḋ sé isteaċ sa ċúirt aiṙís agus
duḃairt sé le h-Íosa: Cad as duit-se? Aċ níor
10 ṫug Íosa freagra air. Duḃairt Pilát leis, d'á ḃríġ
sin: An amlaiḋ ná laḃarfair liom? Ná fuil fios
agat go ḃfuil ar mo ċumas-sa tú ċéasaḋ, agus go
11 ḃfuil ar mo ċumas tú leigint saor? D'ḟreagair
Íosa: Ní ḃeaḋ aon níḋ ar do ċumas am' aġaiḋ mura
mbeaḋ gur tugaḋ duit é ó'n áit ṫuas. Uime sin an
t-é a ṫug suas duit mé, is mó an peaca atá air.
12 Agus as san amaċ ḃí Pilát a d'iarraiḋ é leigint
saor. Aċ do liúiġ na Iúdaiġ, agus duḃradar: Má
leigeann tú saor é seo ní cara do Ċaesar tu; Óir,
gaċ aoinne a ḋeineann rí ḋe féin laḃrann sé i n-aġaiḋ
13 Caesair. Nuair a d'airiġ Pilát na focail sin do
ṫug sé Íosa leis amaċ, agus do ṡuiḋ sé sa ċaṫaoir
ḃreiṫeaṁntais, sa n-áit ar a dtugtar Litostrótos;
14 sa teangain Eaḃra, áiṁtaċ, Gabbata. Agus b'é
lá ollaṁuiġṫe na Cásga é, tímpal an séṁaḋ h-uair,
15 agus duḃairt sé leis na Iúdaiġ: Féaċ ḃúr rí:* Aċ
do liúġadar: Tóg uainn é, tóg uainn é; céas é! Duḃ-
airt Pilát leó: An ndéanfad ḃúr rí do ċéasaḋ?
D'ḟreagair na h-árd-ṡagairt: Ní'l aon rí againn aċ
16 Caesar. Ansan do ṫug sé suas dóiḃ é le céasaḋ.
17 Agus tógadar Íosa, agus do rugadar leó amaċ é.

Agus [1] ag iompar a ċroise ċuaiḋ sé amaċ ċun na
h-áite ar a dtugtar Áit an Ċloiginn, agus Golgota sa
18 teangain Eaḃra, Mar ar ċéasadar é, agus beirt eile
'n-a teannta, duine ar gaċ taoḃ, agus Íosa i lár
19 baill. Agus do sgríoḃ Pilát teideal, agus ċuir sé
ar an gcrois é. Agus b' é seo an sgríḃinn: ÍOSA
20 NASARÉNAĊ RÍ NA N-IÚDAĊ. Agus do léiġ

[1] Mait. xxvii. 33; Marc. xv. 22; Lúc. xxiii. 33.

*Ver. 14. "Lá ollaṁuiġṫe na Cásga," .i. an lá roim Ṡabbóid na cásga, "Parasceué" a tugtí ar gaċ oiḋċe ċásga, .i. "oiḋċe an ollṁúċáin. Áċ b'í seo oiḋċe na Sabbóide móire, .i. Sabbóid seaċtṁaine na cásga.

mórán de sna Iúdaiġ an teidiol san, mar ḃí an áit
'n-ar céasaḋ Íosa aċmair do'n ċaṫair. Agus ḃí sé
sgríoḃṫa i n-Eaḃrais, agus i nGréigis, agus i Laidin.
Duḃairt árd-ṡagairt na n-Iúdaċ, áṁ, le Pilát: 21
Ná sgríoḃ: Rí na n-Iúdaċ; aċ go nduḃairt sé: Is mé
rí na n-Iúdaċ. D'ḟreagair Pilát: An níḋ do 22
sgríoḃas, do sgríoḃas é.

Agus na saiġdiúirí, nuair a ċéasadar é, do ṫóga- 23
dar a ċuid éadaiġ agus deineadar ceiṫre coda díoḃ,
cuid do gaċ saiġdiúir, agus a ċasóg. Ḃí an ċasóg,
áṁ, gan ḟuaġáil inti, aċ í fiġte ar fad ó n-a bárr.
Agus duḃradar le n-a ċéile: Ná stracaimís í, aċ 24
cuirimís ar ċrannaiḃ cé aige go mbeiḋ sí; go gcóṁ-
líonfaí an scrioptiúir adeir: [1] Do ranneadar
eatarṫa mo ċuid éadaiġ, agus ċuireadar ar ċrann-
aiḃ mo ċúṁdaċ. Agus do ḋein na saiġdiúirí na
neiṫe sin.

Agus ḃí 'n-a seasaṁ i n-aice croise Íosa a ṁáṫair, 25
agus deirḃṡiúr a ṁáṫar, Máire Ċleopais, agus
Máire Ṁagdalén. Agus nuair a ċonaic Íosa a 26
ṁáṫair agus an deisgiobul ab ionṁuin leis 'n-a
seasaṁ, duḃairt sé le n-a ṁáṫair: A ḃean, siné
do ṁac! Ansan deir sé leis an ndeisgiobul: 27
Féaċ do ṁáṫair. Agus ó'n uair sin amaċ do ġlac an
deisgiobul ċun a teaġlaiġ féin í.

I 'n-a diaiḋ san, ó ḃí fios ag Íosa go raiḃ gaċ níḋ 28
críoċnuiġṫe, [2] ionus go gcóṁlíonfaí an scrioptiúir,
duḃairt sé: Tá tart orm. Agus ḃí árṫaċ ann agus 29
é lán d'ḟínéigir. Ċuireadar ċun a ḃéil spúinse
agus é lán d'ḟínéigir agus isóip timpal air. Agus 30
nuair a ġlac Íosa an ḟínéigir, duḃairt sé: Tá críoċ-
nuiġṫe. Agus do ċrom sé a ċeann, agus ṫug sé a
anam uaiḋ.

Aċ na Iúdaiġ, óir b'é lá an ollaṁuiġṫe é, i dtreo 31
ná fanfaḋ na cuirp ar an gcrois i gcaiteaṁ na sab-
bóide, óir ba lá mór sabbóide an lá san, d'iarradar
ar Pilát go mbrisfí a gcosa agus go dtógfaí as iad.
Ansan do ṫáinig na saiġdiúirí, agus ḃriseadar cosa 32
an ċéad duine, agus cosa an duine eile a ḃí céasta
i n-aonfeaċt leis. Aċ nuair a ṫánadar ċun Íosa, 33

[1] Salm. xxi. 19. [2] Salm. lxviii. 22.

ċonacadar go raiḃ sé marḃ ċeana féin, agus níor
34 ḃriseadar a ċosa; Aċ d'osgail duine de sna saig-
diúiriḃ a ṫaoḃ le sleaġ, agus ṫáinig amaċ as, láit-
35 reaċ, fuil agus uisge. Agus an t-é a ċonaic é tug
sé fiaḋnaise ann, agus is fíor a ḟiaḋnaise. Agus is
eól dó san go ḃfuil an ḟírinne aige 'á ráḋ, ionus go
36 gcreidfeaḋ siḃ-se. Óir do deineaḋ na neiṫe sin
ionus go gcóṁlíonfaí an scriptiúir: [1] Ní ḃrisfiḋ
37 siḃ aon ċnáṁ ann. Agus arís deir scriptiúir eile:
[2] Ċífiḋ siad an t-é a ṡáḋadar.

38 'N-a ḋiaiḋ san d'iarr Iósep ó Arimataea ar Pilát
(mar deisgiobul le h-Íosa dob eaḋ é, aċ fé ċéilt, le
h-eagla na n-Iúdaċ) leigint dó corp Íosa do ḃreiṫ
leis. Agus do toilig Pilát. Agus ṫáinig sé agus
39 do rug sé leis corp Íosa. Agus do ṫáinig Nico-
démus, leis, [3] an fear úd a ṫáinig ar dtúis ċun Íosa
sa n-oiḋċe, agus meascán miorr agus aloé aige, timpal
40 céad púnt meáġċaint. Agus do ṫógadar corp
Íosa, agus do ċeangaladar é le línéadaċ agus leis
na spíosraiḃ, fé mar is gnáṫ leis na Iúdaiġ adlacaḋ
41 déanaṁ. Agus ḃí sa n-áit 'n-ar céasaḋ é gáirdín,
agus sa ġáirdín ḃí tuama nua nár h-adlacaḋ aoinne
42 fós ann. Ċuireadar Íosa sa tuama san, mar ḃí
sé 'n-a gcóṁgar, agus b'é lá ollaṁuiġṫe na n-Iúdaċ é.

CAIBIDIOL XX.

Aiséirġe Ċríost agus é 'ġá taisbeáint féin d'á ḋeisgiobulaiḃ.

1 Agus [4] an ċéad lá de'n tseaċtṁain ṫáinig Máire
Magdalén ar maidin, agus an doirċeaċt fós ann,
ċun na h-uaġa, agus ċonaic sí an leac tógṫa ó'n uaiġ.
2 Ansan do riṫ sí agus ṫáinig sí ag triall ar Símón
Peadar agus ar an ndeisgiobul eile úd ab ionṁuin
le h-Íosa, agus dubairt sí leó: Do ṫógadar an
Tiġearna as an dtuama, agus ní fios dúinn cár ċuir-
3 eadar é. Agus d'imtiġ Peadar agus an deisgiobul

[1] Exod. xii. 46; Num. xi. 12. [2] Zach. xii. 10. [3] *Supra* iii. 2.
[4] Mait. xxviii. 1; Marc. xvi. 1; Lúc. xxiv. 1.

eile amaċ, agus ṫánadar ċun an tuama. Agus ḃí 4
an ḃeirt ag rit i n-aonḟeaċt, agus do rit an deis-
giobul eile níba luaṫa 'ná Peadar, agus isé ba
ṫúisge ṫáinig ċun an tuama. Agus nuair do ċrom 5
sé do ċonaic sé an línéadaċ leagaiṫe ann; aċ níor
ċuaiḋ sé isteaċ. Ansan do ṫáinig Símón Peadar 6
'n-a ḋiaiḋ, agus ċuaiḋ sé isteaċ sa tuama, agus ċonaic
sé an línéadaċ leagaiṫe ann, Agus an ciarsúir a ḃí 7
ar a ċeann, agus ní h-i dteannta na n-éadaiġe lín a
ḃí sé sin, aċ i n-áit fé leiṫ agus é fillte i n-aon áit
aṁáin. Ansan do ċuaiḋ isteaċ an deisgiobul eile, 8
a ṫáinig ar dtúis ċun an tuama; agus do ċonaic sé
agus do ċreid sé. Óir níor ḃ'ḟios fós dóiḃ an 9
scriptiúir, nár ḃ'ḟoláir é d'éiriġe ó sna mairḃ.
Ansan d'imṫiġ na deisgiobuil aḃaile arís. 10

Aċ [1] d'ḟan Máire 'n-a seasaṁ i n-aice an tuama 11
agus í ag gol. Sa ġol di, áṁṫaċ, do ċrom sí, agus
d'ḟéaċ sí isteaċ sa tuama; Agus ċonaic sí an dá 12
aingeal, i n-éadaċ ġeal, agus iad 'n-a suiḋe, aingeal
acu ag ceann agus an t-aingeal eile ag cosaiḃ na
h-áite 'n-ar cuireaḋ corp Íosa. Duḃradar léi: A 13
ḃean, cad fé ndeara duit ḃeiṫ ag gol? Duḃairt sí
leó: Mar do tógadar mo Ṫiġearna, agus ní ḟeadar
cár ċuireadar é. Nuair a ḃí na focail sin ráiḋte aici 14
d'iompuiġ sí siar, agus ċonaic sí Íosa 'n-a seasaṁ,
agus ní raiḃ ḟios aici gur ḃ' é Íosa é. Duḃairt Íosa 15
léi: A ḃean, cad fé ndeara duit ḃeiṫ ag gol? Cé
atá uait? Ċeap sisi gur ġárdnóir é, agus duḃairt
sí leis: A ḋuine ṁacánta, má's tusa a tóg é, innis
dam cár ċuiris é, agus béarfad liom é. Duḃairt 16
Íosa léi: A Ṁáire. D'iompuiġ sisi agus duḃairt sí
leis: Rabbóni; ('sé sin le ráḋ, A Ṁáiġistir). Duḃ- 17
airt Íosa léi: Ná teangṁuiġ liom, óir níor ċuas suas
ċun m' Aṫar fós; aċ imṫiġ ag triall ar mo ḃráiṫre
agus abair leó, Táim ag dul suas ċun m' Aṫar agus
ċun ḃúr n-Aṫar, ag triall ar mo Ḋia agus ar ḃúr
nDia. Ṫáinig Máire Ṁagdalén agus d'innis sí do 18
sna deisgiobuil: Do ċonac an Tiġearna agus duḃairt
sé na neiṫe seo liom.

Agus um tráṫnóna an lae ċéadna, an ċéad lá de'n 19

[1] Maiṫ. xxviii. 1; Marc. xvi. 5; Lúc. xxiv 4

treaċtṁain, agus na dóirse dúnta, mar a raiḃ na
deisgiobuil cruinniġṫe le h-eagla na nIúdaċ,
[1] ṫáiniġ Íosa agus do ṡeasaiṁ sé i lár baill, agus
20 duḃairt sé leó: Síoṫċáin daoiḃ.* Agus nuair
aduḃairt sé an focal san do ṫaisbeáin sé dóiḃ a
láṁa agus a ṫaoḃ. Agus ḃí áṫas mór ar na deis-
21 giobulaiḃ toisg go ḃfeacadar an Tiġearna. Ansan
duḃairt sé arís leó: Síoṫċáin daoiḃ. Fé mar a ṡeól
22 an t-Aṫair mise seólaim-se siḃ-se. Tar éis an méid
sin a ráḋ, do ċuir sé anál fúṫa; agus duḃairt sé leó:
23 Glacaiḋ an Spiorad Naoṁ. [2] Na daoine go maiṫfiḋ
siḃ a bpeacaí dóiḃ, táid siad maiṫte dóiḃ; agus na
daoine go gcoimeádfaiḋ siḃ a bpeacaí gan maiṫeaṁ
dóiḃ, táid siad gan maiṫeaṁ dóiḃ.†
24 Aċ Tomás, duine de'n dáréag, go dtugtí Didimus
25 air, ní raiḃ sé 'n-a ḃfoċair nuair a ṫáiniġ Íosa. Agus
d'á ḃríġ sin, duḃairt na deisgiobuil eile leis: Ċonaca-
mair an Tiġearna. Aċ duḃairt seisean leó: Mura
ḃfeicead i n-a ḋearnaċaiḃ rian na dtairngí, agus
mura gcuiread mo ṁéar isteaċ i n-ionad na dtar-
aingí, agus mura gcuiread mo láṁ isteaċ 'n-a ṫaoḃ,
ní ċreidfead é.
26 Agus tar éis oċt lá ḃí na deisgiobuil istiġ arís,
agus Tomás 'n-a ḃfoċair. Ṫáiniġ Íosa, agus na
dóirse dúnta, agus ṡeasaiṁ sé i lár baill, agus
27 duḃairt sé: Síoṫċáin daoiḃ. Ansan deir sé le
Tomás: Cuir do ṁéar anso isteaċ agus féaċ mo
ḋearnaċa, agus sín anso do láṁ, agus cuir isteaċ
am' ṫaoḃ í; agus ná ḃí díċreideaṁaċ, aċ ḃí creid-
28 eaṁaċ. D'ḟreagair Tomás agus duḃairt sé leis:
29 Is tú mo Ṫiġearna agus mo Ḋia. Duḃairt Íosa leis:

[1] Marc. xvi. 14; Lúc. xxiv. 36; I Cor. xv. 5.
[2] Mait. xviii. 18.

* Ver. 19. "agus na dóirse dúnta." An ċóṁaċt ċéadna a ṫug corp Ċríost, go h-iomlán, slán 'n-a ballaiḃ beaṫa go léir, tré sna dóirse dúnta, féadann sí gan amras ar biċ, an corp céadna do ċur láiṫreaċ go fíor sa tSácramint, bíoḋ go ḃfuil san agus súd os cionn ár dtuisgiona.

† Ver. 23. "Na daoine go maiṫfiḋ siḃ a bpeacaí dóiḃ." Sin cóṁaċt ċun peacaí maiṫeaṁ nuair a h-innstear iad i ḃfaoisdin, agus úġdarás ċuige, agus séala mór leaṫan, ó neaṁ anuas, ag deiṁniúġaḋ na cóṁaċta san agus an úġdaráis sin.

Do ċreidis, a Ṫomáis, mar do ċonaicis mé. Is
aoiḃinn do'n ṁuintir ná feacaiḋ, agus do ċreid.
[1] Do ḋein Íosa, i láṫair a deisgiobul, mórán eile 30
mírḃúiltí ná fuil sgríoḃṫa sa leaḃar so. Aċ do 31
sgríoḃaḋ an méid seo ionus go gcreidfeaḋ siḃ gur
ḃ' é Íosa is Críost Mac Dé ann; agus, 'gá ċreideaṁ-
aint, go mbeaḋ an ḃeaṫa agaiḃ i n-a ainim.

CAIBIDIOL XXI.

Críost 'á ṫaisbeáint féin d'á ḋeisgiobulaiḃ ar bruaċ na farraige agus cúram a ṫréad 'á ċur aige ar Ṗeadar.

I n-a ḋiaiḋ san do ṫaisbeáin Íosa é féin arís do 1
sna deisgiobulaiḃ ag muir Ṫiberias, agus seo mar a
ṫaisbeáin. Ḃí Símón Peadar, agus Tomás ar a 2
dtugtar Didimus, agus Natanaél, an fear ó Ċána
na Gaililí, agus clann Sebedé, agus beirt eile deis-
giobul, agus iad i ḃfoċair a ċéile. Agus duḃairt 3
Símón Peadar leó: Táim-se ag dul ag iasgaireaċt.
Duḃradar leis: Raġaimíd-ne leat. Agus d'imṫig-
eadar agus ċuadar ar bórd luinge; agus i gcaiṫeaṁ
na h-oiḋċe sin níor rugadar ar aon iasg. Aċ nuair 4
a ṫáinig an ṁaidean, ḃí Íosa 'n-a ṡeasaṁ ar an
dtráiġ; aċ ní raiḃ fios ag na deisgiobuil gur ḃ' é
Íosa é. Agus duḃairt Íosa leó: An ḃfuil aon ḃia 5
agaiḃ, a ḃuaċaillí? D'ḟreagradar: Ní'l. Duḃairt 6
sé leó: Cuiriḋ an líon amaċ ar ḋeis na luinge agus
geóḃaiḋ siḃ. Ċuireadar; agus láiṫreaċ ḃí ag teip
orṫa an líon do ṫarang isteaċ, ḃí oiread san iasg ann.
Ansan, an deisgiobul san doḃ' ionṁuin le h-Íosa, 7
duḃairt sé le Peadar: Isé an Tiġearna é. Nuair
airiġ Símón Peadar gur ḃ' é an Tiġearna é, do ċuir
sé a ḃrat uime (oir ḃí sé noċt) agus ċait sé é féin sa
ḃfarraige. Aċ ṫáinig na deisgiobuil eile ar an luing, 8
mar ní raḃadar aḃfad ó'n dtír, aċ timpal dá ċéad
cúḃat, agus ṫarraingeadar 'n-a ndiaiḋ an líon lán
d'iasgaiḃ. Agus nuair a ṫánadar i dtír ċonacadar 9
griosaċ ann, agus iasg anuas air, agus arán. Duḃ- 10

[1] *Infra* xxi. 25

airt Íosa leó: Tugaiḋ anso cuid de sna h-éisg a
11 tógaḃair anois. Ċuaiḋ Símón Peadar suas, agus
tarraing sé an líon i dtír agus é lán d'iasgaiḃ móra,
céad agus caogad agus a trí. Agus bíoḋ go raiḃ
12 oiread san ann dióḃ, níor ḃriseaḋ an líon. Duḃairt
Íosa leó: Tagaiḋ agus itiḋ rud. Agus níor
leóṁaiġ aoinne d'á raiḃ ag caiteaṁ an ḃiḋ a ḟiafraiġe
de: Cé h-é tusa? Mar ḃí ḟios acu gur ḃ'é an
13 Tiġearna é. Agus táinig Íosa, agus tóg sé an
t-arán, agus tug sé dóiḃ é, agus an t-iasg mar an
14 gcéadna. Ḃ'ṡiné an triṁaḋ h-uair ag Íosa 'gá
taisbeáint féin d'á deisgiobulaiḃ agus é eiriġte ó
sna mairḃ.

15 Ansan, nuair a ḃí bia caitte acu, duḃairt Íosa le
Símón Peadar: A Ṡímóin ṁic Eóin, an mó do ġráḋ-
sa dom 'ná a ngráḋ so? Duḃairt seisean leis:
Iseaḋ, a Ṫiġearna, is eól duit go ḃfuil gráḋ agam
duit. Duḃairt sé leis: Dein m'uain do ċoṫú.
16 Duḃairt sé aris leis: A Ṡímóin ṁic Eóin, an ḃfuil
gráḋ agat dom? Duḃairt sé leis: Tá, a Ṫiġearna,
17 is eól duit go ḃfuil gráḋ agam duit. Duḃairt sé
leis: Dein m' uain do ċoṫú. Duḃairt sé leis an
triṁaḋ h-uair: A Ṡímóin ṁic Eóin, an ḃfuil gráḋ
agat dom? Táinig buairt ar Ṗeadar, toisg é 'gá
ráḋ leis an triṁaḋ h-uair: An ḃfuil gráḋ agat
dom? Agus duḃairt sé leis: A Ṫiġearna, tá fios
gaċ uile níḋ agat-sa; tá 'fios agat go ḃfuil gráḋ
agam duit. Duḃairt sé leis: Dein mo ċaoire do
ċoṫú.*
18 Go deiṁin, deiṁin, adeirim leat, nuair a ḃís níḃ'
óige, ċurtá féin do ċrios umat agus do ṡiúḃaltá sa
n-áit ba toil leat; [1] aċ nuair a ċríonóċair, sínfir
amaċ do láṁa agus cuirfiḋ duine eile do ċrios
umat agus seólfaiḋ sé tu sa n-áit náċ toil leat.
19 Duḃairt sé an méid sin 'gá ċur i n-iúil cad é an

[1] 2 Pead. i. 14.

* Ver. 17. "Dein mo ċaoire do ċoṫú." Do ġeall Críost uaċtaránaċt spioradálta do Ṗeadar (Marc. xvi. 19). Do ċóṁlíon sé an ġeallaṁaint sin anso, ag cur cúraim a ṫréada go léir air, .i. cúram na h-eaglaise go léir, idir ċléir agus tuat.

saġas báis go dtaḃarḟa séḋ glóire do Ḋia leis.
Agus nuair a ḃí an méid sin ráiḋte aige duḃairt sé
leis: Lean mise.
D'iompuiġ Peadar agus ċonaic sé an deisgiobul 20
eile, an t-é dob' ionṁuin le h-Íosa, ag leanṁaint,
[1] an t-é do luiġ ar a uċt ag an suipéar agus aduḃ-
airt: A Ṫiġearna, cé h-é an fear a ḃiolfaiḋ tú?
Nuair a ċonaic Peadar é sin duḃairt sé le h-Íosa: 21
Agus, a Ṫiġearna, cad mar ġeall air seo? Duḃ- 22
airt Íosa leis: Má's toil liom-sa é ḋ'ḟanṁaint go
dtagad, cad é sin duit-se sin? Lean-sa mise.
Ansan do ċuaiḋ an focal amaċ ameasg na mbráiṫre 23
ná faġaḋ an deisgiobul san bás. Agus ní duḃairt
Íosa leis, Ní ḃfaġaiḋ sé bás; aċ, Má's toil liom-sa
é ḋ'ḟanṁaint go dtagad, cad é sin duit-se sin?
Sidé an deisgiobul a tugann fiaḋnaise ins na 24
neiṫiḃ seo, agus do sgríḃ na neiṫe seo: agus is eól
dúinn gur fíor an fiaḋnaise a tugann sé.
Aċ [2] tá a lán neiṫe eile do dein Íosa, agus dá 25
sgríḃtí síos i leaḃraiḃ iad i ndiaiḋ ċéile, measaim
ná beaḋ slíġ sa doṁan féin do sna leaḃraiḃ nár ḃ'
ḟuláir a sgrí.

[1] *Supra* xiii. 23. [2] *Supra* xx. 30.

LIBRARY
15
JUL
1976
UNIVERSITY OF TORONTO

CA
UN
UNIVERSITY OF TORONTO
VELUT ARBOR ÆVO
100604315007